Het dynamisme van het christendom (437 p.).

Deze tekst werd op 02 01 2026 op de site geplaatst.

Klik hieronder het hoofdstuk aan dat je wenst te lezen. Of klik op '***inhoud***' voor een meer gedetailleerde inhoudstafel.

Inleiding 1
1. Jezus heeft een mystieke kerk gewild. 6
2. Helderwaarneming als feit 8
3. De driedeling: natuur, buitennatuur en bovennatuur 25
4. Een profane en een sacrale evolutie 84
5. Dynamische krachten in niet-Bijbelse religies 130
6. Dynamische krachten in het christendom 177
7. Het kwaad bestaat. 218
8. De structuur van het heilige 307
9. Trinitaire energie als basis van religie 355
10. Religie: individueel, verinnerlijkt, en vergevingsgezind 415
Uitgebreide inhoud 426

Het dynamisme van het christendom

Inleiding

De titel van deze tekst kan niet anders dan verbazen. Het christendom, zeker in het Westen, is in een crisis. De kerken lopen leeg. Er zijn nauwelijks nog roepingen en het aantal priesters daalt. Het nieuws dat we de laatste decennia van de kerk te horen krijgen is, zacht gezegd, niet steeds verheugend. Het traditionele volksgeloof zoals dat eeuwen heeft bestaan, lijkt nu wel ver te zijn. Is er dan nog dynamisme, zo kan men zich afvragen, en waar vinden we het dan? Over die zoektocht gaat deze tekst. En ons antwoord is bevestigend. Toch toont het belangrijke verschillen met de wijze waarop we traditioneel ons geloof beleefden. Het wordt uiteindelijk meer persoonlijk, meer verinnerlijkt, en heeft meer aandacht voor dat mystieke element. Is dat nieuw? Neen, het is eigenlijk oud, zeer oud. Het dateert van de tijd voor Christus, van de tijd der profeten. Maar blijkbaar hebben we het

belang van wat zij toen voor een verre toekomst voorspelden, onvoldoende begrepen.

Een podcast en twee teksten

We beluisterden een podcast over relieken[1] en verdiepten ons in twee teksten die we vonden in het weekblad Knack. De eerste tekst was al wat ouder[2] en dateerde van 1989. De tweede tekst is recenter[3]. Beiden behandelen het al of niet bestaan van de duivel en de praktijk van het exorcisme. Het lijkt ons nuttig om hier wat langer bij stil te staan. Het komt ons voor dat we niet echt geholpen zijn door ze eerder als losse, op zich bestaande gegevens te beschouwen. Wat wel broodnodig lijkt, zeker in onze tijd, is om ze te situeren in een veel groter religieus geheel. Dan zijn ze niet langer een los element van een verzameling die voor velen wat vreemd overkomt. En ze zijn ook niet een deel van een veel omvattender en rijker systeem, waarvan weinigen de inhoud en de omvang nog vermoeden. Geven we ze echter een rechtmatige plaats in hun groter geheel, dan doorzien we veel beter hun samenhang en hun structuur. Dat grotere geheel staat voor 'de totale werkelijkheid'. Haar omvang en haar inhoud zijn gewoon reusachtig. Van de omvang krijgen wij enkel in beperkte steekproeven inzage, en van haar inhoud begrijpen wij enkel gedeelten. En die werkelijkheid is geworteld in, doordrongen van, en gesteund op een door en door dynamische en Bijbelse religie.

W.E. Hocking[4] zegt het zo: "Men kan in religie zoiets zien als een beslist 'neen'. De religieuze mens verzet zich tegen de dreigingen van de stoffelijke natuur die hem willen overheersen, om niet te zeggen verslinden. Religie is een besliste en massieve weigering. En wat zij weigert is dat de stoffelijke machten de gehele mens in hun greep houden. Het is niet de gelovige, het is de ongelovige die naïef is ten overstaan van de natuurlijke verschijnselen. De diepste werkelijkheden behoren tot het domein van het onzichtbare." En daar wil deze tekst op ingaan.

Kijken we even terug in de tijd. De christelijke religie was eeuwenlang een religie voor het volk. Het geloof werd door de kerk beheerst en ook beheerd. De volksmens aanvaardde het geloof zoals 'onze moeder de heilige kerk' dat voorhield. Hij legde zich voor de grote levensvragen nogal gemakkelijk neer

[1] Het uur van de waarheid, met Dennis van den Buijs. Hoe weet je of je relikwie echt is of niet? https://player.vrt.be/vrtnws/js/assets/soundWavesStatic.png VRTN_Radio 5 April 2025.
[2] Chris De Stoop in Knack van 17 mei 1989: "Van de duivel verlos ons, Heer".
[3] Jeroen de Preter in Knack van 26 oktober 2025: "Satan leeft, vandaag misschien wel meer dan ooit".
[4] Hocking W.E., Les principes de la méthode en philosophie religieuse, in Revue de Métaphysique et de Morale, 29:4, 452/453.

bij het onfeilbaar veronderstelde gezag van de kerk. Die wist het wel, zo meende men. De ouderen onder ons kenden in hun jeugd nog een laatste rest van dat stabiele christendom dat eeuwen had bestaan. Als men gedoopt en gevormd was en de geboden onderhield, nam men het voor waar aan dat men na de dood in 'de hemel' kwam.

De vanzelfsprekende zekerheden die de mensen vroeger een rustig gemoed en een tevreden zelfbezit bezorgden, hebben vandaag heel wat van hun kracht verloren. De levenshorizonten zijn minder duidelijk, en de wereld en het leven lijken veel ingewikkelder. De paranormale en helderziende aspecten waarover de evangelies bij herhaling getuigen, bleven meestal eigen aan, en beperkt tot de religieuze dienst. Maar of, en hoe ze werkelijk waren buiten de muren van het kerkgebouw, daarover was men niet meer zo spraakzaam.

Willen we echter religie beter doorgronden, dan gaat zulks nu eenmaal niet zonder ook deze mantische en magische aspecten ter sprake te brengen. Dat ligt niet altijd voor de hand. Kent men evenwel een indringende en ongewone ervaring, of doorleeft men een zware ziekte, dan komen zulke vragen veel dichterbij, en zoekt men wel graag naar mogelijke antwoorden.

Hierna trachten we een aantal elementen te onderscheiden die eigen zijn aan religie in het algemeen. We willen ingaan op een aantal verschillen tussen de Bijbelse en de niet-Bijbelse religie. Indien we beter willen begrijpen waar het in religie uiteindelijk om gaat, dan moeten we een aantal vooropstellingen voor ogen houden. We willen verder gaan dat datgene wat het gewone volksgeloof ons voorhoudt.

Men stelt wel eens dat een axioma of vooropstelling een basisuitspraak is die zonder bewijs wordt aangenomen. Geheel willekeurig zijn die uitspraken echter niet. Denken we hierbij aan 'een bewijs uit het ongerijmde'. Daarbij neemt men aan dat niet je axioma, maar het omgekeerde van je axioma waar is. En als je daarop dan verder redeneert, dan kom je tot een tegenstrijdigheid. Dan kan je niet anders dan besluiten dat je axioma wel een grond van waarheid bevat. Het is in die zin dat we onze vooropstellingen beschouwen, en zo, axiomatisch, dieper willen ingaan op de grote levensvragen. Deze hebben heel zeker een filosofisch, en voor velen ook een diep religieus karakter.

Een aantal axioma's

Een aantal van deze vooropstellingen kunnen voor sommigen enigszins vertrouwd in de oren klinken. Voor anderen zijn ze misschien totaal nieuw. Eventueel zijn ze ook moeilijk te aanvaarden. Toch lijken ze voor een goed begrip van wat religie wezenlijk is, best het overwegen waard. Ze kunnen ons helpen om in de veelheid van verschijnselen de eenheid te zien. Ook kunnen ze ons een beter inzicht geven in de logische structuur van religie. Eens we ons deze axioma's hebben eigen gemaakt en we er voldoende vertrouwd mee zijn, lijkt het dat ze voor zichzelf spreken. Dan is die - volgens sommigen - 'blinde sprong' van het geloof verre van blind, maar wordt die veeleer een grondig overwogen keuze. "Ja, natuurlijk, zo moet het zijn, niet anders" denken we dan. En we verbazen er ons wel eens meer over dat we dat alles niet veel vroeger zo hebben ingezien.

Gunnen we met onze reis doorheen deze religieuze axiomatiek elke lezer of lezeres graag de vreugde om tot een rijker en dieper inzicht te komen in het wezen van religie.

Sommen we deze axioma's hieronder reeds op.
Axioma 1 stelt dat Jezus zelf een mystieke kerk gewild heeft.
Axioma 2 zegt ons dat helderziendheid bestaat.
Axioma 3 verdeelt de werkelijkheid in de natuur, de buitennatuur en de bovennatuur.
Axioma 4 ziet de reïncarnatie als een feit.
Axioma 5 heeft aandacht voor dynamische krachten in niet-Bijbelse religies.
Axioma 6 wijst op de dynamische krachten in het christendom.
Axioma 7 stelt dat het kwaad objectief bestaat.
Axioma 8 belicht de structuur van het heilige.
Axioma 9 illustreert de Trinitaire energie als basis van religie.
Axioma 10 pleit voor een individuele, verinnerlijkte en vergevingsgezinde religie.

Staan we er even bij stil, dan merken we vrij vlug hun samenhang. Het msytiek element dat Jezus wilde (1), kan slechts op een helder waarnemende wijze worden ingezien (2). Maar dan verdeel je al onmiddellijk de werkelijkheid enerzijds in dat wat door iedereen kan worden waargenomen, en anderzijds in dat deel dat slechts 'helderziend' is vast te stellen (3). Dat veronderstelt echter het bestaan van een uiterst fijne stof die het mogelijk maakt iets van de buiten- en de bovennatuur te ervaren. De werkelijkheid is verder niet statisch, maar evolueert. Elk mens heeft en maakt geschiedenis. Hij groeit niet alleen op biologisch en psychologisch gebied, maar ook en

vooral op dat fijnstoffelijke terrein. Zieners zeggen ons dat de mens eeuwenlang evolueerde doorheen een reeks van incarnaties (4). Zo kon hij heel wat dynamische krachten van niet-Bijbelse religies ondervinden (5), maar mogelijk ook de dynamische krachten van het christendom (6). Dan heeft hij kennis gemaakt met de vele vormen waarin het kwaad zich toont (7), maar leerde hij ook de kracht van 'het heilige' kennen (8).

Deze vooropstellingen, de axioma's van 1 tot 8, geven het kader weer om de axioma's 9 en 10 beter te kunnen situeren en te begrijpen. Deze tekst, tekst 40, *Het dynamisme van het christendom*, verschilt van alle vorige teksten omdat hij veel dieper ingaat op het wezen van deze religie.

Door de bijna profetische inzichten en de wonderlijke werken van Pastoor T'Jampens (1922/2007), krijgen we een uniek beeld van de kracht van deze Trinitaire energie (9). Priester T'Jampens illustreerde bij herhaling het helende karakter van het Christendom. Daar waar de medische wetenschap haar grenzen bereikte, nam hij het over. Hij genas effectief heel wat mensen van hun kwalen. Voor hem was het christendom ten volle 'de wijsheid die neerdaalt ter genezing van de volkeren'. Zo staat het ook in zeven talen te lezen onderaan op de titelpagina van deze website. Hij benadrukte steeds dat hij slechts een mediale figuur, een tussenpersoon was, en dat de genezende energie uiteindelijk van de H. Drie-eenheid kwam, en nog steeds komt. Net als een aantal profeten uit het oude testament, pleitte hij voor een individuele, verinnerlijkte en vergevingsgezinde religie (10). Ziedaar de rode draad die deze tien axioma's met elkaar verbindt.

Niet iedereen zal het met deze tien axioma's eens zijn. Dat hoeft ook niet. Het is zelfs goed om hierover bedenkingen te hebben. We sommen ze niet op als geloofswaarheden. Ze in blind geloof aannemen lijkt echt niet aangewezen. Een blind geloof leidt al te gemakkelijk tot dwalingen allerhande. Laten we veel bescheidener stellen dat deze vooropstellingen er staan, gewoon om er kennis van te nemen. Het is altijd goed de visie van iemand en zijn of haar argumentatie te kennen. Men kan dan nauwkeuriger het eigen standpunt bepalen, eventueel de medemens op logische tekorten wijzen. Maar het kan ook omgekeerd. En daar worden beiden dan beter van.

Uiteindelijk is het geloof in Jezus slechts mogelijk als hij, Jezus zelf, ons duidelijk maakt dat hij, in het geheel van de werkelijkheid, inderdaad onze verlosser is en daardoor een unieke positie inneemt. Gaan we, met respect voor iedere mening, en met een logisch strenge geest op deze axioma's in. We houden voor ogen dat van contradictorische gegevens er uiteindelijk slechts

één waar kan zijn. Zulks geldt uiteraard ook voor religieuze gegevens. Meteen mag het al duidelijk zijn dat enkel het materieel waarneembare, zoals dat in de exacte wetenschappen geldt, ontoereikend is om tot het wezen van een religie door te dringen.

In wat volgt vragen we ons af over welke religieuze gegevens we beschikken en wat we daaruit kunnen afleiden. We beroepen ons dus op ervaring, maar evenzeer op logica. En die logische gestrengheid behouden we bij datgene wat niet direct voor iedereen ervaarbaar is. Dat alles willen we in deze tekst graag verduidelijken en illustreren. Een aantal getuigenissen hebben we elders ook reeds vermeld. Hier hebben we ze echter herschikt, en wel zo dat ze de rode draad die we hier willen volgen, heel wat beter illustreren. We kijken niet zozeer naar het losse gegeven op zich, wel willen we het verband aantonen dat de vele gegevens één maakt. Zulks leidt ons tot een veel beter inzicht in religie als een geheel.

1. Jezus heeft een mystieke kerk gewild.

Dat Jezus een kerk wil blijkt duidelijk uit *Mattheus, 16:18-19* waar hij tot Petrus zegt : “Jij bent Petrus. Op deze rots zal ik mijn kerk bouwen en de machten van de onderwereld zullen haar niet overweldigen”. De Latijnse en ook Griekse term ‘petra’, betekenen inderdaad ‘rots’. Zou de kerk er niet meer zijn, welke mystieke factor rest er ons in de huidige tijd dan nog? Wellicht geen enkele meer.

1.1. Een mystieke factor

De term ‘mystiek’ staat hier voor de vaste overtuiging dat er een werkelijkheid bestaat die de materiële wereld in hoge mate overstijgt. In die zin is ‘mystiek’ verwant met ‘metafysica’. Deze laatste term komt uit het Oudgrieks. In deze beschaving, die naast het christendom één der pijlers van onze Westerse cultuur is, bestudeerde de mens eerst de ‘fusis’, de natuur en de aanverwante natuurwetenschappen. Nadien dacht hij na over datgene wat deze wetenschappen overstijgt. De Griekse term ‘meta’ staat voor ‘wat erna komt’. Metafysica, gaat dan over diepere beschouwingen over het geheel van de werkelijkheid en over haar zin en betekenis. Kortom, het betreft de overwegingen die de mens maakt nadat hij zich de hele ‘fusis’, de toen bekende wetenschappen, had eigen gemaakt. Zo verdiept men zich o.m. in uitspraken van grote denkers, of staat men stil bij de wereld van het paranormale, bij de rol van de diverse goden en bij alles wat met religie in verband kan worden gebracht. Zo zagen in hun tijd, en dat is enkele eeuwen voor onze tijdrekening, o.m. de Atheense denkers Socrates, Plato en Aristoteles het.

Dat er een hogere werkelijkheid bestaat, is een thema dat sedertdien doorheen de eeuwen actueel is gebleven. Het behoort tot de 'filosofia perennis', tot de eeuwige filosofie. Eeuwen later nog stelde de verlichtingsfilosoof J.F. Hegel dat een volk zonder metafysica gelijkt op een kerk zonder allerheiligste. Voor het christelijke geloof betekent het dat het diepste van ons wezen stevig geworteld is in het eeuwige en onvergankelijke, in 'iets' dat steun en zin geeft aan ons bestaan. Bijbels gezegd, dat we op een indringende wijze kind van God zijn, dat we naar zijn beeld en gelijkenis werden geschapen en dat ons leven voortdurend gedragen wordt door de kracht van de H. Drie-eenheid, de Vader, de Zoon en de H. Geest. Sommigen beweren zelfs die kracht ook effectief aan te voelen. Wie die overtuiging mist, zo stelt een gelovig mens, leidt een veeleer oppervlakkig leven en voelt zich overgeleverd aan de schijnbaar toevallige spelingen van het lot.

1.2. Het zout der aarde

Verwijzen we m.b.t. deze mystiek, naar de tekst 'Salz der Erde'[5] (het zout der aarde). Deze werd in 1931 door Maria Trips, een eenvoudige vrouw uit Weingarten, Duitsland, geschreven. Zij zegt dat ze vroeger nooit bad voor de priesters. Ze dacht dat zielenherders zulks niet nodig hadden gezien hun voortdurend contact met God. Later meende ze dat het ontzettend belangrijk is om wel voor hen te bidden. Op een zekere dag, na een lezing van de evangelietekst van *Mattheüs 5:13*, over het zout der aarde, vroeg ze zich af wat Jezus eigenlijk bedoelde wanneer hij tot zijn apostelen zei: "Jullie zijn het zout der aarde. Maar als het zout zijn kracht verliest, waarmee zal men dan zouten? Het dient dan alleen nog maar om weggegooid en door de mensen vertrapt te worden". Hierover mijmerend werd haar plots ingegeven dat 'de kracht van het zout' wel eens kon verwijzen naar de mystieke krachten die priesters, als mediale figuren, onder meer bij hun wijding, en bij hun overvloedig bidden, in ruime mate ontvangen. Wanneer verliest het zout dan zijn kracht? Zij meent dat dit het geval wordt als religieuzen het mystieke aspect verwaarlozen of zelfs helemaal ontkennen. Want stel dat ze dat inderdaad doen, dan verliest het christendom zijn laatste verdedigingsmechanisme. Dan is het leven plots heel wat van zijn perspectief, van zijn religieuze diepgang, of zeggen we liever van zijn hoogte, kwijt.

Mevrouw Trips vroeg zich verder af of Jezus, toen hij die uitspraak deed, een welbepaald historisch tijdvak voor ogen had. Sterker nog, na enig mijmeren vreesde zij dat het tijdvak waarin zij leefde, het interbellum, de tijd

[5] Trips Maria, Salz der Erde, 1931, Weingarten (Württemberg). Zie integrale tekst 22 en boek 'Homo Religiosus' 13.4.2. Zowel tekst als boek gaan hier op in. Beiden vind je op deze site

tussen de eerste en tweede oorlog, er de aanvang van was. We zijn nu een kleine eeuw verder. Sedertdien is de kerk er, zacht gezegd, zeker niet op vooruitgegaan. Een aantal tijdgenoten van onze 21ste eeuw stellen eveneens dat wij de aanzet tot die 'eindtijd' beleven. Zij menen dat wij in die periode zijn dat het zout der aarde zijn kracht verliest. De kerk dreigt volgens hen in een snel tempo haar invloed te verliezen. De kerkgebouwen lopen leeg en heel wat wanpraktijken en wereldwijde schandalen benadelen meer en meer haar imago. Het hedendaagse wereldgebeuren geeft wel eens indruk de dat de mystieke factor van het bestaan zoek is. En toch, in al de teksten op deze website heerst de grondige overtuiging dat de poorten van de onderwereld de kerk van Jezus uiteindelijk niet zullen overweldigen.

1.3. De thema's van het eerste axioma samengevat.

We gingen in op de uitdrukkelijke belofte van Jezus dat de kerk zal blijven bestaan. Ze is niet alleen waardevol, maar ook noodzakelijk. Het zout van het geloof moet zijn kracht behouden. Hiermee maakt de christelijke religie zich een mystieke factor eigen en overstijgt zij in ruime mate de materiële waarden van de profane wereld. Zoals gezegd: we willen niet alleen de profane werkelijkheid logisch benaderen, maar ook de sacrale.

2. Helderwaarneming als feit

Wat wij zien en tasten "in deze wereld" is maar de 'voorgrond'. Zonder enig inzicht in de achtergrond ervan riskeert deze wereld zinloos of in ieder geval ondoorzichtig en bijzonder oppervlakkig geduid te worden. Dat is een van de redenen waarom mantisch begaafde middelaars van enig belang kunnen zijn: zij zijn immers door een buiten- of bovennatuurlijke aanleg en begaafdheid meer thuis in die 'achtergrond'.

In wat volgt vermelden we een aantal situaties of gebeurtenissen die het bestaan van paranormale waarneming kunnen bevestigen. We spreken liever en algemener van helderwaarneming i.p.v. helderziendheid. Dit laatste legt eenzijdig de klemtoon op het 'zien'. Sommigen horen b.v. een inwendige stem, worden een geur van heiligheid gewaar of zeggen dat het kwade 'stinkt'. Maar het kan net zo goed om een merkwaardige droom gaan die een gebeurtenis aankondigt of een inzicht verduidelijkt. We lichten deze vorm van waarnemen toe met enkele getuigenissen, zowel Bijbelse als niet-Bijbelse. Deze opvallende geladenheid kan illustreren hoe een mens tot religie komt, eventueel hoe zulk een geloof zich verder kan ontwikkelen.

2.1. Een krachtige geladenheid

Vatten we samen wat L. Chochod, *Huê la mystérieuse*[6] ons hierover zegt. Soms voelt een Anamaniet, een dorpsbewoner in de buurt van Hué, Vietnam, op een bijzondere plek in de natuur iets ongewoons, zoals een merkwaardige en krachtige geladenheid. Ook komt het voor dat hij er een opvallende droom heeft. Omdat hij het gevoel heeft dat op die plaats onzichtbare wezens zijn die hem kunnen helpen in zijn strijd tegen de vele dreigingen van het leven, bouwt hij er een klein tempeltje. Zoiets blijft bij de overige dorpelingen niet ongemerkt. Sommige 'sensitieve' dorpsgenoten beweren dat ze die merkwaardige energie daar ook voelen, b.v. als tintelingen in hun handpalmen, of sterker nog, een enkeling zal met een soort van intuitie, met een helderziende blik, beweren de aanwezigheid van een nevelig 'wezen' te 'zien'.

Zo wordt het tempeltje geleidelijk een belangrijke plaats, een heiligdom waar de hele gemeenschap op welbepaalde tijden samenkomt en aan de lokale geesten of godheden offers brengt. Meer is er dikwijls niet nodig om een religieus centrum te doen ontstaan. Men vindt elders nog vele gelijkaardige voorbeelden, verspreid over de hele aardbol. Denken we voor onze Westerse cultuur b.v. aan het ontstaan van de Griekse, de Romeinse of Scandinavische mythologieën. Op een bepaalde plaats ervaart men een werkelijkheid die verder en hoger reikt dan de realiteit van het dagdagelijkse leven. We willen beklemtonen dat in dergelijke gemeenschappen een directe, ongewone, niet-natuurlijke ervaring aan de basis van hun religie ligt. Geen voorafgaandelijke theoretische beschouwingen dus waaruit men één of andere religieuze praktijk afleidt, wel de directe ervaring. Voor ons westerlingen is dat een eerder zeldzame en ongewone, ja 'sensitieve' of paranormale ervaring, maar bij heel wat niet-Westerse culturen is die sensitiviteit eerder regel dan uitzondering. Dat leeft of leefde bij die volkeren nog volop. Het wordt jammer genoeg sterk afgezwakt of zelfs helemaal teniet gedaan eens ze zich onze westerse cultuur eigen maken.

Geven we van deze krachtige geladenheid ook een Bijbels voorbeeld. *Exodus 3:1 vv.* verhaalt hoe Mozes een braambos zag die in lichtelaaie stond, maar niet opbrandde. Toen hij zich hierover verbaasde, hoorde hij de stem van Jahweh die zich kenbaar maakte als "Ik ben diegene die is". Versta: ik ben diegene die al altijd is geweest, nu ook is, en altijd zal zijn. Jahweh vervolgde: "Kom niet dichterbij en doe uw sandalen uit, want de plaats waar je staat is heilige grond".

---

[6] L. Chochod, *Huê la mystérieuse*, Paris, 1943, 295ss. Hué of Huê is de hoofdstad van Midden-Vietnam. (zie op deze website : Cursus 6.2.1. Inleiding tot de hiëro-analyse, p. 20vv.).

De Zwitserse pedagoog Alfred Bertholet noteert in zijn boek *Die Religion des Alten testaments*[7]: "Heiligkeit bedeutet gesteigerte Kraftgeladenheit", "heiligheid betekent toegenomen krachtgeladenheid". Weer ontmoeten we hier die mysterieuze kracht. Ook Nathan Söderblom, de vroegere aartsbisschop van, en hoogleraar te Uppsala, schrijft in *Das Werden des Gottesglaubens*[8] dat religieus gezien het geloof aan God wel belangrijk kan zijn, maar dat het begrip 'heilig', onderscheiden van 'profaan', nog veel doorslaggevender is. Denken we aan Pinksteren (*Hand. 2,1-11*), waar de kracht van de Heilige Geest als vurige tongen (9.3.5.) over de apostelen neerdaalde. Steeds weer gaat het over die merkwaardige kracht of energie die uitgaat van al wat heilig is naar een omgeving die dat veel minder of zelfs helemaal niet is.

2.2. Een inwendige stem

Die toegenomen kracht kan zich niet alleen in de ons omliggende natuur tonen, maar eveneens in onszelf. Het hoeft geen braambos te zijn dat van Godswege energie ontvangt, het kan ook iets in onze diepere ziel zijn. Wordt die kracht te sterk, dan is helderwaarneming, we zouden durven zeggen 'er het vanzelfsprekende' gevolg van. Verduidelijken we dit met de volgende stelling: "iedere kwantitatieve vermeerdering of vermindering leidt tot een kwalitatieve spong".

Denken we hierbij aan een weegschaal zoals hieronder weergegeven. Men kan aan één zijde, b.v. in de linkse schaal, gewicht blijven toevoegen. Dat is de kwantitatieve vermeerdering. Schijnbaar gebeurt er een hele tijd niets. Blijft men links gewicht toevoegen, dan slaat de weegschaal op een bepaald ogenblik plots om. Dat is de kwalitatieve sprong. Het gewicht in de linkse schaal is nu zwaarder dan in de rechtse. De veranderende kwantiteit leidt tot een verandering in kwaliteit.

Een toevoeging van die merkwaardige energie maakt dat er vanaf een bepaald ogenblik voor bijna elk mens 'iets' ervan, kan ervaren worden. Noemen we dat 'iets' gewoon 'het geweten'. Een contact met God begint

[7] Bertholet A., Die Religion des Alten Testaments, Tübingen, Mohr, 1932, 7.
[8] Söderblom N., Das Werden des Gottesglaubens (Untersuchungen über die Anfänge der Religion), Leipzig, 1926-2.

vooreerst via het geweten. In principe beschikt elk mens daarover. Zelfs de misdadiger heeft initieel een geweten. Hij kan trachten dit bewust te verdrukken, eventueel onbewust dit verdringen. Maar iets in hem weet dat hij fout zit. Eventueel tracht hij dat een tijdlang te verdringen, maar naar zijn levenseinde toe, wordt dit steeds moeilijker.

De Oudgriekse denker Socrates, één der grote filosofen naast Plato en Aristoteles, maakte in Athene een grote indruk door de waarachtigheid van zijn leven. Hij liep dikwijls rond op de markt waar hij de mensen aansprak en ze tot nadenken, tot bezinning trachtte te brengen. Dit deed hij door zijn zogenaamde 'majeutiek'. Het was een vraag- en antwoordspel waarbij hij veinsde dat hij niets wist. Door gerichte vragen dreef hij zijn tegenstander steeds verder in het nauw, tot deze laatste inzag dat hij fout zat. Zo trachtte Socrates de evenmens tot nadenken en tot een beter inzicht te brengen. Steeds was hij bekommerd om het zielenheil van zijn naaste. Hij aanvaardde nooit geld voor zijn onderricht. Hij zette zich scherp af tegen de zogenaamde sofisten, wijsheidsleraars, die zich voor hun diensten al te royaal lieten betalen en niet steeds even gewetensvol handelden. Hun zorg was veeleer om via retoriek en overreding gelijk te halen. Niet zozeer om het recht te laten zegevieren. Socrates bekritiseerde hen meer dan ze konden verdragen. Hij werd hiervoor door de toenmalige Atheense overheid veroordeeld tot het drinken van de gifbeker.

Volgens de Griekse schrijver Xenofon[9], had Socrates een 'daimon', een inwendige stem die zich op een paranormale wijze liet horen. Het Griekse woord 'daimon' staat hier niet voor wat wij onder een 'demon', een 'duivel', verstaan, wel voor een soort van goddelijke raadgever. Plato laat Socrates hierover aan het woord[10]: "Zoals gij mij reeds vaak en op vele plaatsen hebt horen verklaren, valt mij iets goddelijks als een daimon ten deel. Dat is een stem die mij sedert mijn kinderjaren vergezelt, een stem die mij soms belet te doen wat ik zou willen doen, doch die mij nooit tot iets aanzet." Wat hierbij opvalt is dat Socrates bij deze ingevingen zijn rustige zelfbezit bleef behouden. Hij werd niet beheerst, vervoerd door die stem, maar bleef ze de baas. Hij is er helemaal niet van bezeten. Hij blijft steeds zichzelf. We zullen verder merken dat zulks bij een aantal mediums niet steeds, ja eerder zelden het geval is.

[9] Xenofon, Herinneringen aan Socrates, IV: 8, 5.
[10] Plato, Apologia 31d.

Er zijn nog mensen die beweren een soort van inwendige stem te horen. Die spreekt hen helder toe. *A. Poulain*[11] noteert dat b.v. de H. Theresia van Avila (1515/1582) daarvan getuigt: “De innerlijke woorden zijn volkomen duidelijk, de ziel hoort ze op veel klaarder wijze dan als deze via de zintuigen zouden gehoord worden”.

Pinard de la Bullaye[12] stelt dat het horen van een innerlijke stem in religieuze middens een frequent verschijnsel is. Hij meent dat het als fenomeen onbetwijfelbaar is, temeer daar ook niet-religieuzen beweren zo een stem te horen. Psychisch gestoorden horen dat ook wel eens. Hier speelt dan wat de Bijbel ‘het onderscheid der geesten’ noemt. Niet iedere inspirerende geest is afkomstig uit de hoge lichtwereld, wel integendeel. *1 Joh. 4:1* waarschuwt ons: “Gelooft niet iedere geest (opm.: inspiratiebeginsel) maar onderzoekt of de geesten “uit God” (opm.: in vriendschap met God) zijn”. Hier is wel een streng logisch denken vereist. En elk resultaat moet nadien ook geverifieerd worden. Vergelijken we het in ons digitaal tijdperk met het ontvangen van een mail. Geloof niet elke mail, maar ga na van wie die komt en of hij betrouwbaar is.

Onze Vietnamese Anamaniet is bij zijn bijzondere plek in de natuur zeker niet naïef. Stelt hij met zijn gemeenschap vast dat de kracht in zijn tempeltje zou afnemen, dan ligt het voor de hand dat het snel verlaten wordt. Werkt het niet, dan wordt het ook niet langer vereerd.

We zullen de Welshe occultste Dion Fortune (1890/1946) nog bij herhaling ontmoeten. In haar boek *Psychische zelfverdediging*[13], schrijft ze dat ze ooit in een levensgevaarlijk gevecht gewikkeld was, een gevecht dat ze dreigde te verliezen. Ze vermeldt: “Ik had de merkwaardige ervaring dat mijn gezichtsveld zich vernauwde. Even buiten mijn ooghoeken zag ik twee muren van dichte duisternis langzaam oprijzen. Ze sloten mij meer en meer in. Ik wist dat ik verloren zou zijn wanneer ze elkaar zouden bereiken. Toen gebeurde er iets merkwaardigs. Duidelijk hoorde ik een innerlijke stem zeggen: “Doe alsof je verslagen bent, alvorens je het echt bent”. We hebben deze uitspraak van Fortune hier al vermeld. Zij illustreert de bewering van sommigen dat ze een innerlijke stem horen in gevaarlijke omstandigheden. Toch is hier meer aan de hand. We zullen er verder in de tekst nog op

[11] Poulain A., Des grâces d'oraison (traité de théologie mystique), Paris, 1901-4, 291ss. (paroles intérieures).
[12] de la Bullaye P., S;J., Les analogies psychologiques, in: settimana internazianale di etnologia religiosa, Paris, 1926, 77.
[13] Fortune D., Psychische zelfverdediging, een studie in occulte pathologie en criminaliteit, Amsterdam, Gnosis, 1937, 10.

terugkeren (zie: 7.3.1.). Hij vereist een aantal toelichtingen en die zullen geleidelijk nog aan bod komen.

Ingrid De Bie, *Stemmen horen*[14], beschrijft in het weekblad Humo het werk van Prof Romme en zijn medewerkers aan de rijksuniversiteit Limburg. Zij bestuderen en helpen sinds 1989 volwassenen en kinderen die beweren stemmen te horen. Romme vertelt dat zijn huisarts een zeiler is. Hij vertelde dat de arts stemmen hoorde toen hij achtenveertig uren alleen op zee was. Het leek hem alsof hij echt met iemand zat te praten. De Bie stelt dat twee procent van alle mensen stemmen hoort. Sommigen zeggen dat er met zo een stem nauwelijks te leven valt. Dan gaat het uiteraard niet om een stem uit de hoge lichtwereld, maar komt ze van elders en kan ze een mens het leven behoorlijk zuur maken. Zoals gezegd speelt hier het Bijbelse 'onderscheid der geesten'.

In *Joh. 12:49* zegt Jezus: "Niet uit mijzelf heb ik gesproken. De Vader die mij gezonden heeft, heeft mij bevolen - hijzelf - wat ik moest verkondigen. Wat ik verkondig, dat verkondig ik zoals de Vader het mij ingegeven heeft".

Omstaanders kunnen eventueel zulk een stem ook horen. Geven we enkele voorbeelden uit de Bijbel. Lezen we *Matth. 3:16.* Toen Jezus gedoopt was, kwam hij meteen uit het water. En zie, daar opende zich de hemel voor hem en hij zag de Geest van God als een duif neerdalen en op hem neerkomen. Er kwam een stem uit de hemel, die zei: 'Dit is mijn geliefde Zoon, die heel mijn welbehagen wegdraagt".

In *2 Petrus 1:18* lezen we dat de apostelen Petrus, Jacobus en Johannes de stem van God hoorden, toen Jezus op de berg zijn aura toonde tijdens zijn gedaanteverandering: "Deze stem, wij hebben ze gehoord. Zij kwam vanuit de hemel. Wij waren immers op de heilige berg bij Jezus. Wij beriepen ons niet op vernuftig bedachte mythen, maar wij spraken als ooggetuigen van zijn glorie." Op analoge wijze steunen alle echte religies op paranormale feiten die, ofschoon ze 'vanuit een andere wereld' komen, toch tot een historisch waarneembaar feit worden.

En *Handelingen der apostelen 9: 1/18* vermeldt wat volgt: Saul (Paulus) was op weg naar Damascus, toen hem plotseling een hemels licht omgaf. Hij viel op de grond en hoorde een stem zeggen: "Saul, Saul, waarom vervolg je Mij?". Saul zei: "Wie bent U dan, Heer?" Deze antwoordde: "Ik ben Jezus die

[14] De Bie I., Stemmen horen, Humo van 27.01.1996, 22/27.

jij vervolgt. Kom, sta op en ga de stad binnen. Daar zal je gezegd worden wat je doen moet." Zijn reisgenoten stonden sprakeloos. Ze hoorden de stem wel, maar zagen niemand. Saul stond op, maar hoewel hij zijn ogen open had, kon hij niets zien. Ze namen hem bij de hand en brachten hem zo Damascus binnen. Gedurende drie dagen kon hij niet zien. Hij at niet en dronk niet. Nu was er in Damascus een leerling die Ananias heette. De Heer zei in een visioen tegen hem: 'Ananias' en hij antwoordde: "Hier ben ik, Heer." Daarop zei de Heer tegen hem: "Vraag naar iemand uit Tarsus die Saul heet. Hij heeft in een visioen gezien hoe iemand met de naam Ananias binnenkomt en hem de handen oplegt, zodat hij weer kan zien. Deze man is het instrument dat Ik gekozen heb om Mijn naam hoog te houden onder de volken en hun koningen en onder de Israëlieten. Ananias vertrok, ging het huis binnen en legde hem de handen op. "Saul, broeder," zei hij, "de Heer heeft mij gestuurd - Jezus, die je onderweg hierheen is verschenen - opdat je weer kunt zien en vervuld wordt van heilige Geest". Meteen kon Saul weer zien. Hij stond op en liet zich dopen.

Tot zover een steekproef bij dit horen van stemmen, dat zowel inwendig als uitwendig kan. Een stem kan in iemands binnenste gehoord worden, maar ook buitenstaanders kunnen hiervan getuige zijn.

2.3. Een droom: de jakobsladder

Ook in een droom kan het om een heldere waarneming gaan. In de Bijbel, *Genesis 28: 10/22* lezen we hoe Jacob een droom doorleefde. Hij 'zag' hoe een ladder tot in de hemel reikte en engelen hierop neerdaalden en terug opstegen. Meteen stond Jahweh voor hem en zei: "Ik ben Jahweh, de God van uw voorouder Abraham en Isaak. De grond, waarop gij ligt te slapen, geef ik aan u en uw nageslacht. Wat later werd Jakob wakker. Hij stond op, nam de steen, waarop zijn hoofd gerust had, en richtte hem op als een gedenksteen. Het is een beetje analoog aan wat Hué beschreef wanneer een Anamaniet in de natuur een ongewone kracht ervaart en er een tempeltje bouwt.

Verwijzen we naar de vele dromen die in de Bijbel vermeld worden en die van Jahweh of van zijn dienaars, zijn engelen komen. Zo lezen we in *Matth. 2:12*: De herders werden na hun bezoek aan de kerstkribbe in een droom gewaarschuwd om niet langs Herodes terug te gaan. Of denken we aan *Matth. 2:13*, waar Jozef in een droom gewaarschuwd werd om naar Egypte te vluchten. Zo ontsnapte Jezus aan de kindermoord, die Herodes had bevolen. En verder in diezelfde tekst lezen we: De engel van Jahweh verschijnt Jozef

in een droom. Hij kondigt hem de dood van Herodes aan en leidt hem naar het beloofde land".

2.4. Godscontact via profeten

Een sterkere graad van Godscontact vinden we vervolgens bij een aantal middelaars, mensen die een speciale gave bezitten en hierin van God een 'heldere' kijk ontvangen. Dan praten we b.v. over 'profeten' en over een sterkere graad van 'helderwaarnemen'. We bedoelen hier uiteraard het juiste, Godgewilde gebruik, niet het misbruik. Zo maken zieners steeds een grondig onderscheid tussen de termen 'inbeelding' en 'verbeelding'. 'Inbeelding' slaat op wat zij zichzelf subjectief en fantasierijk kunnen inbeelden. Heel anders is het met de 'verbeelding'. Dit laatste betreft een objectieve werkelijkheid, buiten hen, die zich aan hen opdringt in beelden die ze niet zelf kunnen wijzigen.

De zienster Joan Grant, *Meer dan één leven*[15], zegt hierover wat volgt: "Door oefening leerde ik ten slotte hoe onderscheid te maken tussen het schijnbare en het feitelijke. Stel dat ik twee mannen over een binnenplaats 'zag' lopen (opm.: mantisch, helderziend). De ene had een rood jasje aan en de andere een groen. Kon ik dan de kleur van de jasjes veranderen of de jasjes verwisselen met Schotse kilts, dan was het niet meer dan een zelf gefantaseerde gedachte. Als ik het tafereel niet kon veranderen, hoe intensief ik dat ook probeerde, aanvaardde ik de geldigheid ervan."

2.5. Een dorpstovenaar kijkt in de toekomst

We trachten in dit hoofdstukje nog steeds het gegeven "helderwaarneming als feit' te illustreren. We doen dit nu met een getuigenis van J.Teernstra, *Schetsen en verhalen uit Afrika*[16]. Het boek heeft bovendien nog een zogeheten 'Imprimatur', een door de kerkelijke overheid gegeven toelating om het te drukken en uit te geven. Wat betekende dat het inhoudelijk niets bevatte dat in tegenspraak was met de kerkelijke leer.

Teernstra vertelt ons over pater Trilles, een missionaris in Gabon, West-Afrika. Trilles is op bezoek in het dorp Okala, waar het opperhoofd, die eveneens een tovenaar is, hem de toekomst voorspelt. Trilles is niet erg geïnteresseerd, maar gaat toch in op de vraag van de tovenaar.

- "En jij, blanke, wil je niet weten wat je binnenkort te wachten staat?"

[15] Grant J., Meer dan één leven, Deventer, Ankh-Hermes, 1973, 8.(// Many lifetimes, Victor Gollancz Ltd., London, 1968).
[16] Teernstra J., Een uittredend magiër, Schetsen en verhalen uit Afrika, Weert, Missiehuis, 1922, p.72/81.

- “Beste vriend”, zei ik, “de toekomst kan mij weinig schelen: deze behoort aan God. Je kunt in de toekomst lezen, zeg je, kun je ook in het verleden zien?”

- “Zeker”.

- “Wil je mijn verleden dan eens nagaan?”

- “Ja, graag”.

- “Wat deed ik voor ik missionaris werd?”

Met een veelzeggende glimlach rakelde de tovenaar het vuur wat op en blies er driemaal in verschillende richtingen over. Hij begon opnieuw zijn geest aan te roepen met wijsjes die ik niet heb kunnen begrijpen. (Opm.: dat is zijn vorm van gebed tot de geest die hem helpt). Toen hield hij een spiegeltje boven de pot met water die op het vuur stond, zodat er zich damp op vormde. Dan trok hij het spiegeltje weg en bekeek de damp erop, die weer langzaam verdween.

Opm.: Dat is zijn wichelend procedé. Het is niet de damp op zich, maar de wijze waarop hijzelf deze figuren helderziend interpreteert. De gave zit in de tovenaar. De aftekening van de damp op het spiegeltje is slechts een middel tot concentratie.

De damp liet een grillig gevormd patroon achter van ineenlopende kronkelende lijnen. De tovenaar bekeek ze met aandacht.

- “Jij droeg wapens, jij was soldaat”.

- “Hoelang?”.

- “Zolang.”

- “En voor ik soldaat werd?”

Hetzelfde ceremonieel werd herhaald.

- “Je las veel boeken, je schreef, je was met vele kinderen in hetzelfde huis.”

- “Zie jij ook het huis?”

- “Ik zie het, het is heel groot”.

- “Zie je mijn bed staan?”

- “Ja, op die en die plaats;”

- “Hoeveel broers en zussen heb ik?”

- “Zoveel”.

- “Hoeveel kinderen hebben mijn zusters?”

- “Zoveel”.

Al die antwoorden waren volkomen juist.

- “Wat doet mijn moeder op dit ogenblik?”

- “Zij weent”;

- “En mijn vader?”

- “Uw vader? Hij ligt in een grote kist onder de grond. Hij is dood”.

- “Ho Ho, vriend, ditmaal heb je mis geraden. Nog geen twee weken geleden ontving ik een brief van hem”.

- “Hij is dood”.

Ik ging weg. Ik had er genoeg van. En ik had bovendien een angstig voorgevoel. Toen ik een week nadien in mijn missie aankwam, vond ik het treurige bericht dat mijn vader overleden was. Tot zover deze getuigenis van Pater Trilles.

2.6. De gele rookdoos wordt gevonden.

Geven we nog een voorbeeld van een merkwaardige vorm van helderziendheid in een heidense, dus een niet-Bijbelse religie. Vele van deze religies staan erg dicht bij de noden van de gemeenschap en kunnen heel wat levensproblemen oplossen.

Daarvan getuigt o.m. de Italiaanse ontdekkingsreiziger Attilio Gatti[17] (1896/1969). Hij reisde in de eerste helft van de 20e eeuw door Afrika en schreef heel wat over zijn avonturen. Hij leidde dertien expedities doorheen het zuiden van dit continent. Hij werd een van de eerste Europeanen die de legendarische okapi en de bongo, een kastanjebruine bosantilope met witte strepen zag en filmde. Commandant Gatti, bij de Afrikanen bekend als ‘Bwana Makubwa’, ‘grote leider’, kende de Pygmeeënvolkeren van Congo zeer goed. Hij maakte goede foto's van hen, maar ook van stammen als de Watussi en de Masai. Hij ontmoette een belangrijke vrouwelijke pythonsjamaan (opm.: Twadekili, daarover gaat de tekst hieronder) en was getuige van de wijze waarop deze sjamane mensen genas en problemen oploste. Wat hij schreef over de inheemse volkeren, zijn ontmoetingen met culturen die nu verdwenen zijn, samen met de 53.000 foto's die hij nam tijdens zijn expedities, bevatten een schat aan wetenschappelijk en antropologisch materiaal. Wikipedia, de encyclopedie op internet vermeldde tot voor enkele jaren nog het bestaan van Twadekili als pythonsjamaan. Zo jammer dat zulke getuigenissen heden niet meer vermeld worden.

[17] Attilio Gatti (1896/1969) is one example of this. He was an Italian-born explorer, author, and documentary filmmaker who traveled extensively throughout Africa in the first half of the 20th century. He led thirteen expeditions to Africa. He became one of the first Europeans to see and photograph the legendary okapi and the bongo, a brown antelope with white stripes. Commander Gatti, known to Africans as “Bwana Makubwa,” knew the Pygmy peoples of Congo very well. He took good photographs of them, of the Watussi and the Masai. He met an important female python shaman (note: Twadekili) and witnessed how she healed people and solved problems. What he wrote about the indigenous peoples, his encounters with cultures that have now disappeared, together with the 53,000 photographs he took during his expeditions, contain a wealth of scientific and anthropological material. A few years ago, Wikipedia, the online encyclopedia, still mentioned the existence of Twadekili as a python shaman. Now it no longer does. It is such a pity that such testimonies are no longer mentioned.

In zijn boek *Mensen en dieren in Afrika*[18] vertelt Gatti over de helderziende gaven van Twadekili, een maagdelijke Xhosa-priesteres. Zij leeft er in een kraal, in een eenvoudige hut, samen met haar partner… een reusachtige python van zes meter lang. Net zoals plantaardige energieën mensen kunnen helen, zo kunnen ook dierlijke energieën dat. Je moet wel weten hoe je dat doet. En dat vergt jarenlange opleiding. Twadekili beheerst het dier. Zij is magisch sterker dan de slang. Of beter, ze was sterker. Want Gatti vermeldt bij een latere reis dat ze overleden is, net als Ramini, haar opvolgster. Een uiterst boeiende cultuur en een indringende magische praktijk zijn hiermee voor altijd verloren gegaan. Heel wat authentiek Afrikaanse culturen zijn met het doordringen van de Europese beschaving gewoon verdwenen. Vatten we de getuigenis van Gatti samen en voorzien we ze van enige toelichting.

Gatti had zijn gouden sigarettenkoker ergens in het land der Xhosa verloren. (Opm.: De Xhosa zijn een volk in Zuid-Afrika. Onder meer Nelson Mandela was een Xhosa.) Zijn Afrikaanse reisgezellen noemden het zijn 'gele rookdoos'. Hij was er nogal aan gehecht en wilde tien dollar aan de vinder te geven. Dat was in die tijd en in dat land een zeer groot bedrag. Hij had hier nog met niemand over gesproken. Hij had drie boys naar zijn vorige kampplaats gestuurd om zijn koker daar te zoeken, maar hij was nog zonder nieuws van hen.

En verder is nog het volgende: de jonge krijger Nomazindo, was verliefd op Mdabele, een stamgenote. Haar vader eiste echter vijf koeien als bruidsschat. Nomazindo had er slechts drie en kon geen middel bedenken om aan nog twee koeien te geraken. Ofschoon een koe slechts drie dollar kostte, was dat voor hem een zeer grote som. Gatti rekende vlug uit dat Nomazindo hier zeker meer dan een jaar zou moeten voor werken. Reden genoeg voor Nomazindo om de priesteres Twadekili te raadplegen en haar om raad te vragen.

Xiposo, het dorpshoofd, stelt aan Gatti voor om een bezoek te brengen aan Twadekili, de slangenbezweerster, genezeres en waarzegster. Xiposo wist hoezeer Gatti aan de koker gehecht was. Hij was ontstemd dat Gatti de koker in zijn streek verloren had. Hij voelde er zich persoonlijk verantwoordelijk voor. "Kom mee naar de slangenbezweerder," drong hij aan. "Zij zal u zeggen waar die koker te vinden is." "Waarom niet? dacht Gatti. "Ik had nog nooit de kans gekregen om een inlandse waarzegster aan het werk te zien. Dit was een uitgelezen gelegenheid en het kon in elk geval geen kwaad." Ze gingen

[18] Attilio Gatti, Mensen en dieren in Afrika, Antwerpen, De Sikkel, 1953, 168/177. Zie ook het boek 'Homo religiosus' op deze website, 4.2.1. 'Zien' en 'horen' op mantische wijze; de gele rookdoos.

meteen naar Twadekili's hut. Gatti bukte zich om door de lage deuropening te gaan. Deze vervult in een Zoeloehut de drievoudige rol van deur, venster en schoorsteen. Gatti belandde in een halfduister vertrek. Zijn ogen, nog verblind door het zonlicht buiten, konden aanvankelijk weinig onderscheiden.

Gatti vertelt. De slangenbezweerster zat zwijgend op de grond en wachtte tot wij haar het doel van ons bezoek zouden verklaren, iets wat ik onmiddellijk deed. In plaats van mij te antwoorden, richtte zij een welluidend gezoem tot een hoek van de hut. Toen kreeg ik een hevige schok. Voor mijn ogen, die ondertussen aan schemerlicht waren aangepast, verscheen de afzichtelijke kop van een enorme python. Langzaam rees het dier uit zijn nest omhoog en bewoog ritmisch heen en weer op het gezang van Twadekili. Hoger en hoger verhief het zich, tot het dier stokstijf bleef staan. Zijn kleine boosaardige ogen bleven strak op mij gericht. Instinctief maakte ik een beweging om op te staan en mij terug te trekken, maar Xiposo's hand weerhield mij terwijl hij gebiedend fluisterde: "Spreek niet. Verroer je niet."

Twadekili gooide de luipaardkootjes drie keer achter elkaar. Dat is haar manier van mantisch wichelen. Vergelijken we het met de tekening van de damp op het spiegeltje van de tovenaar, bij de getuigenis van pater Trilles. Twadekili bekeek het zo gevormde patroon van de luipaardbeentjes en zei dat het probleem zeer eenvoudig was. Maar in erg cryptische taal vervolgde ze: "Koeien worden niet alleen uit koeien geboren, en rijkdommen zijn niet alleen van erfenissen afkomstig. Ook niet van lange, gestadige arbeid." Het was alsof zij wist dat Gatti al voor zichzelf had uitgerekend, hoe lang Nomazindo ervoor zou moeten werken. "Drie krijgers zullen komen" vervolgde zij, "die lege handen hebben en moe en somber zijn. Wacht een tijdje, want in hun mislukking ligt het geluk van een ander. En dat zijn de koeien, die vrede zullen brengen aan twee liefhebbende harten." Dan verdween Twadekili in haar hut.

Noch Gatti, noch Xiposo verstonden er zich aan. Wel begreep Gatti dat Twadekili zojuist voorspeld had dat zijn boys met lege handen zouden terugkomen. En inderdaad, een half uur later kwamen ze aan en vernam Gatti dat hun zoektocht naar zijn sigarettenkoker niets had opgeleverd. Nu wilde hij hierover ook raad vragen aan Twadekili. Wat bedoelde zij juist met de woorden "in hun mislukking ligt het geluk van een ander"? Juist toen Gatti bij haar hut kwam, stapte ze naar buiten, zette zich neer en begon zonder een woord te zeggen de kootjes opnieuw te werpen. Ze keek er aandachtig naar.

Gatti bekeek de tovenares. Zij verstijfde en leek in een toestand van geestesvervoering te verkeren. Haar ogen fonkelden als twee schitterende strepen terwijl ze de python strak aanstaarde. Gatti vervolgt: “De slang hield mij met zulke kracht in haar greep dat mijn blik er als vanzelf weer naartoe werd getrokken. Gefascineerd, half gehypnotiseerd, kon ik niet anders dan staren. Een vreemde, verdovende slaperigheid overviel mij. Plots klonk de stem van de tovenares, laag en metaalachtig, alsof ze van heel ver kwam, en uit een ver verleden. De stem sneed door mijn bewustzijn als een speld die haarscherpe visioenen leek op te roepen, net als beelden op een film.”

Gatti zette zich naast haar. Hij trachtte zich in gedachten terug voor te stellen waar hij was en wat hij juist deed toen hij zijn laatste sigaret had opgestoken en de koker terug in zijn broekzak had gestopt. Hij was vastbesloten iedere herinnering die hem was ontsnapt, terug in zijn geheugen te brengen. Hierbij had hij voortdurend de indruk dat Twadekili mee ‘in zijn gedachten keek’. Even later sprak zij: “Ik zie je, je gaat in de richting van de opgaande zon. Je zoekt naar iets. Je maakt zesmaal tien stappen, daarna nog eens vier. Wat je verlangt, ligt op de plaats waar drie bomen in één rij staan. Het is een tak, die je zoekt. Je snijdt erin met je zakmes.”

Gatti kon zijn oren niet geloven. Alles wat ze zei klopte. “Je gaat op een steen zitten,” ging Twadekili voort. “Je doet dit om de tak zuiver te maken en er een stok uit te snijden. Daarna buig je je naar rechts en naar links, om het eten en het drinken dat je mannen je gebracht hebben in ontvangst te nemen.” Het strookte inderdaad allemaal met wat er gebeurd was. “Ik zie je doos liggen”, vervolgde Twadekili, “ze glijdt op het gras, onder een steen die de vorm heeft van een slangenkop. Nomazindo zal er heen gaan en de gele rookdoos vinden. En van de rijke beloning, die je boys niet verdiend hebben, zal je aan Nomazindo twee derden geven en aan je boys één derde. En zij zullen tevreden zijn. En Nomazindo zal kunnen huwen.”

Gatti hoorde de tovenares hijgen onder de vreselijke inspanning, maar hij kon niet naar haar kijken. Zijn blik bleef onverbiddelijk gevangen in die van de slang. “Dan sta je op. Je keert terug naar je vrienden en naar de grote wagen die rijdt zonder ossen. Ik heb gesproken.” Zo besloot Twadekili. Een dof geluid trof zijn oor. Met moeite wendde hij zijn ogen af en draaide het hoofd. De tovenares was voorovergevallen en lag bewusteloos op de grond. Snel keek hij naar de python, maar die was in zijn nest verdwenen. Eindelijk was hij bevrijd van de verstikkende blik van het dier, al voelde zijn hoofd

zwaar en pijnlijk aan. Hij wilde de slangenbezweerster te hulp schieten, maar opnieuw hield Xiposo hem tegen. Hij greep Gatti's hand en trok hem naar buiten. "De slangenbezweerder heeft gesproken," zei hij. "Maar die enorme python… zal hij haar niet doden terwijl ze daar onbeschermd ligt?" vroeg Gatti verontrust. Xiposo glimlachte om die onwetendheid. "Deze python leeft altijd bij haar in de hut. Hij is de belichaming van de geest der voorvaderen. Hij is haar onfeilbare raadgever, haar veiligste beschermer." Gatti trachtte zichzelf te vermannen, beschaamd tegenover zijn zwarte vriend dat hij zo onder de indruk was geraakt. Hij stond sprakeloos.

Nomazindo wilde dadelijk op zoek gaan. Dus vertrok Gatti met hem naar de kampplaats waar hij een week geleden was en waar hij het laatst zijn sigarettenkoker had gebruikt. Daar aangekomen stapte Nomazindo in de richting van de opgaande zon, maakt zesmaal tien stappen, daarna nog eens vier, en zag direct de plaats waar drie bomen in één rij staan. En daar lag ook de steen waarop Gatti gezeten had. Die leek werkelijk op de kop van een slang. Gatti vond zijn koker echter niet. "Twadekili heeft zich vergist", zei hij ontgoocheld. "Twadekili vergist zich nooit" klonk het opgewekte antwoord van Nomazindo. Hij verzocht Gatti om mee de grote steen op te tillen. En daaronder lag fonkelend de gouden sigarettenkoker.

Tot zover deze getuigenis. Merken we op dat Gatti zich tracht te herinneren wat hij allemaal deed toen hij het laatst van zijn koker gebruik maakte, en dat het was alsof Twadekili hierbij mee zijn gedachten kon zien. Wie met mantiek vertrouwd is weet dat zieners hun cliënt soms vragen om terug een bepaalde situatie voor ogen te houden. Op een manier 'zien' zij mee wat hun cliënt in gedachten "naar voor brengt". Sterker nog, zij zullen soms op details wijzen die hun cliënt zijn ontgaan en die van belang zijn. Het is alsof de cliënt, bij zijn mijmering, een film voor zich projecteert, en wie voldoende mantisch begaafd is, kan deze film mee volgen en dingen zien die de cliënt hierbij niet zijn opgevallen.

Wat Gatti ziet en weergeeft, is slechts de voorgrond. Maar op de achtergrond zijn de geest van de genezeres, samen met de geest van haar slang aan het werk. En dit alles onder de leiding van Umkulu-Mkulu, het opperwezen van de Xosa, de stam waartoe Twadekili behoort. Aan Umkulu-Mkulu wordt uiteindelijk de genezing toegeschreven.

Onze gedesacraliseerde cultuur vindt dergelijke verhalen en de vele andere getuigenissen van Gatti bij zijn reizen niet steeds geloofwaardig. De vele boeken die hij, nu meer dan zestig jaar geleden, schreef, zijn vandaag

moeilijk te vinden. Soms kom je ze nog tegen, maar dan niet in de afdeling 'religie', of in de afdeling 'New Age', wel ergens tussen de jeugdliteratuur, naast de verhalen van Winnetou en Arendsoog.

Na deze enkele getuigenissen over helderwaarneming, en na alles wat hierover nog volgt in deze tekst, veralgemenen we en gaan we ervan uit dat helderziendheid van alle tijden en van alle plaatsen is. Het is overbekend dat er op dit gebied ook misbruiken bestaan.

2.7. Naar een paranormale beurs

Ik kende al vele jaren een ziener in wie ik een groot vertrouwen had. Hij gaf me dikwijls goede raad en bezorgde me Trinitaire gebeden, gebeden waarbij de H. Drie-eenheid aanroepen werd. Hij zei dat ze energie gaven om mijn levensmoeilijkheden te boven te komen.

Op een dag was er in de buurt waar ik woon een paranormale beurs. Ongelooflijk wat je daar allemaal bij elkaar vindt: tarotkaarten, pendels, reclame voor allerlei massages, aurakijkers, maar ook een aantal zieners en ziensters die je 'verborgen' ('apocalyptiek' heet dat) dingen vertellen over jezelf. "Je moet maar zin hebben om daar op consultatie te gaan terwijl iedereen je kan zien", zo dacht ik. Maar het was nog erg vroeg en er was weinig volk. Ik was nieuwsgierig. En even later zat ik aan het tafeltje voor de zienster. Ze bekeek me even aandachtig en vroeg dan hoe het met me was. Ik was nog te weinig vertrouwd met zo een werkwijze, schermde me wat af en antwoordde nogal kort dat ik gekomen was om dat van haar te horen. Nu weet ik dat zo een inleidend gesprekje de zienster toelaat om je fluïdum, je fijnstoffelijke uitstraling te 'wichelen' en dat jezelf afsluiten niet de ideale werkwijze is. Ik maakte het haar dus extra moeilijk, zonder het te weten. Met een lichte irritatie keek ze me aan, nam een soort dobbelstenen met runetekens en wierp ze zachtjes op de tafel voor zich uit.

Onmiddellijk wees ze op een aantal moeilijkheden. Nu ja, wie heeft dat niet. En wat ze zei was behoorlijk vaag. Dat kun je aan iedereen vertellen, zo dacht ik. Ik begon te betreuren dat ik een consultatie betaald had en dacht dat het wel eens weggesmeten geld zou kunnen zijn. Maar dan bekeek ze mij opnieuw scherp aan en zei: "Je bent onlangs bij een collega van mij geweest en die begint te veel invloed op jou te krijgen. Mijn stem zegt dat je die beter vermijdt." Ik stond met stomheid geslagen. Ik dacht natuurlijk aan die eerste ziener. Dus wilde ik hierover een bevestiging.

Anderzijds wilde ik zijn identiteit niet prijsgeven. Ik dacht even na. Dan vroeg ik: “Heeft die een korte baard en een rode wagen?” Ze antwoordde dat ze voor een antwoord op die vraag opnieuw de stenen moest gooien en dat er dan een meerprijs moest betaald worden. Ik stemde in. Ze vervolgde haar werk en zei dat die man geen baard en geen rode wagen had. Dat klopte. Maar ik wilde met opzet een vraag stellen waarop het antwoord ‘nee’ zou zijn. Anders was het te doorzichtig, zo veronderstelde ik.

Dan vroeg ik haar of het iemand was die ik op een bepaalde datum op een bepaalde plaats had ontmoet. De zienster tikte met haar vinger op het bordje waarop haar tarieven stonden uitgestald. Ik knikte dat ik de meerprijs wel wilde betalen. Ik was te nieuwsgierig. Opnieuw gooide ze de stenen. Ditmaal was het antwoord bevestigend. Ze benadrukte opnieuw dat ik me van de invloed van die man zeker moest ontdoen. Dat leek me toch zo vreemd. Ik zei haar dat ik hoopte dat dit het laatste was dat ik ooit in mijn leven zou doen. Ze keek me vol onbegrip aan. Ik dankte haar voor het advies en zei dat ik er nog eens goed ging over nadenken. Het had me toch wel wat geld gekost, maar ik was toch een bevreemdende ervaring rijker.

Geruime tijd later ontmoette ik weer die eerste ziener en vertelde hem het hele verhaal. Hij glimlachte begrijpend en antwoordde: “Natuurlijk zegt haar stem om geen contact meer met me te houden. Zij bidt niet bij haar werk en wordt geïnspireerd door lagere geesten, die soms waarheid vertellen, soms ook niet, maar altijd vijandig staan tegenover zieners die via een Bijbels gebed werken en geïnspireerd worden door hogere wezens.” Toen ik veel later in de Bijbel, *1Kon 22: 20/2,* las van de leugengeest (5.2.1.) leek me dat wel een zinvolle verklaring. Ook nu, jaren later, denk ik er nog zo over. Veelzeggend voor mij was ook het feit dat ik bij elke nieuwe vraag opnieuw een bedrag op tafel moest leggen, terwijl die eerste ziener mij nooit geld heeft gevraagd.

2.8. De bezoekers van de Heer.

De Bijbel*, Deuteronomium: 18:9 vv.* vermeldt met betrekking tot zulke mantische praktijken wat volgt: “Wanneer gij het land, dat Jahweh uw God u schenkt, zijt binnengegaan, zult gij niet dezelfde gruwelen bedrijven als die van die volkeren. Men zal bij u niemand aantreffen die zijn zoon of dochter aan het vuur prijsgeeft, die waarzeggerij, bezwering, helderziendheid of magie pleegt, die schimmen en waarzeggers ondervraagt, die ‘doden’ aanroept. Want al wie dergelijke praktijken pleegt, is Jahweh uw God tot gruwel. Terwijl het om deze gruwel is dat Jahweh uw God deze volkeren voor u uitdrijft.”

Tegenstanders van het paranormale zien hierin een duidelijke veroordeling ervan en willen alle mantiek en magie uit de religie verbannen. Voorstanders stellen dan weer dat deze veroordeling, enkel van toepassing is op 'de afschuwelijkheden van die volkeren', namelijk die volkeren die wezens contacteren die geen beroep doen op Jahweh zijn inspirerende levenskracht. Zij zien niet in wat voor kwaad erin schuilt om met hoge goddelijke energieën te trachten levensproblemen van mensen op te lossen.

Deze visie wordt onder meer versterkt door de tekst uit *Ecclesiasticus (Ben Sira) 34:5:* "Waarzeggerij, wichelarij en dromen: allemaal ijdelheden, tenzij zij als bezoekers van de Heer gezonden worden".

2.9. Ook de apostelen wichelen.

Lezen we de Bijbel, en vatten we samen wat *Handelingen der Apostelen 1:15–26* ons leert. Na de dood van Judas Iskariot besluiten de apostelen een nieuwe apostel te kiezen. Ze stellen twee kandidaten voor, Jozef Barsabbas en Matthias. Samen zeggen ze een gebed om door God juist geïnspireerd te worden. Dan werpen ze met één of ander wichelende techniek het lot. Het valt op Matthias. Hij wordt aan de elf apostelen toegevoegd. In vers *1:26* lezen we: "Daarna lieten ze het lot beslissen. Het lot viel op Matthias; zo werd hij aan de elf apostelen toegevoegd."

.

2.10. De thema's van het tweede axioma samengevat.

In het tweede hoofdstukje hebben we een aantal steekproeven gegeven die moeten aantonen dat helderziendheid bestaat. We hebben het hier duidelijk niet over de misbruiken die er ook zijn, maar over het gebruik. Het misbruik van iets mag het gebruik ervan niet in de weg staan. We vernamen dat een Vietnamees een godheid in de natuur ervaarde. Daarom bouwde de man er een heiligdom. Socrates beweerde een inwendige stem te horen die hem soms belet te doen wat hij zou willen doen, doch die hem nooit tot iets aanzet. Ook anderen beweren stemmen te horen. Dan is het belangrijk na te gaan of die stem uit een hogere hemel komt of uit de onderwereld. Hier geldt de Bijbelse raadgeving: 'aan hun vruchten zult gij ze kennen'. Wat is de aard en wat zijn de resultaten van wat die stem aanraadt? Zijn ze helend of niet? Dat zal beslissen.

Ook dromen kunnen aanleiding geven tot paranormale waarnemingen. De Bijbel verhaalt hoe Jacob een droom doorleefde en hierbij zag dat een ladder tot in de hemel reikte en engelen hierop neerdaalden en terug opstegen. De plaats waar hij die droom doorleefde, was voor hem heilig. Niet alleen in dromen maar ook bij volledig bewustzijn kunnen ingevingen zich

voordoen. Dat was zo voor de profeten in het oude testament. Ze waarschuwden de Israëlieten bij herhaling om zich aan Gods geboden te houden.

Ngema, de dorpstovenaar overtuigde pater Trilles ervan dat deze zwarte magiër in het verleden en in de toekomst kon kijken. Ngema werd hierbij geïnspireerd door een geest uit de onderwereld.

De ontdekkingsreiziger Kolonel Gatti beschreef een prachtig staaltje van helderziendheid van de sjamane en slangen-bezweerster Twadekili. Zij kon hem vertellen waar hij zijn gouden sigarettenkoker had verloren. Bovendien getuigde zij van een merkwaardige wijsheid in het oplossen van levensproblemen. Ze zorgde ervoor dat een verliefde Nomazindo de koker vond, en zo een deel van de beloning die Gatti had uitgeloofd, kon ontvangen. En daardoor kon hij de bruidsschat te betalen die de vader van zijn bruid eiste.

Bij een bezoek aan een paranormale beurs werd andermaal duidelijk dat sommige zieners begeleid worden door hogere geesten, anderen dan weer door lagere entiteiten. En, zoals kon verwacht worden, verdraagt het lagere het hogere niet. De zienster, geïnspireerd door een lagere geest, waarschuwde haar klant niet in te gaan op wat de ziener met een Trinitaire geest aanraadde. Zieners die in vriendschap met de Bijbelse God leven zullen alvorens een raadpleging te beginnen, bidden om niet foutief geïnspireerd te worden.

De Bijbel, *Deuteronomium,* waarschuwt voor inspirerende wezens die geen beroep doen op Jahweh 's inspirerende levenskracht, maar ziet geen gevaar wanneer Gods hulp wordt ingeroepen. Bij het aanduiden van een nieuwe apostel deden de overige apostelen ook een beroep op een wichelend procedé.

Met dit alles besluiten we dat mediale personen ons kunnen informeren over religie, daar waar de gewone mens zulke ervaringen niet, nog niet of niet voldoende heeft.

3. De driedeling: natuur, buitennatuur en bovennatuur

Als derde axioma preciseren we de driedeling 'natuur', 'buitennatuur' en 'bovennatuur'. We bedoelen hiermee drie onderscheiden niveaus van werkelijkheid. De 'natuur' of het natuurlijke niveau van werkelijkheid heeft betrekking op alles wat onze omliggende wereld te zien geeft en ook door iedereen ervaren wordt. De 'buitennatuur' of het buitennatuurlijke niveau

van werkelijkheid slaat op al wat buiten die 'natuur' valt. De 'bovennatuur' of het bovennatuurlijke niveau van werkelijkheid tenslotte houdt verband met alles wat die 'natuur' en 'buitennatuur' overstijgt.

Elke religie die naam waard, heeft minstens een vaag besef van wat werkelijk is, en weet dat de werkelijkheid 'gelaagd' is. Er is een 'hier', een 'boven' en een 'beneden'. Het 'profane' slaat op het leven hier. Het 'boven' of 'beneden' verwijst naar de sacrale en meer verborgen zijde van het bestaan. De Bijbel, *Exodus* 20:4 verwoordt deze gelaagdheid zo: "boven in de hemel, beneden op de aarde, in de wateren onder de aarde", en verdeelt hiermee de werkelijkheid in drie niet steeds even streng gescheiden, maar toch onderscheiden 'gebieden': de bovennatuur, de natuur en de buitennatuur. Ook *Filipp. 2:10* bevestigt dit onderscheid: "Alles, in Jezus' naam knielt, vanaf de hoogste top der hemelen, op aarde en in de onderwerelden".

Ook verduidelijken we in dit hoofdstukje de term 'hylisch pluralisme'. Deze houdt in dat er naast de materie die we allen kennen, ook ijlere vormen van stof bestaan.

3.1. De natuur

Het natuurlijke niveau van werkelijkheid of korter 'de natuur' verwijst naar alles wat zintuiglijk waar te nemen is. We denken hierbij aan de ons omliggende wereld zoals iedereen deze kent en ervaart, en zoals ook de wetenschap het bestaan en de geldigheid ervan ten volle erkent. Ziedaar in korte bewoordingen het eerste onderdeel van onze driedeling. De wetenschap heeft hierin een groot aandeel. Haar verwezenlijkingen zijn in onze tijd indrukwekkend. Wat een wetenschappelijk statuut heeft, is voor velen de hoogst bereikbare norm. Maar omsluit wetenschap alle werkelijkheid? Gaan we er dieper op in.

3.1.1. Wetenschap is nauwkeurig, maar beperkt.

Iets krijgt wetenschappelijke erkenning als het aan de criteria, aan de vooropstellingen van de wetenschap beantwoordt. Zo moet wetenschap o.m. vatbaar zijn voor onderzoek door de grotere gemeenschap. Dit onderzoek is bij voorkeur voor herhaling vatbaar. Een gegeven verwerft een wetenschappelijke status als andere onderzoekers in identieke omstandigheden tot identieke bevindingen komen. Deze strenge criteria maken dat datgene wat wetenschappelijke erkenning heeft, degelijk en stevig gefundeerd is. Wetenschap is uiterst precies. Laten we de wetenschap een warm hart toedragen. Indien de medische wetenschap, om maar één voorbeeld te noemen, niet haar huidige peil zou hebben, zouden velen, die

nu deze tekst lezen, er wellicht niet meer zijn.

Maar hiermee is eveneens duidelijk dat haar terrein niet de hele werkelijkheid omvat. Zij beperkt zich dan tot dat deel van al wat bestaat, dat van zintuiglijke en materiële aard is. Of dat via allerlei instrumenten uiteindelijk ook zintuiglijk kan worden vastgesteld. Wat niet-zintuiglijk is, bestaat wetenschappelijk gezien niet. Maar als je eerst stelt dat enkel het zintuiglijk waarneembare werkelijkheidswaarde heeft, dan vind je uiteraard niets dat dit zintuiglijke overschrijdt. Men veronderstelt vooraf wat nog te bewijzen valt. Dat lijkt wel een kringredenering, het is een beetje als een hond die achter zijn staart aanloopt. Vergelijken we het met een dove die ontkent dat geluidstrillingen bestaan.

Vatten we met onze zintuiglijke kennis echt alle werkelijkheid? Anders gezegd, moest de mens over andere zintuigen beschikken, zou hij de werkelijkheid op een andere wijze waarnemen. De krant *Le temps* van 2 mei 2012, 35, schrijft dat een aantal foto's van nevels en sterrenstelsels, genomen door de Hubbletelescoop, verbazend zijn. Toch zijn ze slechts 'echt' tot op een zekere hoogte. De wijze van hun inkleuring is het resultaat van onderlinge afspraken, gemaakt om ruimteobjecten weer te geven. De vorm waarmee deze nevels zich tonen heeft dan weer te maken met de techniek die gebruikt wordt om ze waar te nemen. Zo zien we de Krabnevel in de vorm van een klok als hij gefotografeerd wordt met x-stralen. We merken een onregelmatige vorm bij een gewone optische waarneming en een zeer grillig patroon doorheen een infraroodkijker. Dit illustreert dat het antwoord op de vraag "wat is werkelijk en hoe is het werkelijk?" niet zo eenvoudig is. Wat zich toont, wordt mee bepaald door de wijze waarop we het waarnemen of door de aangewende techniek, én ook de erbij horende theorie. Vergeten we ook dit laatste niet. De ongetrainde chirurg die echo's of röntgenfoto's ziet van ingewanden van zijn patiënt, moet hierin eerst thuis zijn vooraleer hij conclusies kan trekken over diens welbevinden

3.1.2. Wetenschap: een methode, geen ideologie

Gegevens die de zintuiglijke waarneming overschrijden, zoals paranormale en religieuze ervaringen, vallen buiten het domein van de wetenschap. Maar dan omvat wetenschap niet de totale werkelijkheid, maar slechts een deel ervan. M.a.w. haar domein slaat slechts op een deelverzameling van de totale werkelijkheid. Een methodische wetenschap zal dit beamen en kent en respecteert haar grenzen. Een ideologische wetenschap doet dat niet en eigent zich ten onrechte uitspraken toe die de grenzen van haar terrein overschrijden. Spreekt ze met haar beperkte

axioma's toch een ontologisch oordeel uit, een oordeel over het geheel van wat bestaat, dan maakt ze een irreële sprong en vervalt ze in een ideologie, in 'een methode' die zich ten onrechte als de enige geldige waant.

Zouden we in haar ideologische vorm doorredeneren dan krijgen al het paranormale, alle religieuze krachtwerkingen en alle magie gewoon geen bestaansrecht. Wat blijft er van Jezus' mirakels, van zijn lijden en dood, zijn nederdaling ter helle, zijn verrijzenis en hemelvaart nog over indien ook hier de standaarden van wetenschappelijk werk zouden onderschreven worden? Menig gelovige zal zeggen dat dan datgene wat nog rest aan 'religie' niet meer is dan een horizontaal psychologisch, sociologisch en folkloristisch gebeuren zonder ook maar enig contact met een werkelijkheid die de mens overstijgt. Weg is alle mystiek en alles wat het menselijke bestaan overschrijdt. Het zout van het geloof is dan krachteloos geworden. Of om het met de woorden van Hegel te zeggen, een volk zonder metafysica gelijkt op een kerk zonder allerheiligste. Religieuze uitspraken door een ideologische wetenschap zijn slechts meningen zonder gezag, meer niet. Dat wordt wel eens meer over het hoofd gezien.

Lezen we de krant *De Standaard*[19] van 5 november 2012. Naar aanleiding van een dispuut met één van haar medewerkers stelt de katholieke universiteit Leuven: "Wie aan een universiteit werkt, moet de standaarden van het wetenschappelijk werk onderschrijven. Wie een website beheert waarop staat dat je van een congenitale hartafwijking kunt genezen door het opleggen van de handen, hoort niet thuis aan een wetenschappelijke instelling."

De vooropstellingen der wetenschap laten inderdaad niet toe om bijvoorbeeld een oorzakelijk verband te leggen tussen een handoplegging en een hierop volgende genezing. Wetenschappelijk gezien is dat standpunt volkomen juist. Maar dat is niet de vraag. De echte vraag is of de genezing hiermee in het geheel van de werkelijkheid dan maar moet ontkend worden. Indien de wetenschap dat zou doen, dan moet zij het sluitende wetenschappelijke bewijs leveren dat zulks ook buiten haar domein onmogelijk is. En zolang dat bewijs niet is geleverd, zijn haar uitspraken hierover slechts een mening naast andere opinies. De mogelijkheid dat er andere dan wetenschappelijke factoren aan het werk zijn, is dus niet bij voorbaat uitgesloten. Wetenschap oordeelt of iets al of niet wetenschappelijk is, of het aan haar axiomatiek voldoet. Wetenschap oordeelt niet of een

[19] Zie http://www.standaard.be/artikel/detail.aspx?artikelid=DMF20121104_00357623

gegeven in het geheel van de werkelijkheid al of niet bestaat. Met haar uitspraak in de standaard overschrijdt de Leuvense universiteit haar grenzen en verlaagt ze zich tot een ideologie.

Maar anderzijds lijden ook een aantal religieuzen aan een gelijkaardige kwaal. Om het geloof kracht bij te zetten, beroepen zij zich, jawel, op de wetenschap. Alsof hiermee de geldigheid van hun bewering zou gesterkt worden. Alsof ze hiermee geloofwaardiger zouden overkomen. De Duits Lutheraans theoloog R. Bultmann (1884/1976), *Geloof zonder mythe*[20], en zijn denkgenoten willen het geloof 'demythologiseren'. Men wil een wetenschappelijk getint geloof. De Bijbel en de religie moeten volgens zulke denkers meer in overeenstemming zijn met onze eerder wetenschappelijke tijdsgeest. Men ontkent, trouw aan de wetenschappelijke ideologie, de paranormale en mystieke zijde van het geloof. Ook het historische karakter van de mirakels van Christus, zijn verrijzenis, zijn nederdaling ter helle en zijn hemelvaart worden onecht verklaard. Deze gebeurtenissen zijn slechts stichtende en fictieve verhalen, meer niet. Maar dan kan men net zo goed doorredeneren en zeggen dat die god die hierachter staat even krachteloos en onecht is. Men herleidt, men reduceert 'religie' tot een uitsluitend horizontaal psychologisch, sociologisch en folkloristisch gebeuren, waardoor het al zijn vitaliteit verliest. Weer is die mystieke factor zoek. Het is klaar, wie religie in overeenstemming wil brengen met wetenschap, vindt zo goed als geen religie meer.

3.1.3. Wetenschap en toeval

Dat het toeval in het leven een ingrijpende rol zou spelen, wordt door een aantal mensen aanvaard, door een ander aantal echter met klem weerlegd. Laat ons hier even op doordenken. Beginnen we met een voorbeeld. Een trein die gemiddeld 100 km per uur rijdt, zal bij een normaal verloop en na een uur rijden, 100 km verwijderd zijn van de plaats van vertrek. Dat is voorspelbaar en dus helemaal geen toeval. Verbreden we dit eenvoudige voorbeeld met een tweede. Stellen we ons een blok ijs voor die aan de Noordpool van een gletsjer afbreekt en in de oceaan begint af te drijven. Indien men over alle noodzakelijke en voldoende gegevens beschikt, zou men zijn baan kunnen berekenen en zulks vanaf het afbreken van de gletsjer totdat hij helemaal gesmolten is. We denken dan onder meer aan zijn gewicht, de windrichting, het zoutgehalte van het water, de temperatuur van het ijs, van het water, van de lucht, de golfstroom, de aardrotatie, de stand van de maan…

[20] Bultmann R., Geloof zonder mythe, J.J. Romen & Zonen, Roermond, 1954, 15.

Laten we, samen met de ijsberg, eveneens een schip vertrekken, bijvoorbeeld in Southampton, en wel op 15 april in 1912, en noemen we dat schip ook nog de 'Titanic'. Van deze oceaanreus kan men eveneens het verloop van de route berekenen indien men weer alle mogelijke factoren kent. We denken aan de kracht van de motor, de golfstromen, de weersgesteldheid, de stand van het roer, de te varen koers van vertrek tot eindbestemming, enzovoort. Maar kijk, beide verlopen hebben een gemeenschappelijk punt : de plaats en het tijdstip van de aanvaring. We kunnen dat een toeval noemen. Dat doen we omdat we vanuit ons beperkt standpunt niet over alle vereiste gegevens van de beide verlopen beschikken.

Als men zich aan eenzijdige kennis houdt - in het geval van de Titanic, aan één enkel verloop en al de andere buiten beschouwing laat - dan kan men zeggen dat er toeval is. Maar in het geheel van de werkelijkheid, metafysisch gezien, als integrale kennis, bestaat er nergens een puur toeval. Alles heeft hoe dan ook zijn objectieve reden. Maar die liggen niet allemaal op het natuurlijke niveau van werkelijkheid. Sommige voorvallen hebben hun oorsprong in het onbewuste of het onderbewuste van de mens. Ook kunnen er invloeden van buitennatuurlijk of bovennatuurlijk niveau van werkelijkheid zijn. Doch gezien de enorme ingewikkeldheid van het leven, kennen wij zelden alle invloeden die een verloop bepalen. Er is beslist zoiets als een beginsel van voldoende reden of grond. Ons leven wordt echter beheerst door zoveel verschillende verlopen, bekende, maar vooral onbekende, bewuste, maar nog veel meer onbewuste factoren. Die ontoereikende kennis maakt dat we vanuit ons standpunt, van toevallige gebeurtenissen spreken. In het geheel van de werkelijkheid echter, zijn ze dat niet. Zoals men zegt: alles heeft zijn reden.

Dit beginsel van voldoende reden of grond weerspreekt evenwel het determinisme niet. Verduidelijken we dit. Als de ene steen op de andere valt, dat is determinisme, geen toeval, want ook dat heeft een voldoende reden. Beweren dat het toeval is, houdt in dat minstens één verloop onbekend is. Zouden alle verlopen wel bekend zijn, dan was er geen toeval maar verloopt elke proces gedetermineerd. Zoveel inzicht en wijsheid is ons, mensen niet gegeven. Berekeningen en inzichten hierover schieten essentieel te kort. Daarom houden wij het, vanuit ons beperkt gezichtspunt, bij een toeval.

Van de Duitse natuurkundige W. Heisenberg is wel een onzekerheidsprincipe bekend dat zijn naam draagt. Het houdt in dat het resultaat van een fysisch experiment door de meting zelf wordt beïnvloed. Illustreren we dit met een voorbeeld. De Engelse natuurkundige Newton

veronderstelde dat licht uit deeltjes bestond. Een experiment in die zin bevestigt deze theorie. De Nederlandse natuurkundige Christiaan Huygens beweerde echter dat het licht zich in golven verplaatst. Maar ook de juistheid hiervan wordt door een experiment bevestigd. Het resultaat van het experiment schikt zich naar het opzet, naar de wens van diegene die het experiment uitvoert. Deze contradictorische resultaten werden door Heisenberg 'verklaard' door te stellen dat de wijze waarop de meting van het experiment gebeurt, zijn invloed heeft op het resultaat. De ene keer gedraagt het licht zich als golf, de andere keer als deeltje. De lezer of lezers die hiervoor een sluitende verklaring vindt, mag zich wellicht aan een nobelprijs natuurkunde verwachten. Wetenschappers spreken hier van zuiver toeval. Dat de meting het resultaat beïnvloedt, werd ook door Einstein aangetoond. Bij snelheden die de snelheid van het licht benaderen, wordt een meter langer, en een gewicht van 1 kilogram zwaarder.

Illustreren we dit beginsel van voldoende reden nog als volgt. Als een steen op een andere steen valt, dan gebeurt dit volgens de wetten van de zwaartekracht. Denken we aan een plant die door een steen verpletterd wordt. Die plant reageert niet zoals een steen. Als de plant enigszins kan, zal hij in zijn groei een andere vorm aan nemen zodat hij naast de steen omhoog schiet. De voldoende reden, zeggen we het determinisme dat die plant aan de dag legt, is geen fysisch maar een plantaardig determinisme. Dat zien we aan de verhouding tegenover de gravitatie. Een steen valt, maar een plant reageert anders. Of nog : stel dat een dier een steen op zich krijgt. We kunnen zijn reactie gedetermineerd noemen, maar dat dier reageert anders dan die plant. Het dier kan wegvluchten als het een steen in zijn richting ziet aankomen. Een mens tracht ook alle onheil af te wentelen. De zogenaamde vrijheid van de mens is evenmin zonder reden. Elke 'vrije' handeling heeft een reden. Pure, absolute vrijheid, vrijheid zonder reden, dat bestaat niet. Alles wat zich voordoet illustreert het beginsel van voldoende reden of grond. Ook hier is de enige conclusie dat toeval niet bestaat.

3.1.4. Gelooft wetenschap in sprookjes?

Een verhaal is de theorie omtrent een gebeuren en vereist minimaal twee elkaar opvolgende gebeurtenissen. Zo: ik kwam daar aan en zag haar. Als twee of meer gebeurtenissen elkaar in de tijd opvolgen en elkaar in de tijd nabij zijn, kunnen ze een verhaal vormen. Een verloop bestaat minstens uit 2 delen. Het principe van voldoende reden zegt dat als een verhaal rationeel moet zijn, het vervolg in het voorteken een reden moet hebben.

Zo zijn sprookjes één welbepaald soort verhalen. Maar in sprookjes vernemen we dat een pompoen plots in een koets kan veranderen. Het ontstaan van die koets vindt echter zijn voldoende reden niet in de pompoen. Pompoenen worden nu eenmaal geen koetsen. In sprookjes kan dat wel, sprookjes zijn irrationeel. Rationeel gezien is er inderdaad geen enkel element dat zulks kan verklaren. Het heeft geen reden, en daarom kan men hier wel van een toeval spreken.

Met de sprookjesnatuur in ons achterhoofd, denken we nu aan het ontstaan van de kosmos. Aanvankelijk is er de anorganische natuur. Dan verschijnen de verschillende evolutiefasen van het leven : de planten, de dieren en de mensen. De anorganische natuur 'op zich', of zeggen we beter 'in zich', heeft geen enkele factor die kan leiden tot het ontstaan van het leven. Uit wat lager is, kan onmogelijk iets hogers ontstaan.

Als wetenschappers met wereldfaam, beweren dat het leven en de verschillende evolutiefasen van planten, dieren en mensen bij toeval ontstaan, dan is dat analoog aan de 'verklaringen' in een sprookje. De evolutie zoals de wetenschap dat ziet, is dan één lang wetenschappelijk gefundeerd sprookje. Planten ontstaan niet spontaan, dieren ook niet, en mensen al evenmin. Daar is veel meer voor nodig dan alleen maar toeval, of dan alleen maar anorganische natuur.. We zullen verder in de tekst nog toelichten dat zulks tot het domein van de buitennatuur of de bovennatuur behoort. Besluiten we wat volgt. Wetenschap kan het ontstaan van het leven funderen door van een reeks van 'toevallige' gebeurtenissen te spreken. Maar dan veroordeelt zij zichzelf tot het vertellen van een sprookje.

3.1.5. Wetenschap en logica

Een aantal gelovigen zal opmerken dat, zelfs al gelooft men niet in paranormale krachtwerkingen, men toch de fysische resultaten van b.v. een merkwaardige genezing of een wonderlijk gebeuren niet kan loochenen. Doet men dat toch, dan gaat men niet logisch, en dus niet eerlijk, te werk. Wie logisch denkt, denkt ethisch, en wie ethisch te werk gaat, gaat eveneens logisch te werk. Beiden hebben als gemeenschappelijke eigenschap dat ze de waarheid dienen. Als iets strookt met de werkelijkheid, en dus waar is, dan bevestigen ze dat. Ze beamen dat iets bestaat, dat het 'is'. En ze beamen bovendien dat het 'is' zoals het is. Ze bevestigen niet alleen het bestaan, of het zijn, maar ook de eigenschappen ervan.

Logica heeft, net als ethica, als axioma's: 'wat is, is', en 'wat zo is, is zo'. Deze tweede 'is' of de tweede 'is zo', is geen overbodige herhaling, maar

benadrukt dat men beaamt wat 'is', men bevestigt wat bestaat, en dat het 'zo' bestaat. Onder meer de leugenaar zondigt tegen deze axioma's. Van datgene wat 'is' zegt hij dat het "niet is", of van wat "niet is" zegt hij dat het 'is'. Wie een bepaalde waarheid verdringt of onderdrukt zegt van wat 'zo is', dat het 'niet zo is'. Tegen beter in wil hij het niet geweten hebben. Ook dat is een vorm van oneerlijkheid. Ook hij of zij die datgene 'wat zich werkelijk toont', b.v. het fysische resultaat van een wonderbaarlijk gebeuren, herleidt tot 'niets', doet geen recht aan wat werkelijk 'is' en is daardoor niet eerlijk. Men ziet dat religie, gewetensvol handelen en logica op een manier met elkaar zijn verbonden.

Omdat velen b.v. zelf niet over enige religieuze ervaring beschikken, veralgemenen zij dat zoiets gewoonweg niet bestaat. Streng logisch is dat een syllogisme waarin de voorzin werd verzwegen. Uitgeschreven wordt deze redenering: "Alles wat ikzelf niet ervaar, bestaat niet. Welnu, ik heb zelf geen religieuze ervaring, dus religieuze ervaringen bestaan niet." Maar de stelling: "alles wat ikzelf niet ervaar, bestaat niet", is als voorzin een onbewezen veralgemening. Die hele redenering is dan ook slechts een hypothese, geen sluitend bewijs. We komen op dit thema 'logica in religieuze zaken', nog uitvoerig terug (6.4.).

3.2. De buitennatuur

Zoals gezegd verwijst het buitennatuurlijke niveau van werkelijkheid naar datgene wat buiten het natuurlijke niveau valt. Het betreft datgene wat met het etiket 'paranormaal' kan gekenmerkt worden. Denken we hierbij aan niet-normale krachtwerkingen allerhande, aan fijnstoffelijke wezens, schimmen, gevallen engelen, overleden mensen die aan de 'overzijde' ronddolen en er hun weg niet vinden, en aan de vele lagere goden en geesten van de niet-Bijbelse religies.

Het domein van deze 'buitennatuur' is heel wat omvangrijker dan dat van de natuur. Mensen, die met deze buitennatuur enigszins vertrouwd zijn, beweren dat dit gebied enkel ervaarbaar is door diegenen die daar gevoelig of 'sensitief' voor zijn. Ook kan dit gebied in een sterkere graad ervaren worden door wie de gave van 'helderziendheid' heeft. Kortom, de buitennatuur is enkel op een paranormale wijze te ervaren. Ook fijnstoffelijke verschijningen kunnen tot dit domein behoren. Dat brengt ons al onmiddellijk bij een 'hylisch pluralisme', bij het bestaan van vele soorten fijne stof. We verduidelijken.

De Leidse hoogleraar J.J.Poortman (1896/1970), gaat in zijn vierdelig werk *Ochêma, geschiedenis en zin van het hylisch pluralisme*[21], uitvoerig in op het materiebegrip der diverse culturen over de hele aardbol. Het Oudgriekse woord 'hulè' betekent 'stof' of 'materie', en 'pluralisme' slaat op 'een veelheid'. De term *hylisch pluralisme* verwijst dus naar het geloof in het bestaan van vele soorten stof. Zowat alle culturen, met uitzondering van de Westerse hedendaagse beschaving, waren of zijn ermee vertrouwd. Toch, zo klaagt Poortman, werd en wordt dit thema bij herhaling in onze cultuur verzwegen, en dit terwijl er vaak reden te over is om het geloof aan het bestaan van een meervoudige stoffelijkheid wel te vermelden. De Engelse theosoof G.R.S. Mead (1863/1933) schrijft in zijn boek *The subtle body in western tradition*[22] dat dit geloof "one of the oldest persuations of mankind", "één van de oudste overtuigingen van de mensheid" is.

In die visie is de hele kosmos vervuld van fijne stof, maar ze is niet uniform verdeeld. Op sommige plaatsen is ze er overvloedig, op andere plaatsen is ze nauwelijks aanwezig. Kenners zeggen ons dat de menselijke uitstraling of de 'aura', samengesteld is uit een aantal steeds ijler wordende lagen van fijne stof. Deze omsluiten het biologische lichaam en doordringen het.

Bovendien vertoont die buitennatuur nog wat volgt. Waar fijne stof is, bevinden er zich fijnstoffelijke wezens. Zij zijn juist de dragers van die stof. En dus ook het omgekeerde geldt. Waar wezens zijn, is er uiteraard ook fijne stof. Beiden, stof en wezens gaan steeds samen. Naast dit hylisch pluralisme, een pluralisme m.b.t. de stof, zouden we dan ook over een pluralisme m.b.t. geesten of een 'geesten-pluralisme' kunnen spreken. De fijnstoffelijke wereld kent tal van soorten bewoners. Daar verblijven zowel zeer 'ijle' als minder 'ijle' geesten.

De term 'ijl' slaat op hun soortelijke dichtheid. Minder ijle geesten staan veel dichter bij onze grofstoffelijke wereld. Hun soortelijke dichtheid is bijna gelijk aan de onze. Enerzijds is het voor hen een kleine stap om zich te 'materialiseren', om door ons te kunnen ervaren worden. En anderzijds vergt het voor een paranormaal begaafd iemand nauwelijks enige moeite om ze op hun domein, in hun ijlere wereld, waar te nemen

[21] Poortman J.J., Ochêma, Geschiedenis en zin van het hylisch pluralisme, Assen, Van Gorcum, 1954, (// History of Hylic Pluralism, Theosophical Society in the Netherlands).
[22] Mead G.R.S. The subtle body in western tradition, London, Stuart and Watkins, 1967.

De oude catechismus[23], vermeld niet de term 'ijl', wel het woord 'subtiel'. In de *catechismus* van 1868, p. 52, lezen we: "Hoedanig is het lichaam van Christus sedert zijne verrijzenis?" En het antwoord luidt: "Wonder, vlijtig, snel en subtiel, onlijdelijk, onsterfelijk en voortreffelijker dan de lichamen der gelukzaligen na de verrijzenis zullen zijn". De zogenaamde "*kleine catechismus*" van 1852, p. 39, een eenvoudigere uitgave, bedoeld voor de gewone volksmens, vermeldt: "Hoedanig zullen de lichamen der godvruchtige of heilige mensen in de verrijzenis voorkomen? En het antwoord is: "Heel klaar en schoonblinkend, licht, subtiel en onlijdelijk". We willen de aandacht vestigen op het woord 'subtiel' als synoniem van 'fijnstoffelijk' of 'ijl' dat hier gebruikt wordt. Met deze verwijzingen naar Christus en de heiligen bevinden we ons echter niet meer in de buitennatuur, wel in de bovennatuur. Die komt verder in de tekst nog aan bod. We wilden hier enkel de term 'subtiel' toelichten. Wezens van de bovennatuur zullen uiteraard nog 'subtieler', 'ijler' of meer 'fijnstoffelijk' zijn dan wat de buitennatuur aan geesten en fijne stof bevat.

3.2.1. Bewoners,

De buitennatuur kent tal van bewoners. Naast mensen die overleden zijn, ontmoet men er eveneens een hele hiërarchie van natuurgeesten en andere fijnstoffelijke wezens zoals de vele niet-Bijbelse goden van de diverse pantheons. Denken we o.m. aan de vele Oudgriekse, de Egyptische, de Romeinse of Keltische goden. Of verwijzen we naar de talrijke lagere geesten en goden van de Zuid-Afrikaanse of Zuid-Amerikaanse religies. Wie sensitief of helderziend is, kan ze waarnemen. Gaan we hieronder het rijtje af.

3.2.1.a. Heidense goden

Velen van onze oudere generatie hebben een aantal van deze goden in hun lessen geschiedenis nog horen vernoemen. Iedere cultuur had zijn goden en godinnen. Ze beheren elk een terrein van de werkelijkheid. Zo heb je in bijna elke beschaving een god die zich bekommerde om de landbouw. Een andere god heeft als terrein de liefde. Bij het ene volk noemt men hem Eros, in een andere heet hij Amor. Je kunt bij hem terecht als je een amoureuze verbintenis met iemand zoekt. Verder zijn er godinnen van de aarde. Die worden vereerd om hun zorg voor de vruchtbaarheid en het wellukken van de oogst. We gebruikten in de zinnen hierboven telkens de tegenwoordige tijd, want heden is dat in een aantal niet-westerse culturen nog steeds zo. Pachamama, wat letterlijk 'moeder aarde' betekent, is vandaag nog steeds de belangrijkste aardgodin in de landen van de Andes. Zo voorzien landbouwers er slechts hun akkers van kunstmest, als Pachamama dit goedkeurt. Die

[23] Mechelse catechismus, Brugge, 1964, 21.

culturen houden ter ere van de vele goden en godinnen periodieke optochten. Men offert hen b.v. bloemen, veldvruchten en dieren. Men gelooft dat de goden zeer dicht bij de mensen en hun noden staan. Men is ervan overtuigd dat ze, minstens voor een deel, ingrijpen in de eeuwige ellenden van hun gelovigen, en dat ze menselijke problemen als ziekten en misrekeningen kunnen oplossen.

Keren we even terug naar onze jeugdjaren en onze schooltijd. Als je in de lessen geschiedenis vroeg of de goden en godinnen van die culturen dan echt bestaan, keek de lesgever of lesgeefster wel eens met een veelzeggende glimlach in je richting. Je kreeg dan in een gunstig geval te horen dat je nog veel te leren hebt en dat je zeker niet naïef moest zijn. Je begreep het. In de godsdienstlessen was men meestal wat milder. Daar werden die wezens eenvoudigweg 'afgoden' of 'heidense goden' genoemd. Je godsdienstboekje was dan geïllustreerd met een tekening van de heilige Willibrordus, of de heilige Amandus of wie dan ook. En deze was dan met een bijl ijverig bezig met de afbeeldingen van de 'afgoden' der plaatselijke cultuur een kopje kleiner te maken. 'Bekeringswerk' heette dat. Het bestaan van deze afgoden zomaar ontkennen was in de lessen godsdienst iets minder eenvoudig, want enkele van hen worden in de Bijbel vermeld. Ze wordt in *Jesaja 34,14* éénmaal Lilith[24], een godin van de onderwereld, vernoemd. We lezen: "Wilde katten ontmoeten er honden, baarlijke duivels treffen elkaar; de schimmen spoken er rond, en vinden er hun rust".

Het respect voor de goden van andere culturen was wel eens meer ver te zoeken. H. Kluin, *Het geestesleven der natuurvolken*[25], vermeldt de minachtende houding van sommige 'zendelingen' tegenover de Toradja's, een volksstam op Celebes (Sulawesi, in Indonesië). Hij schrijft: "Zo was het ook, telkens als zendelingen de nietigheid der heidense goden en geesten wilden aantonen. Wij hebben alle goden der Toradja's bijeengeroepen en hen uitgedaagd om ons te straffen voor de prediking van de levende God, maar de Toradja's zeiden ons dan dat die goden ons geen kwaad durfden doen, maar hen wel". De aartsbisschop van Milaan, Achile Ratti (1857/1939), de latere Paus Pius XI, stichtte het etnografische en etnologisch museum te Rome. Hij kende godsdienstwetenschappen en verbood missionarissen om afgodsbeelden te vernietigen. Hij gaf ook de seminaries opdracht godsdienstwetenschappen te onderwijzen en respect op te brengen voor andere religies en voor hun gebruiken. "Het zijn menselijke documenten, die men niet moet laten vergaan", zo stelde hij. Heel wat katholieken hebben

[24] Jacques Bril, Lilith ou la Mère obscure, Payot, Paris , 1984
[25] Kluin H., Het geestesleven der natuurvolken, 's Gravenhage, Algemene boekhandel, 1923, 155.

volgens W. Schmidt, *Travaux faits et travaux à faire*[26] niet steeds van zo een brede kijk op andere culturen en religies getuigd als Paus Pius XI toen betoonde. Verdiepen we ons verder in het geloof aan het bestaan van zulke goden. Hebben wij het bij het rechte eind als we die vele wezens gewoon naar het rijk der fabelen verwijzen? Zijn hun vele mythen te reduceren tot toenmalige fantasierijke verbeeldingen?

Wat dan b.v. te denken van een dichter als Homeros. Hij leefde in de 9de eeuw voor Christus en is de auteur van de *Ilias* en *Odyssee*, twee meesterwerken uit de wereldliteratuur. Je vindt in deze epen nauwelijks een bladzijde waarin geen sprake is van de goden. Odysseus is het hoofdpersonage in het boek de Odyssee. Dit epos verhaalt zijn terugkeer naar Ithaka, het eiland waar hij koning was, na de Grieken gesteund te hebben in de Trojaanse oorlog. Zijn zeereis duurde twintig jaar. Odysseus was een ziener, zoals dat in die tijd een vereiste was om een volk te kunnen leiden en te behoeden tegen dreigende gevaren. Zijn avonturen situeren zich de ene keer op het 'natuurlijke niveau van werkelijkheid'. We vinden hem dan, stormen trotserend in de woeste deining van de middellandse zee, of dobberend op een houten vlot in het felle zonlicht. Dan weer bevindt hij zich in de 'buitennatuur', in de onderwereld waar hij ten strijde trekt tegen vele bewoners die zijn terugkeer bemoeilijken. De onbevangen lezer is telkens verrast door die wisseling van niveau. Een lange reis op zee, een levensgevaarlijke 'Odyssee' zonder de voortdurende ingreep, ten goed of ten kwade, van de vele goden is voor de held Odysseus gewoon ondenkbaar. Zij bepaalden immers zijn lot, het welslagen van zijn reis.

De Oudgriekse denker Protagoras leerde daarentegen dat niet de goden de maat van alle dingen zijn, maar dat de mens zelf, geheel eigenmachtig de norm bepaalt. Tot dan waren het de goden die, geraadpleegd via diverse orakels, bepaalden wat kon en niet kon. De visie van Protagoras, dat het de mens was die centraal kwam te staan, was in zijn tijd behoorlijk revolutionair. Hij bleef met zijn mening in het Attische schiereiland een hoge uitzondering. In onze huidige tijd wordt zijn uitspraak wel eens meer geciteerd. Niet om ze als uitzonderlijk te bestempelen, wel meer en meer als regel. 'De mens is de maat van alle dingen' is voor vele tijdgenoten de norm. Zijn de goden van toen dan vergeten? Blijkbaar niet helemaal. Heden horen we ook nog andere geluiden.

[26] Schmidt W., Travaux faits et travaux à faire, in Settimana lnternazionale di Etnologia Religiosa, IVa Sessione, Paris, 1926, 28.

Lezen we van de hedendaagse Griekse romanschrijver, Aris Fakinos, het boek *Récit des temps perdus*[27]. Hij vertelt hierin over het leven van zijn grootouders die arme Griekse boeren waren. In een interview hierover kreeg hij de vraag : "Denk je echt dat je grootvader in staat was de godin Afrodite te ontmoeten?" Fakinos antwoordde : "Mijn grootvader kon noch lezen noch schrijven. Van mythologie en geschiedenis wist hij helemaal niets af. Hij was slechts een eenvoudige Attische boer. Welnu, hoe zou hij met zulke sprekende details de godin Afrodite hebben kunnen beschrijven, indien hij ze nooit (opm. : mantisch) gezien had?"

3.2.1.b. Zeenimfen

Of nemen we het boek van Th. Ziëlinsky : *La religion de la Grèce antique*[28]. We lezen : "In zeer nauw verband met de zee staan de zeenimfen. Soms droogweg en dwaas 'de verpersoonlijking van de strelende golven van de zee' genoemd. Verpersoonlijking? Nooit zullen mensen, die aldus over hen spreken, waardig bevonden worden ze met hun eigen ogen te mogen aanschouwen. Nooit zullen ze iets zien van deze zeenimfen, met hun zilveren voeten, bij mooi weer spelend met de dolfijnen, terwijl hun gouden lokken schitteren op de top van de golven. De Oude Griek voelde en zag de godheid in de akkers zelf, in de geurige bosjes, in de overvloed van een vruchtbare tuin. Hij zag zichzelf en zijn leven met een hele menigte van natuurlijke godheden omringd, hetzij vriendelijk, hetzij dreigend, maar altijd mede-lijdend. En wat veel belangrijker is, hij kon zich één voelen met zijn godheden, deze weergeven in de spiegel van zijn bewustzijn en er het diepe besef van hebben". Tot zover Ziëlinsky.

Men merkt dat de auteur het waarnemen van fijnstoffelijke wezens "in de spiegel van zijn bewustzijn" streng realistisch bedoelt. Dan rijst uiteraard de vraag of hij, Ziëlinsky zelf, helderziend was. Had hij verder, zoals dat heden wel eens meer het geval is, goede redenen om dat niet publiek te maken? Hij was prof aan de universiteit van Warschau. Misschien wilde hij in een goede verstandhouding leven met zijn al te profaan ingestelde collega's, en besefte hij dan dat de dingen die je niet ongestraft kunt zeggen, maar best verzwijgt.

3.2.1.c. Elfen en deva's

Ook G. Hodson, getuigt in zijn boek *Les fées*[29] van zijn mantische ontmoeting met wat hij 'een gouden elf' noemt. Hij beschrijft helderziend: "Ze is beslist licht van kleur, zeer openhartig en onbevreesd in haar uitdrukking.

[27] Fakinos A., Récit des temps perdus, Seuil, 1982, Bulletin d'inform. des Edit. du Seuil, 241(1982:oct.).
[28] Ziëlinsky Th., la religion de la Grèce antique, Warschau, 1926.
[29] Hodson G., Les fées, Paris, Adyar, 1966, 77.

Zij is omgeven van een gouden aura, waarin men de omtrek van haar vleugels kan nagaan. Plots verandert haar houding en wordt zij ernstig. Zij strekt haar armen in hun volle lengte uit en concentreert zich. Haar aura verkleint. De krachten worden op haarzelf gericht. Na enkele seconden laat zij de gehele geconcentreerde energie los. Deze vloeit nu in alle richtingen, als bundels van gouden kracht, naar iedere afzonderlijke stengel en bloem".

Wat verder in de tekst geeft hij het proces van zulk een transformatie van energie weer. "Traag neemt de nimf het magnetisme van het zonnelicht en het stromende water op. Eens dat zij zich hieraan verzadigd heeft, geeft zij met een verblindende licht- en kleurenflits de energie af waarmee zij zich opgeladen heeft. Gedurende dit magisch ogenblik doorleeft zij een vervoering. De uitdrukking van haar gezicht en haar ogen is heerlijk en haast onbeschrijfelijk. Vooral de ogen zenden schitterend verblindende stralen uit. Onmiddellijk daarop beleeft zij een dromerige blijheid. Haar gedaante wordt even daarna vaag en onduidelijk. Nadat het gebeuren verwerkt is, verschijnt zij opnieuw en het hele proces herneemt." Tot zover deze getuigenis van Hodson. Merken we op dat deze fijnstoffelijke energie-opname van de zon, door de nimf omgevormd wordt. En wel zo dat die energie bruikbaar wordt en kan doorgegeven worden aan de omringende planten en bloemen. Deze wenden de energie aan voor hun groei.

Vermelden we in de marge van dit gebeuren dat de christelijke religie naast de reeds vermelde driedeling in 'natuur, buiten natuur en bovennatuur' nog een andere triade kent. Deze bestaat in het aanvaarden, het uitzuiveren en het verheffen van een bepaald gegeven of een situatie (5.3.). We treffen hier eveneens een soort drieledigheid aan, maar op een lager niveau. De energie, de levenskracht van de zon wordt door de elf aanvaard, vervolgens hervormd en op een hoger peil aan het plantenrijk doorgegeven. De nimf lijkt een mediale figuur, een noodzakelijke schakel, tussen het opvangen van de zonne-energie en het stimuleren van de plantengroei in haar buurt. Die fijnstoffelijke structuur en de bijhorende dynamiek, de omvorming, de 'upgrading' zoals men dat heden zegt, van de lagere energietoestand naar de hogere, lijkt telkens weer een basiselement te zijn bij al wat in de natuur 'leeft' en tot groei komt. Dat brengt ons bij wat Ziëlinsky ons vertelt over de mantische ervaringen van de Oudgriekse mens. Deze zag zichzelf en alles rondom hem omringd met een hele menigte van buitennatuurlijke wezens: godheden, natuurgeesten, feeën, elfen, nimfen… Wat een enorme rijkdom die hier toch ten toon wordt gespreid.

Vele mensen zeggen dat wandelen in de natuur hen ontspant en hen energie geeft. Kenners beklemtonen dat wij door het systematisch vernielen van de natuur, deze onzichtbare, fijnstoffelijke onderbouw schade toebrengen. Een noodzakelijk schakel in de keten van het leven gaat hiermee verloren. Ook het vervuilen van rivieren brengt de goede werking van die fijnstoffelijke wereld in gevaar. Voor die religies is dat niet alleen een biologisch, maar in de eerste plaats een religieus probleem.

Lezen we tenslotte in het boek *De tuinen van Findhorn*[30]. Men vindt hierin een verslag van enkele merkwaardige contacten met fijnstoffelijke wezens die er delen van het plantenrijk beheersen. Deze tuinen bevinden zich in Findhorn, een plaatsje aan de Schotse oostkust. De leden van deze gemeenschap beweren dat ze hun tuinen bewerken in samenspraak met deva's, een soort van hogere plantengeesten, en met andere natuurgeesten. Deze wezens zouden hen op een mantische wijze bijstaan en hen raad geven over de wijze waarop de planten er het best kunnen groeien. De resultaten zijn ernaar. Botanici verbazen er zich over dat sommige planten en groenten, die normaal op zulke hoge noorderbreedte niet of nauwelijks gedijen, er tot prachtige exemplaren uitgroeien. Omwille van de toch al grote bekendheid van deze gemeenschap - waaronder een eigen website: www.findhorn.org - gaan wij er hier niet verder op in.

3.2.2.Gedachtevormen

De heidense goden, deva's, elfen en de vele lagere natuurgeesten zijn niet de enigen die de buitennatuur bevolken. Lezen we wat W.H. Gmelig Meijling ons over de gedachtenvormen zegt[31]. "Wanneer iemand nu een tijdlang geconcentreerd met dezelfde gedachte bezig is, dan ontwikkelen zich binnen de aura steeds meer energiecellen van dezelfde soort die zich tot een steeds grotere eenheid opbouwen. De helderziende neemt zo een groepering energiecellen dan waar als een lichtende, steeds groeiende bol van dezelfde kleur. Als zulk een gedachte, nauwkeuriger gezegd, zulk een bewustzijnsinhoud, lang genoeg wordt volgehouden, dan verkrijgt zo een bundeling van energiecellen een eigen zelfstandigheid. Deze kan dan de aura van de mens als een geconstrueerde gedachte verlaten en vrij door de ruimte bewegen. Daar zwerft hij dan rond op zoek naar trillingen van dezelfde soort. Wanneer nu een ander mens, soortgelijke gedachten koestert, dan opent zich de aura van deze laatste en hij of zij neemt, via één van de chakra's (opm.: fijnstoffelijke contactpunten met de buitenwereld) die fijnstoffelijke

[30] De tuinen van Findhorn, Amsterdam, s.d., geschreven door de leden van de Findhorn-gemeenschap.
[31] W.H. Gmelig Meijling, Wim Gijsen, De aura (Uitstraling van mens, dier, plant en steen), Deventer, Ankh–Hermes, 1975, blz. 21-25.

gedachten in de eigen aura op". (…) Het is zelfs zo dat wanneer een grote groep mensen eendrachtig aan hetzelfde denkt, er een soort 'groepsaura' kan ontstaan en dat geldt zowel ten goede als ten kwade." Tot daar Gmelig's tekst over deze zogenaamde gedachtevormen of bewustzijnsvormen.

Met andere woorden, men vormt zich beelden in zijn bewustzijn. Hij of zij koestert welbepaalde gedachten. Hij of zij heeft hierover gevoelens en verlangens. En dit alles wordt met een zekere wilskracht versterkt. Al deze elementen dragen bij tot de opbouw van zulk een gedachtevorm. Is hij sterk genoeg, dan komt hij los van de mens die hem gevormd heeft. Dan beweegt deze gedachtevorm zich als een fijnstoffelijk wezen door de ruimte. Magiërs zijn in staat krachtige gedachtevorm te scheppen en ze bovendien te richten naar de medemens van hun keuze. Brengt deze gedachtevorm helende energieën naar een naaste, dan spreken we van witte magie. Zulke gedachtevormen hebben lichtende goudgele kleuren. Wil men de medemens schaden, en koestert men b.v. aangehouden wraakgedachten, dan heeft men het over zwarte magie. Zoals verwacht hebben deze laatste gedachtevormen vuile bruine tot zwarte kleuren. Illustreren we zulks met enkele voorbeelden.

3.2.2.a. Een wraakdemon

Verwijzen we hiervoor weer naar Dion Fortune, de Welshe occultiste. Zij schreef een aantal werken over magie. Gaan we in op de wijze waarop zij een 'wraakdemon'[32] tot leven bracht. We vatten haar verhaal kort samen. Iemand had haar een groot onrecht aangedaan. Net voor het inslapen liet ze haar gedachten onbeheerst los en mijmerde ze over de wijze waarop ze wraak zou nemen. Omdat ze voldoende sensitief was merkte ze tot haar verbazing dat haar wraakgedachte zich fijnstoffelijk begon te verwerkelijken. Ze 'zag' dat er zich ter hoogte van haar zonnevlecht (opm.: een chakra ter hoogte van de navel) een fijnstoffelijke nevel vormde, en dat die geleidelijk de gedaante van een wolf aannam. Uiteindelijk was het dier nog slechts met een dunne navelstreng aan haar lichaam verbonden. De Bijbel, P*rediker 12,6* vermeldt deze navelstreng als 'de zilveren koord'. Fortune vreesde dat bij het doorbreken van de navelstreng het dier tot een zelfstandig en boosaardig wezen zou uitgroeien. Dan, zo meende zij, zou het kwaad in de wereld een beetje groter geworden zijn. Zij raadpleegde hierover haar 'meester', een helderziend en bevoegd persoon. Deze vertelde haar dat ze het dier ten alle prijze terug in zich moest opslorpen, een beetje zoals men met een rietje de limonade uit een glas zuigt. Dat deed ze, echter met zeer veel moeite en 'badend in het zweet', terwijl ze tegelijk ook haar wraakgedachte terug in zich

[32] Zie o.m. het boek De 'Homo Religiosus', 7.4.1. : een wraakdemon.

moest opnemen. Maar dat betekende dat ze deze gedachte opnieuw moest doorleven, iets wat ze slechts met de grootste zelfbeheersing kon volbrengen. Tot zover dit sterk verkorte verhaal.

Heel wat mensen kennen eveneens wraakgedachten die ze om welke redenen ook, niet kunnen en ook niet willen bedwingen. Ze laten deze gedachten de vrije loop. Ook een welbepaalde vorm van psychiatrie[33], helemaal niet vertrouwd met de fijnstoffelijke gang van zaken - met de fijnstoffelijke achtergrond - raadt zulke mensen aan om hun woede verder uit te leven, eventueel in gedachten, eventueel door hun boosheid op een voorwerp uit te werken. Men kan dan b.v. op een zak zand slaan, en zich hierbij voorstellen dat men met kracht slaat op de persoon op wie men zich wil wreken. Of men kan het op een foto of een beeld doen van iemand die men niet kan hebben. Dat doet men wel eens meer bij betogingen. De groep versterkt dan deze gedachtevorm. Zo werken de betogers inderdaad een deel van hun agressie uit. Maar onbewust kunnen zij, net als Fortune, ook fijnstoffelijke wezens, 'wraakdemonen' tot leven brengen. Zo kunnen ze schade veroorzaken aan de medemens die ze willen belagen. Alleen, ze weten het niet en hebben evenmin een zicht op de fijnstoffelijke zijde van hun daad. Men kan blijkbaar ook kwaad stichten zonder er zich bewust van te zijn.

3.2.2.b. Een monnik scheppen

Illustreren we het opbouwen van gedachtevormen met een tweede getuigenis. Lezen we *Magic and mystery in Tibet*[34] van de Française Alexandra David-Neel (1868/1969). Mevrouw Neel bracht het in Tibet tot 'lama', wat een soort doctoraat in magische praktijken inhoudt. Het is hoogst uitzonderlijk, ja ongezien, dat in die cultuur zulk een titel aan een westerling, zeker aan een vrouw, verleend wordt. Vatten we de schepping van haar gedachtevorm samen.

Volgens de Tibetanen kan men door een herhaaldelijke en krachtige concentratie van de gedachte, een gedachtevorm, een zogenaamde 'tulpa', eveneens een fijnstoffelijk wezen, tot leven brengen. In haar boek verhaalt Mevrouw Neel hoe ze zich een monnik visualiseerde. Ze schrijft : "Ik sloot me op in een tent en verrichtte de voorgeschreven gedachteconcentratie en andere rituelen. Een paar maanden later was de monnik levensecht geworden. Hij werd een soort van gast, en leefde mee in mijn verblijf. Enige

[33] Zie het boek: De 'Homo Religiosus', 7.4.1. Een wraakdemon: de morele taboes der religies.
[34] David-Neel A., Magic and mystery in Tibet, London, Unwin paperbacks, 1939^{-1}, 1965, 219 (//Mystiek en magie in Tibet, Amsterdam, Gnosis, 1941). Zie ook op deze site het boek : De 'Homo religiosus, 7.2.4. Een gedachte beweegt zich vrij; Zich een monnik visualiseren.

tijd later verbrak ik mijn leven in afzondering en begon ik aan een reis, samen met mijn bedienden. De monnik rekende zichzelf tot het gezelschap. Niettegenstaande ik in de open lucht leefde en ik dagelijks verschillende mijlen aflegde met mijn paard, verflauwde de gedachtevorm niet. Ik bleef de dikke monnik zien. Het karakter dat ik me had ingebeeld, toen ik de gedachtevorm opbouwde, onderging geleidelijk een verandering. De dikke, gezette vriend liep hoe langer hoe meer gebogen en zijn gezicht verried een vaag spottende en boze blik. Hij werd ouder en kaler. Kortom, hij ontsnapte aan mijn controle. Op een dag bracht een dienaar me, toen ik in mijn tent zat, wat boter. Hij zag de gedachtevorm ook en hield hem voor een levende lama. Ik dacht het fenomeen op zijn beloop te laten. Maar de aanwezigheid van die ongewilde metgezel begon stilaan op mijn zenuwen te werken, zodat ik besloot de gedachtevorm terug te vernietigen." Dit laatste betekent dat mevrouw Neel deze gedachtevorm terug in zich moet 'opslorpen', net zoals Fortune dat met haar wolf deed. Het gelukte haar, maar slechts na zes maanden (!) van harde strijd.

Letten we op de geleidelijke verandering in het karakter van de monnik. Zieners zullen zeggen dat zij vaststellen dat ook andere wezens met minder goede bedoelingen zich mengden in het scheppen van die monnik. We komen hier op terug in het hoofdstuk over "de harmonie der tegengestelden" (5.10).

3.2.2.c. Philip: een ingebeeld personage

Iris M. Owen, *Philip le fantôme*[35], beschrijft eveneens de collectieve schepping van een gedachtevorm. We vatten samen. We zijn in 1972. De society for psychical research vormt een groep leden rond Dr. George Owen. De groep concentreert zich met een regelmaat van de klok op de vorming van een louter op inbeelding gesteund personage, dat men Philip heet. Men wil bereiken dat Philip uiteindelijk een geest wordt die spookt. De groep verdiept zich in de geschiedenis van het midden der XVI-de eeuw. Men beeldt zich een persoon in die rond 1550 in Engeland zou kunnen geleefd hebben. Men noemt hem Philip. Men kiest een persoon waarvan men zeker weet dat die nooit bestaan heeft. Wel geeft men hem een woning, een stel relaties, een persoonlijkheid. De leden prenten dat alles scherp in hun hoofd en vergaderen met als doel een gedachtevorm 'Philip' tot leven te brengen. Gaandeweg lukt hun opzet en een 'kunstmatig elementaal', - zo heet men dat - ontstaat. Het is kunstmatig omdat het door mensen is 'geschapen'. De toevoeging 'elementaal' slaat op het feit dat één der vier elementen, water, lucht, vuur of aarde vereist zijn. Ze worden in heel wat culturen beschouwd

[35] Owen I.M. / Sparrow M., Philip le fantôme, Ontario, Ed. Québec Amérique, 1979.

als de fundamentele bouwstenen van het leven. De wraakdemon van Fortune, en de monnik van Mevrouw Neel zijn ook kunstmatige elementalen.

De groep rond Dr. Owen komt regelmatig samen, zij vertellen onder elkaar geestigheden, zingen liederen, maar zonder hulp van een helderziend medium (opm.: die met geesten kan in verbinding treden). Men zit ook niet in het duister. Duisternis vergemakkelijkt een materialisatie. Zeer vlug hoorde men klopgeluiden en kon de groep contact maken met Philip. Het experiment toont aan dat volgehouden gedachten, een sterke wil en een krachtige emotie, een gedachtevorm tot leven kunnen brengen. Tussen Philip en wat men een 'gewoon' spiritistisch spook heet, was geen verschil merkbaar.

Vermelden we dat volgens kenners een aantal lagere goden van primitieve stammen eveneens niet meer zijn dan een kunstmatig geschapen elementaal. Ook zij zijn ontstaan door de geconcentreerde gedachte, de wil en het gemoed van een groep mensen, van een magiër, eventueel van inspanningen van beiden. Zoals reeds gezegd kan zulk een elementaal ook ten goede aangewend worden. Zo hoorden we van een moeder die zo begaan was met haar ziek kind, dat ze onbewust een elementaal deed ontstaan dat het kind heel wat helende energie bezorgde.

3.2.2.d. Een diva uit de popcultuur.

John M., een sensitief vertelt. Het overdekte stadium was tot aan de nok gevuld. Een twintigduizend fans hadden reeds van uren tevoren plaats genomen en wachtten met groeiende spanning op het verschijnen van hun idool. Een aantal hadden spandoeken bij en zwaaiden ze herhaaldelijk heen en weer. Hierbij brachten ze half zingend en half roepend teksten uit een lied van hun idool ten gehore. De sfeer werd hoe langer hoe drukkender, het gejoel werd luider en luider. De spanning steeg naar een top. Tenslotte kwam er beweging van achter de coulissen. En daar stond ze, de diva, indrukwekkend in een erg opvallend donkerrood kleed. Het stadium joelde het uit. Alle ogen waren op die ene dame gericht. Een daverend applaus volgde. Een aantal jongeren kreeg tranen in de ogen. Wat een emotioneel moment. De diva trad naar de microfoon. Alle gejoel verstomde. Men wachtte af voor wat er komen zou.

John moest noodgedwongen het stadium verlaten. Hij voelde zich behoorlijk onwel. En dat was vrij plots gekomen. Juist op het ogenblik dat de diva verscheen en de ogen van de twintigduizend aanwezigen op haar waren gericht. Hij had vanuit zijn maagstreek gevoeld hoe al zijn energie hem werd

onttrokken en deze als een bundel in de richting van de diva ging. Hij begreep het niet. Toen hij later een helderziend iemand ontmoette, deed hij zijn relaas van het gebeuren. “Je was zowel getuige als slachtoffer van de vorming van een kunstmatig elementaal”, wist de ziener hem te vertellen. “De geconcentreerde aandacht, de wil en de hevige emotie van de duizenden toeschouwers op de diva waren ruim voldoende om een bijzonder krachtig elementaal te scheppen. De diva, zoals wel eens meer het geval is, straalde in haar diepere ziel helemaal niet goed uit. Erger, ze zoog de fijnstoffelijke energie van de aanwezigen naar zich toe. Dat zorgde voor een euforisch moment. Maar uren later voelt een aantal van de aanwezigen zich ongewoon moe. John, jij als sensitief ervaart dit vlugger, maar ook intenser. Tracht in de toekomst in te schatten hoe zulk een diva in haar diepere ziel uitstraalt, goed of slecht. In het laatste geval kan je zulke optredens beter vermijden. Wil je toch gaan, zegt dan vooraf een gebed waarin je om bescherming vraagt. Let er ook wat zulke diva’s na hun optreden te vertellen hebben. In een aantal gevallen zeggen ze letterlijk dat ze vanuit het publiek een wolk van energie op zich voelden afkomen. En ik kan je zeggen dat ze geen ongelijk hebben.” Tot zover de woorden van de ziener.

Tot zover ook deze enkele voorbeelden die de schepping van een wraakdemon, een monnik, een kasteelspook en een kunstmatig elementaal willen illustreren. Besluiten we dat het blijkbaar van groot belang is de eigen gedachten, gevoelens en emoties onder controle te houden. Denken we ook de juiste en de goede dingen, want gedachten streven ernaar zich in de materiële wereld uit te werken.

3.2.3. Uittredingen tijdens het leven

Het zilveren koord is intact. “Het zilveren koord” verwijst naar het fijnstoffelijke koord die, zoals gezegd, vermeldt wordt in de Bijbel, *Prediker 12:6.* Ze voorziet het biologische lichaam van fijnstoffelijke levenskracht. Wordt ze gebroken, dat kan het fijnstoffelijke lichaam het biologische niet meer bezielen. Dit laatste sterft dan. We geven eerst enkele getuigenissen waarbij het koord intact blijft. Wie uittreedt kan nadien via deze ‘navelstreng’ terug in het eigen lichaam en nadien eventueel van die ervaring getuigen.

3.2.3.a. Een BDE, of ‘bijna-doodervaring’.

Dat er naast de materie zoals we die allen ervaren, ook fijne stof bestaat, komt opvallend tot uiting bij mensen die een zogenaamde ‘uittreding’[36] hebben ondergaan. Zoals reeds vermeld heeft de mens niet alleen een stoffelijk lichaam, maar wordt hij of zij omgeven door een aura, een

[36] Zie o.m. op deze site, het boek : Homo religiosus: hoofdstuk 6 : uittredingen.

fijnstoffelijk lichaam. Men verneemt wel eens meer dat iemand een BDE, een zogenoemde 'bijna-dood-ervaring' heeft doorgemaakt. Het is een ervaring waarbij mensen met hun fijnstoffelijk lichaam hun biologisch lichaam tijdelijk verlaten en er bovendien weet van hebben. Dat kan zich b.v. voordoen tijdens een operatie waarbij de patiënt onder volledige narcose is, bij een zware psychische schok of als men het slachtoffer is van een zwaar en levensbedreigend ongeval. Het verschijnsel is gekend in alle tijden en op alle plaatsen, en is niet eigen aan een specifieke religie.

Komt men in dat uitgetreden, fijnstoffelijke lichaam tot bewustzijn, dan ziet men beneden zich het eigen bewusteloze lichaam liggen. Beiden zijn verbonden met een soort van koord of navelstreng, de reeds genoemde 'zilveren koord'. Breekt deze koord, dan vindt het uitgetreden lichaam de weg niet terug naar het biologische lichaam. Het fijnstoffelijke lichaam kan dan het biologische niet meer van energie voorzien, wat tot de dood van dit laatste leidt. In het andere geval komt men, nadat de narcose is uitgewerkt, terug tot bewustzijn in het biologische lichaam. Soms behoudt men de herinnering aan wat men in uitgetreden toestand tijdens de operatie zag en onderging en kan men dit navertellen. Voor diegenen die zulks meemaakten, is die ervaring zo indringend dat het hun kijk op het verdere leven en op de wereld grondig verandert. Zij hebben zelf en 'aan den lijve' ondervonden dat er in het geheel van de werkelijkheid heel wat meer is dan alleen maar de grove stof zoals iedereen die kent. Zij zijn er grondig van overtuigd dat er 'iets' diep in hen de biologische dood overleeft.

3.2.3.b. Mevrouw Schwarz

De Zwitserse arts Elisabeth Kübler-Ross (1926/2004) werd beroemd om haar pionierswerk rond stervensbegeleiding. Citeren we uit haar boek: *Lessen voor levenden* [37].

"In mijn collegezaal was wat mevrouw Schwarz vertelde voor ons het eerste verslag van een patiënte die een buitenlichamelijke ervaring had. Wij beschikken (opm.: in 1977) al over honderden van dergelijke rapporten die in Californië, Australië of op andere plaatsen werden vastgelegd. Ze hebben zonder uitzondering één gemeenschappelijke noemer, namelijk dat de desbetreffende persoon bij volledig bewustzijn zijn aardse lichaam verliet. Die dood, waarvan de wetenschapsmensen ons willen overtuigen, bestaat in werkelijkheid niet. De dood is niets anders dan weggaan uit je aardse lichaam en wel op dezelfde manier als de vlinder uit zijn cocon kruipt. De

[37] Kübler-Ross E., Lessen voor levenden (Gesprekken met stervenden), Bilthoven, 1970, 48/140.

dood is een overgaan in een nieuwe bewustzijnstoestand, waarin je doorgaat met voelen, zien, horen, begrijpen en lachen en waarin je in staat bent verder te groeien. En het enige dat we bij deze transformatie verliezen is precies dat wat we niet langer nodig hebben: ons fysieke lichaam. Het is als met de winterjas die we bij het aanbreken van de lente wegdoen, omdat we weten dat hij al erg versleten is en we hem toch niet meer willen dragen. En met de dood zit het precies zo."

"Een groot aantal van die patiënten heeft ons ook verteld dat behalve de vrede en rust die over hen kwam plus het besef zelf te kunnen waarnemen, maar niet waargenomen worden, zij tevens het gevoel hadden weer 'heel' te zijn. Dat wil zeggen dat iemand die bij een auto-ongeluk een been heeft verloren en dat been op de weg ziet liggen, na het verlaten van zijn fysieke lichaam merkt dat hij toch weer allebei zijn benen heeft. Bij een ontploffing in een laboratorium verloor één van onze patiënten het licht in beide ogen. Direct daarna bevond ze zich buiten haar lichaam en kon ze weer zien. Ze kon waarnemen wat dit ongeluk verder nog voor gevolgen had en beschreef naderhand wat er gebeurde toen de mensen kwamen toesnellen. Nadat het de artsen gelukt was haar weer in het leven terug te roepen, was ze totaal blind. Begrijpt u nu waarom velen van hen zich verzetten tegen onze pogingen hen weer in het leven terug te halen, als ze zich immers in een heel wat begeerlijker, veel mooier en volmaakter oord bevonden?"

"En vaak ontmoeten we ook degenen van wie we nog niet eens wisten dat ze al "aan de overkant" waren. We kennen het geval van een twaalfjarig meisje dat haar moeder niets over haar verrukkelijke ervaring wilde vertellen, omdat geen enkele moeder graag hoort dat één van haar kinderen het ergens anders heerlijker vindt dan bij haar thuis. Dat is natuurlijk heel begrijpelijk. Maar wat dat meisje had beleefd was zo uniek, dat ze het hoe dan ook aan iemand kwijt moest. En zo vertrouwde ze haar vader toe, dat ze toen ze 'stierf' zoveel heerlijks had ondervonden dat ze voor niets ter wereld weer terug had willen komen. Het bijzondere was nu - afgezien van de ongelooflijke pracht en de eenvoudig fantastische overvloed aan licht en liefde die ons ook door de meeste anderen beschreven wordt - dat haar broer bij haar was en haar vol liefde en tederheid in zijn armen had gesloten. Toen ze haar vader dat allemaal had verteld, voegde ze eraan toe: "Maar het enige dat ik niet snap is dat ik helemaal geen broertje heb". Toen schoten haar vader de tranen in de ogen en moest hij haar bekennen dat ze wel degelijk een broer had gehad, maar dat die drie maanden voor haar geboorte was gestorven. Niemand had haar daarover ooit een woord gezegd."

Tot zover E. Kübler-Ross. Verwijzen we ook naar de zogenaamde 'fantoompijnen': mensen beweren pijn te hebben aan een lichaamsdeel dat geamputeerd is. Een amputatie betreft enkel het biologische lichaam. Het fijnstoffelijke lichaam blijft hierbij intact.

3.2.3.c. Ik zag een zee van licht.

Een getuige vertelt. "Ik kom tot ontwaken, tot bewustzijn, in mijn fijnstoffelijk lichaam. Ik ben uitgetreden en bevind me ergens op een vrij donkere plaats net naast een lange rij voorbijtrekkende mensen. Hun grauwe gestalten steken nauwelijks af tegen de duistere achtergrond. Ze stappen wezenloos, ja mechanisch voorbij en het komt me voor dat ze dit voortdurend doen, dat ze in een kringloop gevangen zitten en uit zichzelf niet de kracht hebben om die kring te doorbreken. Ze zijn overleden: ze maken geen deel meer uit van de grofstoffelijke wereld en het heeft allemaal iets te maken met oorlogsgeweld. Hun gezichten zijn beangstigend grauwgrijs, afwezig en zonder uitdrukking. Het lijken wel maskers. Alleen hun ogen, die akelig van kleur zijn, ja een groenachtige kleur hebben, wijzen erop dat ze geen robotten zijn. Ik zie dat ze me opmerken. De pupillen van hun ogen blijven een tijd op mij gericht terwijl de mensen zelf doelloos voorbijtrekken. Het lijkt alsof ik via deze ogen contact maak met iets diepers in deze mensen, met hun wezen dat gevangen zit in die ijle lichamen. Op een manier 'weet' ik dat wat ik ervaar een werkelijkheidswaarde heeft.

Ondanks hun grauwe voorkomen overwin ik een zekere afkeer voor hen. Ja geleidelijk word ik overweldigd door een gevoel van medeleven en medelijden. Ze zijn als een 'ich-nog-einmal' zoals de Duitse denker A. Shopenhauer (1788/1860) het ooit verwoordde. Hij zei dat er twee fundamenteel verschillende wijzen zijn om de medemens te benaderen. Enerzijds wat onverschillig en gevoelloos als een 'nicht-Ich'. En anderzijds met een invoelend 'Ich noch einmal'. Ik vouw heel bewust de handen en bid een Weesgegroet, traag, met geloof en overtuiging. Elk woord spreek ik met veel nadruk uit en in gedachten vraag ik de hemel zich over deze ontzielde wezens te ontfermen. En zie… plots spatten een handvol mensen die het dichtst in mijn buurt staan uiteen, zomaar, net als zeepbellen. Er blijft niets meer van hen over. Het lijkt wel alsof ze nooit bestaan hebben.

Tegelijkertijd merk ik dat er kleine lichtende puntjes uit de hemel neerdalen. Ze doen me denken aan een zogenaamd 'feeënstokje' dat we met Kerstmis aansteken en dat dan schitterend vele kleine vonkjes afgeeft tot het opgebrand is. Toch is het allemaal veel fijner, veel doordringender. Aan de helderheid van die vele kleine lichtende puntjes, die als vlokjes sneeuw in de

nachtelijke hemel naar beneden vallen, realiseer ik me dat het toch nog erg donker is op de plaats waar ik me bevind. Nog steeds biddend kijk ik omhoog. Ver boven mijn hoofd gloeit een zee van licht, onbeschrijfelijk mooi. Ik verlang om ernaar toe te gaan. Onmiddellijk hoor ik een geruis, tintelt mijn hele lichaam (opm.: het resultaat van toevoer van een hogere energie. Sensitieven beweren dat ook te voelen tijdens het bidden, vooral in hun kruinchakra). Er klinkt een hemelse muziek. Zulke prachtige en verheven melodieën heb ik in mijn hele leven nog nooit gehoord. Ik voel mijn uitgetreden lichaam omhoog stijgen, het licht tegemoet. Tegelijk nemen de vonkjes in hevigheid en aantal toe. Het lijkt wel vuurwerk dat open spat. Het is een zo overweldigend gevoel dat ik denk dat het jammer zou zijn moest ik nu ontwaken.

Onmiddellijk daarop verflauwt alles en ik word echt wakker in mijn fysieke lichaam, behoorlijk ontgoocheld. Ik had aan het laatste, het ontwaken, wellicht niet mogen denken. Want het fijnstoffelijke lichaam voert uit wat je denkt. Bij het geleidelijk wakker worden voel ik me heel zachtjes in mijn biologisch lichaam zinken. Ik merk hoe mijn fijnstoffelijke armen en benen stilaan meer en meer samenvallen met mijn fysische ledematen. Hierbij tintelen ze zacht. Wanneer dit ophoudt is alles voorbij. Ik ben klaarwakker en kan nu ook terug armen en benen bewegen. Ik moet van dat alles even bekomen. Ik realiseerde me dat ik iets ongelooflijks heb beleefd. Neen, geen droom, dit was echt. Het is alleszins iets dat heel wat groter en veel realistischer is dan de wereld die ik vanuit mijn bed ervaar. “Welke wereld is nu de echte?”, zo vraag ik me af. Ik denk aan die kabouter die droomde dat hij een vlinder was. Hij wist niet goed of hij een kabouter was die droomt dat hij een vlinder is, of een vlinder die denkt een kabouter te zijn.

3.2.3.d. Ik zweefde zachtjes omhoog.

Geven we een tweede anonieme getuigenis. Iemand vertelt. “Ik werd wakker maar had toch even tijd nodig. Ken je dat gevoel? Een beetje afscheid nemen van de wereld van je droom en je geleidelijk terug instellen op een ontwaken in deze wereld. Je vraagt je af of dit het begin is van een nieuwe werkdag. Indien ja, dan gaat die wekker dadelijk erg vervelend doen. In het andere geval kun je nog rustig even blijven liggen. Maar dat was nu het probleem, ik had niet de indruk dat ik neerlag. Neen, het leek me dat ik zachtjes omhoog zweefde. Dan maar de ogen openen, dan heb je een oriëntatiepunt en gaat dat labiele gevoel wel over, zo dacht ik. Ik opende ze dus, maar ik zag slechts vezels. Overal om me heen waren vezels. Ik zat er met mijn gezicht midden in. Ja, dan ben ik toch niet in bed, zo veronderstelde ik.

Dan trachtte ik trachtte mijn hoofd geleidelijk wat verder overeind te brengen. Dat lukte. Nu zag ik links en rechts naast me houten balken, met daarop een houten vloer van vezelplaten. Dan denk je toch nog steeds dat je nog aan het dromen bent. Maar dat kon niet, want ik was wakker. Ik was nog steeds overeind aan het komen en verwachtte met mijn hoofd tegen het hout te stoten. Maar kijk, mijn hoofd ging er gewoon doorheen. En mijn schouders ook. Wonderlijk was dat. En net voor mij op de vezelplaten lag een stapel boeken. Ik kon zelfs op de rugzijde de titels lezen. Gek, ik had al die boeken ook. Maar de mijne lagen op een stapeltje op zolder. En die bevond zich net boven de slaapkamer. En plots realiseerde ik het me. Het waren mijn boeken. En ik was op mijn zolder. Ik stak met mijn hoofd en schouders net door de zoldervloer. En de vezels die ik eerst zag, waren de isolatiematerialen die ikzelf tussen de balken van de vloer had aangebracht. Maar ik kon toch niet zweven? En als ik zomaar in de lucht hing, dan moest onder mij toch de slaapkamer zijn? En het bed? Dat wilde ik wel eens zien. En als vanzelf, zonder dat ik nog spieren moest bewegen, draaide mijn hele lichaam zich om. Ik zakte een beetje doorheen de zoldervloer, door de balken, de isolatie en de gipsplaten van de zoldering van de slaapkamer. En daar, twee meter onder mij stond het bed. Ik zag mijn vrouw liggen, en naast haar … lag ik. Ik zag de dunne draad waarmee mijn biologisch lichaam was verbonden met mijn uitgetreden lichaam. Ik zag de wekker op het nachtkastje. Het was drie minuten na drie. Ik wist helemaal niet wat er gebeurde, wilde uit die situatie weg en geraakte in paniek. Toen voelde ik een intense valbeweging en verloor het bewustzijn.

Ik werd wakker. Ik wist dat ik iets ongewoons had meegemaakt. Toch leek dat mij minstens even werkelijk als de werkelijkheid van elke dag. Dit was niet ‘zomaar’ een droom. Ik deed de ogen open. Ik lag naast mijn vrouw die rustig verder sliep. De wekker stond op drie uur en vijf minuten. Twee minuten later dus. Mij moet je niet vertellen dat uittredingen niet bestaan. Ik heb me nadien hierover uitvoerig geïnformeerd.” Tot zover deze getuigenis.

Vermelden we tenslotte dat volgens kenners iedereen tijdens de slaap uittreedt. Meestal is dat een onbewust proces. Het uitgetreden fijnstoffelijke lichaam kan op die wijze verkwikkende energieën uit de kosmos opnemen en doorgeven aan het biologische lichaam. Men heeft zo een deugddoende en verkwikkende nachtrust gekend. Wordt men op dat moment plots in zijn slaap gestoord, dan heeft men wel eens de indruk van te vallen. Kenners verklaren dit als de te plotse valbeweging van het fijnstoffelijke lichaam naar het biologische lichaam.

3.2.3.e.. Ik werd uit mijn lichaam geduwd.

Een anonieme getuige vertelt zijn verhaal. “Een vereniging vierde een jubileum. Als één van haar leden hield ik een gelegenheidstoespraak en trachtte dat op een poëtische wijze te doen. In versvorm had ik het moeizame ontstaan, samen met de verdere geschiedenis van de vereniging geschetst en humorvol en in een beeldende taal een aantal aangename anekdotes vermeld. De stichter stond net naast mij en werd figuurlijk, en nadien letterlijk in de bloemetjes gezet. Ik raakte het hoge en edele karakter van het doel van de vereniging aan en verwees hierbij enigszins naar de platonische ideeënwereld (3.3.). De ongeveer honderdvijftig aanwezigen waren bijzonder geboeid en leefden mee met elk woord en elk beeld van het vers. Zij voelden er zich bijzonder bij betrokken. Zij hadden immers intens meegewerkt aan het steeds groeiende succes van de vereniging. Hun ‘hart’ beaamde de verwoorde gedachten, hun dankbaarheid was bij de stichter en het vele werk dat hij al verricht had. Tijdens de korte pauzes die ik in mijn voordracht legde, bleef iedereen zo geboeid luisteren dat men een speld kon horen vallen. De geconcentreerde aandacht van de vele aanwezigen, - anders gezegd, de toenemende kwantitatieve fijnstoffelijke energie - stond op het punt een kwalitatieve sprong te maken. Maar daar wist ik toen nog zo goed als niets van.

Plots was het alsof ik uit mijn lichaam werd geduwd. Ik bevond mij ongeveer twee meter achter mijn biologisch lichaam, dat gelukkig op een soort van automatische piloot het vers verder bleef voordragen. Mijn bewustzijn bevond zich voor het grootste deel in mijn fijnstoffelijk lichaam. Ik ‘zag’ voor me, mezelf de tekst verder voordragen, maar eveneens ‘zag’ ik de fijnstoffelijke koord die me met mijn biologisch lichaam verbond. Tot mijn overgrote verbazing merkte ik eveneens dat er vanuit de maagstreek van iedere aanwezige een fijnstoffelijke band naar mijn maagstreek liep. Het was een uiterst merkwaardig zicht, een publiek dat met draden letterlijk aan mij vast hing. Ik wist dat het hoogtepunt van mijn tekst nog moest komen. Daar verwoordde ik in beelden die me sterk ontroerden, het hoge ideaal van de vereniging. En zie, alle draden van de aanwezigen bundelden zich samen in mijn maagstreek, en ineens, zomaar, barstte de wereld hoog boven me open. Mijn kruinchakra verwijdde zich en daaruit kwamen alle draden, maar verenigd, gebundeld in wat mij één sterk en dik touw leek. Het ‘touw’ ging regelrecht de hoogte in.

Nog steeds op automatische piloot lezend, ‘zag’ ik hoog boven me een overweldigend en schitterend licht, als een vuurwerk dat openbarst. Er klonk een hemelse muziek, zoals ik nog nooit gehoord had. En zie, vele, ja myriaden

lichtende puntjes daalden neer en bundelden zich samen tot een nog veel dikkere koord dan het koord dat omhoog gegaan was. Dit dikkere koord kwam naar mij, ging terug doorheen mijn kruinchakra, en verder door mijn fijnstoffelijk lichaam tot aan mijn maagstreek. Van daaruit ging het niet naar het publiek terug, maar wel naar de stichter. Die kreeg vrij plots de hele bundel fijnstoffelijke energie in zijn maagstreek te verwerken. Op dat ogenblik was hij hevig geëmotioneerd en was het voor hem even 'tandenbijten' om zich voor de talrijke aanwezigen geen ontroering te tonen. Nadat hij die energie in zijn aura ontvangen had, verflauwde het hele beeld. Ik voelde me terug naar mijn biologisch lichaam getrokken worden. Wat later bevond ik me weer in mijn biologisch lichaam, bij mijn tekst en net op tijd om het slotwoord te lezen. Onder een langdurig applaus werd de stichter toen in de bloemen gezet. Velen kwamen me nadien ook vertellen dat ze het hele gebeuren gewoon prachtig hadden gevonden.

Tot daar deze ervaring die me vele jaren later nog zeer helder voor de geest staat. Ik geef toe, het is geen harde wetenschap, maar het was wel een bijzonder overweldigende gebeurtenis. Het is me ondertussen duidelijk geworden: gedachten 'werken' in de fijnstoffelijke wereld. Zeker als ze versterkt worden door de gedachten, de gevoelens en de wil van vele gelijkgestemden. Ik vermoed zelfs dat deze samengebalde gedachten een fijnstoffelijke vorm kunnen opbouwen, die als een groot energieveld omhoog schiet. Deze vorm is dan in staat om op het hoogtepunt van het hele gebeuren, als recipiënt te dienen. Dat kan dan een nog heel wat hogere en fijnere energie te ontvangen van alles wat in het geheel van de werkelijkheid daarop is afgestemd en er op reageert. Het lijkt wel een illustratie dat het gelijke met het gelijke samenhangt. Deze versterkte energie kan dan in dit geval de vereniging, en haar stichter en bezieler in het bijzonder, heel wat fijnstoffelijke energie bezorgen. Het gebeuren is dan niet alleen een mooie herinnering, maar een effectieve steun voor de verdere werking en uitbouw ervan. Ik denk ook dat in dit alles een aantal vuistregels liggen verscholen voor wat men "rituele magie" noemt. Tot zover mijn beschouwingen bij deze ervaring.

3.2.3.f. Hersendood, en toch bewust

Het artikel uit Science, *Au-delà de la mort* [38] (Où se situe la conscience) geeft een verslag van een bijzondere bijna-doods-ervaring (BDE) die een zekere Pam Reynolds onderging tijdens een operatie met volledige narcose. Deze vond onder strikte medische controle plaats. De operatie werd

[38] Science (revue), Paris, 2003, Juillet (Dossier: Au-delà de la mort), 69/71 (Où se situe la conscience?)

bovendien op film vastgelegd en is te bekijken op de documentaire *Surviving Death*[39]. Ook National Geographic wijdt een documentaire aan deze bijna-doodservaring. Tijdens een hersenoperatie kreeg het brein van Pam tijdelijk geen bloed noch zuurstof. Ondertussen werden haar lichaams- en hersenactiviteit nauwkeurig gemonitord. Ondanks deze diepe inactiviteit rapporteerde Pam na haar ontwaken dat ze tijdens die ingreep uitgetreden was. Ze zweefde boven haar biologische lichaam en had haar operatie gevolgd. Eens terug bij bewustzijn in haar fysisch lichaam kon ze het verloop van de ingreep beschrijven. Ook vertelde ze wat de artsen ondertussen aan elkaar hadden gezegd. De Amerikaanse hartspecialist Michael Sabom, aanvankelijk sceptisch over BDE's, concludeerde dat Pam's ervaringen niet verklaard konden worden door enige hersenactiviteit, aangezien haar EEG tijdens de operatie volledig plat was. Dit roept volgens hem fundamentele vragen op over de relatie tussen bewustzijn en hersenwerking. Ontstaat bewustzijn spontaan door de activiteit van de hersenen, zoals materialistische en wetenschappelijke opvattingen dat stellen. Of kan bewustzijn ook onafhankelijk van een materiële structuur bestaan, zoals de paranormale 'wetenschappen' dat al eeuwen beweren? Blijkbaar wijze zulke experimenten in de richting van de laatste opvatting.

3.2.3.g. Twee blauwe plekken? Ik kneep slechts zachtjes.

Robert A. Monroe beschrijft in zijn boek *Uittredingen*[40], een bewuste uittreding waarbij hij zijn vrouwelijke collega Rita, tijdens het weekend bezocht. Ze was toen in haar keuken. Vanuit zijn uitgetreden lichaam zag hij dat Rita met twee meisjes aan het praten was. Monroe probeerde hun aandacht te trekken, wat niet lukte. Toen hij nog steeds vanuit zijn fijnstoffelijk lichaam, Rita vroeg of ze zich zijn bezoek zou herinneren, meende ze zijn stem in haar hoofd inderdaad te horen. En ze knikte even bevestigend. Om zeker te zijn dat ze zich zijn bezoek wel degelijk zou herinneren, kneep hij in haar zijde. Ze reageerde geschrokken.

Enkele dagen later confronteerde Monroe haar met dit bezoek. Rita keek hem verbaas aan: "Dus jij was daar echt?" zei ze aarzelend. Dan toonde ze hem twee blauwe plekken op de exacte plek waar hij haar had geknepen. Blijkbaar heeft zijn fijnstoffelijk knijpen hier een zichtbaar effect in de fysieke wereld. Dan is het is niet onlogisch te veronderstellen dat Robert iets van een magiër heeft. Magie bestaat er o.m. in om met de kracht van de gedachte, in

[39] https://www.netflix.com/be/title/80998853, Zie ook het boek op deze site : De Homo Religiosus, 6.1.1. Uittredingen zonder direct gevaar.
[40] Monroe R., Uittredingen, Experimenten buiten het lichaam, Deventer, Ankh-Hermes, 1980, 58.

de materiële wereld een effect te veroorzaken. Wat in het hierboven beschreven verhaal geïllustreerd wordt.

Men kan net zo goed met de kracht van de gedachte in de fijnstoffelijke wereld een effect veroorzaken. Dat werd geïllustreerd met de wraakdemon van Forune, met de monnik van David-Neel, met het scheppen van het spook Philip, en met de gedachtevorm van de bezorgde moeder ten voordele van haar ziek kind (3.2.2.).

3.2.3.h. Een nachtelijke, fijnstoffelijke bezoeker.

Marguerite Gillot, *Op de drempel van het onzichtbare*[41], vertelt ons een gelijkaardige geschiedenis. Zij kende een oude ingenieur die zich bezighield met radiësthesie, met pendelen dus, en die zich oefende in het fijnstoffelijk uittreden. Hij beloofde haar dat hij ze 's nachts in uitgetreden toestand zal komen bezoeken.

Gillot was dit gesptrek vergeten. 's Nachts rond half twee ervaarde ze een onzichtbare aanwezigheid aan het voeteneinde van haar bed. Even later was die weer verdwenen. De volgende dag belde de ingenieur. Hij bevestigde haar dat hij ze in uitgetreden toestand had 'bezocht' en vertelde haar dat ze nog boek aan het lezen was. Hij wist hoe laat het was en kon ook nauwkeurig haar nachtjapon beschrijven.

3.2.3.i. De Dalai Lama

H. Harrer*, Zeven jaar in Tibet*[42]*,* vertelt: "De Dalai Lama zei mij dat hij boeken bestudeerde waarin de eeuwenoude methoden beschreven waren over de scheiding van lichaam en geest. De geschiedenis van Tibet verhaalt namelijk over veel heiligen die in staat waren hun geest op een afstand van honderden mijlen te laten functioneren, terwijl hun lichaam in meditatie was verzonken. De jonge Dalai Lama was ervan overtuigd dat hij door zijn geloof en met behulp van riten met zijn geest op ver verwijderde plaatsen, bijvoorbeeld in Samyé, kon zijn. Wanneer hij zover was, wilde hij mij vanuit Lhasa daarheen leiden. Ik herinner mij dat ik toen lachend antwoordde: "Nou, Kundun, als jij dat kunt, word ik ook boeddhist."

We vermelden deze getuigenis enerzijds om aan te tonen dat het verschijnsel 'uittreden' zich op zowat alle plaatsen voordoet, maar ook om het halsstarrige ongeloof van H. Harrer te vermelden. Ondanks zijn

[41] Gillot M., Op de drempel van het onzichtbare, Deventer, Kluwer, 1960. (// Aux portes de l' invisible, Paris), 1960, 25-27.
[42] Harrer H., Zeven jaar in Tibet, 1953, N.V. Uitgeversmaatschappij Pax, 1950, 307.

vriendschappelijke omgang met de Dalai Lama zelf, is de schrijver na al die jaren niet overtuigd van het bestaan van het fenomeen 'uittreden'. Spreken we van 'het westerse refrein': "wat ik zelf niet ervaar, bestaat niet". Dat hij hierin niet alleen is blijkt ook uit wat volgt.

3.2.4. Een definitieve uittreding

We geven vervolgens enkele getuigenissen waarbij het koord breekt. Wie uittreedt kan nadien niet terug in het eigen lichaam, dat sterft.

3.2.4.a. Zijn fijnstoffelijk lichaam verdween in de aarde.

Verwijzen we naar de slotscène van de film 'Ghost', een Amerikaanse kaskraker uit 1990. In die scène wordt het uittreden erg realistisch weergegeven. Een moordenaar wordt door een wagen aangereden. Hij overleeft het niet en zijn dode lichaam ligt bebloed op straat. Hij treedt uit en komt in zijn fijnstoffelijk lichaam tot bewustzijn. Hij realiseert zich echter zijn dood nog niet. Traag komt hij overeind en ziet tot zijn overgrote verbazing zijn eigen dode lichaam voor zich liggen. Slechts wanneer de erbij geroepen medische diensten zijn lichaam tevergeefs tot leven trachten te wekken, realiseert hij zich zijn overlijden. Maar eveneens dringt zijn slechte levenswandel tot hem door. Vervolgens wordt hij door een aantal akelige geesten brutaal weggerukt uit deze wereld en ziet hij zich geconfronteerd met het oordeel over zijn wandaden. Dan zakt hij met zijn fijnstoffelijk lichaam in de aarde en zinkt steeds dieper weg in de duisternis.

3.2.4.b. Een bezoek van iemand die pas overleden is.

Een anoniem iemand vertelt. Het was negen jaar geleden dat ik E. nog had ontmoet. In de nacht van 22 op 23 juli 2003 werd ik plots gewekt door een man die naast mijn bed stond. Ik was onmiddellijk klaarwakker, maar realiseerde me even later dat ik in uitgetreden toestand was en dat mijn fysisch lichaam sliep. Dan pas drong het tot me door dat ook de man naast mijn bed er niet met zijn fysisch lichaam stond, maar met zijn fijnstoffelijk lichaam. Ik merkte nu dat het E. was. Toen hij me zag viel zijn mond letterlijk open van verbazing, bijna alsof hij zich nu pas realiseerde dat ik niet diegene was voor wie hij me altijd gehouden had. Hij wist dat ik voor religie en het paranormale een grote belangstelling had en hij keek steeds met een uitgesproken materialistische levensvisie wat meewarig op mij neer. Maar nu, in zijn uitgetreden toestand, was er van zijn superieur gevoel niets meer over, integendeel. Hij was niet alleen oneindig verrast door 'de volle werkelijkheid'

waar hij nu mee geconfronteerd werd en die zowat haaks stond op het beeld dat hij al die jaren van me had gehad. Hij was eveneens in volslagen paniek.

Pas nu merkte ik een grote bloedvlek op de plaats van zijn zonnevlecht. De navelstreng was gebroken. Ik begreep onmiddellijk dat hij overleden was maar dat hij zich zijn ware toestand nog helemaal niet realiseerde. Ik trachtte hem te kalmeren en hem zijn werkelijke situatie te doen inzien. Ik herinnerde hem aan onze vroegere gesprekken, waarin ik betoogde dat er heel wat meer in de wereld was dan datgene wat enkel fysisch aantoonbaar was en dat de dood niet het laatste woord heeft. Hij stelde echter steeds dat het sterven het allerlaatste was dat een mens kon overkomen.

Ik argumenteerde nu dat hij toch inzag dat er wel leven na de dood is, want daar stond hij toch, 'in levende lijve', maar zonder biologisch lichaam. Hij antwoordde dat hij helemaal niet dood was "want je kunt toch zien dat ik mijn lichaam heb en nog kan denken" zo betoogde hij. Ik beaamde dat hij een lichaam en bewustzijn had, maar dat het helemaal niet zijn fysisch lichaam noch zijn aardse bewustzijn was. Ik stelde hem daarom voor om zijn arm door de kleerkast te steken. Het leek hem een zodanig absurde gedachte dat hij eerst weigerde. Ik drong aan. "Hoe denk je dat je hier bent binnen geraakt? Toch niet langs de voordeur" weerlegde ik. "Wat kun jij verliezen?" vroeg ik nog. Hij bewoog ten slotte zijn arm in de richting van de kleerkast en stelde tot zijn oneindige verbazing vast dat deze er helemaal in verdween, doorheen de houten deur. Hij stond aan de grond genageld. Ik vervolgde met hem te zeggen dat hij wel degelijk dood was, maar nu slechts een fijnstoffelijk lichaam had. En dat hij nu zelf wel kon vaststellen dat zijn gedachten over de dood als het einde van alles, helemaal fout zijn. Geleidelijk leek hij de werkelijkheid van zijn ware situatie in te zien. Ik trachtte hem vervolgens ervan te overtuigen dat hij nu zijn eigen weg moest gaan, weg van deze wereld. Anders zou hij een aan de aarde gebonden geest blijven, die hier slechts verder kon leven door de fijnstoffelijke levensenergieën van andere, nog in hun biologisch lichaam levende mensen, te stelen. Vooral dan de energie van zijn weduwe, zijn enige dochter en diegenen die hem in zijn leven nabij waren geweest.

Hij scheen het geleidelijk te begrijpen, bleef me nog een tijdje aarzelend aankijken en verdween even later in het niets, bijna als een nevel die zich langzaam oplost. Zelf werd ik die ochtend wakker en noteerde deze ervaring. Anderhalf jaar later vernam ik bij toeval de datum van het overlijden van E. Hij was gestorven op 22 juli 2003. Tot zover deze ervaring.

3.2.4.c. Ze weten niet dat ze overleden zijn.

Dergelijke getuigenissen vindt men bij herhaling. Ook J. Grant, *Meer dan één leven*[43], vermeldt er een aantal uit eigen ervaring. R. Montandon, *Messages de l'au de-là*[44], geeft eveneens heel wat voorbeelden. Hij besluit: "De meeste van deze overledenen weten niet dat zij gestorven zijn en willen het ook niet geloven. Zij beelden zich in dat zij hun aardse leven gewoon verder zetten. Hun gedachten blijven geconcentreerd op deze materiële wereld die zij nog helemaal niet willen verlaten. Dikwijls verblijven ze met hun fijnstoffelijk lichaam in en rond hun woning. Zij vragen zich verwonderd af waarom er vreemde mensen in hun huis verblijven. Als de nieuwe huurders of eigenaars enige sensitiviteit bezitten, dan is het niet uitgesloten dat ze de spookachtige bewoner op de één of andere manier ervaren. Bijvoorbeeld kunnen zij bij het vallen van de avond een flauwe nevelachtige gedaante in hun living zien rondzweven.

3.2.4.d. De hond vraagt zijn overleden baas om een koekje.

En het mag verbazen, maar ook dieren als honden en katten herkennen b.v. hun overleden baasje als die de woning bezoekt. De hond volgt dan b.v. kwispelstaartend en blaffend die schim. In één van haar boeken[45] verhaalt D. Fortune hoe een hond zijn overleden baasje begroette.

Twee dames, Rhodes en Iris, houden de wacht bij een stervende man. Hij overlijdt even later en zijn schim treedt uit zijn lichaam. Deze schim komt van het bed en neemt plaats in leunstoel waar de man tijdens zijn leven zo dikwijls ging zitten. Daar hebben de beide dames niets van gemerkt.

Fortune vertelt dat ze beiden echter een aanwezigheid aanvoelden. En dat ze hun ongerustheid met elkaar deelden. Geven we een stukje van hun dialoog.

"Voel jij het ook? Zie je iets?" vroeg Iris glimlachend.

"Nee," antwoordde Rhodes, "ik ben niet helderziend, maar mijn hond wel. Hij liep me achterna toen ik hierheen kwam. Hij ligt vast ergens in een hoekje."

Rhodes riep de hond. Het dier kwam aanlopen, keek naar Iris en liep vervolgens naar het bed, waar het dier het dode lichaam van de man besnuffelde. Daarna ging de hond bij de haard liggen. Wat het ook was dat hun rust verstoorde, de hond had er geen belangstelling voor en bleef rustig

[43] Grant J., Meer dan één leven, Deventer, Ankh-Hermes, 1973, 182.(// Many lifetimes, Victor Gollancz Ltd., London, 1968).
[44] Montandon R., Messages de l'au-delà, Victor Attinger, Neuchatel, 1943, 47.
[45] Dion Fortune, De geheimen van Dr. Tavernier; Van woning verwisseld. Zie ook tekst 38 op deze website.

liggen. Iris zette thee en haalde een doos koekjes tevoorschijn. Het dier kwam dichterbij en vroeg om zijn deel. Rhodes gaf hem een stukje. Vervolgens liep hij rustig naar de lege leunstoel en bleef gespannen wachten. Beide vrouwen keken verbaasd naar dit merkwaardige gedrag. De hond sloeg ongeduldig met zijn poot op de stoel. Blijkbaar wilde hij de aandacht van zijn baas trekken.

"Ik heb altijd gehoord," zei Iris, "dat alleen katten van spoken houden en dat honden er bang voor zijn."

"Ja, ik ook," beaamde Rhodes, "maar het lijkt erop dat de hond heel goede bevriend is met dit spook."

3.2.4.e. "Ik moest terugkomen", benadrukte de overleden dame.

De Zwitserse arts Elisabeth Kübler-Ross werd beroemd om haar pionierswerk rond stervensbegeleiding. In haar boek *Over de dood en het leven daarna*[46] lezen we: "In mijn collegezaal was wat mevrouw Schwarz vertelde voor ons het eerste verslag van een patiënte die een buitenlichamelijke ervaring had. Wij beschikken (opm.: in 1977) al over honderden van dergelijke rapporten die in Californië, Australië of op andere plaatsen werden vastgelegd. Ze hebben zonder uitzondering één gemeenschappelijke noemer, namelijk dat de desbetreffende persoon bij volledig bewustzijn zijn aardse lichaam verliet. Die dood, waarvan de wetenschapsmensen ons willen overtuigen, bestaat in werkelijkheid niet. De dood is niets anders dan weggaan uit je aardse lichaam en wel op dezelfde manier als de vlinder uit zijn cocon kruipt. De dood is een overgaan in een nieuwe bewustzijnstoestand, waarin je doorgaat met voelen, zien, horen, begrijpen en lachen en waarin je in staat bent verder te groeien. En het enige dat we bij deze transformatie verliezen is precies dat wat we niet langer nodig hebben: ons fysieke lichaam. Het is als met de winterjas die we bij het aanbreken van de lente wegdoen, omdat we weten dat hij al erg versleten is en we hem toch niet meer willen dragen. En met de dood zit het precies zo.

Wat verder in haar boek[47] lezen we de volgende getuigenis. "Als één van de velen onder mijn patiënten, zou ik mevrouw Schwarz beslist vergeten hebben, als ze me niet weer had opgezocht". Mevrouw Ross zegt dat ze op een goede dag een vrouw in de lift opmerkte die haar bekend voorkwam, maar dat ze die dame niet onmiddellijk kon thuisbrengen. "Haar gestalte was heel doorzichtig, maar toch niet zo doorzichtig dat je alles kon zien wat zich achter haar bevond" schrijft Ross. De vrouw liep echter naar haar toe en zei: "Dokter

[46] Kübler-Ross E., "Over de dood en het leven daarna"; Ambo, Amsterdam, 1985, 7-10, 47-49.
[47] Kübler-Ross E., "Over de dood en het leven daarna"; Ambo, Amsterdam, 1985, 30.

Ross, ik moest terugkomen. Vindt u het goed als we samen even naar uw kamer gaan? Ik zal u echt niet lang ophouden". En Ross vervolgde voor zichzelf: "Elisabeth, je weet dat je die vrouw ziet. En toch kan het niet waar zijn. Je moet die vrouw absoluut aanraken om erachter te komen of ze er werkelijk is". Ik pakte ze dus beet om te zien of ze weer in het niets zou oplossen. Ik voelde aan haar huid om te weten of die warm of koud was. Ik onderdrukte zelfs de gedachte dat deze verschijning werkelijk mevrouw Schwarz kon wezen, omdat die een paar maanden geleden begraven was.

Toen we samen bij mijn deur waren aangekomen, deed zij die open alsof ik in mijn eigen kamer op bezoek ging. Ze deed dit met een onweerstaanbare hoffelijkheid, tederheid en liefde en zei: "Dokter Ross, om twee redenen moest ik terugkeren. De ene is dat ik u en dominee G. (dat was de zwarte predikant met wie ik zo uitstekend kon opschieten) wilde bedanken voor alles wat u beiden voor mij hebt gedaan. Maar de eigenlijke reden waarom ik moest terugkomen is om U te zeggen dat u uw werk over sterven en dood niet mag opgeven, ten minste nu nog niet".

Ik overhaalde de verschijning om een paar woorden op papier te zetten voor de dominee. "U begrijpt natuurlijk dat ik helemaal niet van plan was die regels aan mijn vriend te verzenden. Maar ik had een wetenschappelijk bewijsstuk nodig, want het spreekt vanzelf dat iemand die begraven is geen brieven meer kan schrijven. En die vrouw met haar zo heel menselijke, nee, niet-menselijke, met haar allerliefste glimlach kon al mijn gedachten lezen. Nooit tevoren had ik zo zeker geweten wat het lezen van gedachten was. Ze pakte het papier en schreef er enkele regels op, die wij natuurlijk achter glas hebben bewaard".

3.2.4.f. De schimmige liftster van Alba-la-Romaine

Onze bron is D. Audinot, *Les lieux de l'au-delà*[48], het goed gedocumenteerde werk heeft het over schimmen, zogenaamde 'witte vrouwen' en 'verzwindende liftsters'. Wij staan stil bij zulk een merkwaardig geval. In de lente, ten tijde van de rosse maan, begin mei (opm.: de dagen van de zogenaamde ijsheiligen) kunnen automobilisten die de autoroute A6 in Montélimar verlaten om via la Nationale 102 de Ardèche te doorkruisen, soms een zeer bevreemdende ervaring doormaken. En wel de ontmoeting met een schimmige liftster die tot de meest taaie van haar soort behoort. Zij verschijnt niet als 'witte vrouw' maar met een lederen kostuum van een motorijdster.

[48] Audinot D., Les lieux de l'au-delà (Guide des fantômes, dames blanches et auto-stoppeuses évanescentes en France, Belgique et Suisse, Agnières, 1999, 59/63.

De verschijning doet zich voor in de late namiddag net voor zonsondergang. Deze liftster laat zich een goede dertig kilometer vervoeren. Het fenomeen werd ettelijke tientallen malen waargenomen waarbij het verloop een uiterst streng en planmatig schema vertoont. Audinet geeft het verslag weer van de heer Regis F., woonachtig in Lyon, die het publiceerde in *Science et magie*. Hij beweert dat zijn verhaal kan nagegaan worden in de gendarmerie van Aubenas die, goed geïnformeerd is betreffende dit zich telkens weer voordoend verschijnsel

"Als wiskundeleraar aan een lyceum in Lyon ben ik nu precies niet zo bijgelovig", zo stelt hij. Maar het volgende overkwam hem in de lente van 1996. Ieder weekeinde rijdt hij met zijn echtgenote langs de autoroute A6, vanaf Lyon tot Montélimar. "Op een zaterdagavond verlieten wij zopas de autoroute, staken de Rhône over totdat in een bocht een liftster in lederen kostuum ons op schuchtere wijze teken gaf met de hand. Ik sta stil. Zij vraagt mij waarheen wij onderweg zijn. Ik zeg het haar. Dat lijkt haar te bevallen, waarop ik ze achteraan laat plaatsnemen. Zo te zien een zeer mooie jonge vrouw met een bleek, bijna wit gezicht. Niet zeer spraakzaam. Zo zie ik ze vluchtig in mijn achteruitkijkspiegel." Het wordt avond. De heer Regis steekt de lichten aan en rijdt nogal snel. Op een gegeven ogenblik vraagt zijn passagier: "Kunt u een beetje vertragen, mijnheer, ik voel mij niet zo goed". Regis vertraagt, enigszins ontstemd. Het wordt vlug donker en hij rijdt niet graag 's nachts langs die kronkelende duistere wegen.

Tien minuten later, iets na Alba-la-Romaine, is zij daar weer met een klagende stem, bijna wit van kleur: "Mijnheer, ik smeek u, rijd minder snel!" Regis vervolgt: "Ik vertraag nog, terwijl mijn vrouw, die voelt dat ik vanbinnen kook, haar hand op mijn knie legt om mij te kalmeren. Aan dertig per uur rijden wij door Villeneuve om ietsje te versnellen bij het verlaten van het stadje. Maar - ik zweer het u - ik reed niet sneller dan vijftig of zestig per uur aangezien de weg zich niet tot de snelheidsoverschrijding leent. Na een kwartier is mijn liftster daar weer, stil klagend: "Om de liefde Gods, mijnheer, wil toch uw snelheid matigen! Ik voel mij echt onpasselijk! De liftster voegt er aan toe: "Anders ga ik ertoe verplicht zijn uit te stappen!" "Wat een zeurkous" zeg ik bij mezelf terwijl ik terugval op veertig per uur.

Plots hoor ik iets dat op een zucht gelijk, ik kijk om in mijn achteruitkijkspiegel en zie de liftster niet meer. Ik sta bruusk stil op de rand van de weg en kijk om: de zetel is leeg! Ik bekijk ontzet mijn vrouw die even verrast is als ik. "Die is toch niet door de deur gesprongen? Zoiets zou men gehoord hebben!" Verrast en een beetje angstig, keer ik terug en rij traag tot

aan het begin van Villeneuve-de-Berg. Wij komen weinig wagens tegen. Ik doorzoek aandachtig het gezicht van de mensen in de wagens maar blijkbaar is onze onbekende dame er niet bij. Ook op de rand van de weg is zij niet! Ik maak rechtsomkeer en rij met volle lichten en zonder lawaai tot Aubenas. Ik sta stil bij de gendarmerie. Twee mannen beluisteren zonder veel verwondering naar mijn vreemde, van de hak op de tak springend verhaal. Wanneer ik de beschrijving van het meisje beëindigd heb, schudden zij het hoofd, glimlachend: “Ah”, aldus één van hen in alle ernst “U bent de derde dit jaar die ‘la larve’ te zien krijgt. Sinds haar dodelijke moto-ongeval drie jaar geleden op diezelfde weg, toont dat meisje zich iedere lente bij rosse maan”.

De schimmige liftster, eens gematerialiseerd, is volkomen en fysisch tastbaar en toont zich zo in vlees en been. Zij lijkt niet te beseffen dat zij dood is. Vaak, bij het naderen van de plek van haar dodelijk ongeluk - in het geval van Alba-la-Romaine is het zo - spreekt zij een onbehagen uit dat zij niet nader kan uitleggen. Zij is dus - althans tijdelijk - ‘levend’. Zij kan de deuren van wagens openen. Zij verschijnt hetzij langdurig hetzij kortstondig. Dit laatste soms gedurende enkele minuten en over enkele honderden meters. De liftster van Alba-la-Romaine was totaal gematerialiseerd tijdens de dertig kilometer lange rit, of ongeveer gedurende twintig minuten. Die duur - samen met de frequentie van haar verschijningen op dezelfde weg - is zeer zeldzaam. De schimmige liftster misleidde de leraar en zijn vrouw. Er is dus geen sprake van bijvoorbeeld een epileptisch zien, zoiets doet zich enkel voor bij één persoon. Er is dus méér dan een individuele objectieve ervaring.

In een inleidend gedeelte alsook in het hele boek met zijn paar honderd gevallen, legt Audinot zeer sterk de nadruk op het dynamistische aspect. De ene spookverschijning geraakt niet verder dan een vluchtige schimmige verschijning terwijl de andere zich tastbaar materialiseert. Ook meent steller dat met de jaren en de eeuwen de energie die de verschijningen mogelijk maakt, afneemt. Steller is zo zeker van zijn stuk dat hij iedere lezer, die het geval van Alba-la Romaine wil toetsen, ertoe uitnodigt het wegtraject hierboven aangeduid te bezoeken “de eerste dagen van mei op een zaterdag, op de nationale weg 102 van Montélimar naar Alba tot Villeneuve-de-Berg”.

Dit verhaal, dat perfect lijkt op talloze andere en waarvan er vele werden opgetekend op de gendarmerie van Aubenas, laat enkele interessante vaststellingen toe. De ‘schimmige liftster’ verongelukte drie jaar geleden en vond op een gewelddadige wijze de dood op die weg. Ze beantwoordt volkomen aan wat men in vroeger tijden ‘spookverschijningen’ heette. Kort geschetst: Het gaat om mensen die plots gestorven zijn en zich regelmatig tonen rond

de plaats waar ze stierven, terwijl zij zich daarbij perfect materialiseren (opm.: grofstoffelijk worden) en dematerialiseren (opm.: terug fijnstoffelijk worden of zelfs helemaal verdwijnen) zodat zij er toe in staat zijn te verzwinden zonder enig spoor na te laten.

3.2.4.g. Een langdurig en spottend lachen

In één van de populaire radio-uitzendingen 'te bed of niet te bed', van Brt 2 Limburg, interviewde de Vlaamse radio- en tv-presentator Jos Ghysen in de zeventigerjaren van vorige eeuw een exorcist, en dit naar aanleiding van het succes van de gelijknamige film "The exorcist". De opname had plaats in een studio waarbij heel wat publiek aanwezig was. De man beweerde dat hij regelmatig mensen moest helpen die al overgegaan waren, maar die zich dat nog helemaal niet realiseerden. Ze geraakten in paniek bij hun nieuwe en ongewone toestand, weigerden hun weg te gaan en kleefden zich in hun onwetendheid liever aan een nabestaande vast. Dit kan zich bij deze laatste uiten in verregaande vermoeienissen, akelige dromen m.b.t. overledenen en zelfs in spookverschijnselen. Toen het publiek dit alles hoorde vertellen, verviel het in een… onbedaarlijk, langdurig en spottend lachen.

Hiermee is het duidelijk dat mensen thuis in het paranormale, eerder geneigd zullen zijn iedere publieke belangstelling te vermijden. En zij die dat niet doen, beklagen er zich wel eens meer over dat zij, na geïnterviewd te zijn, dingen over zichzelf lezen die zij helemaal niet gezegd hebben of hun woorden verdraaid terugvinden. Soms vindt de reporter van dienst het zelfs nodig zich smalend te uiten over de visie van de geïnterviewde om 'de wetenschappelijke status van zijn tekst' en 'de geloofwaardigheid bij de lezer of de luisteraar' niet te verliezen. Het is voor een aantal mensen blijkbaar niet steeds mogelijk zulke thema's en andere visies op de werkelijkheid met een rustig gemoed en met respect voor de andere mening, te aanhoren.

3.2.5. Een nederdaling ter helle

Een nederdaling ter helle (ook wel *descensus ad inferos*) verwijst naar de overtuiging dat fijnstoffelijke wezens kunnen neerdalen onder de grond. Zo kent het christendom de nederdaling ter helle van Jezus, waarbij hij er de mensen van goede wil verloste van het kwaad. We komen er nog op terug.

3.2.5.a. De heks van Endor

Lezen we in de Bijbel, *1 Samuel 28: 3/25.* Na de dood van de profeet Samuel werd koning Saul door angst overmand toen hij opnieuw ten strijde moest trekken tegen de Filistijnen. Hij trachtte te achterhalen wat Jahweh's wil was, maar kreeg geen antwoord, noch via dromen, noch van profeten,

noch via ‘oerim en toerim’. Dit laatste zou een wichelend procedé geweest zijn, een beetje verwant aan het werken met een pendel. In zijn wanhoop liet Saul een dodenoproepster zoeken, hoewel hij zelf zulke mensen uit het land had verbannen. Vermomd bezocht hij ’s nachts de vrouw van Endor en vroeg haar de geest van de overleden profeet Samuel op te roepen.

Dit behelst dat de ‘heks’ een bewuste uittreding ondergaat. Daarom vermelden we deze tekst onder deze rubriek, ‘uittredingen’. Volgens de getuigenissen hierboven gebeuren niet alle uittredingen bewust. Dat was het geval met “Ik zag een zee van licht”, “Ik zweefde zachtjes omhoog” en “Ik werd uit mijn lichaam geduwd” (323c, d en e). De uittredingen overvielen bij wijze van spreken geheel spontaan diegene die uittrad. Anders is het b.v. met de uittredingen: ‘Twee blauwe plekken? “Ik kneep slechts zachtjes” en “Een nachtelijke fijnstoffelijke bezoeker” (323g, en h). Daar besliste de persoon die ging uittreden dat vooraf en als een bewuste daad. Dit is ook het geval bij de heks van Endor.

Maar er is meer. In tegenstelling tot de vorige getuigenissen, blijft de vrouw met haar uitgetreden lichaam niet in de buurt van haar biologisch lichaam. Neen, ze zinkt letterlijk weg in de aarde en daalt fijnstoffelijk naar de diepten van de onderwereld. Volgens de Bijbel is dat de plaats waar, in die tijd, dat is de tijd van het ‘oude testament’, de zielen van de overledenen verbleven. Het is de tijd vooraleer Jezus ter helle neerdaalde en de mensen van goede wil hieruit verloste. Maar met dit laatste maken we reeds een grote sprong naar wat nog komt.

Na de vereiste voorbereidingen ‘zag’ de vrouw een oude man in een mantel opstijgen en herkende hierin de profeet. De Bijbel verduidelijkt niet waarin die voorbereidingen bestonden. Wellicht betreft het een dierenoffer. Dan gaat het niet om het vlees van biologische dier, wel om de fijnstoffelijke energie in het bloed aanwezig. We zullen dit gebruik, het offeren van een levend wezen, bij herhaling nog ontmoeten. Zo o.m. in het volgende hoofdstukje waar de Griekse ziener Odysseus een lam offert. Met de fijnstoffelijke energie aanwezig in ‘de dampen van het bloed’ van het dier kan hij in de onderwereld contact leggen met de overleden ziener Teiresias. Zo kan Odysseus ook Teiresias aan de vergetelheid onttrekken, hem zijn verduisterde geheugen tijdelijk terug geven en uit zijn mond ‘ware dingen‘ aanhoren.

Verwijzen we i.v.m. dit offer reeds naar de uitspraak van Jezus op het laatste avondmaal: “Wie mijn vlees eet en mijn bloed drinkt, bezit mijn levenskracht”. Het gaat hier om een analoog principe. De profeet Samuel

heeft die fijnstoffelijke energie nodig om 'uit de vergetelheid' te treden en om met het dan bekomen verhoogd bewustzijn, eveneens 'ware dingen' te vertellen. Dit dan om te kunnen antwoorden op de vraag van koning Saul. Deze staat van verhoogde bewustzijn, deze helderziendheid, is slechts mogelijk als de mens in kwestie over voldoende fijnstoffelijke energie beschikt. Dat is heden niet anders. Een ziener die te vermoeid is, 'ziet' nauwelijks nog iets van die andere zijde van de werkelijkheid.

Keren we terug naar onze heks. Toen ze doorzag dat haar bezoeker koning Saul zelf was, schrok ze. Saul stelde haar gerust. De opgeroepen geest van Samuel vroeg Saul waarom hij zijn rust had verstoord. Saul klaagde dat God hem niet meer antwoordde en vroeg om raad. Samuel zei dat Jahweh zich van hem had afgekeerd omwille van zijn slechte daden en daarom het koningschap aan David zou geven. Samuel voorspelde dat Saul en zijn zonen de volgende dag in de strijd zouden sterven en hem in het dodenrijk, de sjeol, de hades of onderwereld; zoals *Numeri 16:30* dat beschrijft, zouden vervoegen.

De Bijbeltekst besluit dat deze voorspelling uitkwam. Saul verloor de veldslag tegen de Filistijnen en stierf samen met zijn zonen. De dodenbezweerster van Endor wordt beschreven als een mantisch begaafde vrouw. Zij was in staat om een overleden profeet op te roepen en Saul's ware identiteit te doorzien. Het verhaal speelt zich, zoals gezegd, af in de tijd van 'het oude verbond' (10.1.1.). Hierbij ging Jahweh een overeenkomst aan met het Joodse volk. Uit de Bijbeltekst blijkt verder dat de schim van de profeet Samuel, nadat de dodenbezweerster hem had opgeroepen, uit de aarde opsteeg. De Bijbel gaat er dan van uit dat er nog een leven is na de dood. Men beschikt daarbij ook over een bewustzijn en zelfs een lichaam. Dit lichaam is fijnstoffelijk en nevelig als een schim. Bovendien bevindt deze schim zich niet in hogere of hemelse sferen, maar in een soort van onderwereld, in de diepten der aarde. Zelfs al gaat het hier om Samuël, een profeet.

Het kan verbazen dat zelfs een profeet zich daar bevindt. Herinneren we eraan die tekst zich situeert in het eerste deel van de Bijbel, het oude testament. Deze tijd situeert zich vooraleer Jezus na zijn kruisdood 'ter helle is neergedaald' om daar de gelovigen uit de greep van het kwade te verlossen. In afwachting verblijven deze overledenen in de onderwereld. Zelfs al gaat het hier om een profeet. Het is de situatie van de mensen in het oude testament, vooraleer Jezus, na Zijn kruisdood, 'ter helle is neergedaald'. Schimmen oproepen is echter, zoals Samuel zelf zegt, hun rust verstoren. Reeds in het Oude testament wordt het sterk afgeraden. De tekst mag andermaal de ernst

belichten van onze verlossing. De meeste mensen staan er nauwelijks nog bij stil. Tenzij ze zelf het bestaan ervan via een doorleefde uittreding hebben ervaren. Zieners zeggen ons dat heden heel wat mensen, in hun diepere ziel nog onverlost zijn. Iets in hen verhindert hen om 'in vriendschap met God te leven'. Dit heeft temaken met hun 'occulte statuut'. We komen daar nog op terug (4.1.).

3.2.5.b. Homeros, de blinde ziener

De Oudgriekse dichter Homeros (-800/-750) zou de auteur geweest zijn van twee epen: de *Ilias* en de *Odyssee*. Hij was in zijn tijd gekend als 'de blinde ziener'. Zijn ogen lieten hem niet toe het licht van deze wereld te aanschouwen, maar zijn zesde zintuig, zijn helderziendheid, zag des te meer. Hij is in de loop der geschiedenis niet de enige blinde ziener geweest. Ook anderen waren blind, en toch helderziend.

De *Ilias* vertelt ons over de oorlog in Troje waaraan koning Odysseus deelnam. De *Odyssee*[49] verhaalt de zeereis van Odysseus, koning van het eiland Ithaca, nadat hij had deelgenomen aan de verovering van Troje, aan de Bosporus. Zoals hierboven al aangekondigd, doorleefde ook Odysseus tijdens zijn avontuurlijke zeereis een nederdaling ter helle.

Hij had er met zijn bemanning twintig jaar over gedaan om weer thuis te geraken. Om zijn schip zeewaardig te houden was hij gedurende die vele jaren op zee bijna voortdurend in een gevecht verwikkeld met de natuurelementen. De ene keer was hij actief in deze wereld, in de 'natuur', maar had dan in de 'buitennatuur' weer af te rekenen met fijnstoffelijke wezens die hem al of niet gunstig gezind waren en die zijn reisplannen ofwel bevorderden ofwel tegenwerkten.

De reis van Odysseus

[49] Aafjes B., Homeros' Odyssee, Amsterdam, Meulenhof, 1983, 113.

Het mag voor de aandachtige lezer hiermee ook duidelijk zijn dat Odysseus eveneens helderziend was, wat in zijn tijd voor een koning vereist werd. Het koningschap was toen een sacrale functie, die door het hele volk ondersteund werd met speciale riten en gebruiken. Op die wijze kon Odysseus zijn onderdanen hoeden voor de dreigende gevaren van de zichtbare, maar ook en vooral van de onzichtbare wereld. Zoals we nog zullen zien (5.1.7. en 5.1.8.), kennen we vandaag nog slechts op enkele plaatsen in de wereld zulk een sacrale opvatting van het koningschap. De geseculariseerde westerling die deze sacraliteit in die culturen terzijde schuift of ontkent, begrijpt nauwelijks nog iets van hun religieuze en sociale praktijken en komt dan ook als volslagen onzinnig over.

Ook Odysseus brengt een bezoek aan het schimmenrijk, een 'nederdaling ter helle'. Dit op aanwijzing van de bijzonder mooie, maar gevaarlijk heks, Circe. Odysseus wil er aan de overleden ziener Teiresias vragen of Penelope, Odysseus' vrouw, hem al die jaren dat hij op zee vertoeft, nog steeds trouw is gebleven. Nadat Odysseus' hem het bloed van een geslacht lam laat drinken - weer dat bloed - treedt Teiresias, dank zij de fijnstoffelijke energie hierin aanwezig, uit zijn zombieachtig bestaan, herkrijgt zijn geheugen en kan hem 'ware dingen' meedelen. Odysseus verneemt zo dat zijn vrouw Penelope, gedurende zijn vele jaren op zee, hem nog steeds trouw is gebleven[50].

3.2.5.c. Zwart is de wortel, wit de bloem

Axioma 2 vermeldde enkele steekproeven m.b.t. helderziendheid. We kunnen hieraan toevoegen wat Homeros ons verduidelijkt. In zijn *Odyssee*[51] VI, 403, zegt hij hoe Odysseus van de god het plantje met de naam 'moly' ontvangt. Homeros schrijft hierover: "Zwart is de wortel, wit de bloem, als melk. De goden noemen deze plant 'moly' ". Met dit plantje kan Odysseus zich beschermen tegen de seksuele magie van de tovenares Kirke (Lat.: Circe). De lezer of lezeres die niet over de 'begaafdheid' van het mantische waarnemen beschikt, 'denkt' enkel wat Homeros hierover gedicht heeft. Wie hierbij ook nog mantisch 'ziet' en Homeros' tekst in het bewustzijn houdt, ziet onmiddellijk, binnen de eigen psyché, het beeld van een zwarte wortel die, zonder stengel, direct in een spierwitte bloem open bloeit, iets wat naar een antiek fallisch symbool verwijst. Beide waarnemingen, de normale en de paranormale, kunnen nu verder geduid worden. De Oudgriekse traditie neemt zulke paranormale waarnemingen ernstig en plaatst ze in een 'buitennatuurlijke' wereld. Zoals kon verwacht worden verwijst de Westers

[50] Zie het boek : De 'Homo Religiosus', 6.3.; Odysseus in de onderwereld
[51] Aafjes B., Homeros' Odyssee VI, 403, Meulenhof, Amsterdam, 1965, 103.

duiding zulke paranormale, niet-wetenschappelijke waarnemingen naar het rijk der verzinsels.

3.2.5.d. Dante's 'Goddelijke komedie'

Ook Dante Alighieri, (1265/1321) de grote Italiaanse dichter, bezoekt in zijn 'Divina commedia'[52] of 'goddelijke komedie', 'in honderd zangen' een onderwereld. Hij onderneemt dus ook 'een nederdaling ter helle'. Nadien beschrijft hij hoe het eraan toe gaat op wat hij 'een louteringsberg' noemt, en ten slotte in een soort van 'paradijs'. Vergelijken we deze louteringsberg met het Bijbelse vagevuur en dit paradijs met een hemelse plaats. Met het beklemtonen van deze driedeling: hel, vagevuur en hemel, vat hij de overheersende denkbeelden der scholastische filosofie samen in een dichtwerk. Zoals wellicht bekend is de scholastiek de middeleeuwse filosofie die nauw aansluit bij het christendom en van de 11de tot de 15de eeuw in de scholen - vandaar de naam: 'schola' - en universiteiten werd onderricht en uitgebouwd. Ze volgt op de patristiek, de tijd van de 'patres', de kerkvaders. Ook Dante huldigt hiermee het Bijbelse standpunt dat de werkelijkheid verdeeld is in een natuur, buitennatuur en een bovennatuur. Het was zijn grote jeugdliefde Beatrice die hem tot zijn Divina Commedia aanspoorde. Beatrice was op jonge leeftijd overleden. Dante voorzag in een visioen haar vroegtijdige dood. Zij begeleidt, als overledene, hem mee in de andere wereld. Ook de overleden Romeinse dichter Vergilius (-70/+19) begeleidt hem op zijn reis doorheen het vagevuur en de hel.

Citeren we uit Dante's bekende 'canto 7' zijn zevende zang: "Omdat ik mijn hart bij die aanblik voelde breken, zei ik: "O meester, leg mij uit wat dat voor mensen zijn, en zeg mij of deze zielen hier links van ons, wier kruin geschoren is, allemaal tot de geestelijke stand behoorden". Vergilius antwoordde: "Het zijn stuk voor stuk mensen die tijdens hun aardse leven zo verblind waren dat ze in het omgaan met hun rijkdom niet de juiste maat wisten te houden. Deze schimmen hier, wier hoofd niet met haar is bedekt, waren geestelijken en pausen en kardinalen, bij wie de hebzucht alle perken te buiten ging". (…) Vergilius, de goede meester, sprak: "Mijn zoon, nu zie je de zielen van hen die zich door hun drift lieten overmeesteren." Dante zegt dat de mensen in de onderwereld 'naakt' zijn, ontdaan van hun levenskracht en hierdoor een onmenselijk, ja een zombie-achtig bestaan leiden, zonder verheffende energieën. We komen hier nog uitvoerig terug in het hoofdstukje dat handelt over het oordeel van God (7.7.).

[52] Dante A., Divina commedia, zie http://www.gutenberg.org/ebooks/8800

3.2.5.e. Ngema: "Wij waren met velen"

Vermelden we tenslotte nog en getuigenis van een nederdaling naar de onderwereld. Lezen we J. Teernstra, *Schetsen en verhalen uit Afrika*[53]. We hebben het boek al vermeld bij de getuigenis van Trilles, toen de dorpstovenaar hem de toekomst voorspelde. Lezen we ook de tweede bijdrage van *Pater Trilles*, getiteld: '*Een uittredend magiër*'. Zoals gezegd is Trilles missionaris geweest in Gabon. Zijn verhaal ging over Ngema, een dorpstovenaar. Deze kwam graag bij het vallen van de avond met Trilles praten. Ngema zag in de missionaris een witte magiër en behandelt hem als was hij een collega die zich ook met magie bezig houdt. Dikwijls hadden zij over magie en het oproepen van geesten gepraat. Op een avond vroeg pater Trilles aan Ngema of hij mee wilde gaan vissen.

- "Jammer", zei Ngema, "kun je dat niet een dagje uitstellen?"
- "Om welke reden? vroeg Trilles, Jij kunt toch met ons meegaan?"
- "De 'meester' heeft ons allen, mijn collega's en ikzelf, voor morgen samengeroepen;"
- "Wat zeg jij? Welke meester?"
- "Wel, de meester zeg ik toch, diegene die kan". Trilles begreep het.
- "Goed zo, en welke collega's komen nog?"
- "Wel die in de omtrek wonen, en ook verder. Sommigen komen van dertig dagen ver".
- "En waar wordt die bijeenkomst gehouden?" Ngema aarzelt een ogenblik.
- "Op het tafelland van Yemvi, bij de oude verlaten mijn, op vier dagreizen hier vandaan."

Trilles is verbaasd:

- "Hoe kun jij morgenavond nog op een plaats geraken die vier dagreizen van hier is verwijderd? Nooit geraak jij er op tijd."

Verontwaardigd bekeek Ngema Trilles:

- "Blanke collega, kunnen bij u de tovenaars dan niet reizen?"
- "Jazeker, maar niet zoals jij".
- "Neen, zeker niet als ik. Weet je, je kunt morgen bij mij komen eten. 's Avonds zul je zien hoe wij, zwarte tovenaars, reizen."

Die avond werd Ngema zeer plechtig.

- "Ik begin er mee. Zolang ik bezig ben, stoor mij dan niet, indien tenminste uw leven u dierbaar is. Zowel voor mij als voor u betekent iedere storing een zekere dood."

[53] Teernstra J., Een uittredend magiër, Schetsen en verhalen uit Afrika, Weert, Missiehuis, 1922, p.72/81.

Bij wijze van proef vraagt Trilles hem, als hij toch naar Yemvi gaat, of hij langs zijn vriend Eseba wil gaan in Nshong, drie dagreizen van hier, maar op de weg naar Yemvi, om hem te vragen of hij dringend het doosje met kogels dat Trilles er vergeten was, wil brengen. Ngema stemt toe. 's Avonds begint Ngema met een aantal rituele voorbereidingen. Hij zet afgodsbeelden klaar en houdt een vuur brandend, met hierin geurige planten en scherp, welriekend hout. Dan begint hij een eentonige melodie te neuriën. Dat is zijn smeekgebed ter ere van de geesten die hem moeten helpen. Ook wrijft hij zijn hele lichaam in met een rode vloeistof. Vervolgens begint hij een langzame dans rondom het vuur, waarbij hij ook om zijn eigen as draait, steeds sneller en sneller. Uren lang. Dan staat hij stil.

Vanop de zoldering van de hut klinkt plots een scherp gesis. Trilles kijkt omhoog. Een grote slang kronkelt naar beneden, blijft Trilles aankijken en beweegt haar giftige tong heen en weer. Trilles begrijpt dat de slang zijn 'elangela' of 'nahual' is, zijn hulpgeest[54]. Op zulke hulpgeesten komen we nog terug (4.1.7.e.).

De slang wikkelt zich rond Ngema's hals en wiegt met de kop op de maat van zijn toverlied heen en weer. Nadien brengt hij zich in een diepe slaap. Ook de slang gaat rusten. De hele nacht blijft Trilles bij Ngema, wiens lichaam de hele tijd wel schijndood lijkt. Hij is totaal ongevoelig. Trilles trekt één van Ngema's oogleden open. Het oog is wit en glazig. Trilles tilt een arm van Ngema op, nadien een been. Ze vallen zonder enig teken van leven terug neer.

Aan zijn mondhoeken toont zich een wit schuim. Hartkloppingen zijn nauwelijks te voelen. 's Ochtens ontwaakt Ngema krampachtig. Het duurt even voor hij weer bij zijn volle bewustzijn is. Dan zegt hij: "Wij waren met velen en hebben ons goed vermaakt".

Trilles is echter sceptisch: "Neen, jij was de hele nacht hier, in een diepe slaap!".

Ngema: "IK lag niet op het bed. Dat was enkel mijn lichaam. Maar wat is mijn lichaam? IK was op de hoogvlakte van Yemvi."

Drie dagen later komt Eseba op de missie aan:

- "Pater hier zijn de kogels die jij via Ngema hebt laten vragen."

Trilles: "Wanneer is Ngema bij u geweest?"

Eseba: "Drie dagen geleden, om 9 uur 's avonds."

[54] Zie het boek Homoreligiosus, 10.2, op deze site.

Trilles is verbaasd: “Juist op het ogenblik dat Ngema ingeslapen was. Heb jij hem gezien?”

Eseba: “Neen pater, je weet toch dat wij schrik hebben van geesten die ‘s nachts voorbijkomen. Ngema klopte aan mijn deur en zo bracht hij de boodschap over. Maar echt ‘gezien’ heb ik hem niet.” Voor Trilles was er nauwelijks nog enige twijfel: Ngema is naar de viering geweest. Zijn ‘ik’ had in enkele ogenblikken een reis gemaakt die normaal gezien meerdere dagen duurt. Zijn ‘ik’ had er bovendien gehandeld, geluisterd en gesproken.

“Wij waren met velen en hebben ons goed vermaakt”. Zo zegt Ngema na zijn avontuur. Het betreft een heksensabbat. Hij ging naar “de meester , naar diegene die kan”. We komen op het thema’ hersensabbat’ nog terug (7.3.5.).

3.2.6. Initiatieke groepen

Sommige verenigingen willen dat je een initiatie doormaakt voordat je tot die vereniging wordt toegelaten. Zo word je in het studentenleven verwelkomt via een zogenoemde doop. Dat is een zuiver profaan gebeuren. Daarover hebben we het hier niet.

Een aantal andere inwijdingen heeft een meer sacraal karakter. Dat is het geval bij een inwijding in een vereniging die banden heeft met de buitennatuur. Er is, afhankelijk van het soort vereniging waartoe je wil behoren, een welbepaald ritueel mee gemoeid. Iets in je diepere ziel, of zeggen we in je aura, zal daar een invloed van ondergaan. Fijnstoffelijk krijg je dan een kenmerk. Een aantal kenners stellen dat zulk een inwijding niet altijd verheffend is. Sommige verenigingen hebben bovendien een sterk hiërarchische structuur. De top weet wat de basis doet, maar de basis is dan onwetend van wat de top bezielt. Sommigen zeggen dat een zekere geheimhouding heerst. Anderen weerleggen dit. De ‘vrijmetselaars’ zijn een bekende initiatieke groep. Haar vereniging zegt dat ze streeft naar geestelijke en morele verheffing van de mens en dat men de andere leden, men spreekt van ‘broeders’, in hun moeilijkheden helpt. Boze tongen beweren dan weer dat men er uitsluitend elkaar helpt, elkaar interessante benoemingen bezorgt en elkaars belangen regelt, en dit in het politieke, juridisch en economische milieu.

3.2.6.a. De Illuminati of de verlichten.

Gaan we nu naar een heel andere soort van inwijding[55] De orde der Illuminati van Beieren. Deze werd in 1776 gesticht door de anglicaanse

[55] Zie o.m. op deze site, het boek De Homo religiosus, 5.3. Occulte inwijdingen, Initiatieke groepen

bisschop Albert, de Lutheraan Adam Weishaupt en de wetenschapper Benjamin Franklin. Men zegt dat deze orde anarchistisch ingesteld is. Zij zou op occulte wijze naar heerschappij over alle economische, politieke, militaire, en religieuze aangelegenheden streven en dit op wereldniveau. Benjamin Franklin was een Amerikaans wetenschapper, uitvinder van de bliksemafleider, politicus en mede opsteller van de onafhankelijkheidsverklaring der V.S.. Zijn portret staat op het biljet van honderd dollar.

Vermelden we nog dat deze verklaring ingegeven is door de verlichtingsidee der 18de eeuw. Deze stelt dat de mens moet loskomen uit zijn 'onmondigheid' en uit 'de dwang' die de religies hem eeuwen lang hebben oplegden. Het is de mens, niet de godheid, die - uiterst nominalistisch - de drager is van het licht der rede. Het doet ons denken aan de Oudgriekse Protagoras (3.2.1.) en zijn bewering dat de mens de maat is van alle dingen. Het licht der rede wordt o.m. gesymboliseerd met de fakkel van het vrijheidsbeeld te New York. Dat was een geschenk van het even verlichte Frankrijk van die tijd aan de V.S.. Sommigen wijzen op een aantal Egyptische elementen die in de tempels van een aantal illuminatie te vinden zijn. Wie enigszins thuis is in de Oudegyptische cultuur weet dat men in het land der farao's heel bedrijvig was (en is) op het gebied van zwarte magie.

Vermelden we in dit verband wat volgt. Toen Nikita Khrushchev, de president der toenmalige USSR in het gezelschap van de Egyptische president Nasser, in 1958, ten tijde van de bouw van de 'Aswan Hig dam', de piramide wilde bezoeken kreeg hij een telegram waarin de Russische geheime dienst hem dat afraadde. Deze dienst was goed geïnformeerd over occulte aangelegenheden. Dat beweert alleszins Gris H., *Nieuwe parapsychologische ontdekkingen achter het ijzeren gordijn*[56]. Herinneren we verder aan de zogenaamde 'vloek van farao Toetanchamon'. In 1922 werd in de vallei der koningen zijn graf door de Britse archeoloog Howard Carter ontdekt. Dion Fortune stelde het toen zo: "Als de vloek van de mummies nu niet werkt, is al mijn vertrouwen in het occultisme weg". Elke magiër weet dat men in het oud-Egypte de graven van de o.m. farao's veilig stelde met behulp van kunstmatige elementalen. Deze bewakers hielden er de wacht. Wil iemand deze graven toch schenden dan moet hij occult sterker zijn dan de daar geconcentreerde energieën. In het andere geval bezorgt men zich een zwart-magisch lot dat zich hoe dan ook uitwerkt.

[56] Gris H., W. Dick W., Les nouveaux sorciers du Kremlin, 1978, Tcou, Fr. (In vertaling: Nieuwe parapsychologische ontdekkingen achter het ijzeren gordijn, Haarlem, 1979).

3.2.6.b. De Golden Dawn

Ook de Hermetische Order of the Golden Dawn, de orde van de gouden dageraad, wordt in 1887 als onderdeel van de Illuminati, gesticht door W. Westcott, een Londens lijkschouwer, MacGregor Mathers, een excentrieker, en W. Woodman, een arts. Van strekking is zij onmiskenbaar luciferiaans. Onder hun leden telt men o.m. W.B.Yeats (Nobelprijs letterkunde 1923) en Bram Stoker (schrijver van *Dracula*). Aleister Crowley (1875/1947) wordt er lid van in 1898. Hij was een berucht magiër die van dichtkunst evolueerde naar druggebruik en seksuele magie, op zoek naar het vergroten en versterken van zijn buitennatuurlijke vermogens. Hij identificeerde zich met 'het beest' uit de Apocalyps, het laatste boek van de Bijbel. Vandaar de luciferiaanse, duivelse strekking. In de *Apocalyps, 13:18* zegt St.-Jan dat 666 het getal van het beest is, als samenvatting van alle tegen Jezus gerichte machten. De *Apocalyps* behandelt als laatste boek van de Bijbel de eindtijd en de ondergang van de wereld. Onder meer D. Fortune was een tijd lid van de Order of the Golden Dawn, maar nam hieruit ontslag na verregaande meningsverschillen met Crowley.

3.2.6.c. 'Skulls and bones' en Genesis 3:22

De orde 'Skulls and bones', is een geheim genootschap aan de Yale universiteit (V.S.), en evolueerde uit de illuminati. In een interview waarin aan president Bush jr. vragen werden gesteld over zijn lidmaatschap hieraan, antwoordde hij dat zulks te geheim is om over te praten. Naast Bush kent de vereniging nog heel wat andere bijzonder invloedrijke prominenten uit het politieke en economische leven. Het embleem van deze orde wordt gevormd door een doodskop (the skull) en eronder twee beenderen (the bones) die elkaar kruisen, samen met het cijfer 322. Dit laatste refereert naar *de Bijbel, het boek Genesis 3:22,* dat luidt : En de Heer sprak : "Nu de mens in de kennis van goed en kwaad als één van ons is geworden, wil ik voorkomen dat hij zijn hand uitsteekt en ook van de boom van het leven plukt. Door daarvan te eten zou hij eeuwig blijven leven". We komen hier nog op terug.

3.2.6.d. Rock 'n Roll

Jean-Paul Régimbal, *Le rock 'n Roll*[57], schrijft met betrekking tot deze Order of the Golden Dawn wat volgt. "Op zijn beurt heeft Mick Jagger, (Rolling stones) zich ook aan Satan toegewijd, onder de invloed van Marianne Faithfull en van Anita Pallenberg. Die twee heksen nodigden Kenneth Anger - zelf een volgeling van Aleister Crowley - uit om Keith Richard en Mick Jagger in te wijden in alle rituelen van de zwarte toverkunst. Mick Jagger

[57] Régimbal J.P., Le rock 'n roll, (viol de la conscience par les messages subliminaux) Sherbrooke, Québec, Editions croisade Daniel Chatelain, 1983, 24.

werd aan Satan toegewijd in de The Order of the Golden Dawn. En zo komt het dat hij zichzelf beschouwt als de 'verpersoonlijking van Lucifer'. Drie van zijn liederen beweren dit uitdrukkelijk: 'Sympathy for the Devil', 'To their Satanic Majesties' en 'Invocations of my Demon Brother'. Het is algemeen bekend dat de grote producers van rock 'n roll muziek, lid zijn van een satanische kerk en dat de grote meerderheid der rockgroepen ingeschreven zijn als leden van één of andere diabolische religie". Tot zover Régimbal, tot zover iets over de gevaren van deze muziek.

3.2.6.e. De wereld winnen, je ziel verliezen.

Raadplegen we opnieuw Jean-Paul Régimbal, *Le rock 'n Roll*. Ziehier de uitdrukkelijke getuigenis van Vincent Fournier: "Enkele jaren geleden ben ik naar een spiritistische séance geweest waar Norma Buckley (opm.: die de seance leidt) de geest smeekte om zich te laten horen. Uiteindelijk is de geest dan gekomen en hij heeft me gesproken. Hij heeft mij en mijn band roem, overheersing van de rockmuziek over heel de wereld en materiële rijkdom in overvloed beloofd. Het enige dat hij me als wederdienst vroeg, was dat ik hem in mijn lichaam wou toelaten zodat hij er bezit kon van nemen. In ruil voor deze bezetenheid ben ik in de hele wereld beroemd geworden. Om dat te doen heb ik de naam genomen waarmee die geest zich tijdens de seance heeft kenbaar gemaakt. Ik ben dus in heel de wereld bekend. Zegt deze naam u iets: Alice Cooper".

Zieners waarschuwen: in zijn gehele verdere evolutie rijst hemelhoog de vraag hoe Fournier zijn 'rustige zelfbezit', zijn vrijheid kan terugwinnen. Het mag dan zo zijn dat hij rijkdom en succes in deze wereld verwerft. Men kan zich echter ernstige vragen stellen over zijn lot in 'de andere wereld'. Ook de Bijbel stelt dat de ziel zo belangrijk is dat ze met niets kan geruild worden. *Markus 8:36/37* vermeldt inderdaad: "Wat baat het de mens, indien hij de gehele wereld wint, maar tegelijk schade lijdt aan zijn ziel? Wat zal de mens in ruil geven voor zijn ziel?" Hoe kan hij die bezetenheid terug kwijt geraken? Dat vereist een exorcisme, waarbij de exorcist meer kracht moet hebben dan de geest die zich Alice Cooper noemt. "Het enige dat de demon vroeg, was dat hij van me bezit kon nemen", zo stelt een laconieke Vincent Fournier het zelf. Met zijn uitspraak heeft onze cultuur blijkbaar niet direct een probleem. Maar het geloof in bezetenheid en het bestaan van een exorcisme, dat stuit gewoonlijk op heel wat meer ongeloof.

3.2.6.f. Niet zo onschuldige piercings

Het gebruik van mensenoffers is al zo oud als de mensheid. Zoals nog verder in de tekst zal blijken, offerden een aantal niet-Bijbelse religies

mensen aan hun goden. Het ging dan om de fijnstoffelijke uitstraling die in het bloed aanwezig is. Het werd de lage goden aangeboden in ruil voor een wederdienst: het oplossen van een levensprobleem. Zulke bloedoffers zijn desnoods vervangbaar door een offer waarin niet 'het geheel' wordt aangeboden, maar wel een deel. Dit deel vervangt en vertegenwoordigt het geheel. Zo is het DNA uit één druppel bloed van iemand, identiek met alle bloed van die persoon. Ook magisch gezien geldt dat inzicht. Men heeft immers steeds het geheel in gedachten. Verwijzen we b.v. naar een opzettelijke verminking van een deel van het lichaam. Dat kan diverse vormen aannemen, zoals besnijdenis, clitoridectomie (tegenwoordig aangeduid als VGV; vrouwelijke genitale verminking), castratie, inkervingen, piercings en dus ook tatoeages.

Ofschoon zulke piercings en tatoeages in onze tijd sociaal meer en meer aanvaard worden, zijn ze volgens een aantal zieners en magiërs verre van onschuldig. Meer dan één mantisch begaafde stelt dat het plaatsen van een piercing, tatoeage of het uitvoeren van een besnijdenis, sacraal gezien, een bloedritus kan zijn, zelfs al gebeurt dit onderhuids en is de bloeding minimaal. Zoals gezegd: het deel staat voor het geheel. Hierbij is diegene die de ritus uitvoert, in zijn of haar diepere ziel, mogelijk de inwijder of inwijdster. Hij of zij is zo de mediale figuur, de bemiddelaar tussen de godheid die bloed eist, en het slachtoffer, de persoon op wiens lichaam de tatoeage komt of bij wie de verminking uitgevoerd wordt. Het slachtoffer kan dan in de greep van die godheid komen, die een deel van zijn of haar energie opeist, met alle gevolgen vandien. Dit gebrek aan energie kan zich uiten in diverse tegenslagen of in een zwakkere gezondheid. Het is meestal een voor het slachoffer onbewust proces. Het is zeer moeilijk zulk een inwijding ongedaan te maken. We komen er nog op terug bij het hoofdstuk over de heidense religies (5).

De tv zender 'één' toonde een documentaire van de Vlaamse journaliste Annemie Struyff, getiteld '*Blijf van mijn lijfje'* [58]. Het ging over de genitale verminking van meisjes in Kekonga, Kenia. Ofschoon de besnijdenis er bij wet verboden is, bestaat die traditie nog steeds, vooral op het platteland. De besnijdster van Kekonga werd later door de politie aangehouden. In de reportage kwam nadien haar moeder aan het woord. Ze verdedigde 'de roeping' van haar dochter en zei letterlijk: "Mijn dochter heeft niet voor dat werk gekozen, het is haar opgedragen door (opm.: een heidense) god". Gelijk heeft ze. De ware, demonische of zelfs satanische natuur van zulke goden zal

[58] Vlaamse tv zender VRT 'één', reportagereeks "blijf van mijn lijfje", aflevering 2 van 13 feb. 2014, om 20.35u..

verder verduidelijk worden in 'Axioma 5' dat handelt over dynamische krachten in niet-Bijbelse religies. Menig mantisch begaafde zal merken dat de diepere, onbewuste ziel van de besnijdster in de greep van haar godheid gevangen zit. Zij aanvaardt willoos en als een goddelijke roeping de bevelen, voert de bloedritus uit en zal deze ingreep zelfs met klem verdedigen tegenover haar critici.

De reportage toont ons ook een honderdtal meisjes die in een lange rij stonden aan te schuiven om de besnijdenis te ondergaan. De rij werd bewaakt door een man die ervoor zorgde dat niemand nog kon ontsnappen. Op de vraag van mevrouw Struyff of die meisjes niet beter konden gaan lopen in plaats van hun verminking te ondergaan, klonk het antwoord van één der begeleidende zwarte vrouwen: "ze moeten wel, anders behekst hij ze en gaan ze dood". Jammer dat er in de reportage helemaal niet werd ingegaan op deze uitlating. Betreft het hier een dwaas bijgeloof? Mensen die alle werkelijkheid herleiden tot het niveau van de natuur (3.1) zullen dit beamen. Hiermee gaan ze echter externalistisch te werk. Zij bekijken het extern, als buitenstaander. Zij missen iedere inleving en gaan niet in op wat de mensen ter plaatse ervan zeggen. Zij die vertrouwd zijn met de buitennatuur (eveneens axioma 3.) zullen er rekening mee houden dat het om een uiterst gevaarlijke zwart-magische praktijk kan gaan. Zoals gezegd, men had de mensen ter plaatse kunnen vragen wat zij - niet wij met onze westerse mentaliteit - ervan denken en ervan ondervinden. Eventueel of zij over getuigenissen beschikken die wijzen in de richting van het bestaan van zulke praktijken.

Eens ingewijd kan ook de mens die de tatoeage of verminking onderging, in de ban van die godheid geraken, waardoor hij of zij een deel van de eigen sacrale levenskracht verliest en dit ten voordele van die godheid. In onze profane wereld, zo klagen mantisch begaafden, is er nauwelijks nog iemand die daar aandacht voor heeft. Sensitieven zullen zich niet zelden onbehaaglijk voelen bij het zien uitvoeren van een tatoeage of verminking. Of dit zelfs nog maar bij de gedachte dat zulke praktijken bestaan en met de regelmaat van een klok toegepast worden. Voor mantisch begaafden is het een zoveelste aanwijzing dat profane processen op zich, gewoon niet bestaan. Alles wat gebeurt, heeft in de fijnstoffelijke wereld een weerslag. Het speelt hierbij helemaal geen rol of men daar nu aan gelooft of niet. De tragiek van de nominalistisch ingestelde mens is, zo stelt de sacrale visie, dat het in hoofdzaak een onbewust proces blijft.

3.2.6.g. Niet zo onschuldige bloedtransfusies

En trekken we de consequent de lijn door. Denken we hier eveneens aan bloedtransfusies. Ze kunnen mensenlevens redden, maar ze hebben eveneens een occulte werking. Alle religies weten dat het bloed fijnstoffelijke kracht bevat. Vandaar de vele bloedoffers aan de goden van een aantal niet-Bijbelse godsdiensten. Ook Jezus zegt: “wie mijn vlees eet en mijn bloed drinkt, deelt in mijn levenskracht”.

Wie de werkelijkheid tot het natuurlijke peil beperkt zal uiteraard de fijnstoffelijke werking van het bloed ontkennen. Maar we praten hier over religie, niet over één of andere uitsluitend biologische werking. Misschien heb je geluk en ontvang je bloed van iemand die een heilig leven leidt. Maar het kan ook anders. Wat te denken van een bloedtransfusie waarbij je levenskracht ontvangt van een Alice Cooper die een pact sloot met de duivel, of een Aleister Crowley die zich identificeerde met ‘het beest’ uit de Apocalyps? Je bent dan in je diepere ziel ineens en behoorlijk grondig ingewijd in de waarden, of liever de onwaarden die zij huldigen.

Daar staat de wetenschap uiteraard niet bij stil. Zij kan ook niet anders. Zij kent dit deel van de werkelijkheid nauwelijks of niet. En indien wel, zal zij er wellicht met minachting over spreken. Men hoort wel eens meer dat het karakter van iemand kan veranderen nadat die persoon een transfusie onderging. Is het ten goede, dan stelt er zich geen probleem. Maar het kan ook bedroevend anders zijn. Is een bloedtransfusie onvermijdelijk, dan raden zieners en magiërs ons met aandrang aan om tot de H. Drie-eenheid te bidden opdat het ontvangen bloed mag gezuiverd worden van alle duistere invloeden. In dezelfde gedachtegang lijkt het ons mogelijk dat ook het schadelijke subtiele effect van een piercing of een tatoeage zo kan verminderd of zelfs ongedaan kan worden gemaakt. Dat is een hoopvolle gedachte.

3.2.6.h. Duivelse bewoners

Deze bewoners kunnen we op het lijstje van de wezens van buitennatuur niet onvermeld laten. Ze behoren duidelijk niet tot de natuur of de bovennatuur, We zouden ze wellicht beter in een rubriek ‘beneden-natuur’ onderbrengen. Hun ware thuis is inderdaad in de diepste diepten van de onderwereld. Toch heeft een aantal van hen de vervelende eigenschap om niet voortdurend in de onderwereld te willen blijven. Ze kunnen ook naar hogere sferen stijgen, uiteraard met duivelse bedoelingen. Hun rijk omvat zelfs onze aarde. Daar vooral willen ze hun invloed uitoefenen om de mensen het leven behoorlijk zuur maken. Maar dat deden ze al van ‘in den beginne’.

Het boek, *Genesis*, beschrijft hoe God de hemel en de aarde schiep. Het wereldruim was aanvankelijk een woeste, lege en donkere chaos. In zes scheppingsdagen bracht God er licht, hemellichamen, planten, dieren en uiteindelijk de mens voort. De mens werd, volgens de Bijbel, "naar Gods beeld en gelijkenis" gemaakt en bezit daardoor in zijn diepste wezen een goddelijke kern. Hij wordt in de Bijbel dan ook een kind van God genoemd.

God schiep eveneens de engelen. Het boek *Job 1:6* vermeldt dat God zich in zij bestuur liet bijstaan door zijn hofraad, door een aantal van zijn hoogste engelen, zijn 'godszonen'. De godszoon Satan werd echter een opstandige zoon, een duivel, die zich niet langer aan Gods geboden hield. De Bijbel noemt hem zelfs een 'tegenstander'. Meer nog, in zijn ijdelheid en hoogmoed verleidde hij de mens tot ongehoorzaamheid aan God.

Vervolgen we het boek *Genesis 2;16*. In de tuin van Eden mocht de mens van alle bomen eten, behalve van de boom van de kennis van goed en kwaad. Doch hij overtrad dit gebod. In *Gen. 3:22* lezen we dat hierdoor de mens naast het goede ook het kwade leerde kennen. Hierdoor verloor hij eveneens zijn oorspronkelijke goddelijke levenskracht. Het paradijs, de tuin van Eden, ging hierdoor aan hem voorbij.

Die tekst, *Gen. 3:22,* doet bij de aandachtige lezer heel zeker een belletje rinkelen, en wel om het getal 322 dat hier wordt vermeld. Herinneren we ons, het behoort, samen met de doodskop en de twee beenderen, tot het embleem van de orde der 'Skulls and bones'. Deze orde onttrekt zich eveneens aan Gods gezag en bepaalt ook eigenmachtig wat goed is en wat kwaad is. Zoals Protagoras reeds zei dat niet God, maar de mens de maat is van alle dingen, zo keren de leden van skulls and bones zich af van de Bijbelse God en zijn levenskracht en beslissen eigenmachtig. .

Genesis 6:3 benadrukt dat Gods Geest niet eeuwig verantwoordelijk blijft voor de mens als hij God afwijst. Met dit verlies van goddelijke levenskracht leidt hij een eerder profaan bestaan. *Mattheüs 8:21* zegt dat zulke mensen in een zekere zin al dood, en dus onverlost, zijn, juist omdat zij Gods' levenskracht afwijzen. In de mate dat de wereld zich minder tot Gods geest aangetrokken voelt, mag het duidelijk zijn dat het christendom aan invloed verliest. Er wordt minder weerstand geboden tegen de machten van het kwaad. Het machtsvacuüm dat dan ontstaat, wordt binnen de kortste keren opgevuld door wezens van de onderwereld.

Adam en Eva vertegenwoordigen in deze scheppingsmythe de mensheid. De vrucht, de appel, staat hierbij model voor hoogmoed en ijdelheid, ingegeven door de duivel. Vanaf de eerste zonde bezit de mens zowel goed-en-kwaad. De streepjes voor en na het voegwoord 'en' illustreren het vervlochten zijn van deze twee tegengestelde begrippen. Ze kunnen blijkbaar omslaan of in elkaar overvloeien. Op deze 'harmonie der tegengestelden' zullen we verder in de tekst (5.2.) nog terugkomen. Ondanks deze zondeval blijft er hoop. God kondigt al vroeg een verlosser aan.

Het scheppingsverhaal is geen zakelijk verslag. Het is een mythe. Dat is een sacraal verhaal waarin een werkelijkheid van hogere orde ter sprake komt. Deze mythe wordt gesitueerd 'in den beginne' en 'verklaart' hoe de mens zijn oorspronkelijke, goddelijke levenskracht verloor en in een lagere, sterfelijke toestand verzeilde. Hierdoor vermindert zijn sacraal peil. Hij heeft als opdracht zijn sacraliteit niet alleen terug op dat peil te brengen maar het zelfs te overtreffen. In een ontzettend lange evolutie tracht de mens dan, verrijkt met vele ervaringen, deze goddelijke toestand te herwinnen. De vergoddelijkte mens zou dan het einddoel van deze evolutie zijn. Maar hiermee lopen we reeds vooruit op axioma 4, dat over de evolutie gaat.

Vergelijkbare scheppingsmythen vinden we ook in heel wat andere, niet-Bijbelse culturen. In de Griekse mythologie heerst aanvankelijk chaos, waaruit de aarde (Gaia), de onderwereld (Tartarus) en de liefde (Eros) ontstaan. De Romeinen namen veel elementen van de Grieken over en verrijkten er de eigen mythen mee. Ook heden beschikken niet-westerse culturen als Pygmeeën[59] over een scheppingsverhaal dat opmerkelijke overeenkomsten vertoont met het Genesisverhaal. Er wordt eveneens een paradijselijke toestand, een zondeval en een geleidelijk herstel beschreven. Op hun manier hadden en hebben zulke culturen enig besef van een bovenaardse wereld. Zieners verklaren zulke overeenkomsten door een gedeeld spiritueel inzicht. Profeten en zieners van deze volkeren hebben eveneens toegang tot een gelijkaardige hoge werkelijkheid. Zo goed als allen hebben ze weet van een allerhoogste god die de wereld deed ontstaan. Om het met de woorden van Hegel te zeggen, zij hadden een aanvoelen van een 'allerheiligste', een 'mystiek'. Een uitsluitend profaan bestaan, zoals o.m. Protagoras dat zag, en zoals sommigen in onze Westerse cultuur dat zien, was hen totaal onbekend.

3.2.6.i. "Jullie leven vanuit de duivel, uw vader"

[59] Schebesta P., Oorsprong van de godsdienst, Tielt, Lannoo, 1962, 54, 143. Zie ook op deze site, het boek 'Homo religiosus 5.1.2. De sacrale evolutie, Scheppingsmythen.

Het herwinnen van de verloren goddelijke toestand is niet eenvoudig. In *Joh. 8: 44* zegt Christus tot de farizeeërs: “Jullie leven vanuit de duivel, uw vader” (versta: niet vanuit Mijn Vader, de hemelse God). “Het zijn de begeerten van jullie vader die jullie willen uitvoeren”. De Joodse schriftgeleerden en farizeeërs uitten kritiek op het feit dat Jezus een lamme genas op een sabbat. Dat was toen tegen de wettelijke voorschriften. Alle werk was op die dag verboden. De wet strikt toepassen was voor de Joden van toen belangrijker dan de medemens te helpen uit zijn of haar ellende.

Jezus tracht de farizeeërs duidelijk te maken dat zij, in hun ongeloof, onvrij zijn. Zij beseffen niet dat in hun diepere ziel - zeggen we in hun on- en onderbewuste - een vijandig innerlijk woord weerklinkt. Jezus verduidelijkt: “Ik, ik spreek zoals ik het gehoord heb bij mijn Vader. Jullie handelen zoals het jullie ingegeven wordt door jullie vader. M.a.w.: in de diepten van de ziel der farizeeërs is, volgens de Bijbel, iemand anders- ‘hun vader’ - aan het werk. Deze is niet de Bijbelse God, maar Satan. Terwijl de farizeeërs op bewust vlak menen God te dienen, voeren ze in feite, on- of onderbewust, de wil uit van de tegenstander, Satan. Het is de tragiek waarin heden ook vele mensen nog onbewust leven. Dat brengen we verder nog ter sprake waar het over de nachtdroom gaat (7.5.3.).

Het vergt weinig verbeelding om te zien dat heden velen in hun daden geïnspireerd worden door geesten die niet steeds het beste met hen en met de medemens voorhebben. Dat geldt zowel in het politieke, het economische als het sociale leven. De Weense psychiater Sigmund Freud vond in de zielediepte van heel wat mensen eros en thanatos, seks en dodingsdrift. Dat moet toch tot denken stemmen.

Heden hoort men, zelfs in religieuze kringen, dat de duivel en zijn subtiele of onbewuste beïnvloeding gewoon niet bestaat. Wie de Bijbel leest merkt vlug dat o.m. de nederdaling van Jezus naar de onderwereld, toch het fundament van onze verlossing, dan geheel zinloos wordt. Ook de teksten van Petrus en Paulus over de afrekening van Jezus met die duistere machten uit de kosmos zijn dan zonder betekenis.

De Schriftgeleerden in Jezus’ tijd gingen nog een stap verder. In de *Mattheus 12: 24-32*, lezen we dat de tijdgenoten van Jezus beweerden dat Jezus zelf bezeten was van de duivel. Jezus zou met hulp van Satan, de vorst van de duivels, de duivel uitdrijven. Ook *Lucas 11: 15-23* en *Marcus 3: 22-26* vermelden zulks. Jezus weerlegde dit als volgt: “Elk koninkrijk dat innerlijk verdeeld raakt, wordt een woestenij, en geen stad of huisgezin kan

standhouden wanneer het innerlijk verdeeld geraakt. Als Satan, Satan uitdrijft, raakt hij in zichzelf verdeeld. Hoe zal zijn rijk dan standhouden. Maar als ik, Jezus, met behulp van de Geest van God de demonen uitdrijf, dan is kennelijk het koninkrijk van God onder u gekomen."

Matth. 4:8/ 9 tenslotte heeft het over de bekoring van Jezus in de woestijn. "Opnieuw nam de duivel Jezus mee op een zeer hoge berg, hij toont Hem alle rijken van de wereld met hun heerlijkheid en zegt: "Dit alles zal ik u geven als jij voor mij in aanbidding neervalt". Merken we op dat Jezus de aanspraken van de duivel op deze wereld niet betwist. Integendeel, Jezus bevestigt zelfs die grote invloed van Satan. Jezus zegt zelf dat zijn rijk niet van deze wereld is. Zulke duivelse 'vorsten' spelen op aarde blijkbaar een zeer grote rol. Satan is daarbij de eerste en machtigste, aangezien hij "alle rijken" van deze wereld beheerst. Inderdaad: *Joh. 12:31* zegt dat "de vorst van deze wereld" - Satan is blijkbaar bedoeld - door het eind oordeel van God zal buitengeworpen worden. Kortom, Satan beheerst deze wereld, maar zijn dagen zijn geteld. Zoals gezegd, Jezus heeft zijn kerk op een rots gebouwd, en de machten van de onderwereld zullen haar niet overweldigen (1.1).

3.3. De bovennatuur

De 'bovennatuur' staat voor al wat de 'natuur', de in hoofdzaak materiële wereld zoals iedereen die kent, te boven gaat. We benadrukken hierbij dus de verticale dimensie. Daartoe behoren vooreerst Jahweh, samen met zijn dienaars en de profeten van het 'oude testament'. Het eerste deel van de Bijbel informeert ons hierover uitvoerig. Het betreft de tijd begrepen tussen de schepping van de wereld en de geboorte van Christus. Het 'nieuwe testament' gaat dan hiermee van start. We spreken van de H. Drie-eenheid, van God de Vader, van Jezus als God de Zoon en tenslotte van God de Heilige Geest. Jezus verduidelijkte in zijn leven bij herhaling dat de Vader hem, Jezus, gezonden heeft. En ook dat Jezus datgene zei wat de Vader hem ingaf. Jezus zelf kondigde op zijn beurt de komst van een helper aan, de Heilige Geest. Deze toonde zich o.m. op Pinksterdag en daalde toen 'als vurige tongen', over de apostelen neer. Vandaar de Drie-eenheid. Ze zijn te onderscheiden, maar niet te scheiden. Tot de bovennatuur behoren eveneens de maagd Maria, de engelen die aan God trouw zijn gebleven en mensen die heilig hebben geleefd. Het mag duidelijk zijn dat ook paranormale ervaringen, mystiek, helderziendheid, magie, verschijningen en het geloof aan een 'hylisch pluralisme', in de mate dat ze eigen zijn aan het christendom, ook tot de bovennatuur behoren.

3.3.1. Platonische ideeën als gedachten van God

We verwijzen vooreerst naar Plato (-427/-347), de grootste filosoof van het Westen, en naar zijn ideeënleer. Alles wat in de materiële wereld bestaat, is volgens Plato slechts een schaduwbeeld, een uiterst gebrekkige weergave van de bijhorende idee. Hij licht dit toe met zijn beroemde grotmythe. De kern van deze mythe is het contrast tussen de vergankelijke wereld waarin de mens zich bevindt en de onvergankelijke wereld van de tijdloze en absolute ideeën. Zulke 'ideeën' of 'vormen' vertegenwoordigen de essenties van alles wat er bestaat. Met andere woorden: alles wat er in de materiële wereld bestaat, is slechts een uiterst gebrekkige weergave van de eraan beantwoordende hoge idee. Vatten we deze mythe samen.

In een grot bevinden zich gevangenen, die zo vastgeketend zijn, dat zij slechts de achterwand van de grot kunnen zien. Een intens licht buiten de grot verlicht deze wand. Net voor de ingang van de grot gaan mensen voorbij met allerlei voorwerpen. De gevangenen zien van dit schouwspel op de achterwand van de grot enkel de projecties en menen dat deze schaduwbeelden de ware werkelijkheid zijn. Als nu een gevangene zijn ketenen verbreekt en zich omdraait, kan hij ook in het licht kijken. Dit zal hem aanvankelijk verblinden. Geleidelijk zullen zijn ogen aan de nieuwe situatie wennen en zal hij steeds beter het verschil merken tussen de schaduwbeelden die hij tot dan toe voor de enige werkelijkheid hield, en de veel rijkere en hogere werkelijkheid buiten de grot.

Om onze stoffelijke wereld als een rijk van schaduwen te bestempelen moet Plato op één of andere wijze iets van die onstoffelijke wereld helderziend geschouwd hebben. Zijn ideeën hebben iets goddelijks. De aardse werkelijkheden worden bezield en gevormd naar dit bovenaards en eeuwig model. Ja, ze zouden zonder dit model niet eens kunnen bestaan. Zo bestaat sedert alle eeuwigheid het onstoffelijk en volmaakt model ‘mens’, of het model ‘sneeuwklokje’, of het toonbeeld ’paard’… En alle mensen, bloemen of dieren, hoe onderscheiden ook, vormen zich naar hun specifieke eigen boven-wereldse model.

Elke (platonische) idee was, is, en zal zijn. Zij zijn goddelijk en bestaan, om het met een kerkelijke formule te zeggen ‘van in den beginne, nu, en altijd, en in de eeuwen der eeuwen’. Deze modellen zijn voor (1), boven (2), en in (3) de processen zelf aanwezig. In ontologische taal zegt men dat ze preconstitutief (1) zijn. Dit betekent dat ze reeds aanwezig zijn voor ieder ontstaan en vergaan van datgene wat ons omringt. Maar ze zijn ook constitutief (2), ze zijn tegelijk voortdurend aanwezig in de dingen zelf. Vervolgens zijn ze informatief (3), wat betekent dat de dingen ons informeren,

ze leren zich aan ons kennen. Tenslotte is er nog een vierde eigenschap: de dingen vragen in hun werkelijkheid gerespecteerd, niet geminacht te worden. Dat is het ethische kenmerk. Zo bestaat de idee 'paard' sinds alle eeuwigheid. Ze waakt erover dat elk paard zich volgens dat model realiseert. Meer nog, ze is effectief aanwezig in elk individueel paard. Tenslotte is er de eis dat wij daar respectvol mee omgaan. Ziedaar wat platonische ideeënleer omvat.

Enkele eeuwen later identificeerde de denker Albinos deze platonische ideeën met de gedachten van God. Hij had de ingeving dat al wat bestaat niet slechts zijn eigen onstoffelijke 'goddelijke idee' heeft, maar dat elke 'idee', in de strikt platonische betekenis van het woord, gewoon een godheid 'is'. Zo is er een godheid die waakt over de vorming van de mens, van de sneeuwklokjes, of van de paarden. Ja er is in die zin zelfs een godheid van de appelsientjes. Kortom, al wat bestaat heeft zijn of haar eigen specifieke godheid. Wat zichtbaar is, was reeds sinds eeuwigheid onzichtbaar in Gods Geest aanwezig. De Bijbel, *Hebr. 11:3* verwoordt deze gedachte als volgt: "Dankzij het geloof weten wij dat de werelden gevormd zijn door het scheppend woord van God". M.a.w., wat men ziet, ontstaat uit wat men niet ziet". Aan de basis van de zichtbare wereld ligt de onzichtbare. Ook *La Bible de Jerusalem*[60] verwoordt deze gedachte in een voetnoot: God toont zijn macht niet uiterlijk, maar toch stuurt hij de gebeurtenissen. "Wat men ziet, ontstaat uit wat men niet ziet", zo leert de Bijbel. Wat ontstaat heeft dus niets met toeval (3.1.3.) te maken.

La Bible de Jérusalem[61], licht in een voetnoot ook deze tekst toe: "Avant leur création, les réalités existaient en Dieu, de qui tout procède": "Vooraleer ze geschapen werden, bestonden de werkelijkheden reeds in God, die aan alles voorafgaat". Dat is de perfecte verwoording van de platonische ideeën. Dat 'in God bestaan' maakt juist de heiligheid of onschendbaarheid van die ideeën uit. We vinden ook hier de drieledigheid aanvaarden, uitzuiveren verheffen, De platonische gedachte werd aanvaard, uitgezuiverd en op een hoger peil verheven. Een dergelijke objectieve 'idee' is dus iets heel anders dan het subjectieve hersenspinsel dat wij hebben wanneer we zeggen dat we b.v. 'een goed idee' hebben. Het cartesiaanse denken, een idee zoals Descartes het zag, is niets meer dan een subjectief hersenspinsel dat in geen enkele wijze opweegt tegen de objectieve idee van Gods denken.

3.3.2. De H. Drie-eenheid

[60] La Bible de Jérusalem, 1978, Cerf, Paris, p.535. Dieu ne manifeste pas extérieurement sa puissance, et cependant il dirige les évenements.
[61] La bible de Jérusalem, les éditions du cerf, Paris, 1978, 1738.

We spreken van de H. Drie-eenheid, van God de Vader, van Jezus als God de Zoon en tenslotte van God de Heilige Geest. Zoals gezegd, Jezus verduidelijkte bij herhaling dat de Vader hem, Jezus, gezonden heeft. En Jezus zelf kondigde op zijn beurt de komst van een helper aan, de Heilige Geest. Deze toonde zich o.m. op Pinksterdag en daalde toen 'als vurige tongen', over de apostelen neer. Tot zover deze eerste kennismaking met de Triniteit. We komen er later nog op terug (in axioma 9).

3.4. De thema's van het derde axioma samengevat.

In dit hoofdstuk hebben we de werkelijkheid verdeeld in drie niet te scheiden, maar wel onderscheiden delen, de natuurlijke, het buitennatuur en de bovennatuurlijke niveau.

Het natuurlijke niveau of de natuur slaat op alles wat onze omliggende wereld te zien geeft en door iedereen ervaren wordt. Het is bij uitstek het domein van de wetenschappen. Ze gaat voort op feiten die in principe door iedereen kunnen waargenomen worden. Wetenschap is nodig, wetenschap is stevig, maar daardoor is haar terrein beperkt. Zij omvat niet 'alles wat bestaat'. Uitspraken die ze op haar gebied doet, hebben een grote werkelijkheidswaarde. Wil ze echter gezagsvolle uitspraken doen over dingen die daarbuiten liggen, dan wordt ze een ideologie. Dat zien we wanneer ze aanspraken wil maken op religieus gebied en de religie aan de wetenschap wil onderwerpen. Uiteraard mag ze stellen dat religie niet wetenschappelijk is, daarin heeft zij gelijk. Religie wil dat niet zijn. Het zou betekenen dat ze haar bron, paranormale ervaringen, zou ontkennen. Die ontoereikendheid van de wetenschap hebben we uitgebreid aangetoond. We stelden dat ontologisch, in het geheel van de werkelijkheid, toeval niet bestaat. Ook stelden we dat uit iets lagers niet als vanzelf, als in een sprookje, het hogere tevoorschijn komt. Het hoger bestaat vooraf, als een hogere werkelijkheid, en realiseert zich geleidelijk doorheen een zeer lange evolutie in het lagere.

Maar hiermee hebben we de 'natuur' verlaten en hebben we te maken met buitennatuurlijke of bovennatuurlijke invloeden. We spraken over het bestaan van het 'hylisch pluralisme', het geloof in het bestaan van vele soorten stof. Zowat alle culturen, met uitzondering van de Westerse hedendaagse beschaving, waren of zijn ermee vertrouwd. Op sommige plaatsen is ze er overvloedig, op andere plaatsen is ze nauwelijks aanwezig. Waar fijne stof is, bevinden er zich fijnstoffelijke wezens. Zij zijn juist de dragers van die stof.

Beginnen we bij het buitennatuurlijke niveau van werkelijkheid. Bij de bewoners van die fijnstoffelijke wereld bevinden zich een hele hiërarchie van natuurgeesten, elfen, deva's, en goden van de heidense pantheons. Maar eveneens de gedachtevormen, vormen die de mens in de fijne stof zelf tot leven brengt zoals de wraakdemon van Fortune, de monnik van mevrouw David-Neel, het spook Philip, en de gedachtevorm die ontstond tijdens een popfestival. Verder behandelden we het thema 'uittreden', waarbij mensen met hun fijnstoffelijk lichaam tijdelijk hun biologisch lichaam verlieten en een aantal ervaringen doorleefden. Ook waren er de definitieve uittredingen. Brak de band tussen biologisch en fijnstoffelijk lichaam, dan kon het fijnstoffelijke lichaam niet meer terug en stierf het biologische lichaam. Dat leidde wel eens meer tot problemen. Niet iedereen die was 'overgegaan' realiseerde het zich.

Ook hebben we aandacht gewijd aan nog levende mensen die bewust uittreden en een nederdaling ter helle aanvatten. Zij bezoeken dan b.v. overledenen in de diepte der aarde. We verwezen naar de heks van Endor, Odysseus, Dante en de zwarte tovenaar Ngema.

We hadden aandacht voor een aantal Initiatieke groepen. Het gaat dan om mensen die nog in leven zijn, maar toch sterke banden hebben met de onderwereld. Sommigen zouden zeggen dat ze op een manier de onderwereld naar de aarde brengen.

Als derde onderverdeling, naast de natuur en de buitennatuur vermelden we kort de bovennatuur. We hadden aandacht voor de platonische ideeën, die later werden gekerstend tot de ideeën van God. De bovennatuur is bij uutstek het terrein van de H. Drie-eenheid en alles wat daarmee in verband kan worden gebracht.

4. Een profane en een sacrale evolutie

Net zoals het heelal en de sterrenwereld evolueert, zo kent ook de aarde een geologische maar evenzeer een biologische geschiedenis.

4.1. Een evolutie vanuit een ver verleden

Gedurende miljoenen ontwikkelde het leven zich doorheen een plantenrijk en een dierenrijk tot uiteindelijk, de 'homo sapiëns', of de wijze mens werd gevormd**.** Dat betreft het natuurlijke niveau van werkelijkheid**.**

4.1.1. De mens als burger van twee werelden

De mensheid evolueert niet alleen profaan, in deze voor iedereen waarneembare wereld, in de 'natuur', maar tegelijk ook sacraal, in de andere wereld, in de 'buiten-' of 'bovennatuur'. Elk individueel mens heeft zo naast zijn profane geschiedenis, ook een ver in het verleden reikende verborgen geschiedenis. Het mag verbazen, maar meestal kent hij de eigen sacrale geschiedenis nauwelijks. Ze kan een gunstig en ethisch of ongunstig en onethisch verloop kennen. Het resultaat van die individuele geschiedenis van iemand noemt men zijn of haar 'occulte statuut'. Die fijnstoffelijke situatie is bepalend voor zijn of haar actuele biologische en psychologische situatie, voor zijn of haar geluk en gezondheid. Ze staat, voor wie dat kan waarnemen, af te lezen in de individuele aura.

Sensitieven, hiervoor gevoelige mensen, kunnen bij hun medemens hiervan reeds heel wat aanvoelen. Iemand kan voor de medemens bijzonder zwaar en vermoeiend overkomen, of aangenaam en verkwikkend. Zieners merken onder meer hoe een ziekte zich in het fijnstoffelijke lichaam van een mens kan ontwikkelen, en zulks nog vooraleer deze zich 'materialiseert' en zichtbaar wordt in het biologische lichaam. Magiërs kunnen dan reeds ingrijpen en voorkomen dat de ziekte zich verder ontwikkelt en zich uit in het biologische lichaam. Voor een ziener die leeft in vriendschap met God - hun aantal is echter beangstigend klein - is de levensgeschiedenis van elk mens als een open boek, en dat boek kan met een ongelooflijke nauwkeurigheid en tot in de kleinste details gelezen worden. Het lijkt wel een contradictie, maar zo beschouwd kennen zulke zieners de beoogde mens heel wat beter dan dat hij of zij zichzelf meent te kennen.

In de aura kunnen zich ook beginnende ziektes tonen als donkere vlekken. En zulks als het biologische lichaam van de betreffende persoon er nog niet onder lijdt. Een magiër die het met zijn medemens goede meent, kan dan reeds ingrijpen. Hij kan met een toevoer van levenskracht, van fijnstoffelijke energie, de donkere vlek bestrijden en wegwerken. Dan breekt de ziekte in het biologische lichaam van de te behandelen mens niet door.

Overzien we de grote lijnen in het leven van iemand, dan kunnen we b.v. zeggen dat hij een goed mens is, of misschien juist niet. We kunnen ons ook beperken tot één specifieke dag in dat leven. Misschien was dat de dag van het huwelijk, van een belangrijke occulte inwijding, of misschien begin die mens dat een vreselijke misdaad. Zulk een dag heeft dan een groot impact op de rest van dat leven. Maar dat heeft ook zijn weerslag op het fijnstoffelijke lichaam van die mens. Zijn of haar aura zal lichter of donkerder kleuren, afhankelijk van de ethiek van wat hij of zij beging. Met de dood takelt het

fysische lichaam af. Het fijnstoffelijke lichaam treedt definitief uit. Dat ligt juist aan de oorzaak van het overlijden.

4.1.2. De evolutie volgens Soloviev

Vladimir Soloviev (1853/1900), Russisch christelijk-orthodox filosoof, stelt in zijn *La justification du bien*[62] met de biologen van zijn tijd vast dat de evolutie der levenssoorten een wetenschappelijk niet te loochenen gegeven is. Als axioma neemt hij verder aan dat uit iets wat lager, primitiever is, nooit spontaan, iets hoger kan ontstaan. Wie dat aanneemt, zo stelden we reeds, gelooft in sprookjes (zie axioma 3.1.). Het zou b.v. betekenen dat men losse letters omhoog gooit en dat deze zo op de grond vallen dat ze een zinvolle tekst over één of ander onderwerp vormen. Zo een tekst kan enkel ontstaan indien er al een gedachte is die iemand via de letters en woorden meedeelt. Die tekst is dan niet het resultaat van een toeval, wel van een intelligente arbeid. Anders gezegd: uit a en b kan ik wel a of b, of a + b halen, maar uit a alleen kan ik slechts a halen, nooit b of c. Beweren dat het lagere het hogere schept, wat tenslotte iets uit het niets scheppen is, houdt in dat men het feit van de evolutie vervangt door logische onzin. Zoals gezegd is dat enkel voorbehouden aan de sprookjes.

De Duitse filosoof M. Scheler (1874/1928) [63] verduidelijk: “De stroom van krachten loopt niet van boven naar onder, maar van onder naar boven. De evolutie toont eerst staat de anorganische wereld die nauwelijks leven bevat. Daarop volgen de planten en de dieren. Het dier is echter veel meer van het bestaan der plant afhankelijk is dan omgekeerd. De intellectuele mens komt laatst. Ofschoon hij voor zijn bestaan afhankelijk is van de planten en de dieren, is hij diegene die tot het volle bewustzijn van zichzelf komt. Machtig is de basis, onmachtig is de top van de piramide.

Vl. Soloviej[64] zegt het zo “Het feit dat de hogere types van ‘zijn’ in de evolutie na de lagere types te voorschijn komen, bewijst absoluut niet dat de hogere door de lagere voortgebracht zijn. De hogere types bestaan reeds op een hoger peil van werkelijkheid. Zulks loochent de biologische evolutie niet. Men kan ze niet loochenen. Zij is een feit. Maar de evolutie van de lagere types kan - op louter eigen kracht - de hogere niet scheppen. Zij schept echter, de materiële voorwaarden of een gunstig milieu zo dat het hogere type zich hierin geleidelijk verwerkelijkt.

---

[62] Soloviev V., La justification du bien, (Essai de philosophie morale), Paris, 1939, 190. Zie ook op deze website, cursis 5.7.1. Cultuurhistorische inleiding tot modern en huidg denken, p. 40v.
[63] M. Scheler, Die Stellung des Menschen im Kosmos, Darmstadt, 1930, 76-81.
[64] Vl. Solovief, La justification du bien, (Essai de philosophie morale), Paris, 1939; 192,

De hogere werkelijkheden, de platonische ideeën (3.3.). of de goddelijke gedachten zijn er al voordat de lagere vormen zich in de materiële wereld realiseren. De biologische evolutie schept de materiële voorwaarden waardoor het hogere zich in de materie kan realiseren. Dat heeft Plato ons uitvoerig verduidelijkt. De Bijbelse scheppingsidee behelst dat alle wezensvormen, alle ideeën, door God geschapen worden.

Soloviev ziet uit de ideeën of wezensvormen, eigen aan de andere wereld, in deze wereld een aantal evolutiepeilen in stijgende lijn van bewustzijn ontstaan: een steen, een plant, een dier, een mens, tot uiteindelijk een vergoddelijkte mens. Ziedaar Solovievs karakterisering der evolutiepeilen in een notendop. Niet alleen het universum dijt uit, maar blijkbaar ook het individuele bewustzijn. Elke nieuwe incarnatie kan het bewustzijn verder uitbreiden. Letten we op het voorbehoud weergegeven met het woordje 'kan'. Niet elk leven is verheffend. Niet elke incarnatie eindigt op een hoger peil dan het peil waar ze begonnen was. Zieners zeggen ons dat heel wat mensen jammer genoeg niet hoger evolueren tijdens hun leven. Soms is het einde zelfs bedroevender dan het begin.

Soms ik zelfs het begin ook al bedroevend. Maar dan, zoals gezegd, oogst men wat men vroeger gezaaid heeft. J. Grant, *Meer dan één leven*[65], zegt dat ze als kersverse grootmoeder een kraamafdeling bezocht en hierbij helderziend een erg onaangename indruk kreeg van een kind.. Ze schrijft: "De volgende baby, juist die nacht geboren, was een uiterst kwaadaardige man die mij vanuit een zuigelingenlichaam aanloerde, zo vol van boosheid dat ik het gevoel kreeg dat ik de mensheid een dienst zou bewijzen door hem het raam uit te gooien".

Dat brengt ons bij de Duitse filosoof F. Nietzsche (1844/1900) en de eeuwige terugkeer van alle dingen. Hij beweerde dat de hoge lichtwereld dood is, Citeren we uit zijn *Fröhliche Wissenschaft*: "God is dood, wij hebben hem gedood. Dwalen wij nu niet als doorheen een eindeloos niets? Is het niet kouder geworden? Is de nacht niet donkerder dan voorheen?" Nietzsche is de filosoof der driften. Deze liggen aan de basis van zowat alles wat de mens doet. Wat de mens "het hogere" noemt, is slechts een soort van bovenbouw op dit driftleven. Voor Nietzsche bestaan er geen hogere ethische waarden op zich. De levensdrift ontwerpt de waarden. Wie de sterkste levensdrift heeft,

[65] Grant J., Meer dan één leven, Deventer, Ankh-Hermes, 1973, 142. (// Many lifetimes, Victor Gollancz Ltd., London, 1968).

wie de sterkste is, bepaalt eigenmachtig en autoritair de waarden. Alles komt neer op de wil tot de macht. De machtsmens heerst boven de anderen. De ideale mens is voor hem een soort van 'Übermensch'. Hiermee werd hij de filosoof van het nazisme. Hitler bezorgde Mussolini de volledige werken van Nietzsche cadeau bij hun ontmoeting in 1942 in de Brennerpas. Maar keren we terug naar de reïncarnatie.

4.1.3. Reïncarnatie of herbelichaming

Maar er is meer. Een goede ziener kan in de aura ook de rode draad zien, gevormd door de elkaar opvolgende levens van een mens. Dat brengt ons bij de reïncarnatie. Voor heel wat mensen mag het geloof in telkens nieuwe belichamingen vreemd lijken. Toch is ze in heel wat culturen en occulte stromingen algemeen aanvaard. Voor een degelijke helderziende is ze gewoon een feit.

We schreven zojuist dat bij de dood het biologische lichaam sterft, maar het fijnstoffelijke lichaam overleeft de dood. En dus kleuren van de aura, of dat occulte, verborgen statuut, blijft. Zo bevat het fijnstoffelijke lichaam eigenlijk de som van alle vorige incarnaties. Ergens diep verborgen in onze zielediepten liggen al onze herinneringen opgeslagen. Ze zijn zo goed als onbereikbaar voor ons bewustzijn. Maar ze werken. Ze maken de grondtoon uit van wie we zijn. Ze beïnvloeden ons. Hier geldt dat men oogst wat men ooit heeft gezaaid. Voor een helderziend iemand zijn ze, zoals gezegd, een openboek. Voor een eerder gewoon mens kan er in sporadische momenten er iets van die vorige herinneringen in zijn of haar dromen of in het dagdagelijkse bewustzijn doordringen.

4.1.3.a. Het "familieonbewuste"

L. Szondi (1893/ 1986), Hongaars psychoanalytisch gericht psychiater en schrijver van *Schicksalsanalyse*[66], (Noodlotsanalyse), heeft zich zijn hele leven in "het lot" van de mens verdiept. In 1916, tijdens de oorlog, werd hij als soldaat in de loopgraven, in de rug beschoten. De kogel was in zijn rugzak in een boek blijven steken en had hem zo het leven gered. De titel van dit boek was *Traumdeutung* (Droomduiding) van S. Freud. Dit merkwaardige voorval zette Szondi aan het denken. Hij bestudeerde honderden familiegeschiedenissen, onder meer die van de Russische schrijver F. Dostojewski (1821/1881). Szondi's hoofdstelling luidt: het lot van een enkeling wordt in hoge mate bepaald door de stamboomfiguren, door de voorouders dus. Hij spreekt van een "familie-onbewuste" die een mysterieus doel meegeven in de zielediepten. Kwalen en levenslopen van

[66] Szondi L., Schicksalsanalyse, Basel, Benno Schwabe & Co, 1944.

voorouders gaan gemakkelijk over op het eigen nageslacht. Beroep, huwelijk en vriendschappen worden er mee door bepaald. Voor Szondi is het duidelijk: het leven is heel wat meer dan slechts blind toeval. Het onbewuste speelt bij dit alles een grote rol.

P. Van Eersel, *J'ai mal à mes ancêtres*[67], stelt dat kwalen van voorouders kunnen doorwerken op nakomelingen. In haar boek laat zij zeven specialisten hierover uitgebreid aan het woord. Ook J. Herbert, *La religion d'Okinawa*[68] laat ons aanvoelen wat voorouderverering kan zijn. Deze religie kent enkel 'heilige' vrouwen als sacrale tussenpersonen. Als genezeressen werken zij samen met artsen en vullen deze aan. Herbert zegt van deze genezeressen : "Zij ontdekken wie de voorouder is die de nakomeling doet lijden en leren de zieke hoe die voorouder tot vrede te brengen. Dit valt heden (opm. : in 1975) zeer veel voor bij mannen of vrouwen die tijdens de vele oorlogen die deze wereld nog steeds kent, gedood werden. Hun al te vroege dood maakt dat zij nog teveel gericht zijn op deze aarde. Zij vinden hun weg in de andere wereld nog niet en hun aandacht blijft te veel bij hun naastbestaanden..

Heel wat mensen hebben wel een zekere intuïtie over wat ze vroeger deden of misdeden. Of waar ze ooit geleefd hebben. Soms is dat de plaats waar ze graag naartoe reizen. Of zijn het totaal vreemden die hen op een onbegrijpelijke manier bijzonder vertrouwd overkomen. Dikwijls hernemen ze onbewust de rode draad bij de aanvang van een nieuw bestaan, daar waar ze op het eind van een vorig leven waren aangekomen. Kijken we naar wonderkinderen, of naar de mens die in hart en nieren misdadig gedrag vertoont, en volhardt. Elk leven geeft nieuwe kansen om goede eigenschappen verder te ontwikkelen, of om slechte eigenschappen hun kracht te ontnemen.

Zo kan een man in het huidige leven schijnbaar als onschuldige hobby deelnemen aan alle oorlogsherdenkingen die in Bastogne plaats hebben. Hij kan met een groep mensen en met oud oorlogsmateriaal die gevechten jaarlijks werkelijkheidsgetrouw naspelen. Wellicht zal hij zich hierover geen enkele vraag stellen. Een helderziende zal heel waarschijnlijk beelden doorkrijgen waarin hij onze bewuste man in zijn vorig leven inderdaad daar, op die plaatsen ziet vechten… en sneuvelen. En dat is nog verre van verwerkt. En daar is onze soldaat van toen, nu nog jaarlijks intensief mee

[67] Van Eersel P., J'ai mal à mes ancêtres, (la psychogénéalogie aujourd'hui), Paris, Albin Michal, 2002.
[68] Herbert J., La religion d'Okinawa, Paris, Dervy livres, 1980, 59.

bezig. Maar de ware reden van zijn spel ontglipt hem.

4.1.4. Enkele getuigenissen.

4.1.4.a. Joan Grant

J. Grant, '*Gevleugelde farao'*[69], beschrijft autobiografisch een vorig leven van haarzelf in het oude Egypte. Zeer poëtisch leidt zij ons in haar boek in: "Toen het tijd voor mij was om terug te keren tot de aarde, vertelde een boodschapper van het opperste leven mij dat ik in Keme (opm.: Egypte) zou worden herboren. En zij, die mijn nieuw lichaam zouden vormen, zouden mij welkom heten. Want al eenmaal vroeger waren wij verbonden geweest en de banden tussen ons waren die van liefde en niet van haat, wat de twee draden zijn, die de mensen het sterkst aan elkaar verbinden op aarde. En als broeder zou ik iemand hebben met wie ik al lang samen was gegaan op de grote reis. Toen dit alles mij werd meegedeeld, werd de smart, welke allen voelen, die hun ware tehuis moeten verlaten, omwille van weer een dagreis in het land der nevelen, verlicht, want ik zou vrienden hebben in mijn ballingschap." En zij besluit het boek met: "Toen verliet ik, als een zonnestraal die door de wolken breekt, dit schaduwland van tranen en pijn om te wandelen met mijn lieve metgezellen in het licht."

4.1.4.b. Shirley Maclaine

Dichter bij huis hebben we de Amerikaanse actrice Shirley Maclaine (1934/…), tevens het boegbeeld van New Age. New-Age is een labyrinth van niet-Bijbelse en Bijbelse opwekkingen (revivals') waarin het paranormale een hoofdrol speelt, in de vorm van 'verruimd' bewsutazijn en magie. In een interview in het weekblad *Flair*[70] zegt ze dat ze zich verschillende vorige levens herinnert: "Soms was ik een man, dan weer een vrouw. Ik herinner me heel duidelijk het gevoel dat ik op Atlantis woonde, je weet wel, het continent dat in de oceaan verdween. Ik was een man, een groot leraar en ik hield ontzettend veel van mijn vrouw. Het was aan het einde van de Atlantische beschaving en we werden overspoeld door enorme vloedgolven. Ik was doodsbang en omdat het mij zo verschrikkelijk leek om te verdrinken, heb ik een einde aan mijn leven gemaakt. Wat ik me herinner is dat ik het gevoel had alsof mijn ziel over het water zweefde en dat ik zag hoe een reusachtige vloedgolf al diegenen die ik liefhad, meenam".

4.1.4.c. Shanti Devi

[69] Grant J., Gevleugelde farao, De Driehoek, Amsterdam, s.d..
[70] Flair van 26 juli 1983, 30.

Bekend is eveneens het verhaal van Shanti Devi[71]. Zij werd geboren in Delhi, India. Als jong meisje begon ze in 1926 te beweren dat ze zich details van een vorig leven herinnerde. Volgens deze verslagen vertelde ze haar ouders toen ze ongeveer vier jaar oud was dat haar echte thuis in Mathuira was, waar haar man woonde, ongeveer 145 km van haar huis in Delhi. De zaak werd onder de aandacht gebracht van de Indiase politicus Mahatma Gandhi (1869/1948), die een commissie instelde om onderzoek te doen. De commissie reisde met Shanti Devi naar Mathura en arriveerde er op 15 november 1935. Daar herkende ze verschillende familieleden, waaronder de grootvader van Lugdi Devi. Ze ontdekte dat Kedar Nath een aantal beloften die hij Lugdi Devi op haar sterfbed had gedaan, niet was nagekomen. Ze reisde toen met haar ouders naar huis. Het rapport van de commissie, gepubliceerd in 1936, concludeerde dat Shanti Devi inderdaad de reïncarnatie van Lugdi Devi was.

4.1.5. Reïncarnatie en de Bijbel

K.O. Schmidt, *Wij leven niet slechts éénmaal*[72], zegt dat het tweede concilie van Constantinopel, in 553 bijeengeroepen door de Byzantijnse keizer Justinianus, de leer van de reïncarnatie met een meerderheid van stemmen als ketterij bestempeld heeft. Men kan hierbij de volgende bedenking maken: over het al of niet waar zijn van een bepaalde stelling moet niet worden gestemd. Ze moet gewoon worden onderzocht. Het Vaticaan heeft echter de reïncarnatieleer nooit formeel uitgesloten. Een aantal kerkelijke gezagsdragers sprak zich zelfs openlijk uit voor de mogelijkheid van een reïncarnatie. Zo onder meer de Belgische aartsbisschop D. Mercier (1851/1926), bezieler van de neo-scholastische filosofie. Heel wat uit de Bijbel kan reïncarnistisch geïnterpreteerd worden, zo menen de aanhangers der herbelichaming. Het is dan ook niet duidelijk, zo stellen ze, waarom de Bijbelse traditie niet kan aanvaarden dat een verrijzenislichaam fijnstoffelijk kan reïncarneren, aangezien het al in ons huidig biologisch lichaam als een voorgift van Godswege aanwezig is.

De kerk heeft de reïncarnatieleer nooit bevestigd maar ook niet ontkend. Toch komt ze in de Bijbel wel zijdelings ter sprake. Heel wat in het leven wordt veel duidelijker, begrijpelijker en zelfs hoopvoller als we die hypothese ernstig nemen.

In *Joh. 9:6* komt de genezing van de blindgeborene ter sprake. De Joden

[71] https://en.wikipedia.org/wiki/Shanti_Devi

[72] Schmidt K.O., Wij leven niet slechts éénmaal, Leiden, De cyclus, s.d., (// Wir leben nicht nur Einmal, Gettenbach, 1956).

vragen aan Jezus: “Rabbi, wie heeft gezondigd? Hij of zijn ouders? Zo dat hij blind geboren werd?” Als deze passus representatief is voor de toenmalige mentaliteit dan blijkt hieruit dat de Joden minstens geloofden in een bestaan dat aan het huidige leven voorafgaat, en dat bovendien zijn weerslag kan hebben in het huidige. Jezus antwoordde dat de man blind geboren is opdat de werken van God in hem zouden geopenbaard worden. Aanhangers van de reïncarnatieleer besluiten uit dit ontwijkende antwoord van Jezus dat hij de reïncarnatieleer niet echt afkeurt. Hij had hier ruimschoots de gelegenheid toe. Mogelijk heeft Hij het thema niet publiek willen ter sprake brengen. Het is overigens niet echt een thema dat je heden aan de volksmens voorlegt.

Lezen we *Johannes, 1:19*. “De Joden hadden uit Jeruzalem priesters en Levieten op Johannes de doper afgestuurd met de vraag: “Wie bent u?” Onomwonden kwam hij ervoor uit: “Ik ben de Messias niet.” “Wie dan wel? Bent u Elias?” vroegen ze. “Die ben ik ook niet”, antwoordde hij. Met andere woorden, de joden vragen hem of hij een wedergeboorte van een profeet is, die al lang geleden gestorven is.

In *Marcus 6,14* lezen we: Koning Herodes hoorde over Jezus, want zijn naam was bekend geworden, en men zei: “Johannes de Doper is uit de doden opgewekt. Daarom zijn die krachten in Hem werkzaam.” Maar anderen zeiden: “Het is Elias“, en weer anderen: “Het is een profeet als andere profeten.” Toen Herodes dat hoorde, zei hij: “Die Johannes, die ik heb laten onthoofden, is uit de doden opgewekt.”

En *Mattheüs 16,14* vermeldt dat Jezus aan zijn volgelingen vroeg: “Wie zeggen de mensen, dat de Mensenzoon is?” waarop zij antwoorden : “Sommigen zeggen : Johannes de doper, anderen, Elias; weer anderen, Jeremias of één van de profeten”. Maar ook deze waren al overleden.

Ook heel wat bekende personen hebben hun geloof in de reïncarnatie uitgesproken. Vermelden we onder meer Pythagoras, Plato, Giordano Bruno, Paracelsus, Cyrano de Bergerac, Leibniz, Hume, Voltaire, Schopenhauer, Kardinaal Mercier, Edgar Allan Poe, Ralph Waldo Emerson, Humprey Davy, Henry Ford, Boeddha, Schiller, Goethe, Lessing, Nietzsche, Wagner, … In één van haar werken verwoordt D. Fortune de herbelichaming als volgt: “For he who knows, the womb is a grave and the grave is a womb”, “voor hij die weet, is de moederschoot als een graf, en een graf als een moederschoot”. Versta: met de ontvangenis in de moederschoot verlaat een geest zijn ware thuis om te incarneren in een biologisch lichaam, terwijl hij

hieruit terug bevrijd wordt eens dat lichaam overlijdt en de geest terug naar zijn ware thuis kan gaan.

4.1.6. De mens: het resultaat van een lange evolutie

Gedurende miljoenen ontwikkelde het leven zich doorheen een plantenrijk en een dierenrijk tot uiteindelijk, de 'homo sapiëns', of de wijze mens**.** Zo schreven we bij het begin van het hoofdstuk betreffende axioma 4. De evolutie wil in wezen het bewustzijn uitbreiden, zo stellen zieners. Staan we hier toch even bij stil. Bewustzijn begint heel laag bij de grond. Ook het menselijke bewustzijn. We bedoelen dit in de meest letterlijke zin. En wat hieruit volgt kan voor velen van ons verassend al te overkomen.

4.1.6.a. Bewustzijn: van steen en plant naar dier en mens.

Lezen we bij Joan Grant, *Many Lifetimes*[73], hoe zij haar zeer ruime visie op het leven verwoordt: "Tegen deze tijd had ik voldoende empirische (opm.: bedoeld is: 'paranormale') ervaring opgedaan om de brede omtrekken waar te nemen van de vorderingen van het individu tijdens de vier beginfasen van zijn evolutie. Hij gaat van start met genoeg energie om één enkele molecule te organiseren. Als zijn energie toeneemt en zijn bewustzijn vergroot, heeft hij meer complexe vormen (opm.: bedoeld is een grofstoffelijke 'woonst') nodig om dit bewustzijn te bevatten. Nadat het bewustzijn te groot is geworden om nog te kunnen bevat worden door de minerale fase van het bestaan, betreedt dit het vegetatieve koninkrijk en dan, via een reeks incarnaties in verscheiden specimen van het dier, evolueert dit bewustzijn naar zijn eerste incarnatie als lid van het ras van de homo-sapiens, van de wijze mens."

Anders gezegd, ons bewustzijn zat aanvankelijk vervat zat in één enkele molecule, om na een zekere groei van bewustzijn, in een steen 'belichaamd' te worden. Vervolgens incarneerde het groeiende bewustzijn vele malen een plantaardig bestaan. Dan in één of ander dier, om ten slotte als een zeer primitief mens te starten met een reeks incarnaties als een menselijk wezen. Nog duidelijker verwoord: als zieners nog verder terugkijken in ons verleden, zien ze hoe we waren als dier, daarvoor als plant, nog vroeger als steen. We hebben in die visie al een uitzonderlijk lange weg afgelegd. En blijkbaar zijn we nog ver van ons uiteindelijke doel. Bijbelse zieners stellen dat de afstand tussen een aap, als meest geëvolueerd dier, en een modale mens, kleiner is dan de afstand tussen die mens en een vergoddelijkte mens. Dat is wel even slikken. Zeker voor hen die denken dat de dood het einde is van alles. We hebben nog een lange weg te gaan.

[73] Grant J., Many Lifetimes, Ned.: Meer dan één leven, Deventer, 1973, 8.

Denken we hierop verder. Als een mens zich gedraagt is er een evolutie in gunstige zin. Maar wat als hij zich niet gedraagt. Gaat hij dan stappen achteruit? Het lijkt wel een sombere gedachte. En toch vinden we hiervoor ook aan aantal aanwijzingen.

4.1.6.b. De lama wordt herboren als ezel.

Margo Anand, *La magie du tantra dans la sexualité*[74], verhaalt over Drukpa Kunle, een seksueel-magiër die leefde in de XV-de eeuw. Nog vandaag beschrijft men hem in Tibet, Bhutan en Nepal in liederen en verhalen. Maar ook Alexandra David-Neel, *Mystiek en magie in Tibet*[75], schrijft over deze Drukpa Kunle. Herinneren we ons dat zij de gedachtevorm 'monnik' tot leven bracht (zie: 3.2.2.). Geven we hieronder haar verhaal.

Een groot tulkoe-lama had zijn leven doorgebracht met nietsdoen. Ofschoon men hem in zijn jeugd uitstekende leraren had gegeven, terwijl zijn van zijn voorzaten geërfde bibliotheek een aanzienlijke omvang had en hij steeds omringd was door uitmuntende geleerden, kon hij nauwelijks lezen. Deze lama kwam te sterven. In die tijd leefde er een zonderlinge man, Drukpa Kunle. Hij reisde, zijn zwerversgewoonte getrouw, door het land en kwam op één van die tochten bij een beek waar een jong meisje juist bezig was water te scheppen. Zonder een woord te zeggen wierp hij zich op haar en trachtte haar te verkrachten. Het meisje was kloek, en Drukpa Kunle al bejaard. Ze verdedigde zich zo hevig, dat ze er in slaagde te ontsnappen, waarna ze naar het dorp rende om alles aan haar moeder te vertellen. De goede vrouw stond verbijsterd. De mensen uit de streek namen allemaal de goede zeden in acht, zodat niemand van hen voor verdenking in aanmerking kwam en de schelm dus een vreemdeling moest zijn. Ze verzocht haar dochter een nauwkeurige beschrijving van dit onwaardige personage te geven.

Terwijl haar dochter haar verschillende bijzonderheden meedeelde, dacht de moeder daarover na. Ze herinnerde zich dat ze tijdens een bedevaart de magiër Drukpa Kunle had ontmoet. En de kenmerken die de dochter haar meedeelde, stemden volkomen overeen met dat van deze heilige en onbegrijpelijke excentriekeling. Hier was geen twijfel mogelijk. Diegene die haar dochter had willen misbruiken was Drukpa Kunle. Ze overwoog daarbij dat de beginselen die aan het gedrag van gewone mensen ten grondslag liggen, helemaal niet gelden voor hen die een supernormale kennis bezitten.

---

[74] Anand M., La magie du tantra dans la sexualité, Paris, Trédaniel, 1997.
[75] David - Neel A., Magic and mysterie in Tibet, London, Unwin paperbacks, 1939^{-1}, 1965, (//Mystiek en magie in Tibet, Amsterdam, Gnosis, 1941, 43).

Een magiër is niet gehouden enige zeden- of andere wetten in acht te nemen. Zijn daden worden hem voorgeschreven door hogere overwegingen, die de gewone mens ontgaan. Daarop zei ze tegen haar dochter: “De man die je gezien hebt is de grote Drukpa Kunle. Alles wat hij doet is welgedaan. Ga dus naar de beek terug, kniel voor hem neer en stem toe in alles wat hij van je verlangt.”

Het meisje ging terug en zag de magiër in gedachten verdiept op een steen zitten. Ze knielde voor hem neer, verontschuldigde zich voor haar weerspannige houding, die uit onwetendheid was voortgekomen, en verklaarde in alle opzichten zijn dienares te willen zijn. De heilige haalde de schouders op. “Kind”, sprak hij, “vrouwen wekken in mij niet het minste verlangen. Maar luister. De grote lama van het naburige klooster is, na een onwaardig leven, als een ongeletterde gestorven. Hij heeft alle gelegenheden tot het verwerven van kennis verwaarloosd. Ik zag hoe zijn geest in het Bardo (opm.: de onderwereld) ronddoolde en naar een slechte wedergeboorte werd gesleept. Door naastenliefde gedreven wilde ik hem een menselijk lichaam verschaffen. Maar de kracht van zijn slechte werken gedoogde dat niet. Je bent me ontsnapt, en terwijl je in het dorp was, hebben de ezel en de ezelin, die je daar in de weide ziet lopen, gepaard. Het zal dus niet lang meer duren of de grote lama wordt wedergeboren in het lichaam van een ezelsveulen”. Tot zover deze merkwaardige tekst van David-Neel.

Het verwekken van fijnstoffelijke levenskracht staat in dergelijke verhalen centraal, niet het seksuele genot op zich. Ze tonen aan hoe moeilijk het voor een Westerling kan zijn om zich in te leven in de religieuze axioma’s van religies van andere culturen en andere tijden. Wie de axioma’s van deze religies of magieën kent, kan zelf logisch doorredeneren naar de conclusies. Maar dat is voor onze Westerse cultuur verre van eenvoudig. We zullen in deze tekst nog zulke moeilijk te verteren verhalen tegenkomen.

4.1.6.c. De slang komt naar haar dochter kijken.

Lezen we Attilio Gatti, *Bapuka*[76], Gatti ontmoet in Zululand Matumbo, een man van bescheiden middelen die ‘slechts’ drie vrouwen had. De jongste, Tebeeni, zijn oogappel, was mooi en nog zo jong dat ze wel zijn dochter kon zijn. Ze had hem enkele dagen tevoren een zoon geschonken maar was kort na de bevalling plots gestorven. Het zoontje werd gesust door Satulini, de veertienjarige en nog maagdelijke zus van zijn overleden moeder. Maar zij kon de melk die de baby verlangde, niet geven. Haar jonge borsten waren

[76] Gatti A., Bapuka, Zürich (CH), Fussli, 1963. Zie op deze website : tekst 32 : Bapuka, een samenvatting.

daar nog niet toe in staat. Gatti stelde voor om de kleine jongen dan maar koemelk te geven, maar dat voorstel wees vader Matumbo onmiddellijk van de hand. “Mijn zoon mag alleen gezoogd worden door een lid van de familie, anders zou hij sterven”, zo benadrukte de bezorgde vader. De sangoma, de dorpstovenaar, knikte bevestigend. “Maar van honger sterven zal hij niet”, vervolgde de sangoma, “Hij zal een groot krijger worden en een trots zijn voor zijn vader en voor het hele dorp”.

En daar ging de Sangoma dadelijk voor zorgen. Hij riep Satulini en de huilende baby bij zich. Ze moest haar borsten ontbloten en op de grond gaan liggen. Vader Matumbo werd verzocht om in de hutten gloeiende houtblokken te verzamelen en deze naar de sangoma te brengen. De tovenaar schikte het hout op een welpbepaalde manier bij elkaar en voegde er vier stenen in vierkantvorm bij om ze op te warmen. Dan nam hij een vooraf klaargemaakt weefsel van planten en mengde dit met warm water zodat het een kleverige brij werd. Vervolgens begon hij met brandnetels haar welgevormde borsten in te wrijven. Het meisje uitte geen enkele klacht en bleef roerloos liggen. Wat later legde de Sangoma de brandnetels opzij en wreef de kleverige brij op haar borsten. Vervolgens legde hij er de verwarmde stenen op. Ondertussen prevelde hij een reeks van onverstaanbare woorden. Dat was beslist zijn vorm van gebed tot de geesten die hem bij dit werk begeleiden. Na twee uur leek zijn gebed beëindigd. De stenen werden van Satulini’s borsten verwijderd, de brei werd er af gespoeld. Satulini stond op. Een oudere vrouw bracht haar het uitgehongerde kind. Satulini begon het kind te zogen, alsof het een bijna alledaagse gebeurtenis was. De sangoma glimlachte. Hij ontving de dank van de gelukkige vader en van het hele dorp, en verkreeg eveneens zijn loon: Matumbo’s beste koe.

De volgende dag klonk er een luid geratel. In het midden van de hut van Teebeni, de overleden moeder, lag een grote slang, een groene mamba helemaal opgerold. Het was een gevaarlijk, giftig dier. Dus bood Gatti aan Matumbo aan om de slang onmiddellijk neer te schieten. Matumbo keek Gatti verbijsterd aan en vroeg of hij nu helemaal gek geworden was. “Dat is de geest van mijn overleden jonge vrouw” riep hij verontwaardigd. “Zij komt kijken of alles met haar baby in orde is”. En daar had hij de hulp van de sangoma bij nodig. Dus werd de tovenaar erbij geroepen. Voor de hut van Tebeeni begon de sangoma op zijn fluit een melodie te spelen. Dat zal niets uithalen, dacht Gatti, slangen zijn doof. Ze hebben helemaal geen oren. Maar kijk, de slang begon ritmisch met de melodie mee te bewegen en schoof rustig naar de sangoma toe. Deze leidde het dier doorheen de kraal, terwijl hij de melodie bleef spelen. De slang volgde. Dan ging de tocht naar Satulini die de

baby aan haar borst hield en hem van haar melk liet drinken. Het dier kon vaststellen dat alles in orde was. Nadien leidde de sangoma de slang uit de kraal. Even later schoof ze tussen de lage struiken en verdween in de wildernis. De sangoma kreeg de dankbetuigingen van iedereen, en ontving eveneens zijn loon : een geit en drie kippen.

Blijkbaar is het voor een Zulu een evidentie dat bewustzijn ook kan overgaan van mens naar dier, van Tebeeni, de overleden moeder, naar een slang. Misschien is dat voor hen geen peilverlaging, maar een andere verdeling van bewustzijn. Eerst een mens, nu een slang. Misschien is het later weer omgekeerd en maakt een Zulu er zich nauwelijks zorgen over?

4.1.6.d. Mijn broer, de gorilla

Raadplegen we Chr. Dedet, *La mémoire du fleuve*[77] Michonet, een houthandelaar, komt in Zuid-Gabon, West-Afrika, in het dorp Tsinguépaga, waar Moundouli dorpshoofd is. Daar leert hij de cultuur der Bavongo kennen. Vatten we samen. “Gemakkelijk is het om met al die overtuigingen te lachen zoals ik het aanvankelijk ook deed. Maar welke waanvoorstellingen komen niet in de geest op wanneer men in deze wouden vol kreten leeft en waar zich onverklaarde lichtfenomenen gedurende de warme nachten bewegen?”. Het dorpshoofd Moundouli beklaagt er zich over dat zijn jongste broer “boosaardige methodes” toepast. Net als Moundouli is zijn broer occult begaafd. Wat hij het meest doet, is uittreden en in de ene of andere gorilla van de streek intreden. In die ‘gedaante’ (opm.: van de nahual, zie: 4.1.7.) heeft hij het op Moundouli’s vrouwen gemunt die hij in de plantage aanvalt. Twee werden al aangevallen. Een derde, Mousounda, wordt op zekere dag aangevallen: plots kwam “de gorilla” op haar af, bewerkte haar rug, beet in haar schouder, rukte één van haar borsten half af (o.c., 193). Michonet, nochtans zelf een ‘métis’ (halfbloed), tracht dit gebeuren op louter natuurlijke wijze te ‘verklaren’: er zijn nu eenmaal gevaarlijke gorilla’s in de omgeving!

Wanneer Michonet, met Doukaga, een lid van de stam, op jacht wil gaan, reageert Moundouli: “Enkel indien een gorilla u aanvalt, dood hem. Niemand zal, in dat geval, er mij van kunnen beschuldigen dat ik “mijn broer vernietigd” heb”.

Men ziet hoever de vereenzelviging gaat: treedt zijn broer in een gorilla, dan is die gorilla “zijn broer”. Waarop Michonet met Doukaga op jacht trekt.

[77] Dedet Chr., La mémoire du fleuve (L'Afrique aventureuse de Jean Michonet), Paris, Editions Phébus, 1984, 174.

Michonet vertelt: “Ik merk een enorme gorilla op. Van op twintig meter. Om na te denken heb ik geen tijd. Ik laad en schiet: op vier meter afstand krijgt hij de lading in volle borst. Huilend loopt hij op zijn linkerpoot weg. Tegen een boom stort hij ineen. Hij weent. Bijt de schors af” (o.c., 199). Beiden durven niet gaan zien. ‘s Avonds verneem ik van de mensen dat de gorilla dood is. Ik ga er met Moundouli over spreken”. “Ik hoop dat het niet de aap is die de ziel van mijn broer uitgekozen heeft om erin te wonen” aldus Moundouli.

Nog geen uur later komt een ongeruste Doukaga: “Het is de broer van het dorpshoofd!” Hij was diezelfde morgen nog in volle gezondheid. Voor zijn hut was hij bezig met lianen te reinigen. Een kind treft hem op zijn bank neergeploft aan. Hij is buiten bewustzijn. Hij reutelt en spuwt bloed. “Ik zie de schotwonde in de borst van de gorilla”. Hij zit languit op een boomstam. Doukaga tot Dedet: “Moundouli heeft enkel gevraagd naar het uur waarop gij de gorilla geschoten hebt”. Dedet antwoordt: “Tussen tien en elf”. De broer plofte neer op hetzelfde uur.

Later zegt Moundouli: “Dat is het dan. Enerzijds hebt gij mijn broer gedood. Hij was wel degelijk “in de gorilla”. Hij is neergestort door hetzelfde geweerschot. Daaraan is geen twijfel mogelijk. Anderzijds kan ik het u niet kwalijk nemen. Door hem te doden hebt gij mij een dienst bewezen. Wat gij gedaan hebt, dàt uitgerekend zou ik de ene of andere dag zelf hebben moeten doen. Wat u betreft: wees gerust! Mijn broer zelf heeft gewild wat hem overkomen is. Beeld u in: zo ver gaan dat men een blanke die mijn gast is, wil aanvallen! Beseft gij dat?”

K. De Jong, *De zwarte magie*[78], vertelt. Een man was uitgegaan om in het gebergte hout te halen. Daarbij overviel hem de duisternis en werd hij door twee tijgers achtervolgd. Hij klom in een boom en de tijgers konden hem niet meer bereiken. Een der beide tijgers haalde daarop een derde te hulp, die dan ook herhaaldelijk zijn poten naar de man uitstrekte. Deze echter hakte met zijn bijl in de klauwen van de dieren en ze gingen op de vlucht. De volgende dag bleek dat een zekere Choe Toe-shi ‘s nachts zijn huis had verlaten en met een gewonde hand was teruggekeerd. Men maakte hieruit op dat hij een weertijger was en deelde dit aan de gouverneur van die streek mee. Deze beval zijn ondergeschikten, met de wapens in de hand, het huis van de onverlaat te omringen en in brand te steken. Choe Toe-shi echter nam de tijgergedaante aan en wist te ontsnappen.

[78] De Jong K.H., De zwarte magie, Den haag, Leopolds uitgeversmij, 1955^{-2}, 47.

Ook hier veronderstelt men dat een uitgetreden schim van een mens een tijger kan bezielen. Een wonde, die de magiër in de dierengestalte oploopt, heeft zijn weerslag op zijn biologisch, menselijk lichaam.

4.1.6.e. Evolutieleer versus creationisme

De gazet van Antwerpen van 13 december 2007 titelt : Geen creationisme in wetenschapsonderwijs'. Vatten we deze tekst kort samen.

Een groep Belgische professoren waarschuwt in een open brief tegen het opnemen van creationisme in de wetenschapslessen van het secundair onderwijs. Volgens hen is creationisme geen wetenschap en hoort het enkel thuis in het vak godsdienst, niet in wetenschapsonderwijs. Ze benadrukken dat dit standpunt geen aanval is op geloof, maar pleiten voor een duidelijk onderscheid tussen wetenschap en religie.

De brief kwam er naar aanleiding van een resolutie van de Raad van Europa die het onderwijzen van creationisme afraadt. Die resolutie stuitte op veel verzet, vooral in religieus geïnspireerde landen en ook bij sommige Vlaamse politici. De professoren vinden dit verzet onbegrijpelijk en zelfs gevaarlijk. De brief werd geïnitieerd door VUB-professor Henri B. Eisendrath en ondertekend door academici van verschillende Vlaamse universiteiten.

Tot zover deze samenvatting

Algemeen gezegd houdt het creationisme in dat al wat bestaat te danken is aan een scheppingsdaad van God. Voor de gelovige is hier helemaal geen probleem. Dat wordt het wel wanneer men het als een alternatief beschouwt voor de evolutietheorie. Over dit laatste kunnen we kort zijn. De evolutietheorie is een wetenschappelijke feit. Ze is dus meer dan een ‘theorie’. Ze is feitelijk vast te stellen. En discussiëren over het al of niet bestaan van feiten is zinloos. Wie de biologische evolutietheorie ontkent, getuigt van onwetendheid.

Maar ook het creationisme heeft zijn rechten, tenminste zolang met het niet radicaal tegenover de biologische evolutie plaatst. We schreven reeds dat de mens een burger is van twee werelden, een materiële en een fijnstoffelijke. En beiden zijn onderhevig aan een evolutie.

De biologische evolutie realiseert zich in de materiële wereld. De evolutie zoals het creationisme ze voorstaat, situeert zich in de fijnstoffelijke wereld. Verwijzen we naar de tekst ‘wetenschap en toeval’ (3.1.3.). Daar werd reeds initieel gesteld dat het ontstaan en de evolutie van het leven geen toeval kan

zijn. We hebben dit verder toegelicht met 'de platonische ideeën als de gedachten van God' (3.3.1.) en met de visie van Soloviev met betrekking tot de evolutie (4.1.2.). Als axioma nam Soloviev aan dat uit iets wat lager, primitiever is, nooit spontaan, iets hoger kan ontstaan. Uit a en b kan men wel a of b, of a + b halen, maar uit a alleen kan men slechts a halen, nooit b of c. Beweren dat het lagere het hogere schept, wat tenslotte iets uit het niets scheppen is, houdt in dat men het feit van de evolutie vervangt door logische onzin.

Solovief zei het zo "Het feit dat de hogere types van 'zijn' in de evolutie na de lagere types te voorschijn komen, bewijst absoluut niet dat de hogere door de lagere voortgebracht zijn. De hogere types bestaan reeds op een hoger peil van werkelijkheid. Maar de evolutie van de lagere types kan - op louter eigen kracht - de hogere niet scheppen. Zij schept echter de materiële voorwaarden of een gunstig milieu zo dat het hogere type zich hierin geleidelijk, in een eeuwenlange evolutie verwerkelijkt. De hogere werkelijkheden, de goddelijke gedachten, zijn er al lang voordat de lagere vormen zich in de materiële wereld realiseren.

In die visie lijkt het samengaan van een fijnstoffelijk creationisme en biologische evolutie geen tegenspraak in te houden, wel integendeel. Vanuit hun specifiek niveau van werkelijkheid vullen ze veeleer elkaar aan. Zo is er geen 'evolutieleer versus creationisme', wel een samengaan van 'evolutieleer en creationisme'. We zien hierin geen tegenstrijdigheid.

4.1.7. Nahualisme

Zoals gezegd gaat het om een geheimzinnige occulte band tussen mens en dier. Een mens, een kind, een man of vrouw 'verbeeldt' zich in een magische ritus één te worden met een 'totem', hier met een dier. Iets in de ziele-diepten van het dier reageert daarop. Bij die ritus wordt een wild dier, geen tam, magisch uit de wildernis gelokt, waarbij het zich ook toont. Dat dier heet dan de 'nahual' of 'nagual' van de ingewijde persoon. Het gebruik zelf heet 'nahualisme' of 'nagualisme'. Soms noemt men de dorpsmagiër die de ritus verricht, op grond van metonymie, ook de nahual. Hij is inderdaad degene die in de clan de nahual, het dier en dus ook de geest van het dier, vertegenwoordigt.

A. Lefèvre, *La religion*[79], schrijft dat een roodhuid als manitoe of beschermgeest, een bizon had. De roodhuid verduidelijkte echter dat hij niet de bizon zelf aanbad, maar de manitou van alle bizons en die zich onder de

[79] Lefèvre A., la religion, Paris, 1921, 7.

aarde bevond. Wat de roodhuid zijn 'manitoe' noemt, stemt overeen met wat we hier de 'nahual' heten.

Pater Trilles, *Les Pygmées de la forêt équatoriale*[80], vermeldt in een voetnoot dat onder meer bij de negrito's de hoofdgedachte van de totem is om zich tenminste een gedeelte van de eigenschappen van het dier eigen maken. De krengvalk bijvoorbeeld was ertoe in staat te verleiden dankzij de snelheid waarmee hij zich op zijn prooi stortte en ook dankzij de uitzonderlijke scherpte van zijn blik. De uitwisseling van zielestof betekent eveneens de uitwisseling van karaktereigenschappen. De zwarte die de krengvalk als totemvogel heeft, is ervan overtuigd dat als hij op jacht gaat, zijn blik dan ook de snelheid en de scherpte van de valk bezit.

Men ziet zo ook in dat dit nahualisme in heel wat culturen een noodzaak is om te overleven. Als de negrito niet lukt in zijn jacht dan lijden hij en zijn stam honger. Het is dus goed om die eigenschappen te bezitten die een jacht doen lukken, bijvoorbeeld zeer goede ogen. Het ritueel is in vele gevallen een vorm van een "do ut des": ik, mens, geef, bijvoorbeeld via mijn bloed, aan u, mijn nahual, een deel van mijn menselijke levenskracht, opdat gij, nahual, via uw bloed mij een deel van uw dierlijke eigenschappen bezorgt zodat ik, en met mij de hele stam, kan overleven.

4.1.7.a. De Psyllen of slangenbezweerders

Dat het dier een schakel in de lange evolutie tot mens vertegenwoordigt, en wij in onze zieledieptes verwant zijn met dieren, daarvan getuigen onder meer de Psyllen. De reiziger en geschiedschrijver Herodotus (-485/-425) vernoemt dit volk al dat bekend stond als slangenbezweerders. Doorheen alle eeuwen zijn er mensen geweest die een merkwaardige autoriteit over wilde dieren konden uitoefenen.

R. Montandon, *De la bête à l' homme*[81], vertelt van een Yogi, die op een totaal verlaten plek slechts een welbepaalde toon hoefde aan te heffen en er kwamen van alle kanten raven te voorschijn. Maar keren we terug naar de Psyllen. Montandon beschrijft hoe *Moussa, charmeur de serpents,* een Psyl, in de Egyptische stad Luxor, te werk gaat:

"Daar gaat hij. Traag vooruit schrijdend, zijn stok op de schouders. Hij zingt onveranderlijk op dezelfde toonhoogte: "O gij die verborgen zijt,

[80] Trilles H., Les Pygmées de la forêt équatoriale, Paris, 1932, 150.
[81] Montandon R., De la bête à l'homme. (Le mystère de la psychologie animale) Neuchâtel, Victor Attinger, 1943, 147/153.

antwoordt op mijn stem! Word wakker, gij die slaapt, komt luister naar mijn stem! Kom uit uw holen te voorschijn en laat u zien!" Daar verandert hij plots van richting, gaat snel een twintigtal stappen vooruit, de neus in de wind, en stopt voor een opening in de grond. Met zijn stok slaat hij er rondom, rommelt erin, schuift zijn hemdsmouw omhoog, knielt en steekt de arm tot aan de schouder erin. Dan haalt hij een schitterende slang met een gele buik te voorschijn, die hij handig bij het staarteinde heeft gegrepen. Een ogenblik speelt hij ermee, terwijl zij zich krachtig om zijn arm wringt en hem tot bloedens toe bijt. Hij verroert geen vin. Zij ploft haar achterwaarts gekromde tanden, puntig als naalden en wit als ivoor, diep in zijn vlees. Hij glimlacht! Eindelijk laat hij ze los. Zij maakt zich snel uit de voeten. Wanneer zij een twintigtal meter verder is, roept hij iets waardoor ze wel verlamd lijkt. Zij voert geen enkele beweging meer uit. Hij gaat ze halen en schuift ze in zijn mand".

Montandon zegt dat Moussa dit ook doet met schorpioenen. Wat is hier, magisch gezien, aan de hand? Een fijnstoffelijke gedachtevorm (zie: 3.2.2.) van Moussa, ook een "kunstmatige elementaal" genoemd, zweeft in opdracht van zijn meester rond, op zoek naar een prooi. Deze gedachtevorm bevat eveneens fijnstoffelijke materie van een dierenziel, hier een slang, zodat twee wezens, de elementaal en de ziel van het dier, ineens gevat worden en psychisch en fysisch onderworpen worden aan de dierentemmer, Moussa. Dat hij dit kan, ligt aan zijn atavisme. Mantisch begaafden zeggen dat hij, reïncarnistisch gezien, ooit een slang, een cobra, een schorpioen of wat ook geweest is, voordat hij uit de dierenwereld evolueerde. Dat maakt dat hij vanuit deze verwantschap afgestemd is op die dieren. Zo kan hij ze temmen zonder gevaar voor ziel of lijf. 'Iets' in hem is, vanuit zijn voorgeschiedenis, verwant met de ziel van het dier. En dat legt hij ook in de gedachtevorm. Maar hoe dat praktisch gebeurt, dat houdt de volksstam sinds eeuwen geheim. Het wordt slechts overgegeven van vader op zoon en betreft wellicht een magische vorming.

4.1.7.b. De macht van de koning van Lolo

J. Lantier, *La cité magique*[82], mocht ooit een ritus meemaken in een 'klooster' van fetisjeuses in het noorden van Dahomey (West-Afrika) even voor het jaarfeest der fetisjen in Lolo. Lantier vertelt. Een aantal ingewijde vrouwen, in het wit gekleed, gaat naar een grote vijver in een kronkel van de rivier. De dorpelingen houden zich op afstand. Het dorpshoofd roept een paar onverstaanbare woorden en werpt dan een reeks nog levende kippen

[82] Lantier J., La cité magique (Magie et sexualité en Afrique noire), Fayard, Paris, 1972, 67/77.

in de vijver. De talrijke krokodillen werpen zich op de dieren. Een ingewijde vrouw gaat vervolgens zingend de vijver in, gevolgd door de andere ingewijden.

De krokodillen - “ik zag dat fantastisch wonder” zegt Lantier - maken de weg vrij. Daarop richt de inwijdster zich tot de krokodillen en in naam van de koning van Lolo gebiedt zij ze om het hele jaar door alle vrouwen van het dorp toe te laten water te putten uit de vijver. “Hier en daar openden zich de enorme muilen der krokodillen alsof zij het wilden beamen”, zo schrijft Lantier. Dan gingen alle vrouwen terug uit het water. Eens op de oever deden zij hun kleren uit en gingen opnieuw in het water baden, te midden van de krokodillen. Enkele minuten later kwamen ze weer uit de vijver. Daarop mochten de dorpsvrouwen, met de kruiken in de hand, water putten in aanwezigheid van de krokodillen. De dieren leken geheel onverschillig voor hun aanwezigheid. Tot zover dit getuigenis van Lantier. Blijkbaar hebben ook primitieven zo hun ‘mirakels’ die de axioma’s van hun religie staven. Net zoals in de vorige getuigenis kan men ook hier veronderstellen dat de inwijdster ooit een krokodil is geweest.

4.1.7.c. Pater Diëgo en de kaaiman

I. Bertrand, La sorcellerie[83]. een merkwaardige geschiedenis die zich in Mexico afspeelde. Het boek is van 1900. Dus is het verhaal al ;ouder. Het gaat over een zekere Pater Diëgo, een moedig man zoals vele van de eerste missionarissen. Op zekere dag bestraft hij een indiaan die een zwaar vergrijp had gepleegd. Die indiaan was hierover erg ontevreden en zon op wraak. Hij wist dat Pater Diego op weg was naar een stervende indiaan om diens laatste biecht nog te horen. Onderweg moest de pater, die te paard was, een rivier doorwaden. De bestrafte indiaan haastte zich stiekem naar die plaats, nam de nodige voorbereidingen en zette zich in een hinderlaag.

Wat later komt de pater, rustig brevierend, op zijn paard aan en gaat de rivier in. Eens in het water voelt zijn paard zich tegengehouden. De pater kijkt naar beneden en merkt een kaaiman op, die het paard in het water tracht te trekken. Hierop geeft hij het dier de teugels en bidt zo hevig om Gods bijstand dat zijn paard de kaaiman uit de rivier sleurt. Een reeks hoef- en stokslagen komen op de kop van het dier terecht. Het is gedwongen de greep te lossen en blijft duizelig en zwaar gewond achter. De pater reist verder.

[83] Bertrand I., La sorcellerie, Paris, s.d. (rond 1900), Librairie Bloud et Barral, 18.

Op zijn bestemming aangekomen, begint hij met het voorval te vertellen. Even later komt een bode hem tegemoet en zegt hem dat de indiaan die de pater even ervoor had bestraft, zwaar gewond gevonden was aan de oever van de rivier en wat later overleed. Pater Diego gaat op onderzoek: de krokodil lag dood aan de oever. Het dier had gelijkaardige verwondingen als die welke aan de indiaan waren toegebracht. Deze laatste was blijkbaar gestorven onder de hoef- en stokslagen van de Pater en zijn paard!

De indiaan beheerst de techniek van het uittreden, en wel als een bewuste daad. Zijn schim, zijn fijnstoffelijk lichaam begint zich niet fijnstoffelijk te materialiseren, zoals je dat bij het inslapen meemaakte, maar het neemt bezit van de kaaiman. Op een manier kun je zeggen dat de kaaiman dan 'bezeten' is van de indiaan en deze laatste kan zo zijn wil aan het dier opleggen, hier dus het doden van de pater. Maar het gebed en de krachtige reactie van onze missionaris hebben hier anders over beslist. Op een bewuste en gewilde wijze uittreden vereist toch een degelijke kennis van magie, en als je doel is het doden van een medemens, dan is dat overduidelijk 'zwarte' magie".

4.1.7.d. Hij was in een krokodil veranderd.

J. Lantier, *La cité magique*[84], verhaalt volgende gebeurtenis die we samenvatten. De gerechtelijke politie in Kinshasa beschuldigt een man ervan zich in een krokodil veranderd te hebben om zo gemakkelijker een kind te kunnen stelen. Een tiental jaren geleden had de man, die wel een vrouw had maar geen kinderen, zich tot een befaamd magiër gericht met de vraag hem een zoon te bezorgen. De magiër stemde in en gaf de man een drank om zich in een krokodil te kunnen veranderen. In die gedaante gaat de man de stroom in en volgt een bootje waarin zich een kind van zes jaar bevindt. Op een bepaald ogenblik doet de krokodil de boot hevig schommelen, waardoor het kind in het water valt. Het dier grijpt het kind en zwemt ermee naar zijn dorp.

Daar neemt de man terug zijn menselijke gedaante aan en vraagt zijn echtgenote om voortaan de moeder van dit kind te willen zijn. Jaren later komt het tot een rechtszaak. Voor de rechter bevestigen alle betrokkenen de werkelijkheid van het verhaal. Zelfs de jongen, nu zestien jaar oud, kan zich de omstandigheden van zijn ontvoering nog goed herinneren. Het gerecht van Kinshasa veroordeelt de man tot het teruggeven van de zoon aan diens echte ouders en tot het betalen van een schadevergoeding en een

[84] Lantier J., La cité magique, Fayard, Paris, 1972, 84s.

boete. In haar overwegingen stelt het gerecht met nadruk dat de man zich werkelijk in een krokodil veranderd had om zijn misdaad te kunnen begaan.

Tot zover Lantier. Sommige getuigenissen in zijn boek zijn van een soms schokkende rauwheid. Het blijven echter verslagen van ooggetuigen. Sommigen van hen komen uit voor hun scepticisme en hun ongeloof in wat zich voordoet, maar ze loochenen de feiten niet die zich voor hun ogen afspelen. Dit type van ooggetuigen is misschien nog het meest betrouwbaar aangezien zij tegen hun axioma's in toch de feiten weergeven zoals ze zich werkelijk tonen.

4.1.7.e. De slang is mijn elangela.

Onze bron: H.Trilles, *Chez les Fang*[85]. Wat men in Midden-Amerika 'nahual' heet, heet men 'elangela' in Gabon (centraal West-Afrika), waar pater Trilles (1892+) missionaris was. We hebben hem al ontmoet bij de inwijding van "de ngil" (3.3.3.) en in het verhaal van "een uittredend magiër (6.1.1.). Trilles vertelt.

Een bejaard stamhoofd biedt mij en mijn catechist in een grote tent een nachtverblijf aan. Plots, rond twee uur, hoor ik bij mijn bed een geritsel in droge bladeren. 'Iets' trekt aan mijn muskietennet dat mij helemaal omgeeft. En plots wordt het muisstil. Uiterst voorzichtig treed ik buiten het net, maar het was zo donker dat ik niets zag en ik een toorts aanstak. Er was een eigenaardige geur die ik niet kende. Zie: een opgerolde slang, een zwarte van bijna drie meter, van de soort waarvan de beet binnen drie minuten dodelijk is, ligt naast mijn bed, de kop al opgericht en wiegelend, de ogen fonkelend van woede, gereed om toe te slaan. Ik grijp mijn geweer en schiet, maar de toorts dooft uit en ik kan het wapen niet meer richten. "Schiet niet missionaris!" roept het stamhoofd "want door het dier te doden zou je mij gedood hebben. Vrees niet: de slang is mijn elangela." Hij werpt zich op de knieën bij de slang en neemt ze in zijn armen, drukt ze tegen zich aan. Het dier gedraagt zich daarbij door en door rustig. Het wordt weggedragen en neergelegd daar waar het stamhoofd gewoonlijk slaapt, terwijl het ondertussen geliefkoosd wordt. "Het is gewoon een vergissing" zei het bejaarde stamhoofd. "De slang was gewend bij mij te slapen. Toen zij zag dat een vreemde in mijn bed lag, werd zij woedend".

4.1.7.f. Van bokken en vrouwen

[85] Trilles R., Chez les Fang, ou quinze années de séjour au Congo Français. Lille, DDB, 1912, 228.

R. Peyrefitte, *Les conquêtes d'Alexandre*[86], vermeldt dat voor de inwoners van de oud-Egyptische stad Mendes, de bok een 'heilig' dier was. Zij maakten het tot voorwerp van een aanbidding. Eén exemplaar ervan werd in de tempel gekweekt. Die bok gold als de zichtbare tegenwoordigheid van de godheid. Met die bok pleegden Egyptische vrouwen - doordat zij het niet met de god zelf konden doen - seksuele gemeenschap. Peyrefitte verwijst daarbij naar een tekst van Herodotus en naar een fragment van een gedicht van de Griekse lierdichter Pindaros: "Mendes, de Egyptische stad, bij de steile oevers van de zee, de laatste hoorn van de Nijl, waar de bokken, de echtgenoten van de geiten, met vrouwen gemeenschap plegen".

Alleen al de term 'heilig' die aan de bok werd toegekend, doet ons aanvoelen dat het een fijnstoffelijk fenomeen betreft. Een geest, een god, bezielt de bok en straalt energieën uit. Lagere, natuurlijk. Maar de wijvrouwen of priesteressen, die met de bok gemeenschap hadden, konden genezingen uitvoeren, bezweringen verrichten en in levensaangelegenheden raad geven. Het intieme contact met een lager dier vergemakkelijkte ook hier de afstemming op het lagere probleem. Doordat dergelijke vrouwen een grondige vorming kregen, ook doordat zij via de bok met 'hogere' energierijke wezens communiceerden, vielen zij sterker uit dan het te bestrijden kwaad.

Het koppel "mannetjesdier/ wijvrouw" is doorheen de eeuwen een gekend gegeven in de heidense magieën. Het mannetjesdier vertegenwoordigt in zich een bevruchtingsvermogen en in sacraal verband een mannelijke godheid die erin zichtbaar tegenwoordig gesteld werd en zijn levenskracht aan die van het dier koppelde. Weerom een kwestie van dynamisme maar op het cultuurpeil der `heidense' religies die in de grond geen andere levenskracht kenden dan de levenskracht van planten (haar geesten inbegrepen), van dieren en van mensen. Hogere, fijnstoffelijke en helende trinitaire energieën zullen pas hun intrede in deze wereld doen na onze verlossing, na de neerdaling, verrijzenis en hemelvaart van Jezus. Maar dat is voor later.

Al deze culturen weten dat de hele werkelijkheid doordrongen is van een fijne stof, waar kracht van uit gaat en waarmee 'gewerkt' wordt, en dat seksualiteit, ook met dieren, een middel kan zijn om die fijne stof, de levenskracht, te activeren. Een aantal levensproblemen wordt zo opgelost. Zoals bij herhaling benadrukt, gaat het in die culturen dan niet om porno. Wie hun vooropstellingen niet deelt, mist het wezen van deze magie en

[86] Peyrefitte R., Les conquêtes d'Alexandre, Paris, Albin Michel, 1979, 361.

veroordeelt zichzelf tot een totaal foutieve interpretatie. Er gaapt dan ook een afgrond tussen het beleven van seks met dieren zoals wij dat als bestialiteiten in onze gedesacraliseerde porno kennen, iets wat voor die culturen een gruwel is, en de wijze waarop zij via hun nahualisme, via een geheimzinnige band tussen mens en dier, met die seksualiteit omgaan.

Zo vindt men in India in een aantal tempels copulerende paren uitgebeeld. Menig West-Europeaan zou hier in een spontane reactie kunnen stellen dat het om niet meer dan banale porno gaat. En toch zouden de mensen ter plaatse geschokt zijn door dit bijzonder misprijzend oordeel. Voor hen gaat het om een heilige daad: de verheerlijking van de sacrale levenskracht. En die zit bij uitstek geconcentreerd in de voortplantingsorganen. Zij geven inderdaad dat zo mysterieuze leven door. Wat voor een profane westerling 'seks' lijkt, wordt voor de lokale gelovige een hoge religieuze daad: de verering van de heiligheid van het leven. Men moet inderdaad hun religieuze vooropstellingen delen - niet de onze - wil men begrijpen wat zij - niet wij - met die uitbeeldingen bedoelen. Doet men dit niet, dan veroordeelt men zichzelf tot een foutieve duiding. Het gaat inderdaad om een gebruik van seksuele energie, niet om een misbruik ervan.

4.1.7.g. Een nieuwe pythonwijvrouw

Van der Leeuw, *De primitieve mens en de religie*[87], vermeldt dat een zekere P. Buléon een nachtelijke inwijding bijwoonde, waarbij een bloedverbond tussen een tovenaar en zijn nahual werd gesloten. Het is betekenisvol dat zulk een ritueel in de duisternis van de nacht gebeurt. Volgens Buélon komt op een teken van de tovenaar het verlangde dier uit het bos en leent zich gemoedelijk tot een ritueel ter uitwisseling van enig bloed. Geven we een verslag van zulk een plechtigheid, hier en daar onderbroken voor een toelichting.

Verdiepen we ons in A. Gatti, *Mensen en dieren in Afrika*[88]. Ofschoon Gatti ook regelmatig blijk geeft van een nominalistische visie, is hij eerlijk in het beschrijven en het weergeven van de fenomenen. Dat toont hij ook hier, in zijn verslag over de inwijding van een nieuwe 'heilige' pythonvrouw. Zoals reeds gezegd, betekent de term 'heilige vrouw' in die cultuur zoiets als 'een priesteres'. Op één van zijn tochten maakt hij kennis met Twadekili, een merkwaardige genezeres. Twadekili, een maagdelijke vrouw, leeft samen met haar 'partner', een reusachtige python van 6 meter. Gatti was getuige van de wijze waarop, bij de inwijding, een wilde python uit de wildernis

[87] Van Der Leeuw G., De primitieve mens en de religie, Groningen, 1952, 19.
[88] Gatti A., Mensen en dieren in Afrika, Antwerpen, De Sikkel, 1953, 159.

wordt gelokt. En hoe hiermee ook een nieuwe pythonvrouw wordt geïnitieerd. Twadekili woont in het noordelijke gedeelte van Natal, Zuid Afrika, in de Xosa-bergen, in een kraal, in enkele hutten bij elkaar.

De maagdelijkheid van Twadekili is een vereiste en bevordert de magische band met haar 'partner'. De genezingen die zij samen met haar slang bereikt, steunen op een vorm van seksuele magie. Dit mag ons, westerlingen, verbazen, maar ook de Joden van het oude testament, samen met al hun buurvolkeren waren met zulke praktijken vertrouwd. Het boek *Exodus, 32, 1-4* vermeldt dat de Joden een gouden stierkalf maakten en het vereerden als hun god. Vele volkeren aanbaden de heilige stier als de echtgenoot van één of andere godin. De combinatie van vrouw en mannetjesdier was typisch voor heel die voorchristelijke wereld. Begrijpelijk dat Jahweh, nadat Hij zich aan zijn volk had laten kennen, hierover vertoornd was.

Maar het christendom was, toen Kolonel Gatti de 'heilige' pythonvrouw Twadekili leerde kennen, nog niet tot in Natal doorgedrongen. Dus behielpen die culturen zich met de energieën die ze aantroffen in de planten- en dierenwereld. Dieren beschikken over een occulte energie die in vele gevallen heel wat sterker is dan de energieën van planten. En daarvan maakt onder meer Twadekili gebruik. Telkens als zij voor een moeilijk probleem staat, betrekt zij de python erin. Dit samenleven behelst zoals gezegd een levensgelijkloop. Als Twadekili sterft, sterft de slang mee, en omgekeerd. Beiden worden dan begraven in het midden onder hun hut. In die hut komt dan haar opvolgster wonen. In dit geval de jonge Ramini. Ze werd al vele jaren door Twadekili opgeleid. Ramini slaapt van dan af juist boven die plek. De geest van de overleden voorgangsters en die van haar python blijven zo inspirerend werken in en rond de opvolgster en haar slang.

4.1.7.h. Uw dochter wordt gedoopt door Umkulu-Mkulu

Keren we even terug in de tijd. Zowat drieëntwintig jaar voordien werd in het gezin van een Xosa-Kaffer een baby geboren. Deze Xosa is zelf genezer. Plots staat Twadekili daar. Zij weet dat er een kind geboren werd. Zij blijft even in de hut van de moeder. Kort daarop komt zij buiten met de baby en reikt het meisje aan de vader. "Deze, uw dochter wordt gedoopt door Umkulu-Mkulu (opm.: het opperwezen der Xosa) met de naam Ramini. Voed ze met zorg op want zij zal een grote 'heilige' pythonvrouw worden. Wanneer het moment daar is, kom ik ze halen."

Wanneer Ramini zo een acht tot negen jaar oud is, houdt de vader ze in de hut en voert lange gesprekken met haar. Andere genezers die op bezoek komen, moeten het meisje 'kennis' – zeer oude wijsheid - bijbrengen. Op haar twaalfde komt Twadekili ze halen op bevel van de geest van de vorige pythonvrouw boven wiens graf zij slaapt. Dit afscheid van de ouders gaat gepaard met plechtige liturgie. Ramini wordt 'de dochter van' Twadekili. De term 'dochter' wordt hier in magische zin verstaan; ze verwerft dezelfde occulte natuur als haar voorgangster. Jarenlang volgt dan de opleiding in de hut, samen met de slang. Ramini 'leert' vele lessen, met riten, met bereiding van kruidendranken en het zingen van magische woorden. Dan nadert de dag waarop Ramini 'rijp' wordt als 'heilige' vrouw van Umkulu–Mkulu. Ze ontvangt dan de raadgevende slang, die meteen haar 'gewijde gezel' wordt. Eens zo ver en ingewijd, begint zij in haar eigen hut eenvoudige gevallen te behandelen. Dit tot de dag dat haar voorgangster sterft, samen met haar python, en zij, Ramini, met haar python dan, een volwaardige genezeres wordt.

4.1.7.i. Een nieuwe 'heilige' pythonvrouw is geboren.

Gatti wordt op zekere dag gewaar dat de voleinding van de inwijding van Ramini nabij is. "Wanneer de maan vol is, zien haar ogen vele dingen die in Xosaland gebeuren. Ook andere ogen kunnen dezelfde dingen zien indien zij aan iemand toebehoren die zo waakzaam, geduldig en zwijgzaam is als de maan" aldus Twadekili.

Gatti ligt 's nachts in de duisternis op de loer. Hij schrijft: "Mijn zakkalender gaf de tijd van de volle maan aan: 12.51u. In de zwarte duisternis achter de hut bewoog iets, een vrouw, stijf en kaarsrecht over de grond glijdend, de armen strak voor zich gestrekt. Zij sloop tussen de hutten door. Het was Ramini. Zij stapte zeer dicht naast mij voorbij. Ik zag dat haar ogen open waren, maar dat ze star voor zich heen staarden. Toen begon ik te begrijpen dat zij, al dan niet bewust, naar het slangenleger ging". Het 'slangenleger' is een opstapeling van reusachtige granietblokken en kromgegroeide bomen die voor de mens moeilijk te doordringen zijn. Het is de plaats waar de pythons verblijven.

Ramini leek slechts een ogenblik te aarzelen toen zij de diepste schaduwen achter de opeengestapelde rotsen bereikte. Daarna bleef zij staan, onbeweeglijk, de armen nog steeds voor zich gestrekt, onder de door elkaar gegroeide takken boven haar hoofd. Dan hoorde ik een ritselend geruis, vlak voor de nog steeds roerloze Ramini. Een reusachtige python

rees plots omhoog, van aangezicht tot aangezicht met het meisje. Ramini stootte een krampachtige zucht uit. De armen nog steeds uitgestrekt ging zij in de richting van de kraal terug. De python volgde haar op de hielen. Ramini verdween met de slang in de hut.

De volgende morgen was er een geweldig gedrang van mannen en vrouwen die waren toegestroomd. Twadekili danste voor haar hut een vreugdedans en juichte: “Een nieuwe pythonwijvrouw is geboren”. De hele menigte viel haar vrolijk bij en zong de lof van het opperwezen: “Umkulu-Mkulu zij gedankt.” Men steekt de rechterwijsvinger naar omhoog in de richting van de hemelgod om hem te danken”.

Tot zover deze toch wel merkwaardige en unieke getuigenis van Gatti. Wijzen we nog op het volgende. Ofschoon de inwijding een krachtmeting is tussen mens en dier, tussen Ramini en de python, en de geest die de python beheerst, wordt ook Umkulu-Mkulu, het opperwezen der Xosa, bij de inwijding betrokken. Uiteindelijk is hij het die de hele inwijding leidt. We komen op deze sjamane en de wijze waarop ze een blinde geneest, nog terug (5.1.5.b.).

4.1.7.j. Dierlijke energieën genezen.

Een genezer vertelt. Een zwarte dame uit een centraal Afrikaans land, werd voor haar president overtollig. Hij zette haar zonder verdere vergoeding uit het land. Ze verzeilde in België en leefde daar van een sociale bijstand. Ze hoorde van de genezer en kwam bij hem terecht. Ze vertelde dat ze al lang hoofdpijn had, en dat de dokters en specialisten haar niet konden helpen. Sterker, omdat ze niets konden vaststellen meenden ze dat die pijn louters inbeelding was. “Maar als ik pijn heb, dan heb ik pijn”, zo zei ze zelfzeker.

De genezer vroeg haar wat zijzelf van haar pijn dacht. Ze meende dat het de wil van God was. De genezer antwoordde haar dat, zolang ze dat geloofde, hij haar niet kon helpen. Hij was het ermee eens dat God zulks duldt, omdat de schepping tot op zeker hoogte zelfstandig is. Maar het kan onmogelijk zijn wil zijn. Daar kon de zwarte vrouw het wel mee eens zijn. Dan vroeg hij haar hoe lang ze al christen was. Zij antwoordde dat zij tot de derde generatie behoorde die al christen was. Tot haar grote verbazing kreeg ze als antwoord dat zulks nog niet lang genoeg was om haar met Trinitaire energieën te genezen. De genezer zei haar dat hij om haar te genezen, moet terugkeren naar de religie van uw voorouders. En die religie stond in verband met het nahualisme, met de fijnstoffelijke band tussen mens en

dier. Of zeggen we beter met de band tussen mens en haar nahual, en dat bleek de godheid van een katachtig roofdier te zijn. De ziener zei haar dat door die oeroude voorouderreligie die dierlijke energieën nog sterk in haar aanwezig waren. Om haar dus te genezen zou hij op die energieën moeten terugvallen en ze nu voor haar genezing moeten aanwenden.

Dan vroeg hij haar of ze met haar geest, in en rondom haar wilde kijken. Dat wil zeggen dat ze als sensitieve moet nagaan of ze nog iets van die dierenzielen in haar aantreft. Voor een westerling is dat een absurde vraag, maar bij die culturen ligt dat anders. De vrouw maakte concentreerde zich enigszins, alsof ze diep in zichzelf op onderzoek was. Dan aarzelde ze, alsof ze niet durfde zeggen wat ze 'zag'. De genezer kwam haar ter hulp. Hij zei : "kijk rondom u met uw geest, ziet gij de zielen van leeuwen". Ja, antwoordde ze, het zijn mannelijke dieren". De genezer vervolgde: "Identificeer uw eierstokken met de testikels van die leeuw". De vrouw antwoordde: "dat is vreemd, maar mijn hoofdpijn is plots verminderd". "Dan zijn we op de goede weg", was het antwoord, "we doen voort". Kijk nu of je zielen van tijgers gewaar wordt." De vrouw beaamde en zie dat haar pijn nog minder was geworden. "We gaan nog één keer hetzelfde doen, maar nu met slangen", zei de genezer. "zie je zielen van slangen? Weer beaamde de vrouw. Dan riep ze verbaasd uit: "ik heb geen pijn meer".

Dan vertelde de vrouw dat ze zo blij was dat ze in België iemand had gevonden die met dergelijke praktijken vertrouwd was. Ze vertelde dat hun tovenaars in Afrika dingen kunnen, waar westerse mensen zelfs niet moeten van dromen. "Het westen begrijpt dat niet. De missionarissen zeggen dat het van de duivel is en dat wij daar niet mogen op ingaan", klaagde ze. De ziener beaamde het. Bij ons weet men al lang niet meer dat er in de dierenwereld genezende en reddende occulte krachten zijn. Men moet dan wel die methode kennen en er met eerbied op ingaan.

We hebben dit gesprek met de ziener op een bandrecorder mogen opnemen. Merken we op dat hij uitdrukkelijk zegt dat de pijn van de dame onmogelijk de wil van God kan zijn. We komen op deze gesprekken, en op deze verklaring van de genezer nog terug (7.4.1.l.). Dit hele thema 'nahualisme' (4.1.7) dat over de fijnstoffelijke verwantschap van mens en dier handelt, toont aan dat de mens in zijn zielediepten nog sterk overheerst wordt door dierengeesten.

Bij de Afrikaanse dame waren drie generaties katholicisme nog niet voldoende om haar met Trinitaire energieën te genezen. Mogelijk werd het

katholicisme te oppervlakkig beleefd. Zieners merken in het voorhoofd van heel wat mensen, net tussen de ogen en in het klein, een fijnstoffelijk dier zitten. Meestal is dat een vleesetend roofdier, een leeuw, een tijger, een varaan, een slang.... In de diepe nachtdroom hebben zulke mensen een vorm van seksueel contact met de geesten die deze dieren beheersen. En deze dierlijke geesten kunnen op die wijze de diepere ziel van een aantal mensen beheersen. Met de westerse seksuele losheid wordt dat nog in de hand gewerkt. We zullen verder zien dat het ook anders kan, dat een mens occult sterker kan uitvallen dan het dier (5.1.5.). Dan wordt het een heel ander verhaal.

Eeuwenlang heeft de mens het met dierlijke energieën moeten stellen. Men had die energieën nodig om in de natuur te kunnen overleven. De uitwisseling van zielestof tussen mens en dier betekent eveneens de uitwisseling van karaktereigenschappen. Verwijzen we naar de Egyptische stad Mendes, en de heilige bokken (4.1.7.f.), of naar de uitzonderlijke scherpe blik van de krengvalk (4.1.7.). Eigenlijk is de occulte wereld voor het christendom te vergelijken met een wildernis. Hebt je levenskracht van dierlijke aard, je gaat veel geluk hebben op aarde, maar ja, als je sterft ga je dan weerom naar die dierenwereld. Slechts met de komst van het christendom kan die situatie veranderen. De mensen realiseren zich de revolutie van de komst van het christendom en de verlossing niet. Maar de occulte verwantschap tussen mens en dier kan lang nawerken. Het stemt toch tot denken. Religie een dieptefenomeen, geen oppervlaktefenomeen.

4.1.8. De dieren en Jezus, de mensenzoon

De profeet Jeremias bekritiseerde in zijn tijd reeds de Israëlieten omdat zij de demonische wezens van het dierenrijk vereren. Via nahualismen allerhande, tonen zulke wezens zich als wilde dieren en trachten de mens te belagen, vooral gedurende de nacht. Zoals hoger aangehaald, zijn het dan ook de dieren die - nog steeds - de wereld en de mensen in hun greep houden.

De Bijbel, *Daniël: 7:9/14*, zegt dat het rijk van God gelijkt op een mens, zoals de rijken van deze wereld op dieren gelijken. Men zou wellicht beter zeggen 'ondieren', want het dier, als schepsel, is goed. Het is tegenover zulke ondieren dat de profeet *Daniël* de Mensenzoon, Jezus, plaatst. Jezus is een van Godswege gezonden figuur die niet dierlijk is. De voorbeelden tonen verder aan dat in vele heidense religies de dieren en de wezens die deze dieren beheersen, centraal staan. De christelijke verlossing is ook heden bij

heel wat mensen nog niet tot in de diepere ziel doorgedrongen. Ook al noemen ze zich christen.

4.2. Een evolutie naar een verre toekomst

4.2.1. Zoeken naar spirituele verbanden

Gisela Weigl, *Die entschleierte Aura* [89], zegt dat zieners bestaan sinds mensenheugenis[90], zo zegt ze, maar niet iedereen bevond zich op hetzelfde spirituele niveau. Wat in het Westen als 'helderziendheid' wordt aangeduid, betekent meestal alleen astraal zien en niet het doorzien van werelden die de ware spirituele verbanden belichten. Zo ontstaat er een brug tussen de waarnemingen in het astrale licht en de verheven visioenen in diepe innerlijke concentratie, in de vormloze werelden van licht en geluid, de rijken van eeuwige vrede en onverwoestbare harmonie. Elk levend wezen is omgeven en doordrongen van een aurisch licht-ei en via dit ei trillend verbonden met al het bestaande. Dat aurische licht omhult alle sterren en werelden, elke steen en elk dier, elke plant en elke mens. Het omvat ook alle niet-materiële wezens, of het nu engelen of demonen zijn. (p.15).

Uit deze enkele zinnen van de helderziende mevrouw Weigl begrijpen we dat er met onze evolutie heel wat meer aan de hand is dan wat we hoger inde tekst al hebben vermeld. Wanneer iemand overlijdt, sterft het biologische lichaam en treed de mens uit. Hij bevindt zich dan in een fijnstoffelijk of etherisch lichaam. Mensen die zich niet realiseren dat ze gestorven zijn en de aarde niet willen verlaten, blijven aan dit lichaam gebonden. Zo kunnen ze voor zogenaamde spookverschijnselen zorgen bij hun naastbestaanden. Realiseren ze zich dit, dan sterft ook dit etherische lichaam. Men spreekt van de tweede dood. De overleden mens bevindt zich vanaf dan in een astraal lichaam dat niet onmiddellijk sterft. Mogen we daaruit besluiten dat de mens drie lichamen heeft? Een biologisch, een etherisch en een straal? Neen, helemaal niet. Volgens de occulte traditie heeft de mens er… zeven.

4.2.2. De mens heeft vele lichamen.

---

[89] Weigl G., Wezel F., Die entschleierte Aura, Eching (DL), 1986^{-2}, 142 en 143.

[90] Seher gab es zwar seit frühesten Zeiten, doch nicht alle standen auf der gleichen geistigen stufe. Was im Abendland als ‚Hellsehen' bezeichnet wird, meint meist nur ein Astralsehen und kein die wahren geistigen Zusammenhänge durchleuchtendes Schauen Welten. So spannt sich ein weiteren Bogen von den Wahrnehmungen im Astrallicht bis zu den erhabenen Schauungen in tiefster innere Sammlung, in den formlosen Welten aus Licht und Klang, den Reichen ewigen Friedens und unzerstörbarer Harmonie. (s.13). Jedes Lebewesen ist von einem aurischen Licht-ei umgeben, durchdrungen und über dieses mit allem Seienden schwingend verbunden. Dat aurische Licht umhüllt alle Sterne und Welten, jedes Gestein und Tier, jede Pflanze und jeden Menschen. Es umfängt ach alle nicht-materiellen Wesen, seien es Engel oder Dämonen. (s. 15).

De occultiste D. Fortune , *Esoteric philosophy of love and marriage*[91] zegt dat de mens een zevenvoudig wezen is. Geïncarneerd beschikt hij over zeven onderscheiden lichamen die in elkaar bestaan. Maar die zijn nog niet allen al even ver ontwikkeld. Vatten we het belangrijkste van wat Fortune hierover zegt, samen. Naast een biologisch, etherisch en een astraal lichaam, heeft de mens nog een aantal ijlere voertuigen die ook na de dood blijven voortbestaan.

In haar toelichting reconstrueert Fortune bij wijze van spreken de schepping op occult, op verborgen niveau. De hele schepping ligt aanvankelijk potentieel besloten in wat zij de 'monade', noemt, de goddelijke vonk. Die term, de 'monade' gaan we nog ontmoeten.

Deze splitst zich twee tegengestelde krachten, een positieve en een negatieve, een mannelijk en een vrouwelijk bewustzijn. Dit bewustzijn bouwt zich nu een vorm, een 'voertuig', en gaat het ook bewonen. Gezien vanuit de krachten die het voertuig bouwden, is het voertuig stoffelijk. Vanuit het voertuig gezien, zijn de krachten die het opbouwden ook ijler dan het voertuig zelf. Stellen we ons een suikeroplossing voor in warme water. Naarmate het water afkoelt verschijnen er, blijkbar uit het niets, suikerkristallen. Als het vormloze water het bewustzijn is, dan zou men kunnen zeggen dat de gevormde suikerkristallen het voertuig zijn. We zullen zien dat een dergelijk proces zich op steeds lagere niveaus zal herhalen.

Dit eerste voertuig bouwt zich nu een nieuw voertuig, van een iets grotere dichtheid. Het bewustzijn daalt vervolgens hierin verder neer. Vanuit dit tweede voertuig bekeken, is het eerste voertuig ijler. Vanuit het eerste voertuig gezien is het tweede meer stoffelijk.

Stoffelijkheid is hier een relatief begrip. Wat eerder tot ontstaan kwam is minder stoffelijk, wat later opgebouwd wordt, heeft een grotere dichtheid. Of nog anders gezegd: wat eerder tot ontstaan kwam, is meer energetisch ten opzichte van wat zich later materialiseerde.

Deze cyclus van verdichting en verdere materialisatie, herhaalt zich nu een aantal keer, zodat er achtereenvolgens zeven voertuigen of lichamen worden opgebouwd.

[91] Fortune D., Esoteric philosophy of love and marriage, Northamptonshire (UK), The aquarian Press, 1982[-6].

Het bewustzijn wordt hierbij telkens doorgegeven aan het laatst opgebouwde voertuig. Uiteindelijk is dat het meest stoffelijke, het biologische lichaam. Men kan zeggen dat elk lichaam, elk voertuig opgebouwd en gecontroleerd wordt door het voertuig erboven. Allen hangen samen en worden bestuurd en geleid door de reeds genoemde 'monade', het onstoffelijke beginsel of de goddelijke vonk. De Bijbel heeft het over de onstoffelijke ziel.

4.2.2.a. Een stoffelijke evolutie

We hebben reeds gezien dat dit biologische, grofstoffelijke lichaam zelf een zeer lange evolutie kent. Joan Grant sprak van een minerale, een vegetatieve en een dierlijke fase vooraleer men van een incarnatie als mens kan spreken. Soloviev vervolledigt deze reeks en stelt dat de mens nog moet uitgroeien tot een Godmens. Het bewustzijn breidde zich bij die vele belichamingen voortdurend verder uit.

Is nu het biologische voertuig, het menselijke lichaam, voldoende ontwikkeld, dan gaat de energie naar de ontwikkeling van het etherische lichaam, naar de laag van onze aura, het dichtst bij het fysische lichaam. We verdelen en controleren onze passies. Zijn we daarin voldoende gevorderd, dan investeren we onze fijnstoffelijke energie in het astrale lichaam. De volgende laag in onze aura breidt zich uit en krijgt lichtere kleuren. Vervolgens ontwikkelen we dat fijnstoffelijk lichaam dat ons in staat stelt concreet te denken. Nadien komt het abstracte denken, later investeren we energie in het spirituele niveau. Zo zal het bewustzijn zijn weg terug naar omhoog aanvangen. Vanuit de monade vertrokken, vergrootte het bewustzijn zich geleidelijk en daalde vanuit haar goddelijke hoogte steeds dieper in de stof neer. Het bewustzijn bouwde hierbij de verschillende en meer stoffelijke vormen of lichamen op, tot het ten slotte het materiële, grofstoffelijke, biologische lichaam bezielt en perfectioneert.

4.2.2.b. Een zich verheffen tot de geest

Dit bewustzijn begint vervolgens vanuit zijn meest stoffelijk voertuig, het fysische lichaam, terug aan zijn weg omhoog. Het vult op zijn terugtocht de nog lege, ijlere voertuigen die het reeds gevormd had nu op en verfijnt ze. Zo geraken de fijnstoffelijke lichamen, of de diverse lagen van de aura, want dat komt op hetzelfde neer, geperfectioneerd en op elkaar afgestemd. Dit op elkaar afgestemd zijn, betekent dat ze vlot met elkaar in verbinding staan. Nog anders gezegd, alle lagen zijn zich van zichzelf, maar ook van elk ander fijnstoffelijk lichaam bewuste. In psychologische taal, er is geen onbewuste

meer en ook geen onderbewuste. De mens is zich van alle lagen of lichamen voortdurend bewust. Ook van die van de medemens.

De mens die dat bereikt, heeft zijn lange evolutie afgewerkt. De hele kringloop is voltooid. Deze ging van de monade naar het biologische lichaam, dat dan een lange materiële evolutie kent, en gaat vervolgens terug naar de monade. Hij of zij die dat achter de rug heeft, is de helderziende bij uitstek. Hij bevindt zich op het hoogste spirituele niveau van helderziendheid waarover Gisela Weigl het had in haar boek, of om het met de woorden van Soloviev te zeggen, deze mens is uiteindelijk vergoddelijkt. Bij de ziener zijn alle lichamen in harmonie en op het moment van het zien is hij zich bewust van alle lichamen. Hij ontvangt het visioen bij volledig bewustzijn en kan alles controleren met zijn verstand, dat immers ook een gave van God is.

De visie die stelt dat een mens vele fijnstoffelijke lichamen heeft die tot ontwikkeling moeten komen, wordt door heel wat zieners, religieuze filosofieën, boeddhistische en theosofische strekkingen en ook door de occulte wetenschappen gedeeld. Maar hiermee hebben we al lang de volksreligie verlaten. Verwijzen we b.v. naar de Mechelse catechismus van 1964, die zegt een korte inhoud van de christelijke leer te bevatten. Op de vraag 141, Waarheen gaat de ziel na de dood van de mens? Luidt het antwoordt: “Na de dood van de mens gaat de ziel naar de hemel, of naar de hel, of naar het vagevuur”. Het is leerstof voor kinderen van 7 jaar en voor hen mag dat ruim volstaan. Wilde je echter voor de kerk huwen, dan werd verwacht dat je de inhoud van die catechismus in grote lijnen kende. Je werd er meestal over ondervraagd. Maar dat betekende voor velen dat ze het volwassen leven ingaan met enkel dat summiere basisinzicht over het leven na de dood.

G. Weigl, *Die entschleierte Aura* [92], zegt dat Alle chakra’s, alle fijnstoffelijke verbindingspunten, zijn in hem ontwaakt en actief. Zijn geest, ziel en lichaam werken samen. het onderbewustzijn, het wakende bewustzijn en het bovenbewustzijn zijn verenigd. De chakra's verbinden de zeven

[92] Weigl G., Wezel F., Die entschleierte Aura, Eching (DL), 1986^{-2}, 41-58. 58, Die Schwingungen von Himmel und Hölle werden vom geistigen Seher sehr viel stärker und tiefer empfunden als von einem weniger begabten Sensitiven. Für die meisten Menschen wäre die Schau in Vergangenheit und Zukunft eine untragbare Belastung, die ihnen das innere Gleichgewischt nehmen wurde. 59 Es besteht bei dem Seher ein Einklang aller Körper, und er ist zur Zeit der Sehens in allen Körper bewusst. R erhält die schau bei vollem Wachbewusstsein und kann alles mit seinem Verstand überprüfen, der ja auch eine Gottesgabe ist? Aura eines Meisters des Lebens: Seine Aura ist zehr Groß und hat eine Ausstrahlung von mehreren tausend Metern (s.40). Die Einheit von Geist, Seele und Körper ist gegeben, wenn die Chakras alle erweckt und in Tätigkeit sind, sowie Unterbewusstsein, Wachbewusstsein und Überbewusstsein vereinigt zusammenarbeiten. Die Chakras verbinden die sieben Leiber und stellen so die Einheit her. (S. 41).

lichamen en zorgen zo voor eenheid. Incarneren zulke mensen op aarde, dan ervaren ze zulks als beneden hun peil. De trillingen van hemel en hel worden door de spirituele ziener veel sterker en dieper gevoeld dan door een minder begaafd sensitief persoon. Ontmoeten zij een slecht uitstralend mens, dan incasseren zij heel wat kwaad en moeten dit verwerken. Kijken ze bij zulke een medemens in het verleden of in de toekomst, dan vormt dit om dezelfde reden ook een zware belasting.

Een aantal religieuzen noemt zich 'bruid van Christus'. Word je dat dan echt na één enkel aards leven in een kloostergemeenschap? Sommigen geloven dat letterlijk. Zijn zulke verwachtingen niet erg hoog gegrepen? We gunnen iedereen graag zijn of haar hemel, maar in het licht van de lange evolutie van de mens, lijkt die gedachte, zacht gezegd, niet erg realistisch. Net na het sterven kan de tegenstelling tussen de zeer hoge verwachting die men dan koestert, en de feitelijke situatie waarin men zich bevindt, wel eens tot paniekreacties leiden. Dat hebben we al eerder ontmoet. Een minimale voorbereiding over wat ons na de dood te wachten staat is echt geen luxe. Zeker niet voor mensen die zich elke dag in religie verdiepen. Vermelden we één feit: het boek 'de Homo Religiosus'[93] werd tijdens de middagmaaltijd in een klooster voorgelezen. Toen de zuster echter de thema's 'uittreden' en 'reïncarnatie' aanvatte, werd alle verdere lectuur verboden. En dat terwijl de Bijbel zelf hiervan meermaals melding maakt.

4.2.2.c. Alle voertuigen ontwikkelen

Zoals gezegd tonen de vele lagen van de aura, of de uitstralingssferen, zich als een aantal steeds groter en ijler wordende omhulsels rond de mens. Men kan ze vergelijken met de diverse rokken of schillen van een ui. Met dit verschil dat de rokken van een ui elkaar opvolgen: de één na de andere. De verschillende fijnstoffelijke lichamen doordringen elkaar: de ene doorheen de andere. Zo worden ze helderziend ook waargenomen. De etherische aura reikt meestal slechts een paar centimeter buiten het biologische lichaam.

De astrale aura is veel fijner en komt enkele decimeter buiten het lichaam. Fijnere lichamen reiken nog verder. Zieners zeggen dat de fijnste aura, afhankelijk van de spirituele ontwikkeling van de mens, een doormeter van enige honderden meter kan hebben. Zou Abisjag in de Alpen in een dal lopen, dan zou haar meest fijne aura dit dal helemaal opvullen. Zo groot kan een aura zijn. De aura van een vergoddelijkte mens heeft gemakkelijk een doorsnede van enige tientallen kilometer.

[93] Dit boek kan je op deze website integraal lezen.

De aura van een verlicht mens[94].

Verduidelijken wat reeds initieel werd gezegd. De mens zal nu in de loop van zijn lange evolutie alle ijle voertuigen onder zijn bewuste controle moeten krijgen. Hij zal vooreerst zijn etherisch lichaam, het voertuig van zijn passies leren beheersen. In psychologische taal: hij moet zijn driftleven de baas worden. In dieptepsychologisch jargon: hij moet 'het wilde ik' in zich leren beheersen. In occulte en religieuze taal: hij moet boven de verleiding van zijn lage en primitieve demonen leren staan. Helderziend gezegd: hij moet de eerste laag van de aura zo uitbouwen dat deze groot en lichtend wordt, uitgezuiverd van alle mogelijke donkere vlekken die zich eventueel tonen.

Is dit etherisch lichaam voldoende onder controle gebracht, dan komt het volgende voertuig, het astrale aan de beurt. Het gaat om de hogere en tedere gevoelens. De mens bouwt ook deze tweede laag van de aura uit tot deze groot en lichtend wordt. Naarmate hij dit voertuig vormt, is hij ook in staat om gelijkaardige gevoelens in de medemens aan te voelen. Het gelijke kent het gelijke.

Hierna volgt het volgende voertuig op. Fortune heeft het over het voertuig van het concrete verstand. Het denken van de mens wordt zo steeds minder vertroebeld door emoties of passies. Hij leert logisch streng en geldig te redeneren. Men ziet het belang dat de occulte en religieuze wereld aan logisch denken hecht.

[94] Titelpagina van Gisela Weigl, Die Entscheleierte Aura, Aquamarin Verlag, Grafing, 1986-2

Uiteindelijk, komen de voertuigen der abstracte gedachten en het spirituele lichaam aan de beurt. Deze hogere voertuigen zijn slechts bij zeer weinige mensen ontwikkeld.

Alle ijle voertuigen hebben ook een effect op de voertuigen eronder. Verwrongen gevoelens leiden tot biologisch een slecht werkend endocrien systeem en maken de mens ziek. Wie niet in staat is om een gezond oordeel te vellen, kan er emotionele hinder van ervaren, wat tot psychofysische stoornissen kan leiden. Zieke gedachten vertroebelen de psyché en leiden uiteindelijk tot fysische klachten.

Het doel van de evolutie is om al deze lichamen mooi op elkaar af te stemmen, zodat de mens zich op elk moment van elk der zeven lichaam bewust is. Zoals kan verwacht worden is dat een opgave voor vele incarnaties.

4.2.2.d. Drie immense bewegingen

Samengevat kunnen we zeggen dat het bewustzijn in een eerste beweging neerdaalt. Vanuit de hoge goddelijke sfeer dringt dit in zeven fasen geleidelijk dieper in de stof neer tot de materiële wereld wordt bereikt.

De tweede beweging bestaat in de uitbouw van een grofstoffelijke, biologisch lichaam. Deze vangt aan als één kleine cel, gaat over een mineraal bestaan, via een vegetatief en vervolgens een dierlijk leven, tot deze materiële vorm uiteindelijk evolueert tot een volwaardige mens.

Ten slotte gaat de derde beweging vanuit het fysische lichaam terug naar omhoog. Hierbij worden de ijle voertuigen verder uitgebouwd en geperfectioneerd en stijgt het bewustzijn geleidelijk terug hoger, tot bij de zevende fase, het goddelijke niveau weer bereikt wordt.

Miljoenen jaren geleden startte de evolutie van het bewustzijn tot het in de stoffelijke wereld neerdaalde. Vandaar zal het terugkeren naar de monade. Dan is het bewustzijn echter verrijkt met alles wat er op haar tocht doorheen de vele vormen van materie te leren was.

4.2.2.e. De persoonlijkheid en individualiteit

Fortune zegt nu dat de drie meest stoffelijke voertuigen het geheel van één incarnatie vormen. Bij een nieuwe incarnatie worden telkens ook een nieuw biologisch lichaam, een nieuw etherisch en een nieuw astraal lichaam opgebouwd. Ze worden op het einde van een incarnatie ook terug vernietigd. Men legt bij het sterven deze drie lichamen af. Ze zijn als een kleed dat goede

diensten heeft bewezen, maar dat nu versleten is en waarvan men zich ontdoet. Deze drie lichamen ontbinden geleidelijk nadat een mens gestorven is. Deze drie samen noemt Fortune “the personality”, “de persoonlijkheid”. Herinneren we eraan dat het Latijnse woord ‘persona’, ‘masker’ betekent. Een masker verbergt het ware gezicht, en hier het diepere wezen van de mens.

Geheel anders is het met de ijlere voertuigen die te maken hebben met het concrete denken, met het abstracte denken en met het spirituele in de mens. Deze ijle lichamen of aura’s vergaan niet na de dood. Ze zijn niet onderhevig aan een afsterven. Fortune spreekt van de ‘individuality”, of ‘individualiteit’. Deze overstijgen een incarnatie. Anders gezegd, datgene wat we in een incarnatie verwerven aan concreet en abstract denken en aan het geestelijke, blijft verworven en nemen we mee naar een volgende incarnatie. Alles wat met en in deze hogere lichamen gebeurt, overstijgt de dood. Zo zijn occulte inwijdingen, ten goede of ten kwade, iets dat in principe voor de eeuwigheid wordt meegedragen. Tenzij andere, sterkere factoren hierop kunnen inwerken. Maar eenvoudig is dat niet.

Op het einde van iedere incarnatie geeft de persoonlijkheid haar ervaringen door aan de individualiteit. Het is de individualiteit die evolueert. Bij iedere volgende incarnatie wordt de nieuwe personaliteit opgebouwd door de individualiteit. Omdat deze individualiteit na elke incarnatie ten goede gegroeid is - laten we even van die optimistische veronderstelling uitgaan - bouwt ze een rijkere persoonlijkheid op dan de voorgaande. In het andere geval wordt een armere persoonlijkheid opgebouwd. Onze individualiteit betreft de eenheid van een evolutie, onze personaliteit betreft de eenheid van één enkele incarnatie. De individualiteit is ook de drager van wat men ook het occulte statuut van de mens noemt. We zouden dit occulte statuut van een mens ook zijn of haar individualiteit kunnen noemen.

Houden we met dit alles rekening, dan lijkt het wel of we boven de pijn en het plezier van het moment moeten uitstijgen. Dat geldt zelfs ook van een incarnatie. We baseren ons leven, in de mate van het mogelijke, best op datgene wat dit tijdelijke overstijgt.

4.2.2.f. De evolutie versnellen of vertragen

Men ziet zo in dat de mens bepaald wordt door wat hij in het verleden gedaan heeft. Hij vormt zijn toekomst nu al door zijn reacties op wat hij in zijn huidige leven doormaakt. Hij kan trachten de lasten van het leven te verwerken en te overwinnen, of hij kan ze trachten te ontvluchten, en er zich laten door verpletteren. De mens versnelt of vertraagt zelf zijn evolutie.

Fortune zegt dat de individualiteit de beide geslachten bevat. De personaliteit echter bevat normaal gezien slechts één geslacht. Een man kan in een volgend leven als vrouw geboren worden, en omgekeerd. Velen die zich vorige levens herinneren, getuigen van zulk een verwisseling van geslacht.

Omdat niet alle monaden tegelijk tot 'manifestatie' komen, staan ook niet alle mensen op hetzelfde peil. Ook wenst niet iedereen even snel te evolueren. Sommigen zijn ons in hun evolutie voorgegaan en bevinden zich al op een hoger peil dan anderen. Zij kunnen voor ons een gids zijn.

4.3. Seksualiteit en 'mating'

Fortune schreef over de fijnstoffelijke lichamen en het biologische lichaam van de mens met betrekking tot liefde en huwelijk. Man en vrouw moeten zoveel mogelijk bij elkaar passen. Maar met een zevenvoudig lichaam is dat blijkbaar niet zo eenvoudig. Mensen kunnen op verschillende niveaus op elkaar inwerken en energieën uitwisselen. De Engelse term hiervoor is 'mating', 'paren', maar dat is veel ruimer dan alleen maar seksueel contact. Zo kunnen mensen al of niet bij elkaar passen op lichamelijke, passionele, emotionele, mentale en spirituele hoogte. Alle reeds ontwikkelde voertuigen kunnen hierbij aangesproken worden. In alle voertuigen, of op alle niveaus, kan levenskracht uitgewisseld worden. Alleen als hierbij het fysische lichaam aangesproken wordt, spreekt men traditioneel van seksualiteit.

Worden er energieën uitgewisseld doorheen de fijnere voertuigen, dan spreekt Fortune van 'mating'. Zo kunnen mensen die met een bepaald probleem worstelen, hierover met een medemens een 'vruchtbaar' gesprek aangaan en er 'bevruchte' ideeën aan overhouden. Dan is er op dat bepaalde niveau, of zeggen we via dat bepaalde voertuig, uitwisseling geweest van kracht. Dat is dus 'mating'. Het spreekt voor zich dat zulke 'bevruchtingen' zich tot ver buiten huwelijk en vriendenkring kunnen uitstrekken.

Wanneer in een huwelijksleven de groei van beide partners nogal verschillend verloopt, kan dit ook aanleiding geven tot spanningen. Is de vrouw met tedere gevoelens voorop, en de man nog slechts op passies ingesteld, dan blijft de vrouw met haar gevoelslichaam 'onbevrucht' achter en kan zij zich onvoldaan voelen. Ze kan eventueel elders begrip voor haar gevoelens zoeken in een zogenaamde 'platonische' liefde. Het gevaar bestaat dan dat hierbij de stap naar de lagere voertuigen wordt gezet en op emoties, passies en seksualiteit uitloopt. Iemand met een hoge spirituele

belangstelling zal bij een partner die enkel passionele interesses heeft, weinig voldoening vinden.

Dit wederzijds 'bevruchten' is ook een kortstondig proces, terwijl een huwelijk in principe wordt aangegaan voor de tijd van een hele incarnatie. Zeker wanneer men ook kinderen wil grootbrengen. Verloopt de groei der diverse voertuigen in beide partners min of meer gelijk, dan zal hun huwelijk in heel wat opzichten wederzijdse voldoening schenken.

Wie van de partner enkel seks verwacht, vindt gemakkelijker iemand die hieraan voldoet, dan iemand die bovendien een goede emotionele verstandhouding, eenzelfde intellectuele belangstelling en een gelijkaardige spirituele hoogte wenst. Hoe groter de verwachtingen, hoe moeilijker de keuze. Maar hoe groter ook de voldoening nadien.

Dat echter in het huwelijksleven alle voertuigen met elkaar in overeenstemming zijn is een grote uitzondering. Dat wordt volgens Fortune slechts bereikt na vele levens elkaars partner te zijn geweest. Vinden man en vrouw elkaar op het hoge spirituele niveau dan is er weinig reden om terug te incarneren, dan, zo zegt Fortune, zijn de aardse lessen ruimschoots geleerd.

4.3.a. De levensloop van een mens

Tijdens een incarnatie werkt de mens voort aan wat hij al eerder begonnen was. Zijn eerste levensjaren zijn vooral toegespitst op de biologische groei. Gedurende de pubertijd ontwikkelt zich een waaier van gevoelens. Nadien krijgt het abstracte denken meer aandacht. En de mens gaat gewoonlijk pas in de herfst van zijn leven nadenken over echt spirituele thema's, als hij al zover komt. Slechts op welbepaalde tijden van zijn bestaan bouwt hij verder aan welbepaalde fijnstoffelijke lichamen. Een puber is er nog niet aan toe om zijn spiritueel lichaam te verfijnen en een mens op leeftijd hoeft zijn biologisch lichaam niet meer op te bouwen.

4.3.b. 'Mannelijk' en 'vrouwelijk' zijn relatieve begrippen.

In het biologische lichaam is bijna steeds duidelijk bepaald wie man is en wie vrouw, wie het gevende aspect vertegenwoordigt en wie het ontvangende. In onze fijnstoffelijke lichamen is dat relatief. Het kan wisselen afhankelijk van het feit of men zich gevend of ontvangend opstelt. Wie de eigen gevoelens aan andere meedeelt is tijdens dit proces mannelijk in de sfeer der emoties, ongeacht of het nu een biologische man of vrouw is. Wie aan de andere

informatie meedeelt is op dat ogenblik mannelijk in de sfeer van de concrete geest. Wie de informatie ontvangt is dan op dat niveau van werkelijkheid vrouwelijk. Niet de vorm is hier bepalend, wel de relatieve kracht. Omdat het steeds om levenskracht gaat, die verondersteld wordt van heel hoog te komen, en in de verschillende lichamen steeds verder omgevormd wordt, is alle 'mating' en alle seksualiteit in wezen een sacraal gebeuren. Wie bovendien bekommerd is om het ontwikkelen van zijn of haar fijnstoffelijke lichamen, zal de levensenergie ook met dat doel aanwenden. Vanuit dit evolutionaire of magische standpunt gezien, zal men er dan nauwgezet op letten dat deze levenskracht niet verloren gaat maar steeds op één of andere manier de groei der voertuigen bevordert.

Tot zover wat Fortune ons meedeelt over de occulte aspecten van bevruchting en van seksualiteit. Een aantal zieners deelt die mening.

4.3.c. Seksuele onthouding

In de visie van D. Fortune is het duidelijk dat seksualiteit in principe gereserveerd blijft voor het scheppen van nieuw leven. Seks is er vanuit deze visie niet om het plezier dat eraan verbonden is. Zij is er wel om efficiënt gebruikt te worden. Daarom wordt de energie ervan niet 'verspild' in een vluchtig genot, maar gebruikt om deze levenskracht te transformeren en naar andere, hogere voertuigen te leiden. Daarom kan seksueel genot niet de hoofdactiviteit van een aards leven zijn, zoals een aantal seksuologen dat wel eens stelt. Wie rijkere gevoelens wil ontwikkelen, wie zijn denkvermogen naar grotere hoogten wil brengen, wie naar religieuze hoogten wil stijgen, zal daarop zijn aandacht richten. Vandaar ook de neiging tot seksuele onthouding. Deze is niet ingegeven omdat het beleven van seksualiteit op zich slecht zou zijn, wel omdat men zo de levenskracht eerder economisch en spaarzaam wil gebruiken. Ze dient andere doelen, op een hoger niveau van werkelijkheid.

Het kan bij dit alles niet de bedoeling zijn de seksuele verlangens te verdringen, wel blijkt dat men uiteindelijk op dat niveau geen verlangens meer voelt. Wie daar niet aan toe is, waagt zich best niet op dit pad. Heel wat mystiekers die deze weg opgingen, getuigen van de helse bekoringen en beproevingen die ze hierbij ondervonden.

Men hoort in onze tijd wel eens meer beweren dat Christus een seksuele verhouding zou gehad hebben met Maria-Magdalena. Onder meer het boek van Dan Brown, en de film *The da Vinci Code* vermeldt zulks. Men ziet zo dat het haaks staat op Jezus' oproep tot een geestelijk leven en de energieën

hieraan eigen. Jezus kan onmogelijk het omgekeerde van zijn roeping in praktijk hebben gebracht. Dergelijke beweringen steunen overigens op geen enkel stevig bewijs en worden in de religiewetenschap niet ernstig genomen.

4.3.d. Energie op verschillende niveaus

Magie werd gedefinieerd als het werken met fijnstoffelijke energieën. Magisch werk kan zich op elk niveau van werkelijkheid, of zeggen we: met de energie en de levenskracht behorend bij elk voertuig, voordoen. Men kan zo helend inwerken op het niveau van het biologisch lichaam. Dat doet de medische wetenschap. Men kan helend inwerken op het etherische of het astrale lichaam. Dat doen therapieën als de homeopathie. Men kan helend inwerken op nog hogere voertuigen. Dat doen b.v. mensen die de handen kunnen opleggen en zo een deel van hun eigen fijnstoffelijke energie doorgeven. Men kan zich verder in gedachten voorstellen dat alles goed verloopt. Dat gebeurt bij het zogenaamde positieve denken. De kracht van de gedachte vormt een 'gezond' gedachtelichaam. Het is een vorm van autosuggestie. Het heeft zijn helende invloed, zijn 'weerslag' op de lagere voertuigen, en uiteindelijk op het biologische lichaam.

Ook het verschil tussen een hoge spirituele genezing en een autosuggestie kan hiermee verduidelijkt worden. Autosuggestie begint op het niveau van het concrete denken. Daar ordent iemand de eigen levensenergie op een 'gezonde' manier. Een spirituele ingreep is echter van een veel hoger niveau. Het spirituele lichaam krijgt van buitenaf een plotse toevoer van energie. Dat gebeurt b.v. wanneer iemand met een sterk Bijbels Godscontact de handen bij een medemens oplegt en hierbij ook regelmatig bidt. De weerslag hiervan laat zich gelden op alle 'lagere' voertuigen.

In deze gedachtegang merkt men ook dat de diepste vorm van genezing bestaat in een doorgezet en volhardend ethisch gedrag. Dan wordt het meest ijle voertuig 'geheeld', wat zijn weerslag heeft op alle volgende. Dat is ook het niveau of de hoogte van het Trinitaire gebed en van de werkelijke spirituele bekering. Die voltrekt zich niet oppervlakkig, wel in de diepste zielediepten. Of zeggen we beter, op het hoogste ziele-niveau van de mens. Dat is ook het niveau van de genade en van de mirakels van Jezus.

4.3.e. Een krachtig vliegwiel

Men kan van de ene dag op de andere besluiten zich te bekeren. Maar vooraleer het effect hiervan tot in alle fijnstoffelijke lichamen reikt, is er toch heel wat tijd vereist. Zo gezien is een bekering geen lichtzinnige aangelegenheid. Sommige mantisch begaafden stellen dat er wel eens meer

dan één incarnatie vereist is vooraleer de sporen van een al te demonische archaïsche religie uitgezuiverd en verheven zijn tot bijvoorbeeld een Bijbels christendom. Een echte bekering is niet alleen een zaak van de persoonlijkheid, maar vooral van de individualiteit. Trilles, in zijn boeiend werk *Chez les Fang*[95] (zie verder) wees erop dat de kinderen die opgeleid werden tot ngil, tot zwarte magiër, niet meer voor hogere waarden open stonden. “Altijd zijn zij van de missie weggegaan, nog slechter dan zij er aangekomen zijn”, en “de christelijke vorming heeft op hen geen enkele vat”, zo besluit pater Trilles. Wat erop wijst dat de ngilvorming veel dieper in de on- en onderbewuste lagen, - Fortune zou zeggen: tot in de individualiteit van de mens – doordringt dan een al te oppervlakkige christelijke vorming. De hogere religie die het christendom is, raakt hier duidelijk aan haar grenzen, haar door de zogenaamde lagere religie gesteld. Zo taai en krachtig lijkt in de mens die heidense oerlaag.

Men kan de individualiteit beschouwen als een krachtig vliegwiel dat aanvankelijk geen beweging kent. Zet men nu vanuit de persoonlijkheid, vanuit een incarnatie, krachten aan het werk, dat zullen deze het vliegwiel geleidelijk in beweging brengen. Die beweging kan metaforisch gesproken, mee met de klok zijn, of tegen de draairichting in. Het vliegwiel kan met de evolutie meedraaien, in ethische zin, of tegen deze evolutie in. Volgende incarnaties kunnen het draaien van het vliegwiel verder versnellen, maar ook vertragen. Om een snel draaiend vliegwiel echter van draairichting te doen veranderen, moet het eerst afgeremd worden, tot het stil komt te staan. Dan pas kan het in de andere richting in beweging worden gebracht.

Men ziet zo ook in dat een persoon in het huidige leven behoorlijk veel goed kan doen, terwijl het vliegwiel van de individualiteit omwille van fouten van vorige incarnaties, nog in de verkeerde richting draait. Sommige mensen voelen intuïtief deze dualiteit aan. Dit heeft dan niets te maken met een bewust berekend en geslepen gedrag, waar bij wijze van spreken een kleine vis wordt uitgeworpen om een grotere te vangen. Neen, de mens komt dan heel oprecht over en is bezield met de beste bedoelingen, maar ze worden nog gekleurd door iets negatiefs vanuit de diepten van de ziel.

Ook het omgekeerde bestaat. We hebben dan een mens met een goed draaiend vliegwiel, met een ethisch gestemde individualiteit, maar die in zijn huidige bestaan toch een belangrijke fout maakt. In het geheel van diens evolutie weegt ze dan minder zwaar door. Verwijzen we bijvoorbeeld naar de

[95] Trilles P., Chez les Fang (Quinze années de séjour au Congo français), DDB, Lille, 1912, 190-196.

bekering van Paulus. Hij, die christenen vervolgde, wordt getroffen door een verblindend licht, waarna hij zich bekeert en de grote voorvechter van het christendom wordt.

Fortune, *The training and work of an initiate*[96], zegt dat zulk een plotse verlichting slechts mogelijk is bij zeer ver gevorderde zielen. Vermelden we hier bijvoorbeeld ook de "goede moordenaar" die samen met Christus aan het kruis stierf. Ofschoon hij gekruisigd werd omwille van een moord, iets wat Bijbels gezien een wraakroepende zonde is, zegt Jezus dat hij na zijn dood toch onmiddellijk ten hemel zal opgenomen worden.

4.3.f. Gebruik en misbruik van seksualiteit

Buitenbijbels gezien kan men zich de levenskracht van anderen toe-eigenen via seksualiteit. De praktijken van santeria en macumba die verder nog aan bod zullen komen, illustreren dit. Die riten zijn orgiastisch. De godheid leeft zich seksueel uit, neemt krachten van het medium en investeert een deel hiervan terug in het oplossen van een aantal praktische levensproblemen.

Een aantal andere culturen gebruikt seksualiteit in een heel wat meer beheerste vorm. In hun axiomatiek geschiedt dat zeer gewetensvol. Als een mens ziek is en zijn of haar genezing vereist bijvoorbeeld lesbische riten, dan aarzelt men in die culturen geen ogenblik. Het zou veeleer een nalatigheid en een fout zijn om beschikbare energieën niet aan te wenden om een medemens te helpen. Voor hen gaat het om een verantwoord gebruik van fijnstoffelijke energie. Die riten zijn dan niet wild, doch aan strenge voorschriften gebonden. Eens dat het doel bereikt is, zal men er niet meer aan denken om zulke sacrale praktijken te laten voortduren. Dan houdt dat op. Men blijft b.v. het huwelijk van diegenen die zich tot deze riten lenen, als sacraal en gaaf beschouwen, en men wil dat zo houden.

Wie hierbij dit onderscheid niet maakt tussen enerzijds porno en anderzijds het contacteren van hogere levenskrachten, veroordeelt zichzelf tot een foutieve interpretatie. Dat is ten minste de visie van deze niet-Bijbelse religies en van de beoefenaars van dergelijke vormen van magie. Zij zullen zich met enige verbazing afvragen wat de voldoende en noodzakelijke redenen zijn om het gebruik te verbieden van de middelen die in de natuur voorzien zijn om problemen op te lossen.

[96] Fortune D., The training and work of an initiate, Northamptonshire, The aquarian Press, 1930^{-1}, 1982, 38.

Verwijzen we weer naar pater P. Tempels, *Bantoe filosofie*[97], die schrijft dat zijn Baluba niet konden begrijpen waarom de missionarissen hun de magie wilden verbieden: “Het kan toch niet verkeerd zijn gebruik te maken van de middelen die God de mens heeft gegeven, om zijn levenskracht in stand te houden en te versterken”. Men ziet de religieuze oorsprong van de seksualiteit: voor hen is het een middel dat God gegeven heeft. Wat een verschil met de overwegend profane mentaliteit van onze cultuur. Zoals gezegd kan men het de heidense religies onmogelijk ten kwade duiden dat zij hun problemen trachten op te lossen met de middelen die zij ervoor ter beschikking hebben, en dit op een ogenblik dat zij van het bestaan van Trinitaire energieën nog nooit hebben gehoord.

Ons westers aanvoelen van geslachtelijk leven is inderdaad tweeledig verschoven ten opzichte van het archaïsche gezichtspunt. Een vorm van christendom bande enerzijds iedere seksuele ritus als doodzonde uit. En anderzijds ontheiligde het moderne rationalisme, vooral in zijn Frans-materialistische versie der 18de eeuw, alle riten, de seksuele inbegrepen. Daardoor werden zij tot profane porno herleid. Willen wij ons inleven in de axiomatiek der niet Bijbelse religies en in hun magieën, willen wij begrijpen waarom zij dat doen, dan moeten wij hun axioma’s delen, niet de onze. Dat hebben we al beklemtoond.

4.3.g. Vatten we kort samen.

Dit onderdeeltje over religie en seksualiteit (4.3.) beklemtoonde dat seksualiteit zowel een profane als een sacrale zijde heeft. De term ‘seksualiteit’ wordt gebruikt als de contacten in de eerste plaats het biologische lichaam betreffen. De mens beschikt magisch gezien, naast zijn fysische lichaam ook nog over een aantal andere ijle voertuigen of fijnstoffelijke lichamen. Deze tonen zich mantisch als verschillende aura’s of uitstralingen die in elkaar overvloeien. In contacten met medemensen kunnen deze fijnstoffelijke lichamen ook ‘bevruchtend’ inwerken op elkaar. Hierbij worden energieën gegeven, ontvangen of uitgewisseld. De Engelse term hiervoor is ‘mating’.

Geschiedt deze uitwisseling in het voertuig van de diepe emoties, dan voelt men zich bijvoorbeeld gevoelsmatig beter begrepen. Heeft de bevruchting plaats in het verstands-lichaam, dan ziet men na een uitwisseling van gedachten hierover, plots veel klaarder in het probleem dat het onderwerp van gesprek was. Of heeft men met iemand gebeden om

[97] Tempels P., Bantoe filosofie, Antwerpen, de Sikkel, 1946, 17.

inzicht in een spiritueel gegeven, dan ziet men enige tijd later, als bij ingeving, plots klaar in het probleem. Of misschien volgt hieruit één of andere religieuze ervaring waar men zich in het verdere leven aan optrekt.

Het is uiteindelijk de bedoeling om al deze ijle lichamen te ontwikkelen en op elkaar af te stellen. Een volledige evolutie houdt in dat men vanuit het geestelijke geleidelijk neerdaalt in de zich steeds verdichtende stoffelijke wereld, om na een lange materiële ontwikkeling, terug via de ijlere vormen van stof op te stijgen naar het geestelijke. Dit vergt heel wat belichamingen of incarnaties. Wat de persoonlijkheid in elke incarnatie heeft verworven, wordt bij het overlijden doorgegeven aan de zogeheten individualiteit, die onsterfelijk is en die de ervaringen van vele levens samenvat. De mens kan zijn evolutie versnellen door zijn fijnstoffelijke levenskracht op een spaarzame en ethisch gerichte manier te gebruiken en zijn hogere voertuigen te ontwikkelen. Tot zover in grote lijnen wat Fortune ons hierover te vertellen heeft.

4.4. De thema's van het vierde axioma samengevat.

Dit hoofdstuk behandelde de evolutie. De mens is een burger van twee werelden, hij kent een profane en een sacrale evolutie. Deze laatste is voor de meeste mensen verborgen. Echter niet zo voor een helderziend iemand. Deze kan in de aura het ethische peil van zijn evenmens aflezen. Soloviev zegt dat vanaf de schepping de wezensvormen in de hoge fijnstoffelijke wereld reeds bestaan. Ze zijn dan de modellen waarnaar alle leven op aarde zich zal vormen. De biologische evolutie schept de materiële voorwaarden waardoor het hogere zich in de materie kan realiseren. Het doel van de evolutie is dat de mens zich uiteindelijk vergoddelijkt. Dit geschiedt doorheen zeer vele levens. Een aantal mensen herinnert zich nog een vorig bestaan. O.m. Joan Grant getuigt daarvan. Zij schreef een aantal boeken over vorige incarnaties, zij was b.v. ooit een Egyptische rijk, een indiaanse en een Italiaanse.

Het nog primitieve bewustzijn doorloot hierbij de verschillende stadia van het leven. De actrice Shirley Maclaine herinnert zich zelfs nog dat ze de ondergang van het mysterieuze Atlantis meemaakte. De best gedocumenteerde getuigenis over reïncarnatie is deze van Shanti Devi. Zij kon zich in vele details haar meest recente vorige leven herinneren. Het nauwgezet historisch onderzoek besloot dat zij inderdaad de reïncarnatie van een zekere Lugdi Devi was.
Ook de Bijbel vermeldt een aantal teksten die reïncarnistisch kunnen geïnterpreteerd worden.

In wezen gaat het er om het bewustzijn steeds meer te verruimen. Het begint behoorlijk primitief. Joan Grant zegt dat het bewustzijn eerst vervat zit in steen. Op een bepaald ogenblik is het bewustzijn zo toegenomen dat het aan een reeks plantaardige incarnaties beging, nadien incarneert in een dierlijk bestaan, om na ook hierin een lange evolutie te hebben gekeend over te gaan in een primitief mens. Deze evolueert dan voort tot wat wij kennen als een Homo Sapiëns, de verstandige mens. Deze wordt geacht nog verder te evolueren tot een vergoddelijkte mens. Maar zover is hij nog niet. Ook is die evolutie niet steeds in een positieve zin. De mens die al te veel zijn kansen tot groei verspeelt, kan wel eens terug in een lager stadium van leven worden herboren. Dat is tenminste de getuigenis van sommigen.

Dat we met dieren een geheimzinnige occulte band zouden hebben wordt geïllustreerd door wat men 'nahualisme' noemt. Via een bloedritus wordt bloed van een mens geruild met een welbepaald dier. De bedoeling hiervan is om die eigenschappen van het dier te verwerven die het overleven in een primitievere natuur mogelijk maken. De zwarte die de krengvalk als totemvogel heeft, is ervan overtuigd dat als hij op jacht gaat, zijn blik dan ook de snelheid en de scherpte van de valk bezit.

Sommige sjamanen hebben zelfs een dier als partner. Zij kunnen bij genezingen dan beschikken over dierlijke energieën, die heel wat krachtiger zijn dan die van planten. D Grieks ontdekkingsreiziger Herodotus vermeldt zelfs dat in de Egyptische stad Mendes vrouwen gemeenschap hadden met bokken. En Gatti geeft ons de beschrijving van de wijze waarop een nieuwe 'heilige' pythonvrouw haar partner, een python, in de wildernis gaat opzoeken.

De profeet Jeremias bekritiseerde in zijn tijd reeds de Israëlieten omdat zij de demonische wezens van het dierenrijk vereren. Occult gezien zijn nog steeds de dieren die de wereld en de mensen in hun greep houden.

De Bijbel, Daniël: 7:9/14, zegt dat het rijk van God gelijkt op een mens, zoals de rijken van deze wereld op dieren gelijken. Men zou wellicht beter zeggen 'ondieren', want het dier, als schepsel, is goed. Het is tegenover zulke ondieren dat de profeet *Daniël* de Mensenzoon, Jezus, plaatst. Jezus is een van Godswege gezonden figuur die niet dierlijk is. De voorbeelden tonen verder aan dat in vele heidense religies de dieren en de wezens die deze dieren beheersen, centraal staan. De christelijke verlossing is ook heden bij heel wat mensen nog niet doorgedrongen.

Na de evolutie vanuit een ver verleden te hebben belicht, richten we de blik op een verre toekomst. De mens kent niet alleen een stoffelijke evolutie, maar ook, en veel belangrijker, een evolutie in het bewustzijn. De mens heeft niet alleen een biologische lichaam, maar ook een aantal fijnstoffelijke lichamen. In zijn lange reis vanuit de monade werden deze, de ene na de andere gevormd, echter nog als lege recipiënten. Tot eindelijk de stof van de aarde werd bereikt. Daar kende het steeds groeiend bewustzijn een zeer lange evolutie o.m. over plantenrijk en dierenrijk naar een incarnatie als menselijk wezen. Dat moet gedurende eeuwen uitgroeien niet allen tot een homo sapiëns, maar deze mens moet zich bovendien vergoddelijken. Dit laatste geschiedt door terug de weg naar de oorspronkelijke monade aan te vatten. Dit doet hij door zijn fijnstoffelijke lichamen, sommigen spreken van voertuigen, verder te ontwikkelen en op elkaar af te stemmen. Of, om het met andere woorden te zeggen, zijn aura moet zich uitbreiden, hij moet groter en lichter worden.

Hij zal vooreerst zijn etherisch lichaam, zijn passies leren beheersen. Daarna volgt het lichaam van hogere en tedere gevoelens. Vervolgens zal hij het voertuig van het concrete verstand ontwikkelen. Het denken van de mens wordt zo steeds minder vertroebeld door emoties of passies. Hij leert logisch streng en geldig te redeneren. Uiteindelijk, komen de voertuigen der abstracte gedachten en het spirituele lichaam aan de beurt. Deze hogere voertuigen zijn slechts bij zeer weinige mensen ontwikkeld. Al deze lichamen moeten mooi op elkaar afgestemd geraken., zodat de mens zich op elk moment van elk der zeven lichaam bewust is. Hij heeft geen onbewuste meer, noch een onderbewuste. Ook zijn medemens is voor hem als een open boek. Hij doorziet zijn naaste en de rode draad in diens lange evolutie. Hij ziet hoe die mens problemen heeft veroorzaakt, eventueel ook heeft opgelost. Hij heeft geleerd zijn fijnstoffelijke energie op een efficiënte wijze te gebruiken om zijn groei te versnellen. Hij weet dat seksualiteit die energie is die naar het biologische lichaam wordt geleid. Hij weet dat het zijn evolutie dient als hij deze energie naar de ijlere voertuigen leidt.

Tot zover de samenvatting van het vierde hoofdstuk.

5. Dynamische krachten in niet-Bijbelse religies

Ook niet-Bijbelse religies hebben hun mirakels. In dit hoofdstukje nemen we een steekproef met betrekking tot het oplossen van levensproblemen bij een aantal heidense religies of religieuze praktijken. Want dat doen ze heel zeker: in een aantal gevallen lossen ze de problemen van de mens op. De

vraag blijft hierbij echter levensgroot. Vanwaar komt de energie om een mens van zijn of haar ellende te bevrijden? En daar willen we nu op ingaan.

5.1. Enkele niet-Bijbelse religies

5.1.1. Santeria

Lezen we Migene Gonzales-Wippler, *The santeria Experience*[98]. Het boek geldt zo een beetje als model voor wat wezenlijk een heidense religie is. Santeria komt uit West-Afrika (Nigeria, Benin) en is de religie van de Yoruba volkeren. Vele Yoruba's werden indertijd als slaven en slavinnen naar Cuba, Puerto Rico, Haïti, Trinidad, en Brazilië overgebracht. Ook in Florida en New York is santeria verspreid. In New York alleen al telt deze religie (opm.: in 1992) 300.000 volgelingen. Ruim honderd miljoen mensen zouden wereldwijd op één of andere wijze deze religie aanhangen. De schrijfster Migene Gonzales-Wippler was een blanke antropologe en werd als kind opgevoed door een kindermeisje, dat aanhangster was van santeria. Santeria is een syncretische religie: een mengeling van oppervlakkig katholicisme en West-Afrikaans heidendom. Letten we op de betekenis van het woord 'Santer', 'heilig'. Santeria betekent 'wat het heilige betreft'. Net zoals in het christendom is ook hier het heilige, als toegenomen kracht, het object der religie.

Een 'deus otiosus'. Zo kent de santeria-religie een 'deus otiosus', een opperwezen, dat men Olorun noemt. Dit opperwezen verschilt van de Bijbelse Jahweh. Olorun is voor de santeria-gelovigen de bron van alle leven en levenskracht. Santeria is dan blijkbaar een dynamistische religie. Nadat Olorun deze wereld geschapen had, beschouwde hij zijn werk als beëindigd en bekommerde zich verder niet meer om de kosmos en de mensheid. Hij is er nog wel, maar op een verre achtergrond. Hiermee is hij een soort van vadsige, luie god. In de godsdienstgeschiedenis spreekt men van een 'deus otiosus', een god 'op vakantie'. Het Latijnse woord 'otium' staat tegenover 'negotium' dat bezigheid, werkzaamheid betekent. Hij is dus een luie god. Het werk wordt in de santeria-religie gedaan door de orisha's, een soort van goddelijke helpers. Als lagere godheden beheersen zij het heelal en vooral het lot van de mensen. Men zou ze kunnen vergelijken met de hofraad van Jahweh, waarvan sprake is in de Bijbel (*Job 1:6*).

Voor de santeria-gelovigen zijn Olorun en de orisha's objectief bestaande, maar fijnstoffelijke wezens. Men begrijpt niets van deze religies als men hun goden en andere fijnstoffelijke wezens naar het rijk der fantasie verwijst. De

[98] Gonzales- Wippler M., The santeria Experience, Minnesota, 1992-2.

orisha's worden tijdens rituelen ook effectief gecontacteerd. Wie sensitief is, wie mantisch begaafd is, zo beweren deze gelovigen, zal hun aanwezigheid voelen, eventueel zien, en hun woorden effectief ook horen. Deze religie is dus verre van nominalistisch of rationalistisch. Herinneren we eraan dat b.v. 'Olorun' voor een nominalistisch ingesteld mens slechts een naam is waaraan niets in de werkelijkheid beantwoordt. Voor een santeria-gelovige roept het uitspreken van de naam deze godheid op. Maken we een onderscheid tussen de termen 'rationeel' en 'rationalistisch'. Beiden houden verband met geldig redeneren. Voor het rationalistisch denken bestaat enkel het natuurlijke niveau van werkelijkheid. Hij benadert religie extern, als buitenstaander, en verwijst alle geesten en goden naar het rijk der fantasie. Om het met de woorden van de Duitse denker Shopenhauer te zeggen : de gelovige is hier 'ein nicht-ich'. Het rationele denken daarentegen houdt ook rekening met de buitennatuur en de bovennatuur. Daar benadert men religie 'intern', men tracht zich in te leven in het geloof van de medemens. De gelovige is 'ein ich-noch-einmal'.

5.1.1.a. 'Do, ut des', 'ik geef, opdat jij geeft'.

Gonzales Wippler schrijft dat de mensen 'ashé' nodig hebben om te overleven en om diverse levensproblemen op te lossen. 'Ashé' is het santeria-woord voor fijnstoffelijke levenskracht. Waar haalt men nu deze 'ashé'? Bij diegenen die ze bezitten. Dat zijn de orisha's, de goden en de vele natuurwezens. Waar halen de orisha's deze energie? En hier vinden we een essentieel verschil met de christelijke, dynamistisch-georiënteerde religies. De vereiste energie komt uit de offers die de goden van de gelovigen krijgen, of liever, de offers die ze eisen en die hun worden aangeboden. De goden willen eerst gunstig gestemd worden, wat impliceert dat ze niet als vanzelf in een goede verstandhouding met de mensen leven. Ze durven behoorlijk wispelturig zijn. Die offers kunnen bijvoorbeeld veldvruchten zijn, een kip die geslachtofferd wordt, een geit… Dan gaat het niet om wat ze aan biologisch voedsel bezitten, maar wel om de fijnstoffelijke energie in dat voedsel aanwezig. Eens aan de goden geofferd, wordt dit voedsel door niemand meer opgegeten.

Deze offers bezitten naast hun materiële stof eveneens een fijnstoffelijke energie, de eigenlijke fijnstoffelijke levenskracht. Bij vruchten is dat de uitstraling of de aura van het vruchtensap. Bij dieren (en mensen) is vooral het bloed de drager van die subtiele kracht. Iets dergelijke hebben we reeds ontmoet bij de Bijbeltekst over de heks van Endor (3.2.5.a.). Hier eigenen de goden zich de levenskracht toe via het offer. Op grond van hun magische vermogens, vormen de goden een deel van de zo verkregen fijnstoffelijke

energie om tot dat soort van levenskracht dat nodig is om het probleem dat hen voorgelegd wordt, op te lossen. Zo wordt hen bijvoorbeeld gevraagd om een ziek kind te genezen, een werkeloze aan een baan te helpen, een vertroebelde liefdesrelatie op te klaren, een betaalbare woning te vinden of het te laten regenen bij een aanhoudende droogte. Merken we terloops op dat ook Jezus een storm stilde (*Marc. 4:35-41, Matt. 8: 23-27, Luc. 8:22-25*). Men ziet dat het telkens om zeer praktische levensproblemen gaat en dat deze religie zeer dicht bij de noden van de gewone mensen staat.

In het Latijn kent men de uitdrukking 'do, ut des', 'ik geef, opdat jij geeft'. Hier toegepast: ik, santeria-gelovige, bezorg aan jou, orisha, via een offer, de vereiste fijnstoffelijke energie, opdat jij, orisha, een deel van die energie transformeert en ze voor de oplossing van mijn probleem gebruikt. Men vindt deze grondstructuur in bina alle heidense religies terug.

5.1.2. Macumba

Macumba is een 'archaïsche' religie, verwant aan santeria, die vanaf de 16e eeuw via Afrikaanse slaven in Amerika, inclusief Brazilië, aankwam. Deze religie werd verrijkt met een aantal christelijke invloeden. Verdiepen we ons in S. Bramley, *Macumba, Forces noires du Brésil*[99]. Merk op dat Bramley in de titel van zijn boek spreekt van "les forces noires", "zwarte krachten", wat toch verre van positief klinkt. Hij had heel wat gesprekken met "La mère Marie-Josée", die een "Mère-des-dieux" is. Deze term is moeilijk te vertalen en wordt meestal dan ook onvertaald weergegeven. De Nederlandse term 'godenmoeder' bijvoorbeeld dekt nauwelijks dezelfde inhoud. Verduidelijken we de rol van een mère-des-dieux. Bij een 'séance' gaat een medium, bijvoorbeeld een jong meisje, in trance. De godheid neemt - letterlijk - bezit van haar. Het medium is dan niet meer zichzelf, ze is bezeten van haar god. Die god is dus fijnstoffelijk letterlijk in haar en beheerst ze. De mère-des-dieux kijkt erop toe dat zulke goden hun mediums niet te erg mishandelen. Of erger, ze moet zorgen dat het meisje de bezetenheid en het overmatig stelen van haar energie overleeft. Het is inderdaad een brutaal staaltje van vampirisme dat het medium ondergaat, of liever, moet ondergaan. Indien nodig kan de mère-des-dieux deze goden wat bedaren en tot de orde roepen. Men begrijp zo dat zij over heel wat fijnstoffelijke krachten moet beschikken. In dat opzicht is ze te vergelijken met de doden-oproepster van Endor (3.2.3.).

Volgens de aanhangers van macumba 'berijdt' (de Franse term luidt 'chevauché) de godheid dan het meisje. Het wordt in die cultuur als een hele eer ervaren om door een godheid 'uitgekozen' te worden. Na de trance, die

[99] Bramley S., Macumba, Forces noires du Brésil, Paris, Seghers, 1975, 42, 35, 58.

enkele uren kan duren, is het medium totaal uitgeput en heeft ook geen enkele herinnering meer aan wat er zich tijdens deze trance heeft voorgedaan. De gelovigen zeggen: “ze werd bereden”. In het gewone taalgebruik: “ze werd verkracht”. Deze fijnstoffelijke godheden van laag allooi zijn voor de gelovigen even werkelijk als een gewone medemens, alleen hebben ze enkel een fijnstoffelijk lichaam dat niet door iedereen aangevoeld of waargenomen wordt.

Het is duidelijk dat deze lagere godheid heel wat meer neemt dan geeft. Hij geniet van de geweldpleging op het medium, van de energie aanwezig in de offers die hij krijgt, van de sigaren die hij het medium laat roken terwijl hij haar ‘bezit’. Om zijn status in stand te houden zal hij een deel van de energie die hij steelt, teruggeven in de vorm van het oplossen van een probleem dat hem voorgelegd werd. Zou hij hiermee radicaal stoppen, dan voelt het volk aan de resultaten, of liever aan het gebrek eraan, dat het geen zin meer heeft hem nog offers aan te bieden. En dat wil zulk een lager wezen beslist vermijden, want dan kwijnt hij weg.

Maria-José, la mère-des-dieux, heeft het o.m. over de wijze waarop de goden van deze religie opgeroepen worden. Ze legt Bramley uit dat elke god een eigen ritme heeft. Wie de ‘agogo’, de ‘heilige’ trom bedient, slaat een welbepaald ritmisch patroon, dat juist die godheid oproept. La mère des dieux, verduidelijkt: “het wezenlijke is het ritme”, “onze goden zijn bijzonder gevoelig voor het ritme, geen enkele god weerstaat de roep van de heilige trom”. De goden zijn gedreven door het zoeken naar levenskracht, ze zijn er op uit om ons van onze levenskracht te beroven en komen als uitgehongerden op ons af.”

Sommige mantisch begaafden zeggen ons dat het er op een aantal rock’n roll concerten van heden niet anders aan toe gaat (3.2.4.). Het is wellicht bekend dat welbepaalde types van muziek deze van oorsprong Afrikaanse ritmes aanwenden. Zo roepen zij vanuit de andere wereld heel wat lagere goden en geesten op, die het aanwezige publiek on- en onderbewust beïnvloeden en een deel van hun energie stelen.

Citeren we opnieuw Serge Bramley, *Macumba, Forces Noire du Brésil*[100]. En gaan we na wat van deze religie kan verwacht worden en hoe ze problemen oplost. Bramley vertelt. Een boer komt de mère-des-dieux opzoeken en zegt haar dat van de ene dag op de andere alles op zijn

[100] Bramley S., Macumba, Forces Noire du Brésil, Paris, Seghers, 1975, 144.

boerderij fout gaat. Zo geven de koeien geen melk meer. Er doen zich onder het vee sterfgevallen voor waar de dierenarts geen verklaring voor heeft. Een deel van de stallingen stort in. Een aantal dieren vindt hierbij de dood. Sommige arbeiders nemen ontslag.

Na enig wichelend zoeken, deelt de mère-des-dieux aan de boer mee dat er een zwart lot op hem is geworpen. Op die manier werd de boer 'taboe', 'beladen'. Zijn aura werd verzadigd van gedachtevormen (3.2.2.), van al te veel verwensingen van de dorpelingen. Zieners zullen zeggen dat zijn aura hierdoor donkerder kleurt. Bij het verhaal van Bramley ondergaat de boer er de negatieve gevolgen van. Een aantal jaloerse dorpsbewoners gunt hem zijn plotse succes niet.

De mère-des-dieux zegt dat er een ritus, met een offer aan de goden, nodig is om alles terug in orde te brengen. Bramley mag dit offerritueel, deze magische handeling, bijwonen. Tijdens de ceremonie voelt hij de aanwezigheid van 'une présence invisible'. Waaruit blijkt dat hij sensitief is. Gedurende het ritueel verdrijft de mère-des-dieux deze 'présence', die de overlast veroorzaakte. Letten we op deze subtiele, maar toch zo belangrijke nuance: de mère-des-dieux slorpt dit elementaal niet in zich op, zoals Fortune dat deed met haar wraakdemon. Neen, de mère-des-dieux 'verdrijft', verplaatst het wezen. Hierdoor is het kwaad echter niet vernietigd, het blijft bestaan. De mère-des-dieux blijkt dit overigens zeer goed te weten. Ze zegt aan de schrijver Bramley dat ze hem gedurende dit ritueel voortdurend heeft moeten beschermen. Zij heeft hem omgeven heeft met een magisch schild. En dit opdat het kwaad dat uit de boer verdreven werd, zich niet in zijn aura zou nestelen.

5.1.2.a. Onze goden situeren zich 'boven goed en kwaad'.

Uit dit alles blijkt dat deze goden het ethisch niet zo nauw nemen en dat ze zacht gezegd behoorlijk egocentrisch zijn ingesteld. Ze moeten met offers gunstig gestemd worden. Ze willen sigaren roken, alcohol drinken en hun medium verkrachten. En eens voldaan willen ze ook nog wel een probleem oplossen. Ze veroorzaken heel wat kwaad, maar doen ook nog eens iets goeds. Op tijd en stond genezen ze iemand of lossen ze een ander levensprobleem op. Ze wille zich in hun bestaan van de nodige energie uit de offers verzekeren. Zonder offers, zonder fijnstoffelijke energie kwijnen ze weg. En als ze in nood komen, stelen ze de energie terug die ze eerst in de vorm van een genezing of zo, gegeven hebben. Hun genezingen, hun oplossen van levensproblemen zijn nooit definitief. Zij kennen geen ethiek,

ze hebben geen geweten zoals wij dat verstaan. Het lijkt wel een dualiteit die toch te denken geeft. We komen er nog op terug.

Men voelt bij dit alles reeds het hemelsbrede verschil met de Bijbelse God. Vooreerst heeft Jahweh helemaal geen offers nodig, want Hij is de schepper van alles wat bestaat. Hij is ook de gever van alle energie en heeft het daarom niet nodig dat de gelovigen Hem offers brengen. Als wederdienst voor het schenken van zijn levenskracht vraagt Hij van de mens een ethische levenswandel, iets wat Hij kernachtig heeft geformuleerd in zijn decaloog of tien geboden. Maar hiermee lopen we reeds vooruit op axioma 8 en 9.

Blijven we even stilstaan bij die dubbelzinnigheid. De mère-des-dieux verwoordt ze op haar manier (o.c., 194). Zij zegt het zo:

- "De god Exu mag dan duivels zijn, gisteren zag je hem met de kentekens van een duivel, maar hij kan ook de beste van alle goden zijn.
- Bramley: "Hoe verklaar je dat de god Exu zowel aan de kant van het goede als aan de kant van het kwade staat"?
- Mère-des-dieux: "Maar mijn zoon, goed en kwaad zijn menselijke afspraken. Het zijn waarden die de mens in het leven geroepen heeft en die de goden naast zich neerleggen. Wij vragen de goden om voor het goede of het kwade te werken. Maar de goden situeren zich daar helemaal boven. Onze moraal gaat hen eigenlijk niet aan."

Het ontbreken van hogere waarden kan nauwelijks duidelijker verwoord worden. Niet alleen hebben de goden hebben geen geweten, maar ook de mère-des-dieux neemt het met de ethiek niet zo nauw: "Wij vragen de goden om voor het goede of het kwade te werken", zo zegt ze het zelf. Dus ook opdrachten die kwaad inhouden, worden aan de goden voorgelegd. "De goden situeren zich boven goed en kwaad", zo verduidelijkt ze. Men kan zich afvragen hoe men zich boven goed en kwaad kan stellen. Deze uitspraak legt het probleemoplossend vermogen - of juist het gebrek daaraan - van deze buiten-Bijbelse religie bloot. Want occult gezien is het kwaad in de wereld nu niet verminderd, het is enkel verplaatst. Hier voelt men dat de Bijbelse religie niet zonder grondige redenen spreekt van een buitennatuur, als onderscheiden van een bovennatuur waar het geweten en een gewetensvol gedrag wel belangrijke vereisten zijn.

Het lijkt wel alsof we doorheen de woorden van de mère-des-dieux de Duitse denker F. Nietzsche, de filosoof van het nazisme, aan het woord horen (zie axioma 4). In zijn *Jenseits von Gut und Böse*, stelt hij dat er geen goed of kwaad op zich bestaat, maar dat het de mensen zelf zijn die iets als

goed of als kwaad bestempelen. Het zijn slechts menselijke interpretaties van de werkelijkheid. Over mensen zonder geweten schrijft hij: “Zij bezitten de moed die alle sterke geesten bezitten, namelijk zich van hun immoraliteit bewust te zijn”. Hij praat hun immoraliteit, goed. Het is een goede karaktereigenschap. Het is de ‘moed’, eigen aan “sterke geesten”, zo beklemtoont hij. Wat zijn we hier ver verwijderd van de Bijbelse decaloog.

Sommige mensen stellen dat er geen absolute waarheid is, doch slechts relatieve meningen. Maar blijkbaar dringt deze tegenspraak niet bij hen door. Want ze willen hun mening als waarheid verkondigen. De traditionele logica stelt dat de algemene wetten van de logica (“wat is, is”, en “wat zo is, is zo”) een absoluutheid bezitten, waaraan men zich niet kan onttrekken. Anders gezegd: als de uitspraak: ‘er is geen waarheid’, waar is, dan is er wel waarheid, namelijk deze uitspraak zelf.

J. de Brivezac, beschrijft in zijn boek *Les sectes sexuelles sataniques*[101] de sfeer van een bijeenkomst. “Een medium leek zich in een droom te verliezen. Naakt, mooier dan de andere meisjes draaide zij met regelmaat om haar as, terwijl zij met haar hoofd van links naar rechts wiegde. Haar blik leek niet meer ‘van deze wereld’. De mère-des-dieux sprak haar toe : “Gij zijt de mooiste. Draai maar rond! Draai maar rond! Uw lijf, uw geslacht vallen in de smaak van uw geliefde loa. Ziet gij hem?”. “Ik zie hem niet maar ik voel hem”. Is het niet de loa van de lente der wouden? Diegene die zijn sperma ter beschikking stelt zo dat bloemen, planten, opnieuw oprijzen?” “Ja, hij is het”. De mère-des-dieux glimlacht en zegt zachtjes tot het meisje : “Geef u aan hem. Gij zijt de mooiste. Hij verkiest u”. De dans van het meisje werd een langdurige en trage erotische streling van de onzichtbare geest”.

5.1.3. Voodoo

Lezen we W. Lederer[102], *La peur des femmes ou gynophobia*. Voodoo is een religie die vooral in Haïti gekend is en enige gelijkenis vertoont met santeria en macumba. Ook hier is een jonge man of vrouw het medium dat zich daartoe leent. Een ‘loa’ (opm.: spreek uit als ‘lwa’) of geest neemt dan van hem of haar bezit. Het medium verliest hierbij alle zelfbezit en is in trance, in vervoering en is dus zichzelf niet meer. Eigenlijk is ze buiten bewustzijn.

[101] J. de Brivezac, Les sectes sexuelles sataniques, Paris, Ed. Open, 1975, p. 101ss.
[102] Zie : W. Lederer, La peur des femmes ou gynophobia, Paris, 1980, 276 / 281 (Erzulie, tragique maîtresse). Zie eveneens op deze site : Cursus 10.3. Religiefilosofie. Het eeuwig verbond. p.9. De vervoering als ‘onthulling’.

In wat volgt, gaat het om een medium dat bereden wordt door een vrouwelijke loa, die zich Erzulie noemt. Zij is, zoals alle goden van de heidense religies, 'demonisch'. De ene keer doet ze goed, dan weer kwaad. Om vervolgens weer goed te doen, of om het kwaad dat ze veroorzaakt heeft, weer ongedaan te maken. Kortom, men weet niet wat men aan haar heeft. Ze is, als de meeste goden van de buitennatuur, onbetrouwbaar. Ze is, zoals we later nog zullen toelichten gekenmerkt door een 'harmonie der tegengestelden'. Enerzijds kent ze een overvloed aan weelde en rijkdom, maar ze mist anderzijds alle goederen. Zij is smoorverliefd op mooie mannen maar tegelijkertijd verslindt zij deze. Ze heeft oog voor bloemen en danst zeer gracieus op de maat van haar geliefde liederen. Ze eet het zeer uitgelezen voedsel, vooral taarten, en neemt de dranken tot zich. Bij herhaling beklaagt ze zichzelf. Hoe rijkdom en weelde haar ook omgeven, zij mist ongeveer alles en barst dan in tranen uit. Kan zij zich eindelijk wat ontspannen, dan stopt ze met klagen. Haar lichaam lijkt radicaal uitgeput. Ze wil ondersteund worden door enkele sterke mannen. Men draagt ze dan b.v. daarop naar een kamertje en legt ze zachtjes op een bed. Zij slaapt in. De aanwezigen blijven er stil bij, hoogstens fluisteren ze de nodige woorden.

Hiermee eindigt de patente 'vervoering'. De godheid of geest, de 'loa' heeft de jonge vrouw verlaten. Het medium is nu enkel latent, niet meer patent bezeten. Maar dat kan, volgens de grillen van de loa, terug omslaan. Het medium heeft enkele dagen nodig om van die vermoeiende bezetenheid te bekomen. Toch voelt zij zich vereerd om door de godheid te worden uitverkoren. De verhouding 'medium-godheid' is duidelijk die van een slaaf tegenover een heerser.

Iedereen herkent wel in zijn of haar omgeving een vrouw die iets van een Erzulie wegheeft. In een overvloed aan weelde, smoorverliefd en toch verslindend, zijn ze nooit tevreden. Misschien is het nog een erfenis van een bestaan als medium in een vorig leven. En iedereen kent wellicht ook het type man dat er op ingaat, en eens voldaan, haar gewoon laat vallen.

Wat men zo goed als altijd vergeet, is dat Erzulie, vanuit de andere wereld, zich niet alleen met de fijnstoffelijke energie van haar medium, maar eveneens van de aanwezigen 'opgeladen' heeft. Dan pas kan zij gunsten uitdelen. Want ze wil onder haar volgelingen geliefd blijven. Slechts dan blijft men haar offers aanbieden, het beruchte 'do, ut des'. Het overgrote deel van de energie die zij gestolen heeft, behoudt ze voor zichzelf, om in haar eigen levensonderhoud te voorzien. Dat is een zuiver staaltje van vampirisme, verscholen onder de naam 'heidense offermagie'.

5.1.4. Ik zweer het bij de heilige naam van Bapuka

Luisteren we weer naar Attilio Gatti. We hebben hem reeds ontmoet in het verhaal over de gele rookdoos (axioma 2) en bij de slang die naar haar dochter kwam kijken (axioma 4). Lezen we nu in zijn prachtig boek: *Bapuka*[103]. We vatten zijn merkwaardige belevenissen samen.

5.1.4.a. Een raderschip op de kongostroom

We zijn in 1928, het schip de Kigoma, nog een raderschip afkomstig van de Mississippi, vaart nu op de Kongostroom. Onder de passagiers bevindt er zich een nogal norse handelaar. Deze behandelt zijn knecht Skaimunga, een negerjongen, bijzonder slecht. Het wordt voor de jongen teveel. Hij wil vluchten en springt van de boot in de rivier. Enkele krokodillen komen echter op hem af. Gatti is getuige van het hele voorval en reageert bliksemsnel. Hij schiet de krokodillen dood en haalt de neger terug aan boord. Gatti koopt vervolgens de negerjongen van de norse eigenaar over. Skaimunga zegt nu dat zijn leven aan zijn redder, Gatti, toebehoort.

Gatti, die al heel wat Afrika-ervaring heeft, is gefascineerd door Skaimunga die op zijn manier een fierheid en ongewone waardigheid bezit. Hij behoort tot een voor Gatti onbekende stam en heeft enkele merkwaardige tatoeages op zijn buik. Gatti tracht zich te informeren. Skaimunga herinnert zich echter niet veel van zijn jeugd. Hij vertelt Gatti dat hij ver weg in het zuidwesten werd geboren. Als kind werd hij door “boze mannen in lange witte kleren” ontvoerd nadat deze zijn moeder hadden gedood. Skaimunga besluit: “ik zweer het bij de heilige naam van Bapuka dat dit de waarheid is.” Gatti behandelt Skaimunga, zoals al zijn helpers, met een voor die tijd eerder ongewoon respect, wat Skaimunga doet zeggen: “Jij bent niet alleen mijn baas, maar jij bent mijn vader, en op uw hoofd komen alle zegeningen van Bapuka, want die helpt steeds de rechtschapen man.” Gatti meende dat Bapuka een soort van geest of godin van het oerwoud moet zijn, maar vindt er nergens verdere informatie over.

Maandenlang vergezelt Skaimunga zijn redder Gatti en zijn team. Met een aantal auto’s - we zijn in 1928 - trekken zij steeds verder zuidwaarts door het Afrikaanse continent. Skaimunga toont zich een meester in het jagen en bezorgt het hele team maandenlang vers wild. Gatti veronderstelt ondertussen dat Skaimunga in de buurt van de Zambezistroom en de Victoriawatervallen thuis hoort. Dit gebied zullen zij binnen een aantal dagen bereiken. Gatti vraagt Skaimunga of hij liever het team verlaat en alleen

[103] Gatti A., Bapuka, Zürich (CH), Fussli, 1963, 138.

verder wil zoeken. Skaimunga antwoordt dat Bapuka hem in dromen - en vele keren - zegt dat ze nog moeten samenblijven. Wie die Bapuka is, blijft voor Gatti een raadsel.

5.1.4.b. Bapuka beveelt het

Gatti vaart met zijn team van achtendertig man in kano's zuidwaarts de Zambesi af. Zij ondervinden heel wat moeilijkheden. In zijn dagboek noteert hij op 14 februari: "Krokodillen, nijlpaarden, luipaarden, slangen, regen, regen, regen, waarom zijn we toch aan deze reis begonnen? Tweeëntwintig van de achtendertig mannen zijn te ziek om te roeien en liggen er bij met hoge koorts. Zes van hen sterven. Iedereen is ziek. Behalve Skaimunga. Hij is gezond en actief, een wonder van moed, trouw, initiatief en genialiteit". Gatti's dagboek vertoont verschillende lege bladzijden. Hij was meermaals te ziek om iets te noteren. Hij had drie dagen zeer hoge koorts, leed aan een delirium en lag zelfs twee dagen in coma. De situatie werd levensgevaarlijk.

Op een dag zei Skaimunga tot Gatti: "Musungu (blanke man), de Godin Bapuka heeft me gezegd dat jij om je eigen leven en dat van al je vrienden te redden, met mij moet meekomen. Wij moeten met ons twee, alleen in een kleine kano, een reis naar het westen maken. Deze zal twee dagen duren." Het leek Gatti zo onwaarschijnlijk. Ook kon Skaimunga geen verdere details geven maar besluit: "Ik weet niet waarheen, maar we moeten gaan, Bapuka beveelt het". Gatti, die tijdens zijn reizen al heel wat vreemde dingen heeft meegemaakt, gaat in op het verzoek van Skaimunga. Beiden vertrekken met een kano naar het onbekende.

Na twee dagen varen zegt Skaimunga: "We zijn bijna waar Bapuka ons heenvoert". Even later merken ze inderdaad een aantal hutten. "Steek uw handen geopend in de lucht, om te tonen dat we geen wapens hebben" zegt Skaimunga. Ze zien echter niemand in het dorp. Dan roept Gatti's metgezel heel luid: "Ik ben Skaimunga en moest met mijn Musungu hierin komen van Bapuka!" Het antwoord laat niet op zich wachten: "Wie doet wat hem bevolen werd, kan zeker aan land komen" zo klinkt het. Dan verschijnt een man, die zich laat kennen, niet alleen als stamhoofd, maar ook als vader van Skaimunga. Hij is bovendien een priester van Bapuka, een liefdes- en levensgodin. Hij begroet beiden met de woorden: "Wees welkom Musungu, ik heb op u gewacht. Van de onderdanen van Bapuka ben ik de allerhoogste". Zonder het te weten heb jij Bapuka's wonde geheeld, en nu ga ik jou genezen en al jouw mannen, de blanke en de zwarte zonder onderscheid."

5.1.4.c. Bapuka zond me dromen

De hoofdman toont de tatoeëringen op zijn lichaam. Deze zijn gelijkaardig als die op Skaimunga's lichaam. De hoofdman vertelt dat hijzelf ze jaren geleden aanbracht op het lichaam van zijn zes maanden oude baby. Arabische slavenhandelaren waren zijn dorp binnengedrongen en hadden een aantal mensen, onder wie zijn vrouw en zoon, meegenomen. "Maar ook de godin zond me dromen", vervolgde hij, "en eergisteren toonde ze me hoe een vriendelijke, ongewapende man zou komen, samen met mijn zoon. En Bapuka vergist zich nooit. Jij bent die witte man, de zegen van Bapuka zal je beschermen, want jij hebt haar wonde genezen, en hebt nu mijn langverwachte zoon teruggebracht".

Dan laat hij hen in een hut een drie meter hoog beeld zien, een houtsnijwerk dat de godin Bapuka voorstelt. Skaimunga herkent in het beeld de godin die hem in zijn dromen telkens toesprak. Gatti krijgt van de hoofdman bladeren van een boom die hij langzaam moet kauwen en doorslikken. Na enige dagen is hij genezen. Hij krijgt ook bladeren voor zijn team mee en een klein houten beeldje, een kopie, 35 cm. hoog. Een enig exemplaar van het grote Bapukabeeld. Het siert overigens de kaft van zijn boek. "Bapuka zal voor u ook een liefdevolle moeder zijn, en als ketenen je binden, zal Bapuka je bevrijden. Als je in levensgevaar bent, zal Bapuka je redden. Zij beveelt me dit aan jou te geven", zo besluit de priester. Na een emotioneel afscheid van Skaimunga en zijn vader vertrekt Gatti met de bladeren die hij meekreeg. Bij zijn aankomst geeft hij ze aan zijn mensen te eten. Allen herstellen.

Na zijn reis leert Gatti in 1931 Ellen kennen in New York, met wie hij huwt. Het beeldje van Bapuka krijgt een ereplaats in hun woonkamer. Gatti en zijn echtgenote ondervinden, daarop, jarenlang, dat zij een uitzonderlijk doeltreffende leiding en bescherming genieten. De anders zo sceptische Gatti schrijft zelfs: "Het is mijn weloverwogen mening en vaste overtuiging dat dit oude godinnenbeeldje een grote invloed op het geheel van ons leven heeft uitgeoefend en ons beiden bij herhaling het leven heeft gered." Op 24 september 1962, om 0.05 sterft Ellen, in Gatti's bijzijn. Op dat ogenblik, zo besluit Gatti zijn boek, viel het beeldje plots om, viel op de grond en barstte in stukken. Tot zover deze merkwaardige getuigenis van Gatti.

5.1.4.d. Geen toeval?

Merkwaardig: zieners noemen dat geen toeval. Zij stellen dat Bapuka zoveel kracht heeft geïnvesteerd in haar beschermende rol dat ook zijzelf geheel uitgeput en krachteloos is geworden. Zij kan Ellen geen verdere energie meer geven zodat beiden op hetzelfde ogenblik krachteloos worden.

Zieners zeggen verder dat zulke goede natuurgeesten zijn als de goede toppen van 'de ijsberg die de oerchaos is'. Deze kernachtige vergelijking zegt weinig goeds van de demonische natuur van heel wat bewoners van de diepere buitennatuur. Maar blijkbaar is Bapuka hierin de grote uitzondering. Zij vormt de energie die zij uit haar offer krijgt, om en tracht gewetensvol aan de problemen van haar volgelingen tegemoet te komen. Goden zoals zij putten zich volkomen uit in hun levenskracht ten voordele van hun gelovigen.

Maar als haar priesters overleden zijn, als haar gelovigen door de oprukkende beschaving gedood worden, wie zal haar dan nog eren? Wie bezorgt haar de vereiste energie? Eens zonder kracht, valt ze in de handen van cynisch-machtige demonen. Godinnen als Bapuka zijn, Bijbels gezien, maar veilig binnen de bescherming van de H. Drie-eenheid. Eens buiten dit kader putten zij zich dan ook volkomen uit in hun levenskracht. Daar had een missionering kunnen op inspelen. Niet om haar 'afgodsbeeld' te vernielen en haar weldaden te loochenen. Wel om haar te herkennen en te erkennen en ze erop te wijzen dat er een Bijbelse en hogere God is.

5.1.4.e. Bapuka: Een geldig stadium?

Veronderstellen we dat een missionaris in dit verre Afrika kennis zou hebben gemaakt met de vereerders van Bapuka.

In het slechtste scenario zou onze missionaris gezegd hebben dat dit een afgod was die moest vernield worden. Misschien had hij de daad bij het woord gevoegd alvorens er het evangelie te verkondigen. Misschien zouden de mensen ter plaatse hem daarom dan vermoord hebben. En als later dit nieuws Rome zou bereikt hebben, dan waren er misschien stemmen geweest om hem tot de eer der altaren te verheffen en hem heilig te verklaren. Misschien? Deze voorstelling kan wat cynisch overkomen, dat is echter niet de bedoeling. Maar zo kregen de ouderen onder ons het in hun jeugd te horen. In het godsdienstboekje stond dan een afbeelding van één of andere pater, die met een voorhamer in de hand, in een heroïsche daad het afgodsbeeld aan scherven sloeg. En ernaast zag je een prentje van een ets met eronder de tekst: Bisschop Willibrord predikt te midden van omstanders tegen afgoderij en wijst daarbij op een beeld van Wodan. 'Tabula Rasa' dus, en daarna kon de bekering beginnen. Het vernielen van zulke heiligdommen door heiligen is een 'standaardhandeling', zo vermeldt wikipedia[104].

[104] https://nl.wikipedia.org/wiki/Willibrord

Er is ook een heel ander scenario denkbaar. De missionaris zou zich over die godheid hebben kunnen informeren. In het geval van Bapuka had dit heel zeker gunstig uitgevallen. Dan had hij kunnen zeggen dat hij ook een god had, en dat die Bapuka gunstig gezind was. En dat die Bijbelse God ook over energieën beschikte. Neen, niet over seksuele energieën zoals dat in het geval van Bapuka zeker het geval was, maar wel omdat seksuele magie het uiteindelijk niet haalt. Zulke heidense godsdiensten verdienen erkenning en waardering. Ze zijn in de evolutie een geldig stadium, maar ze zijn niet afgewerkt. Wellicht had hij Bapuka's volgelingen die Bijbelse energie kunnen laten aanvoelen. Zoals bekend zijn de natuurvolkeren heel wat sensitiever dan Westerlingen. Als Bapuka zich in dienst van de sterke God zou willen stellen, dan had ze wellicht diens krachtige Trinitaire energieën hebben ervaren. Dan zou ze als hoge deva of natuurgeest of wat dan ook, in Bijbels perspectief en in een hiërarchisch systeem, haar volgelingen hebben kunnen blijven dienen. Net als de feeën die zonlicht en de energie van een waterval omvormen tot een energie die door planten kan opgenomen worden, en net als de natuurgeesten, deva's, plantengeesten en de hele fijnstoffelijke infrastructuur die de biologische natuur tot leven brengt (3.2.1.). Zo had ook Bapuka haar plaats in deze hiërarchie van fijnstoffelijke wezens kunnen krijgen, en behouden. Deze buiten-Bijbelse religie zou misschien aanvaard kunnen worden als een geldig stadium, en uitgezuiverd op een hoger en Trinitair peil gebracht worden. Misschien…

Maar het 'kwaad' in de vorm van cynisch machtige demonen en de onbekendheid met de Triniteit heeft over het lot van Bapuka anders beslist. Maar wellicht zou de onwetendheid van een aantal missionarissen met die hele fijnstoffelijke wereld hier ook als een voorhamer hebben gewerkt. Hoe dan ook, Bapuka's cultuur is, zoals zovele andere, van de kaart geveegd.

H. Kluin, *Het geestesleven der natuurvolken*[105], vermeldt eveneens de minachtende houding van sommige 'zendelingen' tegenover de Toradja's, een volksstam op Celebes (Sulawesi, in Indonesië). Hij schrijft: "Zo was het ook, telkens als zendelingen de nietigheid der heidense goden en geesten wilden aantonen. Wij hebben alle goden der Toradja's bijeengeroepen en hen uitgedaagd om ons te straffen voor de prediking van de levende God, maar de Toradja's zeiden ons dan dat die goden ons geen kwaad durfden doen, maar hen wel. Die goden hadden immers niets met ons te maken. De waarheid van het evangelie moet door de goddelijke kracht van de waarheid zelf, de inlander overtuigen. Dan leert hij ook zijn eigen godsdienst als

[105] Kluin H., Het geestesleven der natuurvolken, 's Gravenhage, Algemene boekhandel, 1923, 155.

leugen kennen". Voor deze zendelingen was het duidelijk dat de lokale religie geen 'waarheid' bevatte en dan ook geen geldig stadium in hun religieuze ontwikkeling kon vertegenwoordigen.

Paus Pius XI stichtte in 1922 het etnografische en etnologische museum te Rome. Hij kende godsdienstwetenschappen en gaf de seminaries ook de opdracht ze te onderwijzen en respect op te brengen voor andere religies en hun gebruiken. "Het zijn menselijke documenten, die men niet moet laten vergaan", zo stelde hij.

We hebben Gatti's boeiend boek uit het Duits vertaald, ingekort en in onze eigen bewoordingen naverteld, en het hier en daar van een korte toelichting voorzien. De lezer kan het desgewenst integraal lezen[106]. Gatti, die toen in de V.S. verbleef, schreef het in het Engels. Merkwaardig dat het nooit in die taal werd uitgegeven, wel in het Duits. Mogelijk zijn dergelijke ervaringen en beschrijvingen 'te heidens' en te verdacht voor de 'verlichte' Amerikaan, en vond Gatti er daar geen uitgever voor.

De actrice Michaela Denis, *Un léopard sur les genoux*[107], beschrijft eveneens haar reisverhalen in Afrika. Zij liet zich in Nieuw Guinea in een geheim genootschap van dansende zwart-Afrikaanse vrouwen inwijden. Zij en haar man ondervinden daarop, jarenlang, de weldadige, beschermende en verheffende invloed van die initiatie. De plaatselijke missiezusters bestempelden deze riten als heidens, maar geven toe dat Michaela en haar man veel beter leefden dan vele katholieken.

5.1.5. Twadekili, de maagdelijke python-priesteres

We verwezen reeds naar A. Gatti en zijn *Mensen en dieren in Afrika*[108] Daarin vertelde Gatti over de helderziende gaven van Twadekili, een maagdelijke Xhosa-priesteres. Zij leeft er in een kraal, in een eenvoudige hut, samen met haar partner.. een reusachtige python van zes meter lang. Net zoals plantaardige energieën mensen kunnen helen, zo kunnen ook dierlijke energieën dat. Je moet wel weten hoe je dat doet. En dat vergt jarenlange opleiding. Gaan we hier op in.

5.1.5.a. Plantaardige, maar ook dierlijke energieën

Ons bewustzijn ontwikkelde zich doorheen een mineralen rijk, een plantenrijk en een dierenrijk tot uiteindelijk, de 'homo sapiëns', of de wijze

[106] De lezer kan de verhaal lezen op deze website, tekst nr. 32 : Bapuka.
[107] Denis M., Un léopard sur les genoux, Paris, Presses de la Cité, 1956.
[108] Attilio Gatti, Mensen en dieren in Afrika, Antwerpen, De Sikkel, 1953, 168/177. Zie ook het boek 'Homo religiosus' op deze website, 4.2.1. 'Zien' en 'horen' op mantische wijze; de gele rookdoos.

mens**.** Onze zielediepten hebben hoe dan ook in zich de herinnering aan iets dierlijks, ja zelfs iets plantaardigs en iets uit de wereld van de mineralen. Dat werd reeds toegelicht (4.1.).

De Oudgriekse ziener en staatsman Empedokles (-492/-432) beweerde zich een aantal incarnaties als jongen en meisje, maar ook als plant, vogel en vis te herinneren. Servan-Schreiber *Guérir*[109] zegt dat wij ertoe veroordeeld zijn te leven met binnen in ons brein, het brein van de dieren die ons in de evolutie voorafgingen.

Heel wat medicijnen hebben een plantaardige oorsprong. Zo ook werkt de homeopathie met plantaardige verdunningen. Men behandelt hiermee niet het biologische lichaam, wel het fijnstoffelijke lichaam. Vandaar de sterke graad van verdunning van het homeopathisch geneesmiddel. Vandaar ook het scepticisme in deze geneeswijze vanuit de harde wetenschap. Deze twijfelt, en terecht, aan de farmaceutische werking van de homeopathische preparaten. Zij werken inderdaad niet op biologische wijze, maar werken in op het fijnstoffelijk lichaam. Is dit laatste 'geheeld', dat heeft dit zijn weerslag of repercussie op het biologische lichaam, dat dan eveneens kan genezen.

In plaats van met de energieën van planten te werken, kan men ook energieën van dieren aanwenden. Voor oudere culturen was zulk een praktijk veeleer de regel dan de uitzondering. Denken we aan het oude Egypte, waar ook met dat doel krokodillen en katten werden vereerd. In heel wat tempels vinden men ze gemummificeerd. Of verwijzen we naar de Oudgriekse schrijver Herodotus, die ons in zijn *Historiën* vertelt dat hij in de Egyptische stad Mendes, op het marktplein, publiek vrouwen met bokken zag copuleren.

Onze westerse cultuur zal zulks met verontwaardiging afwijzen en het over 'bestialiteiten' hebben. Men veroordeelt een praktijk die zich op een buitennatuurlijk niveau afspeelt, vanuit een natuurlijk niveau. Die culturen zullen zeggen dat zulks een methodische fout is. Hun genezeressen, meestal zijn het vrouwen, vertrouwd met deze praktijken, kennen in hun gemeenschap een zeer groot aanzien. En dit houdt rechtstreeks verband met de bereikte genezingen. Genezeres die met dieren werkt, moeten de geesten van deze dieren niet alleen kunnen contacteren, maar ze bovendien kunnen beheersen. Men werkt b.v. met de 'geest' van de individuele slang of, of met een hiërarchisch hoger wezen, eventueel met de godheid die de slangen beheerst.

[109] Servan-Schreiber D., Guérir le stress, l'anxiété et la dépression sans médicaments ni psycho-analyse, Paris, 2003, 110, 130.

5.1.5.b. De slangenbezweerster en de blinde

In Natal, Zuid-Afrika bij de Xosa Kaffers, maakt hij kennis met Twadekili, de maagdelijke python-priesteres. Zij heeft een grote faam als genezeres[110] en leeft in haar hut samen met haar partner… een reusachtige python van zes meter lang.

In zijn boek *Mensen en dieren in Afrika*[111] vertelt hij de wijze waarop zij een blinde stamgenoot geneest. Vatten we deze laatste getuigenis hieronder kort samen. Gatti bevindt zich bij de hut van Twadekili, samen met de blinde. Gatti vertelt.

Twadekili liet zich een witte haan bezorgen, mompelde een paar toverwoorden en begon daarna met de snavel van het dier ingewikkelde tekens in het stof schrijven. Het leek wel of de haan hierbij meer en meer gehypnotiseerd geraakte en geheel in de macht van de genezeres kwam. Dan zette zij het dier op het hoofd van de blinde man, waar het onbeweeglijk bleef zitten. Terwijl ze enkele magische woorden zei, sneed ze met een mes de kop van het dier af, waarbij die op de grond viel. Het bloed van de haan begon over het gezicht van de blinde te vloeien. We weten ondertussen dat het om de fijnstoffelijke kracht gaat, die in het bloedoffer aanwezig is.

Vervolgens bracht Ramini, haar helpster en opvolgster, een schotel waarop een dikke brei van kruiden lag. Zij smeerde dit op de ogen van de blinde, die met het bloed van de haan waren doordrongen. Dan gingen allen haar hut binnen. Daar zat de reusachtige python. Toen iedereen in de hut was, naderde hij hen en richtte geleidelijk zijn kop hoger op zodat die op gelijke hoogte kwam met het hoofd van de blinde man. Vervolgens nam Twadekili een kommetje met water en begon de blinde aan te spreken. Eerst ging dat langzaam, daarna versnelde ze en riep een aantal overstaanbare woorden. Vervolgens wierp zij het water in het gezicht van de blinde en krijste: “De python! De python komt op je af!”

De blinde hijgde en schudde het hoofd, streek met zijn hand over zijn ogen en.. jawel, hij opende ze. Een kreet van diepe angst volgde. Hij gleed bewusteloos op de grond neer. De priesteres zuchtte tevreden. De python week zachtjes achteruit en kreeg een nog levend wit geitje als beloning, dat

---

[110] Attilio Gatti, Tam-tams in de nacht, De sikkel, Antwerpen, 1944, 4, p. 102, 106, 122, en 177. Hierin beschrijft de auteur hoe Twadekili de verlamde arm van een kreupele Xosa heelt, nadat die zwarte vreselijk was verwond geraakt in een gevecht met een leeuw

[111] Gatti A., Mensen en dieren in Afrika, Antwerpen, De Sikkel, 1953, 177. Zie ook het boek : De ‘Homo religiosus, 4.2.1. ‘Zien’ en ‘horen’ op mantische wijze.

hij onmiddellijk verslond. De zwarte man kwam naar buiten. Alleen en kaarsrecht. Zijn ogen leken bijna normaal; zij schitterden en waren gevuld met tranen van geluk. “Umkulu-Mkulu zij geloofd” zei Twadekili. “Umkulu-Mkulu zij geloofd,” herhaalde hij. En zijn glanzende bruine ogen blikten op naar de blauwe hemel, die hij opnieuw ontdekt had.” Tot zover deze ongewone getuigenis van Gatti.

Het is alsof wat hij ziet en weergeeft, ook hier slechts de voorgrond is. Maar op de achtergrond zijn de geest van de genezeres, samen met de geest van haar slang aan het werk. En dit alles onder de leiding van Umkulu-Mkulu, het opperwezen van de Xosa, de stam waartoe Twadekili behoort. Uiteindelijk wordt de genezing aan Umkulu-Mkulu toegeschreven.

Gatti, als goed etnoloog verwerpt de term ‘mirakel’. “Het lijkt erop”, zegt hij en beperkt zich tot een ‘opzienbarend gebeuren’. Maar dat gaat voorbij aan wat degenen die het doen, Twadekili, Ramini, de slang, en de blinde die het ondergaat, als onmiddellijk betrokkenen zelf zeggen. In een ander boek van hem, *Sangoma*[112], dat hij later schreef, lezen we dat zowel Twadekili als haar opvolgster overleden zijn. Er is geen nieuwe python-priesteres meer. Weer is een eeuwenoude en intrigerende wijsheid voor altijd verloren gegaan.

De Franse psychoanalyticus Ch. Baudouin, *Psychologie et pratique de l’ autosuggestion*[113], zou hier zeggen dat niet het bewuste verstand of de wil, maar dat, door de felle emotie van de blinde, in hoofdzaak zijn onbewuste energieën worden gemobiliseerd. Ook Freud leerde ons dat met die energieën een ziek mens zichzelf kan helen, of omgekeerd, dat een gezond mens zich ziek kan maken. De macht van de suggestie kan zeer immens zijn. Denken we b.v. aan de Duitse arts Anton Mesmer, aan zijn ‘dierlijk magnetisme’ en aan de genezingen die hij volgens getuigen hiermee bereikte. Een wetenschappelijk onderzoek in zijn tijd sprak van een soort placebo-effect en van verbeelding van de patiënten.

De Latijnse term ‘placebo’ betekent “ik behaag”. Emile Coué (1857/1926), apotheker, verwierf bekendheid met de wijze waarop hij de macht van de suggestie in praktijk bracht. Hij publiceerde *Zelfbeheersing door bewuste*

[112] Attilio Gatii, Sangoma, F. Muller, London, 1962. p. 138: “I Hate to be so disappointing, but Twadekili is dead. Her pupil (Ramina) died even before she did. What is worse, the whole profession has practically disappeared

[113] Charles Baudouin Psychologie et pratique de l’ autosuggestion, Editions Ideograf, 1990.

autosuggestie[114]. In een documentaire van BBC 2, *The Power of Placebo*[115] gaan wetenschappers verder in op het gebruik van placebo's. Studies bevestigen ononderbroken het belang van "deze leugens die genezen", zoals Anne Harrington, historica der wetenschappen aan de Harvard Universiteit, het uitdrukt. Als echte geneesmiddelen kunnen zij secundaire effecten als jeuk, diarree, walging… veroorzaken. Ook het hartslagritme, de bloeddruk, de spijsvertering, de erectie en de kwaliteit van de huid kunnen zij wijzigen. Zulke feiten kan men verwaarlozen of ze onderzoeken. Pas deze laatste duiding is de echt wetenschappelijke.

5.1.5.c. Een archaïsche, en toch Bijbelse gedragscode

Merken we nog het volgende op. Twadekili kon bij haar genezingen nog geen beroep doen op de Bijbelse God. De kerstening was toen nog niet zo ver doorgedrongen. Zij werkt dus met wezens en energieën die strikt genomen tot de buitennatuur behoren. Toch heeft zij een besef van een soort oppergod. Men zou met de apostel Paulus, *Rom 2: 14*, kunnen zeggen dat zij, die Gods' wet niet kent, er toch naar leeft en zo zichzelf tot wet is. Dit houdt in dat zij op haar wijze in vriendschap met de Bijbelse God leeft.

Etnologen stellen vast dat zowat alle archaïsche beschavingen een gelijkaardige gedragscode hadden of nog hebben. Zonder contact met het christendom beschikken zij al over een wet die stelt dat het leven moet geëerbiedigd worden. R. Van Caenghem, *Om het godsbegrip der Baluba*[116], geeft de gedragscode weer der Baluba, een Bantoevolk uit Centraal-Afrika. Zo luidt één van hun gebeden: "Muidi Mokulu, verheven God, dat al mijn goederen voorspoed kennen. Gij weet het: nooit steel ik, nooit begeer ik de vrouw van een ander, nooit pleeg ik geweld op de dochter van een ander. Indien echter iemand het kwade oog op mij richt dat Gij, o Muidi Mokulu, verheven God, hem vervolgt met Uw wrekende blik." Met andere woorden: wat de Bijbel expliciet verwoordt in de decaloog, is een structuur eigen aan alle volkeren, die de mens op weg zet naar een gewetensvol gedrag. De verwoording mag dan verschillen, in wezen komt ze op hetzelfde neer. Ook binnen de Bijbel zijn er twee versies: *Exod. 20:1/17* en *Deut. 5:6/21*. Wat erop wijst dat de inhoud telt, niet de variëteit der verwoording.

---

[114] Coué E., Zelfbeheersing door bewuste autosuggestie, Amsterdam, Gnosis, 1931.
[115] The Power of Placebo, Britse documentaire (BBC 2, 2014, 60 min), uitgezonden op NOS, 2 op zondag 29 november 2015 om 19:15 (Horizon') over medicijnen zonder actieve bestanddelen die toch lijken te werken. Zie eveneens op deze website, boek: De 'homo religiosus', 2.4. Helderziendheid, het placebo-effect.
[116] Van Caenghem R., Om het godsbegrip der Baluba, Institut royal colonial Belge1956, 76.

Psalm 15 (14) geeft overigens diezelfde inhoud weer: “H. Drie-eenheid, wie zal met U vertrouwelijk omgaan? Wie in Uw tegenwoordigheid leven? Diegene die onberispelijk tracht te leven, die handelt als iemand met geweten. Die innerlijk al wat waarheid is, aanvaardt. Die leeft zonder zijn tong te laten gaan. Die zijn broer of zuster in niets schade berokkent. Die de medemens geen onrecht aandoet. Die geen meineed aflegt. Die niets aanvaardt dat een onschuldige benadeelt. Die de zienswijze van de door U verworpene afwijst. Maar die U, H. Drie-eenheid, ernstig neemt en eert. Wie zo te werk gaat, zal dank zij U nooit ten onder gaan, H. Drie-eenheid.”

5.1.6. Sai Baba

Vervolgen we onze steekproef m.b.t. de heidense religies en de vraag waar zij hun energieën halen om genezingen te bereiken. Kijken we naar Sai Baba. Deze bekende Indiaanse goeroe (1926/2011) verklaarde een incarnatie te zijn van het godenpaar Shiva en Shakti en heeft miljoenen volgelingen in en buiten India. Hij werd echter bij herhaling beschuldigd van ongewenste seksuele intimiteiten met zijn volgelingen. Bij het intypen in een webbrowser van de woorden: ‘Saï Baba sex’ krijgt men heel wat ‘items’. Dit wijst overduidelijk op een band tussen deze religie en seksuele magie. Men vindt op internet getuigenissen van mensen die ons vertellen over hun ongewenste seksuele ervaringen met deze goeroe. Beperken we ons in wat volgt tot één representatieve steekproef van een vijftienjarige jongen. Hij vertelt.

Tussen 1991 en 1993 ging ik drie keer naar India. Al vanaf de eerste keer was ik een vurig bewonderaar van Saï Baba omdat ik dacht dat hij God was. Tijdens mijn eerste twee reizen had ik een zevental private interviews met hem. Gedurende het eerste van die interviews vroeg hij me mijn broek en onderbroek uit te doen. Omdat ik dacht dat hij goed was, deed ik wat hij vroeg. Hij had onmiddellijk een olie klaar en wreef er de plaats tussen mijn penis en anus mee in. Zijn volgelingen overtuigden me dat het diende om een chakra, een bron van spirituele energie, te openen. Maar nu ben ik niet zeker dat het dat was, wat Saï Baba deed. Bij al mijn opzoekingswerk nadien heb ik nergens iets over een dergelijke initiatieceremonie gevonden. En toch, in elk volgend interview vroeg Saï Baba me opnieuw om mijn broek uit te doen, waarbij hij dan over mijn penis wreef. Hij kuste me met zijn tong op mijn mond. Ik opende een beetje mijn lippen, maar hield de tanden stevig op elkaar geklemd. Toch duwde hij zijn tong in mijn mond. Ik bevestig dat wat ik hier heb geschreven in overeenstemming is met de waarheid tijdens mijn interviews met Saï Baba op 20 en 23 september 1999. Tot zover deze getuigenis.

Net zoals bij Santeria, macumba en voodoo zijn er ook hier seksuele intimiteiten. Dat is eigen aan die heidense religies. Zonder de energie van zijn volgelingen te stelen, bereikt Saï Baba niets. Wie geïnformeerd is, weet dat. Wie daar vooraf geen vermoeden van heeft en nadien hierover verrast is, vindt deze intimiteiten uiteraard ongewenst en voelt zich in die religie en haar goddelijke leider bedrogen en ontgoocheld.

Het staat evenwel vast dat Saï Baba over de vereiste energieën beschikte om genezingen te bereiken. Hij is zonder twijfel een wonderdoener, zoals zowat alle niet-Bijbelse religies hun wonderen hebben. Maar dat is niet de vraag die de Bijbel stelt. De echte vraag is op welke levenskracht die wonderen beroep doen. Redders zijn in zowat alle religies te vinden, maar zij tonen harmonie der tegengestelden (5.2.). Die heidense religies beschikken over een levenskracht die zelfs 'grote wonderen' te zien geeft, maar hun wortel, hun basis, is 'vlees'. Daar komen we nog op terug (5.2.3.).

5.1.7. De kumari-religie

M.S. Boulanger*, Le regard de la Kumari*[117] brengt ons dichter bij de ware en seksuele aard van deze godinnenreligie. In Nepal is de kumari een mooi, maagdelijk en nog zeer jong meisje, meestal tussen de drie en vijf jaar oud. De Kumari heeft diverse plichten. Ze mag nooit bloeden. Dat zou een verlies van fijnstoffelijke levenskracht betekenen. Zij mag om diezelfde reden de grond niet aanraken. Haar energie zou in de aarde kunnen verloren gaan. Bij grootse religieuze gelegenheden wordt de kumari in een draagstoel in de hoofdstad Kathmandu rondgedragen. Ze moet bijna steeds in de bescherming van het paleis verblijven.

Vooraleer een meisje als kumari wordt verkozen, ondergaat ze een reeks ons onbekende, magische rituelen. Deze zullen wellicht wel seksueel getint zijn. Eens 'goedgekeurd' is zij een bemiddelaarster, een medium tussen de godin Taleju Bhavani, die de godin Shiva vertegenwoordigt, en de regerende koning. Men stelle het zich echt eens voor : een koning in Nepal regeert vandaag niet, tenzij met hulp van een klein meisje dat een niet-Bijbelse Moedergodin van hoge rang tegenwoordig stelt. Versta: de kumari is latent bezeten van die godin. Die godin verblijft fijnstoffelijk in haar lichaam. Haar aanwezigheid bezorgt de koning de vereiste fijnstoffelijke energieën om zijn taak als koning aan te kunnen. Zij zit hierbij welwillend op haar troon en ontvangt regelmatig geschenken van de gelovigen die haar bezoeken.

[117] M.S. Boulanger, Le regard de la Kumari (Le monde secret des enfants - dieux du Népal), Paris, 2001, 196.

Deze kumari blijft in het koninklijk paleis tot op de dag dat zij voor het eerst haar maandstonden heeft. De Nepalese cultuur kent nog een sacrale opvatting van het koningschap, zoals dat in oudere culturen wel meer voorkwam. De voodoo-godin Erzulie kon zich niet alleen met de fijnstoffelijke energie van haar medium opladen, maar eveneens met de energie alle aanwezigen. We kunnen veronderstellen dat het bij de kumari-verering om een gelijkaardig verhaal gaat. Wat behelst dat datgene wat wij "het heilige" heten, toch voor ons westers denken zeer moeilijk te begrijpen aspecten vertoont.

5.1.8. Keizer Akihito en de zonnegodin.

Men zal zich herinneren dat de Japanse keizer Hirohito[118] (1901/1989) in zijn land een goddelijke status genoot. Na de tweede wereldoorlog werd hij door de Amerikanen echter gedwongen om van deze goddelijke positie afstand te doen. Sedertdien is hij dan niet langer meer een 'god op aarde', maar een gewone sterveling die zich moest schikken naar de nieuwe grondwet. Daarin werd bepaald dat zijn functie nog slechts symbolisch zou zijn. Na een rouwperiode van één jaar, volgend op zijn dood, besteeg zijn zoon Akihito in 1990 de troon. Bij deze plechtigheid hoorde ook een eeuwenoud ritueel, de 'Daijosai' of het grote offer van de rijst. De krant '*Het volk*'[119] bericht over deze gebeurtenis wat volgt.

Hoge gasten uit 158 landen, onder wie ook het Belgische vorstenpaar, zullen er vandaag (opm.: 12 november 1990) in Tokio getuige van zijn hoe kroonprins Akihito als 125ste Japanse keizer de chrysantentroon bestijgt. (…) Het is de eerste keer dat een Japanse keizer aan de macht komt onder de voorschriften van de moderne grondwet die in 1946 werd afgekondigd. Volgens de Daijosai brengt de nieuwe keizer de nacht alleen door met de zonnegodin Amaterasu. Akihito zal bij het begin van het ritueel een bad nemen, speciale gewaden aantrekken en zich naar een tempel in de tuin van het keizerlijk paleis begeven. In volstrekte afzondering zal hij de achthonderd shinto-goden rijstwijn aanbieden. Daarop "verenigt de nieuwe keizer zich spiritueel met de zonnegodin" aldus een voorzichtige formulering van shinto-experts. De minder eerbiedige New York Times noemt de zaken bij hun naam en stelt dat de nieuwe keizer 'seksuele betrekkingen' met de goden simuleert.

Zo eenvoudig zal het geheime gebeuren echter ook wel niet zijn. Hoe de vork precies in de steel zit, is door het mysterieuze gedoe rond de 1200 jaar oude plechtigheid in feite voor niemand duidelijk. Tijdens de nachtwake

[118] Zie ook op deze website, het boek: De 'Homo religiosus', 11.3.2. De goden eisen seks.
[119] Het volk/dng,. 12/11/1990, 4.

ondergaat de troonopvolger een gedaanteverwisseling van man tot vrouw. In die fase wordt hij door de goden bevrucht, waarop hij drie uur voor het ochtendgloren herboren wordt als een onsterfelijke. Volgens de traditie wordt hij daardoor zelf een god. Dit is echter volkomen in strijd met de grondwettelijk voorgeschreven scheiding van religie en staat. Een regeringswoordvoerder kon in dit verband in Tokio slechts verklaren dat de regering "niet het recht heeft zich uit te spreken over de vraag of de keizer daarbij de goddelijke natuur verwerft of niet." Tot zover de krant.

Bij deze religie, net zoals bij de kumari, gaat het om de fijnstoffelijke kracht die door een erotisch getint ritueel gegenereerd wordt. Dit kan in gedachten, maar desnoods ook fysisch uitgevoerd worden. Alle echte mythologieën verwijzen naar een oerkoppel dat via een vorm van sacraal huwelijk 'alle zijnden' verwekt. Dit ritueel met de koning of keizer voorzien van de vereiste fijnstoffelijke energie voor het vervullen van die bestuurlijke taak. Wijzen we op de gelijkenis tussen het kumari-ritueel en de Japanse 'Daijosai'. Omdat het oerkoppel met betrekking tot de kumari en keizer Akihito zich in de buitennatuur situeert, blijft hier het voorbehoud van de harmonie der tegengestelden gelden (5.2.). Met dergelijke goden weet men nooit.

5.1.9. 'Capacocha' : De 'koninklijke zonden'

We stelden reeds vast dat heidense goden energieën eisen van hun gelovigen via diverse offers, of rechtstreeks van de mediums die ze dan totaal uitgeput achterlaten. Maar het kan nog veel erger. Midden-Amerikaanse Inca's offerden onvoorstelbaar veel kinderen aan hun goden. Het hart van deze jongeren werd hierbij zeer snel en met chirurgische precisie uit het lichaam gesneden. Het moest, nog kloppend, aan de goden worden aangeboden. Patrick Tierney, *The highest altar, The story of human sacrifice* [120] verhaalt hoe de Inca-vorsten geloofden dat zij hun zonden, en die van hun familie, door het offeren van speciaal uitgekozen kinderen, trachtten uit te boeten. Men sprak van een 'capacocha', een offer van een indiaans kind ter uitboeting van de vorstelijke zonden. We herkennen hierin het 'do ut des'. Ik, koning, offer deze kinderen aan de goden, opdat de goden alle onheilen die ik me door mijn misdaden op mijn nek haal, zullen neutraliseren en me een welvarend leven zullen bezorgen.

Wij zijn februari 1954, op de besneeuwde, ijskoude top van de Plomo, een berg in de Andes, Chili. Twee bergbeklimmers ontdekken op 17.716 voet

[120] Tierney P., The highest altar (The story of human sacrifice), New York, Viking Press, 1989, 24/41 (The Inca child). Zie ook het boek : De 'Homo Religiosus', 8.2.3. Zielestof nemen.

hoogte, meer dan zesduizend meter hoog, een ingegraven kind, met al de regalia der Inca's. Gezien de schoonheid van het kind denken ze dat het om een meisje gaat. Later werd duidelijk dat het een jongetje is, 8 tot 9 jaar, een colla-indiaantje van rond het wat verder gelegen Titicacameer. De kinderen kregen een religieuze boodschap te horen. Het offer van hun levens vestigt welzijn en welvaart voor het hele Incarijk. Het jongetje werd wellicht eerst dronken gemaakt met 'chiché', een bedwelmende drank. In de XVI eeuw voerde Cristobal Molina, een abt in Cuzco, Zuid-Peru, gesprekken met Inca-sjamanen. Volgens de inhoud van deze gesprekken offerden de Inca's grote aantallen zorgvuldig uitgekozen kinderen. Ze waren hoogstens een jaar of tien, van adel, goed gezond en uitzonderlijk mooi, zoals het gevonden plomo-jongetje.

Tweemaal per jaar, bij de zonnewenden (opm.: als 'heilige tijd') werden de beste veldgewassen, de meest geprezen dieren, de meest fijne kleren, de kostbaarste kunstwerken en de mooiste kinderen 'ingezameld'. Dat gebeurde over heel de Andes van Ecuador tot Chili, en van de stille Zuidzee tot het Amazonegebied. Men bracht alles en iedereen naar Cuzco, de hoofdstad der Inca's, met het oog op vier luisterrijke processies. Elk ervan vertegenwoordigde één van de vier windstreken. Cuzco was bezaaid met heiligdommen ter ere van de goden Viracocha, de 'veroorzaker', en Illapa, de dondergod. De kinderen kregen een religieuze boodschap te horen. Het offer van hun levens vestigt welzijn en welvaart voor het hele Incarijk. Na hun dood werden zij als godheden vereerd. Zoals gezegd heetten deze kinderen 'capacocha' of 'capa hucha' wat zoveel betekent als 'koninklijke zonde'. De vorsten en machthebbers, al wat 'aanzienlijk' was, golden als de zichtbare aanwezigheid der godheden op aarde. Doch wanneer zij en hun familieleden fouten zouden bedrijven, zouden rampen het Incarijk treffen. Daarom werden, preventief, gewassen, dieren, kleren, kunstwerken en kinderen al geofferd, als uitboeting van hun koninklijke zonden.

5.1.10. Een lorelei

De term 'Lorelei' komt uit de mythologie en is samengesteld uit het Duitse woord 'Lure', een vrouwelijke natuurgeest, een elf, en uit het woord 'Lei', wat 'rots' betekent. Een 'Lorelei' kan dus slaan op een fijnstoffelijk vrouwelijk wezen dat al of niet aan een rots verbonden is. De Lorelei is eveneens de naam van een rots van 232 meter hoog, langs de rechteroever van de Rijn bij het Duitse Sankt Goarshausen. De rivier is erg smal en diep en kent daar een gevaarlijke stroming die reeds heel wat schippers heeft verrast. De volkse traditie wil dat er zich op die rots een elf bevindt, die door haar verlokkende schoonheid de schippers afleidt. Daardoor varen ze met hun schip op de

klippen. Haar schoonheid verblindt en leidt tot de dood. Ziedaar het thema. Het is een beetje te vergelijken met de Sirenen uit Homeros' *Odyssee*.

De romantische dichter Joseph von Eichendorff (1788/ 1857) heeft ons in balladevorm de tragedie verwoord. Geven we hier zijn prachtig vers weer… en doen we dit gedicht enigszins geweld aan door de ballade te vertalen.

"Es ist schon spät. Es ist schon kalt.	Het is al laat. Het is al kil.
Was reitest du einsam durch den Wald?	Waarom rijdt gij eenzaam door het bos?
Der Wald ist lang. Du bist allein.	Het woud is lang. Gij zijt alleen.
Du, schöne Braut, ich führ' dich heim!"	Gij, mooie bruid, ik leid u huiswaarts.
"groß ist der Männer Trug und List.	Groot is het bedrog en de list der mannen.
Vor Schmerz mein Herz gebrochen ist.	Mijn hart is door de smart gebroken.
Wohl irrt des Waldhorn, her und hin.	Wel dwaalt de woudhoorn heen en weer.
O flieh : du weißt nicht wer ich bin".	Vlucht toch: gij weet niet wie ik ben.
"so reich geschmückt ist Ross und Weib.	Zo rijk uitgedost is paard en vrouw.
So wunderschön der junge Leib.	Zo wondermooi het jonge lichaam.
Jetzt kenn 'ich dich : Gott ! steh' mir bei!	Nu ken ik u: god sta me bij!
Du bist die Hexe Lorelei!"	Gij zijt de heks Lorelei!
"Du kennst mich wohl: von hohem Stein	Gij kent mij wel: van de hoge rots
Schaut still mein Schloss, tief, in den Rhein.	Kijkt stil mijn slot, diep, in de Rijn.
Es ist schon spät. Es ist schon kalt.	Het is al laat. Het is al kil.
Kommst nimmermehr aus diesem Wald".	Gij geraakt nooit meer uit dit bos.

Tot daar dit gedicht. Men ziet het: de heks Lorelei projecteert haar boosaardigheid in de ridder die zij ontmoet in het woud. "Het bedrog en de list der mannen" is haar bedrog en haar list. Zo verleidt zij de ridder die plots op haar verliefd wordt. Maar iets in haar verplicht haar om hem te verwittigen van het kat-en-muisspel dat zij met hem speelt. Zij weet al wat hij, die nog steeds aan haar charme kleeft, nog niet beseft: "Gij komt hier nooit meer uit". Het 'leven' heeft hier een mythische betekenis, analoog aan de betekenis die er in de Bijbel aan gegeven wordt. Zijn levenskracht, in de occulte betekenis van het woord, wordt hem ontnomen. Zelfs als hij de ontmoeting in zijn biologisch leven overleeft, dan nog is hij zeer erg aan toe. Zijn fijnstoffelijk armzalige situatie zal vrij vlug een weerslag hebben op zijn fysisch lichaam. Hij zal het niet lang overleven. Maar, en dit is nog belangrijker, in de andere wereld zal hij zijn zo broodnodige levenskracht eveneens moeten ontberen. In de donkere diepten der onderwereld leidt hij dan nog slechts een zombieachtig bestaan. Zoals gezegd zullen mensen met voldoende mantisch inzicht ons zeggen dat zulke zielen zijn als de 'refaïm'. *Psalm 88 (89) 11/13*

suggereert dat zulke zielen zonder levenskracht zijn. Ze missen de Geest van God, zoals verwoord is *Genesis 6,3*.

5.1.11. Abisjag van Sjoenem en koning David

Lezen we in het oude testament *1. Kon 1:1/4*. "Toen koning David heel oud geworden was, kon hij zich maar niet verwarmen, hoe men hem ook met dekens toedekte. Daarop zegden zijn hovelingen tot hem: "Laten wij voor onze heer en koning een jonge maagdelijke vrouw zoeken die de vorst bijstaat en hem verzorgt. Zij zal bij hem slapen en dat zal warmte verschaffen aan onze heer en koning". Na dus in het gehele land van Israël een mooi meisje te hebben gezocht, vond men Abisjag van Sjoenem en men bracht haar bij de vorst. Dit meisje was uitzonderlijk mooi. Zij verzorgde de vorst en diende hem, maar 'kende' hem niet."

Deze Bijbelse passus kan als volgt begrepen worden: de vorst, een man van aanzien, werd oud, en kon zich niet meer verwarmen. In zijn tijd werd, zoals in alle archaïsche culturen, het koningschap nog sacraal opgevat. Om zijn rijk te besturen had hij heel wat meer fijnstoffelijke levenskracht nodig dan een gewone onderdaan gewoonlijk bezit. Zijn tanende energie was dan ook een bedreiging voor zijn bestuurlijke taak, en dus zou zijn hele rijk er onder gaan lijden. Zijn 'schim', het zielelichaam dat zijn zenuwstelsel en zijn biologisch lichaam beheerst, daalt bij gebrek aan levenskracht, in dichtheid van zielestof. Het wordt te ijl en vertoont plaatselijk tekorten. De biologische veroudering is het teken van die occulte - verborgen - uitputting zowel van de ziel als van haar levenskracht. Dit toont zich onder meer in wat men wel eens 'oude-mensen-kou' noemt. Dit verlies aan bio-energie, zoals sommigen dat nu zouden zeggen, laat zich voelen in kouwelijkheid.

Zoals gezegd, Abisjag is jong en uitzonderlijk mooi Ze beschikt over een zo goed als ongerepte levenskracht. Dit uit zich in een krachtige en weldadig aanvoelende uitstraling of aura. Door 'in de schoot' van koning David te slapen ontstaat er contact en dus ook overdracht van energie. Abisjag diende de koning en verzorgde hem. Dit is al een vorm van contact. Maar David 'kende' haar niet, wat in Bijbelse taal betekent dat hij geen geslachtsgemeenschap had met haar, ofschoon zij bij hem sliep. Niet dat de oude vorst zo vijandig was van erotiek. Maar in dit geval althans wordt een eerder heidense methode ter 'revitalisering' aangewend, echter binnen Bijbelse vooropstellingen.

Menig Westerling ziet hierin niet meer dan 'seks'. Toch is zulks in strijd met de toenmalige cultuurcontext. Waar het in de eerste plaats om gaat, is

de stroom van fijnstoffelijke levenskracht die van Abisjag naar koning David gaat. Een welbepaald type van vooral jonge vrouwen, beschikt over een uiterst sterke dosis levenskracht. Dat zien helderzienden aan de grote en lichtende aura van zo iemand, dat voelen sensitieven aan de weldadige uitstraling die van zulk een vrouw uitgaat. Abisjag moet van dat type geweest zijn. Het hele paleis was dan doordrongen van haar fijnstoffelijke en zeer weldadig overkomende aura. De toevoer van fijnstoffelijkheid kan op verschillende wijzen gebeuren, bijvoorbeeld door warmte-energietoevoer. Deze toevoer draagt zielestof in zich en 'voedt' het hongerige zielelichaam. Maar verreweg de sterkste zielelichaamsvoeding ligt in de verhouding der geslachten. Wie in deze tekst 'seks' ziet, misduidt volledig de oorspronkelijke betekenis. Omdat de vereiste energie hier toch verkregen wordt via erotiek, via de verhouding der geslachten, hebben we de getuigenis van Abisjag nog bij dit hoofdstuk ondergebracht. Het thema is inderdaad 'dynamische krachten in niet-Bijbelse religies'.

5.2. De harmonie der tegengestelden

In *Genesis 3:22* lazen we dat de mens na de zondeval goed en kwaad had leren kennen. Of beter, dat het onderscheid tussen beiden is vervaagd. Op een manier zijn ze inwisselbaar. Een aantal Godszonen legden zich niet neer bij de geboden van God en wilden zelf, zoals later Protagoras (3.2.1.) de maat van alle dingen bepalen. Zulke goden handelen goed, als het hen schikt, maar ze stichten kwaad als dit hen beter uitkomt. Een geweten zoals wij dit kennen, hebben ze niet.

In de Oudgriekse mythologie zien we b.v. dat de Griekse oppergod Zeus aan de Grieken de wetten dicteert, maar dat hij zijn vrouw Hera bedriegt met vrouwelijke stervelingen en dat hij Leda, de echtgenote van de Spartaanse vorst, verkracht. In *Joh. 8: 44* zegt Jezus tot de farizeeërs dat zij geïnspireerd worden door 'hun vader', de duivel. En dit omdat ze op een sabbat een blinde hadden genezen. Hun wet was belangrijker dan hun medemens. Op bewust vlak menen de farizeeërs God te dienen, maar in feite voeren ze de wil van de duivel uit. Zulk een houding lezen we eveneens bij *Job 4:18.* Daar lezen we: "Zelfs in zijn dienaren stelt God geen vertrouwen en zijn engelen betrapt hij op afwijkingen". Ook A. Bertholet, *Die Religion des alten Tesaments*[121], merkt op dat de Bijbel de heidense godheden als 'engelen' duidt die Gods hofraad uitmaken, en die samen met hem, of tegen hem in, het heelal helpen besturen.

[121] Bertholet A., Die Religion des alten Testaments, Tübingen, Mohr, 1932, 131.

Beroept de gelovige zich op zulke onvoorspelbare wezens dan blijft met een gevoel van onzekerheid achter. Zulk een god bewerkt de ondergang, maar redt ook uit die ondergang. Dat wisselvallige gedrag zullen we nog merken in heel wat niet-Bijbelse religies. De Noors-Nederlandse godsdienstwetenschapper W.B. Kristensen, (1867/1953), *Verzamelde bijdragen tot kennis der antieke godsdiensten*[122], spreekt in dit verband over "de harmonie der tegengestelden".

De 'ouden', hebben dit wisselvallige gedrag steeds gelaten gedragen als 'de wil van de goden'. Niet de buitenstaanders, maar de gelovigen van die religies zelf, zeggen van hun goden dat ze zulk een harmonie der tegengestelden vertonen. Kristensen vervolgt: "In diepe nederigheid heeft de grote menigte deze demonische werkelijkheid aanvaard. Verlichte schrijvers als de Oudgriekse denker Plutarchus (45/125) en zijn geestverwanten van alle tijden hebben dit type van vroomheid als minderwaardige religie afgekeurd".

Ook de oud-Griekse schrijvers Homeros en Hesiodos hadden al gewezen op het feit dat de muzen én waarheid én onwaarheid verkondigen: "alle 'schanden' (diefstal, echtbreuk, wederzijds bedrog) dichtten zij hun goden en godinnen toe". In de grond zijn alle niet-Bijbelse hogere wezens van juist dezelfde aard. Maar de mythen verbergen het soms. Of een clerus. Of zwart-magiërs en heksen die de gruwelijke waarheid niet aan het daglicht willen prijsgeven. Of mensen die al te lichtgelovig en te oppervlakkig ingaan, of niet ingaan, op die ware, dubbelzinnige natuur.

Deze tegenstrijdigheid is ook de apostel Paulus niet onopgemerkt gebleven. Hij sprak van 'de elementen van deze wereld' (*Gal 3:19; Kol 2:15, 2:18*). Dat zijn elementen die moeten vooropgesteld worden, willen wij de wereld met zijn vele tekorten begrijpen zoals hij is. Tot die elementen behoren zoals gezegd de 'goden' die elk een deel van de werkelijkheid beheersen, maar hierbij blind, demonisch of satanisch zijn ten overstaan van alle geestelijke ideeën en waarden. Deze hoogmoed wordt in *Kol. 2:15* herhaald. We lezen: "deze engelen hebben zich tussen God en de mensen geschoven". Ze handelen eigenmachtig, kennen God niet langer en storen zich niet aan de mensen.

Ook *1 Joh. 4:1* waarschuwt ons : "Gelooft niet iedere geest maar onderzoekt of de geesten in vriendschap met God zijn". De vele mediums van

[122] Kristensen W.B., Verzamelde bijdragen tot kennis der antieke godsdiensten, Amsterdam, 1947, N.V. Noord-Hollandsche Uitgevers Mij., 231/290.

de niet-christelijke religies zijn letterlijk bezeten zijn van hun god en hebben geen controle over zichzelf. In scherpe tegenstelling hiermee behoudt een ziener die in vriendschap leeft met God de controle over zichzelf.

'Aan hun vruchten zult gij ze kennen' zo beklemtoont de Bijbel. Indien een religieuze ervaring, b.v. een genezing, de ellende in de schepping vermeerdert, dan kan zij nog zo schitterend zijn, zij is uiteindelijk negatief. Indien zij, echter, het 'kwaad' in de wereld vermindert, dan heeft zij veel kans niet enkel buiten- doch veeleer bovennatuurlijk, versta, streng goddelijk te zijn en uit te gaan van het Bijbelse opperwezen zelf, de H. Drie-eenheid.

Een missionaris uit Peru vertelt dat hij bevriend geraakte met een Brucho, een plaatselijke tovenaar. Deze zei hem: "Kijk Padré, voor mensen als u zou ik goed doen, maar hier in Lima vraagt men mij regelmatig om onheil te stichten". Dat is letterlijk wat die religies der Sumeriërs, Babyloniërs, Assyriërs, Grieken, Romeinen, Kelten, Germanen en wat alle niet-Bijbelse religies sedert eeuwen blijven herhalen. Dat is ook de mentaliteit van de slang in het Bijbelverhaal. Ze verleidt Eva tot het eten van de appel, tot het plukken van de vruchten van de boom van kennis, de boom van goed-en-kwaad. Eens daarvan geproefd zal de mens ook zijn als de goden die thuis zijn in "goed-en-kwaad". Het is dat ineengeschoven zijn van beide gedragstypes, dat maakt dat men spreekt van een 'harmonie der tegengestelden'.

5.2.1. Een leugengeest

Vatten we 1 *Kon 22* samen: Op een zekere dag komt de vorst van Juda, Israël vervoegen in een oorlog tegen de vorst van Aram. Doch zoals toen zeer gebruikelijk was, en nu nog, maar schroomvallig onttrokken aan de publiciteit, raadpleegt men eerst de zieners, hier de profeten. Deze kan men in het Bijbelverhaal onderverdelen in slechts één die met God bevriend is, de profeet Mikeas, en alle anderen, ongeveer een vierhonderd, die dit niet zijn en die slechts kunnen 'zien' als zij in trance gaan. De vierhonderd voorspellen de vorst van Israël de overwinning. Mikeas echter niet. Hij reageert in twee keer.

Eerst maakt hij de vorst van Israël bespottelijk en zegt: "Trek op, gij zult in uw opzet zeker lukken". De vorst begrijpt onmiddellijk de grootspraak en eist de echte waarheid. Daarop wordt Mikeas ernstig: "Ik zag heel Israël over de bergen verstrooid als schapen zonder herder en Jahweh sprak: "Zij hebben geen heer, laat hen rustig huiswaarts keren". Ik zag Jahweh op Zijn troon. Hij vroeg: "Wie wil de vorst van Israël overhalen naar Rama op te

trekken om daar te sneuvelen?" Daarop trad een geest naar voren. Hij ging voor Jahweh staan en zei: "Ik wil hem overhalen. Ik ga een leugengeest worden in de mond van al zijn profeten". Daarop zei Jahweh: "Ga en gij zult slagen." Welnu, thans heeft Jahweh een leugengeest in de mond van al uw profeten gelegd, omdat Jahweh uw verderf heeft besloten". Aldus de woorden van de profeet Mikeas tot de vorst die om waarheid vroeg en ze rauw te horen kreeg.

Mikeas krijgt hierop van de vorst een slag in het gezicht. De vorst roept het uit: "Hoe zou de Geest van Jahweh mij verlaten hebben om tot u te spreken?" Mikeas: "Uitgerekend dat zult gij merken op de dag dat gij u zult verbergen en zult vluchten. Ga, en gij zult zien". Mikeas wordt gevangen gezet. Hij herhaalt: "Indien gij ongedeerd terugkomt, dan heeft Jahweh niet door mij gesproken". Israël gaat het gevecht aan en verliest inderdaad de strijd. De koning overleeft het niet. Hij wordt in zijn strijdwagen door een pijl getroffen en sterft. Zijn wagen is met bloed besmeurd.

De Bijbel vermeldt de afloop: "Men waste met veel water de wagen van de koning. De honden likten zijn bloed op en de prostituees baadden erin". Voor wie magie kent, maar dat is bij heel wat Bijbelkenners niet het geval, wordt deze laatste zin bijzonder betekenisvol. Dat prostituees in koninklijk bloed baden, wijst erop dat zij dit als een magische bloedritus opvatten. De levenskracht van een vorst is, in een sacrale, niet in een gedesacraliseerde cultuurcontext, veel sterker dan die van niet-aristocratische mensen. Door in het bloed te baden, eigenen de prostituees zich de levenskracht toe die in dat bloed aanwezig is.

Ofschoon de 'leugengeest' handelde met de toelating van God, blijkt dat zulke inspirerende wezens ook eigenmachtig durven optreden. In het oude testament; *Job 4:18* lezen we: "Zelfs in zijn dienaren stelt God geen vertrouwen en zijn engelen betrapt hij op afwijkingen". Volgens de Bijbel is niet iedere inspirerende geest afkomstig uit de hoge lichtwereld, wel integendeel. *1Joh. 4:1* waarschuwt ons voor dit onderscheid der geesten: "Gelooft niet iedere geest (opm.: inspiratiebeginsel) maar onderzoekt of de geesten "uit God" (opm.: in vriendschap met God) zijn".

In het Bijbelverhaal was er slechts één ziener die men God in vriendschap leefde, op vierhonderd extatische, op roes en trance voortgaande, andere zieners. Men kan zich afvragen hoe de verhouding heden bij ons ligt. Als men die feitelijke wereld nagaat zal deze ook in onze dagen eveneens verre van gunstig liggen. Tussen honderden pendelaars,

kaartlegsters en andere “zieners of ziensters” is er vaak maar één enkele echt die leeft in vriendschap met God.

Overzien we een aantal getuigenissen in deze niet-Bijbelse religies, dan zien we dat het medium in trance gaat en het eigen zelfbezit verliest. Het medium wordt beheerst, ‘vervoerd’, of sterker nog, ‘bezeten’ door geesten die wel eens dubbelzinnig van aard durven zijn. Ze kunnen goed doen, maar eveneens kwaad stichten. Men spreekt in dit verband in de godsdienstwetenschap van ‘de harmonie der tegengestelden[123]‘. Gaan we hierop verder in.

5.2.2. Een waarzeggende geest

Lezen we met betrekking tot zulke inspirerende wezens *Handelingen 16:16/19*: Onderweg naar die gebedsplaats kwam er een slavin op Paulus af. Ze had een helderziende pythongeest en verdiende met haar zienstergave en haar waarzeggerij voor haar eigenaren veel geld. Zij liep Paulus achterna en schreeuwde aldoor: “Deze mensen zijn dienaren van de allerhoogste God. Ze verkondigen u de weg naar de redding.” Dat deed ze vele dagen achtereen. Toen het Paulus te veel werd, draaide hij zich om en zei tegen de geest: “In naam van Jezus Christus beveel ik je uit haar weg te gaan”. Op dat ogenblik ging hij weg. Maar daarmee was de vrouw haar helderziend vermogen ook meteen kwijt.

Toen haar eigenaren hun hoop op inkomsten vervlogen zagen, grepen ze Paulus vast, sleurden hem voor de pretoren en zeiden: “Deze mensen brengen onrust in onze stad. Het zijn Joden en ze verkondigen zeden en gewoonten die wij als Romeinen niet mogen overnemen of volgen”. Ook het volk keerde zich tegen hen. De pretoren rukten hun de kleren van het lijf en lieten hen met stokken afranselen. Toen men hen een flink aantal slagen had toegediend, zette men hen in de gevangenis, en ze gaven de cipier het bevel om hen streng te bewaken.

Als deze perikoop met de werkelijkheid overeenstemt, dan zien geesten, niet gesitueerd in de tijd en ruimte, verborgen of occulte werkelijkheden vlugger en beter dan gewone mensen. Zo doorzien ze bijna onmiddellijk de ware aard van de boodschap van de apostelen en de diepere roeping van Paulus. Merken we nog op dat de eigenaars van de helderziende vrouw hun hoop op inkomsten vervlogen zagen. Eens dat de geest uit de vrouw is verdreven, anders en juister gezegd: eens ze niet meer ‘bezeten’ is, is ze haar zienerschap kwijt. Dat leert ons heel wat over de hoogte, of liever het gebrek

[123] Zie het boek : De ‘Homo Religiosus’, hoofdstuk 11.4. De harmonie der tegengestelden

daaraan, van haar zienersgave. De geest legde 'vele dagen achtereen' beslag op haar rustige zelfbezit, en dat wilde Paulus ongedaan maken.

5.2.3. Seksualiteit als bron van occulte levenskracht

Wat in deze drie religies, Santeria, macumba en voodoo terugkeert is het dynamisme, het geloof aan die mysterieuze levenskracht, maar zo dat er een uitwisseling is van levenskrachten tussen de mediums en deze goden van de onderwereld. Of liever, een stelen van de energie van het medium door de lagere godheid. Letten wij erop dat mensen die één keer grondig zo'n ritus doorgemaakt - doorleefd - hebben, psychisch een merkteken oplopen : die inwijding beheerst ze en telkens weer verlangen zij ernaar om 'het opnieuw te beleven'.

De Duitse filosoof F. Schleiermacher (1768/1834) staat er om bekend een welbepaalde vorm van religie te duiden als 'schlechthinnige abhängigkeit', als 'onvoorwaardelijke afhankelijkheid'. Indien ergens deze definitie van religie geldt, dan heel zeker in de satanische sekten. Het boek van J. de Brivezac, *Les sectes sexuelles sataniques,*[124] vermeldt ten overvloede die onderdanigheid. De goden van de onderwereld willen, ja eisen enkel algehele onderworpenheid.

Deze steekproef toont drie aspecten: seksualiteit, vernedering en foltering. Alle drie zijn zij conform met de religieuze onvoorwaardelijke afhankelijkheid van Schleiermacher.

Kenners zullen stellen dat men dit gedrag, deze onderworpenheid, heden in groeiende mate ontmoet, o.m. op een aantal erotische beurzen. De diepere ziel van mensen die zich daarmee verbonden voelen, zou onderworpen zijn aan deze goden van de onderwereld. Herinneren we eraan dat de Weense psychiater S.Freud, in de on- en onderbewuste diepte van de menselijke ziel eros en thanatos, seks en dodingsdrift vond, of een combinatie van beide. Voor kenners lijkt het klaar dat de man die een vrouw verkracht en haar daarna vermoordt, in de ban, ja bezeten van zulke wezens is. Door zijn ongeremde intentie roept hij ze uiteraard op, het reeds gekende 'similia similibus'.

5.2.4. Het probleemoplossend vermogen der religies

Goden leven van de energie van mensen, van seks en bloed. Het volk doorziet het, en toch beroept het zich steeds weer op dergelijke goden. Sommige magiërs zeggen dat zij de goden geen mensen offeren uit brutaliteit,

[124] J. de Brivezac, Les sectes sexuelles sataniques, Paris, Ed. 0pen, 1975,

maar omdat zij bij hun volk gezag moeten verwerven. En dat hebben zij juist nodig in die woeste heidense wereld. Het is aan de voorchristelijke wereld zo eigen dat er bloed moet vloeien om tot enige orde te komen. En ook om heel wat problemen van het volk te kunnen oplossen. En de levens- en overlevingskansen te verhogen. Al zijn de goden wisselvallig, ze lossen toch een aantal praktische problemen op. Waar zou men zonder hen en hun invloed staan, in een wereld die nog nooit iets over een Bijbels christendom heeft gehoord. Een goede kerstening kan hierin verandering brengen...

Leven we ons in de mentaliteit van pas gekerstende, niet-Bijbelse religie in. Letten we op de tegenstelling. Missionarissen zijn thuis in hun missie. Zij preken, lezen mis en delen sacramenten uit. Maar als de gelovigen een probleem hebben waar de missionarissen geen raad mee weten, of dat de dokter niet opgelost krijgt, dan blijkt dat de gelovigen zich gemakkelijk tot hun oude religie richten. Daar hebben - volgens sommigen - de missionarissen zich niet of nauwelijks mee bezig gehouden. Hun hoofdzakelijk intellectuele opleiding heeft hen daar ook niet op voorbereid. Wel hebben ze de heidense godsdienst zoveel mogelijk uitgebannen. Maar het vermogen van die religies om problemen op te lossen is, in de mate dat die godsdiensten uitgebannen zijn, eveneens verdwenen. Het gevolg is dat die volkeren het christendom als een zeer deftige en zeer hoogstaande religie hebben aanvaard. Doch voor hun praktische problemen zijn ze blijven voortbouwen op die aloude traditie van voor de Bijbel.

Dat toont zich op heel wat plaatsen waar de missionarissen actief zijn of waren. Als de gelovigen tegen hun missionaris zeggen: “kijk, mijn man die vindt geen werk, of mijn kind is ziek”, dan zal die wel het mogelijke doen. Hij zal ook voorstellen van te bidden. Maar de problemen op een magisch niveau aanpakken, daar zijn de missionarissen en de priesters meestal niet mee vertrouwd. Dus woont die bevolking op zondagmorgen devoot de mis bij, maar wendt ze zich op zondagavond met de praktische problemen bijvoorbeeld tot de Candomblé. Speciaal voor het volk gaan daar mannen en vrouwen in trance, roepen geesten op en vragen iets aan die problemen te doen. Deze religies staan veel dichter bij het leven van die mensen. Vandaar dat hun geloof zo bijzonder taai is, zelfs nog na vijfhonderd jaar bekeringswerk. Daarom hebben die religies zo een greep op de bevolking. Dat is wat die mensen ook zelf zeggen.

5.2.5. Monotheïsme, of een veelheid van religies?

Heel wat multicultureel ingestelde mensen pleiten voor een democratie op religieus gebied, voor een even waardigheid van alle religies. Het

verdedigen van een monotheïsme lijkt hen te pretentieus. Een democratische visie betreffende religie getuigt, zo hoort men, van een open mentaliteit.

De Bijbel zegt ook dat andere religies waardevol kunnen zijn en keurt die heidense religies niet zonder meer af. Wel waarschuwt ze voor dat wat de gelovigen van de niet-Bijbelse religies bij herhaling zelf ook beweren. De buiten-Bijbelse goden vertonen al te gemakkelijk een demonisch gedrag, een ineen bestaan van goed-en-kwaad, een harmonie der tegengestelden. In de buiten-Bijbelse religies leeft een angst, een besef van een noodlot. De goden beslissen over de mens en zijn lot, zonder dat ze zich om ethische gedragsregels bekommeren.

De voor-Bijbelse godsdiensten realiseren zich dat zeer goed. De Bijbel moet dat maar alleen samenvatten in het mythische verhaal van de slang. Het is een mythe, niet omdat het een verzonnen verhaal zou zijn. Een mythe gaat over werkelijkheid, maar op een sacraal niveau. Dat verduidelijkte Eliade al toen hij stelde dat mythen model staan voor het oplossen van praktische problemen De traditionele mens verzekerde zich van een goed resultaat voor een praktisch probleem door zich terug in te leven in de oorsprong van de betreffende mythe. Hij wil, met het mythische model voor ogen, dat stukje wereld waar er zich een probleem situeert, terug vanuit de oorsprong herscheppen.

Het thema van de zondeval behandelt de problematische sacrale situatie van de mensheid. De slang is de goddelijke demonische bedrieger. Daar begint de Bijbel mee en stelt deze dualiteit aan de kaak. Daardoor is de Bijbelse religie de grote uitzondering naast alle niet-Bijbelse religies. Jahweh in het oude testament, of de H. Drie-eenheid in het nieuwe, kennen geen omslag in het tegendeel. Wil men uit het moeras van die wisselvallige wezens geraken dan is het enige alternatief dat men zich richt tot het onberispelijke, betrouwbare en voorspelbare Bijbelse Opperwezen. Hij schenkt alle leven, gedraagt zich ethisch, maar eist van gelovigen eveneens een ethisch en moreel betrouwbaar gedrag.

Vergelijken we het bestaan van vele religies enigszins met een veelheid van wetenschappelijke theorieën die men kan ontwikkelen bij eenzelfde vastgesteld feit. Het mag sympathiek overkomen dat iedereen het recht heeft de eigen visie voor te dragen en te verdedigen. Maar uiteindelijk kunnen aan elkaar tegengestelde theorieën onmogelijk allen waar zijn. Verdere experimenten en logisch redeneren kunnen een aantal visies als minder werkelijk of onwaar duiden. Uiteindelijk haalt die theorie het die het dichtst

de waarheid benadert. Over zoveel gezond verstand zou een religieuze zoektocht toch ook moeten beschikken.

De mère-des-dieux 'verdrijft' het fijnstoffelijke wezen. Zo niet zou het kwaad kunnen terugvallen op wie zich in de nabijheid bevindt. Deze uitspraak legt het probleemoplossend vermogen - of juist het gebrek daaraan - van deze niet-Bijbelse religie bloot. De krachten en wezens zijn helemaal niet geneutraliseerd. Ze hebben niet opgehouden te bestaan. Integendeel, ze zijn slechts 'weggejaagd'. Dus is occult gezien het kwaad in de wereld niet verminderd, maar is het enkel 'verplaatst'.

De Bijbel, *Lucas 11,24 v.* verduidelijkt dat: "Wanneer een onreine geest iemand verlaten heeft, doolt hij rond door onvruchtbare streken, op zoek naar rust. Vindt hij die niet, dan zegt hij: "Ik ga terug naar mijn huis, waar ik vandaan kom." Bij zijn terugkomst vindt hij het schoon en helemaal opgeruimd. Daarop gaat hij zeven andere geesten halen, die nog slechter zijn dan hijzelf; ze gaan naar binnen en blijven daar wonen. Zo iemand is er uiteindelijk erger aan toe dan tevoren". Tot zover deze Bijbeltekst.

"Ik ga terug naar mijn huis" zegt de onreine geest. Verwijzen we naar de fetisj (7.5.1.). Deze werd bewoond door een geest. Het materiële voorwerp is zijn thuis. Dergelijke geesten eisen een plaats in de schepping. Herinneren we ons dat Jezus bij bezetenen een aantal demonen uitdreef (*Matth. 8:28*) en deze een plaats gaf in een kudde varkens die in de buurt waren.

Vergelijken we de werkwijze van de mère-des-dieux met de manier waarop Fortune met haar zelf geschapen wraakdemon omging. Zij slorpte het kwaad in zich op "badend in het zweet". Volgens Fortune is dit verre van eenvoudig. Men voelt alle woede terug in zich opkomen. En die woede moet men beheersen. Pas dan is het kwaad definitief verzwonden. Het heeft opgehouden te bestaan. Dat is iets heel anders dan het kwaad verplaatsen.

Ook de genezeres Varvara Ivanova doorleefde de kwaal van degenen die zich in haar nabijheid bevonden. Bij de behandeling van iemand met hoofdpijn kreeg zij die pijn over terwijl de patiënt ervan verlost werd. Ze zei dat ze de pijn had opgeslorpt. Ook F. Christin, *La guérison par les fluïdes*[125] stelt dat de magnetiseur zelf een deel van de kwaal van zijn patiënt kan overkrijgen. De laatste werkwijze vernietigt het kwaad definitief. De eerste duidelijk niet.

[125] Christin F., La guérison par les fluïdes, Paris, Editions Dangles, 1958, 9.

Goden nemen energie, seks, bloed, maken bezeten en kennen geen ethiek. Ook lossen ze de problemen niet definitief op. Hiermee blijven ze voor zowat alle aspecten ver beneden de verwachtingen. Gaan we dieper op hun natuur in.

Een missionering die aan zo een magische en gewetensvolle praktijk niet zou aanknopen, ja er niet eens zou willen op ingaan en hier slechts demonie aan het werk ziet, begaat volgens sommigen een niet te herstellen fout. Door zulke religies wel te waarderen, komen deze gelovigen ook open voor een Bijbelse religie. Alle missiewerk dat zulke praktijken wel aanvaardt, uitzuivert en op een hoger en Trinitair peil verheft, bewijst de-facto dat de magieën van deze volkeren een geldig stadium vertegenwoordigen in hun religieuze ontwikkeling. Daarna zou een missionering er kunnen in bestaan om hen over Trinitaire energieën te

5.2.6. De archaïsche laag aanvaarden.

De buiten-Bijbelse magieën vertegenwoordigen een geldig stadium, dat bleek al uit de beschouwingen bij het verhaal van Twadekili . Doch de geesten die de kern van dergelijke religies uitmaken zijn niet steeds even gewetensvol en betrouwbaar. Zo wordt duidelijk dat deze dierlijke energieën ondermaats blijven indien daar niet tegelijk de H. Drie-eenheid bij betrokken wordt en de hogere en krachtigere energieën hieraan eigen.

De oplossing bestaat er niet steeds in om deze lagere energieën te ontkennen of te verdringen, integendeel. Een missionering die a-priori stelt dat deze dierenverering duivels is, kan moeilijk aansluiting vinden met dergelijke religies. De magieën der volkeren werden in het verleden bijna steeds vereenzelvigd met een vorm van demonie, de mensen werden teveel diabolisch gezien. Op een manier worden ze inderdaad geleid door lagere wezens, maar daarom zijn de gebruiken van de gelovigen nog niet af te keuren. Vanuit hun standpunt gezien moeten de levensproblemen opgelost worden en moeten die culturen hoe dan ook overleven. Ook al is het met de hulp van lagere wezens. Met hun magieën bereiken ze genezende en reddende krachten. Dat hebben vele missionarissen ter plaatse kunnen vaststellen. Zolang deze volkeren niet beter weten, hebben ze geen alternatief. En de Bijbel is hierin overduidelijk: als ze gewetensvol handelen, leven ze automatisch in vriendschap met de H. Drie-eenheid.

Wie deze dierlijke energieën onderschat of negeert, begaat een belangrijke misstap. De evolutie is zo opgebouwd dat die krachten zich hoe

dan ook laten gelden. Hegel sprak van een 'Aufhebung', een opheffing, maar slechts na bewaring op een hoger, verfijnder, peil. De oude theologie verwoordde het met: "gratia supponit en perfectit naturam". De bovennatuurlijke, vrije Godsingreep in de schepping vooronderstelt en vervolmaakt de nog niet door de vrije genade geraakte natuur". De al te spirituele hogere filosofieën en religies hebben dit, tot eigen schade en schande, meermaals ondervonden. Zij blijken niet in staat de atavistische, de onderste, archaïsche laag, te raken. Dit heeft tot gevolg dat een bekeringsproces, dikwijls enkel het bewuste gedeelte van de mens bereikt, maar al te weinig aandacht heeft voor de on- en onderbewuste lagen. De resultaten lijken dat te bevestigen.

5.2.7. De trommels werden overgoten met bloed.

J. Corduwener, *Rwanda*[126]*,* Kalinga is de naam van een trom. Niet zomaar een trom, het is de koninklijke trom waaraan de vorst zijn macht ontleend. Zonder trom is hij niets waard. Aan het koninklijke hof in Nyanza stond de kalinga centraal, bovenop een standaard (een kruk), want de belangrijkste koninklijke trom mocht nimmer de grond raken. Als de koning op reis ging door zijn gebied werd hij, net als de trom, gedragen in een hangmat. Kalinga was niet alleen, de trom ging vergezeld van andere drums die ook een naam hadden gekregen. (…) Om de trommels blijvende kracht te geven, werden ze een aantal keren per jaar overgoten met het bloed van pas geslachte stieren. Aan kalinga hingen koorden met ringen. In die holle ringen zaten gerookte geslachtsdelen van alle andere vorsten die de koning verslagen had. Een saillant detail, maar ook pikant: de Belgische koning Boudewijn, in 1955 op staatsbezoek in Rwanda, vroeg aan de toen nog levende koning Mutara wat nu eigenlijk in die ringen zat. Hij kreeg een vaag antwoord: 'oude trofeeën', antwoordde Mutara. De kalinga behield zijn kracht en waarde tot kort voor het einde van de monarchie. Daarna zijn de drums verdwenen, vermoedelijk verbrand of teloor gegaan. Letten we op de zin 'de gerookte geslachtsdelen van alle andere vorsten die de koning verslagen had'. Het laat nauwelijks twijfel dat 'alle andere vorsten' gedood werden en dat de levenskracht van hun bloed over de trom gegoten werd, geofferd aan de geest van de kalinga. Hun gerookte geslachtsdelen waren niet alleen de zichtbare trofeeën, maar werden ook gebruikt als krachtvolle fetisjen.

5.2.8. Een magisch oordeel

5.2.8.a. Een gestolen geitje

[126] J. Corduwener, Rwanda, 2004, Koninklijk instituut voor de tropen (www.landenreeks.nl), Amsterdam, p.53:

A. Gatti, *Bapuka*[127], beschrijft een merkwaardig godsoordeel. Het gebeuren speelde zich af in het toenmalige Noord-Rhodesië. Gatti zegt dat het oordeel getuigt van een opvallende wijsheid, een psychologisch doorzicht en een grote magische kracht van de Afrikaanse tovenaar. Vatten we samen.

Op een morgen stelt Gatti vast dat vier van zijn boys niet uit hun tent komen opdagen. Wanneer hij ze opzoekt, merkt hij dat ze een zieke indruk maken. Hun gezicht en ogen zijn gezwollen. Ze zijn bezweet en tegelijk rillen ze van de kou. Een vijfde boy, die niet ziek is, verzekert Gattti dat de tent vol boze geesten is. Gatti behandelt hen met kinine en aspirine, doch hun toestand verergert. Net wanneer hij hulp wil zoeken, komt een oude man aangewandeld. Het is diezelfde man die een paar dagen geleden twee van zijn geitjes zocht. Hij gaat recht naar de tent waar de zieken liggen, bekijkt ze even en zegt: “ik kom diegenen bezoeken wiens handen vol boze geesten zijn”. Hij maakt een paar danspassen en prevelt enige magische woorden. Dan werpt hij een snuifje poeder in de lucht. Hij herhaalt dit nog twee keer. Het lijkt hem niet nodig de zieken te onderzoeken. Aan één blik heeft hij genoeg.

Uit zijn antilopenhoorn neemt hij een haar. Hij streelt er een paar keer het voorhoofd van elk van de vier boys mee. En plots is het geblaat van een geitje te horen. Het komt - merkwaardig genoeg - niet van buiten, wel uit de krampachtig verwrongen mond van de kleinste van de vier zieke boys. Viermaal herhaalt de toverdokter dit strelen met het haar, en viermaal herhaalt zich het gemekker als van een geit. Dan gaat hij naar buiten en wacht.

Tot Gatti‘s verbazing komen twee van zijn boys uit de tent. Hun gezicht en hun ogen zijn vrij van zwellingen. Ze kijken Gatti en de tovenaar beschaamd aan, en verdwijnen in de bosjes. Een kwartier later zijn ze er weer, elk een blatend geitje in de armen. “Zij wisten ervan, maar zij zijn niet de dieven”, murmelde de tovenaar. “Daarom gaat de ziekte aan hen voorbij. Maar bij de twee die in de tent liggen, zal het nog een hele dag duren vooraleer ze van hun pijnen zullen verlost zijn. Zo zullen ze in de toekomst eerst eens nadenken.” Dan gaat de tovenaar met zijn geitjes heen. De toestand van de twee zieke boys blijft slecht. Bijna bewusteloos liggen ze ook de hele volgende dag in hun bed, terwijl de zwellingen van hun ogen en lippen onverminderd aanhouden. Tot plots, vierentwintig uur later, ze gezond en wel en zonder zwellingen uit hun tent te voorschijn komen. Ze kijken Gatti schuldbewust en verveeld aan, mompelen een goedendag en beginnen vervolgens aan hun

[127] Gatti A., Bapuka, Zürich (CH), 1963, 61-66.

dagelijkse taak.

Tot zover dit verhaal. Merken we nog op dat de tovenaar een paar danspassen maakte en enige magische woorden prevelde. Dat is zijn vorm van gebed. Hij wendt zich hierbij tot zijn geesten. Ook zijn danspassen activeren fijnstoffelijke energieën en maken deel uit van het ritueel.

5.2.8.b. Het vuur der waarheid

Vatten we een tweede getuigenis van A. Gatti, in *Het wilde Zwarte hart*[128], samen. Gatti bevindt zich te Narwa, in de Serengeti (Tanzania), met 9 blanken en 33 Negro-Afrikanen. Negen dollar was van Mohammed, de kok, gestolen. Na enig nadenken blijven Shaffi, Ali, Idi, Issa, Asmani en Baruku als verdachten over. Mohammed stelt aan Gatti voor de zaak door Mwadana, de grote mganga (opm.: een magiër) te laten oplossen. Deze gebruikt het "vuur der waarheid", een magisch procedé. Gatti gaat er op in en laat Mwandana roepen. De tovenaar gaat aan het werk, en dit sober en zonder maskerade of ritueel vertoon. Wat bewijst dat het wezen van magie elders dan in opsmuk of 'liturgie' ligt.

Nadat allen schuld ontkennen, verhit Mwadana een ongeveer 20 cm. lange spijker in een vuurhaard. Uit zijn kalebas haalt hij vervolgens een doekje en smeert zijn linkerhand in met een groenachtig vloeibaar plantenmengsel. Dan zegt hij: "deze zalf beschermt enkel de onschuldige". Tot driemaal toe drukt hij seconden lang de gloeiende spijker tegen zijn linkerhandpalm. Dan legt hij de spijker weer in het vuur. Vervolgens wrijft hij de rechterhand over de linkerhandpalm. Geen enkel spoor van verbranding is te zien.

Dan volgt de vuurproef. Eén voor één komen de verdachten aan. Mwadana eist een eed "bij Allah en al wat heilig is" dat men met de diefstal niets te maken heeft. Dan smeert hij bij elke verdachte wat zalf over de linkerhand en drukt er vervolgens de spijker hard tegen aan. Zodra de laatste man zich aan de proef heeft onderworpen, roept Mwadana alle zeven bij zich. Hij onderwerpt iedere handpalm aan een nauwkeurig onderzoek en kijkt ook telkens strak in de ogen van de man wiens hand hij vasthoudt. Geen enkele hand vertoont echter de grote blaar, het merkteken van de schuld.

Mwadana wrijft over hun handpalmen. Dan slaat hij vier handen weg. Hij concentreert zich daarop op de drie overgebleven handen: die van Shaffi,

[128] Gatti A., Het wilde Zwarte hart, Amsterdam, 1958, 106/ 115.

Asmani en Idi. Shaffi gromt: “Je doet mij pijn, oude man! Je weet dat ik onschuldig ben”. De magiër veert plots recht en roept: “Beken uw schuld. Zeg waar jij het geld hebt verstopt. Nu”! Vlug wilden de twee anderen verdwijnen. “Blijf”, gebiedt de tovenaar hen en zegt: “Jij hebt ook allebei een meineed afgelegd. Kijk maar!” Het godsoordeel begon zich nu te voltrekken. Gatti getuigt: “Ik heb het toen met eigen ogen gezien. Ieder van ons die erbij was ook. Uit de hand van Shaffi groeide langzaam, doch verschrikkelijk, een enorme blaar die alle verkleuringen ineen voegde en toen omhoogtrok en zijn hand afschuwelijk vervormde. Hetzelfde, maar in mindere mate, was het geval met de handpalm van Asmani en Idi. Wij zagen het en de drie slachtoffers zagen het. Uit hun eigen hand groeide de rechtspraak van het waarheidsvuur. Zij stonden als verlamd en konden de opgezwollen hand niet sluiten om de gruwel te verbergen.

De enige die zich niet uit het veld liet slaan was Mwadana zelf. Hij drukte zijn wijsvinger hard tegen Shaffi’s borst: “Zeg dat jij het geld hebt gestolen!” Shaffi had alles en iedereen doorstaan. Nu echter schrompelde hij in elkaar. Met verbaasde ogen staarde hij op de nog steeds groeiende blaar op zijn hand. “Ja” fluisterde hij schor. “Ik heb het geld weggenomen.” Daarop greep Mwadana Idi ‘s misvormde hand en snauwde: “Jij, jij hebt hem geholpen”. Waarop Idi : “Ik hielp het verstoppen”. Asmani bekende eveneens: “Ik heb het enkel gezien”. Mwadana tot Shaffi: “Het geld. Ga en haal het!” Met gebogen hoofd haalde hij het van onder een grote rots, dicht bij de woonwagen van Gatti en gaf de bankbiljetten aan Mohammed terug. Die avond waren wij allen erg stil, aangeslagen door wat een kleine tovenaar had te zien gegeven.

Pater Tempels, *Bantoe-filosofie*[129], wijst er op dat volgens zijn Bantoes, ziekten een diepere, occulte oorzaak hebben. Hij schrijft: “We zouden onze tijd verspelen, moesten we nu trachten de zwarten te overtuigen dat die ziekte of die dood een fysische oorzaak had. We zouden een cursus in de microbenleer kunnen houden en ze, door middel van microscoop of chemische ontledingen, de oorzaak van ziekte of dood kunnen laten zien, of zelf laten ontdekken. Maar daarmee zouden we voor hen de kwestie niet hebben opgelost. Wel de chemische of medische kant der zaak. De eigenlijke kwestie, de ontologische en ware oorzaak, blijft voor hun dieper denken, voor hun ontologische wijsheid, bestaan”.

5.2.9. Een godsoordeel.

5.2.9.a. Over oorzaken en gevolgen

[129] Tempels P., Bantoe - filosofie, De Sikkel, Antwerpen, 1946, 11, 50.

J. Grant, *Gevleugelde farao*[130], beschrijft eveneens een reis in de onderwereld. Zij legt hierbij een oorzakelijk verband tussen het - in dit geval misdadige - gedrag van sommige mensen op aarde, en hun verblijf nadien in de onderwereld.

Ook G. Van der Zeeuw, *Helderziendheid in ruimte en tijd*[131], zegt dat hij het vermogen bezit om uit te treden naar lagere 'sferen' om daar te trachten mensen in hun nood bij te staan.

Opvallend is dat J Grant in een aantal gevallen verlossende taal spreekt, alsof zij in die lagere gebieden het vermogen heeft om daar mensen uit hun lijden te verlossen. Zo zegt zij tot een bedienaar van een eredienst die zijn werk in grote mate verwaarloosd had: "Je tijd is gekomen. Je zult naar de aarde terugkeren. Het zal je vijf levens kosten om die volmaaktheid te bereiken, die je eens had behoren te bezitten. Over vijf maanden zal je geboren worden uit de schoot van uw moeder. En de tijd zal komen dat je wijsheid zult brengen." Weer anderen gaf zij raad zodat ze hun lijden konden verkorten. "Doch slechts weinigen luisterden naar mij" zo klaagt ze. Ofschoon haar inwijding verband houdt met de Egyptische goden die getuigen van de harmonie der tegengestelden, toch lijkt haar werk in de onderwereld behoorlijk ethisch te zijn. "Heb je gefolterd, dan ga voortaan mensen in hun lijden bijstaan, heb je materiële rijkdom gestolen, dan ga je ondervinden wat het betekent om arm te zijn. Heb je wijsheid verwaarloosd, dan ga je nu je er op toeleggen". Men ziet dat deze niet-Bijbelse religie heel wat waardevolle aanknopingspunten met de Bijbelse doctrine kent.

Ook Dante Alighieri, bezoekt een onderwereld. In de zevende zang van zijn *Divina Commedia* (3.2.5.d.) heeft hij het onder meer over geestelijken die tijdens hun aardse leven bijzonder hebzuchtig waren en zich door drift lieten overmeesteren. Als gevolg hiervan zitten zij niet in hogere sferen, wel in de verschrikkingen van de onderwereld vast.

Zoals ieder Schriftkenner weet, vermeldt ook de Bijbel voortdurend het oordeel van God. Men kan het hele bestaan op aarde zien als een levenslange steekproef. Paulus getuigt hiervan in zijn brief aan de *Galaten, 6:8:"*wie in het vlees zaait, zal verderf vinden, en wie in de Geest zaait, zal het eeuwig leven oogsten". Ook *2 Corinthiërs 9:6* zegt: "Wie karig zaait, zal ook karig oogsten, en wie overvloedig zaait, zal ook overvloedig oogsten". Op dit Bijbelse oordeel komen we later terug (7.7.).

[130] Grant J., Gevleugelde farao, Amsterdam, Ankh-Hermes, 1994, 159.
[131] Van der Zeeuw G., Helderziendheid in ruimte en tijd, Den haag, 135.

5.2.9.b. Toeval

Het thema 'toeval' kwam al ter sprake (3.1.3.). Zo is een normaal verloop steeds voorspelbaar. Een trein die 100 km per uur rijdt is na een uur rijden, 100 km verwijderd van de plaats van vertrek. Ook de weg van een ijsblok die van een gletsjer breekt, of de route van een schip dat vertrekt, is in principe vooraf te berekenen. En dus ook een eventuele aanvaring van beiden. De moeilijkheid is dat wij niet over alle gegevens beschikken die hierbij een rol spelen. Onze menselijke kennis is hiervoor veel te beperkt. Omdat we die hele complexe samenlopen van betrokken invloeden niet kennen, of beter: niet kunnen kennen, spreken we van 'toeval'. Maar objectief gezien, in een 'ontologisch' kader, zoals dat heet, heeft alles zijn reden, en bestaat het toeval niet. Praktisch dus wel.

Om de grillen van het lot enigszins de baas te kunnen, richt de religieuze mens zich tot 'hogere' machten, tot geesten en goden. Via mantische en wichelende technieken tracht hij toch iets van de toekomst te onthullen. Zo richtte de vorst van Israël (5.2.1.) zich tot zijn vierhonderd zieners om zich te informeren over de uitslag van de nakende strijd (*1Kon 22: 20/2*). Zo wil men de goden gunstig stemmen in de hoop gespaard te blijven van heel wat moeilijkheden. Zo blijkt ook dat heel wat huidige wereldleiders zich laten bijstaan door wichelaars in het nemen van belangrijke politieke beslissingen. Zo had Stalin (net als Brezjnev en Jeltsin) een magisch begaafde genezeres op wie hij regelmatig een beroep deed. Zo vond men in zijn nalatenschap boeken over magie die hij van aantekeningen had voorzien. Het communisme mag dan al een materialistische filosofie voorstaan, zo materialistisch ingesteld was de top van de toenmalige Sovjetunie zeker niet. Ook hier geldt blijkbaar het gezegde "luister naar mijn woorden, maar kijk niet naar mijn daden". Na de dood van president Fr. Mitterrand (1916/1996) lekte uit dat de Franse astrologe Elisabeth Teissier hem jarenlang bijstond in zijn politieke beslissingen. Zo doen tegenwoordig nog vele presidenten, dokters, zakenlui, advocaten en geleerden. Meestal verzwijgt men het omdat men bevreesd is belachelijk gemaakt te worden of 'om uit de gemeenschap van collega's' gestoten te worden.

Wie zich met de astrologie inlaat, komt onder de invloed van de wezens die met de sterrenbeelden verbonden zijn en zich in de harmonie der tegengestelden situeren. Deze wezens voldoen aan de nieuwsgierigheid van de mensen die hen raadplegen maar ze voelen zich jammer genoeg niet gebonden door een gewetensvolle christelijke ethiek. Zij gaan eigenzinnig te werk, geheel buiten het domein van de H. Drie-eenheid. Ze zijn echter zeer machtig. Vandaar ook hun invloed. De Bijbelse traditie heeft altijd

gewaarschuwd voor de “astrale wezens” juist omdat zij een ijdel gedrag vertonen. Zij willen steeds zelf het lot der mensen bepalen, zonder met de H. Drie-eenheid en de decaloog rekening te houden.

5.2.9.c. Goddelijk maar ondermaats

Zoals in de tekst over de harmonie der tegengestelden (5.2.) al werd aangehaald, zegt Kristensen, *Verzamelde bijdragen tot kennis der antieke godsdiensten*[132], dat de wil van deze godheden het noodlot was, goddelijk maar onmenselijk. Rechtvaardig waren de godheden niet. Zij verloochenden de wetten die zij zelf hadden vastgesteld. Het volk voelde zich onderworpen aan de demonische goden. Met hun opgang en ondergang. Er was geen absolute wanhoop, maar evenmin absolute hoop. Wel een eindeloze wisseling van beide. Het is dan ook niet verwonderlijk dat de grote antiek-Griekse tragici zoals Aischulos, Sofokles en Euripides in hun toneelwerken overvloedig geput hebben uit die bizarre harmonie der tegengestelden. In een leven, dat door wisselvallige en humeurige goden beheerst wordt, gaan hun helden dikwijls op een tragische wijze ten onder.

Toch verwoorden sommige andere Griekse denkers al een heel andere visie. Anaximander (-610/-546) meende dat datgene wat alle dingen begrijpelijk maakt, zich in het fijnstoffelijke situeert. Van hem bezitten wij de oudste wijsgerige Griekse tekst. Hierin zegt hij: “de oorsprong van alles wat bestaat ligt in het fijnstoffelijke, in dat wat alles doordringt en waarin de dingen noodzakelijk ook vergaan. Zij verschaffen elkaar genoegdoening voor hun ongerechtigheid, dit, volgens de rechtsorde, eigen aan de tijd”. Tot zover Anaximander. Zijn visie getuigt van een archaïsche religie-opvatting: de ‘zijnden’ (blijkbaar denkt hij: ‘de mensen’) begaan ‘ongerechtigheden’ die moeten hersteld worden. Dit alles volgens een soort ‘gerechtshof’, dat hij de naam ‘tijd’ geeft. Men ziet dat volgens hem het blinde toeval niet het laatste woord heeft, maar dat de mens ooit een verantwoording voor zijn daden zal moeten afleggen.

5.2.9.c. Wie hun eden eer aandeden..

Ook Plato meent dat wij behoren te leven als mensen die ervan overtuigd zijn dat wij een onsterfelijke ziel hebben. Deze zal, nadat zij het lichaam verlaten heeft, een rechter ontmoeten en gestraft worden als zij misdaden bedreef. Dat is ook de reden waarom het erger is onrecht te bedrijven dan onrecht te ondergaan. Maar, zo betreurt Plato, de mens die het goud van de ziel niet bezit en slechts op geld en materiële rijkdom uit is, hoort dit niet.

[132] Kristensen W.B., Verzamelde bijdragen tot kennis der antieke godsdiensten, Amsterdam, 1947, - Kringloop en totaliteit, o.c., 231/290.

Het leven na de dood betekende voor Plato, zoals voor zovelen, ingewijd in de Griekse mysteriën, inderdaad niet zonder meer zaligheid: “Al wie hun eden eer aandeden, komen bij de geëerde goden, in ‘n tranenvrije ruimte te recht, terwijl de anderen ‘n last te verwerken krijgen die geen aanblik verdraagt.

Wie tot driemaal toe het aan kon, aan beide zijden verblijvend, de algehele ziel van ongerechtigheden vrij te houden, geraakt langs de weg van Zeus tot aan de burcht van Kronos: daar waaien de briesjes rond het eiland der gelukzaligen, schitteren van goud de bloemen, nu eens van lichtende bomen op de oever, dan weer van bomen door het water geveld.” Meer nog; volgens Plato[133] kiest de ziel zelf - en niet een god of de goden - alvorens opnieuw in een lichaam te incarneren, haar toekomstig aards leven. Gevolg: “Hoe meer een ziel zich op aarde inzet voor inzicht en gerechtigheid, des te beter zal zij, een bij haar passende incarnatie kunnen kiezen. Zij zal een aantal wegen voorgeschoteld krijgen die zij op aarde zal kunnen bewandelen. En indien zij weet wat belangrijk is en wat niet, dan zal zij de juiste van een valse keuze kunnen onderscheiden. Zij zal dan het goede kiezen, en niet datgene wat de bedrieglijke schijn van de glans in zich draagt.”

5.2.9.d. Een Egyptische papyrus

En de “Hermitage papyrus” uit het Egyptische middenrijk (-2025/-1700) verwoordde lang voor Plato eenzelfde gedachte: “Ga met rustige tred naar de andere wereld. Je weet dat het hof dat overtreders berecht, niet welwillend is op het moment dat het een oordeel velt over de verdorven mensen en daarbij zijn functie vervult. Wee de zondaar, als de aanklager goed op de hoogte is. Vertrouw niet op lengte van jaren, want zij beschouwen de hele levensduur als één enkel uur. Wanneer een mens na zijn dood blijft leven stapelen zijn daden zich naast hem op (opm.: bedoeld is wellicht een leven als iemand die zijn fijnstoffelijk lichaam in stand houdt door energie van anderen te stelen, zie: 7.4.). Wat er is, is er dan voor alle eeuwigheid. Wie het veroordeelde in praktijk brengt, is een dwaas. Maar hij die de andere wereld bereikt zonder misdaden, zal daar als een god voortbestaan.”

Voor de Bijbelse mens wordt die demonische kringloop van opgang en ondergang verbroken met de komst van Jezus.

5.3. Aanvaarden, uitzuiveren en verheffen.

Achile Ratti (1857/1939), aartsbisschop van Milaan en kenner van de etnologie en godsdienstwetenschap, organiseerde in 1922 in diezelfde stad een wereldcongres van katholieke specialisten van godsdienstwetenschap.

[133] A. Gödeckemeyer, Plato, München, 1922, 112.

Tot paus benoemd, stichtte hij, als Pius XI, eveneens het etnografische en etnologische museum te Rome. Hij gaf de seminaries de opdracht om godsdienstwetenschappen te onderwijzen en respect op te brengen voor andere religies en hun gebruiken. Hij wilde dat men in de missies eindelijk eens een einde maakte aan het systematisch vernielen van de religieuze kunstwerken der autochtone volkeren.

Het nauwgezet bestuderen van primitieve religies en het niet te loochenen resultaat van hun rituelen, kan er voor een aantal Bijbels gelovigen eveneens toe leiden dat men de eigen religie wat meer onder de loep neemt. Als vele getuigen b.v. vaststellen dat ook primitieve religies miraculeuze genezingen kennen, dan kan men zich als Bijbels gelovige toch indringende vragen stellen over het dynamisme, of zeggen we liever: het gebrek eraan, van een al te nominalistisch gedacht christendom.

De opvatting dat een buiten-Bijbelse religie geheel waardeloos zou zijn en radicaal moet vernield worden, om daarna helemaal te herbeginnen met het invoeren van het christendom, kan dan echt niet gehandhaafd blijven. Die andere religie bezit heel zeker waardevolle inzichten en praktijken waar verder kan op voortgebouwd worden. We hadden het in dit verband en vanuit Bijbels perspectief over het “aanvaarden, uitzuiveren en verheffen”. Wie b.v. als missionaris zich niet inleeft in de lokale religie en haar basisbegrippen, maar vooringenomen stelt dat zo’n volk radicaal in de dwaling leeft en meent er een geheel vreemde religie al of niet met geweld te moeten opdringen, vraagt eigenlijk om moeilijkheden.

Heel wat Indianen, vele volksstammen uit Afrika, uit Siberië, uit de Filippijnen en ook vele andere culturen zijn uiteindelijk toch trouw gebleven aan hun oorspronkelijke religie en roepen weer hun voorouders en de goden van de buitennatuur op. Het traditionele katholicisme is er meestal verloren gegaan en in de plaats is de eeuwenoude oerlaag terug naar boven gekomen. Daaraan hebben deze volkeren nog een houvast. De missionering trachtte om de heidense godsdiensten zoveel mogelijk te vernielen. Het vermogen van die religies om problemen op te lossen via een religieuze en magische weg werd echter nauwelijks vervangen. Het gevolg is dat die bevolkingen het christendom wel als een zeer deftige en hoogstaande religie beschouwt, maar voor de praktische levensproblemen keert men liever terug naar de eigen oeroude tradities. Zo gaan b.v. in Peru heel wat mensen naar de mis en zijn uiterlijk wel katholiek, maar als het er echt op aankomt, wendt men zich tot het vertrouwde sjamanisme. Ook in Mexico leven de oeroude tradities voort, ondanks de kerstening. Wel vindt men er een eerder

oppervlakkig christendom, maar de ziel van het volk blijft voorchristelijk en voorbijbels.

Worden die culturen echter overspoeld door een Westers nominalisme dat iedere religie ondermijnt, dan komen de aloude religies in een diepe crisis. Dat is tenminste de visie van een aantal kenners, een visie die zij ondersteund zien door de wanhoop die heel wat traditionele volkeren uitschreeuwen bij het ten gronde zien gaan van hun eeuwenoude cultuur.

5.4. De thema's van het vijfde axioma samengevat.

Dit hoofdstuk wil aantonen dat ook de heidense religies hun mirakels kennen. In santeria, macumba en voodoo leent een medium zich opdat een lagere geest van haar bezit kan nemen. Zij verliest alle zelfbezit en wordt beheerst door de geest die in haar lichaam zijn luiten botviert. Hij eet en drinkt via het medium wat hij lust en berijdt haar, wat betekent dat hij haar verkracht. Na deze sessie is zij volkomen uitgeput en heeft enkele dagen nodig om te herstellen. Toch is het in die cultuur een hele eer om uitverkoren te worden door de godheid. In wezen is het een vorm van slavernij. Een deel van de gestolen energie wil de godheid investeren in een probleem dat hem voorgelegd wordt. Hij kan moeilijk anders want als hij niets meer oplost, zal men hem niet langer vereren. Dan geraakt hijzelf zonder energie en kwijnt weg.

Paulus waarschuwt in *1 Cor. 10:19*. "Het vlees dat men (in heidense tempels) aan afgoden offert, gaat naar boze geesten en niet naar God. Welnu, ik wil niet dat gij in gemeenschap treedt met de demonen. Gij kunt niet deelhebben aan de tafel van de Heer én aan de tafel van de demonen.". Met andere woorden: men kan niet thuis zijn in goed èn in kwaad.

Heel anders is de liefdesgodin Bapuka. Zij kent wel een hoge vorm van ethiek, maar is te zwak om het in die buiten-Bijbelse wereld op te nemen tegen de veel machtigere demonische wezens. Zij put zich uit in haar beschermende rol, wat geïllustreerd wordt door haar beeldje dat barst op het moment dat Ellen, de vrouw van Gatti, sterft.

Ook de sjamane en pythonpriesteres Twadekili werkt zeer gewetensvol. Zij verricht met de energie van haar dierlijke partner, op een indrukwekkende wijze genezingen. Zij werkt niet alleen samen met de geest van de pythons, maar wordt bijgestaan door een eeuwenlange reeks van haar voorgangsters. Deze zijn haar zeer nabij, want allen liggen ze begraven in het zand onder haar hut. In het tekstdeeltje lezen we hoe ze een blinde geneest, maar we

waren reeds getuige van de wijze waarop ze helderziend de gele rookdoos van Gatti wist te vinden. (2.6.). Zij heeft weet van een hoge god, Umkulu-Mkulu, het opperwezen van de Xosa, de stam waartoe Twadekili behoort. Aan Umkulu-Mkulu wordt uiteindelijk elke genezing toegeschreven.

Het mag ook duidelijk zijn dat Saï Baba met seksuele energieën werkt. Hij besteelt zijn volgelingen van hun kracht, maar doet hiermee een aantal goede werken. Men ziet de tweeslachtigheid. Voor elk mirakel wordt een prijs betaald.

Het seksuele element is ook duidelijk in de kumari-religie. De koning van Nepal regeert vandaag met hulp van een klein meisje dat een niet-Bijbelse Moedergodin van hoge rang tegenwoordig stelt. Men kan veronderstellen dat hij minstens fijnstoffelijk, mogelijk ook fysisch een of andere seksuele daad met het meisje stelt om te delen in via haar te delen in de energie van de godheid.

Een gelijkaardig verhaal kan gezegd worden van keizer Akihito. Dit kan in gedachten, maar desnoods ook fysisch uitgevoerd worden. Alle echte mythologieën verwijzen naar een oerkoppel dat via een vorm van sacraal huwelijk 'alle zijnden' verwekt. Zowel de kumari-religie als de Japanse religie met de zonnegodin, situeren zich in de buitennatuur die gemakkelijk een omslag in het tegendeel kan vertonen. De energie die de mens ontving, kan steeds teruggeëist worden.

De religie in het Incarijk, waar kinderen aan de goden geofferd worden, hoeft weinig toelichting. Hooggeplaatste personen offeren hun kinderen om materiële voordelen. De kinderen werd gezegd dat het een hoge eer was om aan de goden geofferd te worden. De titel van het boek van Patrick Tierney, *The highest altar, The story of human sacrifice*, het offeren van mensen, zegt genoeg.

Ook de getuigenis van de Lorelei spreekt voor zich. Haar schoonheid verblindt en leidt tot de dood. De lorelei lokt ze in de ondergang en steelt dan hun energie. Ook in de gewone taal spreekt men wel eens over een lorelei als een mooie vrouw die opvalt en mannen verleidt, maar het zo gemunt heeft op hun fijnstoffelijke energie.

We vermeldden hier ook het Bijbelse verhaal van Abisjag van Sjoenem en koning David. Zoals gezegd wordt de vereiste energie verkregen wordt via

erotiek, via de verhouding der geslachten, niet via Trinitaire energieën. Daarom werd dit verhaal bij dit hoofdstuk ondergebracht.

In een aantal van deze religies werden we geconfronteerd met 'de harmonie der tegengestelden'. De apostel Paulus sprak van 'de elementen van deze wereld'. Het gaat om elementen die men moet vooropstellen om de wereld met zijn vele tekorten te begrijpen zoals hij is. Men is nooit zeker of de verkregen energie op een dag niet terug geëist zal worden.

Toch lossen deze religies een aantal problemen op. Met een deel van de verkregen energie zorgen dat aan een aantal noden van de gelovigen tegemoet wordt gekomen. Men kan het hen nauwelijks kwalijk nemen dat ze gebruik maakten van de energieën die ze hadden. Het individu werd niet steeds gespaard, maar dat ging wel eens meer om de belangen van de stam. Die moest in een soms wilde en vijandige natuur trachten te overleven. Daarom zijn zulke buiten-Bijbelse religies wel een geldig stadium, maar ze blijven onafgewerkt. Er is verbetering denkbaar. Ze moeten in de evolutie worden aanvaard, uitgezuiverd en verheven worden. Daar staat het christendom model voor. De Bijbelse God vraagt geen offers, maar is zelf gever van alle levenskracht. In ruil vraagt hij wel een gewetensvol leven volgens zijn decaloog. Dat zal in het volgende hoofdstuk het thema zijn.

6. Dynamische krachten in het christendom

6.1. Van toen en nu : onze 'gewijde geschiedenis'

Keren we even terug naar onze jeugdjaren en onze schooltijd. We deden dit al een eerste keer toen we ons in onze geschiedenislessen afvroegen of de goden van de vele niet-Bijbelse pantheons nu echt bestonden of niet (3.2.1.). Maar een aantal ouderen kregen in de lagere school ook les over onze 'gewijde geschiedenis'. Vanop de houten schoolbanken luisterden we vol aandacht naar de vele en indrukwekkende verhalen uit het oude testament. We hoorden vertellen hoe die ene God in even dagen zomaar even het hele zonnestelsel, de aarde en alle leven tot bestaan bracht. Dat was voor een zevenjarige beslist erg indrukwekkend. We vernamen hoe Mozes op de berg Sinaï de tien geboden van God ontving, maar dat het volk er helemaal niet naar leefde. Waarop God het dagenlang liet regenen en een immense zondvloed het hele land onder water zette, iets wat bijna alle leven op aarde vernielde. Enkel Noë en de zijnen, lus een aantal dieren overleefden deze ramp in hun drijvende ark. Ook leerden we hoe nog later de steden Sodom en Gommora onder een vloed van hemelvuur verwoest werden. En dit alles

omdat de inwoners ongehoorzaam waren geweest en niet naar zijn wetten hadden geleefd.

Met stijgende verbazing hoorden we hoe Daniël onterecht in de leeuwenkuil terecht kwam, en er wonderwel ongedeerd uitkwam. Stel je voor, de leeuwen gedroegen zich tegenover hem als zachte lammetjes. Dat waren toch indrukwekkende verhalen. We vernamen hoe God bij dit alles zijn volk leidde en met hen 'een verbond' sloot. Dat laatste 'een verbond', was geen eenvoudig woord voor een kinderhoofd. Toch begrepen we dat het iets met een afspraak tussen God en de mensen te maken had. Hij gaf hierbij zijn levenskracht, maar verwachtte dat de mensen zijn geboden zouden onderhouden. Een aantal profeten hielden hierover een oogje in het zeil, en met de regelmaat van een klok kwamen ze het volk van God, de Israëlieten, berispen omdat het weer eens dingen deed die niet toegelaten waren. We onthielden eveneens dat dit oude verbond met de komst van Jezus door een nieuw en beter verbond ging vervangen worden. En dat zou voor alle mensen van de hele aardbol gelden. Dat alles maakte in onze jeugd toch een diepe indruk. Onze kinderjaren gingen voorbij.

Ouder geworden stellen velen, met enige heimwee, nu vast dat onze jongere generaties nauwelijks nog met deze verhalen vertrouwd zijn. Hun belangstellingen liggen op heel andere terreinen. Het zij zo. Maar diep in ons gaf die gewijde geschiedenis ons toch een stevig houvast. Hoe we dat met kinderlijke eenvoud onder woorden konden brengen, wisten we toen niet. Nu, decennia later, kan het ongeveer als volgt luiden: "Het is goed om weten dat deze wereld niet en nooit het laatste woord heeft, maar dat er een andere, betere en hogere werkelijkheid bestaat die onze armzalige materiële wereld in ruime mate overtreft". 'Metafysiek' heet dat. We kenden dat woord toen niet, maar iets in ons was ervan overtuigd dat die andere wereld uiteindelijk belangrijker was dan alles was een kind in zijn of haar schooltijd rondom zich kon waarnemen.

Jaren later leerden we dat een belangrijke Duitse opvoeder, Otto Willmann (1839/1920) in zijn *Geschichte des Idealismus*[134], het wezen van het christendom toelichtte. Er is eerst gewijde geschiedenis die de komst van Jezus voorafgaat en deze voorbereidt. Jezus wordt geboren uit de maagd Maria. Daarna volgt zijn openbare leven. Hij onderricht de mensen en doet heel wat wonderen. De Bijbel verhaalt vervolgens dat hij heeft geleden, gekruisigd en begraven werd. Daarna is Hij "nedergedaald ter helle" en na

[134] Willmann O., Geschichte des Idealismus, 3 Bde, Braunschweig, 1907-2, II, 9.

drie dagen verrezen. Later is Hij ten hemel opgestegen. Op Pinksteren zendt God ons een helper, de H. Geest. Ten slotte zal Jezus in heerlijkheid terugkeren op het einde der tijden om de wereld te oordelen.

Dat bracht ons bij de dood en bij het leven erna. God voedt ons op met het oog op de toekomst. Twee soorten van geschiedenis en evolutie lopen voortdurend door elkaar: een zichtbare en een onzichtbare. Beide kunnen echter in zeer speciale omstandigheden elkaar raken. Dat was zo wanneer God doorheen zijn profeten het woord tot het volk richt. “Zo spreekt Jahweh” luidt dan de toelichting. En sommigen beweren dat zulks nog steeds zo is. Zij getuigen nog steeds van zijn kracht. Zij beweren dat die kracht op bepaalde plaatsen, op bepaalde tijden en bij bepaalde rituelen zoals bidden, nog steeds kan aangevoeld worden. Zij spreken van een dynamisme en een dynamistisch opgevatte religie.

Terwijl een mens zijn aardse leven leidt, evolueert hij tegelijk op een sacrale wijze. Deze kan opbouwend zijn of afbrekend, afhankelijk van de ethische kwaliteiten die hij in het leven realiseert of verwaarloost. We hebben wel zicht op onze profane levenswijze, maar nauwelijks of niet op onze sacrale evolutie. Het is daarom zo merkwaardig dat helderziend begaafden – hun aantal is beangstigend klein, wel het sacrale niveau van hun medemens kunnen waarnemen. Het lijkt wel een contradictie, maar zo beschouwd kennen zij ons beter dan dat wij onszelf kennen.

Tot zover dit stukje ‘gewijde geschiedenis’.

6.2. Enkele merkwaardige genezingen

E. Monahan, *The Miracle of Metaphysical Healing*[135] vertelt over zichzelf. Bij een ongeluk liep zij een hoofdkwetsuur op. Zij werd blind en had vanaf dan ook epileptische aanvallen. Vier jaar later, na een nieuw ongeval was haar rechterarm verlamd. Blindheid, aanvallen en epilepsie bleken niet te genezen.

De term ‘metafysisch’ staat bij Monahan voor ‘alternatief’. Na vijf jaar met de kop tegen de muur gelopen te hebben staat haar besluit vast: “Ik word weerom “a completely independent individual”. Zij vervolgt : “Reeds vanaf mijn kinderjaren hoor ik verhalen van mensen die gered werden door miraculeuze genezingen, daar waar artsen geen hoop meer hadden. Zij zet zich daarop aan het werk en vraagt aan twee bevriende personen of zij haar

[135] E.M. Monahan, The Miracle of Metaphysical Healing, West Nyack (New York), 1978-2.

willen helpen bij het ontwikkelen van doeltreffende technieken. Tien dagen later toonden zich reeds de resultaten van het genezingsproces: na elkaar verdwenen blindheid, epilepsie, en de verlamming. Zij besluit: “Ik had meteen zovele redenen om dankbaar te zijn en ik had eveneens een massa dingen om over na te denken. Ik had wat ik ‘metafysische genezing’ noem, ontdekt en mijn besluit stond vast: ik zou die geheimen ter beschikking stellen van iedere man, vrouw en kind op deze planeet”. Zij verwierf daarna een diploma van psychologie en sociologie aan universiteit in Tennessee. Zij zet haar wil door en haalt het op de onmacht van zowel de geneeskunde als van die denkrichting die met haar positief en helend denken geen rekening houdt.

Lezen we C. Hirshberg e.a. : *Guérisons remarquables* [136]. De auteur steunt zich op een zekere Shapiro; Deze begint met te herinneren aan de H. Peregrinus, de beschermheilige tegen kanker, die zelf aan deze ziekte leed en ervan genas. Daarop heeft hij het over de beroemde genezing van Zuster Gertrudis. Die in 1934 gehospitaliseerd was in New Orleans. De laatste maanden was zij snel achteruit gegaan en leed enorm. Dokter J. Nix, onderzocht haar. Zijn diagnose : pancreaskanker. De zusters van de Congregatie der liefde richtten hun gebeden tot Moeder Seton, de stichtster. Zij vroegen “het leven van Zr. Gertrudis te sparen opdat deze God verder zou dienen”. Zuster Gertrudis begon zich beter te voelen, herstelde geleidelijk, verliet de kliniek in 1935 en hervatte twee maanden later haar werk. Zij stierf schielijk in 1942. De autopsie toonde aan dat de doodsoorzaak een massieve longembolie was. Van haar pancreaskanker was geen spoor meer. Werd haar genezing veroorzaakt door de gebeden, door haar eigen positief denken? Door de twee samen? Of zijn er nog andere factoren geweest?

Ann O'Neill werd op vierjarige leeftijd gehospitaliseerd wegens een hevige lymfeleukemie. Toen was de ziekte totaal ongeneesbaar. Heden (1995) zowat 73%. Op een dag wikkelden haar ouders hun kind in een deken en trokken ermee naar het graf van Moeder Seton waar kloostervrouwen aan het bidden waren. Enkele dagen later was er van kanker geen spoor meer. Het Vaticaan onderzocht deze merkwaardige genezing en bevestigde er het miraculeuze karakter van. Moeder Seton werd, als eerste Amerikaanse vrouw, heilig verklaard.

Als mogelijke verklaringen voor de genezing van Ann O'Neill wordt vermeld wat volgt. Haar moeder heeft er nooit aan getwijfeld dat haar dochter zou genezen. Wat men nu, in New-Age, positief denken heet, 'positief' in de

[136] C. Hirshberg/M. Barasch, Guérisons remarquables, Paris,1998, (// Remarkable Recovery, New York, 1995, Shapiro, in: *Eye, Ear, Nose, Throat*, 1967: oct.

betekenis van “zich een afloop gunstig voorstellen”. Of nog : toen Ann doodziek was, kreeg zij windpokken en een zware longontsteking. Artsen vragen zich af of juist die ziekten Anns immuun stelsel' geprikkeld hebben zo dat een mysterieuze, genezende energie kon loskomen. Daartegen pleit dan weer dat zulk type van herstel nooit blijft duren. Hoe dan ook: Ann is nu (1995) kapster en moeder, ja, grootmoeder op haar zesenveertigste. Meerdere malen woont zij de mis bij. Zij beweert dat zij zich tijdens de dienst geëlektriseerd voelt en schrijft dit toe aan “de H. Geest”. Dat laatste lijkt erop te wijzen dat zij 'sensitief' is. Anderen zouden hier wellicht spreken van ‘tintelingen’..

6.3. De Heilige Drie-eenheid

De “Heilige Drie-eenheid“ is volgens het christendom de naam voor de eerder mysterieuze band tussen “drie personen”. Vooreerst God de Vader, de Schepper van alles wat bestaat. Vervolgens, Jezus Christus, Zijn ‘zoon’, en ten slotte de H. Geest. Deze ‘drie-in-één’ vormen, nog steeds volgens het christendom, een onuitputtelijke fijnstoffelijke krachtbron.

Voor de gelovige staat de heilige Drie-eenheid in het centrum van het Bijbelse leven en is in alle dagelijkse zorgen hem of haar zeer nabij. Zij staat klaar - ook al vraagt de gelovige nog helemaal niets - om tussen te komen in het oplossen van problemen. Dat is de overtuiging, die ook eigen aan deze bladzijden. In de Bijbel vinden we bij herhaling de uitdrukking: “God raadplegen”. Het leven kan inderdaad gedefinieerd worden als een geheel van problemen, dat om een oplossing vraagt. Doch wij missen, soms op een opvallende wijze, de noodzakelijke en voldoende gegevens. God de Vader, de Zoon en de Heilige Geest echter kennen onze zorgen wel. Zo zijn wij nooit alleen. Zelfs al zouden we door iedereen verlaten zijn, dan nog kunnen wij Hen rechtstreeks contacteren. Daarin ligt de kracht van het christelijk gebed.

M. Van Gestel, ‘*Mijn kind ziet meer’*[137], vertelt van haar mantisch begaafde dochter, en van wat dit kind aan fijne stof ‘helder’ waarneemt. Marieke zegt dat zij bij ieder mens een soort fijnstoffelijke slang bij de ruggenwervel ‘ziet’. Het fenomeen is in het oosten heel wat bekender dan bij ons. Zoals gezegd spreekt men van die slang als de ‘kundalini’ of de oer-energie van de mens. Aan de grootte en de kleur van dat fijnstoffelijke ‘dier’ kan Marieke zien hoe ver iemand geëvolueerd en ontwikkeld is. Bij sommige mensen loopt die slang vanuit het stuitje helemaal naar het hart. Dat zijn vaak aardige mensen, zo

[137] Van Gestel M, Mijn kind ziet meer, Een moeder vertelt over haar paranormaal begaafd kind, (Ankh - Hermes, Deventer, 2000, 98.

vervolgt Marieke. Ze zijn al verder ontwikkeld. Bij de meeste mensen blijft de 'slang' onder het hart steken. Dat zijn mensen die nog heel wat moeten 'leren'.

In India spreekt men, sedert eeuwen, van de kundalini. Men stelt zich dit voor als een soort slang, die ofwel beneden, onderaan de rug opgerold ligt ofwel - b.v. als men op zijn Indiaas mediteert zich opricht, langs de ruggengraat, tot boven het hoofd. De zgn. chakra's, de fijnstoffelijke wervelkanalen, zijn daar onderdelen van. De levenskrachtstroom begint, inderdaad, in ons geslacht, gaat omhoog langs de onderrug, volgt de rug omhoog tot de nek en de hersenen en eindigt onderaan onze ogen.

In feite, als men op helderziende wijze goed toekijkt en zich niet door die Indiase zienswijze laat misleiden, is dit in goed Nederlands de levenskracht-stroom. Deze levenskracht die in de Bijbel staat voor de Heilige Geest, stroomt rechtstreeks uit de H. Drie-eenheid. Sedert de menswording van Jezus, stroomt deze levenskracht in onze diepere ziel, en dit doorheen de handen van Maria. Vandaar dat bij een aantal gebeden een gelijkzijdige driehoek getekend staat, top naar boven gericht, met in de driehoek de letter 'M', van Maria. Bovenaan de driehoek staat de 'V' van Vader, links onderaan de 'J' van Jezus, en rechts de 'G', van Heilige Geest. Alles samen begeleiden ze het gebed.

Jezus bad, bad veel, en bad doorlopend. Hij leefde één met zijn hemelse Vader, en vanuit die eenheid verrichtte hij zijn werk. Jezus werd geconfronteerd met de eeuwige ellenden van de mensen : ziekten en bezetenheden. Als we verlangen dat de H. Drie-eenheid een gebed verhoort, is het evident dat dit gebed uitgezegd moet worden door een gewetensvol mens. Ook al is die gewetensvolheid nooit volmaakt, iets wat O.L. Heer zeer goed weet,. Toch is de eerlijke wil om de tien geboden te verwerkelijken een noodzaak. Meer nog : wanneer God de mens die bidt laat delen in zijn hoge levenskracht dan grijpt hij in de kundalini-structuur in. Dit lukt enkel wanneer de mens die bidt de wilde energieën die in de kundalini-stroom aanwezig zijn, leert beheersen. Men begrijpt zo het verschil tussen mediteren en bidden. Mediteren is de aura open stellen voor ieder wezen dat binnen wil, dus ook de elementen van de wereld en de buitennatuur. Christelijk bidden is zich afsluiten voor de buitennatuur en zich enkel openstellen voor dat wat tot de bovennatuur behoort.

6.3.1. Het christelijk bidden

In *Matth. 26:41* zegt Jezus: "Waak en bid om niet in bekoring te vallen. De geest is sterk maar het vlees is zwak". Als men bidt krijgt men een direct

en individueel contact - wat het doel is van het christendom - met de H. Drie-eenheid die op dat ogenblik haar geest uitstort op diegene die bidt, op zijn situatie en op het voorgelegde probleem. Diegene die bidt overstijgt zo zijn zwakheid, en wordt 'sterk'. Dit alles belet *St.- Paulus* niet in *Rom. 8:26* om onze zwakheid in het licht te stellen: "Wij weten niet eens hoe wij behoren te bidden". En bijna iedereen, ook Christenen, zullen dit niet tegenspreken.

De oorzaken zijn velerlei, individueel en collectief. Wij blijven er, op enkelingen na, niet eens bij stilstaan. Het Pinkstergebeuren te Jeruzalem is ondertussen reeds eeuwen geleden, en de komst van de Mensenzoon op het einde der tijden lijkt ons in het dagdagelijkse leven nauwelijks te beroeren. De hele schrift en de hele christelijke traditie hebben altijd al beklemtoont dat de tijd tussen Pinksteren en de komst van de Mensenzoon verre van eenvoudig is. En het Onze Vader - het gebed dat Christus ons heeft nagelaten - drukt het duidelijk uit. De naam (de belangrijke rol) van de vader wordt slechts door een minderheid der mensen geheiligd. Zijn wil geschiedt slechts zeer ten dele op aarde en in de hemel. De reden: Zijn rijk begint nauwelijks, ja moet nog komen. "Uw rijk kome" zeggen we met Christus. Want het rijk is er nog niet. - De aardse atmosfeer verstikt enigszins het intieme contact met de H. Drie-eenheid, - en bemoeilijkt, soms zelfs in grote mate, om het nieuwe verbond, doel van het christendom, waar te maken.

De schrift en de traditie zijn over de oorzaken formeel: de dagen van de antichrist zijn in aantocht. "Zeker, het mysterie der vervreemding van God is reeds aan het werk. Maar iemand houdt het tegen. Pas indien deze zal uitgeschakeld zijn, zal de van God vervreemde - de boze antichrist - zich doorzetten. Maar de Heer - Jezus - zal hem door de kracht van zijn komst vernietigen".- (*2 Thessal. 2:7v.).* De huidige religieuze afvalligheid insinueert dat deze tijd in aantocht is. Zij verklaart in ieder geval de verstikkende atmosfeer die het christendom in onze dagen ondergaat, tenminste als nieuw verbond. Wat maakt dat het gebed van Christus "uw rijk kome", nu, meer dan ooit bijzonder actueel maakt.

6.3.2. Een dagelijks gebed

M. Van Gestel, *Mijn kind ziet meer*[138], citeert haar dochter. "Mama, hier op aarde is zoveel verdriet, als ik het een kleur kon geven is de aarde bruinzwart. Die andere wereld is geel, witgeel. Ja, ik snap het. En nu gaat het erom wat van het geel van de andere wereld hier op aarde te brengen. Het geel door te geven aan de mensen".

[138] Van Gestel M., Mijn kind ziet meer. Een moeder vertelt over haar paranormaal begaafd kind, Deventer, Ankh-Hermes, 2000, 60.

- “Raakt het dan nooit op?”
- “Neen, er is oneindig veel geel en je mag het altijd weer ontvangen”.
Aldus het zesjarige helderziende Marieke die, op haar kinderlijk niveau, iets van de door haar ervaren Platonische ideeënwereld verwoordde.

Het mag ondertussen wel duidelijk geworden zijn dat voor de gelovige mens een gebed bijzonder belangrijk is. Hij of zij wil zich voortdurend beschermen tegen de vele gevaren die boosaardige wezens of jaloerse mensen hem of haar willen aandoen. Of, zo hij of zij het met het geweten niet zo nauw neemt, roepen zij boosaardige wezens aan om in het leven te bereiken wat zij willen bereiken. Geven we hieronder enkele gebeden die het bovennatuurlijke terrein betreffen en de heilsgeschiedenis synchroon overlopen. Kenners zeggen ons dat het krachtige gebeden zijn, wat betekent dat ze in de fijnstoffelijke wereld hun effect niet missen, en zij raden ons aan om ze te memoriseren. Tijdens vele ‘verloren’ momenten in het leven zijn ze dan steeds beschikbaar, of kunnen net voor het inslapen nog in stilte worden overlopen. Geven we ze hieronder.

Morgengebed --Gij heer vader, Zoon, Geest zijt de schepper van het daglicht. Gij alleen hebt, in uw eeuwige wisheid, door de zon, de maan en de andere hemellichamen in de duisternis van het heelal orde gesticht. Met grote reden prijzen wij daarom uw grote heerlijkheid.

Jezus’ ontvangenis -- Een hoge engel werd vanuit de hemel gezonden. Hij meldt Maria de blijde boodschap. Toen hij zag hoe, in haar maagdelijk lichaam, God de zoon zich aan het vormen was, verstomde hij van verbazing, waarop hij plots uitriep : “U zij heil. Om reden van u zal de vreugde overal uitbreken. De vloek die sedert de zondeval in het aards paradijs, op ons woog, wordt door uw goddelijk moederschap weggewerkt. Terecht zeggen wij dagelijks met klem : Eer aan de vader, de Zoon en de H. Geest, zoals het was in het begin, nu en altijd en in alle eeuwen”.

Jezus’ geboorte -- Helder en klaar gaat op Kerstmis het licht van uw zoon op, eeuwige Vader : zijn komst op onze aarde brengt immers blijdschap en vreugde. Dankzij Hem worden wij tot kinderen van zijn eeuwig lichtende heerlijkheid. – Hem zij al onze dank.

Een eerste verrijzenis -- Met zijn zusters voelde gij mee, die rouwden om hun gestorven broer Lazarus, die gij als uw vriend bestempelde. Daarom geeft gij bevel de grafsteen weg te rollen. Luid roept gij hem : “Kom tevoorschijn”. Daarop spatten de grendels van de dood uiteen. Hij die reeds vier dagen

begraven is, verrijst uit de doden. Zo hebt gij geloof gesticht in uw en onze verrijzenis. Uw mirakelmacht zij alle eer.

Brood en wijn. -- Aan tafel met de uwen. Plots geeft gij het volle geheim van uw menswording bloot : Eet het brood dat eeuwig leven sticht, Drink de wijn die goddelijk leven in zich bergt. Dit brood is mijn lichaam en deze wijn is mijn bloed. Doe dit over, maar vergeet daarbij mijn vernedering en mijn verheerlijking niet '. U zij daarbij alle eer.

Hellevaart -- Op goddelijke wijze daalt gij, Jezus, in de onderwereld neer. Meteen worden de onderaardse rijken met Uw verrijzenislicht overspoeld. Dichte duisternis lost zich op. Mensen, sedert oerbegin gestorven, komen vrij. Allen roepen : Geprezen gij, Jezus, onze redder.

Pasen -- Jezus is verrezen uit de doden. Door zijn sterven blijft de dood achterwege. Door zijn verrijzen sticht Hij onze komende verrijzenis. Boordevol blijdschap juichen de hemelruimten. Met reden. De aarde, volop is zij blij, met reden. De onderaardse rijken vieren een licht. Met reden. Het hele heelal, het zichtbare en het onzichtbare viert feest. Want Gij Christus, zijt uit de doden verrezen. U zij onze dank Heer, want door uw verrijzen zijt gij ons aller ware leven.

Hemelvaart -- Op de olijfberg. Iets ongewoons beleven de hemelbewoners. De onzichtbare heersers sidderen rondom de aarde. Geschokt is de hele onderwereld. Jezus spreekt immers met de zijnen, doch plots, in een wolk, vormt zich een troon en het hemelruim opent zich in al zijn schittering. Kijk Toch. Gedragen door en wolk stijgt de verrezen heer zachtjes omhoog. Meteen is het overduidelijk : boven alle heelalmachten, zelfs de hoogste, is hij de verheerlijkte. – "Wie is toch deze mens?" vragen de heersers en heerseressen. Hij is meer dan louter een mens. De Godmens is hij, rechter over al wat leeft en al wat sterft. Eer zij U, de verheerlijkte.

Pinksteren -- Luister toch. Die apostelen daar. Zij kennen geen enkele vreemde taal en toch horen ij ze Gods wonderdaden verhalen in een taal die de onze is. Maar, dat wisten zij niet, Jezus had het hen beloofd : een vuurzee was neergekomen die zich uiteen spreidde als waren er vuurtongen in. Uw licht, o H. Geest, verlicht sedertdien de hele aardbol.

Avondgebed -- Straks liggen wij in bed, Vader. Scherm ons af tegen al wat de nacht aan angst met zich meebrengt. Tegen iedere opzet dat in het duister mogelijk wordt. Tegen iedere satanische ingeving en inwerking in

onze diepe nachtdroom. Blijf ons nabij Vader, ook in onze diepste slaap. – U zij alle eer Vader, en alle mogelijke dank.

6.3.3. Een praktisch model

Alle religies stellen het gebed centraal. Men bidt eerst en vooral tot God als bron en gever van alle levenskracht. Deze communicatie is niet cerebraal maar vitaal. Tijdens het bidden trekt men levenskracht uit God.

"Ouk estin ouden euchès dunatoteron, ouden ison", "niets heeft meer macht dan het gebed, niets is daaraan gelijk", aldus de oosterse kerkvader Johannes Chrystosomos (344/407). F. Heiler, in zijn boek *Das Gebet*[139], vermeldt die spreuk. Letten we op de term 'dunatoteron' waarin 'dunamis', 'levenskracht' voorkomt. Met het Trinitaire bidden gaat een nieuw genezingsvermogen samen dat zowel naar ziel als naar lichaam reddend werkt. Het gebed mag nooit een medische handelwijze vervangen. De medische wetenschap heeft overtuigend haar belang en noodzaak bewezen. Maar het Trinitaire gebed werkt, zoals reeds gezegd, op dat bovennatuurlijke niveau van werkelijkheid, daar waar de medische wetenschap zich beperkt tot het natuurlijke niveau.

Geven we een praktisch model van een gebed. Denkt men aan de werkelijke situatie van het hele animistische systeem, met zijn demonische, Bijbels gezien, satanische structuur, dan is het niet verwonderlijk dat Jezus zegt "men moet altijd bidden en nooit ophouden".

Ziehier een model.
+ (alle problemen).
Vader, Zoon, H. Geest, Heilige Drie-eenheid, Vader.
+ (alle problemen).
Komt rechtstreeks tussen met uw levenskracht die trinitair is,
die op de tien geboden (decaloog) steunt,
die gelooft in de verlossing en heilsgeschiedenis (wij sterven en verrijzen met u, Jezus; wij worden met u, Maria, door de H. Geest overschaduwd),
die aandeel geeft aan uw inzicht in al wat was, is, zijn zal,
die aandeel geeft aan uw beheersing van al wat immaterieel, fijn- en grofstoffelijk is.
komt dus tussen zo dat + (alle problemen) door u - en enkel door u - opgelost worden,

[139] F. Heiler, Das Gebet. Eine Religionsgeschichtliche und Religionspsychologische Untersuchung, 4. Aufl., München, Reinhardt, 1921, 495 en 109/131.

waarvoor wij, in de absolute zekerheid dat wij in uw geest reeds verhoord zijn, u eeuwig dank verschuldigd zijn.
Vader".

Deze formule is overladen. Omdat zij de structuur blootlegt van het magisch werkzame gebed. Wij leggen nu die structuur nader uit. Men kan dus, met dezelfde axiomata (die in de bovenstaande formule verwoord zijn) in het achterhoofd gerust de verwoording versimpelen, zonder de structuur te schenden.

Het '+' bovenaan het gebed doet denken aan Jezus' kruisdood. Maar zo dat wij denken dat wij ons ook bij het kruis bevinden. We concentreren ons op het probleem dat we willen voorleggen. Zonder een duidelijk gegeven en gevraagde zweeft het bidden, occult gezien, in het luchtledige. Door de concentratie op het gevraagde roept men immers én de gegevens én alle mogelijke wezens die met dat gevraagde samenhangen, op. En dit voor de grootste baas, voor de rechterstoel van God. Door de namen Vader, Zoon, H. Geest te noemen, roept men hen op. In de tegenwoordigheid van de Heilige Drie-eenheid komt het gevraagde bloot voor de vele natuurgeestjes en een aantal hogere goden die hieraan meewerken.

Eens dat men zo ver is, kan men het smeken inluiden. "komt rechtstreeks tussen (...)". -- waarom 'rechtstreeks'? Omdat, terwijl men bidt, boze wezens uit het onzichtbare trachten in te dringen en het gebed willen afbouwen. Zij bidden, subliminaal, onder de drempel van ons bewustzijn, mee maar in satanische zin, om de omslag in het tegendeel te bewerken. Daarom eindigt het gebed steeds met 'Vader'. Hij heeft het laatste woord, opdat zijn wil, geheel zijn wil en enkel zijn wil mag geschieden.

Het noemen van namen. Men ziet de herhalingen. Vooral de eerste persoon wordt herhaaldelijk vernoemd. Waarom? Omdat grondige occulte ervaring bewijst dat de Vader de persoon is die het heilige, het occulte, weliswaar met de Zoon en de Geest beheerst, maar dat hij toch als leidende figuur binnen en buiten de H. Drie-eenheid optreedt

6.4. Logisch redeneren

Iedereen merkt onmiddellijk het onlogische in de redenering: "Antarctica bestaat niet, want ik ben er nog nooit geweest". Maar niet iedereen ziet de analoge fout bij de gedachtegang: "paranormale ervaringen bestaan niet, want ik heb er nog nooit één gehad ".

"Opdat gij de wijsheid leert en de fouten vermijdt" lezen we in *Leviticus 19*: 2vv.. Ook *Ecclesiasticus 37:16* zegt: "Ieder werk begint met overleg en aan elke daad gaat een plan vooraf". Als kennis is religie uiteraard ook vatbaar voor een logische benadering. Dit staat mijlenver verwijderd van een irrationeel gedrag zoals al te vaak verondersteld wordt. De uitspraak: "Credo quia absurdum", "ik geloof omdat het absurd is" van de kerkvader Tertullianus, kan voor de huidige mens nooit een gezonde basis van religie zijn. Verlangt religie wel een blind geloof, dan geeft ze geen zekerheden maar ontneemt ze die juist. Ze doet de religieuze mens tekort in het eigen waarnemings- en redeneervermogen. Zo kan religie haar aanhangers in verwarring brengen. De Duitse filosoof F. Schleiermacher (1768/1834) staat er om bekend een welbepaalde vorm van religie te duiden als 'schlechthinnige abhängigkeit', als 'onvoorwaardelijke afhankelijkheid'. Maar dan staat ze mijlen verwijderd van wat religie wezenlijk behoort te zijn.

Veel liever leggen we het accent op het logisch redeneren dat bij het geloof ter sprake komt. Logica leidt ertoe om onder meer de axioma's, de eigen vooropstellingen van waaruit men leeft, tot een beter besef, tot voller bewustzijn te brengen. Om dan van daaruit de nodige gevolgtrekkingen te maken.

Wat zijn de gegevens en wat kunnen we daaruit afleiden? De dorpsbewoner in de buurt van Hué, Vietnam, voelde op een bepaalde plaats in de natuur een krachtige geladenheid (2.1.) en bouwde er een tempeltje. Mozes was verbaasd over de braamstrik die niet opbrandde en hoorde nadien de stem van Jahweh. Socrates sprak van een innerlijke stem die hem soms belet te doen wat hij zou willen doen, maar die hem nooit tot iets aanzet. Bij een hevig gevecht hoorde D. Fortune plots een stem die haar aanraadde te doen alsof ze verslagen was, alvorens ze het echt was. Jacob doorleefde een droom en zag hoe een ladder tot in de hemel reikte en engelen hierop neerdaalden en terug opstegen. De Bijbel vermeldt van vele dromen waarin Jahweh waarschuwt voor gevaren. De herders werden na hun bezoek aan de kerstkribbe in Bethlehem in een droom gewaarschuwd om niet langs Herodes terug te gaan. In een droom begreep Jozef dat hij met Jezus en Maria naar Egypte moest vluchten om te ontsnappen aan de kindermoord, die Herodes had bevolen. Jezus getuigt van het bestaan van zijn Vader, van een bovennatuur. Hij zet zijn roeping kracht bij door het verrichten van mirakels. Ook niet-Bijbelse religies kennen hun wonderverhalen. Mensen, al of niet in uitgetreden toestand, ervaren het bestaan van heel wat fijnstoffelijke wezens. Deze zijn soms welwillend, maar soms niet.

Deze en nog vele andere gegevens zetten aan tot denken. Hoe zit de werkelijkheid dan in elkaar? Tot welk wereldbeeld kunnen we na al die ervaringen besluiten? Uit al deze gegevens worden een aantal vooropstellingen of axioma's afgeleid. (Wij illustreerden dit in deze tekst en werken een achttal axioma's uit.) Daaruit volgen een aantal deducties: men gelooft dat het heilige zich inderdaad onthult en men komt zo tot een gelovige wereld- en levensbeschouwing. Er volgen logische stellingen over het heilige, de wereld en het leven. Wat dan weer tot diverse vormen van verering kan leiden.

Zo worden religies veel minder een kwestie van 'blind geloof' en veel meer een kwestie van 'evidentie'. Het heeft in die visie bijvoorbeeld dan ook weinig zin te zeggen : 'Ik geloof en ik laat mij voor dit geloof desnoods ook folteren'. Veel boeiender, veel relevanter zijn vragen als: Hoe evident, hoe logisch coherent en samenhangend is de religie die iemand wil aanhangen? Als we over al die gegevens beschikken, wat kunnen we daaruit logisch afleiden? Dan wordt geloven geen blinde en soms gevaarlijke overtuiging, maar veeleer een evidentie.

Immers, het komt ons voor dat een religie die niet logisch te verantwoorden is, zeker in onze moderne wereld, geen stand houdt. Het lijkt inderdaad veel veiliger om de diverse religies op hun ware wortels te onderzoeken. Wat zijn de gegevens? Wat wordt er gevraagd? Wat zijn de oplossingen? Dat geeft ons een stevigere basis en behoedt ons voor menige dwaalwegen. Religies moeten bewijzen wat ze waard zijn, niet door het opleggen van hun gezag. Die tijd is definitief voorbij. Een beroep doen op een blind geloof en blind vertrouwen is - een Russische roulette gelijk - om moeilijkheden vragen.

6.4.1. De ABC-theorie

A. Ellis en E. Sagarin, *Nymphomania, A Study of the Oversexed Woman*[140] hebben het over nymfomanie, een seksuele afwijking. Kort gezegd komt het hierop neer: "Indien een vrouw elke avond met telkens een andere man in bed geraakt, dan is zij 'bevredigd'. Toch blijft zij 'ongelukkig'". De ABC-theorie tracht dit fenomeen cognitief te verklaren. Hierbij staat de letter A voor het gegeven, bijvoorbeeld een tegenvallend verloop in het persoonlijk-individuele leven, iets wat als 'kwaad' tot leed en lijden aanleiding geeft.

[140] Ellis A. / Sagarin E., Nymphomania, A Study of the Oversexed Woman; New York, Gilbert Press, 1964.

De letter B omvat de persoonlijk-individuele axioma's of vooropstellingen van iemand die met het gegeven A wordt geconfronteerd. Deze axioma's worden dan bijvoorbeeld uitgedrukt in zinnetjes als: "Ik heb toch ook nooit geluk in de liefde" of "Op de één of andere manier overleef ik dat wel".

De letter C staat voor de uiteindelijke reactie op het negatieve gegeven A. C toont dus de gedragsvorm die én het te verwerken kwaad én de individuele axioma's, noem het 'principes' of 'mentaliteit', bloot geeft.

Het gegeven 'A' kan bijvoorbeeld een zware ziekte zijn. 'B' zijn de vooropstellingen van diegene die de ziekte doormaakt. Dat kan onder meer iets zijn als: "ik vind dat zo verschrikkelijk dat ik dat eigenlijk nooit meer te boven ga komen", of "ik zie dat wel als een ernstige moeilijkheid met heel wat nare gevolgen, maar ik ga dat zeker kunnen verwerken". 'C' is dan het resultaat: in het eerste geval een verder leven dat 'getekend' is, in het tweede geval een leven dat de ziekte of de tegenslag behoorlijk weet te verwerken, ja er eventueel psychisch sterker en rijker uit tevoorschijn komt.

Schematisch weergegeven: "A wordt door iemand in termen van B geduid zo dat C volgt". Men ziet dat Ellis en Sagarin het cognitieve proces trachten te achterhalen om "in al dat emotionele" het 'rationele' te vinden en dit therapeutisch te activeren. Het is juist een opdracht voor psychologen om doorheen die uitwendig waarneembare gedragingen (C) de axiomatiek (B) en de oorzaak (A) te doorgronden.

De schrijvers onderscheiden in de duiding van iemand twee hoofdtypes.

Vooreerst de eerder gezonde duiding. Naar aanleiding van een ernstige misrekening (A) oordeelt iemand: "Ik zal dat wel verteren" (B) en handelt (C) als "iemand met veel gezond verstand". Rustig en beslist, en overtuigd van er wel over heen te geraken.

Daarnaast is er de eerder neurotische duiding. Ten gevolge van eenzelfde ernstige misrekening (A) oordeelt iemand: "Ik zal dat nooit te boven komen" (B) en wordt overstuur, overspannen en laat zich eventueel gaan (C). Helaas kent onze maatschappij ontelbare mensen met emotioneel zware problemen, mensen die dan niet steeds de gezonde gedachtegang volgen. Het is in punt B dat zij onware axioma's koesteren. Niet wat ze meemaakten besliste, wel de houding waarmee zij het gegeven tegemoet gingen.

Men ziet het verschil, psychologisch, tussen gezond verstand en neurose of zenuwziekte. Het verschuilt zich, volgens genoemde psychiaters, voor een groot deel in het verwerkende subject. Het uit zich in het onderscheidbare oordeel.

6.4.1.a. 'Zinnetjes'

Ellis en Sagarin spreken van basisoordelen die wij 'zinnetjes' heten. Zij geven zelf steekproeven van zulke neerhalende zinnetjes weer:

1. Men behoort, onder alle mogelijke opzichten, terdege bekwaam, aangepast en vooral geslaagd te zijn om zichzelf als "waardevol mens" te kunnen duiden.
2. Het is afschuwelijk en rampzalig wanneer de dingen niet gaan zoals men graag zou willen.
3. Problemen en stoornissen van medemensen brengen u geheel in verwarring. Dat is niet te vermijden.
4. Zodra iets als gevaarlijk overkomt, hetzij in schijn hetzij in werkelijkheid, dan moet men er zich "vreselijk bezorgd" om maken en voortdurend denken: "Het kan wel slecht aflopen".
5. Er is altijd juist één goede, juiste en volmaakte oplossing voor menselijke problemen. Rampzalig is het wanneer deze éne volmaakte, ideale oplossing niet gevonden wordt.
6. Het is gemakkelijker bepaalde levensproblemen uit de weg te gaan dan ze moedig onder ogen te zien.
7. Het geluk van de mens is afhankelijk van elementen buiten hem of haar. Zelf heeft hij of zij weinig of geen macht over datgene wat zorgen en bekommeringen, belemmeringen en teleurstellingen baart.
8. Het verleden van iemand is beslissend voor zijn of haar persoonlijk gedrag. Een gebeurtenis in dat verleden die diepe indruk maakte, zal in het latere leven steeds zijn invloed blijven uitoefenen.
9. Het is voor een volwassen mens wezenlijk dat hij of zij de achting en de genegenheid van praktisch ieder mens van enige betekenis uit de omgeving geniet.
10. Men moet steeds van iemand afhangen. Men heeft iemand met een sterke persoonlijkheid nodig waarop men kan steunen.
11. Sommige mensen zijn slecht, doortrapt en gemeen. Zij behoren dan ook voor die laagheid streng gestraft te worden.

"Zinnetjes! Zinnetjes!". Zinnetjes die uit de diepere ziel, uit het on- of onderbewuste opduiken. Men stelt vast dat het vele zinnetjes zijn die neerkomen op: "al wat, praktisch onhaalbaar is". Dat onhaalbare lokt mislukkende pogingen uit die diep in de ziel de indruk inspijkeren dat men "voor het ongeluk en de mislukking geboren is".

6.4.1.b. Wat men "zichzelf wijsmaakt"

Zulke negatieve oordelen zien Ellis en Sagerin in de diepte van de ziel van onder meer zichzelf sociaal vernietigende nymfomane vrouwen aan het werk. Wij zeggen wel "aan het werk", want die zinnetjes als "Ik ben een mislukkelinge" of iets in die aard - kort zijn die basiszinnetjes altijd - zijn als machtige energieën die vernielend inwerken. Onder meer en vooral op het oordeelsvermogen. Zij komen met de regelmaat van een klok in de geest van heel wat neurotische mensen voor en vernielen er het 'positieve denken'. Dat laatste, het positieve denken, houdt in dat men bij diverse levensmoeilijkheden zich een gunstige afloop voorstelt. Ziedaar, hoe de neurotische mens juist dat niet doet en "zichzelf iets verkeerd wijsmaakt", zoals stellers dat uitdrukken.

Men ziet de denkfout in onder meer het neurotische oordeel. Volgens de ABC-theorie leeft ieder mens met meestal on- of halfbewuste 'vooroordelen', dit zijn oordelen voorafgaand aan het bewuste oordeel en het eraan ontspringend gedrag. Dergelijke denkfouten maakt men gemakkelijk in 'existentiële' situaties, in omstandigheden die ons zeer persoonlijk aangaan en ons in onze ziel raken. Een zware misrekening van iets waarvoor men zich 'totaal' heeft ingezet, lokt gemakkelijk zo een denkfout uit.

Men leze bijvoorbeeld E. Kübler-Ross, *Lessen voor levenden*[141], waar de schrijfster haar ervaringen vertelt met terminaal zieke patiënten. Men kan daarbij het ABC-schema toepassen. Plots lijkt de dood nabij (A). De reactie daarop (B) verloopt vaak volgens een volgorde die de 'vooroordelen' aan de oppervlakte doen komen. Deze kan achtereenvolgens bestaan in ontkenning ("dat kan toch niet!"), woede ("wie of wat doet mij zoiets nu aan?"), onderhandelen ("O.L. Heer, geef mij toch uitstel") en neerslachtigheid ("ik ben een vogel voor de kat"). Ten slotte volgt in het beste geval (C) aanvaarding ("Ik sterf nu zoals iedereen"). Het zicht- en tastbaar gedrag weerspiegelt die 'zinnetjes', zoals Ellis en Sagarin zeggen. Deze zinnetjes zijn een soort persoonlijk-intieme axioma's die het gezonde of neurotische oordeel mee bepalen.

Gaat men een aantal theorieën na in hun psychologische wortel, dan stoot men op dergelijke 'zinnetjes'. Wat voor filosofie men kiest, hangt ervan af wat voor mens men is, want een filosofisch systeem is geen dode huisraad

[141] Kübler-Ross E., Lessen voor levenden (Gesprekken met stervenden), Bilthoven, 1970, 48/140.

die men kan aandoen en afleggen, doch iets dat leeft in de ziele-diepten: de vooropstellingen die in dergelijke 'zinnetjes' worden weergegeven.

Geheel analoog kan men zo ook over religie spreken. Stellen we de religieuze gegevens voor door de letter 'A', de eigen vooropstellingen, religieus of nominalistisch, waarmee men de gegevens benadert, door de letter 'B', en het resultaat, de reactie hierop, geloof of ongeloof, door de letter 'C', dan hebben we de ABC-theorie toegepast op religieuze verschijnselen.

6.4.2.Peirce: vier methoden ter overtuiging

Vier methoden om een overtuiging waar te maken. Eigen vooroordelen, één of ander gezag of een persoonlijke voorkeur, kleuren wel eens onze waarneming. Verdiepen we ons in het werk Amerikaans wetenschapper en filosoof, Ch. S. Peirce (1839/1914), *The Fixation of Belief*[142]. Hierin schetst hij vier methoden om een overtuiging waar te maken.

6.4.2.a. Eigenzinnigheidsmethode ('Tenacity').

Peirce beschrijft hoe sommige mensen op een eigenzinnige manier omgaan met problemen: ze negeren gegevens en alternatieve verklaringen en houden hardnekkig vast aan hun eigen opvatting. Voorbeelden daarvan worden gegeven in verschillende domeinen. Iemand die op economisch gebied eigenzinnig is ziet b.v. vrijhandel als de enige oplossing en leest alleen bronnen die zijn standpunt bevestigen. Op wetenschappelijk gebied denken sommigen aan Galilei die weigerde bepaalde vragen (zoals die over de getijden en astrologie) te onderzoeken, omdat de mogelijke antwoorden hem niet zouden uitkomen. Een biograaf zegt dat deze houding "even slecht is als bijgeloof".

Of uit het leven gegrepen: "Geef toch toe dat je een koppig mens bent", verwijt iemand aan een ander. "Waarop steun je om zoiets te beweren?" vraagt de laatste. "Ik hoef me op niets te steunen. Je bent altijd een koppig mens geweest", zo klinkt het. Er wordt helemaal niet gesteund op gegevens. Wat als waarheid moet doorgaan, wordt herleid tot het geliefde, individuele denkbeeld dat axiomatisch - en zeer eigenzinnig, ja koppig – vooropgesteld wordt. Ieder verhelderend gesprek wordt zo gewoon onmogelijk. Het lijkt op een vorm van projectie: de eigen karaktertrek wordt in de naaste geprojecteerd. De waarheid wordt gereduceerd tot een persoonlijk axioma dat geen discussie toelaat.

[142] Peirce Ch., The Fixation of Belief. In 'Popular Science Monthly' 12, 1877.

Het doet denken aan de Oekraïense auteur Nikolai Gogol (1809/1852). Hij beschreef het dagdagelijkse leven van de mensen en hun soms hemeltergende gebreken en zonden. Hun gedrag kwam hem wel eens meer karikaturaal over. Met veel humor, ironie en zelfs sarcasme keek Gogol toe, lachend doordat een karikatuur stemt tot lachen, maar eveneens wenend, want zo'n gedrag getuigt niet van wat een mens eigenlijk behoort te zijn. De hoge werkelijkheid wordt pijnlijk vervormd tot een lage karikatuur. Gogol sprak van "het tragische lachen[143]".

6.4.2.b. Rechtzinnigheidsmethode ('Authority')

Deze methode belicht hoe sommige mensen problemen beantwoorden met een oplossing die door een autoriteit wordt opgelegd. Dit kan gaan om kerkelijke of politieke systemen die een strikt gezag opleggen. Gezag kan terecht zijn wanneer het voortkomt uit echte deskundigheid. Maar problemen ontstaan wanneer iemand zonder expertise toch gezag opeist. Volgens Adorno, *The Authoritarian Personality*[144] kenmerkt de autoritaire persoonlijkheid zich door een simplistisch zwart-witdenken, door vooroordelen en minachting van anderen. Men is vol van zichzelf, en heeft een grote eigendunk. De Bijbel noemt dit 'de grote zonde'. Men is zo vol van zichzelf dat men nooit tot een echt nadenken over zichzelf komt. Men weet het toch beter. Autoritarisme komt voor in allerlei levensbeschouwingen. De 'wetenschapper' die ieder religieus geloof neerhaalt en met machtsmiddelen onderdrukt, is autoritair. Maar ook de 'gelovige' die ieder wetenschappelijk onderzoek - als 'gevaarlijk' - neerhaalt en dit desnoods met machtsmiddelen kracht bijzet, is autoritair. De nu door de Roomse kerk zo betreurde inquisitie was een vorm van autoritaire methode. Eens radicaal doorgezet kan elke overtuiging ontaarden in misplaatste waardering, in discriminatie en in machtsmisbruik.

Verwarren we rechtzinnigheid iet met en oprechtheid. Rechtzinnig is conformiteit aan een opgelegd geloof of dogma, terwijl oprechtheid een innerlijke eerlijkheid en openheid van de persoon zelf aanduidt.

6.4.2.c. Voorkeursmethode ('A Priori')

Men beweert de vrije discussie te huldigen, maar men houdt het bij wat "a priory", wat "bij voorkeur" geldt. Dit echter zonder toetsing aan de werkelijkheid buiten de gesloten sfeer van de discussie. Wel wordt, in tegenstelling tot beide vorige meningsvormingen, de andere mening aanvaard. Zo, aldus Peirce, neemt de nominalistisch ingestelde mens enkel die filosofische constructies aan die in de smaak van de nominalistische

[143] Kobilinski - Ellis L., Die Macht des Weinens und des Lachens (Zur Seelengeschichte Nikolaus Gogols).
[144] Adorno Th., The Authoritarian Personality, New York, 1950.

rede vallen.

6.4.2.d. 'Wetenschappelijke' methode ('Reality')

Op een opgave wordt gereageerd met toetsing aan werkelijkheid. Wat is voor Peirce werkelijk ('real')? Datgene wat geheel onafhankelijk van ons bewustzijn op een duurzame wijze blijft bestaan. Hiermee toont hij zich een aanhanger van de ideeënleer van Plato en van de middeleeuwse scholastiek. Peirce had voor beiden een grote bewondering. Deze werkwijze noemt hij pragmatisch, op resultaat gericht. Wie eenzelfde werkelijkheid toetst, zal dan ook steeds tot hetzelfde inzicht komen. Daarom vermeldt Peirce deze uitwendige duurzaamheid, deze 'external permanency' als hoofdkenmerk van methodisch wetenschappelijk onderzoek. Uitwendige duurzaamheid betstaat, geheel onafhankelijk van eventuele koppigheid, van een autoriteit of van een voorkeur. Zoals gezegd is dat het kenmerkt van een methodische wetenschap, niet van een ideologische vorm van wetenschap.

In de zogenaamde 'fenomenologie' wil men de gegevens tot hun recht laten komen, Zonder enig vooroordeel, zonder enige theorie, zonder subjectieve beschouwingen. Enkel het gegeven op zich telt. Nadat het gegeven juist werd gevat, kan men theorieën opstellen, erover in discussie gaan en deze theorieën toetsen aan de gegevens. Uiteindelijk, 'in the long run', toont zich dan de objectieve werkelijkheid.

6.4.1.e. "De spiegelmens".

Zoals Peirce het stelde zijn eigenzinnigheid ("ik houd mij daaraan door dik en dun"), rechtzinnigheid ("wij hebben het altijd zo geleerd") en voorkeursgezindheid ("ik wil daar wel over discussiëren maar blijf bij mijn individuele mening") soms behoorlijk aan het werk in wetenschappelijke middens. Men kan aanvullen dat dit in een aantal religieuze middens of in het leven van jan modaal, ook o kan zijn. Deze drie onwerkelijke houdingen blijven bestaan totdat de vierde houding, het werkelijkheidsgetrouwe onderzoek, de overige drie houdingen uiteindelijk weerlegt.

De Oudgriekse Parmenides zei reeds dat men moet denken "volgens de werkelijkheid zelf". De mens die zo te werk gaat wordt wel eens "de spiegelmens" genoemd. Hij weerspiegelt de gegevens zoals ze op zich zijn. Sprekend vanuit de ABC theorie (6.4.1.) zouden we het als volgt kunnen zeggen. A staat voor de werkelijkheid, B is de wijze waarop men die verwerkt. C is het resultaat van die weergave. De spiegelmens kleurt in B het gegeven niet. Dat maakt dat zijn C het gegeven A juist weergeeft. We eigenzinnig,

rechtzinnig of voorkeursgezind de werkelijkheid weergeeft, vertroebelt ze doorheen zijn B. Zijn C is geen juiste weergave van A.

Gezien de zeer menselijke neiging om de drie eerste methodes te huldigen, is deze vierde methode moeilijk. Vele mensen duiden eigenzinnig, rechtzinnig, of voorkeursgezind. Zonder de betekenis van wat gegeven is objectief te vatten. Ze projecteren een eigen en subjectieve interpretatie in de dingen. Zij vatten niet de objectieve zin of betekenis, maar stichter een gewijzigde. Ze gaan van een 'zin-vatten' naar een 'zin-stichten'.

Peirce staat niet stil bij het feit dat iedere mens, indien hij niet oplet, elk van de vier meningsvormingen vertoont. In dat opzicht zijn wij allen gelijk. Wij huldigen meningen zo dat wij ieder ander gezichtspunt verwaarlozen, indien wij ze al niet koppig - tenacity - uitsluiten. Wij delen overtuigingen met anderen die in onze ogen gezag hebben en dus zijn wij 'rechtzinnig' - authority - met anderen.

Zoals St. - Augustinus (354/430), de grote kerkvader der patristiek (de vroeg christelijke filosofie) opmerkte, hebben wij het leeuwenaandeel van onze overtuigingen zelf nooit getoetst maar 'geloven' er toch in. Wij huldigen stellingen omdat zij in onze smaak vallen: één of andere voorkeur - a priori - is de werkelijke 'reden'. Wij huldigen meningen die wij op onze spontane ervaringen, op eigen methodische toetsingen - reality - vestigen. Dit viertal treft men zowel bij beroemde wetenschappers aan als bij eenvoudige mensen. Een strikt logisch redeneren houdt zich aan deze uitwendige duurzaamheid. Gaan we hier op in.

6.4.2. Drie syllogismen

We geven hieronder drie syllogismen zoals Ch. Peirce, *Deduction, Induction and Hypothesis*[145] ze ooit formuleerde. Ze zijn merkwaardig, omdat ze met identiek dezelfde oordelen (of proposities) worden gevormd, en enkel in hun volgorde verschillen. Zo vormen ze telkens ook een ander type van redenering.

Deductie (verbijzondering)
1. alle bloemen van deze plant zijn geel.
2. deze bloemen zijn van deze plant.
3. deze bloemen zijn geel.

[145] Ch. Peirce, Deduction, Induction and Hypothesis, in: Popular Science Monthly 13 (1878): 470/482.

Men gaat van het algemene naar het bijzondere. Wat geldt voor alle bloemen van de plant, geldt uiteraard voor een deelverzameling ervan. Deze redenering is correct.

Inductie (veralgemening)
2. deze bloemen zijn van deze plant.
3. deze bloemen zijn geel.
1. alle bloemen van deze plant zijn geel.

In de inductie overschrijdt de conclusie wat gegeven is en komt dus niet via een waarneming, wel door logisch redeneren tot stand. Men gaat van het bijzondere naar het algemene, van een deelverzameling naar de gehele verzameling. Wat geldt voor deze bloemen, voor een deelverzameling, geldt niet noodzakelijk voor de gehele verzameling, voor alle bloemen. De conclusie van deze redenering is niet absoluut. Het is denkbaar dat diezelfde plant nog bloemen heeft van een andere kleur. Het resultaat moet getoetst worden. Letten we er op dat het hier om gelijkenis gaat. Men zegt dat de inductie metaforisch is.

Abductie (hypothese)
3. deze bloemen zijn geel.
1. alle bloemen van deze plant zijn geel.
2. deze bloemen zijn van deze plant..

In de abductie overschrijdt de conclusie wat gegeven is en komt dus niet via een waarneming, wel door logisch redeneren tot stand. Men besluit van het een deel van een systeem tot het hele systeem. Wat geldt voor deze bloemen, voor een deel, geldt niet noodzakelijk voor het geheel, het hele systeem, voor alle bloemen. Ook de conclusie van deze redenering is niet absoluut. Het is denkbaar dat de gele bloemen van een andere plant kunnen komen. Het resultaat moet getoetst worden.. Letten we er op dat het hier om samenhang gaat. Men zegt dat de abductie metonymisch is. De bloemen behoren samen met de wortels de stengel en de bladeren tot het systeem dat de plant uitmaakt. De samenhang slaat niet op het feit dat de bloemen letterlijk aan de stengel hangen. Logisch is dat niet relevant. Zouden we de redeneringen overdoen met de voorzin : alle leeuwen in een kooi zijn gevaarlijk, dan is het duidelijk dat de leeuw niet letterlijk aan zijn kooi vasthangt.

Deductie (verbijzondering)
1. alle fenomenen binnen onze ervaring zijn materieel.
2. deze fenomenen situeren zich binnen onze ervaring
3. deze fenomenen zijn materieel,

Inductie (veralgemening)
2. deze fenomenen situeren zich binnen onze ervaring,
3. deze fenomenen zijn materieel
1. alle fenomenen binnen onze ervaring zijn materieel.

Abductie (hypothese)
3. deze fenomenen zijn materieel,
1. alle fenomenen binnen onze ervaring zijn materieel.
2. deze fenomenen situeren zich binnen onze ervaring.

We zien dat het in de drie syllogismen inderdaad om dezelfde drie zinnen gaat, maar in een andere volgorde. Benadrukken we ook dat sommigen dat drieledig schema aanwenden om aan te tonen dat alle werkelijkheid materieel is.

Maar letten we op de voorzin van de deductie. Deze slaat enkel op wat binnen de ervaring ligt. Dat alle fenomenen materieel zouden zijn, dat kan slechts aangetoond worden wanneer men effectief alle fenomenen van de hele werkelijkheid onderzoekt. En dat men heeft kunnen vaststellen dat ze inderdaad allen materieel zijn. Maar dat kan niemand. Dus kan men niet deductief te werk gaan. Dat gaat wel inductief of abductief. Maar dan heeft men niet meer alle elementen van de totale verzameling, doch slechts een deelverzameling. Of men heeft niet alle delen van het totale systeem, maar slechts een deel van het geheel. Men kan dan onmogelijk uitspraken doen over de hele verzameling of het hele systeem van de werkelijkheid.

Doet een welbepaalde vorm van wetenschap dat toch, men dat toch, dan verglijdt ze naar een ideologie. De wetenschapsfilosoof K. Popper zegt dat wetenschap erin bestaat dat men tot het besef komt dat het zij zich vooral situeert in de inductie en de abductie, maar zelden in de deductie. Als wetenschap niet de hele werkelijkheid omsluit, doch er slechts een deel van uitmaakt, hebben andere opinies ook recht van spreken over het niet-wetenschappelijke deel. Dat doet b.v. de religie. Wetenschap stelt de vraag: wat is het gegeven, wat het gevraagde, en hoe komt men tot een oplossing. Zoals gezegd gaat men dan inductief of abductief te werk. Maar hetzelfde geldt voor de religie. Dat zal vooral duidelijk worden bij de behandeling van de niet-Bijbelse religies.

In het christendom zoals het, zeker zoals het gedurende de voorbije eeuwen, door het Vaticaan geleid werd, stond de deductie centraal. De

normen werden veel meer autoritair opgelegd. Wie zich verzette, liep het gevaar met de nu zo door de kerk betreurde inquisitie kennis te maken. Ook kon hij of zij het eigen werk op de index geplaatst zien. De kerk waakte met gestrenge hand over dat wat zij al of niet geschikt vond voor het onmondige volk. Men eiste hierbij wel eens meer een blind geloof. Maar wie dat vraagt, zo beweren sommigen, schikt zich naar de wensen van Satan en van alle demonen, maar niet naar die van de Bijbelse God. De laatste decennia zien we wel een grotere openheid groeien.

Geven we ook hiervan het syllogisme weer.
Deductie (verbijzondering)
1. alle uitspraken van het Vaticaan zijn waar.
2. deze uitspraken zijn van het Vaticaan.
3. deze uitspraken zijn waar.

Inductie (veralgemening)
2. deze uitspraken zijn van het Vaticaan.,
3. deze uitspraken zijn waar.
1. alle uitspraken van het Vaticaan zijn waar

Abductie (hypothese of veralgeheling)
3. deze uitspraken zijn waar.
1. alle uitspraken van het Vaticaan zijn waar.
2. deze uitspraken zijn van het Vaticaan..

Men merkt telkens het voorhoud in de veralgemening en de veralgeheling. De term 'veralgeheling' is niet echt een Nederlands woord, maar net zoals de veralgemening naar de hele verzameling verwijst, zo verwijst 'veralgeheling' naar het geheel, naar het samenhangende systeem.

Een blind geloof in beide, in de veralgemening en de veralgeheling is, streng logisch beschouwd, dan ook strijdig met de waarheid op zich.

De kerk, die zegt onfeilbaar te zijn, veroordeelde in 1633 Galilei omdat hij in navolging van Copernicus zei dat de zon, en niet de aarde, in het centrum van het zonnestelsel stond. Slechts in 1992 erkende paus Johannes Paulus II officieel dat de kerk hierin fout was en kreeg Galilei eerherstel.

Blijkbaar had de kerk hier onvoldoende aandacht voor het onderscheid der inspirerende geesten zoals *1 Joh. 4:1* ons hiervoor waarschuwt. Deze onfeilbaarheid werd in de loop der geschiedenis door nog archaïsche

culturen niet enkel aan de Paus, maar aan alle 'wijzen' van het echte soort toegeschreven. Niet dat deze als onfeilbaar beschouwde 'wijzen' op zich zoiets verdienen: nee, God zelf, als verantwoordelijk voor een mensheid, die niet of niet voldoende mantisch 'ziet', beschermt deze mensheid door haar religieuze leiders te vrijwaren. In die zin zijn zulke religieuze leiders onfeilbaar. Dat zullen we naar het einde van deze tekst nog bij herhaling vaststellen.

6.5. Durf zelfstandig denken.

In de logica kent men als basisaxioma: 'wat is, is', en 'wat zo is, is zo'. Deze tweede 'is' is geen overbodige herhaling, maar het gaat om een eerlijke bevestiging, een beamen van wat bestaat. Zo laat de leugenaar "wat is" of "wat zo is", niet zijn wat het is, maar zegt integendeel van datgene "wat is", dat het "niet is", of van datgene wat "zo is', dat het "niet zo is". Een oordeel dat al vooraf gevormd werd, zonder kennis te willen nemen van de objectieve feiten, kan niets anders dan een vooroordeel zijn. Logisch ordenen staat in verband met het zoeken naar waarheid en het beamen ervan. Wie dus logisch geldig redeneert, redeneert tevens gewetensvol. En omgekeerd is gewetensvol te werk gaan eveneens een logische kwestie. Dan leidt dit niet alleen tot het meer gezond maken van de psyché van de mens, maar op een manier sluit het ook aan bij de christelijke religie. En daarom hoort dit hoofdstuk bij de bovennatuur. De titelbladzijde van deze website vermeldt het adagio van het christendom : het is de wijsheid, neergedaald ter genezing van de volkeren. We zullen overigens in wat verder volgt nog merken dat heel wat niet-christelijke religies, niet steeds logisch, en dus in wezen niet helend te werk gaan.

6.5.1. 'Gnothi seauton', 'ken uzelf'.

Heel wat Griekse wijsgeren, onder meer Socrates, benadrukten in hun tijd al het "Gnothi seauton", het Oudgriekse equivalent voor 'ken uzelf'. De mening dat de mens een behoorlijke zelfkennis kan bezitten, steunt blijkbaar op een zeer oude traditie. De Duitse filosoof en pedagoog Otto Willmann, *Geschichte des Idealismus*[146], zegt dat alle archaïsche culturen beweren dat de mens iets van de totale kosmos, van de gehele werkelijkheid in zich bevat. De ziel kent in haar diepste wezen minstens delen van 'de waarheid'. Door zich af te wenden van deze stoffelijke wereld ontdekt de mens in de eigen ziele-diepten daar sporen van. Door gelijkenis en samenhang van de mens met die alomvattende kosmos, zegt men dat de mens een microkosmos in de macrokosmos is. Iets in zijn diepe ziele-structuur komt overeen met de structuur van het geheel van de werkelijkheid.

[146] Otto Willmann, Geschichte des Idealismus Id.,I, 441.

De Delfische spreuk 'Gnothi seauton' omvat dan niet alleen zelfkennis maar kennis van de kosmos. Ook het boek *Genesis* vermeldt iets gelijkaardigs. De mens werd immers geschapen naar Gods beeld en gelijkenis. Het is blijkbaar ook die micro-macro structuur die helderwaarneming mogelijk maakt. Zo ligt het ook voor de hand dat ook andere culturen hun profeten hebben. Dat hebben we al aangeraakt bij het vaststellen van enige gelijkvormigheid in de verschillende mythologieën der volkeren. Zo beschouwt gaat die vorm van zelfkennis, van kennis over heelal en mens veel verder dan wat een huidige westerling kan verstaan onder 'zelfkennis'. Deze laatste opvatting lijkt meestal niet verder te reiken dan enkele psychologische en karakteriële beschouwingen van de mens over zichzelf. Terwijl voor sommige anderen dit 'ken uzelf' onder meer de kennis van een aantal vorige levens omvat en de rode draad die deze opeenvolgende incarnaties met elkaar verbindt.

6.5.2. Plato's beeld van de mens.

Het 'ken uzelf' kan ook dieptepsychologisch bekeken worden. G.J. de Vries, *Plato's beeld van de mens*[147] zegt dat voor Plato de ziel van de mens bestaat uit drie onderscheiden delen. Er is vooreerst het grote monster, dan de minder grote leeuw en ten slotte de kleine mens.

Het grote monster heeft als 'waarden' het onbeheerste seksueel leven en het overdadige eten en drinken. De minder grote leeuw staat gericht op eer, bezit, macht en geldingsdrang. De kleine mens cultiveert als waarde alles wat werkelijk waardevol is: de hogere ideeën en een intellectueel-ethische vorming. Dit hoogste in de mens heet Plato 'klein'. Het is slechts eigen aan de kleine mens, en moet zich trachten staande te houden tegenover het grote monster en de minder grote leeuw.

Plato maakte zich over de mensen, zoals hij ze te Athene en op Sicilië had leren kennen, niet al te veel illusies. Voor hem is de mens vooral gekenmerkt door de minder grote leeuw. De alleenheerser of tiran is overwegend beheerst door zijn groot monster dat streeft naar macht, invloed en bezit. De tiran tiranniseert anderen, maar wordt ook getiranniseerd door het eigen grote monster dat in hem inwoont. Daardoor is hij juist onvrij. Tirannieke mensen willen zich laten gelden en kennen hierin nauwelijks enige grenzen. De Vlaamse advocaat en politicus H. Schiltz[148] (1927/2006) verwoordde het zo: "Geef mensen ongestraft de absolute vrijheid en het worden beesten". Zeggen

[147] de Vries G.J., Plato' s beeld van de mens in Tijdschr. v. Fil 15 (1953) 3, 432.
[148] Schiltz Hugo, Mijn dagboek, in Knack, 13 06 2009, 50.

we dat het zeker niet geldt voor 'alle' mensen, maar voor 'niet alle', voor een aantal. Pater Damiaan, die op het eiland Molokai de melaatsen verzorgde tot hij zelf aan deze ziekte stierf, realiseerde de hoogste verwachtingen die de "kleine mens" in zijn leven kan verwerkelijken. We hebben hem dan ook met goede redenen tot de grootste Belg gekroond.

Het grote monster en de minder grote leeuw laten zich gemakkelijker gelden tijdens onze slaap. Dan is onze geest, onze kleine mens, ingeslapen. Hij beheerst tijdens de nachtrust niet meer ten volle de immorele begeerten van het monster en de leeuw. Deze kunnen zich dan uitleven. Dat werd geïllustreerd door der ervaring van D. Fortune bij het tot leven brengen van haar wraakdemon. Het grote monster bevredigt zijn lusten en waagt in die schemertoestand alles, bevrijd en los als het zich voelt van heel wat schaamte en remmingen.

6.5.3. Dr. Jekyll en Mr. Hide

De roman van Stevenson, *The strange case of Dr. Jekyll and Mr. Hide,* uit 1886 illustreert dat eveneens. Overdag is Dr. Jekyll een gerespecteerde man, maar 's nachts kan hij zichzelf met een bepaald medicijn in een wild dier veranderen en doet hij wat zijn 'grote monster', zijn 'wilde ik' hem ingeeft. Tegen de ochtend is dat wilde dier in hem uitgeraasd en haalt de kleine mens in hem terug de bovenhand. Dan is hij terug de gerespecteerde mens. Dit echter tot 's avonds. Dan kan hij weer niet aan de verleiding weerstaan en neemt hij terug zijn medicijn in. Het grote monster in hem ontwaakt weer en kan zich in de duisternis van nacht ongestraft uitleven in allerlei geweldplegingen. Geleidelijk begint Dr. Jekyll zich zijn diepere natuur, zijn 'monsterlijke ziele-diepte' te realiseren. Erger nog, het grote monster lijkt hem hoe langer hoe meer te beheersen. Zelfs zo dat hij geen medicijn meer nodig heeft. De kleine mens in hem verliest zijn kracht, het grote monster haalt steeds de overhand, zodat het ook overdag niet lost. Dr. Jekyll ervaart zijn machteloosheid en gaat ten onder. Hij ziet in dat hij door zijn zwakke wilskracht voor altijd dat monster zal blijven. De kleine mens in hem, zijn menselijkheid verdwijnt om plaats te maken voor het dierlijke. De verborgen diepere natuur - Mr. Hide - in hem behaalt de overwinning.

Psychologisch stelt het boek het probleem van de schizofrenie, maar vanuit occult standpunt is het, een confrontatie van het 'grote monster' dat er in slaagt om zich te ontrukken van de controle van de 'kleine mens'. Daarom raadt Plato aan om voor het inslapen 'goede' denkbeelden te koesteren, alle woede of wrok te mijden en de lagere begeerten de juiste maat bij te brengen. Wie boos inslaapt, bereidt zich gelijkaardige dromen voor. We

komen hier verder op terug (7.3.5.).

Gespleten aura van een bezeten dame.

Vanuit het medisch standpunt zou deze dame schizofreen zijn. Zieners spreken van bezetenheid. Men ziet rechts het duiveltje dat via een barst in de aura wil indringen. Twee visies op eenzelfde gegeven? Twee therapieën die elkaar kunnen aanvullen?[149]

6.5.4. De integristische strekking

Deze benadrukt heel bijzonder de rol der bemiddelaars tussen God en de grote massa der mensen. Alle waarheid, alle gezag, alle interpretatie komt van God en dit bijna uitsluitend doorheen bemiddelaars. Letten we op de term "bijna uitsluitend" dat het exclusieve karakter beklemtoont. Deze tussenpersonen zijn niet zozeer godsdienststichters, profeten of mystiekers, doch de ambtelijke bemiddelaars (paus, bisschoppen, priesters). De rest der mensheid heeft op een manier geen rechtstreeks contact met God. Zij 'moet' gehoorzamen aan de bemiddelaars, ja, zij moet desnoods tot gehoorzamen gedwongen worden en dit met alle middelen, religieuze en wereldlijke. Vandaar het eeuwenlange beroep op de zogenaamde "wereldlijke arm" om grote massa's mensen tot gehoorzaamheid te brengen. Traditie, gezag, dogma, ascese worden bijzonder streng opgenomen. Een welbekende hardheid kenmerkt de integrist, die men overigens in alle kerken en godsdiensten terugvindt. Menig buitenstaander verwart zulk een integristische vorm van 'religie' met wat religie werkelijk hoort te zijn.

We schreven het eerder: Religies moeten bewijzen wat ze waard zijn, niet door het opleggen van hun gezag. Die tijd is definitief voorbij. Een beroep doen op een blind geloof en blind vertrouwen is - een Russische roulette

[149] Gisela Weigl, Die Entscheleierte Aura, Aquamarin Verlag, Grafing, 1986-2, 49

gelijk - om moeilijkheden vragen. Peirce zou hier zeker van de 'rechtzinnigheidsmethode ('Authority') spreken: op een opgave wordt uitsluitend gereageerd met een oplossing door één of ander gezag opgelegd. Kerkelijke of politieke systemen houden zo een 'orthodoxie', een rechtgelovigheid, in stand. In een wereld van onmondige en ongeletterde mensen kon enig beroep op een gezag nog te verantwoorden zijn. Wie in onze tijd gezagsvol wil spreken, moet gezag verwerven, niet autoritair, maar via "uitwendige duurzaamheid".

6.5.5. Sapere aude! Durf te weten.

Verwijzen we naar de Franse Revolutie (1789/1799). Zij veroorzaakte een omwenteling aan het eind van de 18e eeuw, de eeuw van de 'verlichting'. Het koningschap in Frankrijk werd afgeschaft. De macht van adel en geestelijkheid werd teruggedrongen. Ze werd vervangen door de principes van vrijheid, gelijkheid en broederschap. Deze revolutie stond echter erg vijandig tegenover het christendom. In naam van de zogezegde 'verdraagzaamheid' werden toen vele priesters gewoon vermoord. Immanuel Kant (1724/1804) de topfiguur van het Duitse rationalisme zei dat de verlichting "de verlossing is van de mens uit de onvolwassenheid die hij bij zichzelf heeft veroorzaakt, een onvolwassenheid die op zijn beurt het onvermogen is om zich van het eigen verstand te bedienen, zonder de leiding van anderen".

Maar ook de ideeën van Kant en van de verlichting kunnen 'omkeren', ze kunnen omslaan in hun tegendeel. De rede en het kenvermogen van de gemiddelde mens zijn beperkt. Zeker wat het domein van het buiten- en bovennatuurlijke betreft. Met haar drang tot 'ontmaskering' en tot 'ontheiliging' ontzegt de verlichting zo goed als iedere dynamische religie haar bestaansrecht. Maar wat de verlossing van de mens uit zijn onvolwassenheid betreft, daar heeft de verlichting heel zeker een punt. Een aantal mensen heeft wel eens meer de indruk dat pas met het tweede Vaticaans concilie (1962/1965) het persoonlijke denken in de kerk eindelijk begon door te dringen. Dat is een denken dat reeds met de eeuw van de verlichting duidelijk werd in de Latijnse slagzin: 'Sapere aude', 'durf persoonlijk te denken'.

Voor Plato bestaat 'filosofie' er in om, vertrekkend van de fenomenen, de elementen, de vooropstellingen, gronden, beginselen of hoe men dat ook wil benoemen, ervan op te sporen. On onze tekst willen we de vooropstellingen van religie opsporen. We spreken van onze 7 axioma's waarmee we trachten te verduidelijken wat religie is.

Paul Hazard,[150] heeft het in zijn boek *La crise de la conscience européenne* over de verandering van de mentaliteit in de jaren 1680-1715[151]. Hij stelt dat de mensen van de 17de eeuw christenen zijn, die zich thuis voelen in een samenleving men ongelijke klassen. Er zijn nu eenmaal armen en rijken. De mensen van de 18de eeuw echter, willen zich daar niet langer bij neerleggen.

In die periode, situeert zich iets dat nooit onderschat kan worden. In de plaats van de cultuur, die op de idee 'plicht' gesteund was - de plichten tegenover God, de plichten tegenover de vorst, komt een cultuur in de plaats die de idee 'recht' beklemtoont : het recht van de individuele burger, het recht om kritiek te uiten, het recht van de rede en de redelijkheid, het recht tot zelfstandig denken. Dit leidde tot de Franse Revolutie (1789–1799), die een einde maakte aan de macht van de monarchie die Frankrijk drie eeuwen had geregeerd, en ook aan de macht van de adel, de geestelijke stand en van de kerk. Sommigen stellen echter dat de kerk er erg lang heeft over gedaan (en er nog over doet) om dat recht bij de individuele gelovige te erkennen. Zij verwijzen naar de gelofte van gehoorzaamheid die van heel wat religieuzen verwacht wordt, en die hun eigen persoonlijkheid en hun zelfstandig denken zou ondermijnen.

De Duitse verlichtingsfilosoof Immanuel Kant formuleerde deze verlichtingsgedachte als volgt[152]: Verlichting is de bevrijding van de mens uit de onmondigheid die hij aan zichzelf te danken heeft. Onmondigheid is het onvermogen zich van het verstand te bedienen zonder de leiding van een ander. Je bent zelf schuldig aan deze onmondigheid als die niet veroorzaakt wordt doordat het je ontbreekt aan verstand, maar aan de vastberadenheid en de moed om je daarvan zonder andermans leiding te bedienen. Hij verwijst naar Romeinse dichter Horatius en diens spreuk Sapere aude! Heb de moed je van je eigen verstand te bedienen, is dan ook het motto van de Verlichting.

Men kan de oproep tot zelfstandig denken toejuichen. Maar ook de geest van de 18de -eeuwse verlichting kan het verkeren, kan het omslaan in het tegendeel. De kritische rede erkent enkel de brute feiten, en sluit al wat die brute feiten overschrijdt, uit. Dus ook alle paranormale waarnemingen. In die zin is de verlichting op religieus gebied veeleer een achteruitgang en heeft

[150] Paul Hazard, La crise de la conscience européenne (1680/1715), Préface, Paris, 1935,
[151] zie hierover deze website : cursus 7.5. : ideologie-analyse.
[152] Aufklärung ist der Ausgang des Menschen aus seiner selbst verschuldeten Unmündigkeit. Unmündigkeit ist das Unvermögen, sich seines Verstandes ohne Leitung eines anderen zu bedienen. Selbstverschuldet ist diese Unmündigkeit, wenn die Ursache derselben nicht am Mangel des Verstandes, sondern der Entschließung und des Mutes liegt, sich seiner ohne Leitung eines anderen zu bedienen. Sapere aude! Habe Mut dich deines eigenen Verstandes zu bedienen! ist also der Wahlspruch der Aufklärung.

zij in die tweehonderd jaren die sedertdien verlopen zijn, geleid tot het tegendeel van wat ze beoogde. Het lijkt of ook hier 'de elementen van de wereld' en de 'harmonie der tegengestelden' (5.2.) hun invloed hebben laten gelden. Gaan we dit na voor nog enkele anderen van haar hoofdrolspelers.

6.5.6. Freud en het onbewuste.

Sigmund Freud zei op zijn sterfbed dat als hij zijn leven opnieuw zou kunnen leven, hij parapsycholoog zou worden, omdat hij vond dat daar de waarheid over de meeste van onze problemen te vinden was, in het psychische deel van onze geest[153].

In zijn werk *Inleiding tot de psychoanalyse*[154] stelt de Weense psychiater S.Freud dat het onbewuste en het onderbewuste leven van de mens heel wat sterker is dan het bewuste. Strikt gezien is het onbewuste dat wat nooit bewust wordt, terwijl van het onderbewuste wel delen tot het bewustzijn kunnen doordringen. Deze afgrenzing tussen onbewust en onderbewust lijkt wel eens meer wat vlottend. Zoals reeds aangeraakt kent de mens geleidelijk een evolutie naar een groter bewustzijn. Blijkbaar is religie niet alleen iets van het bewuste in ons, maar ook en vooral een zaak van onze on- en onderbewuste diepten. Ook dat zal geleidelijk duidelijk worden.

De godsdiensthistoricus M. Eliade, *Méphistophélès et l'androgyne*, zegt in het voorwoord van zijn boek dat de ontdekking van de archaïsche en exotische culturen en de ontdekking van het on- en onderbewuste in de dieptepsychologie het traditionele humanisme in het Westen dwingt tot een grondige herziening. Hij schrijft: "Het is niet uitgesloten dat ons tijdvak de geschiedenis ingaat als het eerste dat de verscheidene religieuze ervaringen, door het christendom afgeschaft toen het triomfeerde (opm.: religie in zijn nominalistische, niet dynamistische visie), herontdekt heeft".

In de Angelsaksische landen (Noord-Amerika, Engeland) meent men dat de mens overwegend bewust is in al wat hij of zij doet of laat. Het Avondland (Europa, Azië) echter laat heel andere geluiden horen. Daar beklemtoont men dat er heel wat onbewuste en ook onderbewuste factoren aan het werk zijn die maken dat we niet steeds vrij handelen. Gemoed, wil en streven van de mens lijken wel als een ijsberg, waarvan enkel het topje dat bovendrijft het bewuste leven is. Het grootste deel blijft verborgen en wordt beïnvloed door het on- en onderbewuste. De Franse psychoanalyticus Charles Baudouin,

[153] Sigmund Freud, on his deathbed, said that if he had had his life to live over, he would have been a parapsychologist, as he felt that this was where the truth of most of our problems was held, in the psychic part of our minds. Daniël Logan, America bewitched, The rise of black magic and Spiritism, New York, 1974, 74.
[154] Freud S., Inleiding tot de psychoanalyse, Amsterdam, Wereldbibliotheek, 1958, 15.

Psychologie et pratique de l' autosuggestion[155], geeft in dit werk heel wat aanwijzingen om tot het onbewuste door te dringen, en vooral om het eigen psychische en fysische welzijn te verbeteren.

6.6. Een onjuiste Godloochening

Als foute vorm van redeneren kan ook de Godloochening van de Griekse denker Epicurus (-341/-270) vermeld worden. Hij was atheïst en stelde in zijn filosofie het fijnzinnige genieten centraal.

6.6.1. Is God afwezig in zijn schepping?

Men hoort het wel eens meer: de overdaad aan ellende in de wereld getuigt van Gods afwezigheid in de schepping. Hoe kan een God van wie men beweert dat Hij almachtig en goed is, zoveel kwaad toelaten? Sommigen besluiten dan maar ineens dat God dan niet kan bestaan. Zonder hier streng logisch op in te ingaan. Laten we dat hieronder dus wel doen. En we doen dat aan de hand van het boek "*Over God*" van Prof. dr. Etienne Vermeersch (1934/2019). Hij was een Belgisch filosoof, leraar en vicerector aan de Universiteit Gent. Waarom ik het boek kocht, weet ik niet zo goed, maar toen ik de boekenbeurs van 2016 in Antwerpen verliet, had ik het, de derde druk reeds in één maand, in mijn boekentas zitten. Misschien wilde ik me gewoon inleven in zijn denkwereld. Het is altijd goed de argumenten van iemand met een andere visie in overweging te nemen, zo troostte ik mezelf.

Thuis gekomen bekeek ik het boek en las al onmiddellijk op de binnenkant van de kaft: "Christenen geloven dat God almachtig en liefdadig is. Toch is er lijden en kwaad in de wereld. De god van het christendom is dus almachtig noch oneindig goed". Dit laatste is toch wel een verregaande conclusie, en zulks vanuit twee relatief eenvoudige premissen. Dat wil ik ook kunnen. Even uitproberen dus, en dit met een gelijkaardige redenering: "Heel wat mensen geloven dat een lamp licht en warmte geeft. Toch is er duisternis en koude. Dus geeft een lamp geen licht noch warmte."

Mijn redenering is wel analoog opgebouwd, maar ze houdt helemaal geen steek. Waarom is de mijne duidelijk fout, en zou die van Vermeersch wel geldig zijn? Of zou het kunnen dat ook de zijne niet van enige oppervlakkigheid vrij te pleiten is? Zou het zelfs om een drogreden kunnen gaan? Op p. 35 van zijn boek gaat hij er verder op in, en dit met een redenering die, zo lees ik, reeds eeuwen in de westerse traditie gekend is. Ze luidt als volgt :

[155] Charles Baudouin Psychologie et pratique de l' autosuggestion, Editions Ideograf, 1990.

(a) Een god die oneindig goed is, zal (enkel) een wereld willen scheppen waarin geen kwaad en geen lijden voorkomt.

(b) Een god die oneindig almachtig en wijs is, kan (enkel) een wereld scheppen waarin geen kwaad en geen lijden voorkomt.

(c) Als de god van het christendom almachtig en oneindig goed en wijs is, zal in de wereld geen lijden en kwaad voorkomen.

(d) Welnu, er is zonder twijfel kwaad in deze wereld.

Dus kan God niet bestaan.

Tot zover de redenering van Vermeersch.

Ter verduidelijking hebben wijzelf in beide voorzinnen a en b hierboven de term 'enkel' toegevoegd. Zo wordt datgene wat verzwegen is, maar impliciet onder verstaan werd, nu ook expliciet verwoord. De geschiedenis leert ons dat het de Griek Epicurus (-341 /-271) was, die als eerste zo redeneerde. Hij stichtte het Epicurisme, een soort genotsfilosofie. Op het eerste gezicht lijkt zijn redenering sluitend. Indien de drie voorzinnen geldig zijn, dan volgt daaruit die ene nazin. Maar is ze inderdaad sluitend? Dat God enkel zo kan handelen, wordt hierbij wel aangenomen, maar helemaal niet bewezen. Misschien heeft God, in zijn goedheid, almacht en wijsheid, wel grondige redenen om toch anders te handelen, b.v. omdat hij de autonomie van de mens wil respecteren. Wellicht kan Hij het kwaad wel beletten, maar wil Hij dit niet zonder meer, juist omdat Hij de vrijheid en de autonomie van het schepsel eerbiedigt.

6.6.2. God schept geen automaten.

De redenering hierboven stelt inderdaad voorop dat God enkel onvrije wezens schept, wezens die niet tot een zelfstandig beslissen in staat zijn. In zulk een schepping hebben mensen geen vrije wil, geen aanvoelen van normen, kunnen ze niet zelfstandig redeneren en kennen ze dus ook geen innerlijke groei. Het zijn dan nog slechts robotten en automaten. Bij een dergelijke schepping ligt de hele verantwoordelijkheid voor het kwaad dan inderdaad uitsluitend bij God, niet bij het schepsel.

God schept echter geen automaten, wel mensen met een vrije wil. Tegelijk geeft Hij hen een norm of gedragsregel mee. In de Bijbel zijn dat de tien geboden, en de mogelijkheid om van die norm af te wijken. De mens die de gedragsregel naast zich neerlegt, wordt voorlopig wel getolereerd uit respect voor diens vrijheid. Maar bij een grensoverschrijdend gedrag ziet hij of zij zich vroeg of laat geconfronteerd met wat de Bijbel heet : 'het oordeel van God'. Bijbels uitgedrukt: Wat men zaait, zal men oogsten. Voor de gelovigen hebben deze gedragsregels iets absoluuts en overstijgen daarmee het wereldse

referentiekader met zijn al te wisselend karakter. De geschiedenis en de actualiteit leren ons inderdaad dat er plaatsen en tijden zijn, en zelfs heel wat, waarbij normen wel eens durven veranderen en waarbij 'het kwade' niet steeds maatschappelijk even streng wordt afgekeurd. Of vergelijken we b.v. de wijze waarop men een halve eeuw geleden tegenover religie stond, met de eerder negatieve mentaliteit van heden. Ook tijden kennen blijkbaar hun mode.

6.6.3. Onze menselijke begrensdheid

Om nu een tegenvallend feit als het bestaan van het kwaad, logisch te doorgronden moet men het uiteindelijk - let wel : uiteindelijk - situeren in de totaliteit van de werkelijkheid. Al te dikwijls vindt onze menselijke begrensdheid hiervoor geen voldoende reden. Dan lijkt het feit absurd, want het vertoont geen duidelijke reden maar veroorzaakt toch een verschrikkelijke pijn. De term 'gerechtigheid' voor zover deze in de mens leeft, is uitgerekend de absolute eis hier een zinnige verklaring te vinden. Maar daarvoor is de oorzaak van het kwaad, oorzaak die zelf een kwaad is, meestal teveel in de mysterieuze diepte van het aardse bestaan gesitueerd. Er blijft inderdaad nog zoveel tragisch over dat niet of slechts uiterst moeizaam inzichtelijk kan gemaakt worden. Dat wij hierin geen voldoende inzicht krijgen, belet echter niet dat er objectief een zinnige structuur in kwaad en lijden aan het werk is. Godgelovig uitgedrukt: God heeft zijn redenen die onze zelfs gelovige rede niet zomaar duidelijk vat.

6.6.4. Een 'argumentum ad hominem'

Keren we terug naar de redenering van Vermeersch. Zij is tevens een 'argumentum ad hominem', een argument dat kan gebruikt worden tegen wie het beweert. Als God inderdaad niet bestaat, dan kan Hij niet de oorzaak zijn van het kwaad. Als het kwaad dan toch bestaat, kan het onmogelijk van een niet bestaande god komen. Dus ligt voor de atheïst de voldoende reden voor het kwaad zeker niet in God. Wel in de eindige, vrije wereld en wat daarin aan afwijkingen aanwezig is. Dit laatste is uitgerekend ook de christelijke opvatting hierover.

In deze visie is het dan ook totaal onjuist te stellen dat het probleem van het kwaad het krachtigste argument blijft tegen een algoede weldadige God, zoals Dirk Verhofstadt in zijn *Atheïsme als basis voor de moraal*[156], beweert en hierbij Victor Stenger aanhaalt. En verder (o.c. 92) citeert Verhofstadt de moraalfilosoof Etienne Vermeersch die in dezelfde zin schrijft: "Een God die bij definitie oneindig goed moet zijn en die het niet nodig vindt om slavernij

[156] Verhofstadt D., Atheïsme als basis voor de moraal, Houtekiet, Antwerpen / Utrecht, 77.

te veroordelen, maar bovendien deze gruwelijke praktijken toelaat en goedkeurt, kan niet bestaan". Men ziet het: hoewel deze godloochening logisch fout is, toch blijft ze retorisch blijkbaar krachtig en wordt ze nog steeds in meer dan één vrijzinnig en atheïstisch handboek van logica misbruikt. Logisch redeneren behoedt ons, vooral in religieuze aangelegenheden, voor heel wat dwaalwegen.

Vermeersch besluit: "Hoewel het betoog (opm.: van Epicurus) al heel oud is, heeft niemand ooit een sluitend tegenargument voorgelegd". Wijzelf komen echter tot een heel andere conclusie en vinden de argumenten die hier tegen zijn redenering werden aangehaald - ze zijn o.i. niet nieuw, hijzelf had ze ook al kunnen vermelden - wel sluitend.

6.7. De Westerse verblinding

De reden waarom de westerse mens deze fijnstoffelijke buitennatuur of bovennatuur nauwelijks of niet ervaart, is wellicht voor een deel te vinden in de axiomatiek en in dominante positie van de wetenschap in onze tijd. Men zegt wel eens : "als het niet wetenschappelijk is, dan bestaat het niet". De tekst 3.1. ging in op de axiomatiek van de wetenschap. We stelden er dat wetenschap nauwkeurig is, maar beperkt. En dit omwille van het feit dat zij enkel het zintuiglijke en het materiële een bestaansrecht geeft. Daardoor veroordeelt zij zichzelf tot een deelwetenschap. Ze omsluit niet de volle werkelijkheid. Een methodische wetenschap erkent dit, een ideologische niet.

Wordt een ideologische wetenschapper geconfronteerd met gegevens die het natuurlijke niveau van werkelijkheid overschrijden, dan nog zal hij trachten om de evidenties te loochenen. Illustreren we dit met het volgende gedachtenexperiment. Stel dat we een paranormale ervaring voorstellen met een rijstkorrel. We denken verder een tafel waar een ideologisch gericht wetenschapper zit. Links van hem liggen een aantal rijstkorrels. Hijzelf zit in het midden en neemt een eerste rijstkorrel. Hij onderzoekt die volgens zijn axiomatiek erg grondig en besluit dat het gegeven op zich niets buitennatuurlijks heeft. Hij vind wel een reden om dat te motiveren. Hij kan ook niet anders, want voor hem bestaat enkel het natuurlijke niveau van werkelijkheid. Hij legt vervolgens de rijstkorrel rechts van hem en neemt een tweede korrel. Ook deze onderzoekt hij. Weer vindt hij niets speciaals en legt die tweede korrel bij de eerste rechts. Zo doorloopt hij alle korrels. Als hij klaar is liggen alle korrels rechts. Hij houdt staande dat hij enkel losse elementen heeft gezien, geen hoop, geen verzameling, laat staan een samenhangend systeem. Bij zijn één-voor-één onderzoek heeft hij geen elementen van een verzameling of delen van een systeem aangetroffen. In

logische termen gezegd, men blijft bij de gegeven fenomenen en overschrijdt dit niet. De veralgemening of 'veralgeheling' wordt niet gemaakt (6.4.2.). We hebben dit een beetje te karikaturaal voorgesteld en wellicht wat overdreven. Sommigen stellen toch dat het een grond van waarheid bevat. Men zou al te blind zijn voor de gelijkenissen en de samenhangen die zich tonen bij de vele paranormale fenomenen.

Een gemeenschappelijke eigenschap ligt b.v. al in het feit dat ze allen getuigen van het bestaan van een fijne stof, van wezens en van een verloop, van een dynamische werking. Ze vormen een systeem. Maar juist dat ontgaat je als je ze één voor één, zonder verband met elkaar, bekijkt. Dat zien sommigen niet.

6.7.1. Uw geest is blind, uw ziel is dood

Verwijzen we voor die blindheid naar wat Ziëlinsky in *La religion de la Grèce antique* ons reeds zei (3.2.1.b.). "In zeer nauw verband met de zee staan de zeenimfen. Soms droogweg en dwaas 'de verpersoonlijking van de strelende golven van de zee' genoemd. Verpersoonlijking? Nooit zullen mensen, die aldus over hen spreken, waardig bevonden worden ze met hun eigen ogen te mogen aanschouwen. Of herinneren we ons de eenvoudige Griekse landbouwer, die de godin Afrodite beschreef zoals de helderzienden van het oude Griekenland ze ooit hebben aanschouwd (3.2.1.a.).

Of verwijzen we naar de Duitse dichter W.Von Goethe (1749/1832) en zijn *Faust*. Het is niet alleen de titel van Goethe's dichtwerk, maar ook de naam van het hoofdpersonage. Goethe bewerkte hierin de oude Faustlegende. In een bepaalde scène laat hij Faust aan het woord : "De wereld van de natuurgeesten is niet gesloten. Uw geest is blind, uw ziel is dood". Het is verder wellicht bekend dat Goethe ook over een zekere helderziendheid beschikte. Hij zegt dat hij bij het schrijven van zijn Faust, in zijn verbeelding dit dichtwerk zag voorgespeeld worden, en hij 'slechts' dat hoefde te noteren.

Een gelijkaardig stemgeluid horen we bij J. Sterley, een specialist in de etno-geneeskunde en auteur van het boek *Kumo*, *Hexer und hexen in Neu-Guinea*[157]. Hij zegt het zo: "Onze vooropstellingen omgeven ons als een schild waarachter wij enkel waarnemen wat wij met ons 'vernunft', met onze moderne, westerse rede kunnen verklaren". Met andere woorden, onze axiomata, onze vooropstellingen van wat voor ons 'werkelijk' is, beperken onze waarneming tot wat deze axiomata, deze vooropstellingen, aankunnen. De rest valt daarbuiten. Sterley onderzocht vijf jaar lang een gedeelte van

[157] Sterley J., Kumo, Hexer und hexen in Neu - Guinea, München, 1987, 183.

Nieuw Guinea op planten én op heksenpraktijken. Zijn besluit: “Ondertussen weet ik dat ‘onze werkelijkheid’ een begrensd gebied is en dat wij geen besef hebben van wat buiten onze beperktheid geschiedt”. Deze uitspraak typeert overigens zijn hele boek. Met andere zintuigen zouden we wellicht een andere werkelijkheid waarnemen.

Het standaardtype van Westerse mens ervaart enkel wat zintuiglijk gegeven is. Daardoor is het domein van alles wat dat overstijgt niet langer voor iedereen ‘een gegeven’. Een echte religie, een religie die steunt op paranormale krachtwerkingen, zegt hem nauwelijks nog iets. Dit toenemende ongeloof wordt door velen ervaren als een grote leegte. Het eeuwenoude metafysische voetstuk waarop de hele werkelijkheid steunde, maakt plaats voor wat de Franse denker Pascal ooit benoemde als “het beangstigende eeuwige stilzwijgen van de grenzeloze ruimten”.

6.7.2. Ook de 18de -eeuwse verlichting’ verblindt.

Het paranormale was zowat gemeengoed in alle archaïsche, antieke en klassieke culturen en is het voor een groot deel nog in de huidige, niet Westerse traditionele samenlevingen. Op enkele uitzonderingen na zou men kunnen zeggen dat mantiek van alle tijden en van alle plaatsen is. Het is eigen aan de duizendjarige geschiedenis der mensheid.

Een radicale omslag in deze houding kwam er met de West-Europese ‘verlichting’, ‘the enlightenment’ of ‘die Aufklärung,’ die zich vanaf de 18de eeuw inzette en voortdurend aan invloed won. Het is een cultuurstroming die enerzijds pleit voor een onvoogding en een zelfstandig denken, maar anderzijds toch stond tegenover al het paranormale en het religieuze. Die invloed werkt nog steeds na.. De mens en deze wereld kwamen veel meer in het middelpunt te staan. Het licht van de profane rede wordt overigens gesymboliseerd door het Amerikaanse Vrijheidsbeeld dat in New York de toorts van de verlichting hoog houdt. Het heeft de ketenen aan haar voeten die haar bonden, gebroken en brengt het licht van de al te materialistische rede over de hele wereld. Religies die ijle krachtwerkingen en fijnstoffelijke wezens centraal stellen, worden vanaf dan eerder wat minachtend bekeken.

Toch is de aandacht voor de mantiek doorheen de geschiedenis steeds blijven bestaan, al was dit soms op een meer verborgen wijze. In onze tijd is er een vernieuwde en openlijke belangstelling voor het paranormale. Dan merken we onder meer naar het succes van de beweging die zich “New Age”, het “Nieuwe tijdperk” noemt, Ze actualiseert heel wat paranormale inzichten

en magische gebruiken van de traditionele culturen. In Amerika is de actrice Shirley Maclaine er het boegbeeld van.

R. Van Zandt, *The Metaphysical Foundations of American History*[158], meent dat alle hedendaagse filosofie nominalistisch is. 'Nomen' in het Latijn, betekent 'naam'. Voor de nominalist bestaat enkel het natuurlijke niveau van werkelijkheid. De mens zelf bepaalt autonoom wat men onder de naam van iets verstaat. Aan de buiten- en bovennatuur wordt iedere werkelijkheidswaarde ontzegd. Zoals voor Protagoras (3.2.1.a.) is ook de consequente nominalist de maat van alle dingen. Deze ziet recht, zedelijkheid en religie als louter menselijke producten. Van Zandt stelt dat het nominalisme bij uitstek een Angelsaksische filosofie is. Ook K. Marx, F. Nietzsche, S. Freud en vele anderen dachten nominalistisch.

Wie echter vertrouwd is met religieuze krachtwerkingen, weet dat b.v.de naam van een godheid uitzeggen, die godheid ook fijnstoffelijk oproept. Eventueel kan die zelfs helderziend worden waargenomen. Sensitieven beweren o.m. dat ze bij een gebed tot de Drie-eenheid, ook die energie aanvoelen als tintelingen in de handpalmen of in de kruinchakra. Voor de religieuze mens is een naam geen lege huls.

6.7.3. Een intellectuele opleiding

De 18de-eeuwse 'verlichting' was niet alleen niet erg ingenomen met paranormale fenomenen, maar ook de religieuzen zelf beschikken zelden over paranormale gaven. Hun opleiding was en is ook heden in hoofdzaak een intellectuele. Het zijn bij wijze van spreken ambtenaren, geen mediale figuren tussen hogere wezens en de gelovigen. Zij ervaren zelden de energieën waarmee ze werken en kunnen ze ook niet richten. Ja, misschien heeft het zout van het geloof bij sommigen zo aan kracht verloren, dat die er nauwelijks nog is.

Verwijzen we naar *Lucas 8:43*, waar Jezus zegt dat iemand Hem had aangeraakt, want Hij had een kracht van zich voelen uitgaan. Dan blijkt dat een vrouw die al jaren aan bloedvloeiing leed, achter zijn rug de zoom van zijn kleed had vastgehouden. Zij geloofde dat ook Jezus' kleed deelde in zijn bijzondere levenskracht, en dat zij, als ze zijn kleed kon aanraken, op haar beurt ook zou delen in die hoge levensenergie. Dan, zo meende ze, zou ze van haar kwaal genezen worden. De evangelietekst vervolgt dat zij inderdaad genas. Jezus voegde er verder aan toe dat haar geloof haar had gered. Ook

[158] Van Zandt R., The Metaphysical Foundations of American History, 's-Gravenhage, 1959, 124/156 (Realism versus Nominalism).

Lucas 6:19 vermeldt dat een hele menigte Jezus wilde aanraken omdat er een kracht van Hem uitging die allen genas.

Als deze beide Bijbelteksten op werkelijkheid berusten, en dat is toch wat de Bijbel ons wil voorhouden, dan heeft religie hier in de eerste plaats te maken met een geloof in een hoge levenskracht die bovendien 'transitief' is, die kan overgaan van Jezus, die ze overvloedig bezit, naar de vrouw die er blijkbaar een tekort aan heeft, of zelfs naar een hele menigte. Maar dan wordt duidelijk dat religie een dynamisch gebeuren is, dan er een vorm van energie-overdracht mee gemoeid is. Dat is juist de kern van een dynamisch opgevatte religie. En dat is wat we in al deze hoofdstukken willen beklemtonen en toelichten. We zullen het in dit verband nog hebben over de myriaden natuurgeestjes die hierbij betrokken worden en die de basis uitmaken van deze energie. De Bijbel heeft het overigens bij herhaling over zo'n energetische werkingen, over wat zij de kracht van de 'Heilige Geest' noemt.

Als Jezus bovendien kon voelen dat er op het ogenblik van die genezing een kracht van Hem uitging, dan blijkt dat Hij, om een term uit de paranormale wereld te gebruiken, een zogeheten 'sensitief' is. Zo iemand voelt heel wat processen en gebeurtenissen aan die voor jan modaal eerder verborgen blijven. De Oudgriekse tekst vermeldt hiervoor het woord 'egon', wat 'ik heb weet van', 'ik ben er me van bewust', betekent. Jezus ervaarde het dat een kracht hem verliet. Menig sensitief zal stellen dat men heden de kleding van een priester kan vasthouden zo lang men wil, maar dat helemaal niet zeker is of deze nog krachten afgeeft. Ook de priesters zelf zouden wellicht hoogst verbaasd zijn zo men bij hen met een levensprobleem aankwam en hiervoor om een paranormale oplossing verzocht.

De kracht die van Jezus uitging wordt bovendien door zieners als een bundel, een stroom van myriaden lichtende puntjes waargenomen. Een degelijke en Bijbelse helderziendheid overschrijdt inderdaad de grenzen van tijd en ruimte. *N Lucas 8:43* gaat deze bundel van energie uit van Jezus naar de vrouw die fijnstoffelijke energie tekort heeft. Dit tekort veroorzaakte haar aanhoudende bloeding, en eens aangevuld bewerkte het haar genezing.

De hoofdzakelijk intellectuele opleiding van de modale geestelijke steekt bijvoorbeeld schril af tegen de opleiding tot sjamaan, maraboe, medicijnman, tovenaar, of lama. Daar worden wel paranormale gaven vereist en ontwikkeld. Daar verwacht de gelovige op dat magische terrein een concrete oplossing voor een concreet levensprobleem.

D. Fortune, *Psychische zelfverdediging*[159] (opm.: versta 'occulte'), schrijft: "De gemiddelde geestelijke is niet zeer bedreven in de techniek van het occultisme en daarom begrijpt hij weinig of niets van zijn eigen religieuze verrichtingen. Het blijft daarom voor elke geestelijke afzonderlijk een open vraag welke invloeden hij meeneemt naar het altaar en welke krachten hij omgekeerd weer meebrengt naar huis. Iemand van wie het bewustzijn op een hoger peil is gebracht door religieuze riten, en niet weet hoe hij zijn aura weer kan verzegelen om tot een normaal bewustzijnstoestand terug te keren, staat bloot aan een 'psychische' invasie".

Fortune bedoelt dat vooraleer de priester aan een religieus ritueel begint, hij zich in gebed hierop goed moet voorbereid hebben. De oude catechismus zei dat de priester bij zijn werk 'in staat van genade' moet zijn. Hangen er nog negatieve invloeden in zijn aura, dan kan dit de goede werking van b.v. een sacrament schaden. Of stel dat zijn fijnstoffelijke uitstraling niet goed is, dan kan men zich voorstellen dat de eucharistie die hij uitdeelt, hiervan ook 'besmet' is.

Alexandra David-Neel, *Magic and mystery in Tibet*[160] spreekt bij haar opleiding tot lama niet zozeer van een intellectuele studie, wel van een belangrijke occulte inwijding. "Bij de Tibetanen bestaan inwijdingen niet uit het meedelen van een leerstelling of een geheim, maar uit een overdracht van een 'psychische' kracht. De Tibetaanse uitdrukking "angkoer dei" , wat vertaald wordt door 'inwijding', betekent letterlijk "het overdragen van macht". Tot zover mevrouw David-Neel. Men merkt dat haar omschrijving zeer goed aansluit bij 'het heilige' in dynamische zin, omdat het hier eveneens een toegenomen krachtgeladenheid betreft.

De wijze waarop onze priesters hun religieuze functie vervullen, verschilt meestal sterk van de handelswijze van Jezus. Hij legde de handen op en genas zieken, zoals in *Lucas 8 :43/48* waar hij de vrouw genas die aan bloedvloeiing leed. Zo ook bij zijn andere mirakels. Ook de apostelen legden de handen op en genazen zieken. In *Jeremias 18:18* worden degenen die tussen het hele volk en God bemiddelen, "priester, wijze, profeet" genoemd en in *Mattheüs 23:34* heten zij "profeten, wijzen en Schriftgeleerden".

Het toedienen van een sacrament vereist, zoals bij alle magie overigens, dat de priester, zijn aandacht concentreert op wat hij doet. Is hij verstrooid

[159] Fortune D., Psychische zelfverdediging, Amsterdam, 1937, 102
[160] David-Neel A., Magic and mystery in Tibet, London, Unwin paperbacks, 1939^{-1}, 1965, 356. (// Mystiek en magie in Tibet, Amsterdam, Gnosis, 1941).

of is hij er met zijn gedachten niet bij, dan bereikt hij niet het beoogde doel. Ook moet de priester een gewetensvol mens zijn en 'in staat van genade' leven, zoals de oude theologen dat stelden. Anders kunnen heel wat afbouwende wezens en energieën bij het toedienen van het sacrament mee opgeroepen worden. We komen op dit thema nog terug in het tekstdeel 'Indringende wezens' (9.7.).

6.7.4. Bezetenen herkennen Jezus

"Uw geest is blind, uw ziel is dood", zo schreven we. Merkwaardig genoeg geldt zulks wel voor heel wat tijdgenoten, maar niet voor bezetenen. Zij herkenden de goddelijke roeping van Jezus. Of, zeggen we het nauwkeuriger: niet de bezetenen zelf, maar de geesten die deze mensen beheersten. Deze geesten bedienden zich van de stem van wie bezeten was om uit te roepen wat zij, de geesten, ervaarden bij hun ontmoeting met Jezus. Citeren we de Bijbel.

Mattheüs 8: 29, De bezetenen vragen aan Jezus : "Wat wilt U, zoon van God? Bent u ons voortijdig komen kwellen?"

Marcus 3: 11, Zelfs de onreine geesten wierpen zich voor Jezus neer en krijsten : "U bent de zoon van God."

Marcus 5: 6, Genezing van een bezetene : Toen de bezetene Jezus in de verte zag, rende hij op hem af, viel voor hem op zijn knieën en huilde met luide stem : "Wat wilt u van mij, Jezus, zoon van de allerhoogste God?"

Lucas, 4: 41, Bij veel mensen gingen ook de demonen weg. Zij krijsten : "U bent de zoon van God". Hij bestrafte hen en stond hun niet toe te spreken, omdat ze wisten dat hij de Messias was.

En tenslotte nog *Lucas 8: 28,* "Wat wilt u van mij, Jezus, zoon van de allerhoogste?" De geesten, die zelf geen fysisch lichaam hebben, zijn blijkbaar minder gebonden aan de beperkingen van tijd en ruimte en zien gemakkelijker de dingen van de andere zijde van de werkelijkheid. Hier b.v. de indrukwekkende en helder lichtende aura van Jezus. De mens die b.v. in uitgetreden toestand is, overstijgt ook, minstens ten dele, deze beperkingen en ervaart vanuit het niveau waarin hij of zij zich bevindt, de wereld rondom hem of haar ook helderziend.

Letten we ook nog op wat volgt.

Mattheüs 9: 1-2, Genezing van de verlamde : "Wees maar gerust vriend, uw zonden worden u vergeven."

Marcus 2: 3-5, Genezing van de lamme : Bij het zien van hun vertrouwen zei Jezus tegen de lamme : "Vriend, uw zonden zijn u vergeven."

Lucas 5: 20, Genezing van de lamme. Jezus zei hem : “Uw zonden zijn u vergeven”.

Lucas 7 : 48, Tegen haar zei Jezus : “Uw zonden zijn u vergeven.”

“Ga in vrede, uw zonden zijn u vergeven”, zo horen we Jezus bij herhaling zeggen. Blijkbaar gaan zijn wonderen samen met zijn onderricht. Waar zij er niet meer zijn, daar begint gewoon zijn rijk niet meer en wordt hij in zijn werken verkeerd begrepen. Wanneer Christus in een zieke mens de boze geest aanspreekt, dan gaat hij van een ander standpunt uit dan dat van een arts of een psychiater. We komen er nog op terug (8.8.1.). Hij wijst op wat achter het natuurlijk constateerbare schuilgaat. Hij herkent doorheen de lichamelijke en psychische kwelling, of zoals Paulus het zegt, doorheen de wildheid van ‘de elementen van de wereld’ Gods afwezigheid. Daarvan maakt het boze gebruik om zijn greep op de mens te versterken.

6.8.Magnetiseren; een universeel werkende kracht

Een getuigenrest hiervan vinden we b.v. nog bij genezers die zieken de handen opleggen of bij zogenoemde ‘magnetiseurs’. Deze geven via welbepaalde strijkbewegingen helende energieën door aan zieke mensen, terwijl ze de negatieve energieën met hun handen opvangen. Regelmatig zie je ze dan even pauzeren en hun handen ‘afkloppen’, zoals je druppels water van je handen ‘afslaat’. Dat doen ze om zichzelf te reinigen. Een andere manier bestaat er in om hun handen telkens even onder stromend water te houden. De negatieve energie gaat dan met het water mee naar ‘moeder aarde’, die dat ‘kwaad’ kan verwerken.

R. Thetter: *Magnetismus, das Urheilmittel*[161] vermeldt op het kaft van zijn boek een citaat van Wolfgang Von Goethe: “Het magnetisme is een universeel werkende kracht. Elk mens bezit ze, al zijn er individuele verschillen. De werkingen ervan omvatten alles en alle gevallen. De magnetische krachtwerkingen strekken zich uit over alle mensen, dieren en planten. Ja, de mens weet niet wat hij is, maar hij weet evenmin wat hij bezit en wat hij kan. Daarom is hij er zo ellendig aan toe, zo onmachtig en zo ongeschikt.”

In dit boek wordt onder meer verwezen naar de heilige Lodewijk, koning van Frankrijk in de 17de eeuw, die ook het vermogen bezat mensen te genezen. In wezen komt de energie van God komt, maar in de genezer wordt ze getransformeerd zodat ze door de zieke gemakkelijker kan worden opgenomen. “Le roi te touche, Dieu te guérit”, zo klonk het toen.

[161] Thetter R., Magnetismus, das Urheilmittel, Den Haag, Couvreur, s.d..

Zulke genezers zijn er zich van bewust slechts een tussenpersoon te zijn. De eigenlijke genezing en de vereiste energie zijn een geschenk van God. Bijbels gezien is deze 'magnetische kracht' één van de vele vormen van "Heilige Geest". Wie ze op een bekwame wijze ten goede aanwendt, getuigt van een religieus inlevingsvermogen. Door deze kracht grijpt er een fusie plaats tussen de zielelichamen van genezer en ontvanger. Deze laatste kan een mens zijn, maar ook een dier en zelfs een voorwerp. Dat komt verder nog ter sprake bij de aanmaak van een fetisj (8.3.).

Bij het aanwenden van dergelijke krachten gelden al de spelregels met betrekking tot het zogeheten "oordeel van God". Ook daar komen we nog uitvoerig terug (7.7.). Magnetiseren, pendelen en wichelen zijn geen kunst die men gewoon leert zoals andere technieken van louter profane aard. Wie ze beoefent zonder Trinitair gebed, situeert zich in de buitennatuur met alle gevaren hieraan eigen. Men opent dan de aura voor om het even wie of wat dat zich aandient. Sacraal ingestelde mensen waarschuwen dat men niet weet wat men doet als men zich buiten het rijk Gods aan mantiek en magie waagt. Wil men zich beroepen op dynamische en beschermende krachten in het christendom, dan is er deze ene gouden weg: het herhaald gebed. Dat kwam hoger reeds ter sprake (6.3.).

6.10. De thema's van het zesde axioma samengevat.

Religie en logisch redeneren gaan nauw samen. Over welke gegevens beschikken we? Wat wordt er gevraagd en welke middelen zijn hierbij ter beschikking. Het antwoord wees ons in de richting van het bidden, en van het logisch streng redeneren. Het wapende ons tegen en een aantal vormen van Westerse verblinding.

7. Het kwaad bestaat.

Het kwaad toont zich niet alleen in individuele keuzes, maar ook in de grote structuren die onze planeet vormen. In de actuele wereldpolitiek zien we hoe snel de verhoudingen van democratie naar autocratie kunnen omslaan en de economische belangen van de sterkste overheersen. Ook in het sociale leven heeft het kwaad vele gezichten. De wereld op een rechtvaardige manier en in een gemeenschappelijk overleg besturen blijft steeds een immens grote uitdaging.

7.1.1. De vorst van deze wereld

Bij de bekoring van Christus in de woestijn (*Matth. 4:* 8v) is het Satan die, als 'vorst van deze wereld', aan Jezus alle koninkrijken schenkt op

voorwaarde dat Jezus zich aan hem onderwerpt. Ook *Luc. 4:5* en *Joh. 18:36* stellen dat alle koninkrijken van de wereld in de handen van Satan gegeven zijn. Jezus betwist Satan het bezit van deze wereld niet, maar zegt dat zijn rijk juist niet van deze wereld is. Jezus zal met zijn lijden en sterven inderdaad spoedig ondervinden wie het in deze wereld voor het zeggen heeft.

7.1.2. Een ziel zonder Goddelijke levenskracht

Verwijzen we weer naar *1 Joh 5:16* "Als iemand zijn medemens een zonde ziet bedrijven, die niet tot de dood voert, moet hij voor hem bidden, en God zal hem in leven houden. Dat wil zeggen: als zijn zonde hem niet doodt. Want er is een zonde die tot de dood voert, en hiervoor geldt mijn aansporing om te bidden niet." De mens is dan, zoals *psalm 88 (89) :11-13* suggereert, slechts als een refaïm, als een ziel zonder goddelijke geest of levenskracht, en in die zin dus als 'dood'. Die situatie is occult gezien gevaarlijk. Wie zich voor Gods levenskracht afsluit, verlies zijn bescherming. Maar dan ontstaat er in die mens een soort machtsvacuüm. Naarmate dat het goede verdwijnt, ondervindt het kwade geen weerstand meer en kan het ongeremd groeien. Dat is slechts een kwestie van tijd.

7.1.3. Theodicee: kan God bestaan als het kwaad bestaat?

G. Leibniz sprak van 'theodicee'. Deze zoekt een verklaring voor de schijnbare paradox tussen het bestaan van God en het bestaan van het kwaad. De term is samengesteld uit de Griekse woorden 'theos', 'God', en 'dikè', "recht, rechtvaardiging". De theodicee wil ook nagaan hoe, binnen de autonomie van de schepping, het fysische en ethische kwaad kan bestreden of verminderd worden, en hoe mensen het kwaad dat zijzelf veroorzaakt hebben, kunnen herstellen.

Verwijzen we naar de redenering van Vermeersch (tekst 31). Zij is tevens een *argumentum ad hominem*: een redenering die ook tegen degene die ze gebruikt kan worden aangewend. Als God inderdaad niet bestaat, dan kan Hij ook niet de oorzaak van het kwaad zijn. Bestaat het kwaad dan toch, dan kan het onmogelijk afkomstig zijn van een niet-bestaande god. Voor de atheïst ligt de voldoende reden voor het bestaan van het kwaad dus zeker niet bij God, maar in de eindige, vrije wereld en in de afwijkingen die daarin aanwezig zijn. En precies dat is ook de christelijke opvatting. Hoewel deze godloochening logisch onjuist is, blijft zij retorisch blijkbaar krachtig en wordt zij nog steeds in meer dan één vrijzinnig en atheïstisch handboek van logica misbruikt. Logisch redeneren behoedt ons, zeker in religieuze aangelegenheden, voor heel wat dwaalwegen.

Kwaad dat als onrechtvaardig wordt aangevoeld, leidt gemakkelijk tot hoog oplopende emoties en wie het ondergaat, heeft aanvankelijk geen boodschap aan de mededeling dat men deze zaak in een breder kader moet situeren. Iedereen die in het leven met een pijnlijke situatie geconfronteerd wordt, vraagt meer dan alleen maar inzicht. Na het incasseren van een zeer pijnlijke teleurstelling verliest de mens gewoonlijk zijn innerlijke vrede en vraagt het heel wat tijd voordat de emotionele schok en de kwetsuur wat bedaren en men weerom het rustige zelfbezit herwint. Ieder mens met een minimale ervaring van het kwaad en het erdoor veroorzaakte lijden en leed, weet dat die zeer sterke, uit het gewone evenwicht schokkende fase niet blijft duren. Maar dan stelt zich wel de logisch-metafysische zingeving en is het moment van nadenken en 'redeneren' aangebroken. Al is de emotie nog zo snel, de zingeving achterhaalt ze wel. Uit de wereld van de smart komt men weer terecht in de gewone wereld van elke dag.

7.1.4. De kwade luim: een kwaad verwerken.

Het gebeurt echter dat, in plaats van voor rede vatbaar te worden, mensen naar aanleiding van een schokkend kwaad en lijden een kwetsuur overhouden die men verbittering noemt. De dagelijkse vorm daarvan heet "slecht humeur". Niet zonder reden heetten de oude Romeinen die zieletoestand - eigenlijk die duiding van wat tegengaat en teleurstelt - "iniqua mens", onrechtvaardige zieletoestand.

Men stelt het bij herhaling vast: iemand die slecht geluimd is, gelijkt op diegene die een grondig kwaad begint te verwerken. Zo iemand luistert wel, doch hij verdringt of onderdrukt in zichzelf het reine - rationele - inzicht dat hij met zijn emotionaliteit ongelijk heeft. Hij gelooft niet meer, hoopt niet meer en is liefdeloos. Tot wanneer - om soms onnaspeurlijke redenen - hij eindelijk ontdooit en weerom voor rede en medemensen vatbaar wordt.

De verbitterde is wezenlijk en op een ernstige wijze slecht geluimd en wel zo dat hij alles wat zich aan hem toont, dreigt te vervormen tot de karikatuur ervan. Wie dag in dag uit met zo een verbitterd mens leeft, ervaart de beschrijving hierboven als pijnlijk juist. De naastenliefde en medemenselijkheid gaan aan hem voorbij. In zoverre zelfs dat de verbitterde voor zijn omgeving tot een 'zaag' wordt. Hij kan zelfs geleidelijk vereenzamen, indien hij niet voor rede vatbaar wordt en zich niet - de term is treffend juist - bekeert. De verbitterde revolteert tegenover 'de ongerechtigheid' die in de wereld is ingebouwd en die hij ervaart. Het lijkt wel alsof hij op eigen kracht en zelfs tegen God in moet doorzetten. Zo redeneert de verbitterde die zich in de verbittering innestelt en God verwart

met de karikatuur ervan. Men kan die onverantwoorde emotionaliteit tegen gaan door er trachten aan te ontsnappen, door ze te bevechten en door, ondanks alles, er een zin trachten aan te geven. Dat wordt een grote uitdaging.

Om een feit logisch te doorgronden, 'te deduceren' zou Hegel zeggen, moet men het uiteindelijk - let wel: uiteindelijk - situeren in de totaliteit van de werkelijkheid. Maar al te dikwijls vindt onze menselijke begrensdheid hiervoor geen voldoende reden. Dan lijkt het feit 'absurd', want het vertoont geen duidelijke reden maar veroorzaakt toch een verschrikkelijke pijn. De term 'gerechtigheid' voor zover deze in de mens leeft, is uitgerekend de absolute eis een zinnige verklaring te vinden. Maar daarvoor is de oorzaak van het kwaad, oorzaak die zelf een kwaad is, dikwijls te veel in de mysterieuze diepte van het aardse bestaan gesitueerd. Er blijft inderdaad nog zoveel tragisch over dat niet of slechts uiterst moeizaam inzichtelijk kan gemaakt worden. Dat wij cognitief geen voldoende inzicht krijgen, dat wij van een ongelukkig of onrechtvaardig toeval spreken (3.1.3.), belet echter niet dat er objectief een zinnige structuur in kwaad en lijden aan het werk is. Godgelovig uitgedrukt: God heeft zijn redenen die onze zelfs gelovige rede niet zomaar duidelijk vat. Dat werd toegelicht in het hoofdstuk dat over het toeval handelt.

7.1.5. Volslagen wanhoop, volslagen wantrouwen

In 1974 bevatte het weekblad *De post*[162] een tekst over duivel-bezweringen, en dit naar aanleiding van het toenmalige succes van de film "The exorcist". Die tekst laat eveneens enkele duivelbezweerders aan het woord die vertellen over de grote moeilijkheden waarmee ze kunnen geconfronteerd worden. Zo schrijft een exorcist: "Ik heb persoonlijke ervaringen opgedaan met demonie. Meestal in de vorm van psychische toestanden. Ik werd ondergedompeld in volslagen wanhoop, in volslagen wanhoop tegenover medemensen, in volslagen pessimisme, in volslagen wantrouwen tegenover God en zijn heiligen. Die buien staken onverwachts op en waren even plotseling weer verdwenen. Het was zelfs zo, dat ik erna lachend en fluitend vaststelde: "Zo, dat ben ik weer kwijt". Ik voelde steeds zo intens dat dit de greep was van een andere boze en misleidende geest. En ik wist en voelde dat een mens die verleiding niet met zijn gewone psychische weerstand meester kan worden. Ik voelde het, het schoot door me heen: die toestand is niet vanuit mij. Ik kon gewoon uit psychische machteloosheid niet reageren. Ik voelde me gegrepen. Als die greep nu de overhand haalt, dan spreek je van bezetenheid. Daarom vind ik ook de gebondenheid zo

[162] De post, nr. 1334, 29 09 1974, p. 7.

belangrijk, die vaak veel onduidelijker en minder zichtbaar is, want bezetenheid is een acuut en herkenbaar geval. Ik ben er heilig van overtuigd, juist ook door mijn persoonlijke ervaringen, dat alleen Jezus Christus in staat is om dat euvel te overwinnen

Lezen we *Lucas 2: 22*. "Jezus wordt als kind door Maria en Jozef naar de tempel gebracht voor zijn opdracht, zoals alle kinderen. Simeon wordt onder Gods' leiding naar de tempel gebracht, ziet het kind, neemt het in zijn armen en door God geïnspireerd zegt hij : Zie, dit kind is bestemd tot val en opstanding van velen en tot een teken van tegenspraak". Wie met Jezus en zijn immense Godgegeven levenskracht geconfronteerd wordt, staat voor een keuze. Deze keuze is niet steeds bewust maar kan vanuit de eigen ziele-diepten ingegeven worden. Ze houdt verband met het occulte statuut van wie met Jezus geconfronteerd wordt. Is dit statuut donker, en dus de uitstraling van de bewuste persoon niet goed, dan zal hij zich afzetten tegen Jezus. In het andere geval zal hij zich juist tot Jezus aangetrokken voelen. Uiteraard houdt dit ook verband met de wezens die zo iemand begeleiden Zijn ze demonisch, eventueel satanisch, of leven ze in vriendschap met God?

7.1.6. Zijn we God vergeten?

Een priester die uit het oog verliest dat God bestaat en zich bovendien bezondigt aan een kind, sluit zich door de gruwelijke aard van zijn daad op drastische wijze af van de vriendschap met God. Dit is een rechtstreekse toepassing van *Genesis 6:3*, waar God zegt: *"Mijn Geest zal niet voor immer in de mens blijven, aangezien hij vlees is."* Met andere woorden: waar de mens zijn geweten verloochent, kan de goddelijke levenskracht zich niet blijvend handhaven. De broodnodige levenskracht die hijzelf ontbeert, steelt hij op een bijzonder brutale wijze van een zwakkere medemens. Het behoeft geen betoog dat iemand die zo handelt, zich openstelt voor demonische, of zelfs satanische, invloeden. Zoals eerder uiteengezet: zo iemand is volledig ongeschikt voor het priesterambt. Er is een zonde die tot de dood voert. Juridisch mag zo een misdaad al verjaard zijn, sacraal verjaart het helemaal niet. Het occulte statuut van zo iemand is behoorlijk beschadigd en moet hersteld of uitgeboet worden. Dat hebben we elders[163] uitvoerig toegelicht.

7.2. Tovenaars aan het werk.

7.2.1. Roep uw manitoe op!

Wij staan nu stil bij een getuigenis van iemand die nog een samenleving gekend heeft waar de levenskracht centraal stond en waar men nog bewust

[163] Zie o.m. op deze website tekst 36, Godvergeten

'magisch' of 'dynamistisch' dacht en leefde, waar men nog aandacht had voor het werken met fijnstoffelijke energieën. Niet enkel de vereenzaamde magiër of heks van heden, maar de hele gemeenschap geloofde erin. Deze sociale inslag is wel belangrijk, maar een uitsluitend sociologische verklaring van magie doet in grote mate aan de magische werkelijkheid tekort. Verwijzen we met betrekking tot het belang van deze sociale inslag bijvoorbeeld naar de Bijbel, *Marcus 6:5* waar Jezus op de sabbat het woord nam in de synagoge te Nazareth. Marcus vermeldt dat vele toehoorders zich ergerden aan Jezus, zodat hij daar geen wonderen kon verrichten, behalve enkele zieken de handen opleggen.

Onze tekst komt uit I. Bertrand, *La sorcellerie*[164] Zelf haalt steller een Gougenot des mousseaux, *Magie au XIXe siècle* aan, iemand die de missionaris die wij aan het woord laten, persoonlijk ontmoette.

7.2.1.a. Wreedaardige dieren

Wij bevinden ons te midden van de Mennomonis, een indianenvolk. De missionaris zegt dat in iedere stam het opperhoofd een naam draagt: "boze genezer" of 'gifmenger'. Deze werkt immers onder de ingeving van boze manitoes, van boze geesten. De witte magiër of de goede genezer behandelt kwalen op grond van zijn kundigheid op het gebied van planten (opm.: fytotherapie). Hij beperkt er zich toe de levenskracht, 'la vertu' der kruiden aan te wenden. De zwarte magiër of boze genezer echter stelt poeders, toverdrankjes en magische mengsels samen en dat uitgerekend in het stoffelijk overschot van de wreedaardigste roofdieren. Onder meer in de huid van een wilde kat of van de grijze beer, bewaart zo een magiër de ingrediënten die hem tot tovermiddel dienen. Waarom in hun stoffelijk overschot? Omdat dit overschot door contactmagie geladen is met de tot wreedheid neigende levenskrachten van roofdieren.

De zwart-magiër vertoont daardoor juist veel gemakkelijker 'roofdierlijk' gedrag. Het soort levenskracht bepaalt mee de moraal. Om zijn ritus goed te kunnen voltrekken, verkleedt de magiër of magiërin zich. Hij of zij wil indruk maken op degenen die niet verkleed zijn. Wil hij zijn zwarte magieën uitoefenen, dan kleedt hij zich met de huiden van de wreedaardigste dieren. Hun pelzen dienen hem tot 'heilige', krachtgelden kledij. De boze genezer is iemand die én angst én misprijzen uitlokt. Ten andere: de indianen stellen vast dat het sterven van zo iemand bijna altijd gewelddadig en vol van onheil is. Tot hem neemt men zijn toevlucht alleen in noodsituaties. Hij geeft

[164] Bertrand I., La sorcellerie, Paris, s.d. (rond 1900), Librairie Bloud et Barral, 12.

immers van tijd tot tijd de onbetwijfelbare tekens ten beste van een macht die buitennatuurlijk is. Een kwaad bevechten, zo meent men, kan best met behulp van een ander en nog groter kwaad. Het grootste kwaad is dat in een magische strijd de sterkste zwarte tovenaar het kwaad van de zwakste zwarte tovenaar overwint.

7.2.1.b. Een magische 'liturgie'

De missionaris vertelt: "Zodra de zwart magiër een smeekgebed tot zijn boze manitoe of zijn boze geest richt, snelt hij zijn tent binnen en sluit zich op. Mettertijd zingt hij een monotoon lied en herhaalt hij eindeloos zijn toverformules. Wanneer de magische bewerking op het punt staat te lukken, hoort men zoiets als de val van een zwaar voorwerp. Men hoort ook een bevende en stotterende stem. Tenslotte ziet men de zware en vijftien voet hoge tent overhellen. Nu eens naar links, dan weer naar rechts. Soms lijkt zij te gaan omkantelen. Op dat ogenblik spelen er zich mysterieuze gesprekken af tussen de boze genezer en de demon die aan de oproep gehoor verleent." Hier merkt men de zeer zakelijke zin voor 'efficiency' bij de magiër. Hij is er zich zeer goed van bewust dat bidden en smeken effect heeft. Tot zover de achtergrond. En nu feiten.

7.2.1.c. Het ijs doen breken

Deze uitdrukking is metonymisch voor de beheersing van alle weer. De missionaris is aan het woord. "Op het einde van de winter bracht de stam vele pelzen tot aan de oevers van de rivier. Daar werden ze in kano's geladen om er zo mee naar de eindbestemming te varen. Sommige jaren echter bleek de rivier nog behoorlijk dichtgevroren te zijn: ijs van zes tot acht voet dik. En dat terwijl men op de dooi had gerekend. De handelsader der indianen lag muurvast. Een kritiek en pijnlijk moment voor onze ongelukkige 'wilden'. (Opm.: in de eerste moderne tijden sprak "de beschaafde wereld" over andere, vooral archaïsche culturen, in termen van 'wilden'). Maar het werd een dag van triomf voor de boze genezer", zo zegt de missionaris, en hij vervolgt: "de stam moet in zo'n omstandigheden, kiezen tussen een gewetensvol gedrag of de noodsituatie oplossen met slechte middelen. Uiteindelijk richt men zich dan toch maar tot de zwarte magiër: "Kom! Vlug! Begin eraan! En roep uw manitoe op". De doorsnee-indiaan weet dat de zwart-magiër bidt. "De man in wiens hart het nacht is, richtte zich onmiddellijk met een smeekgebed tot zijn manitoe. Indien hij verhoord wordt, dan ziet men ogenblikkelijk de storm opkomen als uit de diepten van de lucht. Men hoort een geschuifel en geloei. Het ijs breekt. De ijsbrokken worden met de stroming meegesleurd. Zij verzwinden. De rivier is

bevaarbaar". Men ziet: een kwaad, de bevroren rivier die handel onmogelijk maakt, wordt tegengegaan met een groter kwaad, het raadplegen van een zwart magiër.

Tot daar het verslag van "het breken van het ijs". De missionaris-ooggetuige die als Bijbels gelovige geleerd heeft niet in magieën allerhande te geloven, beschrijft wat hij ziet. We vermelden dit even om aan te tonen dat een katholiek missionaris niet zo snel geneigd zal zijn om de magieën der 'wilden' ernstig te nemen. Maar, zoals zovele missionarissen, als zij het willen en durven bekennen, heeft onze missionaris het ondervonden. De magieën der 'volkeren', der 'heidenen', verrichten op tijd dingen die hun de schrik op het lijf jagen.

Tot zover de dynamistische zijde van deze religie, want religie is het: er zijn wezens en fijnstoffelijke energieën mee gemoeid.

7.2.2. Een mens minder, een Ngil meer

In zijn boeiend werk *Chez les Fang*[165] geeft Pater Trilles een verslag van de inwijding van zo 'n ngil. Hij was vanaf 1892 missionaris in West-Afrika, waar hij als eerste blanke bij de Oerwoudpygmeeën verbleef. Daar leerde hij de Fang, een volk uit Gabon kennen, waaronder de 'ngil', de zwart-magiër. Deze is als 'sorcier', of tovenaar, duidelijk te onderscheiden van de 'féticheur', de 'gewijde' man, letterlijk de 'fetisjman', die hier een wit-magiër is en die door de bevolking diep geëerd wordt.

Iedere ngil heeft de plicht zijn opvolger te kiezen en te vormen. Hij neemt een tienjarige jongen en behandelt hem als zijn aangenomen zoon. Van dan af vormt hij zijn leerling-tovenaar. Hij brengt hem de eerste geheimen bij en leert hem o.m. met de grafstem van de ngil te spreken. Het kind begeleidt de magiër op al zijn tochten en dient hem als edelknaap. Hij gaat de magiër voor, door berg en dal, in dorp of oerwoud, met de bel klingelend. Dergelijke kinderen hebben voortdurend slechte voorbeelden voor de ogen, leven te midden van het afzichtelijkste zedelijk verderf en zijn op korte tijd tot in het merg verdorven.

Pater Trilles schrijft: "Zij hebben tenslotte 'alles' gezien en weten zich thuis in alle afgronden waarin de menselijke perversie afdaalt. Ze zijn tot alle misdaden bereid. Vaak zijn dergelijke kinderen op de katholieke missie beland. Meegetrokken door een kameraadje, door de tover van het onbekende aangelokt. Zij zijn er gebleven, soms tot aan het doopsel. Ze

[165] Trilles P., Chez les Fang (Quinze années de séjour au Congo français), DDB, Lille, 1912, 190-196.

schrikken er niet voor terug hun oversten te bedriegen met een vanuit de diepten van hun ziel actieve huichelarij. Altijd zijn zij van de missie weggegaan nog slechter dan zij er aangekomen zijn."

Trilles besluit: "La formation chrétienne n'a sur eux aucune emprise", "de christelijke vorming heeft op hen geen enkele invloed". Wat erop wijst dat de ngil-vorming veel dieper in de ziel doordringt, in de on- en onderbewuste lagen, dan bijvoorbeeld de christelijke vorming dat doet. Het christendom als hogere religie, raakt hier duidelijk aan haar grenzen, haar door de lagere religie gesteld. Voor pater Trilles toont het verhaal van deze inwijding aan hoe diep in de oerlaag van hen, het heidendom muurvast zit. Maar hetzelfde geldt voor mensen die zich wel de naam 'christen' toemeten, maar het in feite niet zijn. Het is alsof de evangelisatie en het toedienen van de sacramenten er gewoon zonder effect overheen gaan, bijna als water over een eend. Zo taai lijkt in de mens die heidense oerlaag. Zoals ook Freud duidelijk inzag, is het on- en onderbewuste willen en handelen, veel sterker dan de bewuste vorm ervan.

7.2.3. Vaughn "What I ask for[166]*".*

Lezen we van D. Logan, *America Bewitched*[167]. Vaughn is een wat zonderlingen student aan de universiteit en is geboeid in het kwade. Hij hield zich bezig met allerlei alternatieve experimenten, waaronder hypnose. Nu was hij geen aantrekkelijk figuur, integendeel. Hij was erg lelijk en toch, het was duidelijk dat hij op meisjes - medestudentes - een aantrekking uitoefende. Wanneer men de meisjes daarover polste, antwoordden zij dat zij het eigenlijk niet wisten. "Waardoor zij met hem uitgingen? "He simply drew them to him", "Hij trok ze gewoon naar zich toe". Zo schrikten meisjes op wanneer zij plots ontdekten dat zij na middernacht in Vaughn's kamer waren. Zij konden zich maar niet herinneren hoe zij daar geraakt waren. Verscheidene studentinnen zeiden dat zij 's nachts wakker werden, zich aankleedden, naar Vaughn's kamer gingen en de nacht met hem doorbrachten. Daaraan voegden zij toe dat hij daarbij deed alsof hij op hen zat te wachten. Hij zocht uitgerekend jonge meisjes om ze in een soort van magnetische slaap te brengen en "in hun levenskracht te delen". In satanische middens kent men het axioma der levenskracht van vrouwen zeer goed.

[166] Logan D., America Bewitched (The Rise of Black Magic and Spiritism), New York, William Morrow and Company, Inc. New York 1973, 65/71.
[167] Logan D., America Bewitched (The Rise of Black Magic and Spiritism), New York, William Morrow and Company, Inc. New York 1973, 65/74.

Justin, een mede-studente, vertelde dat er op de campus van de universiteit twee 'covens', twee heksenkringen, bestonden. Justin en Vaughn discussieerden over "het kwaad". Vaughn drukte zich duidelijk uit: "Sommigen leveren zich volkomen over aan het kwaad". Justin meende dat in iedereen iets goeds stak. Waarop Vaughn fier antwoordde: "Ik heb heel en al het goede afgezworen en mij op het kwaad vastgezet. Ik ben grondig boosaardig. Ik heb een pakt met de duivel gesloten. Om dat aan te kunnen moest ik wel al wat goed is, laten varen en mij op het kwaad richten". "What I ask for" is bijvoorbeeld geld en bezit, eeuwige jeugdigheid, erotiek en seks, inzicht in "de mysteriën" en dergelijke meer. Vaughn sluit een overeenkomst af met Satan of met een verschijningswijze van hem "voor de eeuwigheid". De één of andere seksuele magie bezegelt de overeenkomst.

7.2.3.a. "Het had zwarte vleugels[168]

Andere studenten waren tijdens dit gesprek aanwezig. Eén van hen vroeg of Vaughn ooit de duivel had gezien.

"Ja, dat heb ik," antwoordde Vaughn.

"Kun je de duivel naar believen oproepen?" vroeg een andere sceptische maar gefascineerde student.

"Ja," antwoordde Vaughn. "Ik heb het meerdere keren gedaan."

De meeste leden van de groep lachten.

"Geloof je me niet? Kom, ik zal het je laten zien." Vaughn wenkte hen en vroeg hen naar zijn kamer te komen voor een demonstratie. Vijf studenten, waaronder Justin, gingen naar Vaughns kamer. Opnieuw ging Vaughn in het pentagram staan. Deze keer reciteerde hij verschillende bezweringen en

---

[168] Other students were present during this conversation and one of them asked if Vaughn had ever seen the devil. "Yes, I have," Vaughn said

"Can you summon the devil at will?" another skeptical but fascinated student inquired.

"Yes," Vaughn replied. "I've done it several times." Most of the group laughed. "You don't believe me? Com, I'll show you." Vaughn beckoned, asking them to come to his room for a demonstration.

Five students, including Justin, went up to Vaughn's room. Once again, Vaughn stood inside the pentagram. This time he recited several different incantations and various numbers. The five students were seated in a circle around the pentagram.

A cloud of black smoke suddenly emanated from the center of the pentagram. Justin and the others were convinced that it was a trick of some kind, effective but something any good magician could achieve. Within an instant, however, their skepticism disappeared. Out of the smoke a huge thing emerged. It slowly began to grow in size until its height was from floor to ceiling.

"It had black wings," Justin told me, "and cloven hooves. Long horns came out of its head, which was that of some wild beast."

"What did you do?", I inquired.

"What did we do? The five of us ran the hell out of that place as fast as possible."

I was really intrigued with what is was that Vaughn had indeed been able to conjure up and I showed Justin many pictures of the devil in various black-art books. When we came to a painting of Baphomet, Justin said that it was this which he and the other four students had seen that night in Vaughn's room. (p. 68/69)

Evil spirits, entities who are earthbound or malicious, ae always on the watch for those of us who might permit them to come into our lives, as playthings for an evening's entertainment. These spirits are out to destroy those who conjure them up. (p. 74)

verschillende getallen. De vijf studenten zaten in een cirkel rond het pentagram.

Plotseling kwam er een wolk zwarte rook uit het midden van het pentagram. Justin en de anderen waren ervan overtuigd dat het een of andere truc was, iets wat elke goede goochelaar zou kunnen doen. Binnen een oogwenk verdween hun scepsis echter. Uit de rook kwam een enorme verschijning tevoorschijn. Die begon langzaam in omvang toe te nemen tot dat ze van de vloer tot het plafond reikte.

"Het had zwarte vleugels," vertelde Justin me, "en gespleten hoeven. Uit zijn hoofd, dat op dat van een wild beest leek, staken lange hoorns."

"Wat hebben jullie gedaan?", vroeg ik.

"Wat we gedaan hebben? We zijn met z'n vijven zo snel mogelijk weggerend."

Nadien waren we erg geïntrigeerd door wat Vaughn precies had weten op te roepen. We lieten Justin in verschillende boeken over zwarte magie afbeeldingen van de duivel zien. Toen we bij een schilderij van Baphomet kwamen, zei Justin dat zij en de andere vier studenten die nacht in Vaughns kamer hadden gezien.

De auteur waarschuwt boze geesten, wezens die aan de aarde gebonden of kwaadaardig zijn, altijd op de loer liggen. Ze zijn erop uit om in te dringen bij degenen die hen oproepen. Dat werd ook duidelijk in de teksten over 'indringende wezens'. Hoe meer het christendom wijkt, hoe groter de kans dat zij dit machtsvacuüm zullen opvullen.

7.2.3.b. Dit is de kracht waarover ik beschik.

Vaughn was geen aantrekkelijke jongeman. Hij was erg klein en zelfs behoorlijk lelijk. Maar naarmate zijn studietijd vorderde, werd het duidelijk dat hij meisjes aantrok. Gefascineerd door deze jongeman en zijn schijnbare kracht, ondervroegen Justin en een paar andere studenten hem, waarop Vaughn opnieuw zijn interesse in de kabbala en andere mystieke vormen bevestigde. "Kom eens een avond naar mijn kamer, dan laat ik jullie zien wat mijn experimenten met het buitennatuurlijke tot nu toe hebben opgeleverd", zei hij.

Justin en een andere vriend gingen op zijn uitnodiging in. Toen ze bij de slaapzaal aankwamen, een prachtig gebouw in Tudorstijl met gebeeldhouwde houten wanden en plafonds, begroette Vaughn hen en leidde hen naar zijn kamer, eveneens in Tudorstijl, met hoge plafonds en gebeeldhouwd, ingelegd houtwerk. Vaughn haalde zijn boek over de kabbala tevoorschijn. Hij ging

enkele minuten zitten en vertelde zijn gasten dat hij bezig was met het uitwerken van de mystieke getallen om datgene te doen wat hij die avond wilde bereiken. Daarna stond hij op en verwijderde een tapijt van de ingelegde houten vloer, waardoor een pentagram zichtbaar werd dat hij had geschilderd.

Vaughn ging in het midden van het pentagram staan en begon getallen te reciteren, eerst vooruit en daarna achteruit. Hij reciteerde een bezwering. Vaughn, die alleen nog een korte broek aan had en geen onderhemd, klapte in zijn handen en haalde drie marihuanasigaretten tevoorschijn. “Dit is de kracht die ik heb. Ik krijg altijd wat ik vraag,” zei Vaughn trots tegen zijn twee metgezellen. Eerst schreef Justin het marihuana-incident toe aan een soort magische truc die Vaughn onder de knie had. Maar hij en de andere student hadden hem zo nauwlettend in de gaten gehouden dat het onmogelijk was dat de truc op een fysieke manier kon worden uitgevoerd.

Waarschuwen we in dit hoofdstuk over zwarte magie ook voor het gebruik van drugs. Een druggebruiker ondergaat naast de biologische en psychische afbouw van zijn lichaam ook een occulte. Drugs, net als een overmatig gebruik van alcohol, openen de aura voor elke geest die zich aanmeldt. En het zijn niet de meest verheven geesten die staan aan te schuiven. Zulk een indringing kan aanvankelijk onschuldig lijken, maar is het uiteindelijk niet. De deur staat open voor alle gelijkgestemden. Verijzen we naar de Bijbel, *Marcus 5:9-13* waar een geest doorheen een bezetene uitroept: “Legioen is mijn naam, en we zijn met velen”. Vergelijken we het met het gebruik van een computer zonder virusscanner. Toen een bezorgde moeder hoorde dat haar kind drugs nam, wilde ze begrijpen wat haar kind doorleefde… en nam ze zelf ook drugs. Dat lijkt ons analoog aan het nemen van vergif om na te gaan hoe snel je daaraan kunt doodgaan. De deur openen en iedereen die wil, binnenlaten is één ding. Iedereen terug buiten krijgen en dan de deur sluiten is een ander verhaal. Zulke wezens nestelen zich niet in je biologisch lichaam, wel in je fijnstoffelijk lichaam. En, zoals gezegd, dat vergezelt je in al je volgende incarnaties. Jezus waarschuwde bij herhaling voor het onderscheid der geesten.

7.2.4.”J’ai sacrifié ma vie pour mon peuple”.

“J’ ai sacrifié ma vie pour mon peuple, et on m’ a poignardé dans le dos”, We gaan, met betrekking tot het al of niet bestaan van duivels, in op een aantal aspecten van een documentaire die we vinden op YouTube en die handelt over het beleid van Mobutu.

We citeren, met betrekking tot ons thema, het al of niet bestaan van

duivels, een aantal uittreksels van de documentaire. Deze is getiteld: *Il était une fois Mobutu roi du Zaïre Congo Vost FR. Belgique.*

We geven de teksten die we uitkozen, hier weer in Nederlandse vertaling. Iedereen kan op internet de originele versie bekijken en beluistere en deze zal eveneens te lezen staan op het Franstalige deel van onze website. De documentaire duurt 2 uur en 2 minuten. Bij de hier geciteerde uittreksels geven we telkens het tijdverloop weer wanneer ze zich tonen in de documentaire. Wie ze op YouTube wil zien en horen, weet ze dus snel te vinden.

7.2.4.a. "We gooiden de lijken in de Zairestroom

Na 49 minuten is Pierre Yambuya, de helikopterpiloot van Mobutu, aan het woord.

"Ik had verschillende geheime missies (opm.: met de helikopter) uitgevoerd tijdens het regime van Mobutu en meer bepaald op deze plaats waar ik nu ben, hier bijvoorbeeld. Vroeger zorgde ik hier voor het transport van de vermoorde gevangenen. Meestal kwamen ze van deze kant van het gebouw. Onder het rooster dat u hier ziet (opm.: Yambuya wijst het), werden de lijken bewaard. Zij die de helikopters 's nachts over de rivier zagen vliegen, dachten dat het ging om een nachtelijke bewaking van onze grens met Congo. Dit was echter niet zo. Het ging om het droppen van menselijke lijken in het water, van mensen die door Mobutu's geheime diensten werden geëxecuteerd. Na elke vlucht maakten Mobutu's veiligheidsagenten de helikopter volledig schoon, zodat er tussen de dekzeilen geen bloedsporen meer zouden te vinden zijn. De lijken werden immers steeds in dekzeilen gewikkeld."

Na 50 minuten is de toenmalige Minister van Informatie aan het woord.

"Ik wist dit alles (opm.: over de moorden en de droppings van lijken in de Zaïre-stroom), maar we konden niet spreken. We liepen het risico vermoord te worden. Mobutu vermoordt mensen zoals wij een insect pletten. We willen blijven leven …"

7.2.4.b. Hij nam alle vrouwen van zijn medewerkers.

Na 58 minuten, idem.

"Ik weet veel over de seksualiteit van president Mobutu. Hij hield veel van vrouwen, een beetje zoals iedereen, maar hij ging verder dan dat. Je kunt van vrouwen houden. Hij ging verder dan dat… En wat erger is, is dat hij de zaak politiseert. Hij ging met bijna alle vrouwen van zijn medewerkers om. Dat is toch heel ernstig. En ikzelf, ik was ambassadeur in Parijs, zag dat hij

aanstalten maakte om mijn vrouw te versieren. Ik zag dat b.v. telkens als we in een restaurant waren. Hij zorgde er dan altijd voor dat mijn vrouw in zijn directe omgeving was. Ik kon zijn toenaderingen (opm.: tot mijn vrouw) zien, maar ik deed alsof ik het niet zag. Het is gênant."

Na 59 minuten, idem.

"Weet je, een man die weet dat zijn vrouw bij de chef is geweest is vernederd, totaal vernederd. Deed hij (opm.: Mobutu) het om via deze vrouwen alles te weten wat zijn personeel deed? Het is mogelijk, het is mogelijk, om zich van zijn macht te verzekeren, om alles te weten. Je weet dat de president zo heel goed alle informatie kan ontdekken. Hij wilde alles weten, alle informatie, hij wilde alles weten..."

Na 60 minuten is een gewone man aan het woord.

"Hij gebruikte veel vrouwen, vooral andermans vrouwen om hun mannen te verzwakken en zo zelf machtiger te worden. Natuurlijk nam hij andermans vrouwen. Hij verzwakte zijn neef, hij volgde hem als een schaduw, zodat hijzelf sterker werd. Maar als je de vrouw van je buurman neemt, weet je alles over de buurman."

Na 1 uur en 28 minuten is de toenmalige Minister van Informatie opnieuw aan het woord.

"Toen Nicolae Ceausescu (opm.: de Roemeense dictator) werd vermoord, hadden we beelden daarvan. Ik heb Mobutu deze beelden bezorgd. Hij telefoneerde me nadien. Mijn God. Hij riep. Hij vroeg : hoe heb je dat kunnen doen. Ik zei, maar president, dat doet toch niets met je? Hij vertelde me echter niet echt waar hij mee zat. Hij was erg boos en verbrak de verbinding. (...) Het was zijn manier om te bekomen. Ik geloof dat hij zichzelf ook in zo'n situatie moet gedacht hebben, gezien het feit dat hij het Zaïrese volk had geleid zoals Ceau cescu het Roemeense volk. Hij vreesde dat de Congolezen hem op dezelfde manier nog zouden kunnen doden."

Na 1 uur en 46 minuten is een gewone man aan het woord.

"In het begin heeft Mobutu veel bloedbaden aangericht. Hij doodde, en sommige mensen zeiden dat het eigenlijk offers waren die hij bracht (opm.: aan de geesten die het bloed, of liever de energie in het bloed aanwezig, eisten, voor de diensten die ze aan Mobutu hadden geleverd), mensenoffers, en dat hij vanaf een bepaald moment niet meer zo veel mensen kon doden (opm.: en offeren) als vroeger (opm.: gezien het verzet dat zich stilaan tegen Mobutu begon te vormen). En dan vragen ze (opm. : de geesten) je om twee of drie mensen (opm. : te offeren), en je weet niet hoe je ze moet geven (opm.: want

Mobutu heeft steeds minder mensenoffers voorradig). En op dat moment nemen de geesten ze zelf (opm.: wat de geesten niet krijgen voor hun bewezen diensten, nemen en kiezen ze zelf. Ze eisen slachtoffers om de bloedziel, de fijnstoffelijke energie in het bloed aanwezig); dan nemen ze je kind, dan nemen ze je vrouw, dan nemen ze je liefste vriend, dan nemen ze… enz. enz."

7.2.4.c. Ik zag ze een glas mensenbloed drinken

Na 1 uur en 51 minuten is de toenmalige minister van Informatie andermaal aan het woord.

"Hij (Mobutu) had veel gri-gri, talismannen, ik wist niet dat Mobutu de grootste magiërs ter wereld had, de grootse maraboes (opm.: een soort magiërs) ter wereld, de machtigste wichelroedelopers ter wereld, magiërs. Ik zag ze persoonlijk, ik zag ze een glas mensenbloed drinken (!) voor zijn macht, voor zijn kracht, voor zijn gezag. Het is ongelooflijk."

Tot zover enige toelichtingen bij deze documentaire.

7.2.5. Zwarte missen

J. Lignières, *Les messes noires*[169], zegt dat zwarte missen de ritus bij uitstek zijn waardoor men Satan en zijn satanie oproept als de macht die deze aarde beheerst. Het onmiddellijk begeerde is materieel succes en rijkdom. In alle zwarte magieën speelt 'un certain sexualisme' een rol en richt men zich tot 'hogere' en 'lagere' wezens. Men verleidt ze door 'une ambiance attractive' te scheppen. Het door de auteur benadrukte seksuele aspect speelt daarin een hoofdrol. Onder meer door 'de naaktheid'. Wat de Bijbel om voorzichtigheidsredenen verzwijgt, wordt hiermee duidelijk. Satanie is dierlijk, en is door seks te verleiden. Ook Lodewijk XIV (1638/1715), die zichzelf le 'roi-soleil', de 'zonnekoning' noemde, liet regelmatig zwarte missen uitvoeren. Verwijzen we hierbij ook naar wat gezegd werd over de initiatieke groepen (3.2.6.).

7.3. Heksen aan het werk.

7.3.1. Fortune : Een negatieve suggestie

We kunnen iemand suggereren dat het hem of haar in alle opzichten steeds beter gaat. Dan geven we het onbewuste een positieve boodschap mee. Men kan op die wijze echter net zo goed negatieve boodschappen suggereren. Dion Fortune, *Psychische zelfverdediging*[170], vermeldt dat ze zo een negatieve suggestie op een bijzonder indringende manier 'aan den lijve' heeft ondervonden. Keren we hiervoor terug naar haar tekst: 'een inwendige

[169] Lignières J., Les messes noires (La sexualité dans la magie), Paris, Astra, 1928, 13

[170] Fortune D., Psychische zelfverdediging, een studie in occulte pathologie en criminaliteit, Amsterdam, Gnosis, 1937, 10.

stem' (2.2.). Fortune had haar werkgeefster betrapt op een verregaande oneerlijkheid en haar hiervoor terecht gewezen.

Fortune vertelt: "Mijn werkgeefster voerde geen argumenten voor haar beweringen aan en schold me evenmin uit. Ze deed eenvoudig niets anders dan die bewering: "Je bent onbekwaam. En je weet het", telkens weer te herhalen alsof het een litanie was. Om tien uur was ik haar kamer binnengekomen, om twee uur ging ik er weer uit. Al die tijd sprak ze monotoon haar twee volzinnetjes uit, zodat ze die verscheidene honderden malen moet gezegd hebben. Toen ik bij haar binnenkwam was ik gezond en sterk. Ik verliet haar echter als een mentaal en fysiek wrak en bleef twee jaar lang ziek".

Haar werkgeefster herhaalde vier uur lang de twee monotone zinnetjes. Dat toont zich op het natuurlijke niveau van werkelijkheid. Het buitennatuurlijke niveau van werkelijkheid geeft echter een ander beeld. Als een bedreven zwart-magiërin begon zij de aura van Fortune bij herhaling te doorprikken. Met de kracht van haar gedachte bracht zij hierin meer en meer gaatjes aan, zodat daar geleidelijk een scheur ontstond. Uit deze wonde vloeide steeds meer fijnstoffelijke levenskracht weg.

Fortune voelde dat ze dit levensgevaarlijk gevecht dreigde te verliezen. Ze had de merkwaardige ervaring dat haar gezichtsveld zich vernauwde. Even buiten haar ooghoeken zag ze twee muren van dichte duisternis langzaam oprijzen die haar meer en meer insloten. Ze wist dat ze verloren zou zijn wanneer de twee muren elkaar zouden bereiken. Toen hoorde ze duidelijk een innerlijke stem zeggen: "Doe alsof je verslagen bent, alvorens je het echt bent". De dierenwereld kent iets gelijkaardigs. Sommige dieren veinzen dat ze dood zijn, om zo een gevecht met een veel te sterke tegenstander te beëindigen.

Fortune bleef twee jaar lang ziek en herstelde pas toen ze in een occulte orde werd ingewijd, waarbij haar aura werd gedicht.

We zullen verder in de tekst nog ingaan op de kerkelijke inquisitie (9.1.). Het was een door de katholieke kerk ingesteld systeem om heksen op te sporen en te veroordelen. Heden betreurt de kerk deze praktijken. Ze gaven overigens aanleiding tot allerlei excessen. Vanuit juridisch standpunt zijn ze evenmin te rechtvaardigen. Men bekijkt deze praktijken in ez eerste plaats vanuit het natuurlijke niveau van werkelijkheid.

Maar luisteren we naar Fortune, die vertrouwd was met de fijnstoffelijke zijde. Zij heeft de nadelen van zulk een negatieve suggestie, en wel in een zeer versterkte vorm, als een occulte aanval, aan den lijve heeft ondervonden. Zij schrift: “In het licht van mijn eigen ervaringen verbaast het mij volstrekt niet dat mensen die de reputatie verworven hadden dat zij zich met hekserij bezig hielden, zonder vorm van proces ter dood gebracht werden. Zo verschrikkelijk en onaantastbaar zijn hun methodes”. We zullen dadelijk nog geconfronteerd worden met zulk gevaarlijk zwart-magisch werk. Juridisch kent onze cultuur daar zo goed als geen verweer tegen. Zulke problemen kunnen enkel opgelost worden door zeer bevoegde magiërs en magiërinnen. Maar die zijn nauwelijks nog te vinden. Bovendien lopen ze het gevaar aangeklaagd te worden voor illegale praktijken. Sommige zieners zeggen ons dat hier een praktijk ligt weggelegd voor de kerk, voor exorcisten die zo een kwaad kunnen weerstaan en voor genezers die, net zoals Christus, het kwaad in zich kunnen opnemen.

Zelf zegt Jezus (*Mk 16: 17/18*) dat “deze wonderen hen zullen begeleiden die hebben geloofd. In mijn naam zullen zij duivels uitdrijven. Vreemde talen zullen zij spreken. Slangen zullen zij opnemen. Al drinken zij dodelijk gif, het zal hun niet schaden. Zieken zullen zij de handen opleggen en dezen zullen genezen”. Jammer genoeg stelt Sint-Augustinus, die in 430 sterft, vast dat die begaafdheden in zijn tijd praktisch uitgestorven waren. Onze cultuur heeft blijkbaar in dat opzicht heel wat van zijn innerlijke kracht verloren.

7.3.2. Marguerite Gillot

In het antieke Latijn is een ‘larva’ - in het meervoud ‘larvae’ - een spook. Er is geen goed Nederlands woord voor, maar de term “occulte kopvoeter” geeft de uitwendige vorm weer. De fijnstoffelijke verschijning is inderdaad een wezen zonder lijf en vertoont enkel een kop met een sliertvormig aanhangsel dat men met enige moeite voeten kan noemen. De magiër die ze oproept bezorgt ze een deel van zijn levenskracht. Zo opgeladen gaat zij op zoek naar een slachtoffer. In vele gevallen weten degenen die ermee werken, dit van zichzelf niet eens en schrijven het ‘effect’ dat zo een larva veroorzaakt, aan hun eigen kracht toe. Verwijzen we naar de wraakdemon (7.4.1.). Fortune werd zich als zienster plots bewust van de fijnstoffelijke demon die ze geschapen had. Wie echter niet sensitief is, merkt het fijnstoffelijke resultaat van deze geconcentreerde woede niet op. Wij gaan nu zien waarop zoiets kan neerkomen, wanneer ongevormde en zelfs gewetenloze personen zich wagen aan al wat occult is.

Marguerite Gillot was verpleegster in een kraaminrichting in Parijs. Zij was geïnteresseerd in occultisme maar, zoals uit het verhaal *Aux portes de l'invisible*[171] blijkt, diep christelijk gelovig. Gelukkig voor haar. Ze schrijft: Mevrouw A., een dame uit mijn kennissenkring, wou mij tot haar actieve medewerkster in occulte aangelegenheden maken. Zij zag in mij "een medium" dat, onder haar leiding, een hoge graad van occulte macht kon verwerven en waarvan zij alle voordeel zou binnenhalen. Zij wilde dat ik mijn beroep liet staan. Ik weigerde echter categoriek. Daarop trachtte zij mij via magie te bewerken. Zij versterkte dit door herhaalde bezoeken aan mij. Op een zekere dag - ik kraakte onder het werk - viel zij bij mij binnen "om een babbeltje te slaan". Maar dat wilde ik allerminst. Daarop verkoos zij "dan maar wat uit te rusten" in mijn studio. Maar 's avonds zat zij daar nog steeds. Juist negen dagen later werd ik om 1 uur 's nachts opgeroepen voor een anesthesie bij een bevalling. Terwijl ik bezig was, voelde ik mij door een ondefinieerbaar onbehagen overweldigd worden. Mijn vermoeidheid was bijzonder groot. Een vermoeidheid die zich ook al sinds enkele dagen liet voelen.

Opm.: Ook dat is een kenmerk van een occulte aanval. Een onverklaarbare en aanhoudende vermoeidheid die leidt tot depressiviteit. Uit de zielediepten duikt schijnbaar zonder reden een grote treurigheid en een diepe neerslachtigheid op.

7.3.2.a. "Het zijn larvae".

Na de bevalling liet ik mij in bed vallen. In de hoop er bij het ontwaken weer bovenop te zijn. Maar een uur later werd ik wakker met een ondraaglijke hoofdpijn die, bij de minste ademhaling nog toenam. Het was alsof men mijn hersenpan had opengebroken en mijn hersenen bloot lagen. Ik had 40,2 graden koorts. Terwijl ik aan het nadenken was over de bron ervan, zag ik plots twee afzichtelijke, slijmerige, noch dierlijke noch menselijke wezens heen en weer wiegelen. Hun lichaam liep op een soort 'staart' uit, een beetje zoals de stenen spuwers van kathedralen. De ene was roodachtig, de andere groenachtig. Met een sarcastische grijnslach schommelden zij op en neer. Ik was dodelijk beangstigd. Plots werd het mij duidelijk. Mijn toestand had een occulte oorsprong! Op datzelfde ogenblik hoorde ik een stem zeggen: "het zijn larvae".

Meteen 'wist' Gillot dat, indien die wezens haar aanraakten, zulks een ogenblikkelijke dood behelsde. Zij sukkelt daarop naar haar kamer. Ze neemt

[171] Gillot M., Aux portes de l'invisible, Neuchatel (Ch), La table ronde, 1968, 36.

haar pendel en gaat hiermee over een kaart van Parijs en omgeving gebogen, na van waar die aanval komt. Plots wipte de pendel op en ontviel haar zelfs, net boven de woonplaats van A.. Ze vervolgt: “Ondertussen, door mijn ‘instinkt’ gedreven, bleef ik op de larvae letten die altijd maar bengelend naderden. Ik keek ze aan en maakte het kruisteken. Op datzelfde moment verzwonden zij in de lucht, met een geluid als van gekreukt zijdepapier. Onmiddellijk daarop kon ik diep ademhalen en verminderde mijn hoofdpijn. Ik verliet mijn kamer om mij even op te frissen. De verpleegster die ‘s nachts dienst had op de eerste verdieping daalde juist de trap af. Met een kreet bleef zij ontzet staan en zei: “ik ga uw moeder opbellen”. Ik vroeg haar mij een grog te bereiden.

7.3.2.b. Een baby als slachtoffer

Schrijfster is er dus vanaf. Maar er is meer. In de zwarte magie, aldus schrijfster, is er een wetmatigheid. Indien iemand zich van larvae bedient, dan willen deze te allen prijze een slachtoffer”. Welnu, schrijfster viel sterker uit dan A., doordat zij de bron had ontdekt en gebeden had. Daarop wierpen de larvae zich op een wezentje zonder verdediging, een baby van slechts drie dagen oud. Zijn bedje stond toevallig juist boven haar kamer. Het stierf plots. De artsen die nadien de analyses uitvoerden en niets vonden dat de schielijke dood verklaarde, stonden voor een raadsel. Dit was mijn eerste contact met de magie van laag gehalte.

D.Fortune, *Psychische zelfverdediging*[172], vermeldt eveneens dat baby’s, omwille van hun kwetsbaarheid, het eerst als slachtoffer kunnen vallen, de meest sensitieve volwassene volgt. En nog dit: de larvae wilden hun opdracht afwerken. Het gelukt hen echter niet om de verpleegster te doden en dus kozen ze de baby. Een bevoegd en magisch sterker exorcist had deze larvae kunnen vernietigen door ze in zichzelf op te slorpen, analoog als Fortune deed met haar wraakdemon. Dan was dit kwaad definitief uit de wereld geweest en was de baby niet gestorven.

7.3.2.c. De weerbots

Gillot valt sterker uit dan A. Zij schrijft: “Enkele dagen later vernam ik - het is bizar maar wetmatig - dat A. sinds die avond ten gevolge van een val verlamde benen had. Eén van haar kennissen zei mij dat zij verschillende weken niet zal kunnen gaan”.

7.3.3. Hexe Petra

[172] Fortune D., Psychische zelfverdediging, een studie in occulte pathologie en criminaliteit, Amsterdam, Gnosis, 1937, 98.

Verdiepen wij ons in: *Hexe Petra*[173], die geïnterviewd werd in het Duitse maandblad *Cosmopolitan.* Het interview kreeg de titel: "En van ganser harte alle kwaad toegewenst". Petra zegt dat zij een zwarte magiërin is. Het betekent dat zij anderen kwaad en onheil kan aandoen. Ze maakt van haar vaardigheid gebruik wanneer iemand haar in haar bezigheden stoort. Angelika von Hartig, die het interview afneemt, zegt dat ze met Petra een 'voorzichtig' gesprek had. Men kan met zo een heks inderdaad niet voorzichtig genoeg zijn.

Petra, een 21-jarige Münchnerin' is van het 'punkachtige type'. Ze is gekend in de disco- en punkwereld.

- Haar type van heks zijn is: "zichzelf zijn", met alles wat dat omvat, desnoods mensen ziek maken, mensen doen verongelukken, ja zelfs ze doden. Wat insluit dat het 'geweten' in bijvoorbeeld de Bijbelse zin, Petra volkomen koud, 'cool', laat.

- Haar type is verder 'magische macht' uitoefenen. Wat zich bijvoorbeeld uit in telepathie, in het naar de 'heksensabbat' gaan, in een lot op iemand werpen.

- Haar type is verder 'kruidenvrouw' zijn. Plantenkennis is voor haar beslist noodzakelijk. Onder meer om in uitgetreden toestand "naar de sabbat te vliegen", iets wat terloops gezegd, in die middens zeer traditioneel is.

- De heksensabbat. Men wrijft zich in met een heksenzalf, van de taille tot de hals. Het biologische lichaam wordt als het ware stilgelegd doordat de ziel, in haar astraal (fijnstoffelijk) lichaam, uittreedt, en dus het lichaam verlaat. Verwijzen we naar het verhaal van pater Trilles: een uittredend magiër (6.1.1.). Als verbinding met het biologische lichaam blijft nog "ein ganz dünner Faden" over, of wat de Bijbel 'het zilveren koord' noemt (*prediker 12,6*).

- Petra stelt zelf de zalf uit kruiden samen. Ze versterkt hiermee haar levenskracht door middel van de levenskracht van de kruiden. Denk bijvoorbeeld aan onze homeopathie of bachbloesemremedies waar eveneens met de fijnstoffelijke, niet met de biologische levenskracht wordt gewerkt. De voorschriften hiervan krijgt zij mediaal door als zij zich concentreert op een welbepaalde geest "ein Geist, eine Frau" die haar nabij is. Deze geest liet zich kennen als een overleden lesbienne, die leefde rond 1500, en als 24-jarige door de inquisitie veroordeeld en opgehangen werd.

7.3.3.a. Ik wreek mij.

Petra vervolgt: "Iedereen kan zich tot mij wenden (opm.: om een probleem 'opgelost' te zien). Vervloeken doe ik echter niemand die ik zelf niet haat."

[173] Hexe Petra, geïnterviewd in het Duitse maandblad Cosmopolitan, nr 10, oktober 1985.

Ziedaar de regel. Wat iemand met die energie aanvangt, goed of kwaad, belangt Petra niet meer aan. Een heks, type Petra, is zoals gezegd vertrouwd met de werking van kruiden. Haar wilskracht en occulte energie kan zij zo sterk doen toenemen. Juist dat is het tweeledige instrument waarmee zij te werk gaat. Vooral wanneer iemand haar "iets aandoet". Ze zegt: "Ik wreek mij! Wraak oefen ik uit doordat ik mij waanzinnig sterk op de bewuste persoon concentreer. Ik visualiseer (opm.: ik stel mij voor) wat ik aandoe, bijvoorbeeld bij een ongeval, een ongelukkige val of zo. Dit ingebeelde, maar waanzinnig sterk gewilde voorval, lot, houd ik ononderbroken voor de ogen. Totdat het voorval zich echt voordoet." Ziedaar haar beschrijving.

- Drie jaar geleden in Berlijn: een wildvreemde man lachte met haar om haar punk-uitzicht. "Ik bleef 'cool'. Ik liet hem een hoop beledigingen uiten. Twintig minuten later was ik zo ver dat ik hem het liefst gedood had. Daarop ben ik de man gevolgd. Hij woonde twee straten verder. Veertien dagen lang sloop ik hem achterna, terwijl ik mijn blikken in zijn rug boorde (opm.: de zogeheten "magnetische blik"). Ten slotte kwam hij op een middag het huis uit. Hij wou de straat oversteken. Ik heb mij als waanzinnige geconcentreerd. En zie: hij wachtte tot een auto naderde. Hij is rechtstreeks op de wagen ingegaan. Met als resultaat: hersenschudding, en een viervoudige beenbreuk tot aan de dij. Ik heb mij ingelicht."

- Doding: In Londen werd zij om reden van diefstallen in warenhuizen door iemand gevolgd. "Ik was zo woedend omdat hij mij gemeld had, dat ik er bijna door verstikte. Ik concentreerde mij. 's Nachts stond ik onder zijn venster en 'schoot' mijn haatenergie zuiver op hem af. Drie weken later is de man van de trap gevallen met een gebroken nek als resultaat. Volgens Petra duurt het gemiddeld twee tot drie weken voordat een vloek werkt. Tot zolang moet men de persoon in sterke concentratie verwensen, totdat de natuurlijke beschermende laag (opm.: de aura) rondom 'het mikpunt', 'vol gaten zit'. Dan pas is zijn levensenergie uitgeput en treft hem 'een lot'. Herinneren we eraan: Iedere kwantitatieve vermeerdering of vermindering leidt tot een kwalitatieve sprong. Die sprong hier is "het lot" dat hem treft, het ongeval, na de haat steeds opgevoerd te hebben. Het spreekt voor zich dat onze nominalistische rechtsspraak geen vat heeft op dergelijke misdadige praktijken. In archaïsche culturen ligt dat anders, zoals we nog zullen zien (10.4.).

7.3.3.b. Onze verhouding is zuiver geestelijk

Petra vervolgt. "Ik ben er zeer vroeg mee begonnen: op mijn twaalf en een half jaar begon ik mijn eerste 'betrekking'. Niets heb ik in de volgende jaren overgeslagen: mannen, vrouwen, "alles kam dran". Heden echter voel ik mij

oeroud en uitgeklaard. De mens is volgens zijn eigen bestemming biseksueel. Toch heeft op dat gebied niets mij een duurzame bevrediging bezorgd. Een goede geestelijke vriendschap betekent voor mij wezenlijk meer. Ik ben totaal aseksueel geworden". Zij leeft met haar vriend Jürgen samen. Hij is een jaar jonger dan zij. "Unsere beziehung ist eine rein geistige" (onze verhouding is zuiver geestelijk).

"Mijn moeder beschikte zelf ook al over "besondere Kräfte". Zij is een helderziende vrouw en vervloeken kan zij ook goed. De vloek heeft altijd gewerkt. Het verschil tussen mijn moeder en mezelf: ik weet wie ik ben, zij is er nooit toe gekomen te beseffen dat zij een heks is". Petra kent haar "occult statuut", haar diepere, occulte ziel. Zij weet dat zij een heks is. Haar moeder wist het niet. Zien(st)ers stellen dat heel wat ogenschijnlijk 'gewone' mensen ook heksen of magiërs zijn, maar het gewoon niet beseffen. Soms dringt er wel iets van door. Zo vroeg een dame zich af of ze een heks was, "want elke keer als ze iemand verwenste, werd deze getroffen door een opvallend kwaad".

7.3.4. De menseneetster van Montpezat

De één of andere seksuele magie bezegelt de overeenkomst, zo schreven we. Illustreren we dit met wat volgt. J. Durand, *Les Sorcières*[174] schrijft over een zekere Catherine, die volgens de documenten der inquisitie 'L'ogresse de Montpezat' genoemd wordt. Montpezat ligt ten noorden van Thueyts (Ardèche), in le Vivarais.

Durand vertelt. Catherine, vol wrok tegen iedereen, is op zoek naar geneeskrachtige kruiden. Zij had het op haar buur Champalbert gemunt. Aan de Col du Villaret ziet zij plots een zwarte haas die haar de weg verspert. Hij heeft lange spitse oren. Hij bekijkt haar indringend en zegt: "Catherine, gij hebt iets tegen uw buurman. Ik zal u een poeder geven waarmee gij zijn vee kunt doden. Doe wat ik u zeg. Eens dat gij over het bewijs van mijn macht beschikt, keert gij hier terug". Catherine doet wat haar opgedragen is. Een week later ontmoet zij opnieuw de 'haas'. Hij zegt: "Catherine, indien gij God die u in het doopsel herschiep, wilt afzweren en mij, Barraban tot heer neemt, dan zal ik van u een rijke dame maken. Dan kunt gij u wreken". Zij stemt in, tekent een kruis op de aarde en verplettert het met de voeten. Het pact is bezegeld. De 'haas' legt haar onder meer de ontwijding van een hostie op. Zij moet deze op het kerkhof weer uitspuwen. Zij belooft het. Daarop verandert de 'haas' zich in een demon met menselijk uitzicht. Beiden hebben seksuele gemeenschap.

[174] Durand J., Les Sorcières, Pont - Saint - Esprit (Fr), La Mirandole, 1990, 63 / 71.

Nadien neemt de demon terug de gedaante aan van een 'haas'. Hij besluit: "Nu zijt gij van mij met uw lijf maar ook met uw ziel. Lichamelijk zult gij nooit meer een man toebehoren. In de plaats van de hostie zult gij, Catherine, het vlees van kinderen eten. Ik zal het u laten bezorgen in de loop van de sabbatvieringen. Hierbij zult ge mij vereren". Zo werd Catherine met boosaardige vermogens begaafd. Gedurende decennia zaaide ze angst over de hele streek. Op 25.09.1519 werd zij door de inquisitie aangehouden. Zij bekende alles. Ook dat men in de loop van de sabbat kinderen at. Op 12.10.1519 werd zij levend verbrand… volgens de gebruiken van die tijd.

Magiërs zeggen dat omwille van hun seks, Catherine vanaf dan een echte heks is. Ook hier geldt het "incarnatio dei, hominis deïficatio". Als de godheid incarneert in de mens, wordt de mens vergoddelijkt. Zelfs al betreft het een demonische god. Zoals al gezegd verenigen zich de beide aura's tot één enkele aura tijdens het orgasme . De beide 'verliefden' bestaan dan in elkaar. Catherine deelt zo in zijn demonische eigenschappen.

7.3.5. Een heksensabbat

7.3.5.a. Diegene die kan

Herinneren we ons Ngema, de tovenaar. Hij trad uit en ging naar de meester, naar 'diegene die kan'. "Wij waren met velen en hebben ons goed vermaakt", zo zei hij het. Het was wellicht een soort van heksensabbat waarbij het om seksuele en wilde riten ging. een aantal mensen vertelt over hun nachtdromen gelijkaardige verhalen, echter zonder zich de draagwijdte te realiseren van wat ze zeggen.

Hexe Petra zei ons dat ze samen leeft met haar vriend Jürgen, maar dat ze er verder niets mee heeft. Heksen die eveneens uittreden en een sabbat bijwonen, beweren dat zij een vorm van seks ervaren die veel intenser is dan wat een gewone man hen kan bieden. En dat zij daarom seks met 'aardse' mannen schuwen. Vergelijken we deze seksuele gemeenschap van Petra met die van Catherine en haar 'haas'.

S. Freud heeft in 1897 het boek *Malleus maleficarum*, van Jacob Sprenger (editie 1486) en van Heinrich Institoris (editie 1498) gelezen. Het is het klassiek geworden handboek van het Europese anti-satanisme. In een brief aan zijn vriend en arts Fliess schrijft hij: "Kon ik toch maar te weten komen waarom heksen bij hun bekentenissen, steeds beweren dat het sperma van de duivel 'koud' is.

Tobie Nathan, *Le sperme du diable*[175] vermeldt Freud 's bezorgdheid op het kaft van zijn boek. Vanuit het verhaal van Catherine wordt dat begrijpelijk. Heksen beweren inderdaad fijnstoffelijk, in uitgetreden toestand, tijdens een heksensabbat gemeenschap te hebben met demonische wezens. Het ligt voor de hand aan te nemen dat zulk een bevruchting, zoals alle zwart magisch werk, bijzonder koud aanvoelt.

7.3.5.b. Een nederdaling ter helle

Voor een aantal ouderen onder ons klinkt de uitdrukking 'nederdaling ter helle' wellicht nog vertrouwd in de oren. In het gebed: 'de twaalf artikelen van het geloof', of het 'credo' (Lat.: "ik geloof"), luidt het: " ik geloof in Jezus Christus, Zijn enige zoon, onze Heer, die nedergedaald is ter helle en de derde dag verrezen is uit de doden".

Ze benadrukken dat de ziener of zienster met zijn of haar 'geest' letterlijk via een minimale uittreding, onder de begane grond neerdaalt tot in de sfeer van de op te roepen of te contacteren geesten. Dit houdt in dat diegene die naar de onderwereld gaat zijn denken, zijn verbeelding, zijn wil en zijn fijnstoffelijk ziele-lichaam erbij betrekt. Het vergt dus een behoorlijke concentratie. Als de gedachten worden afgeleid, lukt zoiets niet, zoals dat ook geldt voor alle andere magisch werk.

In het Hebreeuws spreekt men van de 'sjeol' de onderwereld of de diepten der aarde waarin de zielen der doden neerdalen en er een schimmenbestaan leiden. Dit "letterlijk onder de begane grond neerdalen" houdt b.v. in dat een ziener inderdaad zulk een uitgetreden lichaam in de aarde ziet 'wegzinken'.

'Een bezoek aan de onderwereld' of' een nederdaling ter helle' zijn in deze tekst al bij herhaling vermeld. "Wij waren met velen en hebben ons goed vermaakt". (3.2.3.) zo vertelde de dorpstovenaar Ngema aan pater Trilles, nadat hij van een heksensabbat terug kwam. Ook de heks van Endor, bezocht er de overleden profeet Samuel. Odysseus kende eveneens een hellevaat, net als de Italiaanse dichter Dante. In zijn 'Divina commedia'[176] gidst hij ons 'in honderd zangen' door de een onderwereld. Drukpa Kunle verhinderde de geest van de overleden monnik dat hij in het Bardo, in de onderwereld zou ronddolen. Frau Möller werd een medium voor een ziel uit de onderwereld, een overleden vrouw die haar beklag deed over haar

[175] Nathan T., Le sperme du diable (Éléments d'ethnopsychothérapie), Paris, PUF Les Champs de la Santé, 1988.
[176] Dante A., Divina commedia, zie http://www.gutenberg.org/ebooks/8800

armzalige toestand. Indien ze verstoken blijft van alle hulp, leidt zij in de donkere diepten van slechts een zombieachtig bestaan. Ze is dan als een 'refaïm' zoals *Psalm 88 (89) 11;13* suggereert, een ziel zonder levenskracht. Ze mist de Geest van God, zoals verwoord is *Genesis 6.3.* Daar zegt God dat hij zijn levenskracht schenkt aan wie hem wil kennen.

Eénmaal vermeldt *Jesaja 34,14* Lilith[177], de godin van de onderwereld, vernoemd. "Daar in de duisternis vinden we wilde katten en honden, duivels treffen elkaar, schimmen spoken er rond". Mensen die zich in hun leven wilde dieren gedragen hebben, en in hun fijnstoffelijk lichaam zich verwant weten met zulke roofdieren, vinden er na hun dood hun zielsverwanten.

Spreuken 23:27 zegt: "Het is een diep graf, de prostituee". Met andere woorden: wie zich inlaat met een prostituee, laat zich met een hellefiguur in. Haar woning is de zicht- en tastbare tegenwoordigheid van de onderwereld op deze aarde. In *2 Petrus 2:4* lezen we : "God heeft de engelen die gewetenloos handelen, niet gespaard doch in de diepste diepten van de onderwereld gesitueerd en ze aan de duisternis prijsgegeven waar Hij ze met het oog op het oordeel, opgeborgen heeft." Uiteraard blijft de nederdaling van Jezus naar de onderwereld hier niet onvermeld. Ze is het fundament van onze verlossing,

7.3.5.c Goya's zwarte schilderijen

Meer dan één Trinitair ziener zal je - anoniem en in alle stilte - zeggen dat Ngema naar daar, naar die onderwereld uittreedt. Nadien, eens terug ontwaakt zegt hij aan Trilles: "Wij waren met velen en hebben ons goed vermaakt". Je kan je voorstellen wat een zwarte tovenaar, die meer dan één moord op zijn geweten heeft, bedoelt wanneer hij zegt zich goed te hebben vermaakt." Welnu, een aantal mensen vertellen over hun nachtdromen gelijkaardige verhalen, echter zonder zich de draagwijdte te realiseren van wat ze zeggen.

Zieners zullen daar een mogelijke verklaring aan geven. Wellicht treden zulke mensen 's nachts in hun slaap uit om een heksensabbat bij te wonen. Als ze terug wakker worden weten ze er meestal niets van of hebben slechts een vage herinnering aan een kwade droom die ze niet al te ernstig nemen. Zo bezoeken zij reeds tijdens hun leven de plaats waar ze na hun dood langere of kortere tijd zullen verblijven. Enkel de gebondenheid van hun fijnstoffelijk lichaam aan hun biologisch, fysiek lichaam tijdens hun leven op aarde, verhindert dit tijdens de dag. Maar eens overleden, eens ze los zijn van

[177] Jacques Bril, Lilith ou la Mère obscure, Payot, Paris , 1984

hun fysisch lichaam, gaan ze automatisch naar die plaats waartoe ze - fijnstoffelijk - reeds tijdens hun leven aangetrokken werden. Die slechte uitstraling strooien ze overdag echter rondom zich uit. Dit staat wellicht in verband met hun 'occult statuut', met ernstige fouten die ze in één of andere vroegere incarnatie maakten.

Kijken we naar werk van de Spaanse kunstschilder *Francisco Goya* (1746/1828). Naar zijn levenseinde toe werd hij erg depressief. De ongewone stijl van zijn latere schilderwerken maakte dat men spreekt van Goya's 'zwarte schilderijen'. Het gaat om een aantal werken, geschilderd in duistere kleuren, die akelige thema's voorstellen. Zo is één van zijn schilderijen uit 1797 getiteld: '*de heksensabbat*'. Op dit werk is de duivel als een bok op zijn troon voorgesteld, te midden van een groep heksen die hem zijn voedsel aanbieden: jonge kinderen, met veel levenskracht. Goya moet in zijn verbeelding - niet in zijn inbeelding - zulke taferelen hebben gezien, anders had hij ze niet zo gedetailleerd kunnen schilderen

7.3.5.d. Marilyn Monroe

Vermelden we ook dat volgens Jay Harrison[178], Goya één der de lievelingsschilders was van de filmactrice Marilyn Monroe. Dezelfde auteur vermeldt eveneens dat zij met een veertigtal mannen het bed zou gedeeld hebben. Elders hoorden we dat mevrouw Monroe zei dat ze ook zulke dromen had. Mogen we veronderstellen dat zulks voor Goya eveneens het geval is? Sommige zieners vertellen ons dat heel wat mensen in hun diepe slaap naar de onderwereld afdalen, naar het centrum van de aarde, tot onder de troon van Satan. Daar zouden dat seksuele orgieën plaats hebben, zoals Goya dat schilderde.

Jezus sterft en onmiddellijk gaat hij naar de hel en verkondigt daar de blijde boodschap, zoals hij op aarde gedaan heeft. Sint Petrus zegt dat zeer uitdrukkelijk. De geesten die daar sinds eeuwen verblijven krijgen nog een keer de kans. God oordeelt en veroordeelt ze, maar steeds met goedheid. Kijk naar de porno zoals die heden in heel wat kringen beleefd wordt, dat is gewoon de hellesfeer, dat is als de nachtdroom naar de onderwereld, maar nu bij volle dag.

Een ziener zegt ons dat als hij daar 's nachts naar toe reist, hij dan juist hetzelfde ziet als Goya en Marilyn Monroe, maar dat hij daarbij een gelijkaardige laag ziet die uit de onderwereld opstijgt, de aarde omvat en tot in het heelal reikt. Ook beweert hij dat hij daar sommige mensen herkent.

[178] Zie Jay Harrison, Marilyn Monroe, Rebo productions, 1992, Surrey, England, p.190.

Ze gaan er iedere nacht in uitgetreden toestand naar toe en, om het met de woorden van Ngema te zeggen, vermaken zich daar goed (3.2.5.e.).

7.3.5.e. Van der Zeeuw : "de helle"

Van der Zeeuw beschrijft in "de helle" [179] eveneens een soort van heksensabbat, iets wat eigenlijk op een seksuele orgie neerkomt. Ook zegt hij dat in die andere wereld, het gelijke het gelijke kent. Terwijl het lagere nooit het hogere herkent, kent het hogere wel het lagere. Wie thuis is in de lagere gebieden, kan de hogere sferen niet bezoeken. Wie thuis is in de hogere sferen, kan wel alles wat lager is bezoeken. Vergelijken we het met een duikboot die wel ballast kan innemen, kan dalen, en deze ballast terug kan lossen, waardoor hij weer stijgt. Een duikboot die echter een te zwaar gewicht meedraagt, waarvan hij zich niet kan ontdoen, geraakt nooit hoger dan zijn soortelijk gewicht toelaat. Het aardoppervlak draagt bij wijze van spreken ons biologisch lichaam en verbergt de ware en doorslaggevende situatie. We noemden dit bij herhaling het "occulte statuut van de mens". Dat grofstoffelijke lichaam is met onze fijnstoffelijke lichamen verbonden. Maar eens dat met de dood dit aardse steunpunt wegvalt, zweven de fijnstoffelijke lichamen als vanzelf naar de plaats die overeenkomt met hun ethiek, met hun "soortelijk gewicht".

Reeds nu, tijdens ons aardse bestaan, beslissen wij zelf over onze situatie na de dood, en dit volgens een al of niet gewetensvol handelen in de diepten van onze ziel. Lotsanalyse, dieptepsychologie en eindtijdleer hangen nauw met elkaar samen en gaan in elkaar over. Een donkere en zwarte aura daalt dieper, een lichte aura stijgt omhoog. De aarde lijkt wel een raakpunt, een tussenstation, een ontmoetingsplaats waar hoge en lage geesten elkaar kunnen ontmoeten. Ten slotte zegt Van der Zeeuw dat het lagere altijd de drang zal hebben het hogere te willen vernietigen, zodat het hogere zich hiertegen voortdurend moet beschermen. Wij spraken in dit verband al van demonie en satanie. Hiermee wordt andermaal duidelijk dat leven en dood hier fijnstoffelijke werkelijkheden zijn. Reeds het leven op aarde toont aan een geoefend waarnemer wie over een demonisch zielelichaam beschikt en wie over een verheerlijkt. Deze fijnstoffelijke lichamen of aura's zijn nu al aanwezig maar tonen hun ware gedaante pas volledig, na de dood van het biologische lichaam.

7.4. Energie wordt gestolen.

7.4.1. Zij leven onder ons.

[179] Van der Zeeuw G., Helderziendheid in ruimte en tijd, Den Haag, s.d., 139.

Sensitieven en zieners beweren dat vampiers vooreerst ‘gewone’ onder ons levende mensen zijn. Toch stelen ze de levenskracht van hun medemens. Dikwijls zijn deze energiezuigers er zich niet van bewust. Mensen die al te dicht en te lang in hun gezelschap verblijven, geraken vlug uitgeput en koortsig.

Niet alleen levenden, maar ook overleden mensen kunnen van hun medemens energie stelen. Hun fijnstoffelijk lichaam blijft in de buurt van hun ‘lijk’. De fijnstoffelijke koord die het fysische lichaam met het fijnstoffelijke verbindt, is echter nog niet gebroken. Dit fijnstoffelijk lichaam treedt ’s nachts uit op zoek naar de energie van levenden mensen, tijdens hun slaap. Akelige dromen kunnen dit stelen van energie begeleiden. Niet iedereen herinnert zich evenwel zulke dromen, maar ervaart in de ochtend wel dat de nachtrust weinig verkwikkend was. Een aangehouden vampirisme berooft het slachtoffer meer en meer van energie. Indien er geen afdoende verweer is, sterft het slachtoffer uiteindelijk aan uitputting.

7.4.1.a. Spreuken 7: met de dood getroffen

Verwijzen we naar *spreuken 7*, waar de vader zijn zoon waarschuwt toch niet de ‘deerne’ op te zoeken die zelfs de stevigste kerels treft met de dood. In Bijbelse taal betekent het dat een dergelijke vrouw van lichte zeden hem niet in de biologische betekenis van het woord het leven ontneemt, maar dat ze hem wel in zijn occulte, fijnstoffelijke levenskracht treft. Dat wordt in die culturen en in de Bijbelse religie als een nog groter onheil aangevoeld. Een uittreksel.

“Kijk, een vrouw komt op hem af, opgedirkt als een deerne, het hart vals. Wat is zij ondernemend en uitdagend. Haar voeten houden het in haar huis natuurlijk niet uit. Schaamte-vrij spreekt zij hem aan: “Zoekend heb ik u gevonden. Mijn bedbank heb ik met dekens belegd, met geborduurde en Egyptische stoffen. Waar ik lig, daar heb ik mirre gesprenkeld, aloë en kaneelolie. Kom maar af. Laat ons minnedronken tot de morgen leven, genieten maar, in wellust. Een echtgenoot is in mijn huis toch niet te bespeuren. Hij is weg voor een lange reis.” Dankzij overreding verleidt zij hem. Met de poeslieve tover van haar lippen troont zij hem mee. Waarachtig, zonder dralen volgt hij haar, een os gelijk, die naar de slachtbank trekt. Hij is gelijk een krankzinnige die, met de voeten gekluisterd, naar zijn folterkamer gaat, totdat een pijl hem de lever doorboort. Of gelijk een vogeltje dat in het vangnet vliegt, zonder te beseffen dat zijn leven de inzet is. Loop toch niet op de paden van zo iemand verloren. Want talrijk zijn degenen die door dergelijke vrouwen met de dood zijn getroffen”.

Benadrukken we: “zijn leven is de inzet” en “talrijk zijn degenen die met de dood zijn getroffen”. Er is geen wederzijdse uitwisseling van levenskracht, wel een leegloop ten voordele van de prostituee en vooral voor de wezens die haar omringen en begeleiden. De Bijbelse heeft het over tegenstelling “geest/vlees”. ‘Geest’ staat voor ‘leven’ en ‘goddelijke levenskracht’. ‘Vlees’ betekent een leven dat verstoken is van die levenskracht, een leven dat Bijbels gezien meer lijkt op wat dood is, dan op wat leeft. Voor de religieuze mens is dat wat enkel - letten we op het exclusieve - ‘vlees’ is, ontoereikend, en ontdaan van alle heiligheid.

In *Spreuken 23:27* zegt de schrijver: “Het is een diep graf, de prostituee, een nauwe put de vreemde”. Met andere woorden: wie zich inlaat met een prostituee, laat zich met een hellefiguur in. Haar woning is de zicht- en tastbare tegenwoordigheid van de onderwereld op deze aarde. Wie zich aan prostitutie begeeft, wordt vlees in de gewetenloze graad zo volgens *Gen. 6:3*. dat Gods wezenseigen geest uitgestoten wordt In deze Bijbeltekst zegt God dat hij zijn energie niet langer investeert in gewetenloze mensen.

Profaan gezien is het een streng oordeel dat hier over prostitutie wordt uitgesproken. Men hoort argumenteren dat zij een sociale functie heeft. Met haar diensten kunnen de verkrachtingen in de maatschappij afnemen.

Sacraal is het uiteraard een ander verhaal. Denken we aan de vermenging van de fijnstoffelijke levenskrachten die zich telkens opnieuw voordoet. Het zijn niet de mensen met de hoogste ethische en religieuze normen die haar komen bezoeken, verre van. Dat maakt dat zij haar aura steeds meer bezoedelt, waardoor die donkerder kleurt. En deze bezoedeling geeft ze ook door aan haar volgende klant. Het is een zich herhalende wisselwerking. Op het moment van het orgasme versmelten hun beide aura’s tot één gezamenlijke aura en heeft er een intense ruil van fijnstoffelijke zielestof plaats.

In haar boek *Psychische zelfverdediging*[180] schrijft D. Fortune: “Op het moment van de seksuele vereniging wordt een psychische (versta: fijnstoffelijke) draaikolk gevormd, die op een waterhoos, een trechtervormige ronddraaiende kolk gelijkt. Deze rijst ‘torenhoog’ en reikt tot in de andere wereld. Niet alleen beider biologische lichaam maar ook hun fijnstoffelijke lichaam wordt hierbij betrokken. Gezien echter de kwaliteit van de energieën

[180] Fortune D., Psychische zelfverdediging, Amsterdam, Gnosis, 1939, 13.

die uitgewisseld worden, zou het woord 'torenhoog' hier beter vervangen worden door 'hellediep'.

Een toerist, die aan dergelijke verleiding van een grootstad niet kon weerstaan, biechtte zijn fout op aan een helderziend iemand. Deze zuchtte en zei: "ik ga je helpen, maar weet dat het reinigen van je aura me dan uren werk bezorgt".

7.4.1.b. De prostituees baden in het bloed.

Herinneren we aan de tekst van 'de leugengeest' (5.2.1.). In *1 Kon 22* raadde de profeet Mikeas koning Achab aan om niet ten strijde te trekken. De vierhonderd zieners van de koning die niet in vriendschap met Jahweh leefden, voorspelden echter zijn overwinning. Mikeas waarschuwde de vorst dat hij Jahweh op zijn troon had zien zitten en een geest toeliet een leugengeest te worden in de mond van de vierhonderd zieners. De koning hechtte geen geloof aan de profeet en trok toch ten strijde. Hij werd in het gevecht door een pijl getroffen en bloedde hevig. Doordat hij de strijd leidde, moest de vorst in zijn wagen blijven staan. Tegen de avond stierf hij. De Bijbel[181] vervolgt (*1, Kon 22;38*): "Toen men de wagen schoon spoelde bij de vijver van Samaria waar de hoeren zich wasten, likten honden het bloed op".

Maar letten wij er op hoe *la Bible de Jérusalem*[182] deze tekst vertaalt: "Honden likten het bloed op en de prostituees baadden er zich in". Voor wie magie kent, is deze tekst betekenisvol. Niemand baadt zich zomaar in bloed om het pure genot. In die sacrale cultuurcontext was de levenskracht van een vorst veel sterker dan die van zijn onderdanen. Het was koninklijk bloed en het fluïdum gold dus als bijzonder 'heilig' of met kracht geladen. Dat zullen de prostituees van toen geweten hebben. Door in het bloed van de overleden Achab te baden, eigenen ze zich de occulte, fijnstoffelijke kracht toe die in bloed van hun koning aanwezig is.

Verwijzen we naar het Bijbelverhaal van koning David en Abisjag (5.1.11.). De koning kon zich eveneens opladen aan de fijnstoffelijke energie van de mooie Abisjag. In de beide verhalen is er overdracht van energie. Wie er te weinig heeft vindt ze bij wie er voldoende heeft. De prostituees doen dit ongevraagd via het bloed van hun overleden koning. We kunnen hier van vampirisme spreken. In het verhaal van Abisjag gaat het niet echt om een 'stelen'. Abisjag bezit die kracht in overvloed en wil uitdrukkelijk dat haar

[181] Zie de Willibrordvertaling uit 1955.
[182] La Bible de Jérusalem, Les éditions de cerf, 1978

koning erin deelt. Dit opdat hij zijn bestuurlijke taken opnieuw zou kunnen uitvoeren. Het is voldoende dat David en Abisjag dicht in elkaars nabijheid vertoeven opdat de kracht overgaat. Ze deelden het bed maar hadden geen gemeenschap met elkaar. Daarom kan men stellen dat de term 'vampirisme' hier misplaatst is.

Zouden we veronderstellen maken David en Abisjag we seksuele gemeenschap hadden gekend, dan was het een heel ander verhaal geweest. Occult gezien waren hun beider aura's dan op het moment van de seksuele vereniging intenser gemengd. Wellicht zou dat voor een Bijbelverhaal geen stichtend voorbeeld zijn geweest.

7.4.1.c. Zonder voedsel toch in leven blijven.

Verdiepen we ons in dit vampirisme, nu echter op een heel andere wijze. R. Ambelain haalt in zijn werk '*Le vampirisme'*[183], een aantal schrijvers aan die vaststelden dat men in holle, afgesloten ruimten in zeer oude steenlagen nog levende kikkers en hagedissen aantreft. Deze dieren zaten er blijkbaar eeuwenlang gevangen. De vraag rijst hoe ze al die tijd zonder voedsel in leven konden blijven. Volgens de getuigen zijn zulke ruimten o.m. reeds gevonden in Imberg, Mansfield, Basel, Tivoli, Newport (G.B.), Antem (Indiana) en Antwerpen.

Ambelain, verwijst in zijn boek naar kolonel de Rochas, *La suspension de la vie*[184]. Deze auteur haalt nog andere gelijkaardige gevallen aan. Het betreft vooral padden, soms ook hagedissen, een enkele keer een slang. De pad is van oudsher gekend om zijn mediale kwaliteiten. Vandaar zijn rol en aanwezigheid bij de tovenaars en heksen van weleer, en dit omdat de pad fijnstoffelijke krachten gemakkelijk aanvoelt. Wellicht gaat het hier om een vampiristisch fenomeen. Het dier treedt uit, vindt langs fijnstoffelijke weg zijn voedsel, en geeft dit door aan zijn biologisch lichaam, dat hiermee in leven blijft. We zullen zien dat dit verschijnsel zich niet uitsluitend tot dieren beperkt. Gaan we in op een merkwaardig experiment dat de fijnstoffelijke werking tussen mens en dier illustreert.

---

[183] R. Ambelain, Le vampirisme, Robert Laffont, 1977, p. 196-200.

[184] En son ouvrage *la suspension de la vie*, 1913 (196) le colonel de Rochas cite bien d'autres cas de ce genre. On observera toutefois qu'il ne s'agit là que de crapauds, exceptionnellement de lézards. Or, le crapaud est un animal particulièrement doté de qualités médiumniques réelles. D' où son rôle et sa présence auprès des sorciers d'autrefois, en qualité de 'détecteur' de présences ou de forces indéfinies. Nous avons vu (…) que le vampire est nécessairement et de son vivant un medium, et qu'il demeure également après sa mort apparente. Ce qui est logique, la médiumnité étant liée aux éléments psychiques de l'être, et non aux organes physiologiques. Et c'est cette médiumnité qui permet au crapaud, plus rarement au lézard, ou au serpent, de subsister sans prendre de nourriture apparente et de façon normale. Médium, le crapaud se dédouble, et le fluide vital nécessaire, il va le chercher dans le monde où il le puise naturellement à l'état libre. Il vit alors exactement de la vie des vampires.

7.4.1.d. Een pad 'doodkijken'.

R. Montandon, *De la bête à l'homme*[185], beschrijft een eerder bizar experiment in Champagne, bij Etoges, in september 1817. Vatten we zijn verhaal samen.

Drie mannen, een arts van 25 jaar oud, een professor, en een derde persoon, hadden in een oud boek over necromantie (opm.: dodenoproeping) gelezen dat de magiërs een pad kunnen doden door de blik alleen. Proefondervindelijk van mentaliteit, wilden zij dit overdoen en plaatsten een pad in een geschikte glazen bokaal op tafel. De pad hield zich stil. De dokter kruiste de armen, leunde met de ellenbogen op tafel en begon de pad geconcentreerd te bekijken. Hij stond op ongeveer twee voet afstand en in het bijzijn van de twee anderen, die nagingen wat er ging gebeuren. Gedurende de eerste tien minuten bemerkten de waarnemers geen verandering in het gedrag van de arts. Hij scheen enkel nieuwsgierigheid te tonen. Maar dat veranderde. Bij de tiende minuut leek zijn blik een soort mistevredenheid en spijt uit te drukken. Van de tiende tot de vijftiende minuut schoof de geneesheer geleidelijk en als het ware onwillekeurig naar de pad toe, tot ongeveer drie tot vier duim afstand, waarbij zijn inwerking op de pad scheen te verdubbelen. Op de vijftiende minuut veranderde hij de positie van zijn armen. Hij kruiste ze niet langer, en steunde op zijn handen. Deze schenen zich nu samen te ballen. Zijn blik kreeg het uitzicht van woede. Van de vijftiende tot de achttiende minuut werd zijn gezicht eerst rood, daarna zeer bleek en met zweet overdekt. Op de achttiende minuut spatte de pad uiteen.

Gedurende die hele tijd hadden de twee waarnemers bij de pad geen enkele verandering gemerkt. Zij hield haar blik standvastig op de arts gevestigd. Deze vertelde dat hij eerst een algeheel onbehagen had doorstaan. Maar beetje bij beetje had het leven in hem zich opgespannen. Had het experiment nog enkele ogenblikken geduurd, dan zou hij niet geweten hebben of hij het had kunnen doorzetten. Hij zei dat hij zou zijn omgevallen of onwel zou geworden zijn. Of dat hem nog iets ergers was overkomen. Hij schreef dit toe aan de afkeer en aan de verschillende gewaarwordingen die hij tijdens het experiment ondervond. Deze ongesteldheid had geen verdere gevolgen en was blijkbaar het resultaat van de fijnstoffelijke krachtmeting. De pad is blijkbaar een uitstekend tovergluurder of 'fascinator' en bezit heel wat fijnstoffelijke energie.

---

[185] Montandon R., De la bête à l'homme. (Le mystère de la psychologie animale) Neuchâtel, Victor Attinger, 1943, 143/144.

7.4.1.e. De macht van het oog.

Montandon (o.c.) haalt Ch. Lafontaine, *L'art de magnétiser*[186] aan. Lafontaine, als magnetiseur, werkt met zielestof. Hij wijst op het gevaar van zulke experimenten. Hij zegt dat de macht van het oog van het dier op de mens groot is, maar dat omgekeerd de macht van de mens op het dier nog groter kan zijn. Zelfs tot en met het doden van het dier. Soms echter haalt de mens niet het overwicht. Beiden beïnvloeden elkaar en 'vechten' op leven en dood, waarbij de sterkste het haalt.

Is de blik van het kruipdier op de blik van de mens gericht, en de mens verzwakt, dan dringt het aardgebonden fluïdum van het dier overweldigend in de mens en mist deze zijn menselijk fluïdum, met als gevolg dat hij nog verder verzwakt. Dat is heel zeker het geval op dat infrahumane of ondermenselijke vlak. Dan geldt een andere soort zielestof als machtsfactor, namelijk de atavistische zielestof, zodat de zielestof van het dier, hier de pad zich van de menselijke zielediepten meester maakt en de mens onbewust 'pad' wordt, maar onderworpen aan de fysische pad voor zich. Lafontaine waarschuwt: "Eenmaal heel en al in de betovering, in de ban van de pad, kan men er niet meer alleen uit geraken". Het dier, of beter, de geest die de padden beheerst, kan magisch sterker uitvallen.

7.4.1.f. Hun dode lichaam was mooi en van bloed doorlopen.

Na de werkelijkheid van fijnstoffelijke werkingen te hebben geïllustreerd, zijn we klaar om dieper op het verschijnsel 'vampirisme' in te gaan. R. Ambelain, *Les vampires*[187], definieert de term nauwkeuriger: "Een vampier is een wezen, b.v. een nog levende mens, of een fijnstoffelijke schim, die het bloed van andere wezens hetzij uitzuigt, hetzij drinkt, om er zich mee te voeden". Ambelain vermeldt dat het verschijnsel een hoogtepunt kende in de jaren 1650 tot 1750 en dit vooral in Oost-Europa en de Balkanlanden.

Gaat het om een overleden mens, dan stelt het volksgeloof dat diens fijnstoffelijk lichaam, de schim, aan zijn lijk gebonden bleef. Deze treedt 's nachts uit en zuigt bij nog levende mensen hun fijnstoffelijke levenskracht uit tijdens hun slaap.

Dit vampirisme werd (en wordt) vooral in Oost-Europa en de Balkan gevreesd. Men praat er niet al te openlijk over. Communistische regimes

[186] Ch. Lafontaine, L'art de magnétiser (Le magnétisme animal), Paris / Genève, 1880, 338,
[187] Robert Ambelain, Les vampires (De la légende au réel), Paris, 1977, 175 ss.

onderdrukken deze volkse overtuiging. Ze is overigens in strijd met de materialistische visie van o.m. Marx en Lenin. Toch is van Stalin geweten dat hij boeken over magie bezat en ze zelfs van aantekeningen voorzag.

Kende men in een dorp, kort na het overlijden van een dorpsgenoot, opvallend veel sterfgevallen, dan wist men wel raad. Men opende het graf van de overledene. Was diens lichaam nog mooi, soepel en van bloed doorlopen, dan geloofde men dat het een vampier betrof. Dan stak men een puntige stok doorheen het hart, en hakte men het hoofd af. Spoot er vers mooi rood bloed uit het 'lijk', dan was men zeker. De 'woonst', de aardse verblijfplaats van de vampier was vernietigd. Het stoffelijk lichaam werd niet meer van levenskracht voorzien en kwijnde weg. In die visie is het aangewezen om bij een overlijden voor crematie te kiezen, niet om het lijk te begraven. De potentiële vampier ziet zo dat zijn post-mortem 'verblijfplaats' hem bij voorbaat reeds ontnomen wordt.

Er wordt beweerd dat vampirisme besmettelijk is. Wie van zijn of haar fijnstoffelijke energie beroofd wordt, heeft de neiging dit tekort aan te vullen door energie van anderen te stelen. We illustreren.

7.4.1.g. Hij werd gebeten en stierf korte tijd later.

We zijn in 1732. Een heelkundige en twee officieren van het leger zeggen dat een zekere Arnold Paole kort nadat hij begraven werd in een dorp niet ver van Belgrado, opgegraven en onderzocht werd. Hij had zijn verloofde verteld dat hij, in de loop van zijn legerdienst in het Griekse leger, gebeten werd door een 'vampier'. Hij vreesde dat hij hierdoor op zijn beurt bloeddorstig zou worden. Enige tijd daarop sterft hij. Kort daarop teisteren onheilen het dorp. Men herkent hierin de werkwijze van een vampier. Volgens de heersende gewoonte van de tijd werd zijn graf geopend en zijn lijk opgegraven. Het was gaaf en roze. Twee stroompjes bloed liepen nog van de lippen. Men beriep zich op de traditionele methode en doorboorde met een paal van een meidoorn zijn hart. Het lijk stootte een ijselijke kreet uit. Tientallen en tientallen analoge gevallen werden zo tussen 1650 en 1730 gemeld en onschadelijk gemaakt.

D. Fortune, vermeldt in haar boek '*De geheimen van Dr. Tavernier*, een gelijklopend verhaal, getiteld : 'De vampier'[188]. Het situeert zich in Engeland kort na de eerste wereldoorlog. zegt dat het werkelijk gebeurd is, zoals alle verhalen uit haar boek.

[188] Zie op deze website : Tekst 37 : Over : "De geheimen van Dr. Taverner", verhaal 1 : De vampier.

7.4.1.h. Hun lichaam was mooi. Zij werden heilig verklaard

R. Ambelain, *Le vampirisme*[189], deelt ons met betrekking tot het stelen van levenskracht nog het volgende mee. S. Franciscus Xaverius (1506/1552) was één der eerste jezuïeten en 'de apostel van Indië en Japan'. Hij stierf op 02.12.1552. Zijn lichaam werd in kist vol met ongebluste kalk gelegd. De kalk maakt dat het lijk snel ontbindt. Men wilde het kort na zijn dood naar de stad Goa brengen. Enkele maanden later, op 17.02.1553 opende men de kist: het lichaam was fris en roze als van iemand die slaapt. Geen enkel verderf werd vastgesteld. Men maakte met een mes een inkerving in het lijk. Vers bloed droop er uit. Het lijk gaf een zeer aangename 'geur van heiligheid' af . Tien jaar later, in 1612 was het lijk nog even soepel en roze. Bij een insnijding vloeide er opnieuw vers bloed uit. Franciscus werd in 1622 heilig verklaard. Hoe dan ook, de heilige jezuïet deed veel goed maar heeft blijkbaar zijn medemensen uitgezogen, blijkbaar net als de vulgairste vampier uit de Balkanlanden.

Ambelain, o.c., vermeldt ook de monnik Charbel Makhlouf (1828/1898) wiens graf jarenlang een stroom vers bloed afgaf. Na zijn dood werden nog vele wonderen aan hem toegeschreven. Telkens zijn graf geopend werd, kwam nog bloed uit zijn lichaam. Rome verklaarde hem in 1965 zalig, en in 1977 heilig.

Ambelain verwijst naar Dr. Larcher '*Le Sang vaincra-t-il la Mort*?' Larcher onderzocht de gebeurtenissen na de dood van de 'grote' Theresia, Thérèse van Avila (1515/1582). De volksmond kent eveneens een 'kleine' Theresia, Theresia van Lisieux (1873/1897). De tekst hieronder heeft het uitsluitend over Thérèse van Avila. Men zegt dat haar graf voortdurend een doordringende geur van viooltjes, irissen en lelies verspreidde. Een verdorde boom in de buurt kreeg plots bladeren en bloemen. Haar graf werd acht maanden later heropend. Het lijk was intact, en doordrongen van een soort geurige olie. Het vlees was zo soepel als op de dag van de dood. Uit alle ledematen druppelde een olie. Het lijk werd gewassen, kreeg nieuwe kleren en werd in een houten kist gelegd.

Twee jaar later besloot men om Teresa's lichaam naar Avila te verplaatsen, En werd het graf heropend. Het lichaam bleek in dezelfde goede staat te zijn. Men verwijderde de linkerarm. Helder bloed stroomde eruit. Men

[189] R. Ambelain, *Le vampirisme*, (De la légende au réel), Paris, 1977, p. 112/113., 150/186

wilde die in het klooster bewaren. Later, in 1586, groeven artsen het lichaam opnieuw op en onderzochten het. Het was intact en soepel. In 1592 groef men het weer op. Het lijk was soepel en verspreidde een aangename geur. De artsen verwijderden het hart. Het werd in het klooster in een reliekschrijn bewaard. In 1594 werd de kist weer geopend. De kloosteroverste getuigde dat het lichaam even fris en soepel was en de indruk gaf dat het nog in leven was.

In 1598, zestien jaar na haar dood, was het vlees nog even soepel en geurig. In 1604 en 1616, tweeëntwintig en vierendertig jaar na haar dood, werden een rib, haar rechtervoet en verschillende stukjes vlees verwijderd. Elke keer vloeide er normaal, rood en helder bloed uit. Een pauselijke brief vaardigde toen een excommunicatie uit tegen iedereen die nog verdere schade zou aanbrengen aan “deze tempel van de Heilige Geest, waar de populaire vroomheid wilde vernietigen wat God had behaagd te bewaren” In 1750, en 1760 werd het lichaam opnieuw opgegraven. Het bleef na 178 jaar, nog steeds soepel, aangenaam geurend en hoogrood van kleur. Thérèse van Avila werd in 1614 zalig en in 1622 heilig verklaard.

We hebben hierboven drie namen van ‘levende doden’ of ‘heiligen’ vermeld : Franciscus, Charbel en Theresia. Sommigen spreken bij dit alles van ‘tekens van heiligheid’ of ‘een geur van heiligheid’. Sensitieven beweren echter dat ze zich behoorlijk ongemakkelijk voelen bij zulke doden. Ze hebben de indruk dat hun levenskracht er gestolen wordt en spreken ronduit van ‘vampirisering’. Een aantal zieners raadt zelfs aan om er weg te blijven, en dit omwille van de verregaande uitputting die men er ondergaat. Maar er is meer.

7.4.1.i. De stigmata

Definiëren we : Een man of een vrouw krijgt plots en met veel pijn, de stigmata, d.i. de vijf wonden die Jezus vertoonde toen hij aan zijn kruis hing. Zijn beide handen en voeten werden hierbij doorboord, men stak een speer in zijn linkerborst en zette een doornenkroon op zijn hoofd. Het is nu hoogst merkwaardig, maar gestigmatiseerde mensen vertonen deze wonden ook. Er vloeit mooi rood bloed uit. Na een half uur krijgt het een meer rosse kleur.

Helderzienden merken bij een aantal gestigmatiseerde mensen een soort van ‘engel’, een zogezegde ‘heilige’, of zelfs een wezen dat zich als Jezus voordoet. Men heeft in de loop der eeuwen 330 gestigmatiseerden gekend. 280 ervan zijn vrouwen. 60 gestigmatiseerden werden zalig of heilig verklaard. Voor wie ze kan zien ontstaan de stigmata eerst in het

fijnstoffelijke lichaam. Via repercussie tonen ze zich dan op het biologische lichaam.

De eerste die daaraan leed, was Sint Franciscus van Assisi (1182/1226), de stichter van de Franciscanenorde. Het verschijnsel dateert hiermee slechts van de 12de eeuw. Men vindt geen vroegere aanwijzingen. In het oosten lijkt het zelfs helemaal niet voor te komen.

In 1918 krijgt de Italiaanse Padre Pio (1887/1968) eveneens de stigmata. Gedurende 50 jaar verliest hij elke dag een volle tas bloed. Ambelain zegt dat de stigmata zich steeds onmiddellijk en met intense pijnen vertonen. Zo hoorden de kloosterbroeders op een dag dat Padre Pio het uitschreeuwde van pijn. Men vond hem bebloed op de grond. Rome heeft hem in 1999 zalig, en in 2002 heilig verklaard.

Ambelain, *Le vampirisme*[190] zegt dat vampirisering en stigmatisering samengaan: "Het zijn twee zijden zijn van eenzelfde gebeuren dat iedereen die bevoegd is op dat terrein, kan vaststellen. Aanhoudende aanvallen putten het slachtoffer uit, soms tot de dood volgt. Volgens het heersende volksgeloof wordt elk slachtoffer van een vampier, zoals reeds gezegd, na diens dood zelf ook een vampier. Het is besmettelijk, tenzij met het proces kan stoppen, zoals het verhaal van D. Fortune dit illustreerde[191].

In zijn boek *Le Vampirisme*[192] geeft Ambelain nog een twintigtal voorbeelden van gestigmatiseerde 'heiligen'. Naast de vermelde namen zijn er nog Johannes van het kruis (1542/1591) en Therèse Neumann (1898/1962) die vanaf 1926 eveneens de stigmata vertoonde.

7.4.1.j. Vanwaar die stigmata?

[190] "Nous verrons bientôt que vampirisme et stigmatisation sont les deux pôles opposés d'une même principe dans le monde phénoménal. (…) La stigmatisation a toujours lieu instantanément et elle s' accompagne toujours, d'une douleur intense. (..) Il arrive souvent que la souffrance atteint un tel degré qu'elle arrache des cris à celui ou à celle qui l'endure. Pour nous en tenir à un exemple récent, celui du Padre Pio, nous verrons que ses confrères sont brusquement alertés par un hurlement qu'il pousse en tombant à terre. On se précipite, et on se constate qu'il git, ensanglanté, sur les dalles du Chœur. Les stigmates, là encore, sont apparus instantanément. (..) La légende veut que toute victime du vampire, mourant de ses attaques, devient vampire à son tour. (…) On peut donc admettre aisément que le vampire parvient à obtenir le dédoublement d'un sujet endormi, sujet qu' il veut attaquer pendant son sommeil. Et afin de le blesser à coup sûr, il le tire hors de son enveloppe charnelle, sachant (inconsciemment ou consciemment), que toute blessure du 'double' du dormeur se répercutera aussitôt sur le corps de celui-ci. " R. Ambelain, *Le vampirisme* (De la légende au réel), Paris, 1977, p. 180ss.

[191] Zie op deze website : Tekst 37 : Over : "De geheimen van Dr. Taverner", verhaal 1 : De vampier.

[192] R. Ambelain, *Le vampirisme,* (De la légende au réel), Paris, 1977, p. 182.

De medische wereld en de wetenschap kent hiervoor geen enkele verklaring. Psychologen spreken van een psychosomatisch fenomeen, een soort auto- of heterosuggestie. Men identificeert zich te intens met de lijdende Jezus. Ook niet gelovigen kunnen de stigmata vertonen. Een aantal psychiaters meent dat het om krankzinnigheid gaat. Gestigmatiseerde mensen lijken echter niet krankzinnig. De andere, occulte verklaring houdt het bij het stelen van fijnstoffelijke levenskracht. Men haalt die kracht niet alleen bij mensen, maar ook bij dieren of planten. De hoeveelheid gestolen energie is soms zo groot dat ze zich terug materialiseert als bloed en zweet. Dat zagen we bij Padre Pio. Waarom het zich toont zoals de wonden van Jezus, dat blijft een open vraag. Ook na de dood van deze gestigmatiseerden vertoont hun lijk de wonden. Hun lichaam blijft soepel en mooi. Men heeft de indruk dat ze slapen. Sensitieven en zieners klagen van een gevoel van vermoeidheid en uitputting dat van en uitgaat.

Rome zou zulke mensen heilig verklaren, niet om hun stigmata, wel om hun voorbeeldige levenswandel. Wat verwondert is het feit dat mensen die altruïstisch overkomen, ook zulke uitzuigers of uitzuigsters kunnen zijn. Met de levenskrachten van medemensen die zij onbewust stelen, doen zij schijnbaar ook goed! Enerzijds helpen ze hun medemens, maar anderzijds is die hulp niet onschuldig. Ze putten anderen uit, zelfs tot de dood.

"Wie mijn vlees eet en mijn bloed drinkt, bezit het eeuwig leven en ik zal hem of haar doen opstaan op de laatste dag", zei Jezus (*Joh. 6:54*). Na dit hoofdstuk over vampirisme wordt dat meteen duidelijk. Wij delen in zijn onuitputtelijke levenskracht.

7.4.1.k. De verschijningen in Lourdes aan Bernadette

Citeren we de officiële website van Lourdes die ons er verwelkomt : "De verschijningen van de Maagd Maria in 1858 trekken miljoenen mensen over de hele wereld elk jaar naar Lourdes om de gratie van deze plek te ervaren. Het Heiligdom van Onze-Lieve-Vrouw van Lourdes is vooral de plaats van genezing van lichamen en harten waar we nederig komen bidden tot degene die haar naam aan Bernadette Soubirous heeft geopenbaard: "Ik ben de Onbevlekte Ontvangenis". (…) Een gastvrije gemeenschap die pelgrims bedient. Het Heiligdom van Onze-Lieve-Vrouw van Lourdes is niet alleen een historisch monument dat in stand wordt gehouden; het is een levende plaats die jaar na jaar wordt getransformeerd om pelgrims van over de hele wereld beter te verwelkomen en iedereen kennis te laten maken met de historische

rijkdom en de universaliteit van de boodschap ervan. Tot zover deze website[193]

Bernadette Soubirous (1844/1879), de zienster van Lourdes, zag in 1858 tijdens het hoeden van vee, in een grot een dame verschijnen. Dit herhaalde zich nadien nog zeventien keer. Deze dame maakte zich kenbaar in de Occitaanse taal met de woorden : “Que soy era Immaculada Councepciou”, “Ik ben de onbevlekte ontvangenis”. Iets wat de toen veertienjarige Bernadette niet begreep en slechts vier jaar voordien in een dogma door Rome was bevestigd. Bij de derde verschijning hoorde Bernadette de dame zeggen: “Ik beloof je niet in deze wereld gelukkig te maken, maar wel in de andere”. Bernadette was bij herhaling ziek en stierf op 35-jarige leeftijd aan een longontsteking. Haar lichaam bleef na haar dood eveneens soepel. Wikipedia[194], de encyclopedie op internet, vermeldt hierover dat het in 1909 werd opgegraven en nog volledig intact was. Dit werd later één van de argument om haar in 1925 zalig te verklaren. In 1933 werd ze heilig verklaard.

7.4.1.l. Haar lichaam was mooi. Ook zij werd heilig verklaard.

Met grote tegenzin vatten wij dit tekststukje aan. Na wat vooraf ging stelt een aantal mensen zich ernstige vragen bij de heiligheid van Bernadette. Haar lichaam werd in 1909 opgegraven en was nog volledig intact. Welnu, volgens Ambelain, wijst het feit dat een gestorven lichaam niet bederft, op een vorm van vampirisering. Reuzengroot rijst dan de vraag of zulks ook voor Bernadette geldt. Maar juist op die vraag gaat de in 1997 overleden R. Ambelain in zijn boek, dat dateert van 1976, niet in. Bernadette Soubirous komt in zijn werk zelfs niet ter sprake. En dit niettegenstaande men in 1909 al wist dat haar lichaam gaaf bewaard was gebleven. Ambelain moet zich toch die vraag gesteld hebben, gezien de grondigheid van zijn overige zoekwerk. Hij had er ruimschoots de gelegenheid toe want Bernadette stierf in 1879. Misschien durfde hij als Fransman niets negatiefs over de Franse stad Lourdes zeggen. Hij was een erudiet man en was op het occulte terrein zeer goed thuis. Volgens Wikipedia was hij niet alleen een bekend Frans schrijver, maar ook een vrijmetselaar, een occultist en lid van een aantal esoterische broederschappen.

Toch zou het goed zijn dat er een duidelijke verklaring geworden wordt voor gestorven lichamen die tegen de natuurlijke gang van zaken in, decennia

[193] Bron : https://www.lourdes-france.org/
[194] https://nl.wikipedia.org/wiki/Bernadette_Soubirous

lang behoorlijk intact blijven. De vraag blijft : “Van waar komt die energie om ook na de dood het eigen lichaam intact te kunnen bewaren?” Is het een bovennatuurlijke aangelegenheid? Of is het veeleer een buitennatuurlijk gegeven? Voorzien zulke overledenen zich in uitgetreden toestand, via fijnstoffelijke weg, van de vereiste energie, een beetje zoals de ingesloten kikkers en hagedissen dat doen?

Sommigen hebben ook vragen bij de belofte die Bernadette van de dame die verscheen, te horen kreeg. “Ik beloof je niet in deze wereld gelukkig te maken”, zo klok het. Critici stellen dat dit niet de handelwijze van het opperwezen is (4.1.7.j.). Het is niet de Bijbelse God die de mensen ongelukkig maakt. Integendeel. Dat was o.m. de drogreden waarmee de moraalfilosoof E. Vermeersch de foutieve Godloochening van de Griekse denker Epicurus actualiseerde (6.6.1.), ofschoon hij veel beter kon weten. Zoals reeds gezegd voelen sensitieven zich in de grot van Massabielle, de plaats waar de verschijning zich voordeed, behoorlijk onwel.

Een aantal zieners stelt het veel scherper : “Vertrek naar Lourdes en ga ginds na hoe je jezelf voelt. Als ik daar een half uur ben, voel ik me doodmoe.” Zulke helderzienden beweren verder dat lang niet alle ‘heiligen’ zijn wat ze zich voorgeven te zijn. Ze wijzen er op dat geslepen geesten bij hun verschijnen zich een hemels uitzicht kunnen geven, maar eens je ze ‘doorprikt’, dat ze dan wel eens in afzichtelijke demonen kunnen veranderen. Dit ‘doorprikken’ zou slechts lukken door mensen die in hechte vriendschap met God leven, en die slechts na een herhaald Trinitair gebed, op een helderziende wijze de ware, eventueel demonische natuur van de verschijning onthullen. Dat heet ‘apocalyptiek’, het aan het licht brengen wat voor jan modaal verborgen blijft. Ze wijzen er verder op dat genezingen in Lourdes een variante kunnen zijn op het ons ondertussen zo bekende ‘do, ut des’ (5.5.1.a.).

Miljoenen mensen hebben Lourdes bezocht, officieel hebben er zich (in 2025) 72 mirakels voorgedaan. Waarschijnlijk zijn er nog een aantal onder de radar gebleven. Toch, zo vervolgen deze critici, lijkt de verhouding tussen de potentiële kandidaten en de mensen die effectief genezen zijn, niet zo hoopgevend. Zij vragen zich af of de aanhangers van een heidense religie, met dergelijke minimale resultaten, het heiligdom niet al lang zouden verlaten hebben. Zij herinneren er tenslotte aan dat zulke genezingen, wel eens buitennatuurlijk kunnen zijn, en dat ze dan slechts het huidige leven betreffen. Ze helen enkel het biologische lichaam, niet het fijnstoffelijke. Als

dit alles beantwoordt aan de waarheid, lijkt Lourdes niet echt de plaats om Trinitaire energieën te bekomen.

Anderen stellen dan weer dat het gebed van miljoenen gelovigen zoveel goede energie bij de grot opbouwt, dat zij er een krachtige collectieve gedachtevorm, een kunstmatig elementaal (3.2.2.) doen ontstaan en dat er op die wijze een soort van tegengewicht gevormd wordt. Dat kan dan de eventuele slechte uitstraling van de dame die verschijnt, verminderen of zelfs teniet doen. Dat is dan meegenomen, maar het is helemaal niet de bedoeling van een gebedsoord.

Hoe dan ook, zolang een éénduidige en rotsvaste verklaring uitblijft, zullen zeer zeker mensen als Ambelain, zijn gelijkgestemde denkers en mensen die beweren dat een bezoek aan zulke verschijningen verschrikkelijk vermoeit, of mensen die stellen dat het niet echt de maagd Maria is, met een gevoel van onbehagen achterblijven. De objectieve waarheid moet beslissend zijn.

7.4.2. Van woning verwisseld

A. de Rochas, (1837/1914) was een vooraanstaand Frans onderzoeker en verwierf bekendheid door zijn experimenten met betrekking tot de aura, reïncarnatie en paranormale fenomenen. Hij was hoofd van de Ecole Polytechnique in Parijs maar werd gedwongen om er ontslag te nemen omwille van zijn belangstelling voor occulte fenomenen.

In zijn boek, *l'extériorisation de la sensibilité*[195] stelt hij dat de hypnotiseur met zijn zielestof de gehypnotiseerde indringt, terwijl de zielestof van de gehypnotiseerde uittreedt, om plaats te maken voor die van de hypnotiseur. De hypnotiseur breidt zijn aura zodanig uit dat het fysische lichaam van de gehypnotiseerde hiervan geheel doordrongen wordt. Het is op een manier 'zijn' lichaam geworden. Daardoor juist kan de hypnotiseur zijn suggestie bij zijn patiënt waarmaken. Het gaat niet om een eigenlijke ruil, wel om een eenzijdige indringing. Het fijnstoffelijke lichaam van de gehypnotiseerde is op dat ogenblik uitgetreden.

Feldmann, *Occulte verschijnselen*[196], beschrijft een hypnotische proef waarbij de gevoelens van een gehypnotiseerde vrouw op een glas water worden overgebracht. Prikt men met een naald in het water, dan voelt de vrouw dit aan alsof men in haar lichaam prikt. Helderziend zal men het

[195] De Rochas, l'extériorisation de la sensibilité, Pygmalion, 1894.
[196] Feldmann, Occulte verschijnselen, Den Haag, Pax, 1949, 335.

uitgetreden lichaam van de vrouw rond het glas water geconcentreerd zien. Prikt men hierin dan kent deze 'prik' zijn weerslag in haar biologische lichaam. Het zal een kleine wonde vertonen. Het bestaan van zulke eenzijdige indringing willen we illustreren met enkele steekproeven.

7.4.2.a. Iemand 'trekt' aan mij.

M. Van Gestel, *Mijn kind ziet meer*[197], vraagt raad aan haar helderziend dochtertje. "Als ik me vervelend en moe voel en niet begrijp waaraan dat ligt, vraag ik of mijn dochtertje iets ziet. Vaak 'trekt' er dan iemand aan me, zoals zij dat noemt. Iemand die het moeilijk heeft, kan energie bij een ander 'aftappen'. Dat gebeurt meestal niet bewust. Het is te vergelijken met een hoge- en een lagedrukgebied. De energie stroomt automatisch naar de plek waar het minste energie is. Als de energie aan een persoon onttrokken wordt, kan deze daar moe van worden. Sommige mensen hebben duidelijk die uitwerking op me. Ik hoef ze maar aan de telefoon te hebben of bij ze op bezoek te gaan en ik krijg het gevoel alsof ik 'leeggezogen' word. Marieke kan me meestal vertellen wie er aan me trekt en wat ik eraan kan doen.

7.4.2.b. Het uitverkoren kind en de overleden lama

Jean-Marquès Rivière, *À l'ombre des monastères Tibétains*[198] vertelt. "De Umzé van het klooster, de vereerde en almachtige lama Mé Thôn-Tsampo is gestorven. Na 49 dagen in de onderwereld, de Bardo Todol, te zijn verbleven richt de Umzé zich opnieuw op een wezen dat door het lot werd gekozen. En dat op zijn beurt een levende boeddha zal worden. Volgens de riten der lama's werd zijn lijk zorgvuldig gebalsemd. Bijna naakt werd het daarna in de zittende meditatiehouding gezet. Vervolgens hebben de lama's en de magiërs, vertrouwd met astrologie, gezocht naar het levende wezen dat waardig zal zijn voor de volgende incarnatie van de lama Mé Thôn-Tsampo. Het is een jong kind van ongeveer 8 jaar, afkomstig uit een bescheiden landbouwersgezin in de buurt. Het lot en de sterren hebben hem eensgezind aangewezen".

Rivière beschrijft vervolgens hoe het kind van zijn ouders werd weggenomen en naar de tempel werd geleid waar tijdens een ritueel de overleden lama bezit zal nemen van het lichaam van het kind. Rivière vervolgt. "De vergelijking van het onschuldige en kinderlijke gezicht van voor de afgrijselijke ceremonie, en de hoge waardigheid erna, met de rustige bovenmenselijke beslistheid, dat was voor mij een mysterie. Het uitverkoren

[197] Van Gestel M, Mijn kind ziet meer, Een moeder vertelt over haar paranormaal begaafd kind, Ankh - Hermes, Deventer, 2000, 107.
[198] Rivière J.M., A l'ombre des monastères Thibétains, Paris, Attinger, 1930, 63-69.

kind zat in een hoek, weende en maakte zich zorgen. Traag en zingend komt de stoet dichter. Het kind wordt op een draagstoel verheven. Het is gespannen en bleek. Vervolgens wordt het kind op de gekruiste benen van het lijk gezet. Met een wit laken worden ze beiden afgedekt. Een zware, diepe stem van een andere lama citeert rituele teksten. Het is allemaal erg schrijnend en droef. Het lijkt wel een psalm, doordrongen van een diepe en eeuwige wanhoop.

En dan, plots klinkt er een verscheurende kreet. Het opzeggen van de rituele teksten wordt stopgezet. De lama's haasten zich en verwijderen het witte laken dat de beide lichamen bedekt. Ik zie dat het lijk omgevallen is. Het kind echter zit nu rechtop. De ogen schitteren. Het heeft plots een houding van absolute autoriteit en krachtige overwinning. Het kind staat op, gaat naar de geschrokken menigte en zegt: "Ik ben het, lama Mé Thon-Tsampo, geestelijke zoon van lama Khur Tchong Repa. Ik ben neergedaald, ik ben gekomen en verblijf nu midden onder u". In een wilde vervoering kijkt de kind-god in de toekomst. Alle naïviteit en kinderlijkheid zijn verdwenen.

De lama's hebben de gebedenstokjes en de theetassen van alle lama's bij elkaar gelegd. Hierin zijn, met opzet, de voorwerpen toegevoegd die aan de overleden en vereerde lama hebben toebehoord. Ik bemerk dat het kind, op verzoek van de raad der ouden, zich met een besliste stap naar de gewijde voorwerpen begeeft. Zonder aarzelen kiest hij er een vier- of vijftal uit. Hij neemt ze mee naar zijn troon verder in de tempel. Dan zegt het: "Dit is mijn gebedenstok, dat is mijn tas om thee uit te drinken, dit is mijn dordjé. (opm. een ritueel machtsvoorwerp)." Hij zegt dit alles op een streng bevelende toon. Er is geen twijfel meer mogelijk". Tot zover de tekst van Rivière.

Het kind wordt uit zijn lichaam verdreven en het fijnstoffelijke lichaam van de lama komt er voor in de plaats. Westerlingen die al te enthousiast en kritiekloos opgaan in de sereniteit en de vrede van het Boeddhisme, kunnen over het bestaan van dergelijke praktijken wellicht even nadenken. Men moet echt geen sensitief zijn om aan te voelen dat het 'uitverkoren' kind ernstig onrecht wordt aangedaan.

7.4.2.c. Een overgrootmoeder en haar achterkleinkind

Afrika, ten zuiden van de Sahara. Mama Montsho was stervend. Haar hart was zwart. Ze was haar hele leven al een kind van de nacht geweest. Ze had regelmatig aan haar goden het rode bloed van medemensen geofferd. Ze had dingen die het daglicht schuwden gevraagd, gekregen en bij

herhaling ook uitgevoerd. Nu vreesde ze haar komende oordeel. Ze vroeg haar goden bijstand. Konden ze haar in dit leven nog één laatste gunst verlenen. Echt de allerlaatste. Hoe ontkomen aan haar rechters? Konden haar goden haar één keer nog helpen? Maar kijk, had ze daar geen nageslacht? Was dat niet Kayla, haar jong en nog broos achterkleindochtertje? Dat kind had nog een lang leven in het verschiet. En indien de goden de overgrootmoeder nog één keer zouden bijstaan…

Mama Montsho was te zwak geworden om uit haar hut te komen. Even later lag ze verzonken in een diepe en ongewone slaap. Rond die tijd kreeg de kleine Kayla zeer hoge koorts. En nog wat later was mama Montsho niet meer. Vertrokken naar het land van haar voorvaderen. Ten minste, zo zei men dat. Maar was het de volle waarheid?

De kleine Kayla verloor die dag het bewustzijn. Dan maar snel naar de missiepost een paar dorpen verder. Een geneesheer-missionaris houdt er een klein hospitaal open. Daar aangekomen onderzocht de geneesheer Kayla, maar hij vond geen enkele reden voor de aanhoudende hoge koorts. Zo bleef het kind drie lange dagen roerloos liggen. De koorts steeg tot boven de 40 graden. Kayla's ouders bleven dag en nacht bij haar kind waken. En zie, de vierde dag stond het kind recht in bed en begon uitzinnig van vreugde te dansen. Genezen? Nee, verre van. De hoge koorts was er nog. Het was een bijzonder macaber zicht. Hoe kan een kind met zoveel koorts er eerst half dood liggen, en kort daarop staan dansen? Hoe overleeft de kleine Kayla dat? En wat is de reden voor deze griezelige vreugde? De geneesheer stond voor een raadsel? Dat had hij nog nooit meegemaakt. Hij gaf Kayla een kalmerend en koortswerend middel zodat zij kon rusten en haar zeer hoge koorts kon overleven. Kayla sliep in.

En zie, de volgende ochtend ontwaakte ze, en was geheel koortsvrij. Vermoeid, maar gezond nam zij voor het eerst in vijf dagen terug voedsel tot zich. En ze herstelde binnen zeer korte tijd volledig. Haar ouders konden hun geluk niet op. Ze hadden hun kind terug, volmaakt en gezond. Ook de dorpstovenaar begreep de vlugge genezing niet. In stilte dacht hij na. Hij vond het vreemd, dat in zijn kleine dorpsgemeenschap het overlijden van mama Montsho net samenviel met de ziekte van haar achterkleindochter Kayla. In gedachten zag hij terug het beeld van de overledene. Hij dacht aan haar angst voor haar nakende oordeel. En haar wens om hieraan te ontsnappen. Dan keek hij naar de kleine, gezonde Kayla die daar voor hem liep. Wat was ze fel veranderd. Was dat nog diezelfde Kayla? Wat leek ze toch op mama Montsho. Hij dacht lang na. "Wie is het nu eigenlijk die

gestorven is, en wie is het die blijven leven is?", zo vroeg hij zich af. En plots, plots begreep hij het. Een ware tragedie had er zich in zijn dorp afgespeeld. Maar daarover heeft hij nooit iets aan Kayla, aan haar ouders of aan de dorpsgenoten verteld.

7.4.2.d. Chnoem de pottenbakker

Joan Grant, *Eyes of horus*[199], vermeldt eveneens zulk een ziele-ruil. Haar boek is een autobiografie van een vorige belichaming in het oude Egypte. Het werk is zeer poëtisch geschreven. Vatten we samen wat ze over de Oudegyptische pottenbakker aan zijn draaischijf zegt.

Deze pottenbakker draait niet echt potten uit klei en leem, maar vormt de lichamen van de mensen zodat ze opnieuw kunnen incarneren. Als iemand op het einde van zijn leven dan weer overlijdt, stapt hij naar Chnoem, de pottenbakker, om zo snel mogelijk een nieuw lichaam voor hem op de schijf te laten zetten. Chnoem is wel erg oud, en wellicht stopt zijn wiel met draaien voordat jij aan de beurt bent. Maar zo lang hoef je echt niet te wachten. Je hoeft niet opnieuw geboren te worden. Nee hoor, je kunt je een eigen lichaam uitkiezen en ook de plaats. Wil je rijk zijn? Zoek dan een man uit die zijn schatkamers vol heeft staan met kruiken met goudstof. Neem zijn lichaam over en gebruik het als dat van jou. Dan kun je zijn rijke voedsel eten, zijn zachte wijnen op je tong proeven en van de gastvrijheid van zijn concubines genieten.

Sommige mensen hebben zichzelf beveiligd tegen onwettige overname, maar iemand die slim is, vindt altijd wel een deurtje dat de eigenaar in zijn gemakzucht heeft vergeten te sluiten. En de eigenaar moet alles wat hij bezit aan jou overdragen en kan niet zonder jouw toestemming terugkomen. In zijn lichaam kun je dan eten tot je oververzadigd bent. Dan kun je zijn lichaam verlaten, zodat hij op tijd terugkomt om de ellende in zijn buik te voelen. En als het je goed uitkomt dan kun je doden met de dolk in zijn hand. Maar dan ben jij weg als de soldaten komen om hem mee te nemen. Je kunt al deze geneugten hebben en nog duizend andere. Er zijn vele manieren waarop je kunt voorkomen dat er beveiligingen tegen jezelf worden ingezet. Dronkaards zijn gemakkelijk over te halen, sommige vrouwen ook. Als je deze dames vertelt dat malachiet hun ogen niet langer een jong aanzien geeft, doen ze hun deur open voor iedere marskramer die zegt dat hij jeugd in de aanbieding heeft". Tot zover dit uittreksel van Grant.

---

[199] Grant J., Ogen van Horus, Deventer, Ankh-Hermes, 1972, 108. (// Eyes of Horus, London, Methuen, 1942). Zie ook het boek : De 'homo religiosus' op deze site, 8.2.2. Zielestof ruilen, p. 336.

7.4.2.e. Mensen die met verboden zaken knoeien.

Lezen we van D. Fortune, *The Secrets of Dr. Taverner* [200] Het boek dateert van 1926. Daarin bundelde ze een aantal korte verhalen. We vatten het laatste verhaal uit dit boek, *Van woning verwisseld*, kort samen. Fortune nam hierin de rol aan van de verpleegster Rhodes.

Dokter Rhodes werkt in het hospitaal van dokter Taverner. Waar de reguliere geneeskunde soms tekortschiet, weet Taverner met zijn onconventionele methoden vaak toch problemen op te lossen. In zijn hospitaal verblijft een patiënt, een zekere Winnington, die niet alleen ziek is en kanker heeft, maar ook bevriend is met Taverner. Beiden maken deel uit van een loge, een soort grote broederschap. Winnington is verder goed bevriend met de hond van Taverner.

Tijdens haar dagelijkse wandeling ontmoet Rhodes nieuwe buren: Iris en John Bellamy. Iris is vriendelijk en helder van geest, maar John is zwaar ziek en cocaïneverslaafd. Hun huwelijk is, zo begrijpt Rhodes, een ware tragedie. Wanneer ze haar patiënt Winnington later meeneemt op een korte avondwandeling, ontmoeten ze Iris. Winnington raakt onder de indruk van Iris – en zij toont dezelfde ongewone interesse in hem. Rhodes neemt het hen niet kwalijk; Winnington is immers stervende en Iris leeft toch met een verslaafde man.

De volgende dag belt Iris wanhopig Rhodes op. John gaat achteruit. Omdat Taverner met vakantie is, gaat Rhodes op doktersbezoek bij de Bellamys. John blijkt een overdosis cocaïne te hebben genomen, maar is niet in direct levensgevaar. Terug in het hospitaal blijkt Winnington opvallend geïnteresseerd te zijn in de gezondheidstoestand van John. Wanneer Rhodes hierover niets zegt omwille van haar beroepsgeheim, grijpt hij haar hand en houdt ze even tegen zijn voorhoofd. Rhodes trekt snel terug, maar het is te laat. Winnington heeft de informatie gekregen die hij wou. Het is voor de sensitieve Winnington een vorm van heldere waarneming. Zo komt hij toch te weten wat er met de verslaafde John aan de hand is. “Cocaïne”, fluistert hij tevreden alsof dat precies was wat hij wilde weten.

In de dagen die volgen verslechtert Winningtons toestand. Ondertussen vertelt Iris aan Rhodes dat zij het “tweede gezicht” bezit, een soort helderziendheid, zoals vele mensen uit haar Schotse stamboom dat hebben.

---

[200] Fortune Dion, De geheimen van Dr. Taverner, Occulte novellen, Amsterdam, Gnosis, sd. (// The Secrets of Dr.Taverner, SIL Trading Ltd, 1990, of Alliance Press,U.S. 2000). Zie ook op deze website Tekst 38 : Over : “De geheimen van Dr. Taverner”

Ze zegt dat ze 's nachts de uitgetreden Winnington aan het voeteneinde van haar bed heeft gezien, alsof hij haar wilde bezoeken. Rhodes denkt dat Iris en Winningtons het wel eens te goed bij elkaar zouden vinden. Ze vermoedt dat beiden op elkaar verliefd zijn. Ze houdt echter haar vermoedens voor zichzelf.

Wanneer Winnington de volgende dag in een diepe trance gaat, hoort Rhodes het herkenbare "klik"-geluid van iemand die aan een uittreding begint. Ze had dit zo dikwijls waargenomen bij Taverner. Als hij uittrad vroeg hij haar om 'de wacht' te houden bij zijn lichaam. Als iets mis loopt kunnen zulke uittredingen levensgevaarlijk zijn. Winnington blijft uitzonderlijk lang buiten kennis. Ook dat kan gevaarlijk zijn. Uiteindelijk ontwaakt hij en is tevreden. Rhodes begrijpt niet waarom hij zo opgewekt is.

's Avonds meldt Iris dat Johns toestand weer ernstig is. Rhodes gaat bij de Bellamy's waken. Ze neemt haar hond mee. Die ziet voor de eerste keer de doodzieke John. John lijkt stervend. De hond reageert vreemd, alsof hij iets onzichtbaars herkent. Zoals wellicht bekend zien honden de fijnstoffelijke lichamen van uitgetreden mensen. Maar dan begint te hond te kwispelstaarten, als of hij het uitgetreden lichaam dat zich daar toont, wel herkent. Rhodes begrijpt het niet. Plots beseft ze dat de hond blij is omdat hij de uitgetreden Winnington ziet die weer eens Iris bezocht. Ze rent terug naar het hospitaal en treft Winnington nog steeds in diepe trance. Ze verwijt de comateuze Winnington dat hij zichzelf en anderen in gevaar brengt. Omdat ze hem niet wakker krijgt gaat ze weer naar Iris.

Wanneer ze daar aankomt, treft ze een wonderlijke situatie aan. John is volledig bij bewustzijn, opgewekt en drinkt thee, alsof hij plots genezen is. Rhodes begrijpt er niets van. Terug in het hospitaal ziet ze dat Winnington nog steeds buiten bewustzijn is. Dat is gevaarlijk lang. Dus besluit ze hem een injectie te geven die hem moet versterken. Op haar weg naar de apotheek van het hospitaal voelt ze dat ze gevolgd wordt door een nevel, het uitgetreden fijnstoffelijk lichaam van iemand. "Dat moet Winnington's geest zijn die terug in zijn lichaam wil", zo veronderstelt ze. Ze geeft zijn lichaam een injectie strychnine om zijn hart te versterken. Terwijl ze de injectie geeft, merkt ze tot haar tevredenheid dat de nevel in zijn lichaam glijdt. Uitgeput valt Rhodes in slaap.

De volgende ochtend ontwaakt Winnington. Hij is echter totaal veranderd. Hij beseft niet waar hij is, herkent Rhodes nauwelijks, en eist dat men hem onmiddellijk naar huis laat gaan. Dan blijkt dat niet de geest van

Winnington in het lichaam van Winnington ligt, maar wel die van… John Bellamy. Rhodes is verbijsterd.

Later die dag ontmoet ze Iris en John buiten op straat. Deze John is gezond, stevig op de benen, en praat opgewekt over een aanstaande tweede huwelijksreis. De situatie wordt voor Rhodes steeds vreemder.

Wanneer Taverner onverwacht terugkeert van vakantie, legt Rhodes hem alles uit. Taverner is geschokt wanneer hij hoort dat Winnington gedurende 24 uur uitgetreden was. “Dan moet hij eigenlijk dood zijn geweest” meent Taverner. Rhodes zegt dat er toch een geest in het lichaam is teruggekeerd. Taverner vermoedt meteen wat er mis is: Rhodes heeft nooit nagegaan welke geest in het lichaam kwam. Ze onderscheidde de etherische vormen niet van elkaar. Wanneer hij de patiënt opnieuw ondervraagt, antwoordt deze beslist: “Ik ben John Bellamy.”

Taverner en Rhodes houden beraad. Taverner meent dat de situatie moreel ingewikkeld is. Rhodes vindt dat de zielen moeten terugkeren naar hun eigen lichaam. Maar Taverner zegt dat hierdoor drie mensen ongelukkig zouden worden. Terwijl er nu twee gelukkig zijn, Iris en de “nieuwe” John. Enkel de ontheemde Winnington is helemaal niet blij. Taverner maakt bovendien duidelijk dat volgens de wet niets is geschonden: huwelijk en identiteit worden bepaald door het fysieke lichaam, niet door het fijnstoffelijke lichaam. Even later kwam het bericht dat Winnington zojuist was overleden.

“Nou, dat is dan tenminste opgelost,” zuchtte Rhodes, maar haar stem klonk niet overtuigend.

“Oh, denk je dat?” antwoordde Taverner. “De moeilijkheden beginnen nu pas. Zolang John Bellamy gevangen zat in een lichaam, wisten we tenminste waar hij was. Nu hij vrij is in de andere wereld, wordt het veel lastiger om hem daar te pakken te krijgen.”

“Denkt u dat zijn geest zal proberen tussen Iris en Winnington te komen?”

“Wat zou jij doen als je in zijn schoenen stond?”

“En toch vindt u die hele situatie niet immoreel?”

“Neen, zeker niet. Het heeft geen schade toegebracht aan de groepsziel - of, als je een andere term verkiest, aan de sociale moraal. Maar aan de andere kant loopt Winnington nu een groot risico. De vraag is namelijk of hij John van zich af kan houden, nu deze niet langer in zijn lichaam is. En als Winnington dat niet kan, wat dan? Vergeet niet dat het nog niet Johns tijd was om te sterven. Daarom blijft hij ronddwalen als een aan de aarde gebonden geest, net zoals bij een zelfmoordenaar. Weet je, ik denk dat kanker

een ziekte is van de fijnstoffelijke levenskrachten. Met andere woorden: de geest van Winnington, die nu Johns lichaam bewoont, is zwaar ziek. Maar als dat fijnstoffelijke lichaam kanker heeft, duurt het niet lang voordat het bijbehorende biologische lichaam die ziekte ook krijgt. Dat fenomeen heet repercussie. Dus zou de huwelijksreis van die twee tortelduifjes wel eens van korte duur kunnen zijn. En stel dat meneer Bellamy-de-tweede - Winningtons geest - eens aanlandt in het astrale, oftewel sterft zoals men dat noemt, wat zou Bellamy-de-eerste, Johns geest, hem dan te vertellen hebben? En wat zullen die twee dan met Iris doen? Gaan ze elkaar in haar nabijheid te lijf? Nee, Rhodes, er bestaat geen speciale hel voor mensen die met verboden zaken knoeien. Dat zou volstrekt overbodig zijn."

7.4.2.f. Tessa Neele uit Zuid-Afrika

W. Tenhaeff (1894/1981) was de eerste hoogleraar Parapsychologie aan de universiteit van Utrecht. In zijn boek, *Spiritisme*[201], schrijft wat volgt. In de avond van 3 december verliet Mrs. Christie haar huis in Sunningdale in overspannen toestand. Het overlijden van haar moeder en een verre van gelukkig huwelijksleven waren oorzaken van heel wat stress. Zij was aan slapeloosheid gaan lijden en voelde zich erg ongelukkig. Ze wilde zich van het leven beroven door met haar wagen ergens tegen aan te botsen. Ze geraakte van de weg en werd met het hoofd tegen het stuurrad geslingerd. Hierbij verloor ze een tijdje het bewustzijn. Toen zij ontwaakte verliet zij haar wagen en liep uren lang als een slaapwandelaarster rond. Ze doolde door Londen en kwam vervolgens in Harrowgate terecht. Daar nam zij haar intrek in een hotel. Hier liet zij zich inschrijven als mevr. Tessa Neele uit Zuid-Afrika.

Zij deed dit niet om haar familie en vrienden op een dwaalspoor te brengen, maar omdat zij inderdaad meende dat zij mevr. Tessa Neele was. Zij meende dat zij een weduwe was, die ook haar kind verloren had, maar geestelijk evenwichtig en blijmoedig bleef. In haar 'rol' van mevr. Tessa Neele voelde zij zich gelukkig. Alle zorgen en zwarigheden, die haar als mevr. Christie drukten, waren van haar afgevallen. Zij had geen enkele herinnering meer aan het leven als mevr. Christie. Ten slotte werd zij ontdekt en naar een psychiatrische inrichting gebracht, waar men haar behandelde en waar ze genas.

Tenhaef vermeldt het in zijn boek niet, of ze met haar genezing terug de oude tessa Meele was geworden, en of er ergens in Zuid-Afrika een weduwe Tessa Neele had geleefd of nog leefde, die een kind had verloren.

[201].Tenhaeff W., Het Spiritisme, s Gravenhage, Leopold, 1975, 151.

7.4.2.g. Gaan slapen als Serviër, opstaan als Engelsman.

Een nieuwsbericht van 18/10/2010[202] meldt wat volgt. De ouders van een Servische jongen schrokken zich een hoedje toen ze hun zoontje wakker maakten. De jongen van 11, die nog nooit een woord Engels had gestudeerd, sprak de taal plots vloeiend. “Onze zoon denkt dat hij een Engelsman is”, zegt zijn moeder. De 11-jarige Serviër Dimitrije Mitrovic plaatst de medische wereld voor een raadsel. Sinds hij op de bewuste dag wakker werd, droomt hij in het Engels. Hij spreekt de taal alsof hij nooit anders heeft gedaan. “Ik vloek zelfs in het Engels”, zegt Mitrovic.

In de krant “*The Mirror*” werpen enkele dokters hun licht op deze vreemde zaak. Volgens hen heeft de jongen een autistisch spraaktalent en is dat de reden van de spraakverandering. Sinds de jongen Engels praat, moeten zijn familieleden de hulp van een tolk inroepen om Mitrovic te begrijpen. “Ik kan wel een klein beetje Engels praten”, zegt zijn moeder, “maar onvoldoende om hem volledig te begrijpen.” De 11-jarige jongen probeert intussen de draad weer op te pikken en voordeel te halen uit zijn pas verworven talenkennis. “Zo heeft hij alle boeken van Harry Potter in het Engels voorgelezen aan zijn vrienden”, aldus zijn moeder. In de *Austrian Times* zegt Paunovic, professor in de Engelse taal, verbaasd te zijn over de zaak. “Het is echt fascinerend. Een uur lang hebben we met de jongen Engels gesproken en hij beheerst de taal beter dan ieder van ons. Het lijkt wel alsof het zijn moedertaal is.”

G. Van der Zeeuw, *Wonderen of wetten*[203], schrijft: “Wanneer in een volledige trance de bezielende geest bijvoorbeeld een Griek of een Engelsman was, dan zal hij door de mond van het medium respectievelijk Grieks of Engels spreken, ook al kent het medium die talen niet”.

Het verschijnsel om plots een andere taal te spreken zou nog zijn waargenomen. Men spreekt van glossolalie. Ook de Bijbel vermeldt zulk een talenwonder op Pinksteren. In *1Kor. 14:2* en *Hand. 1:13v*. lezen we: “Maria, de twaalf, en een aantal andere leerlingen waren op pinksterdag bijeen, rond 9.00 u. ‘s morgens (het ‘derde’ uur). Plots kwam vanuit de hemel een geluid als van een hevige rukwind die het hele huis waar zij zich bevonden, vervulde. Zij zagen tongen verschijnen. Men zou gezegd hebben dat het ‘vuurtongen’ waren. Deze spreidden zich en op elk van hen zette er zich een tong neer. Allen werden vervuld van de Heilige Geest en zij begonnen in vreemde talen

[202] 18/10/2010. Bron: http://www.deredactie.be/cm/vrtnieuws/ookdatnog/ODN_101018_ServEngels.
[203] Van Der Zeeuw G., Wonderen of wetten, Deventer, Kluwer, 1970, 138.

te spreken naargelang de Heilige Geest ze te vertolken gaf." Tot zover deze Bijbelse tekst.

7.4.3. Alain Remue: Het kwaad zat bij ons aan tafel.

De heer Remue was tot aan zijn pensioen in 2025 het hoofd van de cel 'Vermiste personen' in België. Deze werd in 1995 opgericht. In de vierde aflevering van de HLN-podcast *Diensthoofd Alain Remue gaat op pensioen*[204] verdiept hij zich in enkele moordzaken waar hij en zijn medewerkers bij betrokken waren. Remue is aan het woord.

"We hebben met x (een misdadiger) aan tafel gezeten. Daar heb ik in de meest ijskoude ogen gekeken, zwarte lelijke onwaarschijnlijke ogen, rare ogen, en ik denk dat R. (een collega) gelijk had. Als Satan echt zou bestaan, wat ik niet geloof, ik geloof niet in dat soort toestanden… ja, ik heb nooit zo'n slecht mens ontmoet, dan zat hij die avond bij ons aan tafel. De koude hing letterlijk in dat zaaltje. Ik heb in mijn carrière vaak aan de zwarte kant van de maatschappij gestaan. Ik heb dingen gezien die je eigenlijk niet zou mogen zien. Dode kinderen, ellende, miserie… Maar ik heb heel vaak ook slechte mensen ontmoet. Die avond hebben wij het kwaad in persoon ontmoet. Sinds die avond ben ik er meer en meer van overtuigd dat het kwaad bestaat in mensen. Het kwaad bestaat in personen. Dat is achteraf ook gebleken. (…) "Ja, x heeft nooit of nooit ook maar iets bekend. In mijn ogen is hij ook het archetype van psychopaat die levensgevaarlijk is. Hoe waanzinnig is dit nu weer. Hoe slecht kan iemand zijn? Hoe slecht kunt ge zijn om een kind zoiets aan te doen?" Tot zover de heer Remue.

De Weense psychiater S. Freud zei dat hij in de zielediepte van de mens 'eros' en 'thanatos', seks en dodingsdrift vond, waarmee hij te kennen gaf geen al te hoge verwachtingen van de mens te koesteren. In het fragment uit het interview met de heer Remue vinden we de beide elementen verenigd: verkrachting en wurging.

7.4.3.a. Les cultes de l'enfer

"Hoe slecht kan een mens zijn?" vroeg de heer Remue zich af, en velen doen dat met hem. Lezen we D. Cellura, *Les cultes de l'enfer*[205]. In het voorwoord zegt de auteur dat het om een onderzoek ging naar satanische sekten in de V.S. Wat hij er vaststelde, bevond zich aan de grenzen van wat een onderzoeker nog kan verdragen. Zijn getuigenissen overschrijden in hoge mate datgene wat bij Remue al zo vreselijk was. Het valt ons echt moeilijk

[204] https://www.hln.be/video/productie/alain-remue-we-zaten-met-satan-aan-tafel-1790275
[205] Cellura D., Les cultes de l'enfer, Spengler, 1993.

om er in deze tekst op in te gaan. Beste lezer of lezeres, geloof maar dat de werkelijkheid hier sterker is dan de verbeelding. Je wil echt niet weten op welke wijze jonge meisjes bij herhaling zwanger worden. En je wil al evenmin vernemen hoe hun baby's, kinderen van kinderen, om het leven worden gebracht en wat er met hun lijkjes nadien gebeurt. Wij herhalen met Remue: "Hoe door en door verdorven kan een mens zijn?"

Verwijzen we naar de Amerikaanse horrorfilm uit 1968, Rosemary's baby, die het verhaal brengt van een zwangere vrouw die vermoedt dat haar buren vreselijke dingen gaan doen met haar baby. Vatten we het scenario kort samen. Rosemary en Guy Woodhouse wonen in een oud appartement in New York. Daar ontmoeten zij hun buren, een ouder echtpaar. Al heel gauw vinden er mysterieuze gebeurtenissen plaats ; Een medebewoner sterft een vreemde dood, net als een goede vriend die onverwacht dood aangetroffen wordt. Ondertussen is Rosemary zwanger. Langzaam maar zeker begint ze zich te realiseren dat haar buren tot een satanische sekte behoren. Zij vermoedt ze dat haar man daar ook lid van is en met hen samenwerkt. Hierdoor raakt zij steeds meer overtuigd dat haar baby een kind van de duivel is.

De film *The Omen* uit 1976 vertelt het verhaal van Robert, een diplomaat wiens pasgeboren zoon sterft. Zonder dat zijn vrouw Catherine het weet, adopteert hij een andere baby: Damien. Deze jongen blijkt op 6 juni, de zesde maand, om zes uur geboren te zijn - een verwijzing naar het getal 666, symbool van het Beest uit de *Apocalyps,* het laatste boek uit de Bijbel dat de eindtijd ter sprake brengt. Naarmate Damien opgroeit, gebeuren er steeds meer angstaanjagende en buitennatuurlijke gebeurtenissen. Uiteindelijk ontdekt Robert dat zijn zoon de antichrist is en probeert hij hem te doden. Voordat hij hierin gelukt, wordt hij door de politie neergeschoten. Aan het einde van de film wordt Damien geadopteerd door de president, waardoor hij veel macht verwerft. De film eindigt met zijn duivelse glimlach, een teken dat het kwaad vrij spel heeft. Blijkbaar is niet elke baby die geboren wordt, een zegen voor zijn ouders en voor de mensheid.

J. Grant, *Meer dan één leven*[206], zegt dat ze als kersverse grootmoeder een kraamafdeling bezocht en hierbij helderziend een erg onaangename indruk kreeg van een bepaald kind. Ze schrijft: "De volgende baby, juist die nacht geboren, was een uiterst kwaadaardige man die mij vanuit een zuigelingenlichaam aanloerde, zo vol van boosheid dat ik het gevoel kreeg dat

[206] Grant J., Meer dan één leven, Deventer, Ankh-Hermes, 1973, 142. (// Many lifetimes, Victor Gollancz Ltd., London, 1968).

ik de mensheid een dienst zou bewijzen door hem het raam uit te gooien".

Reïncarnatie is voor vele zieners een feit. Een aantal van hen ziet bij hun medemens de rode draad die doorheen hun vele levens loopt. Ze beweren dat autisme, een levenshouding die een verhoogde kwetsbaarheid voor communicatie toont, kan - letten we op het voorbehoud - veroorzaakt zijn door negatieve ervaringen uit een vorig bestaan. Mensen met autistische neigingen zouden herhaaldelijk het slachtoffer geweest zijn van wandaden door anderen. Die hebben met hen zulke verschrikkelijke dingen gedaan, dat de enige verdediging waarover ze beschikten, erin bestond … zich af te sluiten en een wereld voor zichzelf op te bouwden waarin die verschrikkelijke dingen niet bestaan. Het ligt voor de hand dat ze, tot in de diepten van hun ziel, een grote nood hebben aan wat hieraan tegengesteld is: veel begrip en liefde.

Men kan, na heel wat schrijnende ervaringen moeilijk anders besluiten dat het kwaad, en de veroorzaker ervan, de duivel, wel degelijk een realiteit zijn. Met de regelmaat van een klok verschijnt er in één of ander tijdschrift wel een artikel over dit thema. Zoals in de inleiding van deze tekst gezegd, hoorden we een podcast over relieken[207] en verscheen er in het weekblad Knack een tekst getiteld: '*Satan leeft, vandaag misschien wel meer dan ooit'* [208]. In ons archief vonden we nog een oudere tekst uit hetzelfde weekblad, '*Van de duivel verlos ons, Heer'* [209]. Daarom lijkt het ons aangewezen wat langer stil te staan bij het ruimere thema 'religie'.

7.4.4. Knack 1: Van de duivel, verlos ons Heer.

Lezen we in Knack van 17 mei 1989, p. 24 e.v., auteur: Chris De Stoop. In de hoofding: "Er zijn nu elk jaar opnieuw tientallen aanvragen voor duiveluitdrijving, zegt het aartsbisdom. Een gesprek met de kerkelijke exorcisten Pater Debrabandere en pater Borsboom over het nieuwe offensief van Satan."

[207] Het uur van de waarheid, met Dennis van den Buijs. Hoe weet je of je relikwie echt is of niet? https://player.vrt.be/vrtnws/js/assets/soundWavesStatic.png VRTN Radio 5 April 2025.
[208] Jeroen de Preter in Knack van 26 oktober 2025: "Satan leeft, vandaag misschien wel meer dan ooit".
[209] Chris De Stoop in Knack van 17 mei 1989: "Van de duivel verlos ons, Heer".

KERK

Van de duivel verlos ons, Heer

Er zijn nu elk jaar opnieuw tientallen aanvragen voor duiveluitdrijving, zegt het aartsbisdom. Een gesprek met kerkelijke exorcisten over het nieuwe offensief van Satan.

Het is de tijd van het tweede Vaticaanse concilie, een tijd waarin de kerk zich een 'moderner' imago wou aanmeten en daarom meer en meer afstand wenste te nemen van praktijken zoals het exorcisme. De auteur is in gesprek met pater Borsboomt. Beperken we ons tot de voor ons relevante zinnen uit het interview.

Pater Borsboom (officieel exorcist in Brussel) is aan het woord.

"De felste tegenkantingen komen echter vanuit de kerk: zelfs hier in huis, dat vinden ze flauwe tovenaarspraktijken, dat ik de handopleggingen doe en zo. Ze geloven niet meer in de Bijbel" (…)

Chris De Stoop : - Er zijn ook valse exorcisten, charlatans?

Pater Borsboom : - Natuurlijk. (…) In Nazareth was er vroeger een hele goede exorcist, en priester, maar ik weet niet of hij door het bisdom Gent was aangesteld. Hij is een jaar of vijf geleden veroordeeld voor oplichterij, omdat hij geld vroeg, en is in de gevangenis beland. (p.28).

Opm.: Wat pater Borsboom hier zegt over de priester uit Nazareth is flagrant onjuist. We komen er zo dadelijk op terug. "De felste tegenkantingen komen echter vanuit de kerk", zo stelde Pater Borsboom. Onmiddellijk daarna voegde hij de daad bij het woord door zijn collega, 'een hele goede exorcist' zoals hij zelf zegt, te belasteren. Dat hij hiermee in tegenspraak is met zichzelf dringt blijkbaar niet tot hem door.

7.4.4.a. Knack van 31 05 1989: Lezers schrijven.

Geven we hieronder enkele reacties van lezers in de rubriek: 'Het laatste woord'.

Exorcisme (3)

Waar uw blad zich toch tot min of meer geëvolueerde lezers richt, begrijp ik de bedoeling van het wederinvoeren van de duivel niet. Als een aantal mensen absoluut terug naar de middeleeuwen willen, dan is daar niet veel tegen in te brengen. Maar dat wil niet zeggen dat je het gezond verstand van het overige gedeelte van de bevolking op de proef moet stellen. Ik vraag Satan, Lucifer en de rest zich in de kortste keren, en deze keer dan ook zeer concreet, te manifesteren. *J.N., Boechout.*

Exorcisme (3)

Waar uw blad zich toch tot min of meer geëvolueerden richt, begrijp ik de bedoeling van het wederinvoeren van de duivel niet.

Als een aantal mensen absoluut terug naar de middeleeuwen willen, dan is daar niet veel tegen in te brengen. Maar dat wil niet zeggen dat je het gezond verstand van het overige gedeelte van de bevolking op de proef moet stellen.

Ik vraag Satan, Lucifer en de rest zich in de kortste keren, en deze keer dan ook zeer konkreet, te manifesteren.

J. Nelis, Boechout.

Een reactie van de webmaster.

Beste J.N., het antwoord van een ziener zou wellicht als volgt luiden. Als u uw wens tot manifestatie met voldoende wilskracht, inzicht en emotie formuleert, maakt u een grote kans dat hieraan zal voldaan worden. Indien u helder-voelend of helderziend zou zijn, had u wat u opgeroepen had, in een fijnstoffelijke gedaante zeker naast u zien staan. Sensitieven en zieners zouden zeggen dat uw aura er plots donkerder en zwaarder op geworden is. Mocht u dat toch nog niet zelf ervaren, geen nood. Wacht rustig af. Na uw dood bent u bevrijd van de beperkingen van tijd en ruimte die uw stoffelijk lichaam u oplegt, en kan u in uw fijnstoffelijk lichaam zelf, om het met uw woorden te zeggen, 'in de kortste keren' en 'heel concreet' zien wat u - eveneens fijnstoffelijk - opgeroepen hebt. Mocht dit antwoord wat cynisch overkomen, dan willen wij ons hier al onmiddellijk voor verontschuldigen. Dat was niet onze bedoeling. Wel zouden we voorstellen dat u uw uitspraak even in beraad houdt. Wat u tot aanschijn wil brengen is één ding, het terug ongedaan maken is echter een heel ander verhaal. Mogen we een suggestie geven? Vraag met nog meer wilskracht, inzicht en emotie aan de hemel om van deze akelige wezens verlost te worden. Het helpt wellicht als u bij wijze

van verontschuldiging een gemeend gebed tot de hemel zegt, in de stijl van: “vergeef het me, ik kende die wereld helemaal niet en ik wist toen echt niet wat ik schreef”.

Beste J.N., na je beraad en na lezing van deze volledige tekst “*Het dynamisme van de religie*” merk je toch wel dat je met je standpunt enkel ruimte geeft aan dat wat we de ‘natuur’, noemden (3.1.), met uitsluiting van de buiten-en bovennatuur (3.2. en 3.3.). Je reduceert de werkelijkheid tot dat wat je voorkeur is (6.4.1.c.). Dat is je goed recht en dat willen we respecteren. Maar vanuit de logische hoek blijft het een ideologische, geen methodische stellingname (3.1.2.). Je bent echter verre van alleen. Zelfs een aantal kerkelijke gezagsdragers en mensen die heel wat beter zouden moeten weten, redeneren zo. Voor hen is het zout der (1.2.) aarde behoorlijk krachteloos geworden, ze leven, om het met Hegel te zeggen, in een cultuur zonder mystiek, zonder allerheiligste.

7.4.4.b. Reacties van lezers in Knack van 5 09 1989.

Exorcisme (1)

Exorcisme (1)

Van een aantal lezers en lezeressen die het artikel „Van de duivel, verlos ons Heer" gelezen hebben (Knack nr. 20) heb ik te horen gekregen dat mijn persoon waarschijnlijk bedoeld wordt met de passus „in Nazareth was er vroeger een hele goeie exorcist, een priester, ... Hij is een jaar of vijf geleden veroordeeld voor oplichterij, omdat hij geld vroeg en in de gevangenis beland."

Ik hoop nooit geld gevraagd aan diegenen die op mij beroep deden. Als iemand geld gaf, gebeurde dat uit volkomen vrije wil. Verre van ooit in de gevangenis beland te zijn, ben ik nooit beschuldigd, door wie ook.

Pater Borsboom moet iemand anders bedoeld hebben, maar ik stel vast dat men mij, niettegenstaande gebrek aan bewijs, toch verdenkt.

A. T'Jampens, Nazareth.

Van een aantal lezers en lezeressen die het artikel “Van de duivel, verlos ons Heer” gelezen hebben (Knack nr. 20) heb ik te horen gekregen dat mijn persoon waarschijnlijk bedoeld was met de passus “in Nazareth was er vroeger een hele goeie exorcist, een priester, … Hij is een jaar of vijf geleden veroordeeld voor oplichterij omdat hij geld vroeg en in de gevangenis is beland.”

Ik heb nooit geld gevraagd aan diegenen die op mij beroep deden. Als

iemand geld gaf, gebeurde dat uit volkomen vrije wil. Verre van ooit in de gevangenis beland te zijn, ben ik nooit beschuldigd, door wie ook.

Pater Borsboom moet iemand anders bedoeld hebben, maar ik stel vast dat men mij, niettegenstaande gebrek aan bewijs, toch verdenkt.

A. T'Jampens, Nazareth.

Exorcisme (2)

Exorcisme (2)

Met deze brief wil ik getuigen dat ik pastoor T' Jampens, die in Nazareth woont, al acht jaar ken. Naar mijn weten heeft die pastoor nooit in de gevangenis gezeten en is hij nooit aangehouden wegens oplichterij.

Integendeel, pastoor T'Jampens heeft de mensen altijd vrijwillig geholpen, zonder winstbejag. Zelf ben ik jarenlang erg ziek geweest. De beste specialisten waren radeloos, maar dankzij pastoor T' Jampens ben ik er langzamerhand door gekomen.

Hij heeft mij nooit een frank aangerekend en volgens mij is hij de eerlijkheid zelf. Kunt u mijn grote verontwaardiging begrijpen toen ik toevallig het bovengenoemde artikel las ?

F. Compenolle, Zaventem.

Men deze brief wil ik getuigen dat ik pastoor T'Jampens, die in Nazareth woont, al acht jaar ken. Naar mijn weten heeft die pastoor nooit in de gevangenis gezeten en is hij nooit aangehouden wegens oplichterij.

Integendeel, pastoor T'Jampens heeft de mensen altijd vrijwillig geholpen zonder winstbejag. Zelf ben ik jarenlang erg ziek geweest. De beste specialisten waren radeloos, maar dankzij pastoor T'Jampens ben ik er langzamerhand doorgekomen.

Hij heeft mij nooit een frank aangerekend en volgens mij is hij de eerlijkheid zelf. Kunt u mijn grote verontwaardiging begrijpen toen ik toevallig het bovengenoemde artikel las?

F. Compenolle, Zaventem

Reactie van de webmaster.

De titel van het interview '*Van de duivel verlos ons Heer*' stond in de bewuste Knack in grote letters weergegeven. De rechtzetting die priester T'Jampens aan de redactie schreef, stond heel wat minder opvallend bij de reacties van de lezers. Na het verschijnen van het interview ondervond priester T'Jampens gedurende zijn verdere leven, heel wat achterdocht bij collega's, parochianen, dorpsgenoten en bekenden, ook van ver buiten zijn dorp.

7.4.4.c. Reacties van lezers in Knack van 16 augustus 1989.

Exorcisme

Exorcisme

In uw artikel „Van de duivel, verlos ons Heer" (Knack nr. 20) heb ik met verbazing gelezen, hoe men op een geraffineerde wijze, een consciëntieus man aanvalt en dit via de pers.

Hoewel er inderdaad charlatans zijn, die zich via reklameblaadjes aanprijzen als exorcist of wat dan ook, is het ongeoorloofd, juist na deze negatief klinkende zin, over een heel goeie exorcist, een priester uit Nazareth, te schrijven.

Zelf ben ik oud-kursist filozofie, een vak dat door deze priester gedoceerd werd. Ik ken hem dus goed.

Ik weet, samen met vele andere kennissen en vrienden van hem, dat deze man nooit één frank gevraagd heeft of zal vragen voor zijn hulp. Integendeel, heel wat mensen zijn financieel door hem uit de put geholpen. Eerst deze priester met lof betuigen als goed exorcist en dan aanvallen met leugens (oplichterij en gevangenis), is een sterk staaltje van venijn.

Als kristelijk mens stel ik mij de vraag of dit ruikt naar sensatie om uw weekblad te doen verkopen, of gaan sommige mensen van de clerus hun boekje te buiten ?

Tekstanalytisch bekeken, is dat laatste stukje, uitgesproken door Borsboom, over deze priester uit Nazareth, een gemene streek. Moet ik weer eens konstateren dat sommige kerkelijke mensen allesbehalve kerkelijk zijn ?

L. Vanderauwera, Sint-Katelijne Waver.

In Uw artikel "Van de duivel, verlos ons Heer" (Kanck nr. 20) heb ik met verbazing gelezen, hoe men op een geraffineerde wijze, een consciëntieus man aanvalt en dit via de pers.

Hoewel er inderdaad charlatans zijn die zich via reclameblaadjes aanprijzen als exorcist of wat dan ook, is het ongeoorloofd, juist na deze negatief klinkende zin, over een heel goeie exorcist, een priester uit Nazareth , te schrijven.

Zelf ben ik oud-cursist filosofie, een vak dat door deze priester gedoceerd werd. Ik ken hem dus goed.

Ik weet, samen met vele andere kennissen en vrienden van hem, dat deze man nooit één frank gevraagd heeft of zal vragen voor zijn hulp. Integendeel, heel wat mensen zijn financieel door hem uit de put geholpen. Eerst deze priester met lof betuigen als goed exorcisten dan aanvallen met leugens (oplichterij en gevangenis), is een sterk staaltje van venijn.

Als christelijk mens stel ik mij de vraag of dit ruikt naar sensatie om uw weekblad te doen verkopen, of gaan sommige mensen van de clerus hun

boekje te buiten?

Tekst-analytisch bekeken, is dat laatste stukje uitgesproken door Borsboom, over deze priester uit Nazareth, een gemene streek. Moet ik weer eens constateren dat sommige kerkelijke mensen alles behalve kerkelijk zijn?

L.V., Sint-Katelijne Waver

Tot zover de tekst van Knack "Van de duivel, verlos ons heer" (17 mei 1989) en de reactie van enkele lezers.

7.4.4.d. Een getuigenis van de webmaster van deze site

De lessen filosofie van priester T'Jampens hebben we gedurende meer dan dertig jaar gevolgd en we hadden vele privé gesprekken met hem. We erfden kort na zijn dood zijn legaat. Dit bestond, naast vele handgeschreven nota's, eveneens uit ongeveer zesduizend boeken. Deze houden verband met religie en filosofie. In een aantal ervan schreef hij bedenkingen en verbeteringen, ook als het om auteurs met wereldfaam ging. "Zij zien enkel de profane, niet de sacrale zijde", zuchtte hij dan.

Hij kocht vele boeken want hij wilde dat de cursisten filosofie aan het HIVO, het Hoger Instituut voor Opvoedkunde te Antwerpen, met de laatste filosofische stromingen zouden vertrouwd zijn. De cursussen die hij telkens zelf samenstelde beslaan doorheen al de jaren ongeveer tienduizend (!) bladzijden. Elke cyclus van de drie jaar durende opleiding herschreef en actualiseerde hij deze cursussen. Wij digitaliseerden ze en zette ze op deze website zodat elkeen ze kan raadplegen en kan downloaden. De cursisten betaalden enkel de prijs van het kopieerwerk. Een cursist nam elke cyclus opnieuw deze taak op zich. Wat in het legaat van deze prof aan belangrijke handgeschreven teksten te vinden was, werd eveneens op de website gezet.

Een aantal van de paranormale genezingen die hij verrichte, staan in deze teksten en in het boek '*De Homo Religiosus, religie als ervaarbare krachtwerking*'[210] vermeld. Hij zei steeds dat de vereiste energie van de H. Drie-eenheid kwam. Hij noemde zichzelf slechts een middelaar. Als een echte Ebed Jahweh, als een lijdende dienaar, nam hij de kwaal van zijn naaste op zich, en verwerkte ze op een versnelde wijze. Hij was er telkens enige tijd behoorlijk ziek van. Daar waar de medische wetenschap oordeelde dat er voor een bepaalde zieke geen hoop meer was, ging hij aan het werk. We horen het

[210] Zie op deze site het integrale boek: De Homo Religiosus, religie als ervaarbare krachtwerking.

hem nog zeggen: “Ik ben er niet echt ziek van en ik ga niet dood, maar het doet verschrikkelijk pijn. Het zweet staat me dan op het voorhoofd.” Hij deed dit alles uit liefde voor zijn medemens. Dit helende werk moest overigens in alle stilte gebeuren. België heeft immers wetten die zulke praktijken verbieden. Blijkbaar veroordeelt onze cultuur dit heilzame gebruik van fijnstoffelijke energieën, omwille van misbruiken door malafide derden. Toch zullen heel wat niet-Westerse culturen zulk een wetgeving met verbazing en ongeloof aanhoren. Ze zullen zich bezorgd afvragen of wij dan geen systeem hebben om ook hier het kaf van het koren te scheiden.

Besluiten we dit hoofdstukje over deze getuigenissen dan maar met een vrome wens? Zou het niet veel eerlijker en logischer zijn te oordelen aan de hand van de bereikte resultaten, en niet voort te gaan op ongetoetste vooroordelen? Verwijzen hiervoor b.v. naar *Mattheus 7:15/20* waar de evangelist het heeft over het enige beginsel der logica dat Jezus aanbevolen heeft: “Aan hun vruchten zult gij ze kennen”.

7.4.5. Knack 2: ‘Dit is nu al de eeuw van de duivel’

In Knack van 25 oktober 2025 titelt auteur Jeroen de Preter: Exorcisme is alom tegenwoordig: ‘Dit is nu al de eeuw van de duivel’.

In de hoofding lezen we: “In *‘Uitdrijven, een beknopte geschiedenis van het exorcisme’*[211], laat historicus Kristof Smeyers zien hoe zowel wetenschap als kerk hebben geprobeerd de duivel een kopje kleiner te maken. Tevergeefs. Satan leeft, vandaag misschien wel meer dan ooit.”

Volgens de redacteur heeft Historicus K. Smeyers het hierbij niet over de duivel als metafoor, maar wel als een bestaand figuur die bezit kan nemen van de mens. Smeyers getuigt in dit interview[212] dat ook op onze dagen het exorcisme nog alomtegenwoordig is. De indruk die wij, verlichte geesten, zouden hebben dat we het irrationele geloof in de duivel zouden zijn ontgroeid, is volgens hem vals. Hij steunt zich o.m. op het feit men in de abdij van Averbode jaarlijks meer dan duizend verzoeken tot exorcisme ontvangt. En dit niettegenstaande het feit dat de kerk naar het einde van de jaren zestig, de tijd van het tweede Vaticaanse concilie (1962-1965), meer en meer afstand wenste te nemen van deze praktijken. Rome wilde zich toen met het zogenaamde ‘aggiornamento’ wat meer aan de moderne tijdsgeest aanpassen. Als het irrationele geloof in de duivel vals is, zoals de auteur beweert, mogen we dan besluiten dat voor hem het rationele geloof in de duivel terecht is?

---

[211] Kristof Smeyers, Uitdrijven, een beknopte geschiedenis van het exorcisme, Otheo Books, 288 blz.

[212] https://www.knack.be/nieuws/belgie/maatschappij/exorcisme-dit-is-nu-al-de-eeuw-van-de-duivel/

De aandacht die het exorcisme de laatste decennia in de pers krijgt, is niet nieuw. De succesrijke horrorfilm 'The exorcist' uit 1973 is daar wellicht niet vreemd aan. Smeyers vermeldt in zijn boek een aantal van deze praktijken zoals die zich in de loop der eeuwen hebben getoond. Op de vraag of zulk een exorcisme nu werkelijkheidswaarde heeft of niet, neemt de auteur geen standpunt in. "Verwacht geen uitspraken over de vermeende authenticiteit van een duiveluitdrijving", zo lezen we in zijn boek (p. 17). Maar als hij hier geen standpunt inneemt, lijkt dit in tegenspraak met zijn bewering dat het geloof in de duivel terecht is. Die vraag heeft ons overigens bij de lezing van zijn boek voortdurend bezig gehouden.

Dat de auteur niet dieper op het exorcisme ingaat lijkt ons een gemiste kans. Daar waar Paus Franciscus onomwonden zei dat de duivel wel degelijk bestaat, had Smeyers het over "*een probleem dat de katholieke kerk, en bij uitbreiding alle godsdiensten maar niet opgelost krijgen*". Maar als Smeyers zelf hierin geen standpunt inneemt, brengt hij ons dan dichter bij een antwoord? Hij onderzoekt toch de geschiedenis van religie, magie en wetenschap aan de katholieke universiteit te Leuven? Misschien hadden sommigen wel meer duidelijkheid van hem verwacht. Op de achterflap van zijn boek lezen we dat het om "een meeslepen verhaal gaat dat handelt over de kracht van een rite, en dat de geschiedenis van het uitdrijven aan een aantal grote vragen raakt, vragen die ons ook vandaag nog bezighouden". Maar juist op die grote vragen gaat de auteur helemaal niet in.

Smeyers vermoedt dat mensen die voor een exorcisme kiezen, niet noodzakelijk geloven dat de duivel bestaat. Tot zulk een uitdrijving besluiten met als enige motivering 'baat het niet, dan schaadt het niet' zoals we in het boek lezen, is niet echt een overtuigende en logische keuze. Zulk een houding lijkt ons juist wel een irrationeel geloof. Men kan niet tegelijkertijd geloven en niet geloven. Of er met het geloof aan het objectieve bestaan van het kwaad nu werkelijkheid mee gemoeid is of niet, laat de auteur dus onbeantwoord. Maar als je het al of niet bestaan van de duivel in het ongewisse laat, dan kan je evenmin stellen dat de 21ste eeuw nu al de eeuw van de duivel is. Want dan heb je evenveel recht om te beweren dat onze eeuw die van een niet bestaande duivel is. En hoe kan hij dan in onze tijd de oorzaak van enig probleem zijn?

"Men kan niet tegelijkertijd geloven en niet geloven", zo schreven we. En de variante hierop luidt: 'Baat het niet, dan schaadt het niet'. Maar wie zo spreekt is niet vertrouwd met het oordeel van God. Het heilige is tweesnedig,

voor wie in vriendschap met God leeft is het heilstichtend, voor de ongelovige is het onheilstichtend. Het ontvangen van genade is geen mechanistisch gebeuren. Nog anders gezegd: een helende kracht heeft een omgekeerd effect bij wie ze slecht opvangt. Sint Paulus wist dit zeer goed. In *1 Kor 11:27/30* zegt hij: "Wie op onwaardige wijze het brood eet of de kelk drinkt, wie op onwaardige wijze deel neemt aan de eucharistie, bezondigt zich aan het lichaam en het bloed van de Heer. Laat dus iedereen zichzelf onderzoeken en dan pas eten van het brood en drinken van de kelk. Want wie eet en drinkt, eet en drinkt zich een oordeel. Daarom zijn er onder u zoveel zwakken en zieken en zijn er zovelen ontslapen."

Op die vraag: 'Bestaat het kwaad, en meteen de duivel, ja of neen?, daar zijn we in deze tekst al uitvoerig en met een overtuigend 'ja' op ingegaan. En we vervolgen die weg.

Men beweert dat bezetenheid heden een eerder marginaal verschijnsel is. Daar is niet iedereen het mee eens. Een aantal exorcisten weet heden gewoon niet waar eerst te beginnen. Mogelijk bestaan hier twee verschillende opvattingen. Bezetenheden zoals die in de film 'The exorcist' eerder gewelddadig worden voorgesteld zullen eerder uitzonderlijk zijn. Daarvan kan men best beweren dat ze marginaal zijn. Maar kijken we naar mensen met psychologische of zelfs psychiatrische problemen. Die zijn heel wat talrijker, zodat zulke 'patiënten' meestal eerst een hele wachtlijst moeten trotseren.

De mens is een burger van twee werelden, zo stelden we (4.1.1.). De medische wereld kijkt naar de fysiologie van de hersenen en behandelt psychische problemen vanuit biologische, psychologische én sociale invalshoeken. We noemden dit een inwerken op het natuurlijke niveau van de werkelijkheid. Bevoegde zieners en de exorcisten doen dat vanuit het fijnstoffelijke gezichtspunt. Buiten-Bijbelse religies lossen problemen op via het buitennatuurlijke niveau, De Bijbelse religie handelt op het bovennatuurlijke niveau. Is de aura gezuiverd, dan heeft dit zijn weerslag op het biologische lichaam.

Het komt ons voor dat beiden, de medische wetenschap en de paranormale werkwijze complementair kunnen zijn. Laten we in de eerste plaats de wetenschap haar werk doen. Ze is op haar terrein bijzonder bekwaam en verdient alle respect. En wat zou er toch verkeerd aan zijn, zo de gelovige ook nog bidt voor de eigen genezing zoals we dat nog zullen merken in de getuigenis van Sofie (9.5.1.). Of wat doet men fout als men bidt voor de genezing van een medemens? Eventueel kan men ook hulp zoeken

bij iemand die in dat fijnstoffelijke niveau thuis is, zoals een goed magnetiseur of een bekwaam exorcist? Met deze veel ruimere opvatting over bezetenheid, is het niet meer zo moeilijk om te beamen dat ze toch veel frequenter voorkomt dan de al te spectaculaire vormen ervan.

7.5. Demonie

Deze term kan omschreven worden als een "blinde drang" ten overstaan van alle geestelijke ideeën en waarden, die de ganse werkelijkheid doorvaart. Men kent geen geweten, geen waarden. Men handelt nu eens goed, zonder dit te beseffen, dan sticht men kwaad, eveneens zonder er zich rekenschap van te geven. Men is nog niet aan een gewetensvol besef toe. Het is eigen aan heel wat wezens die daarom 'demonisch' genoemd worden. Kristensen sprak van 'de harmonie der tegengestelden' (5.2.). Jezus had het over 'de elementen van deze wereld'.

Mevrouw Boulanger sprak m.b.t. de kumari-religie (5.1.7.) van een scheppende en afbouwende energie die de wereld beheerst. Een energie die de wereld doet ontstaan, maar deze ook dreigt te vernietigen. Heel wat buiten-Bijbelse religies verzoenen zich met de gedachte dat iets wordt opgebouwd, maar daarna ook wordt afgebroken. Men spreekt van een cyclische opvatting van de sacrale geschiedenis. De neergang is inherent aan de opgang.

Verwijzen we naar Goethe's *Faust*. Het is de titel van Goethe's dichtwerk, maar ook de naam van de hoofdpersoon ervan. Goethe bewerkte hierin de oude Faustlegende. Faust verlangde kennis en macht, groter dan die van de mensen. Iets wat niet direct van enige nederigheid getuigt. Daarom sluit hij een overeenkomst met de duivel. Faust verkrijgt gedurende enige tijd wat hij verlangt, maar moet in ruil zijn ziel aan de duivel geven. Een dergelijk verhaal hebben we al eerder ontmoet. De demon Mefistofeles verwoordt die op- en neergang van het leven als volgt: "Ik ben de geest die steeds ontkent, en dat met recht. Want alles wat ontstaat, is waard dat het te gronde gaat. 't Waar beter dus dat niets ontstond. Zo is dan alles wat gij als zonde, verderf , kortom als 't boze kent, mijn eigenaardig element". Men kan de demonie nauwelijks beter omschrijven.

Het bedrog der Goden

W.B. Kristensen, *Verzamelde bijdragen tot kennis der antieke godsdiensten*[213], heeft het over de demonie zoals ze te vinden is in de

[213] Kristensen W.B., Verzamelde bijdragen tot kennis der antieke godsdiensten, Amsterdam, 1947, N.V. Noord-Hollandsche Uitgevers Mij, 105/124 en 272.

archaïsche, antieke en klassieke religies. Vatten we samen. Hij schrijft dat een demonisch-goddelijk archaïsch wezen de mensen bedrogen heeft met een voor alle tijden geldend noodlottig gevolg. Wat niet belet dat dezelfde mensen hem niet als vijand - zonder meer - duiden maar als “de bijzondere machthebber”. We sommen op.

- Babylonië. Ea is de antieke Babyloniërs meer nabij dan de rest der goden en godinnen. Hij geldt als hun schepper en beschermer. Hij redde bijvoorbeeld het leven uit de zondvloed, uit de totale ondergang. Doch door een listig bedrog heeft hij ooit alle mensen aan de dood onderworpen. Demonische godheden beheersen de Babylonische mythologie. In Anu, de Babylonische god van het heelal, waren alle goddelijke energieën verenigd, zowel de energieën die het goede stichten, als de energieën die het kwade veroorzaken. Hij was de universele lotsbepaler. Heil en onheil gingen van hem uit. Menselijke wensen en idealen waren voor de wereldleider geen wet. Zijn natuur was demonisch, ondoorgrondelijk en onberekenbaar. Dit betekent dat Anu zich, als het erop aankwam, niet aan redelijkheid of geweten stoorde.

Kristensen vervolgt: “Dit type van godsvoorstelling was bij de meeste oude volken bekend en deed zich vooral in de verhouding tot de hoogste godheden gelden. De god van Job, de Griekse Zeus, de dubbele Fortuna in Rome, de Indische Varuna, en zelfs de Perzische Ahura Mazda, allen vertonen ze soeverein het lot van de mens, Heil en onheil waren van hem afkomstig, ook de ondergang en opgang, de tegenstellingen die het blijvend leven der wereld uitmaken. De wil van deze godheden was het noodlot, goddelijk maar onmenselijk. Rechtvaardig in de gewone zin van dat woord waren de godheden niet. Door hun handelwijze verloochenden zij de wetten die zij nochtans voor de mensen hadden vastgesteld. De mensen waren zich van deze tegenstrijdigheid in het ‘goddelijke’ wezen volkomen bewust”. Kristensen beweert dat ook de God van het Job even tweesnedig was. Dit berust op een verkeerde duiding want, al lijkt het erop dat uit Gods hand zowel een goed als een kwaad lot voortkomen, toch is de Bijbelse God wezenlijk gewetensvol.

- Egypte. Set werd als god vereerd maar heeft Osiris, de godmens, beetgenomen en hem de dood ingelokt. Apap, als demon verafschuwd, is, als de slang der duisternis één en al bedrog en boosheid.

- Griekenland. De god Hermes is de listige bedrieger en dief, vereerd in riten waarbij roven en stelen mocht. Hij is de vriend der donkere machten.

Hij heeft de mensen ooit en voor altijd bedrogen maar geldt als heilbrenger van zegen en overvloed. Zeus eist gehoorzaamheid van de Grieken. Zelf pleegt hij echter overspel, hij vermoordt zijn zoon Kronos, en eet hem op.

- India. In de oeroude Veda is Varuna de bedrieger van wie de gelovigen list en bedrog vrezen. Maar hij is tegelijk de meest verheven god in het antieke Indische pantheon. Zijn wezen is “uiterst geheimzinnig”.

Tot zover deze getuigenissen van Kristensen. Merken we op dat het helemaal geen buitenstaanders zijn die deze religies als onbetrouwbaar duiden. Nee, het zijn de gelovigen zelf die het zeggen. Vullen we dit lijstje verder aan.

C.J. Bleeker, *De moedergodin in de oudheid*[214], stelt dat het oerkoppel Shiva / Shakti de top is van de animistische ijsberg. Shiva is een ‘demonische’ god. Dat betekent dat hij het leven schenkt maar het ook vernietigt. Enerzijds is hij een vruchtbaarheidsgod. Maar anderzijds is hij de verstorvene. Hij wordt, half naakt met as besmeerd en mediterend, afgebeeld te midden van een aantal doodskoppen. Nu eens is hij voorgesteld als orgiastisch danser, dan weer als wereldvernietiger. Hij staat afgebeeld op een overwonnen demon, midden in een kring van vlammen. Dit loopt ineen met de voortdurende opgang en ondergang, de eeuwige wederkeer van hetzelfde..

De godin Durga wordt soms afgebeeld als een jong meisje, een blauwe lotusbloem in de hand. Dan heet zij ‘Uma’, de goedgunstige, of ‘Gauri’, de goudgele. Maar Bleeker zegt dat het titanisch-onstuimige overweegt. Dan heet ze Kali, de zwarte, of Cendi, de onstuimige. Als Kali wordt zij uitgebeeld als een lelijke oude vrouw, met vier armen, en houdt slangen en schedels rond de hals. Men zegt dat Kali - als bezweerster - de demonen bevecht en ze overwint”. Maar, zo vervolgt Bleeker, in wezen is zij een gruwelijke godin die behagen heeft in oorlog en vernietiging en die bloedige offers eist. Haar cultus en haar vereringen hebben een duister en griezelig karakter.

S.N. Kramer, *l’ Histoire commence à Sumer*[215], zegt: “Ofschoon de Soemeriërs dachten dat de grote godheden zich ethisch goed gedroegen, toch geloofden zij dat, bij de veroorzaking der menselijke cultuur, dezelfde godheden ook het kwaad, de leugen, het geweld en de verdrukking hadden ingevoerd. De godheden brachten niet alleen de waarheid, de vrede, de

[214] Bleeker G.J., De moedergodin in de oudheid, Den Haag, Bert Bakker, 1960, 133-134.
[215] Kramer S.N., l'Histoire commence à Sumer, Broché, 1956, 124.

goedheid en de rechtvaardigheid, doch ook de leugen, de twist, de klacht en de angst. Hun drijfveren, hun redenen om zo te handelen waren voor de mensen ondoorgrondelijk." Al eeuwen voor de Grieken kenden de Soemeriërs dezelfde religieuze ervaring: de godheden, de goden en godinnen zijn zonder enige uitzondering demonisch.

Slotsom: Al deze goden gedragen zich onvoorspelbaar en grillig, als een ineen vervlochten afwisseling van goed en kwaad, als een soms verraderlijke omslag in het tegendeel. Ze kennen hierbij nauwelijks of geen ethische normen. Ze zondigen zelf tegen hun eigen wetten. De 'gelovigen' beschouwen hun god niet als een vijand zonder meer maar als een bijzondere machthebber die in nood redt.

Het doet een beetje aan de nazistische filosofie denken. Eens het derde rijk geen overwinning meer ziet, moet alles maar vernield worden. Met de naoorlogse toestand van het volk wordt geen rekening meer gehouden. Het moet dan maar, in de nazistische axiomatiek, mee met zijn leiders totaal ten onder gaan. Tot het als een feniks ooit eens opnieuw uit zijn as zal verrijzen.

Heel wat Bondfilms tonen naast hun nominalisme ook een demonische ingesteldheid. Zo is het voor deze helden van het witte scherm geen probleem om eerst seks te hebben met een dame, om ze daarna, getrouw aan de "licence to kill", koelbloedig neer te schieten. De demonie wordt onder meer geïllustreerd door het feit dat wat opgebouwd wordt, op het einde op een spectaculaire wijze weer in vlammen opgaat. Een gelijkaardige demonische sfeer vinden we eveneens in de succesvolle Amerikaanse soapserie Dallas waar thema's als wantrouwen, jaloezie, overspel, geweld, intrige, geldzucht, chantage en macht ten overvloede worden in uitgewerkt.

7.6. Satanie

Hierbij gaat men nog een stap verder. Men kiest nu heel bewust voor het kwaad. Het is die opvatting die de ontkenning van alle waarden tot de enige 'waarde' verheft.

Verwijzen we hier ook naar Nietzsche en diens "Gott ist Tot, Wir haben Ihn getötet" of naar zijn verheerlijken van mensen zonder geweten. Over hen zegt Nietzsche: "Zij bezitten de moed die alle sterke geesten bezitten, namelijk zich van hun immoraliteit bewust te zijn" (5.1.2.a.).

"Mij gaan ze geloven, maar jou niet".

De documentaire 'Godvergeten' op de Vlaamse tv-zender VRT, een reeks van vier afleveringen die uitgezonden werd in de maand september 2023, heeft het seksuele misbruik van kinderen door sommige religieuzen opnieuw in de actualiteit geplaatst. Volwassenen vertellen ons hoe zij in hun kinderjaren geweld werden aangedaan. In één van de uitzendingen hierover hoor je een slachtoffer van Godvergeten zeggen : "Die priester raadde mij aan om de aanrandingen niet naar buiten te brengen, want hij zei me : "Ik ben een priester en mij gaan ze geloven, maar jou niet" ". Als deze uitspraak strookt met de werkelijkheid, moeten wij ons dan echt nog afvragen of zulke mensen door en door slecht zijn? Neen, want dan zeggen ze het schaamteloos en uitdrukkelijk van zichzelf. Het lijkt wel of wij ook hier Nietzsche aan het woord horen. In zijn *Jenseits von Gut und Böse* stelt hij dat er geen goed of kwaad op zich bestaat, maar dat het slechts menselijke interpretaties zijn. Van gewetenloze mensen schrijft hij zelfs: "Zij bezitten de moed die alle sterke geesten bezitten, namelijk zich van hun immoraliteit bewust te zijn". Lijkt dit niet perfect van toepassing te zijn op zulke priesters-daders? Zij weten dat ze liegen, en gebruiken het nog als machtsmiddel ook.

Sterker nog, een meisje, één van de slachtoffers, getuigt dat de priester, toen hij haar weer maar eens aan het verkrachten was, haar bij de keel greep en deze gedeeltelijk dicht drukte. Dat brengt ons weer bij de Weense psychiater Sigmund Freud. Hij vond in de diepten van de mens 'eros en thanatos', 'seks en dodingsdrift'. Die combinatie bezegelt het orgasme.

Vaughn drukte zich nog duidelijker uit: "Sommigen leveren zich volkomen over aan het kwaad. Ik heb heel en al het goede afgezworen en mij op het kwaad vastgezet. Ik ben grondig boosaardig. Ik heb een pakt met de duivel gesloten. Om dat aan te kunnen moest ik wel al wat goed is, laten varen en mij op het kwaad vastzetten" (7.2.3.).

Sinds de herleving van het occultisme in de zestigerjaren betekent satanisme eveneens het zich in dienst van Satan stellen. Zowat elk land, ja elke grote stad kent zijn vereniging van 'satanisten'. Ook hier geldt blijkbaar het Bijbelse woord dat de kinderen van de duisternis heel wat ondernemender zijn dan de kinderen van het licht.

7.7. Het oordeel van god

De religie heeft een eigen methode om haar geldigheid te toetsen, en wel door het resultaat van haar daden na te gaan. De methode heet sinds eeuwen het 'oordeel van god'. We konden net zo goed titelen: het 'oordeel van God'.

Bij de kleine letter ‘g’ van ‘god’ gaat het om een buiten-Bijbelse god. De hoofdletter ‘G’ van ‘God’ verwijst naar de Bijbelse God. Gaan we eerst in op de heidense god, daarna op de Bijbelse.

7.7.1. Oorzaken en gevolgen buiten de Bijbel

Homeros en de oude Grieken spraken van een ‘atè’. Wie tegenover een god een fout beging kon zich aan één of ander onheil verwachten. De aard van de misstap lokt een sanctie uit. Dat kan door de ingreep van een hoger wezen, ofwel geschiedt zulks geheel automatisch,

7.7.1.a. Een al of niet lastenvrij leven

Zowat alle archaïsche, antieke en klassieke culturen zijn vertrouwd met het begrip ‘godsoordeel’. Zo vermeldt H. Rüdiger in zijn boek: *Griechische Lyriker*[216], de dichter Pindaros van Kunoskefalai (-518/-438), die het grote oordeel over de zielen uitspreekt: “Armzalige gestorvenen boeten dadelijk hun schulden uit. Doch de edele geesten maken na hun dood een lastenvrij leven door. Al wie hun eden eer aandeden, komen bij de geëerde goden, in een tranenvrije ruimte te recht, terwijl de anderen een last te verwerken krijgen die geen aanblik verdraagt.” Men merkt dat die culturen wisten dat er na de dood een bordeel volgt. Heel wat mensen in onze tijd beweren dat de dood het laatste is wat een mens meemaakt. Nadien kan je nog wel herinnerd worden, maar dat is enkel in de subjectieve geest van anderen, of in de dingen die je hebt nagelaten en die van je bestaan getuigen. Niet iedereen deelt deze visie.

7.7.1.b.. Overleden mensen

De mantisch begaafde Joan Grant, beweert heel wat herinneringen te hebben aan vorige levens. Zij verhaalt in *Gevleugelde farao*[217], autobiografisch een leven als Egyptische prinses, waarbij zij eveneens een occulte inwijding onderging. Dit omvatte onder meer een bezoek aan de onderwereld. Zij beschrijft haar ervaringen gedurende die tocht. Zo zegt zij hoe een vrouw, die ooit anderen folterde tijdens haar leven, nu zelf hevige pijnen ondergaat. En dat ze daarom in een volgend leven, anderen in hun pijnen zal moeten bijstaan en troosten. Grant ontmoet verder een man van wie ze ziet dat hij in een volgend leven armoede zal kennen. Hij had materiële rijkdom opgebouwd ten koste van anderen. Ze beschrijft hoe velen gelijkaardige straffen uitboeten om wat zij anderen op aarde hebben aangedaan.

---

[216] Rüdiger H., Griechische Lyriker, Zürich, 1949, 170 ff..
[217] Grant Joan, Gevleugelde farao, Deventer, Ankh-hermes, 1994, 159.

Herinneren we aan de volgende alinea (5.2.9.a.). “Opvallend is dat zij in een aantal gevallen verlossende taal spreekt, alsof zij in die lagere gebieden het vermogen heeft om daar mensen uit hun lijden te verlossen. Zo zegt zij tot een bedienaar van een eredienst die zijn werk in grote mate verwaarloosd had: “Je tijd is gekomen. Je zult naar de aarde terugkeren. Het zal je vijf levens kosten om die volmaaktheid te bereiken, die je eens had behoren te bezitten. Over vijf maanden zal je geboren worden uit de schoot van uw moeder. En de tijd zal komen dat je wijsheid zult brengen.” Weer anderen gaf zij raad zodat ze hun lijden konden verkorten. “Doch slechts weinigen luisterden naar mij” zo klaagt ze. Ofschoon haar inwijding verband houdt met de Egyptische goden, toch lijkt haar werk in de onderwereld behoorlijk ethisch te zijn. “Heb je gefolterd, dan ga voortaan mensen in hun lijden bijstaan, heb je materiële rijkdom gestolen, dan ga je ondervinden wat het betekent om arm te zijn. Heb je wijsheid verwaarloosd, dan ga je nu je er op toeleggen.” Men ziet dat deze niet-Bijbelse religie toch heel wat waardevolle aanknopingspunten met de Bijbelse doctrine kent. We zullen zien dat deze religie vanuit Bijbels perspectief een geldig stadium vertoont, maar niet is afgewerkt. We ontmoeten hier andermaal het reeds aangehaalde ‘aanvaarden, uitzuiveren en verheffen’ (5.3.).

Grant beschrijft nadien ook een bezoek aan hogere gebieden “waar het veel lichter is, en waar wachters aan zielen dingen tonen, welke in hun toekomst weerkaatst zijn. Zo weten zij wat ze op aarde kunnen doen, om de weegschaal weer in evenwicht te brengen”.

Dit stemt merkwaardig goed overeen met wat Plato ons hierover meedeelt. Volgens hem kiest de ziel, alvorens in een nieuw lichaam te incarneren, zelf in grote lijnen haar toekomstig aards leven, en dit in functie van het schouwen van de hogere ideeën. De ziel wil daarvan iets in haar volgend leven realiseren en zo een hoger peil bereiken. De normen die de ziel daar hanteert, wijken, zoals al aangehaald (5.2.9.c.), sterk af van wat een mens op aarde als een gelukkig en geslaagd leven ervaart.

7.7.1.c. Het oordeel over een blinde

Raadplegen we J. Millard, *Edgar Cayce, profeet in trance*[218]. Cayce (5.2.2.) wordt wel eens Amerika’s grootste ziener van de twintigste eeuw genoemd. Van beroep fotograaf, kon hij tijdens een vorm van zelfhypnose - sommigen zeggen als hij dronken was, iets wat op een verlies aan zelfbezit wijst - de ziekte van een patiënt bijzonder nauwkeurig beschrijven. Hij deed dit met de

[218] Millard J., Edgar Cayce, profeet in trance.

passende anatomische en fysiologische termen, ofschoon hij nooit iets over geneeskunde had gestudeerd. Opvallend was dat hij eveneens beweerde de karmische oorzaak van de ziekte te kunnen situeren.

Omdat in één der vorige levens, niet noodzakelijk datgene dat de huidige incarnatie voorafging, welbepaalde misstappen waren begaan, leed de zieke in het huidige leven aan die of die kwaal. Herinneren we ons dat volgens D Fortune, en ook volgens heel wat anderen, de mens vele fijnstoffelijke lichamen heeft (4.2.2.). Een ethische fout in een hoog geestelijk voertuig bedreven, heeft zijn weerslag op alle lagere voertuigen en dus ook op het biologische lichaam.

Zo vermeldt Cayce dat iemand in het huidige leven blind was, als gevolg van het feit dat die persoon in een van zijn vroegere incarnaties de ogen van verslagen vijanden doorstak. Toen Cayce, die zei ook een paranormaal genezer te zijn, de blinde wilde helen, bleek dit, in tegenstelling tot andere paranormale genezingen, helemaal niet te lukken. En dit omwille van het kwaad dat de patiënt in een vorig leven had bedreven en dat zich nog niet had 'uitgewerkt'. Cayce raadde de blinde daarom aan zijn houding tegenover het leven te veranderen. Letterlijk vroeg hij hem: "Waarom wil je genezen? Om je eigen lichamelijke lusten te bevredigen? Om je zelfzucht nog meer uit te leven? Dan kun je beter blind blijven."

Louter profaan gezien is dat een vreselijk en harteloos verwijt. Sacraal is het dat eigenlijk eveneens, maar het plaatst het gegeven in een ruimer kader. De blindheid is zo geen toeval (3.1.3.), maar heeft een oorzaak en opent enig perspectief. Het blijft voor het slachtoffer uiteraard een moeilijk te verteren iets. Men heeft zo goed als geen herinnering aan het bedreven kwaad, en toch ondergaat men er de gevolgen van.

Mantisch begaafden stellen dan weer dat datgene wat de blinde anderen had aangedaan, ook onbarmhartig was. Zulke inzichten meedelen aan de betrokkene blijft een uiterst delicate zaak. Niet alleen omdat er steeds enige twijfel kan bestaan over de juistheid van wat mantisch werd gezien, maar ook omdat het wel eens heel moeilijk om te dragen kan zijn. Het kan de betrokkene nodeloos belasten. Is een mens tot voldoende hoogte gekomen, zo stellen sommigen, dan ontdekt hijzelf de leidende krachten, de deugden en fouten van vorige levens. Dan pas is hij of zij er klaar voor om ze op een juiste wijze te aanvaarden en te verwerken. Gezien onze menselijke en al te beperkte kennis blijft het uiterst moeilijk hierover volmaakt juiste uitspraken te doen.

7.7.1.d. Het oordeel over een lamme

E. Yesudian-Haich, *Einige Worte über Magie*[219] deelt enigszins Cayce's zienswijze en geeft volgend voorbeeld. Een dame ziet een lamme bedelaar en wil hem helpen. Bijzonder verbaasd verneemt zij dat ze voor haar menslievende daad kan gestraft worden. En dit met een vorm van fysisch lijden. De bedelaar is niet zonder reden lam en arm. Hij werkt zijn karma uit. Iets diep in hem ondergaat het gevolg van vroegere fouten en trekt er ook de noodzakelijke lessen uit. Zo zal hij in een volgend leven wellicht niet meer hervallen. Zou hij voortijdige genezen, dan is hij in zijn biologisch lichaam wel geheeld, maar blijven zijn ijlere voertuigen onaangeroerd. De 'les' werd zo niet geleerd. De man begint met dezelfde en foutieve ingesteldheid aan een volgend leven, waarbij hij mogelijk zijn vorige misdaden zal herhalen.

De vrouw die de bedelaar wilde helpen, beoordeelde hem vanuit haar eigen standpunt. Zij keek niet 'in' de bedelaar, en zag zijn sterke dierlijke driften en neigingen niet. Zij hield alleen maar rekening met haar eigen vertederende gevoelens. Ze keek enkel 'in' zichzelf. Zij geloofde dat de lamme was zoals zij en dat hij, eenmaal genezen, een leven zou leiden zoals zij. Haich besluit: zolang we de dingen vanuit ons eigen standpunt blijven bekijken, schieten we tekort en blijft het kwaad, hier in de bedelaar, bestaan.

Consequent doorgeredeneerd zou men hierin een argument kunnen vinden om de medemens in zijn lijden nooit te helpen. Dan is die mens, om het met Shopenhauer (3.2.3.c.) te zeggen, mogelijk niet langer een "ich-noch-einmal" maar wordt hij tot een "nicht-ich". Maar wat is dan nog de plaats van de gehele medische wetenschap of van alle sociale instellingen. Men kan met die mentaliteit in een soort van kastensysteem vervallen, zoals dat bijvoorbeeld sinds eeuwen in India bestaat. Eventueel brengt het ons ook dichter bij een welbepaalde rassenideologie waar de wereld al zo onder geleden heeft.

Die houding is in zijn extreme vorm zeker in strijd met de Bijbelse 'caritas', met de liefde tot de medemens. De Bijbel heeft het medelijden steeds hoog gewaardeerd, getuige daarvan het verhaal van de barmhartige Samaritaan in *Lk. 10,30-37.* Onverschilligheid tegenover menselijke ellende is het ene uiterste. Lichtgelovige naïefheid en onvoorwaardelijke steun is het andere uiterste. Situeren we een verantwoorde hulp ergens in het midden. Verwijzen we naar de tekst van Johannes (*1 Joh 5:16*), waar de evangelist

[219] Yesudian-Haich E., Einige Worte über Magie, 37.

zegt dat hij voor sommigen niet bidt en wel voor diegenen die voortdurend blijven volharden in hun boosheid (7.1.2.).

7.7.1.e. Een wonde wil niet genezen.

Joan Grant, *Meer dan één leven*[220], verhaalt dat ze een huisonderwijzer zocht. Een jonge man die leed aan een infectie van het rechter scheenbeen meldde zich. Penicilline was er toen nog niet maar de man had slechts minimale verpleging nodig. Dat kon een dokter doen die aan huis kwam. Wanneer die bij zijn huisbezoek het verband van het been deed, kon Joan Grant zien dat het gat in het been wel enkele centimeter diep was. Nadien vertelde de jonge man nogal zakelijk hoe hij in de oorlog aan die verwondingen was gekomen. Hij was getroffen door zeven kogels. Hij was geraakt in een nier, in een long, en tweemaal in het schouderblad. De laatste drie verwondingen hadden het scheenbeen juist boven de enkel versplinterd. Van een grote en twee kleine wonden was hij verrassend snel genezen. Het scheenbeen was echter ernstig geïnfecteerd. Op een bepaald moment zei Grant, die mantisch begaafd was, plotseling: “Eén minuut lang niet praten…ik ben van niveau verschoven”.

Ze ‘zag’ een levensgrote christus aan het kruis, uit hout gesneden en levendig gekleurd, zodat het leek alsof er vers bloed uit zijn voetwonden kwam. Een Spaanse monnik zat er geknield bij, kijkend naar de wonden. Grant herkende in de monnik een vroegere incarnatie van de jonge huisonderwijzer. Zij begreep dat de jonge monnik bad om een teken van genade, en dit in de vorm van de stigmata op zijn voeten. Grant begreep dat de oorzaak van de moeilijke genezing van zijn voet daar moest gezocht worden. Zij ‘zag’ ook dat de monnik gestorven was zonder absolutie, zonder de vergeving van zijn zonden te hebben verkregen. Zij veronderstelde dat zijn genezingsproces normaal zou verlopen als hem een symbool van absolutie werd geschonken, dat herkenbaar was voor zijn diepere ziel. En dat ‘herkenbare’ moet volgens haar een voorstelling zijn van de eucharistie.

Zij nam een glas porto en een biscuitje, en bad dat ze het voertuig mocht zijn voor de noodzakelijke zegening. Ze had al opgemerkt dat de jongen helemaal geen belangstelling had voor religie en ook niet geloofde in reïncarnatie. Dus leek een glas porto en een biscuitje geheel normaal. Hij dronk het glas, en at het biscuitje op. Achtenveertig uur later werd zijn verband weer verschoond. De dokter zei naderhand dat hij nauwelijks zijn ogen kon geloven. Het windsel was schoon en droog en in de wonde vormde

[220] Grant Joan, Meer dan één leven, Deventer, Ankh-hermes, 63-66.

zich gezond weefsel. De infectie genas op korte tijd. De man had ook geen pijn meer. De beschadiging aan het bot was echter zo groot dat zijn been te broos bleef om zijn gewicht te dragen. Twee jaar later besloot hij dat hij beter zou lopen met een kunstvoet. Dus liet hij de voet amputeren. Na deze operatie genas hij zonder verdere moeilijkheden.

In de tekst van Grant vallen twee dingen op. Er is vooreerst de franciscaanse lijdens-mystiek van de monnik. Hij wil met de gekruisigde Christus mee lijden en wenst de stigmata, de wonden in de voeten. Verder sterft hij zonder absolutie. Deze twee hangen samen zodat zijn etherisch-astraal lichaam gewond geraakt en, door repercussie, zijn voet ziek maakt.

In zijn vorig bestaan geloofde hij in de occulte werking van de katholieke sacramenten. Iets in zijn diepere ziel herkent in het glas porto en het biscuitje het zinnebeeld van de H. eucharistie. Dit, gekoppeld aan intens gebed van de bezweerster, maakt dat die energieën die gericht werden op het doen ontstaan van het stigma, nu ter genezing van zijn been worden gebruikt. Zo kan eindelijk het genezingsproces beginnen. Men ziet hier de oorzaak en het gevolg, maar ook de moeilijkheid om dit mantisch juist te duiden. Vertrekkend van de hypothese van Grant dat het kwaad in een vorig leven moest gezocht worden, leidde dat tot het experiment met het glas porto en een biscuitje, wat de genezing tot gevolg had. Daardoor wint ook haar hypothese aan waarschijnlijkheid.

Deze getuigenis lijkt wel een overgang te vormen van een niet-Bijbels naar een Bijbels oordeel. Haar boek ‘gevleugelde Farao’ werd haar mantisch gedicteerd. Ze beschikte niet over haar zelfbezit. Een geest nam de controle over en dicteerde, terwijl iemand anders noteerde wat ze zei. Eens uit haar trance vroeg ze wat ze allemaal gezegd had. En toch geneest ze de jongen volgens haar zeggen met een biscuitje en een glas porto, wat toch verwijst naar het brood en de wijn bij een eucharistieviering.

7.7.2. Oorzaken en gevolgen in de Bijbel

Zoals ieder Schriftkenner weet, vermeldt ook de Bijbel voortdurend het oordeel van God. Men kan het hele bestaan op aarde zien als een levenslange steekproef. Paulus in zijn *Brief aan de Galaten, 6:8*, zegt het zo: “Wie in het vlees zaait, zal verderf vinden, en wie in de Geest zaait, zal het eeuwig leven oogsten”. Ook in *2 Corinthiërs 9:6* vinnden we een gelijkaardig zegt: “Wie karig zaait, zal ook karig oogsten, en wie overvloedig zaait, zal ook overvloedig oogsten”. Vele genezingen die Christus verrichtte, waren vergezeld van de

boodschap “ga en zondig niet meer”, waarin andermaal een aanwijzing kan gezien worden dat er tussen zonde en ziekte een oorzakelijk verband bestaat.

7.7.2.a. Een immanente sanctie

In het ontkennen zelf van het bestaan van een Godsoordeel, zit merkwaardig genoeg al een Godsoordeel, een immanente sanctie, verscholen. Wie niet gelooft dat er sacraal gezien een wetmatigheid aan het werk is, sluit zich voor die wereld af en ondergaat er de gevolgen van. *Deut. 29:1/5* verduidelijkt: “Maar Jahweh heeft u tot heden geen hart gegeven om te verstaan, geen ogen om te zien, geen oren om te horen”. En wat het hart, de ogen en de oren zouden ingeven, blijft dan verborgen. Daarin bestaat het oordeel. ‘Geloof’ sacraal geduid, is het doorbreken van het eerste gezicht, in ‘n door Gods genade ‘gegeven’ tweede gezicht. In *Joh. 8: 44* zegt Christus tot de farizeeërs dat ze vanuit de duivel leven, die hen inspireert (3.2.6.i.). Sommige mantisch begaafden vragen zich af of mensen die zich a-priori afsluiten voor het sacrale, hiervoor in hun zielediepten ook “een andere vader” en niet de Bijbelse God, als ingever hebben. Deze andere vader geeft hen dan in, om enkel rekening te houden met wat profaan is. Wie niet ziet met de blik van het geloof, voor zo iemand blijft al het bovennatuurlijke, alle genade, alle levenskracht en wonderwerk zo goed als ‘niets’. Ook hier geldt blijkbaar het zogenaamde ‘Mattheüs effect’. *Matt. 13:12* vermeldt: “Wie heeft, hem zal gegeven worden en hij zal overvloed hebben. Maar wie niet heeft, hem zal nog ontnomen worden wat hij bezit”. Wie zich afsluit voor religieuze vooropstellingen, vindt ook niets dat religieus is. Daarin bestaat de immanente of automatische sanctie.

7.7.2.b. Een ziek mens geneest niet…

Laten we een hedendaagse, met God bevriende ziener aan het woord. Op dat hoge niveau van helderziendheid wordt zo iemand rechtstreeks met de sfeer van Gods’ oordeel geconfronteerd. Het is meteen een vorm van onthullen, van Apocalyptiek. Neem we bijvoorbeeld iemand die zwaar ziek is.

De geneesheer of specialist onderzoekt de zieke. Hij tracht volgens zijn ervaring en volgens de wetenschappelijke inzichten ter zake zijn patiënt te genezen. Meestal met succes.

Maar kijk, deze zieke geneest niet zoals het kan verwacht worden. Misschien is de oorzaak niet direct medisch, maar is de ziekte een gevolg van een dieper liggend, psychologisch probleem. Dus volgt een

psychologische, eventueel een psychiatrische behandeling. En die kan succesvol zijn.

Zo is er een geval bekend waarbij een jonge vrouw een verlamming in de benen kreeg, en er medisch geen oorzaak kon worden aangetoond. Na psychoanalyse bleek dat de vrouw tegen haar zin tot een huwelijk werd gedwongen met iemand van wie ze helemaal niet hield. Iets, een soort van logica, diep in haar onbewuste zieleleven verborgen, had ervoor gezorgd dat ze onmogelijk naar het altaar zou kunnen 'stappen' om het huwelijk te laten inzegenen. Toen die waarheid tot haar bewustzijn was doorgedrongen, werd de verloving verbroken en genas zij vrij vlug. Niet iedere psychoanalyse is echter zo succesvol.

Terug naar onze zieke. Ook met psychoanalyse geneest hij niet. Dus wendt hij zich tot een bevoegd pendelaar. Zoals bekend is de pendel, zoals elke wichelende praktijk, een soort van onbewuste versterker van datgene wat de hiervoor sensitieve persoon intuïtief aanvoelt. De pendelt gaan niet uit zichzelf heen en weer. Het zijn de onbewuste en minimale spierbewegingen van de pendelaar, die het instrument aan het slingeren brengen. Volgens zijn kennis en ervaring vindt hij welke kruiden zijn patiënt kunnen genezen. Het gebruik van de pendel en wichelen is echter geen kunst die men gewoon leert zoals andere technieken van louter profane aard. Daarover zwijgt men echter in zo goed als alle handleidingen. Wie ze beoefent zonder Trinitair gebed, situeert zich in de buitennatuur met de hieraan eigen harmonie der tegengestelden. Sacraal ingestelde mensen waarschuwen dat men niet weet wat men doet als men zich buiten het rijk Gods aan mantiek en magie waagt. Vergelijken we het enigszins met iemand die zijn computer op internet aansluit, zonder het gebruik van een virusscanner. Maar kijk, de pendelaar gelukt er niet in onze zieke te genezen. Er moet dus meer aan de hand zijn.

Wat tot hiertoe nog niet aan bod kwam bij deze drie methoden, de medische, de psychologische en de wichelende, is wat men 'het oordeel van God' noemt en wat men vooral sedert St.-Paulus 'een individuele schuld, een individuele fout heet.

7.7.2.c. Een herstel van fout.

Vervolgen we ons verhaal. Een bevoegd ziener die met dit probleem geconfronteerd wordt, zou plots een beeld, een associatie kunnen krijgen waarbij hij 'ziet' dat die zieke mens in een vorig aards bestaan b.v. een moord heeft gepleegd. Die vroegere misstap is blijkbaar nog niet gecorrigeerd,

verwerkt en vergeven. Die weegt fijnstoffelijk nog door in het huidige bestaan. Dit uit zich in een gemis aan Gods levenskracht, zoals *Genesis 6:3* het verwoordt : “Indien Gij Jahweh, Uw Geest (levenskracht) terugtrekt, gaat al wat leeft dood. Maar indien Gij Uw Geest (levenskracht) schenkt, schept Gij leven.” Het is duidelijk dat Gods Geest, die leven schept, synoniem staat voor de term ‘levenskracht’. Onze zieke heeft een moord op zijn geweten, waardoor hij minder of helemaal geen deel meer heeft aan Jahweh’s levenskracht. Daardoor mist hij de vereiste fijnstoffelijke energie om zijn gezondheid op peil te houden.

Bij de aanvang van een nieuwe incarnatie neemt het doopsel het schuldbeginsel wel weg, doch, volgens de oudere theologie, niet de gevolgen ervan. Inderdaad, kenners zeggen ons dat die ‘gevolgen’ eerst behoren gezien en hersteld te worden, voordat onze zieke in kwestie kan genezen. De fout zal ooit moeten uitgeboet worden, desnoods met een gelijkaardige straf. Gebeurt dit niet, dan zullen alle mogelijke genezers vaststellen dat, om een ‘mysterieuze’ reden, de therapie niet lukt daar waar zij, in andere gevallen, meestal wel lukt. Sterker nog, de met God bevriende zieners zeggen ons dat zelfs met de uitboeting van het kwaad, de definitieve genezing nog niet is afgerond. De vergeving lukt niet zolang het slachtoffer ook aan de dader zijn fout niet vergeeft. Maar dat kan meer dan één incarnatie vergen. Slechts dan is voor de Drie-Eenheid, de misstap definitief vergeven en kan de dader terug in vriendschap met God leven. Een moord die bewust en gewild werd gepleegd, is duidelijk een zware zonde tegen de levenskracht van God.

De ‘associatie’ die op een helderziende wijze werd vastgesteld, geeft hier de sleutel tot de juiste diagnose. Men kan ze echter ofwel gewoon niet ‘zien’ ofwel wel ‘zien’ doch niet als de oplossing van het godsoordeel. Men moet daartoe inderdaad door God gemachtigd zijn. Dat is het ‘charisma’, Gods levenskracht waarover deze ziener mag beschikken. Zulks geschiedt volgens hen dankzij een overdaad aan goedheid van Godswege, en dit ten dienste van een lijdende medemens.

7.7.2.d. De wraakdemon: een groot onrecht

We verwijzen naar de wraakdemon van Dion Fortune (3.2.2.a.). Zij had iemand ten koste van aanzienlijke financiële offers geholpen. Deze doet haar nadien een groot onrecht aan. Haar wraakgedachte leidde tot de schepping van wat men in de magie een ‘kunstmatig elementaal’ heet. Wil ze dit kwaad ongedaan maken, dan moet zij enerzijds haar wrok en woede laten varen, en echt berouw betuigen. En anderzijds moet zij het ondier geleidelijk terug

in zich opslorpen. Iets wat ze ook deed, badend in het zweet. Fortune besluit: “Voor zover ik weet, was dit het einde van deze geschiedenis”.

Merken we nog op dat Fortune hier enkel op een buitennatuurlijke wijze werkt. Van enig beroep op het Bijbelse opperwezen vindt men geen spoor. Als men weet dat op een verre achtergrond, één of andere vorm van demonie altijd mogelijk is, dan stelt haar methode vragen. Mogelijk heeft iets in haar aangevoeld dat die hele historie nog niet helemaal ten einde was. Bij een grondige hiëro-analyse[221], bij het zoeken naar de diepere, occulte oorzaak, blijkt dit inderdaad het geval te zijn. Zij dacht dat zij het slachtoffer was van een groot onrecht. Maar helderziend blijkt dat zijzelf, in een vroeger aards leven, deze mens een groot onrecht had aangedaan. Juist dat détail werd voor haar anders zo scherpe analytisch denken verborgen gehouden, en dit doordat zij dit onrecht moest herstellen.

We zien dat hier de diepere oorzaak van het probleem, zowel bij de zieke die niet geneest als bij Fortune, bij hen zelf ligt. Het is evenwel overduidelijk dat men in deze wereld ook kan lijden zonder hieraan zelf enige schuld te hebben. Dat werd al overduidelijk bij de verwensingen van Hexe Petra (7.3.3.).

Wie zich ook maar op een minimale wijze informeert over de werkwijzen van ‘zwarte magie’, weet dat men zijn medemens met een zwaar lot kan belasten. Ja, men kan het zelfs onbewust iemand aandoen. *Psalm 19 (18)* verwoordt dit reeds: “Wie, Heilige Drie-eenheid, is zich van alle fouten bewust. Zuiver ons in alle geval van het onbewuste kwaad”. Mensen kunnen ziek zijn omwille van eigen fouten, maar evenzeer omwille van fouten van anderen. Onthouden we ons dus van al te lichtzinnige oordelen. En laten we dergelijke apocalyptische inzichten enkel over aan hen die hierover op een Bijbelse wijze geïnspireerd worden. Hoe meer men ingaat op de levensgeschiedenissen van mensen, hoe minder men tot veroordelen geneigd is. Dan pas ziet men duidelijker hoe zwaar de strijd van de mensheid is.

7.7.2.e. Zuiver ons van het onbewuste kwaad.

Uit de verhouding tussen de persoonlijkheid en de individualiteit blijkt dat iemand door zijn of haar occulte situatie erg zwaar kan overkomen, maar in de huidige incarnatie best een aangenaam iemand kan zijn. Met de beste bedoeling begaan, blijft hij zo toch onbewust energie van zijn medemens stelen en zelfs onheil om zich heen veroorzaken. Vanuit de huidige incarnatie gezien is dat tragisch. Bekijkt men het vanuit de rode draad die vele

[221] Zie op deze website, tabblad: cursussen, cursus 5.5. en cursus 6.2. : Inleiding tot de hiëro-analyse.

incarnaties met elkaar verbindt, is het een oordeel dat zich uitwerkt. Maar dat kan ook omgekeerd.

Iemand kan een bijna onberispelijke individualiteit bezitten, maar in het huidige leven toch een belangrijke misstap begaan. Gezien de lange en haast foutloze voorgeschiedenis zal hij toch een overwegend goede uitstraling blijven behouden. Denken we aan de goede moordenaar die samen met Jezus werd gekruisigd. Hij betuigde aan Jezus zijn spijt en zei tegen de derde gekruisigde dat zij beiden wel misdadigers zijn, maar dat Jezus helemaal niets kwaads kon verweten worden. Waarop Jezus hem antwoordde dat hij, de goede moordenaar, na zijn dood samen met Jezus in het paradijs zou zijn. Of denken we aan Sint Paulus, die eerst de christenen vervolgde en nadien apostel werd. Welke redenen hier allemaal spelen, dat is voor ons, mensen, eigenlijk niet uit te maken.

Besluiten we dat religie een eigen methode heeft om de mens te toetsen, en wel door het resultaat van zijn daden na te gaan. De methode heet sinds eeuwen het "oordeel van God[222]". Heeft de mens een grens overschreden, dan laat God zijn oordeel in alle gestrengheid gelden en krijgt het schepsel de rekening gepresenteerd voor zijn of haar foutief gedrag. Zoals ieder schriftkenner weet, krioelt de Bijbel van voorbeelden van godsoordelen[223] in allerlei vormen. Geven we een steekproef.

7.7.3. Een nadoodse vreugde?

Karlis Osis en Erlendur Haraldson, *Op de drempel; visioenen van stervenden[224]*, behandelen eveneens, maar zeer uitvoerig en op een wetenschappelijke basis, het fenomeen 'uittredingen' in het aanschijn van een nakende dood. Karlis Osis (Riga, 1917/1997) verwierf met een thesis over buitenzintuiglijke ervaring, het doctoraat in de filosofie aan de universiteit van München in 1950. Erlunder Haraldson (Reykjavik, 1931/2020) haalde in 1972 een doctoraat in de filosofie aan de universiteit van Freiburg, eveneens op grond van een verhandeling over buitenzintuiglijke waarneming. Dit zegt heel wat over de toen al aanwezige openheid van die universiteiten betreffende paranormaal onderzoek.

In hun boek beschrijven ze drie verschillende onderzoeken:

- 1. 1959-1960: steekproeven over de hele V.S. Een vragenlijst wordt lukraak naar 5000 artsen en 5000 verpleegsters gezonden. Hiervan

[222] Zie op deze site, cursus 5.5.1. p. 48 e.v. De experimentele structuur van het godsoordeel.
[223] R. Zaehner, red., Zo zoekt de mens zijn God, Rotterdam, 1960, blz. 280/281
[224] Osis K, Haraldson E., Op de drempel; visioenen van stervenden, Amsterdam, Meulenhof, 1979.

kwamen 640 antwoorden terug, die 35 540 doodsnabije ervaringen betroffen, waarvan 2 202 verschijningen en gezichten. 753 van wie de dood nabij was, maakten enige tijd voor hun dood een plotse, medisch verwonderlijke omslag betreffende humeur door. 83% van de verschijningen waren familieleden, 90% waarvan de identiteit kon worden vastgesteld waren naastbestaanden: vader, moeder, partner, broer, zuster of kinderen. In de meeste gevallen kwamen deze om de bijna stervende patiënt naar de andere wereld te begeleiden. 70% van diegenen die aan de stervende verschenen, waren overledenen, 30% waren nog in leven zijnde personen

- 2. 1961/1964: onderzoek in zes staten (New York, New jersey, Connecticut, Rhode Island, Pennsylvania).

- 3. 1972/1973: onderzoek in het noorden van India.

Het feitenmateriaal: Osis en Haraldsson bestudeerden honderden gevallen van Amerikanen en Indiërs (vooral uit Noord-India), zowel christenen als Hindoes op het gebied van BDE.

Hun hoofdindruk: de cultuurcontext en de religieuze ervaring spelen een zeer kleine rol betreffende de BDE. De diepgang echter van het religieuze geloof oefent een grote invloed uit. Elisabeth Kübler-Ross, (3.2.3.b.) ziet haar waarnemingen op dat gebied bevestigd.

Lezen we (o.c.): “Velen beweren in hun laatste levensogenblikken opgewacht te worden door bekenden. Anderen zeggen een man (Jezus, Krishna, Shiva..) te ‘zien’ in het wit gekleed en van een lichtende aura omgeven, die een medisch onverklaarbare rust en kalmte brengt. In India heet men de boodschappers van de doodsgod ‘yamdoots’. Indien de hindoe zich op het leven na de dood voorbereidde door goede daden, dan toont zich een vriendelijke yamdoot, indien de hindoe zich slecht gedroeg, dan toont zich een griezelige yamdoot”.

Uit dergelijke waarnemingen, via de getuigenissen van medisch personeel vernomen, besluiten Osis en Haraldsson dat er een andere paradijselijke wereld bestaat. Ook dat bij het sterven vaak wezens, vooral familieleden, vanuit de wereld van hen die de dood nabij zijn, hen ‘verwelkomen’ om ze naar de paradijselijke wereld te begeleiden. Dit verklaart wellicht de medisch zo plotse omslag van de gemoedsstemming. Werd eerst de dood gevreesd, dan voelt de stervende zich niet alleen, en bovendien ‘in veilige handen’. Men gaat in zo een geval, overweldigd door licht, muziek en begeleid door overleden bekenden, blij en vol vreugde de andere wereld en zijn bewoners tegemoet. Het lijkt wel de vreugde van bij

een geboorte, maar dan in de andere wereld. Talrijk zijn in dit verband verhalen van mensen die naar aanleiding van een zware ziekte of verkeersongeval, in uitgetreden toestand beweren voor een keuze te hebben gestaan: terugkeren omdat ze zagen dat hen hier nog een taak wachtte, of het licht verder tegemoet gaan en deze wereld verlaten.

7.7.3.a. Weerleggende ervaringen

Osis en Harldson menen in hun onderzoek ook weerleggende ervaringen aan te treffen, namelijk daar waar patiënten onsamenhangende hallucinaties weergeven. O.c. 59: "Er bestaan onsamenhangende hallucinaties (opm.: schijnwerkelijke ervaringen) waarbij patiënten in een soort waakdroom dingen prevelen die voor de arts als zinloos overkomen. Wij hebben overigens met deze gevallen geen rekening gehouden".

Opm.: het zeer aardse karakter van de inhouden valt in dergelijke gevallen op. De gewone dagdagelijkse zorgen bijvoorbeeld komen ter sprake. Of dat echter een reden is om er geen rekening te moeten mee houden is toch wel de vraag. Zou dat niet een bewust onderdrukte of onbewust verdrongen vorm van confrontatie met de dood kunnen zijn? Alleen al de angst voor de dood, om te zwijgen van een praktisch ongeloof betreffende het hiernamaals kan, in de nabijheid van de dood, ertoe leiden zich "aan deze aarde" te houden, met haar dagdagelijkse zorgen. Is dat een reden om er geen belang aan te hechten en om dergelijke reacties te duiden zoals het verlichte rationalisme en de harde wetenschap dat doet: namelijk als onzin?

Zinloos prevelen, mentale aftakeling van de ziel die helemaal niet voorbereid is op de dood en wat erna komt, kan een voorschouw zijn in het terminale gedrag. Denken wij aan onsamenhangende nachtdromen. Kunnen zij niet het diepere wezen van de onsterfelijke ziel weerspiegelen? Komt een mens die sterft niet uitgerekend in die sfeer der nachtdromen, althans indien hij door een ordentelijk leven te verwaarlozen onvoorbereid in het nadoodse terecht komt? Religies die naam waardig hebben er telkens weer op gewezen dat de ziel moet voorbereid worden op het hiernamaals. Wellicht niet zonder reden. Volgende tekst lijkt dat te illustreren.

7.7.3.b. Een nadoodse hel

Lezen we Phyllis Atwater, *Retour de l'après-vie*[225]. Schrijfster maakte zelf driemaal een BDE mee, waarop zij 15 jaar lang dit fenomeen onderzocht. Zij had in Boise (Idaho) een Californische leren kennen die er kwam wonen.

[225] Atwater Ph., Retour de l'après-vie, ED. Du Rocher, 1993, 33-41.

Het kwam tot een soort vriendschap. Na een telefoontje verneemt zij dat deze vrouw een hartcrisis had doorgemaakt en haar verwacht. De vrouw was lijkbleek. Wat zij tijdens haar klinische dood had doorgemaakt, kwam hierop neer. Zij treedt uit haar lichaam, zweeft erboven. Daarna dringt zij doorheen een donkere gang, een 'tunnel', en bereikt er het einde van. Zij ziet er verlaten heuvels vol naakte mensen die op een soort van zombies lijken.

Merken we hierbij het volgende op: Haïtianen beweren dat zombies mensen zijn die door zwart-magische riten van het grootste deel van hun fijnstoffelijke levenskracht beroofd zijn en zo tot willoze 'automaten' omgevormd werden. Daarop slaat ook het beeld van hun naakt zijn: ze zijn van zowat alles beroofd en bezitten nauwelijks enige levenskracht.

De Nederlandse ziener Gijsbrecht Van der Zeeuw (1912/1981), *Helderziendheid in ruimte en tijd*[226], zegt dat hij bij een bezoek in uitgetreden toestand, aan wat hij "de allerlaagste gebieden" noemt, de overleden mensen die zich daar bevinden, eveneens naakt ziet. We komen op zulke bezoeken verder in de tekst nog terug.

Luisteren we weer naar Atwater: "Zij (de 'zombies') hielden zich recht, schouder aan schouder en deden niets anders dan haar aankijken. Het schouwspel was zo griezelig dat zij begon te gillen. Meteen trad zij opnieuw in haar lichaam. Maar zij bleef gillen. Pas na een kalmeermiddel sliep zij ten slotte in. Haar duiding: de dood, zo hield zij staande, is een nachtmerrie. Zij vervloekte alle kerken die de mensen sinds eeuwen foefjes wijsmaken met verhalen over het paradijs. De vrouw was troosteloos. Daarop komen twee andere patiënten binnen: een bejaarde vrouw en een op stokken gesteunde vrouw. Ook zij waren, na dood te zijn verklaard, weer bijgekomen. In hoofdzaak vertelden zij dezelfde geschiedenis en waren even ontzet als de eerste".

Atwater ontdekte slechts één gemeenschappelijk maar opvallend punt: alle drie verdrongen de misstappen die op hen wogen, alle drie hadden door de BDE een nog versterkt schuldgevoel. Zij bekenden dat zij, door "het sterven al te ervaren", op dat gestoten waren wat zij het meest vreesden en ze waren er sindsdien meer dan ooit van overtuigd dat zij hun 'zonden' zouden moeten uitboeten. Deze vrouwen waren volstrekt overtuigd van het bestaan van de hel.

[226] Van der Zeeuw G., Helderziendheid in ruimte en tijd, Den haag, s.d., 208.

Het bestaan van zulke paranormale 'hel'-ervaringen wilden we even aanstippen, want meestal heerst op dat gebied een bevreemdend stilzwijgen, met de indruk dat dergelijke negatieve ervaringen niet zouden voorkomen.

Mensen met voldoende 'sensitiviteit' en 'helder zicht' kunnen deze 'hel'-ervaringen Bijbels duiden. Zij zeggen dat deze vrouwen de 'refaïm' zagen, zoals *psalm 88 (89)*11/13 suggereert, zielen zonder goddelijke geest of levenskracht (*Genesis 6,3*). In *psalm 88* (89) beklaagt een wanhopige afgestorvene zich van de radeloze, eenzame en donkere situatie waarin hij is verzeild geraakt.

Het feit dat sommigen hun BDE als verheven, anderen als angstwekkend ervaren, kan, weer Bijbels geduid, op hun "oordeel van God" wijzen. We komen daar nog uitvoerig op terug in hoofdstuk 12: "over oorzaken en gevolgen".

Merken we ten slotte nog op dat zowat alle religies spreken van een oordeel na de dood. We vinden het niet alleen terug in het christendom, maar onder meer ook in het Judaïsme, bij de moslims, in de oude Egyptische godsdienst, bij de Zoroastriërs in het oude Iran, bij de oosterse culturen: India, China, Japan, en Tibet, maar eveneens bij de Noord-Amerikaanse indianen, en bij de Midden-Amerikaanse religies, zoals bij de Inca's en de Azteken.

M. Richard, *Voyage aux limites de la mort*[227], omschrijft het hele fenomeen DNE of BDE als volgt:

1. De subjectieve indruk te sterven.
2. De intrede in een duistere gang of tunnel (vgl. de Bijbel; het boek *Job*).
3. Ontmoeting met wezens (onder meer overledenen)
4. Innerlijke vrede en gevoel van welbehagen.
5. De indruk zich buiten het eigen lichaam te bevinden ('uittreding').
6. Toegang tot een onvermoede levensruimte en tot een liefde uitstralend licht.
7. Het terug bijkomen,
8. De afwezigheid van enige vrees voor het sterven.

Opm**.:** Wij nemen dit voor een gedeeltelijke definitie van doodsnabije ervaringen want zoals al aangetoond zijn er ook zeer griezelige doodsnabije

[227] Richard M., Voyage aux limites de la mort, in Le Point 27.04.1996, 89/92.

ervaringen. Deze lijken, althans door sommigen naar de achtergrond te zijn verschoven. Wellicht om geen schrik in te boezemen bij degenen die de verslagen lezen, of bij gebrek aan volledigheid ter zake. Ook wordt hier verzwegen dat heel wat mensen bij een plotse doodstrijd naar aanleiding van bijvoorbeeld een verkeersongeval, zeggen dat ze hun hele leven als een panoramisch beeld aan zich zien voorbijtrekken en dit tot in de kleinste details.

Tot zover deze getuigenissen met betrekking tot het uittreden. Duidelijk is dat het fenomeen niet zo zeldzaam is en dat het niet gebonden is aan één of andere religie, tijd of plaats. Het fenomeen stelt op een acute wijze de vraag naar de oorsprong van het bewustzijn (3.2.3.f.). Volgens de nominalistische visie is het een bijproduct van een optimale hersenwerking. De eeuwenlange traditie ziet dit anders: het zijn niet onze hersenen die denken, maar wij, waarbij we gebruik maken van onze hersenen. De traditie ziet ook het stoffelijk lichaam als één soort van lichaam, terwijl een mens nog andere, ijlere voertuigen of lichamen bezit

7.7.3.c. Talrijk zijn de mensen die zich niet verbeteren.

Van der Zeeuw, o.c., 135 zegt dat de meeste mensen zich in de lagere gebieden bevinden. Tijdens hun aards leven zijn zij daarin niet persoonlijk aanwezig, maar wel vertonen zich daar hun daden en gedachten in hun werkelijke vorm. En verder, o.c. 169, schrijft hij dat het, gezien vanuit uitgetreden toestand, op aarde duister is, ook overdag.

Verwijzen we in dit verband M. Van Gestel, *Mijn kind ziet meer*[228]. Mevrouw Van Gestel citeert haar dochter:

- “Mama, hier op aarde is zoveel verdriet, als ik het een kleur kon geven is de aarde bruinzwart. Die andere wereld is geel, witgeel. Ja, ik snap het. En nu gaat het erom wat van het geel van de andere wereld hier op aarde te brengen. Het geel door te geven aan de mensen”.

- “Raakt het dan nooit op?”

- “Neen, er is oneindig veel geel en je mag het altijd weer ontvangen”.

Aldus het zesjarige helderziende Marieke die, op haar kinderlijk niveau, iets van de door haar ervaren Platonische ideeënwereld verwoordde. Ook elders bevestigen sommige mensen, na uitgetreden te zijn, zelfs op een zonnige dag, dat het, vanuit hun standpunt gezien, op aarde duister is.

[228] Van Gestel M., Mijn kind ziet meer. Een moeder vertelt over haar paranormaal begaafd kind, Deventer, Ankh-Hermes, 2000, 60.

Van der Zeeuw, o.c., 208 vult aan: “Op aarde kwam ik er velen tegen die ware demonen in mensengedaante zijn en ik weet dan wat hen te wachten staat”. En verder, o.c., 217: “Slechts weinige mensen op onze aarde zijn in staat het geestelijke lichaam waar te nemen”. Deze mening wordt door meer dan één Bijbels ziener bevestigd. We komen er nog op terug.

Mensen die een bijna-doodervaring hebben gekend, zeggen dat men het hele voorbije leven in een oogwenk aan zich ziet voorbijflitsen. En dit tot in de kleinste details. En bovendien in omgekeerde volgorde. Wat het laatst beleefd werd, komt eerst. De kinderjaren komen het laatst. Men spreekt van een panoramische herinnering. De oude catechismus noemde dat het singuliere of individuele oordeel. Men krijgt een zicht op de fouten en de goede daden. Het panoramische oordeel geschiedt niet zonder een ethische norm. Hieruit blijk dat er wel degelijke een objectieve orde in de kosmos aanwezig is. De mens leeft niet vrijblijvend zoals een nominalistische visie dat stelt. Alle religies kennen dat.

Zoals al gezegd: wie via een uittreding het licht tegemoet ging, kent geen vrees meer voor te sterven. Wie hierbij echter naakte zombies zag in een soort van duistere onderwereld, heeft daar een heel andere mening over. De mens ‘ziet’ in die luttele seconden net voor zijn dood, zijn individuele Godsoordeel op zich afkomen. Dit is niet het zogenaamde “laatste oordeel”, waar de Bijbel het over heeft in *‘de Apocalyps’*, het laatste boek, en dat handelt over het einde der tijden.

Voor Bijbelse zieners staat dit individuele oordeel bij een mens al tijdens diens leven af te lezen in de aura zelf. De Bijbelse ziener weet tot welk een ‘sfeer’ een mens behoort en waar hij of zij na de dood van het biologische lichaam zal gaan. Ja, voor wie op dat niveau kan zien is de medemens als een open boek, ook met de rode draad doorheen diens vele levens. Het kan onwaarschijnlijk overkomen, maar zo beschouwd kent de Bijbelse ziener de medemens beter dan dat deze mens zichzelf kent. Gewoon omdat de ziener ook de on- en onderbewuste zielediepten onthult.

7.7.4. Het oordeel van God staat te lezen in de aura van de mens.

Voor wie kan ‘zien’ is de medemens als een open boek, zo schreven we. Wie, als Godbevriend ziener, rekening houdt met het oordeel van God, zegt bij een mens onder meer het volgende te ‘zien’.

- De vleesziel met haar gewoonlijk gele linten, wat de acupuncturisten ‘meridianen’ heten. Deze tonen zich over het hele vlezig gebied en zijn voorzien van lichtende knooppunten of energiecentra. Deze linten vertonen bijna altijd splitsingen, daar waar ooit kwetsuren werden opgelopen, en donkere vlekken, die de weggenomen energieën verraden.

- De beenderziel. Deze komt gewoonlijk voor als een verzameling kubusjes daar waar de botten in het beendergestel zitten. De kleur kan variëren van diep goud tot stinkend ‘zwart’. Dit laatste ‘stinkt’, doordat, met het ‘zien’, ook het paranormale reukorgaan in actie komt. Deze kwalijke reuk duidt feilloos op demonische invloeden.

- Verder ‘ziet’ de Godbevriende ziener de ‘kundalini’ of slangen-energie. Deze toont zich als een vuur dat tussen de stuit en het geslachtsdeel vertrekt. Deze ‘ bloeit’, inderdaad, zoals de Hindoes sinds eeuwen ‘zien’ in de nek geleidelijk open in de vorm van één of andere bloem. Deze vecht aan haar wortel en onderstengel met een vuil-grijze massa, de leven dodende ‘kracht’, die Godvijandige mensen of geesten in het levenscentrum van hun slachtoffers ‘instralen’,

- Verder vertoont deze energiestroom zeven wervelkanalen. In India kent men ze sinds eeuwen als ‘chakra’s”. Leeft men in vriendschap met God, dan toont zich deze energiestroom als gele en oranjekleurige vlammen.

- Rond het hele biologische lichaam ‘ziet’ men ook de verschillende onderdelen:

Vooreerst is er de lichaamsziel. Ze wordt zo geheten omdat deze vorm van ‘geest’ identiek is aan de grofstoffelijke lichaamsvorm. Na de dood kan deze ‘verschijnen’ of zich als weerschijn in een spiegel tonen als een lichaamsgetrouwe ‘schim’. Men herkent er de vroegere aardse drager in. Vervolgens tonen zich de verscheidene ‘uitstralingssferen’. Die zijn eerder grillig en smijdig van vorm. Denken we aan de kirlianfoto’s van bijvoorbeeld gezonde en zieke planten, die ook zulke aura’s hebben. Vooral geslachtelijke gevoelens dringen zeer diepgaand door. Een godbevriend ziener ziet b.v. zeer goed de fijnstoffelijke afdruk van geslachtsverkeer.

Het vermogen om de levenskracht die uit de vingertoppen van de magnetiseur stroomt te zien, is maar een eerste, zeer vage vorm van het helder zien. Een aantal mensen beweert rond de vingers een zacht lichtende en sterk afgelijnde band van enkele millimeters breed te zien. Dit lukt gemakkelijker tegen een gelijkmatig en zacht verlichte achtergrond zoals b.v.

een computerscherm. Sensitieven die in een donkere kamer hun ogen wat laten wennen aan de duisternis, beweren eveneens een lichtschijnsel rond hun vingers te zien. Zelf hebben we getracht om via destructieve interferentie van licht iets van deze band te kunnen waarnemen. Dergelijke opstellingen vragen een precisie in afstelling, kleiner dan de golflengte van het licht. Omdat er ongeveer tweeduizend golven in één millimeter gaan, zijn zulke experimenten niet echt weggelegd voor iemand die er zijn hobby van maakt.

Geven we hieronder een impressie van dergelijke experimenten. Omwille van de zwakke lichtintensiteit - we werken met gedimd licht, dat uit een opening van 0,2 mm komt - zijn ze nauwelijks te fotograferen. Links een tekening van een wijsvinger in een 'reversal-opstelling', Rechts een aantal schilderijtjes van een wijsvinger bij destructieve interferentie. De afbeelding rechts bovenaan geeft de wijsvinger weer bij een destructieve omkeer-interferentie.

Hierboven een tekening en enkele schilderijtjes van de wijsvinger bij zulke experimenten

Toch maakt zo een lichtende band ons niet veel wijzer. Zou zijn bestaan wetenschappelijk ondubbelzinnig kunnen aangetoond worden, dan wordt het bestaan van een 'hylisch pluralisme', van nog andere en fijnere lagen rond de aura, wat meer aannemelijk. Meer niet. Het eigenlijke zien van heil en onheil, het eigenlijke religieuze 'zien' ligt veel dieper. Daar pas laat zich Gods oordeel voelen. Dit impliceert dat kirlian-fotografie met betrekking tot het zien van aura's nog erg oppervlakkig is. Het relativeert ook sterk het belang van onze optische experimenten. Religie is nu eenmaal geen oppervlakteverschijnsel, het zien van de aura evenmin. Het vereist een ver

gevorderde graad van helderziendheid. Verwijzen we naar een schilderijtje dat volgens helderzienden de aura toont van een vergoddelijkt mens (4.2.2.c).

aura van een vergoddelijkte mens[229].

Merken we verder op dat - volgens een aantal Godgelovige duiders - het aanvoelen, het 'zien' en vooral het begrippelijk duiden, niet veilig, ja zeer gevaarlijk is buiten het kader van het rijk Gods. Immers kwaadaardige krachten en instanties, eens dat men ze 'voelt', 'ziet', en duidt, slaan terug zonder genade. Wie dus niet door God daartoe uitgerust is, behoort erbuiten te blijven.

7.7.5. Het laatste oordeel

Wij beginnen met de woorden die Lucas in Jezus' mond legt (*Luc 17: 26/30*). "Zoals het was in de dagen van Noë, zo zal het ook zijn in de dagen van de Mensenzoon (Jezus): men at en dronk, huwde en werd ten huwelijk gegeven tot op de dag waarop Noë de ark binnenging en de zondvloed kwam die allen verdelgde. Of zoals het was in de dagen van Lot. Men at en dronk, kocht en verkocht, plantte en trouwde maar op de dag waarop Lot uit Sodom vertrok, liet God vuur en zwavel uit de hemel regenen en verdelgde allen. Zo zal het ook gaan op de dag waarop de Mensenzoon verschijnt".

Jezus heeft het over zijn terugkeer in macht "op het einde der tijden". Wat opvalt, is dat er volgens Jezus een sterk gelijkende situatie zal zijn die Jezus' terugkeer in macht, in de vorm van een Godsoordeel, uitlokt. Zo een

[229] Titelpagina van Gisela Weigl, Die Entscheleierte Aura, Aquamarin Verlag, Grafing, 1986-2

Godsoordeel behelst de verdelging van mensen die niet beschikken over de weerbaarheid eigen aan Gods Geest. Ze beschikken niet over een boven de natuur uitreikende levenskracht. “De enen”, zo vermeldt *Mattheüs 25:46* “zullen een eeuwige straf, de anderen een eeuwig leven tegemoet gaan”.

Jezus benadrukt daarbij wat de antiek-Griekse tragedie vertoont: de tragische ironie. De mensen in kwestie zullen zich, zoals in de dagen van Noë en Lot, niet eens bewust zijn van wat hun boven het hoofd hangt. Ze zullen zo verdoofd en van hun eigenlijke sacrale situatie onbewust zijn. Behelst Jezus‘ tweeledig voorbeeld dat in zijn dagen, de dagen van het laatste oordeel, de seksualiteit zoals ze uitsluitend in het vlees beleefd wordt, ook een hoofdrol zal spelen? Dit blijkt niet zo direct uit wat hij voorspelt, maar men ontkomt moeilijk aan de indruk dat het zo zal zijn. Met andere woorden: heel wat mensen veranderen niet echt in de loop van de evolutie. Jezus‘ eerste ‘verschijning’ in Israël, nu twee millennia geleden, lijkt bij hen geen noemenswaardige verbetering te hebben veroorzaakt.

Terloops: de dagen van de komende Mensenzoon worden heel wat gedetailleerder beschreven in Paulus‘ *tweede brief aan de Thessalonicenzen* (*2 Thess. 1: 6/2: 14*), waar de grote geloofsafval die op komst is, uit de doeken gedaan wordt. Ook bij Jezus‘ terugkeer - zo lijkt het - zal enkel een (klein?) gedeelte der mensen blijven geloven. Petrus vermeldt eveneens de terugkeer van de Mensenzoon (*2 Petr. 2: 4/5*). Ingekapseld in een meedogenloos hoofdstuk over toenmalige dwaalleraars heeft hij het eerst over de gewetenloze engelen, nadien komt hij terug op Noë en Lot.

Petrus schrijft dat God de engelen die gewetenloos te werk waren gegaan, niet heeft gespaard. Hij heeft ze in de tartaros (opm.: de diepe onderwereld) geplaatst en overgeleverd aan de afgronden der duisternis. Daar verblijven zij met het oog op het laatste oordeel op het einde der tijden. Petrus wil zeggen dat de immorele dwaalleraars geen beter lot te wachten staat dan de hoge Godszonen die zich danig misdragen. Vervolgens heeft hij het over de dagen van Noë, daarna over de dagen van Lot.

God heeft de oude wereld, van voor de zondvloed, niet gespaard. Wel heeft hij “acht personen” onder wie Noë, voorstander van gewetensvol gedrag, behoed voor verdelging, terwijl Hij de zondvloed ontketende over een wereld van godloze mensen. Hij heeft de steden Sodom en Gomorrha in de as gelegd en tot vernietiging veroordeeld, maar Lot, die leed onder het gedrag vol uitspattingen van misdadige mensen, gered.

Weerom vat Petrus samen. De Heer voert de schifting door. Godgewijde mensen weet Hij te redden uit de krachtproef. Maar godloze mensen houdt Hij apart met het oog op hun afstraffing op de dag van het laatste oordeel. Op de eerste plaats zijn het diegenen die door van God vervreemde begeerte gedreven, het 'vlees', de aardse levenskracht, involgen en de Heer afwijzen. Wij staan hier voor wat Paulus schrijft (*Galaten 6:7/8*): "Wie zaait in het vlees, zal uit dat vlees verderf oogsten. Wie zaait in die Geest, zal uit de Geest het eeuwig leven oogstten". Maar met het sterke accent op God als veroorzaker van die schifting van het oordeel.

Weigeren ze, dan wacht hen een godsoordeel. Daar waar ze eerst noch goed, noch slecht waren, worden ze gedwongen een positie te kiezen ten aanzien van het christendom. Gaan ze er op in, dan is er sprake van een bekering. Weigeren ze, dan versterken ze hun houding en worden ze op een bewuste wijze slecht. Dan wordt demonie tot satanie. En kiezen ze resoluut voor het kwaad. Want in de grond weten ze heel goed dat het christendom een oplossing is. Maar aangezien ze voelen dat ze dan hun machtspositie zouden verliezen, verkiezen ze de weigering. Ze weten echter dat de uitoefening van hun macht 'slechts' duurt tot het laatste oordeel. Zo onschuldig en onwetend zijn ze dus niet. Vandaar ook hun angst voor het laatste oordeel en het eeuwig vuur. Het is daarom ook dat de bezetenen in het evangelie aan Jezus vragen of het einde der tijden daar is. Dat zou het einde van hun macht betekenen, en daarop volgend, hun oordeel.

Een aantal buiten-Bijbelse goden en geesten weigert zich te bekeren. Dan blijven ze niet langer demonisch maar worden satanisch. Zo schreven we hierboven. Men ziet een gelijkaardig proces bij mensen, bezeten van dergelijke wezens. Een confrontatie met een godbevriende magiër die hen op hun tragische occulte situatie wijst en deze ten goede wil keren, stuit meer dan eens op een hardnekkige onwil, uitzinnig en hysterisch gedrag, en een onbegrensde woede die gepaard gaat met een grote fysische kracht. De wezens die zulk een mens bezeten maken, vechten uit alle macht om het voortbestaan van hun huidige situatie. Het laatste wat ze wensen is wel hieruit verdreven te worden. Ze zullen hun slachtoffer zodanig in hun greep houden en beïnvloeden dat deze niet langer over zijn vrije wil beschikt. Het wordt zeer moeilijk om iemand hieruit te bevrijden omdat hij of zij in een onbewuste vorm van slavernij geraakt.

De thema's van het zevende axioma samengevat.

Dit hoofdstuk heeft aandacht voor het bestaan van het kwaad. We vinden het in de wereld, al of niet verborgen. Tovenaars en heksen getuigen ervan.

Het toont zich ook op de plaatsen waar levenskracht wordt gestolen, waar er misdaden gepleegd worden. De misdadiger denkt er niet steeds aan dat hij zich rekenschap zal moeten geven van wat hij verkeerd deed. En die straffen kunnen behoorlijk ernstig zijn: na de dood een verblijf in de onderwereld, of één of meer zwaardere incarnaties om goed te maken wat fout was. Dat alles staat voor een geoefend ziener af te lezen in de individuele aura van een mens.

8. De structuur van het heilige

8.1. Een fijne materie

We hebben al bij herhaling de termen 'fijne stof' en 'fijnstoffelijkheid' gebruikt. Heel wat religieuze en magische experimenten hadden te maken met een verplaatsing van die uiterst fijne materie. Geven we een aantal getuigenissen die ons wat meer vertellen over de eigenschappen en de structuur van deze ijle stof.

8.1.1. De overdracht van een gedachte

E. Haich, *Inwijding*[230], ziet het als volgt. De overdracht van een gedachte stelde ik me zo voor dat mijn man aan iets zou denken en dat deze gedachte op de een of de andere manier in mijn hoofd zou opkomen. Ik verwachtte dus een gedachte, die niet uit mezelf kwam. Toen kwam het niet in me op dat gedachten waarvan we menen dat ze van onszelf zijn, ook van elders kunnen komen. Tot mijn stomme verbazing gebeurde er iets heel anders, waar ik echt niet op voorbereid was. Toen ik daar met mijn man stond en wachtte op de gedachte, voelde ik heel duidelijk - ik 'zag' het gewoon - dat er uit zijn maagstreek een stroom, een straal van een acht tot tien centimeter doorsnee naar buiten stroomde en zich als een lasso om mijn lichaam kronkelde, ook ongeveer ter hoogte van de maag. Ik voelde alsof deze stroom een zeer fijne materie was. Nadat deze stroom mij duidelijk omvat had, trok deze mij in een bepaalde richting, zodat ik wel een stap in die richting moest doen. Daarop trok de stroom mij steeds verder. Als ik een stap in de verkeerde richting deed, trok hij mij duidelijk terug en duwde me de juiste kant op. Zo kwamen we tot aan het raam. Daar liet de gematerialiseerde wil van mijn man me tot stilstand komen.

Toen was er weer iets verrassends: mijn vrije arm, die zoals gewoonlijk naar beneden hing, verhief zich plotseling en werd gewichtloos. Het scheen mij toe alsof de massa, die uit de zonnevlecht van mijn man stroomde, mijn arm ondersteunde. Toen duwde deze massa mijn hand naar voren, zodat mijn neus onwillekeurig tegen het vensterglas aankwam. Op datzelfde

[230] Idem, als 160, p. 94 e.v..

ogenblik verliet die massa mijn lichaam, arm en hoofd, en ik kon me weer vrij bewegen. We keken elkaar aan en waren allebei erg verbaasd.

Mij wond de nieuwe ervaring op, vooral het feit dat de menselijke wil als materie uit de zonnevlecht van de mens stroomt en zich in een bepaalde vorm op of om de andere mens legt, deze als een octopus omvat en zelfs vermag het gewicht op te heffen. Deze 'materie' liet de indruk achter, dat ze uit myriaden kleine nevelkorreltjes bestond net als de Melkweg aan de hemel en dat al deze korreltjes in nauwere samenhang met elkaar in één richting stroomden. Mijn man was ook opgewonden omdat hij gewoon niet begrijpen kon hoe het mogelijk was, dat ik alles wat hij dacht, - dat ik naar het raam zou lopen, het gordijn zou optillen en door de ramen naar buiten zou kijken, - als een robot zou uitvoeren. Ik zei hem, dat uit zijn zonnevlecht een stroom naar buiten kwam, die ik als materie gewaar werd.

Het is mij ook overkomen dat ik tijdens een experiment de wil van iemand anders niet in mij bewust kon maken en dan was het me onmogelijk, dat wat hij in gedachten had, te verwezenlijken. Dan lag deze massa mij loodzwaar op de borst. Dan ademde ik met moeite en moest ik kreunen en steunen alsof ik op sterven lag. Dan verzocht ik mijn man om zich beter te concentreren. Op het moment dat ik me van zijn wil bewust werd en deze ten uitvoer bracht, ademde ik weer vrij en zonder moeite hield de druk plotseling op. Wat ik door deze experimenten beleefde, bevestigde me in mijn overtuiging dat in vele gevallen astma niets anders is dan de onzichtbare wil van een ander, die zich als een drukkende last op de zieke doet gevoelen. Deze onzichtbare, niet verwerkelijkte wil kan onbewust ziekten veroorzaken. Tot zover deze getuigenis van Haich.

Het is duidelijk dat haar man een magiër is. Met de kracht van zijn gedachte bereikt hij in de materiële wereld een resultaat. Haich beklemtoont met haar tekst eveneens het belang van de concentratie der gedachten. Magisch werken, vereist een voortdurend scherp en streng logisch denken. Gegevens en gevraagden moeten de magiër zeer duidelijk voor ogen staan. In de mate dat men er bovendien fijnstoffelijke wezens wil bij betrekken, moeten ook zij zeer duidelijk vatten wat er juist van hen verwacht wordt. Desnoods verduidelijkt men dit aan hen via een ritus waarin hun opdracht nauwgezet wordt uitgebeeld. Dit brengt ons bij een vorm van beïnvloeding, van argumentatie en betoog.

8.1.2. Een zee van kleine puntjes

Verwijzen we naar de tekst: 'Een zee van licht' (3.2.3.c.) waarbij iemand tijdens de slaap een paranormale ervaring doorleeft, ergens in de diepte een rij sombere wezens ziet voorbijtrekken en door medelijden bevangen wordt. Hij vraagt de in gebed hemel om zich over deze wezens te ontfermen, waarna ze uiteenspatten alsof ze nooit bestaan hebben. Geven we van deze ongewone ervaring tekst hier enkel de voorlaatste alinea weer.

1"Tegelijkertijd merk ik dat er kleine lichtende puntjes uit de hemel neerdalen. Ze doen me denken aan een zogenaamd 'feeënstokje' dat we met Kerstmis aansteken en dat dan schitterend vele kleine vonkjes afgeeft tot het opgebrand is. Toch is het allemaal veel fijner, veel doordringender. Aan de helderheid van die vele kleine lichtende puntjes, die als vlokjes sneeuw in de nachtelijke hemel naar beneden vallen, realiseer ik me dat het toch nog erg donker is op de plaats waar ik me bevind. Nog steeds biddend kijk ik omhoog. Ver boven mijn hoofd gloeit een zee van licht, onbeschrijfelijk mooi. Ik verlang om ernaar toe te gaan. Onmiddellijk hoor ik een geruis, tintelt mijn hele lichaam (opm.: het resultaat van toevoer van een hogere energie. Sensitieven beweren dat ook te voelen tijdens het bidden, vooral in hun kruinchakra). Er klinkt een hemelse muziek. Zulke prachtige en verheven melodieën heb ik in mijn hele leven nog nooit gehoord. Ik voel mijn uitgetreden lichaam omhoog stijgen, het licht tegemoet. Tegelijk nemen de vonkjes in hevigheid en aantal toe. Het lijkt wel vuurwerk dat open spat. Het is een zo overweldigend gevoel dat ik denk dat het jammer zou zijn moest ik nu ontwaken. Onmiddellijk daarop verflauwt alles en ik word echt wakker in mijn fysieke lichaam, behoorlijk ontgoocheld. Ik had aan het laatste, het ontwaken, wellicht niet mogen denken.

8.1.3. Ik werd uit mijn lichaam geduwd

En verwijzen we vervolgens naar de getuigenis van iemand die tijdens een jubileum voor een publiek van ongeveer honderdvijftig aanwezigen een poëtische tekst voorlas. De geconcentreerde aandacht van de toehoorders, hun fijnstoffelijke gedachtekracht, leidde er toe dat de het fijnstoffelijke lichaam van de spreker plots uit zijn biologisch lichaam werd geduwd (3.2.3.e).

Hij schrijft: "Ik bevond mij ongeveer twee meter achter mijn biologisch lichaam, dat gelukkig op een soort van automatische piloot het vers verder bleef voordragen. Mijn bewustzijn bevond zich voor het grootste deel in mijn fijnstoffelijk lichaam. Ik 'zag' voor me, mezelf de tekst verder voordragen, maar eveneens 'zag' ik de fijnstoffelijke koord die me met mijn biologisch lichaam verbond. Tot mijn overgrote verbazing merkte ik eveneens dat er

vanuit de maagstreek van iedere aanwezige een fijnstoffelijke band naar mijn maagstreek liep. Het was een uiterst merkwaardig zicht, een publiek dat met draden letterlijk aan mij vast hing. Ik wist dat het hoogtepunt van mijn tekst nog moest komen. Daar verwoordde ik in beelden die me sterk ontroerden, het hoge ideaal van de vereniging. En zie, alle draden van de aanwezigen bundelden zich samen in mijn maagstreek, en ineens, zomaar, barstte de wereld hoog boven me open. Mijn kruinchakra verwijdde zich en daaruit kwamen alle draden, maar verenigd, gebundeld in wat mij één sterk en dik touw leek. Het 'touw' ging regelrecht de hoogte in."

"Nog steeds op automatische piloot lezend, 'zag' ik hoog boven me een overweldigend en schitterend licht, als een vuurwerk dat openbarst. Er klonk een hemelse muziek, zoals ik nog nooit gehoord had. En zie, vele, ja myriaden lichtende puntjes daalden neer en bundelden zich samen tot een nog veel dikkere koord dan het koord dat omhoog gegaan was. Dit dikkere koord kwam naar mij, ging terug doorheen mijn kruinchakra, en verder door mijn fijnstoffelijk lichaam tot aan mijn maagstreek. Van daaruit ging het niet naar het publiek terug, maar wel naar de stichter. Die kreeg vrij plots de hele bundel fijnstoffelijke energie in zijn maagstreek te verwerken. Op dat ogenblik was hij hevig geëmotioneerd en was het voor hem even 'tandenbijten' om zich voor de talrijke aanwezigen geen ontroering te tonen. Nadat hij die energie in zijn aura ontvangen had, verflauwde het hele beeld. Ik voelde me terug naar mijn biologisch lichaam getrokken worden. Wat later bevond ik me weer in mijn biologisch lichaam, bij mijn tekst en net op tijd om het slotwoord te lezen. Onder een langdurig applaus werd de stichter toen in de bloemen gezet. Velen kwamen me nadien ook vertellen dat ze het hele gebeuren gewoon prachtig hadden gevonden."

Net zoals in de eerste tekst: 'Een zee van licht', is hier eveneens sprake van 'een schitterend licht', van 'lichtende puntjes' en 'een hemelse muziek'. In de loop der geschiedenis moeten o.m. een aantal filosofen eveneens zulke ervaringen gekend hebben, en ze zijn er wat langer blijven bij stilstaan.

8.1.4. 'Monaden' als lichtende puntjes

Reeds de Oudgriekse denker Pythagoras van Samos (-540/-497) sprak van groeperingen van een aantal fijnstoffelijke eenheden. Recenter noemde de filosoof G. Leibniz (1646/1716) deze puntjes 'monaden'. Vandaar de term 'monadologie'. Deze 'monaden' zijn blijkbaar de bouwstenen van vele fijnstoffelijke wezens zoals o.m. natuurgeestjes, goden en godinnen. Een beetje zoals biologische cellen de bouwstoffen zijn van al wat op aarde leeft. De alchemist en fysioloog J. van Helmont (1579/1644) – zijn standbeeld staat

op de Nieuwe graanmarkt in Brussel - interpreteerde die eenheden op een religieuze wijze en beweerde dat elk schepsel, dus ook de mens, uit monaden is opgebouwd, die door een soort van centrale monade worden geleid. Uiteindelijk moet deze opgaan in de Monade van God.

8.2. Het voelt aan alsof het levend is.

De heiligheid van iets wordt blijkbaar niet alleen mantisch 'gezien' als vele lichtende puntjes, maar kan ook op een sensitieve wijze worden 'aangevoeld'. Geven we enkele getuigenissen.

8.2.1. Er is iets met dit kruis

D. Fortune, *Psychische zelfverdediging*[231], schrijft: Ik herinner me dat ik en mijn vriendinnetje elkaars sieraden bekeken. Uit één van de kistjes nam ik een fraai amethisten kruis en zei: "Er is iets met dit kruis. Het voelt aan alsof het levend is". "Dat kruis heb ik bij mijn eerste communie gekregen", antwoordde mijn vriendin. "Het komt van een bisschop die het altijd op zijn borst droeg". Haar zuster was bijzonder geïnteresseerd en kwam met haar juwelenkistje te voorschijn. Zij vroeg me of ik haar communiekruisje ook kon vinden. Haar kruisje was ter gelegenheid van haar eerste communie door een priester op een speciale wijze gezegend. Ik was zelf verbaasd dat het mij lukte uit drie of vier kruisen er dadelijk één uit te kiezen dat warm en eigenaardig elektrisch aanvoelde. Het bleek inderdaad ook haar communiekruis te zijn.

8.2.2. Het dier voelde anders aan.

Fortune, *Psychische zelfverdediging*[232], zegt dat ze in haar jeugd nog nooit een mens of dier had zien sterven, tot ze een gekwetste vogel in haar handen hield, die even later hevig trilde en stierf. Ze zegt dat niemand haar hoefde te vertellen dat de kraai dood was. Het dier voelde na de trilling heel anders aan dan ervoor. Ze vergelijkt het aanvoelen van het nog levende dier met het aanvoelen van het gemagnetiseerde kruis. Het dode dier was plots een levenloos voorwerp geworden, waaruit alle leven geweken was.

8.2.3. Neen mama, Tofke heeft geen kleuren meer

M. Van Gestel, *Mijn kind ziet meer*[233], vertelt een analoog verhaal over haar mantisch begaafde dochter. Ze schrijft: De keer dat Marieke met een ziek eendje naar huis komt, ziet ze eerder dan wij dat het gaat sterven. Op het moment dat ik denk dat het weer wat begint op te knappen, barst zij in tranen uit. "Hij gaat dood! Hij gaat dood!" snikt ze. Ik zeg haar dat het

[231] Fortune D., Psychische zelfverdediging, een studie in occulte pathologie en criminaliteit p. 103.
[232] Fortune D., Psychische zelfverdediging, een studie in occulte pathologie en criminaliteit p. 103.
[233] Van Gestel M, Mijn kind ziet meer, Een moeder vertelt over haar paranormaal begaafd kind, Ankh - Hermes, Deventer, 2000, 71, 82.

allemaal wel mee lijkt te vallen en dat ze niet te snel de moed moet opgeven, waarop ze het uitroept: “Neen, mama, hij heeft opeens geen kleuren meer, het wordt helemaal donker om hem heen”. Een kwartiertje later is het eendje dood. We hebben hem begraven in het parkje.

Verder hebben zij het nog over Tofke, hun cavia. Ze schrijft: In de zomer worden onze cavia’s ziek. Terwijl we bij hen zitten zegt Marieke opeens: “Wat gek, de aura van Kaaf zweeft boven het hok. Hij komt de aura van Tofke halen”. Kaaf is de cavia van de buren die enkele maanden geleden is gestorven. Hij is veel bij onze cavia’s geweest en is de vader van het kleintje.

8.3. Een fetisj aanmaken

Religiespecialisten staan gewoonlijk niet stil bij de methode om een fetisj aan te maken. Een zekere Julia Pancrazi echter wel. In wat volgt horen we haar aan het woord als zienster, en ook als iemand die fetisjen maakt; iemand die voorwerpen van een lading voorziet.

8.3.1. Met levenskracht opladen

In *La voyance en héritage*[234] beschrijft de zienster Julia Pancrazi hoe in haar familie fetisjen (hier synoniem van voorwerpen of talismans die geluk brengen) in het geheim werden gemaakt. Letten we op de titel van het boek. De helderziendheid gaat, als een erfenis, over op het volgende geslacht. De moeder en de tante van Julia laadden met hun levenskracht (hun fluïdum, hun fijnstoffelijke uitstraling) welbepaalde stenen uit Saoedi-Arabië en Jemen op door middel van intensieve en stille concentratie. Deze voorwerpen waren bedoeld om bescherming te bieden aan soldaten, die in de eerste wereldoorlog naar het front vertrokken. Ondanks aanvankelijke spot, hielden de mannen hun talismans altijd bij zich, en allen keerden veilig terug.

De fetisjen bestonden vaak uit eenvoudige materialen, steentjes, zoutkorrels, een eikenblad, en werden in neutraal gekleurde katoenen zakjes genaaid om de fijnstoffelijke energie niet te blokkeren. De effectiviteit van een fetisj hing af van de spirituele kracht, het ethisch gedrag en de vitaliteit van de maker of maakster. Bovendien mochten de fetisjen niet door derden vastgenomen of zelfs bekeken worden. De blik, de uitstraling of het ‘fluïdum’ van deze ongewenste kijklustigen zou de fijnstoffelijke lading kunnen schaden en de kracht van de fetisj doen afnemen en hun kracht doen verzwakken. De fetisjen, of talismans werden bij in het huis van Julia in het geheim gemaakt.

---

[234] Deze tekst is een samenvatting van de tekst 7.5.1. : Een helende fetisj uit het boek : De ‘homo religiosus’ op deze website.

Ze vertelt. “Toen ik nog klein was werd de deur hard voor onze neus toe gesmakt. Gedurende uren deden mijn moeder en haar zuster in diepe stilte hun fluïdum (opm.: levenskracht) in de voorwerpen trekken. Die moesten dan dienen om geluk te stichten of kwaad af te weren. Eén enkele keer kon ik als kind deze mysterieuze voorwerpen zien. Ik geloof dat ik toen zo een jaar of tien was. Op een namiddag waagde ik het om de schuiflade open te trekken. Ik zag slechts enkele grijze keitjes met witte adertjes erin. Voor mij leek dat niet veel bijzonders. Later vernam ik dat deze stenen uit Saoedi-Arabië en Jemen kwamen. De vrouwen van mijn familie vonden steeds een filière (opm.: een ‘weg’, een handelsroute) via de zeelui in de haven (opm.: van Marseille). Mijn moeder of mijn tantes gaven aan iedere man die naar de oorlog vertrok, of het nu een familielid of een kennis was, een fetisj of talisman mee. Natuurlijk dreven allen er eerst de spot mee. Nochtans heeft niemand onder hen zijn steentje thuisgelaten. Allen zijn veilig teruggekeerd.”

Dat Julia als kind de steentjes zag, is fout. Waardoor? Doordat fetisjmateriaal niet mag gezien worden, tenzij door degenen die fetisjen maken en door degenen die ze dragen. Julia was gelukkig ook begaafd als latere zienster en aanmaakster van fetisjen. Dat redt de onvoorzichtige kijk. Terloops: hoe meer men zo een ‘schat’ aan anderen laat zien, des te meer verliest een talisman zijn levenskracht. Dit laatste is een niet onbelangrijke vaststelling waar we dadelijk nog op terugkomen (8.4.).

Geven we terug het woord aan Julia Pancrazi. “Het maken van een fetisj vergde meer dan alleen maar concentratie: het vereiste ook mantische gaven. Bezorgd over het lot van haar man aan het front, trachtte haar moeder de gevaren waarmee hij gedurende de komende gevechten nog zou geconfronteerd worden, reeds vooraf te ‘zien’. ‘Zag’ ze dan dat hij in acute gevaren ging verkeren, dan voegde zij extra energie aan de fetisj toe, en dit tot ze ‘zag’ dat het gevaar geweken was. Als hij dan de fetisj bij zich had, kon het geladen voorwerp ‘ingrijpen’, en kon de opgeladen energie weerstand bieden en het onheil afwenden. Het is duidelijk dat het gaat om een vorm van magie gaat.”

Julia Pancrazi vervolgt. “Toen Bastien, mijn vader, naar de oorlog ging, vertrouwde haar moeder de fetisj aan hem toe, zodat hij het met zorg kon inwerken in zijn jasje. Eerst spotte hij ermee. Hij geloofde niet in zieners en ziensters en in de zogenaamde occulte wetenschappen. Naar de oorlog gaan met een talisman was voor hem ‘sorcellerie’, hekserij. “Ik heb mij moeten

weren om hem de talisman te doen aanvaarden" benadrukte zijn vrouw. Zij zag hem slechts terug in december 1918, een maand na de wapenstilstand. Iedere brief die zij hem stuurde, overstelpte zij met kussen en droeg zij een hele nacht lang op haar hart, om hem de brief op te laden met haar fluïdum. Op die wijze vernieuwde zij de fetisj. Deze heeft hem geen ogenblik verlaten gedurende die vier jaren. Veel later liet hij haar weten dat hij de talisman nooit had gelost. Al die lange jaren toen hij aan het front streed, was die fetisj voor hem een obsessie geworden. Zonder ophouden betastte hij de revers van zijn jas om er zich van te vergewissen dat de talisman er nog was. Hij werd slechts één keer gekwetst en dan nog lichtjes aan de rechter voet." Tot zover deze getuigenis van Julia.

8.3.2. In stille concentratie

Letten we op de stilte waarin de moeder en haar zuster hun fluïdum in de voorwerpen laten trekken. Die vorm van concentratie of 'mania' is een voorwaarde. Degene die een fetisj voor iemand maakt, moet eerst mantisch 'zien' waar en wanneer er bijvoorbeeld levensgevaar dreigt. Het is een vorm van 'voorschouw'. Dan pas begint het magische werk: fijnstoffelijk inwerken op de voorschouw en energie aan de materialen toevoegen totdat het verloop in gunstige zin wordt gewijzigd. Zo dringen aangepaste levenskrachten in dat vooraf 'geziene' gevaar en neutraliseren het. Het is een magische vorm van intensief positief denken. Degene die een fetisj aanmaakt, moet onvoorwaardelijk over zeer veel levenskracht, dunamis, virtus, 'heiligheid' beschikken. Een uitgeputte zienster ziet niets en kan geen object opladen zolang haar vermoeidheid duurt. Gedraagt de zienster zich onethisch dan verzwakt ook haar vermogen. Heeft zij bijvoorbeeld een hondje dat zij regelmatig aftroeft, of besteelt zij de mensen voor wie ze werkt, dan zal haar zienersvermogen afnemen.

Een fetisj opladen zodat hij goed werkt is uiterst lastig. Gaat een soldaat hem meenemen naar het front, dan zal de maker of maakster op een bepaald ogenblik, mantisch, de soldaat bijvoorbeeld geconfronteerd zien met de dood. Dan moet de fetisj, hier de steen, extra energie krijgen van wie hem oplaadt. Dit om het onheil af te wentelen. Dit afwentelen kan uren, ja dagen duren. Zoals ook het omgekeerde proces, kwaad willen veroorzaken, dagen of zelfs weken kan duren.

Verwijzen we naar Hexe Petra (7.3.3.a.). die een gelijkaardig werk verricht, maar dan in omgekeerde zin. Daar waar Mevrouw Pancrazi voor het goede werkt, werkt Petra voor het kwade. Zij zegt dat het gemiddeld twee tot drie weken duurt voordat een vloek werkt. Tot zolang moet men de

persoon in sterke concentratie verwensen. Dan pas is zijn levensenergie uitgeput en treft hem 'een lot'.

Letten we bij de getuigenis van Julia, ook op de tweesnedige reactie der mannen: hun eer belet hen te bekennen dat zij, in hun binnenste, er ergens aan geloven. Niemand heeft zijn fetisj thuis gelaten. Deze ambivalente handelwijze vinden we ook nog op onze dagen terug.

Zoals eerdere gemeld, bestaan er geen wezens zonder energie, en geen energie zonder wezens. De fijnstoffelijke wezens, zijn er juist de dragers of draagsters van. Dit houdt in dat zulke begaafde vrouwen (en mannen) het vermogen bezitten om geesten in die voorwerpen in te sluiten. Hierin verschilt een magische fetisj van wat men 'fetisjisme' in de psychologie noemt. In het laatste geval betreft het een louter profane verering van een voorwerp. Zo kan een verliefde man de foto van zijn geliefde vereren, omwille van de gelijkenis. De foto gelijkt op zijn geliefde. Of hij kan een voorwerp dat van haar komt, liefdevol koesteren, omwille van de samenhang. Het voorwerp heeft een band, hangt samen met zijn geliefde.

8.3.3. Het onheil afwentelen

Letten we erop dat zienster 'ziet' wat er gaat gebeuren. Julia laat haar moeder aan het woord. "Ik wist dat Bastien (opm.: haar man) van de oorlog zou terugkeren. Om te beginnen vervoegde hij zijn legereenheid op Corsica. Nadien hoorde ik van hem niets meer. Voor zijn vertrek had ik mijn eerste fetisj voor hem gemaakt. Ik nam er twee van die steentjes voor. Ik had ze steeds in voorraad. De naam van die steentjes kende ik niet. Ik deed er enkele zoutkorrels en stukjes eikenblad bij. Dingen die gekend zijn om hun weldadige inwerkingen."

Julia herinnerde zich later nog de raadgevingen van haar moeder: "Julia, dit alles naaien in een zakje, heel klein. Maar vooral geen nylon of gekleurde stof gebruiken, want die beletten dat de 'golven' (opm.: de levenskracht) er doorheen komen". Ik koos dus het simpelste, een klein stukje wit katoen en vertrouwde het geheel aan Bastien toe, zodat hij het met zorg zou inwerken in zijn jasje. Eerst spotte hij ermee. Hij geloofde niet in zieners en ziensters en in de zogenaamde occulte wetenschappen. Naar de oorlog gaan met een talisman was voor hem 'sorcellerie', hekserij. Ik heb mij moeten weren om hem de talisman te doen aanvaarden. Op zekere dag, één enkele keer, vond hij hem niet onmiddellijk. Hij keerde heel zijn tank onderste boven, van de vloer tot de toren, doorheen de opslagplaats der obussen. Zijn kameraden lachten hem uit. Daarna keerde hij zijn vest om

de keerzijde van zijn boord te doorsnuffelen. De fetisj was er in feite nog. Maar hij kon hem maar enkele uren later te pakken krijgen in de kliniek. Want gedurende de enkele minuten dat hij zijn 'treillis' (opm.: een kledingstuk in camouflagekleuren) had uitgedaan, waren verscheidene Duitse obussen gevallen. Eén ervan trof zijn tank. Binnenin de tank vlogen stukken staalplaat in alle richtingen. Eén ervan kwetste hem aan de rechter voet, net zoals bij mijn vader dertig jaar te voren." Dit laatste wijst eveneens op een merkwaardige erfelijkheid via de mannelijke lijn. Iets wat ons weer aan Szondi en zijn 'Schicksalsanalyse' (4.1.3.a.) doet denken.

Verwijzen we hier reeds naar de tekst "Een opgeladen huidcrème" (9.6.6.). Daarin tracht een heks haar man op een zwart-magische wijze te doden. Een helderziende, bevriend met de man, voorziet de verschillende stappen die de heks hierbij zal aanwenden en lukt erin om haar telkens een stap voor te zijn. Ze kan haar plan niet meer uitvoeren, maar de magiër ontneemt haar bovendien van haar occulte krachten. "Ik heb al haar boze geesten geneutraliseerd" zegt hij, "en nu berusten ze in hun noodlot". Niet alleen is het kwaad hiermee afgewend, maar de heks heeft bovendien een zeer negatief lot op de nek gehaald, een lot dat zij zal moeten uitboeten. Vervreemd van Gods hoge levenskracht, is zij hiermee aan de elementen van de duisternis prijsgegeven en dit zonder Triniaire bescherming.

8.3.4. Het belang van retoriek

Th. Van Baaren, *Doolhof der goden*[235] geeft een aantal voorbeelden van magische bewerkingen, eventueel met een retorisch aspect. Zo besteedt de Papoea van de Trobriand-eilanden veel magie aan het bouwen van zijn zeevaardige kano. Hij weet enerzijds heel goed dat een kano aan alle natuurlijke eisen moet voldoen, want een slecht gebouwde kano zal met alle mogelijke magie niet bruikbaar uitvallen. Maar anderzijds voert hij enkele rituelen uit die de kano 'succesvol' moeten maken. Zo moet de boot gespaard blijven van ongevallen, van aanvaringen, hij moet efficiënt zijn in het gebruik, en zo men er mee gaat vissen moet hij een rijke oogst opleveren.

De Inuit in Alaska dansen ritueel om de visvangst te doen lukken. Zij doen beroep op godheden en geesten die op een smeekgebed vrij kunnen reageren. Resultaten worden dus helemaal niet mechanisch afgedwongen.

[235] Van Baaren Th., Doolhof der goden (Inleiding tot de vergelijkende godsdienstwetenschap), Amsterdam, Quirido, 1960, 189/195.

K. H. De Jong, *De zwarte magie*[236], verwijst naar een zekere L.Frobenius, die getuige was van een zeer kenschetsend voorval dat verhaald wordt in *Das unbekannte Afrika.* In 1905 had hij, op ontdekkingstocht in de Congostaat, jagers van een dwergstam op een avond verzocht een antiloop te schieten. Zij zeiden dat dit eerst de volgende dag mogelijk was, omdat zij eerst bij zonsopgang 'voorbereidingen' moesten treffen. Frobenius, in een bosje verstopt, zag hoe ze te werk gingen. In de vroege ochtend tekende één der mannetjes met zijn vinger iets in het zand. Zodra de zonnestralen de tekening raakten, werd een pijl er op afgeschoten. Nadat de jagers waren weggegaan ontdekte Frobenius op de grond de tekening van een antiloop, in wier hals de afgeschoten pijl stak. In de loop van de namiddag brachten de mannetjes als jachtbuit een antiloop, door een pijl in de halsslagader getroffen.

Attilio Gatti, *Mensen en dieren in Afrika* [237], geeft een gelijkaardig voorbeeld, waarvan hijzelf getuige was. Na maanden tevergeefs getracht te hebben een antiloop te vangen met behulp van pygmeeën, simuleerden deze oerwoudbewoners een kort maar succesvol gevecht, dat eindigde met het ingebeelde vangen van een jonge antiloop, die voor de voeten van Gatti werd gelegd. De pygmeeën verwachtten van Gatti dat hij 'het spel' meespeelde, wat hij ook deed. Gatti besloot de ceremonie met alle jagers uitdrukkelijk te danken voor de goede vangst. Gatti noteert die avond in zijn dagboek: "Ik was er zeker van dat morgen alles precies zou gebeuren zoals de ceremonie het voorspeld had en dat onze expeditie eindelijk met succes zou bekroond worden". De volgende dag werd inderdaad een jonge antiloop levend gevangen. Gatti besluit die avond zijn dagboek met de woorden: "zo geschiedde het inderdaad, en nog wel tot in de kleinste bijzonderheden".

Het lijkt erop dat de geacteerde uitbeelding van de jacht, magisch vastlegt wat men ook daadwerkelijk wil bereiken. Ook vandaag zijn zulke praktijken, vooral in zwart magische middens, nog steeds gangbaar.

8.3.5. Enkele conclusies

Het vorige tekstonderdeel (8.3.) illustreerde vooreerst de aanmaak van een fetisj. Mevrouw Pancrazi concentreerde zich op de lotgevallen van haar man. Hij werd als soldaat opgeroepen om te gaan vechten. Helderziend 'schouwde' ze zijn toekomst. Zag ze dat hij op een bepaalde dag in gevaar zou verkeren, dan laadde ze zijn fetisj op met extra energie. En zij deed dit totdat zij 'zag' dat het welbepaalde gevaar geweken, of beter, overwonnen

[236] De Jong K.H., De zwarte magie, Den haag, Leopolds uitgeversmij, 1955^{-2}, 10.
[237] Gatti A., Mensen en dieren in Afrika, De Sikkel, Antwerpen, 1953, 68-73.

was. Zo overliep zij helderziend heel de tijd waarop hij aan de gevechten moest deelnemen. En bij elk nieuw gevaar voorzag zij zijn fetisj van extra energie. Dit deed zij tot zij uiteindelijk zag dat hij na de gevechten, die vier jaar gingen duren, gezond en wel weer naar huis zou komen.

Vervolgens beklemtoonden we het belang van de retoriek bij een aantal taken. Zo o.m. bij het ritueel bouwen van een kano. Hij moest veilig zijn en succesvol bij de visvangst. De dwergstam die een antiloop wilde schieten, kon dit slechts als bij zonsopgang de nodige voorbereidingen werden getroffen. Dat bestond in het voorspellen van de jacht. Op een tekening in het zand verwondden zij uiteindelijk het dier in de nek… om nadien ook effectief het werkelijke dier met een pijl in de hals te treffen. Ook van Gatti verwachtte men dat hij het spel van de jacht met de pygmeeën zou meespelen. Hij had hen gevraagd om een antiloop levend te vangen. Dan pas ging men op jacht. Gatti besloot die avond zijn dagboek met de woorden: “zo geschiedde het inderdaad, en nog wel tot in de kleinste bijzonderheden”.

Letten we op de gelijkenis in al deze getuigenissen. Men overloopt, men overziet of beeldt telkens vooraf uit wat zich in de onmiddellijke toekomst zal voordoen. Moeilijkheden die hierbij komen opdagen, worden met de kracht van de gedachte, of met een bijsturen van een werkelijkheidsgetrouw toneel, ten goede gekeerd. Zo wordt een probleem opgelost. We kunnen er zeker van zijn dat de Inuït in Alaska, de Papoea’s, de dwergstam en de pygmeeën hierbij eveneens een beroep deden op hun goden of geesten voor het wellukken van de jacht. Al dergelijke stammen denken sterk religieus.

Vermoedelijk kende ook mevrouw Pancrazi een aantal passende gebeden om haar fetisjen te versterken. De wereld was in het begin van de twintigste eeuw nog heel wat geloviger dan nu, zeker in de milieus van helderzienden. Zelf vermeldt ze er niets van in haar boek dat werd uitgegeven in 992, maar dat kan een bewuste keuze geweest zijn. Een uitgeverij neemt doorgaans liever een ‘neutraal’ boek uit, niet een sterk religieus gekleurd boek. Het eerste verkoopt beter. Vergelijken we de situatie met die van de kerstman en de geboorte van Jezus. De kerstman is populairder, want neutraler en algemener. Jezus spreekt enkel de religieuze mens aan, en zijn publiek is heden heel wat beperkter.

Toch kunnen we met betrekking tot religie uit dit alles een aantal vuistregels afleiden. Zieners zeggen ons dat het veel veiliger is om een geplande reis ook even in gedachten te overlopen, liefst met een gebed, opdat alles veilig zou verlopen. Zelf kunnen zij de reis van iemand die hen

er om verzoekt, vooraf in gedachten veel grondiger overlopen. Ze staan stil bij gevaarlijke momenten die ze dan 'zien' en die een extra aandacht verdienen. Net als de soldaat zijn fetisj de hele tijd bij zich wilde houden, kan een mens ook een beschermend gebed bij zich dragen. Een degelijk gebed beroept zich uiteraard ook op beschermende energieën, net zoals het gezegende kruis dat D. Fortune vermeldde (8.2.1.).

Zo is ons het verhaal bekend van iemand die een lange fietsreis doorheen Afrika maakte, een waarbij een ziener vooraf de hele reis vooraf overschouwde. De ziener wist te vertellen dat hij meer energie had moeten steken bij de doortocht doorheen Egypte, wat toch een land is dat bekend staat omwille van zijn zwarte magie. Ook in het zuiden van dit continent voorzag hij moeilijkheden die moesten weggewerkt worden. Magiërs in deze zuidelijke landen hadden, gezien de kolonisatie door Europa, het niet altijd goed voor met blanken die door hun land reisden. En die rancune schepte moeilijkheden, een beetje zoals dat met de wraakdemon van D. Fortune het geval was (3.2.2.a.). De ziener gaf aan onze fietser ook een sterk opgeladen gebed mee. De reis verliep eerder gunstig. De ziener verzekerde de fietser nadien dat deze zonder de gegeven hulp, niet levend zou zijn teruggekeerd. Dergelijke uitspraken van iemand die men grondig vertrouwt, stemmen toch tot denken… en tot grote dankbaarheid.

Besluiten we dit tekstonderdeel met een citaat uit W. Gmelig Meijling, *'De aura'*[238]. We vinden er in grote lijnen de bevestiging van onze getuigenissen. Gmelig schrijft wat volgt. "Het is inderdaad mogelijk om een voorwerp, bij voorbeeld een amulet of een talisman, maar ook een geografische plaats, een bron of een graf of iets dergelijks, op te laden doordat een heilig mens doelbewust een degelijke plaats of voorwerp beïnvloedt met zijn positieve energie. Die energie blijft ter plaatse en kan door anderen worden ervaren als een positief werkende kracht. Wat de gelovigen niet weten, is dat zij zelf, door hun geloof en hun positieve instelling, die invloed versterken waardoor die kracht duurzaamheid verkrijgt zolang die verering duurt. Ook hier is dus sprake van een werking over en weer."

8.4. Relieken

Het geloof in een reliek of een fetisj kan als volgt worden omschreven: de overtuiging dat een fysisch voorwerp of een levend wezen een drager kan zijn van zielestof en hiermee samengaand, van een geest of geesten. Het Portugees 'feitiço' (of het Latijnse 'factitius') betekent 'kunstmatig', gemaakt. De

[238] W. Gmelig Meijling / Wim Gijsen : De aura, uitstraling van mens, dier, plant en steen, Ankh-Hermes bv-Deventer, 1975, 32

Portugezen leerden fetisjen kennen tijdens hun reizen naar zwart Afrika kwamen.

8.4.1. De schedel van de heilige Thomas van Aquino

Op 5 april 2025 was er op VRTN Radio een podcast over relieken[239] in : Het uur van de waarheid, met Dennis van den Buijs.

Ditmaal betrof het de heilige Thomas van Aquino (1225/1274). Hij was was een Italiaans filosoof en theoloog en een belangrijk christelijk denker en in 1323 heilig verklaard. Zijn werken genieten nog steeds een hoog aanzien in de katholieke kerk. Zijn de schedel is bewaard en werd recent in een paar wereldsteden ten toon gesteld. Begin dit jaar was deze schedel ook te bewonderen aan de Universiteit van Antwerpen. Wat echter opvalt is dat er naast deze schedel er nog een tweede exemplaar van bestaat. Eén van beide is dus niet 'de echte'. Theoloog Hans Geybels van de katholieke universiteit te Leuven zegt ons dat zulks wel vaker voorkomt bij relieken van heiligen.

Men kan de term 'echtheid' in twee betekenissen opvatten. Een reliek kan vanuit historisch standpunt 'echt' zijn. De schedel die nu in Antwerpen is kan inderdaad van de heilige Thomas zijn. Een reliek kan anderzijds ook vanuit religieus standpunt 'echt' zijn. Dat betekent dat er een goedaardige, een 'heilige' uitstraling van uitgaat. Sensitieven kunnen dit aanvoelen, zieners 'zien' dat de reliek dan omgeven is van een mooie, lichtende aura. De schedel in Antwerpen kan in beide betekenissen 'echt' zijn. Hij kan inderdaad van de heilige zijn, en eveneens een goede fijnstoffelijke uitstraling hebben. Voor historici is het eerste van belang, voor gelovigen het tweede.

Verwijzen we naar *Lucas 8:43*, waar Jezus de vrouw die al vele jaren aan bloedvloeiingen leed, geneest. Zij veronderstelde dat ze zichzelf zou genezen als ze zijn kleed aanraakte. Jezus moet een ongelooflijk grote en krachtige aura hebben, zo dacht ze, en zijn kleed moet daarvan dan ook doordrongen zijn. Dan zou ze delen in die kracht en dus genezen. De evangelietekst zegt ons dat ze dat inderdaad deed, en ook genas. De Bijbeltekst vermeld dat Jezus een kracht van zich had voelen uitgaan. Dat behelst dat hij een zogenaamde sensitief was. Hij draaide zich om en zag de vrouw voor zich. Dan zei hij dat haar geloof haar heeft gered.

We hebben al toegelicht dat twee factoren een rol spelen: enerzijds is er de helende kracht die van Jezus uitgaat. En anderzijds is er het geloof van

[239] Het uur van de waarheid, seizoen 5, met Dennis van den Buijs. Hoe weet je of je relikwie echt is of niet? https://player.vrt.be/vrtnws/js/assets/soundWavesStatic.png VRTN Radio 5 April 2025.

de vrouw (6.7.3.). Haar geloof maakt dat zij onbewust haar aura opent zodat die kracht in haar fijnstoffelijk lichaam kan intreden. Zou ze geen geloof hebben, dan bleef haar aura gesloten. De kracht van Jezus zou dan in de omgeving verspreid zijn. De kracht zou dan zijn doel, de genezing, gemist hebben. Het feit dat de vrouw genas maakt in de eerste plaats dat haar fijnstoffelijk lichaam terug gezond werd. En dit heeft zijn weerslag op haar biologisch lichaam dat ook genas. Na haar dood zal het biologisch lichaam vergaan. Haar fijnstoffelijk lichaam behoudt ze echter. Gezien. Dat betekent dat ze in haar volgende incarnaties principieel bevrijdt zal blijven van diezelfde kwaal, de jarenlange bloedingen. Zieners zullen op het moment van haar genezing ook een lichtende stroom van myriaden lichtende puntjes uit het kleed van Jezus naar de vrouw hebben zien gaan. De vrouw maakt hier echter geen melding van. Ze is blijkbaar niet sensitief of helderziend.

We kunnen stellen dat het kleed van Jezus ook een fetisj is. Jezus is mee de gever van alle leven en zijn levenskracht is onuitputtelijk. Tenminste, voor wie zich in geloof voor hem openstelt. De visie die het gebruik van een reliek zou aanwenden met de gedachte “baadt het niet, dan schaadt het niet” mist de juiste instelling. De ‘gelovige’ die dat stelt, getuigt eerder van ongeloof of onverschilligheid, dan van geloof. Zijn aura zal gesloten blijven. De levenskracht gaat aan hem of haar voorbij. Verwijzen we b.v. naar *Marcus 6:1vv*. waar de evangelist zegt dat Jezus in zijn streek geen wonderen kon doen omdat men geen geloof in hem had.

Maar dat is nog niet het hele verhaal. De schedel van Thomas van Aquino wordt in vele steden ten toon gesteld. Dat betekent dat wellicht duizenden bezoekers hem zullen bekijken. Hun aandacht, met hun wil en gemoed, vormt een fijnstoffelijk wolkje, we noemden het eerder al een gedachtevorm (3.2.2.). En deze mengt zich met de aura van de schedel. Bij de ene mens bevat die gedachtevorm bewondering en eerbied. De gedachtevorm van een ander mens bevat mogelijk ook ongeloof en misprijzen. Misschien is hij wel misnoegd over de kerk en vindt hij religie en het geloof in relieken gewoon onzin. Ook die gedachtevorm verenigt, vermengt zich met de uitstraling van de relikwie. Als die reliek al een goede uitstraling bezat, dan is het weinig waarschijnlijk dat zulks na zijn wereldreis nog steeds het geval is.

Herinneren we ons de schroom waarmee Julia Pancrazi haar fetisjen aanmaakte. Als ze nog maar door anderen dan de maker en de bestemmeling gezien worden, verliezen ze hun kracht en hun werking. Als de maker van de fetisj Jezus zelf is, dan zal die kracht wel onuitputtelijk blijven. De Bijbel zegt ons dat ook de het aanraken van de kleren van Petrus en Paulus wonderen

veroorzaakten. Maar of het 'copy-paste' zoals Geybels dat noemt, met andere relieken oneindig kan doorgaan is toch wel de vraag. Sensitieven en zieners beweren van niet. Kleren die kleren aangeraakt hebben die op hun beurt kleren aangeraakt hebben van een heilige, verminderen in kracht. De dosissen fijnstoffelijke heiligheid die telkens overgaan, verdunnen zich meer en meer, tenzij ze weer worden opgeladen. Maar daar merken we bij de schedel van Aquino op zijn wereldreis niets van.

Eeuwenoude kerken en kapellen worden gewijd, nadien verder opgeladen door gelovigen die er dikwijls komen bidden. De gedachtevorm in en rond het gebouw groeit zo in kracht. Maar ook hier speelt het 'similia similibus', het gelijke dat het gelijke aantrekt. Gelijkgestemde gedachten bouwen een fijnstoffelijke vorm op, die als een groot energieveld omhoog schiet. Deze vorm is dan in staat om op het hoogtepunt van het hele gebeuren, als recipiënt te dienen. Dat kan dan een nog heel wat hogere en fijnere energie te ontvangen van alles wat in het geheel van de werkelijkheid daarop is afgestemd en er op reageert. (3.2.3.e.). Er is een voortdurende wisselwerking, zeker wanneer er nog door diverse rituelen extra energie aan toegevoegd wordt. Denken we b.v. aan sacramentele wijdingen die, indien juist uitgevoerd, hun fijnstoffelijk effect hebben.

Ontbreekt die wisselwerking, dan kunnen fetisjen hun lading geleidelijk verliezen, een beetje zoals een batterij die leegloopt. Zeker als ze bij herhaling in allerlei folders worden afgedrukt en als een groot en divers publiek ze kan bewonderen of als ze door vele handen verhandeld worden. Dan komen ze ook bij mensen die een minder goed fluïdum uitstralen. Uiteindelijk verliezen ze hun kracht of worden zelfs schadelijk. Geybels zegt dat hij ze zelfs op de rommelmarkten vindt. Over dit alles en over beschermende maatregelen om de fetisj zuiver te houden, lezen we zijn tekst helemaal niets.

8.4.2. Een aanhoudend gebed

In het hoofdstukje over Mirakels dat nog volgt, is er de getuigenis van een zekere Sofie. Ze had een aantal moeilijkheden gekend en had een ziener ontmoet die haar hierin bijstond. Op het einde van die getuigenis is er sprake van een kruis. Ze hield het bij zich tijdens het bidden. Ze had het ooit van iemand gekregen. Een ziener die nadien de goede afloop met haar besprak ze haar toen: "Je sprak van het kruis dat je bij het bidden gebruikte. Toen je het kocht straalde het slecht uit omdat het lange tijd in verkeerde handen was geweest. Maar je aanhoudend gebed heeft dit uitgezuiverd. Nu straalt het zeer goed uit".

Deze getuigenis mag illustreren dat mensen zelf inderdaad voorwerpen kunnen opladen door te bidden. Het gaat steeds om hetzelfde twee principes. Het eerste is het ons reeds gekende 'similia similibus', of 'het gelijke zoekt het gelijke'. Gebeden trekken hoge, gelijkgestemde geesten uit de kosmos aan. En het tweede principe zegt ons 'Incarnatio Dei, hominis deïficatio'. De menswording van God leidt tot de vergoddelijking van de mens. Dit staat b.v. centraal in oosters-orthodoxe theologie. De 'theosis', de vergoddelijking leidt tot een toevoer van fijnstoffelijke energie.

In de getuigenis van Sofie daalt de godheid, hier de Heilige Drie-eenheid, in Sofie neer tijdens haar gebed, en omdat het kruis hierbij betrokken is, delen zowel Sofie als het kruis in deze heiligheid. Beiden ondergaan een energetische 'upgrading'. Ook al merk je het als gewone gelovige niet, helderziend of helder-voelend toont zich wel het resultaat. Zo kan het opgeladen kruis eveneens als een reliek beschouwd worden.

W. Gmelig Meijling, schrijft in zijn boek '*De aura*'[240] dat het inderdaad mogelijk is om een voorwerp, zoals een amulet of een talisman, maar ook een geografische plaats, een bron of een graf of iets dergelijks, op te laden doordat een heilig mens doelbewust een dergelijke plaats of voorwerp beïnvloedt met zijn positieve energie. Die energie blijft ter plaatse en kan door anderen worden ervaren als een positief werkende kracht. Wat, volgens Gmelig, de gelovigen niet weten, is dat zij zelf, door hun geloof en hun positieve instelling, die invloed versterken waardoor die kracht duurzaamheid verkrijgt zolang die verering duurt. Ook hier is dus sprake van een werking in beide richtingen. Omdat een reliek goed uitstraalt en kracht heeft, komt men er bidden. Maar die gebeden laten op hun beurt de reliek meer op. En zo is de cirkel rond.

Zouden de gelovigen met eerbied en ontzag de schedel van Thomas bekijken en hierbij een gebed prevelen, dan zal de schedel uiteraard een betere uitstraling krijgen.

8.4.3. Het toeristisch centrum

Baseren we ons op B. Tracy, *Se protéger contre le choc en retour*[241]. Wij kennen allen de 'glitter' van de huidige winkel- en horecacentra in onze steden. Wie zich daarin waagt, neemt "een bad in de menigte" dat u overspoelt en in u dringt. Het bevat de fluïda die de talloze jongere en oudere

[240] W. Gmelig Meijling / Wim Gijsen : De aura, uitstraling van mens, dier, plant en steen, Ankh-Hermes bv-Deventer, 1975, 32
[241] Tracy B., Se protéger contre le choc en retour, Paris, 1985, 12.

mensen daar geconcentreerd uitstralen. Wie heeft nog niet gedronken uit de tas waarin de kelner koffie schenkt waarin misschien een fluïdum hangt dat 'sterker is dan' het uwe en bijvoorbeeld met kanker geladen is?

Gisela Graichen, *De nieuwe Heksen*[242], schrijft in dit verband: "Neem dit lege kopje nu eens, je kunt er een Kirlian-foto van maken. Daarna richt je al je liefde op dat kopje en neemt opnieuw een foto, en dan zie je welke enorme uitstralende kracht dat kopje opeens heeft. Met de kracht van je gedachte kun je helen, maar je kunt met gedachten ook schade aanrichten".

Een Bijbels christendom zal hier naar de noodzaak van een beschermend gebed verwijzen. De eigen levenskracht wordt dan aangevuld met Trinitaire energieën, waardoor de kracht van een gebed sterker kan uitvallen dan het mogelijk negatieve fluïdum dat bijvoorbeeld in een restaurant in een kopje, een bestek, in een bord of zelfs op een stoel aanwezig kan zijn. Dat is ook één van de redenen waarom een gelovig mens bidt alvorens te eten. Hierbij wordt gevraagd dat het bestek, de borden en het voedsel mogen gereinigd worden van kwade invloeden. Satan, als heerser over deze wereld (10.1.3.a.), beschouwt overigens alle voedsel als het zijne. Met een gebed vertel je hem dat het niet zo is, maar dat sedert 'het breken van het brood' je voedsel tot eigendom van de hemel wordt. Dat maakt de uitstraling ervan heel wat lichter.

Je kan je bij een bezoek aan een restaurant bijvoorbeeld afvragen wie op de stoel zat waar jij nu zit? Welk fluïdum straalde hij of zij uit? Was diens aura geladen met treurigheid als gevolg van een zware levensontgoocheling? Was die mens zwaar ziek? Of was hij of zij een vrolijk en opgewekt iemand? Sensitieven zeggen dat dit alles niet onbelangrijk is. En wie een te zware negatieve energie 'incasseert' zit nadien met de gevolgen, en wellicht zonder enig vermoeden van de oorzaak. Deze gevolgen kunnen zich bijvoorbeeld uiten in vermoeidheid, depressieve gedachten of zelfs in ziekte. Is dat ver gezocht? Bij de wereldomvattende coronacrisis liepen de mensen met een masker voor hun aangezicht om niet besmet te worden van het virus. Als zelfs de ingeademde lucht gevaarlijk kan zijn, is dan al het vorige ver gezocht? Wie durft dat in alle ernst nog beweren?

Denken we b.v. ook aan de grote zorg die men besteedt aan het kiemvrij maken van chirurgisch materiaal. Als dat in de materiële wereld een gegeven

[242] Graichen G., De nieuwe Heksen, 105.

is waarmee men ernstig rekening houdt, zo vragen sommigen zich af, waarom dan ook niet in de fijnstoffelijke wereld?

8.4.3.a. Grootwarenhuizen

Vervolgen we onze uitstap in het toeristisch centrum. Zieners zeggen ons dat beeldverhalen voor volwassenen heel wat zielestof bevatten. Sommige winkels van tijdschriften bieden dikwijls een schaamteloze massa pornobladen aan. Als er iets is dat zeer sterke fluïde achterlaat, dan is het porno. Ziener en sensitieven vangen de sfeer beter en vooral veel bewuster op dan niet-sensitieven. Slijmerige fluïde walmen verspreiden zich vanuit de foto's der afgebeelde mannen en vrouwen. De meeste beeldverhalen voor volwassenen stralen eveneens zeer slecht uit. Dikwijls gaat het over boosaardige heksen en vampiers. Ook de tekeningen en de kleuren zijn meestal somber en akelig. De inhoud van het verhaal is dat in vele gevallen eveneens.

Bezwarend is bovendien dat in de grootwarenhuizen een welbepaald publiek niet zozeer komt om die verhalen te kopen, wel om ze ter plaatse te lezen. Het zijn mensen die alleen maar nemen, en zelden geven. De uitstraling van zulke lezers of lezeressen is meestal gelijkaardig aan de inhoud van deze boeken. Ook hier zoekt het gelijke het gelijke. Hun uitstraling hangt dan eveneens in het boek. Het slechte fluïdum wordt bij herhaling in beide richtingen versterkt. Ook hier is de cirkel rond. Het resultaat is een boek geladen met de meestal verre van edele gedachten van de schrijver en tekenaar en van een aantal niet-betalende lezers en lezeressen. Dit alles wordt aangevuld met de onzichtbare wezens die zich aangetrokken voelen door de beelden en gedachten die de lezers zich vormden tijdens hun gratis lectuur. We vinden weer het gelijke dat het gelijke aantrekt. Dat alles krijgt de koper, eventueel mooi verpakt en met een kleurrijk strikje er rond. Maar het blijft hoe dan ook een bijzonder negatief en zwart uitstralende, geladen aankoop.

"Wees er niet over verwonderd", aldus Tracy, "dat je jezelf neerslachtig voelt als je terug thuis komt, besmet als je bent met de gedachtevormen die in de ijlstoffelijke sfeer van het stadscentrum aan het werk zijn. Tenzij, natuurlijk, gij het middel vindt om ze uit u te weren". Een Bijbels christendom zal ook hier naar een beschermend Trinitair gebed verwijzen.

Zo gaan muntstukken en papieren geld doorheen vele handen, waardoor het met het fluïdum van elke tijdelijke eigenaar besmet wordt. Maar er is meer aan de hand. Geld is bovendien het symbool van materiële welstand,

rijkdom en macht. Het staat bij uitstek voor deze al te profaan gedachte aarde en is zowat tegengesteld aan alle sacrale waarden. Het wordt door velen gegeerd en is geladen met uiterst materiële gedachten, ja, met vormen van begeerte en jaloezie. Het negatieve fluïdum wordt onder meer zeer sterk opgenomen door mensen die bij het behandelen van het papieren geld, telkens aan hun vingertoppen likken om zo het tellen te vergemakkelijken. Hun levenskracht, geconcentreerd in hun speeksel, wordt zo extra vermengd met alle negatieve fluïda in het geld aanwezig. Dat vraagt geleidelijk om heel wat moeilijkheden.

8.4.3.b. Abeeldingen en foto's

Ook een foto of een afbeelding van iemand deelt, net zoals de naam, in diens fluïdum en levenskracht. Het is algemeen bekend dat mantisch begaafden aan de hand van een foto indrukken over de afgebeelde mens kunnen opdoen. De foto bevat een deel van het fluïdum van de afgebeelde persoon. Hierdoor juist kan de ziener of zienster, metonymisch, omwille van de samenhang, met de afgebeelde in contact komen. Het deel van het fluïdum dat de foto uitstraalt, verwijst naar, en hangt samen met het geheel, met de hele persoon. Hierop kan dan wichelend ingegaan worden. Sensitieven vinden het bijzonder onverstandig om foto's of filmpjes van pasgeboren kinderen op het internet te laten circuleren. Daar kunnen ze door iedereen bekeken worden. De nog broze occulte levenskracht van de kinderen lijdt er onder.

Iets gelijkaardigs kan gezegd worden van naaktkalenders. Bij sommige mensen roept dit, zacht gezegd, niet de meest verheven gedachten op over de schoonheid van de mens. En met die gedachten wordt de foto, en dus ook de erop afgebeelde persoon, opgeladen. Niet elke afgebeelde schoonheid bezit de zeer sterke levenskracht van bijvoorbeeld een Abisjag van Sjoenem (5.1.10). Zoals gezegd bevatten de seksuele organen de levenskracht op een geconcentreerde wijze, want hun functie is juist om het leven door te geven. De meeste primitieven zijn zich bewust van de heiligheid van die organen en schermen ze af, al is het maar met een strooien rokje, opdat de levenskracht ervan niet nodeloos zou verloren gaan. Zij bezitten in dat opzicht heel wat meer sacrale wijsheid dan diegenen die al of niet voor één of ander goed doel zich naakt laten afbeelden.

Eens bepaalde grenzen worden overschreden werkt dit zich uit. Een aantal sekssymbolen, onder meer de Marilyn Monroe 's van het witte doek, ziet zich na enige tijd zo beroofd van heel wat levenskracht. Ze eindigen wel eens meer in een depressie, in druggebruik of kennen diverse misrekeningen.

Vooral hier geldt dat het slechts sterke benen zijn die deze weelde kunnen dragen. De weelde van het zich laten bewonderen vereist een sterke levenskracht, een sterk occult statuut. Sensitieven schuwen daarom alle publiciteit. Zoals gezegd, het leven kent naast de profane zijde eveneens een sacrale.

8.4.4. Een nood aan krachtige gebeden.

De exorcist *J. Pearce-higgins, poltergeists, hauntings and possession*[243], had heel wat ervaring met bezweringen. In een aantal gevallen gaat het niet echt om bezetenheden, maar om mensen die overleden zijn en zich hun toestand niet realiseren. Helemaal niet voorbereid op de fijnstoffelijke wereld, geraken ze in paniek en trachten aan deze materiële wereld gebonden te blijven. Ze hangen dan rond hun nog op aarde levende familie of vrienden. Hierbij kunnen ze spookverschijnselen veroorzaken. De exorcist tracht hen ervan te overtuigen dat ze overleden zijn en dat ze de aarde moeten verlaten. Dat werd geïllustreerd in de tekst: 'Een bezoek van iemand die pas overleden is' (3.2.4.b.). Maar Pearce-higgins ondervindt ook dat het onbewuste van vele mensen, die voor een exorcisme in aanmerking komen, een veel primitiever vorm van occult zieleleven vertonen dan wat hij gewoonlijk aantreft[244].

.

Hij zegt dat vroeg of laat de kerk daar zal moeten op ingaan. Hij verwijst naar het, in Groot-Brittannië en in de VS toenemende occultisme dat een veel groter gevaar vormt en naar de weerzinwekkende wezens die hieraan verbonden zijn. Hij stelt vast dat veel krachtigere gebeden nodig zijn. De reden: de geesten waarmee hij te maken krijgt zijn van een uiterst lage soort. Hij verwijst zelfs naar de gevallen engelen. Hij heeft dan ook traditioneler uitdrijvingen moeten aanwenden. Blijkbaar insinueert hij hiermee dat de gebeden om iemand te exorciseren, vroeger krachtiger waren dan heden. Zo bevatte het sacrament van het doopsel eerst een exorciserende formule. Deze werd geschrapt omwille van de huidige tijdsgeest. We komen er nog op terug (9.7.2.).

8.5. Gewijde voorwerpen

Gewijde voorwerpen zijn objecten of plaatsen die een speciale religieuze betekenis hebben gekregen door een zegening of wijding. Voorbeelden zijn een beeld van een heilige of een kerkgebouw.

8.5.1. Een beeld wijden

[243] J Pearce-higgins / g.st. Whitby, ed., life, death and psychical research, London, 1973, 188ff.,
[244] Zie op deze website de cursus 5.5. Hiëro-analyse, p. 62 vv

T. Ziëlinsky, *La religion de la Grèce antique*[245] bespreekt onder meer de oud-Griekse beeldhouwkunst. Ziëlinsky zegt dat een beeld van een godheid geen voorwerp van verering is, zolang dit zich nog in het atelier van de beeldhouwer bevindt. Zelfs als men het vernielt, zo zegt hij, is dit geen misdaad tegen de godheid.

Het beeld wordt slechts het object van verering vanaf het moment van zijn wijding. Bij dit ritueel vraagt de priester of magiër aan de godheid in kwestie of het beeld hem of haar behaagt. Bij een bevestigend antwoord zal de godheid een deel van zijn of haar goddelijke energie in dit beeld storten. Sensitieven beweren dat het van dan af heel anders aanvoelt dan ervoor. Zieners zeggen dat de aura plots veel krachtiger is geworden. Men vereert het beeld dus niet om de stenen vorm op zich, wel omdat het nu een schakel is geworden tussen de gelovige en de godheid.

Joan Grant, *Eyes of Horus*[246], bevestigt wat Ziëlinsky schrijft. Ze zegt: "Het weze opgemerkt dat ook in India de beelden der goden bezield worden door een speciaal ritueel. Zolang dat ritueel niet is voltrokken, kan het beeld geen voorwerp van verering zijn. Het is in de kerk gebruikelijk om voorwerpen te zegenen. Een rozenkrans blijkt bij gelovigen ook meer waard te zijn wanneer hij gezegend is.

Leadbeater, *Le côté caché des choses*[247], zegt dat relikwieën van heiligen ook opgeladen worden door de eeuwenlange verering van vele gelovigen. Zelfs al zijn de relikwieën niet authentiek, dan toch, zo zegt hij, verkrijgen ze door de geconcentreerde gedachten van de talrijke gelovigen een sterke fijnstoffelijke lading.

8.5.2. De lichtende aura van een kerkgebouw

C. Leadbeater, *Le côté caché des choses*[248] schrijft over onze kerken. Hij zegt dat een moderne kerk, in steen en gebouwd volgens een contract in een minimum van tijd, slechts omgeven is van een kleine atmosfeer van heiligheid. Heel anders is dit met de aura van een kerk uit de middeleeuwen. Hij zegt dat het geloof toen nog veel groter was dan nu (opm.: in 1919). Het hele volk zag het bouwen van een kerk nog als een vorm van gebed. Ook zegt hij dat in de prachtige middeleeuwse kerken het gevoel van een eeuwenlange toewijding letterlijk in de muren getrokken is. Generaties lang werden er vele

[245] Ziëlinsky Z., La religion de la Grèce antique.
[246] Grant J., Eyes of Horus, 107.
[247] Leadbeater Ch., Le côté caché des choses, Paris, Adyar, 1919^{-2}, 1978, 117.
[248] Leadbeater Ch., Le côté caché des choses, Paris, Adyar, 1919^{-2}, 1978, 111-113.

rijke en krachtige gedachtevormen opgebouwd die er eeuwen later nog hangen.

In zijn boek bevindt er zich vooraan een schets van een oude kerk tijdens het hoogtepunt van een eredienst, zoals ze door zieners kan worden waargenomen. De tekening toont het gebouw niet van de binnenzijde maar van buitenaf. De kerk is hierbij helemaal omsloten door een grote fijnstoffelijke aura, die het kerkgebouw als een soort van gigantische klok omsluit en ook veel hoger reikt. Het gaat dus niet om de gewone uitstraling, wel om een nog veel grotere aura, het resultaat zowel de inwijding als de energie-uitwisseling met de 'hogere' wereld. Het ons bekende 'similia similibus'.

Het is nu merkwaardig dat Gizella Weigl / F. Wezel, *Die entschleierte Aura*[249] gelijkaardige schetsen toont. Bij een eerste schilderijtje toont zij de aura tijdens de dienst van Pinksteren in de kerk van Prenzlau, een gemeente in de Duitse deelstaat Brandenburg. Het tweede schilderij stelt de aura voor van een Oosters-Orthodox kerkgebouw tijdens het zingen van een lied ter ere van de verrijzenis van Christus. Deze lichtende aura omsluit ook hier als een gigantische luchtbel van enkele tientallen meters hoog het hele kerkgebouw. Hierin situeren zich bovendien allerlei fijnstoffelijke hogere wezens die de opgewekte energieën richten. Ook vandaag vindt men nog zieners en ziensters die zeggen tijdens de erediensten zulke grote en lichtende aura's rond kerkgebouwen waar te nemen, met inbegrip van de fijnstoffelijke wezens die hun medewerking aan de eredienst verlenen.

8.5.3. De donkere aura van een kerkgebouw

Een kerkgebouw kan echter ook een heel andere uitstraling hebben. Kerken, gebouwd met onrechtmatig verkregen gelden, vertonen dat in hun uitstraling. Zo kunnen ze mooi versierd zijn met goud- en zilverwerk, maar als dat bijvoorbeeld in een bloedige strijd geroofd werd van Zuid- en Midden-Amerikaanse indianen, verzwaart dit hun uitstraling. Denken we aan de conquistadores, de avonturiers en veroveraars van onder meer Latijns-Amerika. Christoffel Columbus (1459/1506) zette in 1492 voet aan wal op het Midden-Amerikaanse eiland Guahani. Hij schreef dat de bewoners er erg mooi, goed gebouwd en heel zachtzinnig zijn. Zijn dagboek vermeldt: "Ik gaf hun enkele waardeloze dingen, waar zij danig blij mee waren. Ik hield ze nauw in de gaten om te weten te komen of er goud aanwezig was".

[249] Weigl G., Wezel F., Die entschleierte Aura, Eching (DL), 1986-2, 142 en 143.

In Columbus‘ spoor gingen vele conquistadores op zoek naar goud, en meteen naar macht. Toen de ontdekkingsreiziger Francisco Pizarro (1475/1541) de hoofdstad van de Inca’s ontdekt had, nam hij hun koning Atahualpa gevangen, doodde hem en nam alle schatten mee naar het zo katholieke Madrid. Die overheid had, in overeenstemming met het evangelie, die misdaden kunnen bestraffen en de met bloed en diefstal omgeven ‘schatten’ kunnen weigeren. Maar dat gebeurde niet. Niet alleen de Spanjaarden, heel wat Europeanen lieten op hun ontdekkingstochten heel wat bloed vloeien, steeds op zoek naar goud.

Denken we ook aan kerken, opgericht dankzij de opbrengsten van een onrechtvaardige aflatenhandel. Dat onrecht toont zich in de donkere kleuren van hun aura. Men zal zich herinneren dat de handel in aflaten een praktijk was van de katholieke kerk, die stelde dat straffen, ten gevolge van zonden, tegen betaling werden kwijtgescholden.

En nog dit: als onze voorouders een groot gebouw planden, werden er ook mantisch begaafde mensen bij betrokken. Deze ‘beluisterden’ onder meer het plan, ook al bestond het ontwerp nog maar alleen op papier, om na te gaan of het welluidend klonk. Was dit niet het geval dan werd het plan gewijzigd en opnieuw mantisch beluisterd, tot het welluidend klonk. Dan was men klaar om het te bouwen.

8.5.4. Een niet zo helende uitstraling

Een kerkgebouw kan echter ook een heel andere uitstraling hebben. Kerken, gebouwd met onrechtmatig verkregen gelden, vertonen dat in hun uitstraling. Zo kunnen ze mooi versierd zijn met goud- en zilverwerk, maar als dat bijvoorbeeld in een bloedige strijd geroofd werd van Zuid- en Midden-Amerikaanse indianen, verzwaart dit hun uitstraling. Denken we aan de conquistadores, de avonturiers en veroveraars van onder meer Latijns-Amerika. Christoffel Columbus (1459/1506) zette in 1492 voet aan wal op het Midden-Amerikaanse eiland Guahani. Hij schreef dat de bewoners er erg mooi, goed gebouwd en heel zachtzinnig zijn. Zijn dagboek vermeldt: “Ik gaf hun enkele waardeloze dingen, waar zij danig blij mee waren. Ik hield ze nauw in de gaten om te weten te komen of er goud aanwezig was”.

In Columbus‘ spoor gingen vele conquistadores op zoek naar goud, en meteen naar macht. Toen de ontdekkingsreiziger Francisco Pizarro (1475/1541) de hoofdstad van de Inca’s ontdekt had, nam hij hun koning Atahualpa gevangen, doodde hem en nam alle schatten mee naar het zo katholieke Madrid. Die overheid had, in overeenstemming met het evangelie,

die misdaden kunnen bestraffen en de met bloed en diefstal omgeven 'schatten' kunnen weigeren. Maar dat gebeurde niet. Niet alleen de Spanjaarden, heel wat Europeanen lieten op hun ontdekkingstochten heel wat bloed vloeien, steeds op zoek naar goud.

Denken we ook aan kerken, opgericht dankzij de opbrengsten van een onrechtvaardige aflatenhandel. Dat onrecht toont zich in de donkere kleuren van hun aura. Men zal zich herinneren dat de handel in aflaten een praktijk was van de katholieke kerk, die stelde dat straffen, ten gevolge van zonden, tegen betaling werden kwijtgescholden. Worden zulke kerken echter eeuwenlang bezocht door talrijke en vrome bedevaarders die er komen bidden, dan investeren zij steeds meer en meer 'heiligheid' in het gebouw, en deze energie dringt letterlijk in de muren. Zo kan een kerkgebouw dat aanvankelijk niet zo goed aanvoelde, geleidelijk een steeds betere uitstraling verkrijgen.

8.5.5. In de koepel van de Sint Pietersbasiliek

Een anoniem iemand vertelt[250]. In de tachtigerjaren van de vorige eeuw gingen we met de leerlingen van het laatste jaar van de humaniora op reis naar Rome. We bezochten er onder meer de indrukwekkende Sint-Petersbasiliek. Het middelpunt ervan staat pal op het graf van de Heilige Petrus. *Matth. 16:18/19* vermeldt dat Jezus tot Petrus zegt: "Jij bent Petrus en op deze rots zal Ik mijn kerk bouwen. De poorten van de onderwereld zullen haar niet overweldigen. Ik zal u de sleutels van het koninkrijk geven. Wat gij op aarde bindt, zal in de hemelen gebonden zijn en wat gij op aarde ontbindt zal ook in de hemel ontbonden zijn".

De Latijnse (of Griekse) term 'petra', betekent inderdaad 'rots'. Petrus beschikt met andere woorden over een ongehoorde macht. Men durf wel eens vergeten dat een gebedsverhoring door "de hemelen" desnoods kan opgeschort worden. Wie niet in orde is met de apostelen, in het bijzonder met Petrus, wie niet gewetensvol leeft, verliest het gewenste contact met 'de hemelen'. Boven zijn graf staat het pauselijke altaar, 28 meter hoger overdekt door het wereldberoemde baldakijn van Bernini, en ondersteund door vier gedraaide pijlers. Sensitieven voelen op die plaats, net als bij het bronzen beeld van Petrus, een toename van energie. "Heiligheid betekent toegenomen krachtgeladenheid", zo zei Bertholet (2.1.).

Maar dit is niet het hele verhaal. Helemaal bovenaan, hoog in de koepel

[250] Deze getuigenis werd ook reeds vermeld in tekst 38 : Over de geheimen van Dr. Taverner p. 71; De aura van een kerkgebouw.

van de Sint-Pieterskerk bevindt er zich een souvenirwinkeltje. We dachten, als er nu één plaats in de wereld is, waar een bijzondere uitstraling hangt, moet dat zeker hier zijn. Dus kochten we er een klein icoontje. Het stelde een engel voor. Jaren later toonden we het met enige trots aan een helderziende priester. Hij bekeek het, nam het uit mijn handen en hield het enkele ogenblikken voor zijn geslacht. In een plotse ingeving begreep ik dat het icoontje toch niet zo heel goed uitstraalde, en ik begreep eveneens wat er gebeurde.

Het geslacht is de plaats bij uitstek van fijnstoffelijke levenskracht. Het is juist het orgaan dat die zo mysterieuze en heilige leven kan doorgeven. In zijn juiste context geplaatst, is het bijzonder verheven. Daarvan zijn zowat alle heidense primitieve religies zich van bewust. Daarom ook zijn een aantal tempels in India versierd met copulerende paren (4.1.7.f.). Het is de levenskracht die er verheerlijkt wordt. Men moet een al te materieel ingestelde westers toerist zijn om zulke een religieuze daad te degraderen tot banale seks. En dat doet men des te gemakkelijker naarmate men van de fijnstoffelijke wereld zo goed als niets kent.

Nadien kreeg ik het icoontje terug. En jawel, het voelde heel ander aan toen ik het terug in mijn handen nam. Het bezat nu een gewijde lading. Het had iets magnetisch. Ik voelde heel duidelijk de tintelingen in mijn handpalmen.

8.6. Heiligheid als kracht

Heiligheid als kracht verwijst naar het idee dat er van het heilige een bijzondere kracht uitgaat.

8.6.1. Heiligheid als een hogere kracht.

A. Bertholet vertelde ons reeds : “Heiligkeit bedeutet gesteigerte Kraftgeladenheit” – heiligheid betekent een verhoogde geladenheid met kracht. Ook Nathan Söderblom schreef dat religieus gezien het geloof aan God wel belangrijk kan zijn, maar dat het begrip ‘heilig’, onderscheiden van ‘profaan’, nog veel doorslaggevender is (2.1.). Gaan we dit na aan de hand van enkele voorbeelden uit de Schrift.

In *Exodus 3:1* vv. lezen we hoe Mozes een brandende braamstruik zag die niet verteerde. Daar hoorde hij de stem van Jahweh, die zich aan hem bekendmaakte met de woorden: “Ik ben diegene die is.” Vervolgens zei Jahweh: “Kom niet dichterbij. Doe uw sandalen uit, want de plaats waar u staat is heilige grond.”

Ook *Ezechiël 44:19* benadrukt het onderscheid tussen heilig en profaan: “Gaan de priesters naar de buitenste voorhof, naar het volk, dan moeten zij hun dienstkleding uittrekken en andere gewaden aandoen. Anders heiligen zij het volk met hun kleding. Zij moeten mijn volk het onderscheid leren maken tussen heilig en profaan, en tussen rein en onrein.”

8.6.2. Wie heeft mij aangeraakt?

Gaan we iets dieper in op één van die mirakels. In *Lucas 8:43*, zegt Jezus dat iemand hem heeft aangeraakt, want hij had een kracht van zich voelen uitgaan. Dan blijkt dat een vrouw die al jaren aan bloedvloeiingen leed, achter zijn rug de zoom van zijn kleed had vastgehouden (8.4.1.). Zij geloofde dat ook Jezus’ kleed deelde in zijn bijzondere levenskracht, en dat zij, als ze zijn kleed kon aanraken, op haar beurt ook hierin zou delen. Dan, zo meende ze, zou ze van haar kwaal genezen worden. De evangelietekst vervolgt dat zij inderdaad genas. Jezus voegde er verder aan toe dat haar geloof haar had gered. *Lucas 6:19* vermeldt verder dat een hele menigte Jezus wilde aanraken omdat er een kracht van Hem uitging die velen genas.

Hieruit blijkt overduidelijk dat de Bijbelse religie onlosmakelijk verbonden is met dat mysterieuze begrip ‘levenskracht’, en dat sociologische of psychologische elementen hieraan veeleer ondergeschikt zijn. De evangelietekst zegt wel dat Jezus een kracht van zich voelde uitgaan, maar vermeldt niet dat de vrouw, bij het ontvangen van die kracht - het is juist haar geloof dat maakt dat zij die kan ontvangen - dit op haar beurt ook opmerkte. Dit zou b.v. gekund hebben indien zij bevestigde dat zij dan tintelingen voelde over heel haar lichaam, of dat zij een stroom van myriaden lichtende puntjes naar zich had ‘zien’ toestromen. Indien ze dat wel vermeld had, dan zou zij hiermee beaamd hebben dat zij een zekere ‘gevoeligheid’ bezat. Het ‘voelen’ en ‘zien’ van zulk een kracht veronderstelt een inlevende houding, een zekere ‘sensitiviteit’ of ‘helder aanvoelen’ en zulks in de paranormale, zelfs bovennatuurlijke betekenis van het woord. Hiermee is eveneens duidelijk dat niet iedereen dit vermogen in die mate bezit. Ofschoon ieder mens, minstens op een minimale wijze ‘sensitief’ is, maar er, zeker in onze westerse cultuur, nauwelijks aandacht voor heeft en het ook niet ontwikkelt**.** De evangelietekst vermeldt enkel dat de vrouw geneest, maar zegt niets over de hiervoor vereiste energiestroom die van Jezus naar haar gaat.

Merken we nog op dat bij de genezing van de vrouw zowel haar geloof als de kracht van Jezus vereist zijn. Is er enkel geloof, maar nauwelijks of geen kracht, dan leidt dit niet tot genezing. Om het met de woorden van het

evangelie te zeggen: “dan heeft in dit geval het zout zijn kracht verloren”. Is er enkel kracht, maar geen geloof, dan is er eigenlijk geen ‘zout’ meer. Dan wordt het richten van de kracht heel wat moeilijker, want wie niet gelooft, sluit zijn aura af zodat de kracht niet of veel moeilijker in de aura kan dringen. De energie verspreidt, ja verliest zich dan in de omgeving zonder een tastbaar resultaat na te laten. Het was daarom dat Jezus in zijn eigen streek zo moeilijk mirakels kon verrichten, men geloofde niet in hem. Nog anders gezegd, men stelde zich - letterlijk - niet open voor zijn kracht.

8.6.3. Een stroom van ‘deeltjes’

De zieners ‘zien’ deze heiligheid als een stroom ‘deeltjes’ (monaden), die overvloeien naar minder geladen werkelijkheden en erin dringen. Dat proces heet ‘heiliging’ van profane werkelijkheden. Wat sterker geladen is vloeit over naar wat minder geladen is. Het lijkt een beetje op de communicerende vaten uit de fysica. Als twee vaten, met hierin water op een verschillende hoogte, met elkaar worden verbonden, dan loopt het water van hoog naar laag, tot het in beide vaten even hoogte staat.

Nu ligt het voor de hand dat God, de gever van alle levenskracht, nooit uitgeput geraakt. Hetzelfde geldt voor Jezus, de H. Geest en de maagd Maria. Hun vat blijft bij wijze van spreken overvol. Op haar wijze lijkt een helderziend kind, Marieke, dit te bevestigen. Herhalen we wat hierover reeds eerder werd gezegd (6.3.2). “Mama, hier op aarde is zoveel verdriet, als ik het een kleur kon geven is de aarde bruinzwart. Die andere wereld is geel, witgeel. En nu gaat het erom wat van het geel van de andere wereld hier op aarde te brengen en het geel door te geven aan de mensen. Er is oneindig veel geel en je mag het altijd weer ontvangen”.

Van de zijde van de Drie-eenheid en Maria is er energie in overvloed, Maar aan de zijde van de ontvanger vergt dit een sterk geloof. Herinneren we ons *Marcus 6:1vv*. waarin de evangelist zegt dat Jezus in zijn streek geen wonderen kon doen omdat men geen geloof in hem had. Ook moet de ontvanger, de gelovige, over een behoorlijke fijnstoffelijke infrastructuur beschikken.

8.6.4. De stem van Frau Möller

Vermelden we eveneens de autobiografie van Möller: *Einsamer Weg zu Gott*[251]. De schrijfster zegt een stem te horen van een indrukwekkende macht uit hogere sferen en zij is tezelfdertijd een soort van medium van een hoge geest. We hadden Frau Möller ook in de rubriek ‘stemmen horen’

[251] Möller H., Einsamer Weg zu Gott, Autobiografie, Liestal (Zwitserland) 1960, 172.

kunnen onderbrengen (2.2.). Omdat ze als medium echter krachtvolle raad geeft aan zielen in het vagevuur, hebben we ze in deze rubriek 'Heiligheid als kracht' gerangschikt. Om die reden zou dit tekstje net zo goed kunnen thuishoren in de rubriek: het oordeel van God (7.7.)..

Zij is op een dubbele wijze een medium. Enerzijds vertoeft zij, zoals ieder mens op deze aarde, te midden van de "aardse sfeer", en dus ook te midden van onrijpe, boze wezens die louter demonisch of satanisch leven. Anderzijds is zij eveneens het medium van een hoge geest uit de sfeer van de hemelse 'godszonen' of 'heiligen'. Deze begeleidt haar met een innerlijke stem die zij zeer duidelijk blijft vernemen, ook als zij in direct contact is met zielen die zeer troebel zijn en normaal een medium kunnen misleiden. Zij is dus een twee-waardig medium.

Eerst is de stem uit de duisternis aan het woord, nadien de hogere macht. "In mijn huidige situatie blijft het voor mij een raadsel waarom ik al maar door het gekke, opwindende, narcistische gepraat van andere geesten moet horen. Ongelooflijk armzalig komen ze mij over: hun gepraat is totaal zinloos. Geef mij raad over de oorzaak van het feit dat ik mij hier bevind en van hier niet weg kan."

Daarop komt het antwoord: "Op uw vraag wil de hoge macht het antwoord geven; ziehier wat hij zegt: Zonder enige kracht voel jij je uitgeleverd aan het gepraat van armzalige geesten, want je ontkomt niet aan hun gezelschap. Bezin jezelf op de wijze waarop je op aarde geleefd hebt, met nutteloos en zinloos gepraat. Om de tijd ermee te verdrijven, heb je je kostbare aardse leven verbeuzeld. Je vond immers voor het doordenken van werkelijk gewichtige vragen, geen tijd. Volkomen ingebed in de banale gedachtegangen van de armzalig levende, luie mens, heb je jouw leven doorgebracht. Wel heb je je aardse plichten niet verwaarloosd, je hebt immers gezorgd voor de mensen die je waren toevertrouwd. Maar het ordentelijke, kracht gevende, tot God omhoog voerende gebedsleven bleef daarbij achterwege. Gevolg: in je huidige situatie mis je de wereld der hoge ideeën. Je hebt de vormingsmethode van de ziel verworpen, juist om die reden onderga je nu hier dit geestdodende, inhoudsloze en verwarde gepraat."

Opm.: "Je mist de wereld der hoge ideeën" krijgt de vrouw te horen. Het doet ons weer aan Plato's ideeënleer denken. Volgens de hemelse stem ligt het eveneens in de bedoeling dat de mens tijd maakt voor het doordenken van gewichtige levensvragen en van een gebedsleven dat omhoog voert.

Blijkbaar is het kostbare aardse leven niet bedoeld om nutteloos en zinloos het eigen aardse leven te laten voorbijgaan. Voor de mens die het vrijblijvende genot als hoogste doel in zijn leven stelt, kan zulk een oordeel wel hard overkomen.

8.6.4.a. Een plaatsvervangend uitboeten

In *The esoteric orders and their work*[252] schrijft D. Fortune over zulk een "healing by substitution" of "een plaatsvervangend uitboeten". Hierbij neemt de paranormale genezer, door een zeer groot medelijden met de zieke, zelf deze ziekte over en boet hij ze op een hoger vlak van werkelijkheid uit. Dat proces is uitzonderlijk gevaarlijk want als de uitboeting niet volgens karmische wetten verloopt, zit de genezer zelf langere tijd met de ziekte. Het is eveneens een bijzonder pijnlijk proces, want wat een langdurige uitwerking van fysisch lijden zou geweest zijn, wordt nu getransformeerd naar een evenwaardig deel van lijden in het hogere en fijnstoffelijke, mentale lichaam van de genezer. Dit geschiedt in een veel kortere periode en is daarom des te pijnlijker. Mensen die zo het kwaad van anderen op zich nemen, zien dus behoorlijk af. Zij lijden in de meest letterlijke zin van het woord. Slechts iemand met een groot gevoel van liefde voor zijn of haar medemens is tot dergelijke dingen in staat. Hun lijden wordt ook zelden erkend en herkend. Denken we bijvoorbeeld aan de genezing van de tien melaatsen in de Bijbel (*Luc. 17, 12*). Slechts één van hen kwam terug om Jezus te danken voor zijn genezing. "Er zijn er toch tien gereinigd. Waar blijven de negen anderen?" Zo vroeg Jezus.

D. Fortune zegt dat zulk een plaatsvervangend uitboeten op een uitzonderlijke en overtreffende wijze werd gedaan door Jezus bij zijn kruisdood. Hij nam hierbij niet slechts het lijden van één persoon op zich, maar reageerde op een hoger vlak de fouten van een hele wereld af.

8.6.4.b. Ik had de pijn opgeslorpt

H. Gris / W. Dick, *Les nouveaux sorciers du Kremlin*[253] verhaalt hoe de Russische Varvara Ivanova, genezeres geworden was. Ze zegt: "Ik wou ergens wel medemensen genezen. Ik heb mij op die taak voorbereid, door mij hierover te informeren, door dieet en door meditatie. Doch zelfs na jaren had ik de moed niet om iemand te genezen. Soms doorleefde ik de kwaal van degenen die in mijn nabijheid waren, in mijzelf. Men noemt dit 'de weergalm'. Mijn vrienden zeiden mij dat dit helpt bij het stellen van een diagnose bij een

[252] Fortune, D., The esoteric orders and their work, Aquarian press, 1982, 52.
[253] Gris H., W. Dick W., Les nouveaux sorciers du Kremlin, 1978, Tcou, Fr., 123, (In vertaling: Nieuwe parapsychologische ontdekkingen achter het ijzeren gordijn, Haarlem, 1979).

ziek mens. Je kunt zo de vragen van de dokter beantwoorden als de zieke dit niet kan. Ik ging op die raadgevingen in en begon een loopbaan als genezeres."

"Zoals menig genezer ontdekte ik toevallig dat mijn handen een helende kracht bezaten. Op een zekere dag had ik schele hoofdpijn, tegelijk met één van mijn leerlingen. Ik vroeg hem waar juist hij pijn had. Ik legde mijn hand op zijn hoofd, juist op de plaats waar ik bij mezelf een hevige pijn voelde. Hij antwoordde: "ja, juist, daar en daar!" Plots riep hij: "Oh, de pijn is weg, ik voel niets meer!". Doch ik had daarop nog erger hoofdpijn. Ik had de pijn opgeslorpt. Gelukkig verdween die pijn wat later. Daarop begon ik mensen te genezen. In het begin slorpte mijn lichaam de pijnen van de patiënten op. Dat maakte mij ziek. Doch nu valt het nog maar zelden voor dat ik bij mijn werk één of andere pijn doorleef." Tot zover Varvara Ivanova.

8.6.4.c. Een universeel werkende kracht

R. Thetter: *Magnetismus, das Urheilmittel*[254] vermeldt op het kaft van zijn boek een citaat van Goethe: "Het magnetisme is een universeel werkende kracht. Elk mens bezit ze, al zijn er individuele verschillen. De werkingen ervan omvatten alles en alle gevallen. De magnetische krachtwerkingen strekken zich uit over alle mensen, over dieren en planten. Ja, de mens weet niet wat hij is, maar hij weet evenmin wat hij bezit en wat hij kan. Daarom is hij er zo ellendig aan toe, zo onmachtig en zo ongeschikt."

In dit boek wordt onder meer verwezen naar de heilige Lodewijk, koning van Frankrijk in de 17de eeuw, die ook het vermogen bezat mensen te genezen. Omdat in wezen de energie van God komt, maar in de genezer wordt getransformeerd zodat ze door de zieke gemakkelijker kan worden opgenomen, klonk het toen: "Le roi te touche, Dieu te guérit".Deze genezers zijn er zich van bewust slechts een tussenpersoon te zijn. De eigenlijke genezing en de vereiste energie zijn een geschenk van God. Bijbels gezien is deze 'magnetische kracht' één van de vele vormen van "Heilige Geest". Wie ze op een bekwame wijze ten goede aanwendt, getuigt van een religieus inlevingsvermogen. Door deze kracht grijpt er een fusie plaats tussen de zielelichamen van genezer en ontvanger. Deze laatste kan een mens zijn, maar ook een dier en zelfs een voorwerp. Bij het aanwenden van dergelijke krachten gelden al de spelregels met betrekking tot het zogeheten 'oordeel van God' (7.7.).

[254] Thetter R., Magnetismus, das Urheilmittel, Den Haag, Couvreur, s.d..

Magnetiseren, pendelen en wichelen zijn geen kunst die men gewoon leert zoals andere technieken van louter profane aard. Wie ze beoefent zonder Trinitair gebed, situeert zich in de buitennatuur met alle gevaren hieraan eigen. Zoals gezegd kunnen we het vergelijken met het op internet surfen zonder virusscanner. Iedereen die zich aanbiedt, krijgt toegang. Sacraal ingestelde mensen waarschuwen dat men niet weet wat men doet als men zich buiten het rijk Gods aan mantiek en magie waagt.

8.7. Jezus als unieke figuur

Jezus Christus is de centrale figuur van het christendom. Hij leefde in de 1ste eeuw in het huidige Israël (Palestina). Hij trad op als prediker en wonderdoener. Hij is de Zoon van God, stierf aan het kruis en daalde neer in de onderwereld om de er de mensen van goede wil te verlossen. Daarna verrees hij uit de dood. Zijn leven en boodschap vormen de basis van de christelijke leer en traditie. Daardoor neemt hij een unieke plaats in binnen religie, cultuur en in de wereldgeschiedenis. Gaan we hier op in.

8.7.1. Jezus als sensitief

Verwijzen we naar *Lucas 8:43*, waar een vrouw die al jaren aan bloedvloeiing leed, Jezus had aangeraakt. Jezus had een kracht van zich voelen uitgaan, waaruit bleek dat hij een sensitief was. De vrouw genas en Jezus voegde er verder aan toe dat haar geloof haar had gered. Haar genezing vereist zowel haar geloof alsook de kracht van Jezus. Is er enkel geloof, maar nauwelijks of geen kracht, dan leidt dit niet tot genezing. Is er enkel kracht, maar geen geloof, dan wordt het richten van de kracht heel wat moeilijker. Er is geen kanaal, geen doel om die kracht te richten. Wie niet gelooft, sluit zijn aura af zodat de kracht niet of veel moeilijker in de aura kan dringen. De energie verspreidt, ja verliest zich dan in de omgeving zonder een tastbaar resultaat na te laten. Het was daarom dat Jezus in zijn eigen streek zo moeilijk mirakels kon verrichten, men geloofde niet in hem. Nog anders gezegd, men stelde zich - letterlijk - niet open voor zijn kracht. Daarom is het ook onzin om, zoals hoger vermeldt, een exorcisme te willen ondergaan met als enige motivering: 'baat het niet, dan schaadt het niet'. Zoals gezegd, men kan niet tegelijkertijd geloven en niet geloven. Of om het met een metafoor te zeggen : om elektriciteit te leiden heb je een draad nodig. Met enkel elektriciteit of alleen maar een draad bereik je niets

.

8.7.2. Jezus als ziener

Jezus was ook helderziend, zo stelden we. In *Johannes 4:16/19 geeft* de evangelist een gesprek weer tussen Jezus en een Samaritaanse vrouw. Jezus zei haar dat ze reeds vijf mannen had gekend en dat haar huidige partner

niet haar man was, waarop de vrouw antwoordde: “Heer, ik zie dat jij een profeet bent”. Uit de reactie van de Samaritaanse blijkt dat voor haar een profeet vertrouwd was met wat wij tegenwoordig ‘helderziendheid’ noemen. Of nog: *Lucas 22: 8/13* vermeldt dat Jezus twee apostelen voorop stuurde om het gezamenlijke paasmaal voor te bereiden”. Jezus zei: “Kijk, als jij de stad binnentrekt, zal jij een man tegenkomen die een kruik water draagt. Volg hem tot aan de woning waar hij binnengaat. Tot de eigenaar van het huis zeg jij: “De meester laat u zeggen: “Waar bevindt zich de zaal waar ik, met mijn leerlingen, het paasmaal kan houden?” Deze zal u een grote bovenzaal laten zien. Brengt daar alles in orde”. Toen zij er naar toe gegaan waren, vonden zij alles zoals Hij het gezegd had. Zij maakten het paasmaal gereed”. Tot zover deze Bijbeltekst. Ook hier toont Jezus zijn helderziendheid. Mantisch ‘ziet’ Hij wat er zich in een onmiddellijke toekomst zal voordoen.

8.7.3. Jezus als wonderdoener

Tijdens zijn aardse leven toonde Jezus zijn astraal lichaam aan enkele apostelen. In *Luc 9:28vv.* beschrijft de evangelist die gedaanteverandering: “Jezus nam de apostelen Petrus, Johannes en Jacobus mee en beklom een berg om er te bidden. Terwijl Hij aan het bidden was, veranderde hij van uiterlijk en toonde hij zijn astraal lichaam. Het was stralend wit.” In het dagdagelijkse leven is zijn astraal lichaam verborgen door het biologische lichaam. Ofschoon in gewone omstandigheden niet fysisch of biologisch merkbaar, toch is zo een lichaam of aura volgens getuigenissen van helderzienden even werkelijk. Bij Jezus moet zijn aura, zijn verheerlijkt lichaam, als goddelijke persoon, overweldigend zijn geweest.

In *Johannes 2:1-12* lezen we dat Jezus tijdens een bruiloft in Kana water in wijn verandert. Het was zijn eerste publieke wonder. In het evangelie van *Matteüs 14:13-2*1, lezen we over de vermenigvuldiging van de broden. Een grote menigte, wel vijfduizend mensen, had naar Jezus geluisterd, maar dan bleek dat de mensen honger hadden en er enkele mensen slechts vijf broden en twee vissen hadden meegebracht. Het eten werd in een enkele manden gedaan en vervolgens uitgedeeld. Dan bleek dat de maanden niet leeg geraakten. Alle mensen kregen voldoende te eten. Nadat men alle overschotten had bijeen gehaald, bleek dat men hiermee nog twaalf manden kon vullen. Ook de evangeliën van Marcus, Lucas en Johannes vertellen dit verhaal.

Lucas, 24:31-35, vertelt het verhaal van de twee apostelen, onderweg naar Emmaüs, op paasdag. Ze spraken met elkaar over alles wat voorgevallen was; over het lijden en de dood van Jezus. Terwijl ze met elkaar in discussie waren,

voegde Jezus zich bij hen en liep met hen mee. Maar de apostelen herkenden hem niet. Toen ze Hem later uitnodigden om bij hen de maaltijd te nemen, ging Jezus mee aan tafel. Nadat ze gegeten hadden nam Hij het brood, sprak de zegen uit, brak het en gaf het hen. Nu gingen hen de ogen open en ze herkenden Hem. Maar meteen was Hij uit hun gezicht verdwenen. Ze zeiden tegen elkaar: "Was het niet hartverwarmend zoals Hij onderweg met ons sprak en de Schriften voor ons opende?"

Het Emmaüs-verhaal doet zich voor nadat Jezus gestorven en verrezen was. Jezus heeft zich hier bij de twee apostelen dus gematerialiseerd en zelfs een maaltijd genomen. Nadien heeft hij zich terug gematerialiseerd. Naast de immens grote verschillen vinden we ook enige gelijkenis in de getuigenis van mevrouw Schwarz en bij de schimmige liftster.

Ook zijn er de wonderen met betrekking tot het beheersen van de natuur: de wonderbare visvangst, het wandelen op het water en het stillen van de storm. Deze wonderkracht gaf hij door aan zijn apostelen. We komen er nog op terug. In *Handelingen 19:11/12* lezen we: "God bewerkte, doorheen de handen van Paulus, opvallende wonderen. Zo zelfs dat het volstond de doeken en het linnen die zijn lichaam aangeraakt hadden, op de zieken te leggen. De ziekten trokken eruit en de boze geesten gingen weg." Bij herhaling wordt een verband gesuggereerd tussen de fysische genezing en boze geesten die dan de zieke verlaten.

Jezus was ook thuis in magische praktijken. Dat blijkt uit de getuigenissen van zijn vele wonderdaden. Het nieuwe testament verhaalt van 32 mirakels waarvan 15 lichamelijke genezingen. Het gaat om de meest diverse kwalen, de 'eeuwige ellenden' van de mensen: kreupelen die terug gaan, stommen die terug praten, doven die terug horen, iemand die genezen wordt van een verdorde hand. Verder zijn er duivel-uitdrijvingen en dodenopwekkingen. Lazarus wordt uit de dood gewekt, ook de zoon van de weduwe van Naim, en het dochtertje van Jaïrus, en natuurlijk is er ook Jezus' eigen opstanding.

Laten we de uitzonderlijke uittreding van Jezus, zijn 'nederdaling ter helle' hier niet onvermeld. Bevoegde zieners zeggen ons dat hij hierdoor de zielen van de mensen 'van goede wil' uit die demonische en satanische greep waarin ze sedert de zondeval gevangen zaten, verlost. Met zijn verrezen lichaam daalt hij letterlijk neer in de diepten van de aarde. Hij is niet naar 'de hel' afgedaald om de verdoemden te bevrijden, evenmin om de hel van de verdoemenis af te breken. Hij daalde erin neer om de rechtvaardigen die er

verbleven, letterlijk te bevrijden van de satanische greep waarin ze zich sedert de zondeval bevonden.

Zulk een uittreding of een 'nederdaling ter helle' legt de nadruk op het feit dat Jezus, of de hiervoor bevoegde magiër of magiërin met zijn of haar 'geest' door middel van een minimale uittreding, letterlijk, onder de begane grond neerdaalt en dit tot in de sfeer van de op te roepen of te contacteren geesten. Die uittreding omvat zowel de gedachte, als de verbeelding als het fijnstoffelijke lichaam van diegene die uittreedt. In de Bijbel spreekt men van de 'sjeol', een Hebreeuwse term die slaat op de diepten der aarde. Daarin dalen de zielen der doden neer en leiden er een armzalig en energieloos schimmenbestaan. In die toestand zijn ze als zombies. Maar Jezus' verlossing na zijn kruisdood, zijn nederdaling ter helle, ging veel verder. Hij daalde in het rijk der doden neer als goddelijke persoon. De schrift noemt deze plaats 'de hel', de 'Sjeol' of 'de Hades'. Jezus ging er als verlosser naartoe om zijn blijde boodschap aan de doden te verkondigen.

Ook in het Nieuwe Testament getuigt de Bijbel van zulk een fijnstoffelijke uittreding, gevolgd van een materialisatie. Lezen we *Johannes 20:19vv*. waar het gaat over het verheerlijkte fijnstoffelijke lichaam van Jezus. Vatten we samen. Op de avond van die eerste dag van de week waren de leerlingen bij elkaar. Hoewel de deur op slot was uit vrees voor de Joden, stond Jezus ineens in hun midden. Hij toonde hun de wonden in zijn handen en zijn zijde. Hij zei tot Thomas: "hier zijn Mijn handen, raak ze maar aan met je vinger. En voel met je hand de opening in Mijn zijde". Er is vooreerst het subtiele lichaam van Jezus dat doorheen materiële voorwerpen als een muur of een deur gaat. Daarna materialiseert hij dit fijnstoffelijke lichaam tot het voor iedereen zicht- en tastbaar is. Wanneer Jezus weer verdwijnt, wordt Zijn lichaam opnieuw fijnstoffelijk.

Paulus, in *1 Kor. 15:42vv.,* spreekt na de verrijzenis van Christus, van een nieuwe verrijzenis. "Een natuurlijk lichaam wordt gezaaid, maar een geestelijk lichaam verrijst". Dit verheerlijkte lichaam wordt niet in de sjeol of de onderwereld gesitueerd, maar elders, in de hoogste hemelen. Jezus beaamde reeds eerder, bij zijn bekoring in de woestijn door Satan, dat deze aarde in de sfeer van de onderwereld baadt.

8.7.3.a. "Mijn rijk is niet van deze wereld".

Vooraleer Jezus na zijn kruisdood nederdaalt ter helle om de gelovigen uit de greep van het kwade te verlossen, verblijven de overledenen in de onderwereld. Het is de occulte, in de ziele-diepten verborgen, situatie van

de mensheid ten tijde van het oude testament. Volgens bevoegde zieners is het eveneens de situatie van vele tijdgenoten. Zij stellen dat weinigen na hun aardse leven 'overgaan'. Dat betekent dat velen na hun aardse leven nauwelijks op een hoger ethisch of religeius peil zijn gekomen. Anders gezegd, dat hun uitstraling, hun aura, nauwelijks groter en lichter is geworden. Wil men de wereld zoals hij in feite is, met zijn onvolmaaktheden en gebreken, begrijpen, dan, zo stelt Paulus, moet men vooropstellen dat hij in hoge mate beheerst en geïnspireerd wordt door demonische en satanische invloeden allerhande. Zulke geesten en goden werken eigenlijk voortdurend aan de afbouw van hoge geestelijke ideeën en waarden.

Vooraleer Jezus na zijn kruisdood nederdaalt ter helle om de gelovigen uit de greep van het kwade te verlossen, verblijven de overledenen in de onderwereld. Het is de occulte, in de ziele-diepten verborgen, situatie van de mensheid ten tijde van het oude testament. Volgens bevoegde zieners is het eveneens de situatie van vele tijdgenoten. Ze stellen dat weinigen na hun aardse leven 'overgaan'. Dat betekent dat velen leven nauwelijks op een hoger ethisch of religieus peil zijn gekomen. Anders gezegd, dat hun uitstraling, hun aura, nauwelijks groter en lichter is geworden. Wil men de wereld zoals hij in feite is, met zijn onvolmaaktheden en gebreken, begrijpen, dan, zo stelt Paulus, moet men vooropstellen dat hij in hoge mate beheerst en geïnspireerd wordt door demonische en satanische invloeden allerhande. Zulke geesten en goden werken eigenlijk voortdurend aan de afbouw van hoge geestelijke ideeën en waarden.

8.7.3.b. Jahweh wil geen offers

De Bijbel stelt dat God de schepper en gever is van alle levenskracht. Daarom heeft hij helemaal geen offers nodig. Wel vraagt hij aan de gelovigen dat ze zijn decaloog, zijn geboden onderhouden. Dat werd op een positieve wijze verwoord in *Genesis 6:3*: Indien de mens gewetensvol is, dan deelt hij overvloedig in die levenskracht.

Redders zijn in zowat alle religies te vinden, maar zij tonen harmonie der tegengestelden. De echte vraag is op welke levenskracht die wonderen beroep doen. Die heidense religies beschikken over een levenskracht die zelfs 'grote wonderen' te zien geeft, maar hun wortel, hun basis, is 'vlees', energie gegenereerd door seksualiteit.

De goden der buitennatuur eisen energie, seks, bloed en maken hun aanhangers in mindere of meerdere mate bezeten. Jahweh, in het oude testament, of de H. Drie-eenheid in het nieuwe, wil niets van dat alles. De

profeet Jesaja (*Jes. 1:11/17*) verwoordt wat God hem hierbij ingeeft: “Wat kunnen mij, Jahweh, uw talloze offers schelen? Verzadigd ben Ik van brandoffers van rammen en van het vet van mestkalveren!

8.7.3.c. De bovennatuurlijke afwerking

Wie met de hulp van heidense goden werkt, bereikt daar opvallende resultaten mee. Daarvan getuigen zowat alle niet-Bijbelse religies. Toch is men nooit definitief zeker. De goden vertonen dubbelhartigheid en omslag in het tegendeel. Nu eens doen ze goed, dan weer kwaad. Dat juist schept die onzekerheid en de angst. Uiteindelijk moeten die wezens toch een vorm van ethiek bijgebracht worden. Zij zijn een schepsel van de Schepper, maar in de mate dat ze demonisch of satanisch blijven, hebben ze zich eigenzinnig, autonoom en ijdel, afgekeerd. Ze hebben het deel van de werkelijkheid dat ze toegewezen kregen, als een absolute vorst beheerd. Met alle grillen daaraan eigen. Maar ook met een mogelijk Godsoordeel in het verschiet. De geldigheid van hun stadium bestaat erin dat ze verder hun terrein kunnen beheren, op voorwaarde dat ze dat op een ethische wijze doen. Dat ze terug in contact komen met hun Schepper en zich volgens zijn geboden gedragen. Dan zitten we niet meer in de buitennatuur, maar geschiedt de afwerking van datgene wat zij begonnen zijn, ook en nu definitief, op het bovennatuurlijke plan.

Willen de heidense goden hun autonomie niet prijsgeven, en houden ze zich aan hun “do ut des”, dan hebben de volkeren nooit de zekerheid dat de ingreep van hun god of goden naar behoren is geweest. De mensen weten dan nooit of hun probleem wel definitief werd opgelost. Deze wispelturige wezens durven de geïnvesteerde energie wel eens terug nemen als ze zelf in een energietekort komen. Reïncarnistisch gezien kunnen zij later, misschien nog in het huidige leven, in die andere wereld, of in een volgend leven, bij diegenen die ze genezen of gered hebben, die levenskracht terug eisen. De buiten-Bijbelse goden hebben uiteraard nooit energie uit zichzelf. Zolang ze van hun Schepper afgezonderd blijven, ontberen ze die Trinitaire energie. Maar dan moeten ze de noodzakelijke energie elders gaan zoeken. In offers, in bloed, in seks. Steeds opnieuw. Dat is juist hun zwakheid. Ze hebben geen contact met de H. Drie-eenheid. Ze zijn daarom niet noodzakelijk slecht. Maar als men in nood is, willen ze niet steeds helpen, omwille van hun gebrek aan ethiek, of kunnen ze niet steeds helpen, omwille van hun gebrek aan energie. De H. Drie-eenheid heeft dat probleem niet want Ze is door en door ethisch en ook boordevol energie.

De wereld van dergelijke wezens kan veranderen als ze de occulte energiebron die het christendom voortdurend is, beginnen te ontdekken.

Maar dat houdt in dat een missionering met deze volkeren en hun magieën in contact moet komen. Ingaan op hun werkwijzen, ook op hun seksuele magieën. En deze aanvaarden, uitzuiveren en verheffen. Dat betekent eveneens dat die goden hun eigenzinnige, autonome en ijdele houding moeten opgeven. Gedaan met het plukken van de vruchten van de boom van zowel goed als kwaad (5.2.).

8.8. Mirakels van Jezus

Helderziendheid, het waarnemen is één aspect, maar de fijne stof sturen, echt magisch werken dus, dat is nog een stap verder. Ook daarvan getuigt de Bijbel. *Marcus 6:56* stelt het eveneens vast: "Waar Jezus ook heen ging, naar dorpen of steden, de mensen legden de zieken op de markt neer, en deze vroegen Hem om ten minste de zoom van zijn kleed te mogen aanraken. En wie Hem aanraakte, werd gered". En verder lezen we in *Luk. 6:19* : "De hele menigte zocht Jezus aan te raken omdat er een kracht, een' dunamis', van hem uitging die allen genas". Geven we hiervan een inventaris."

"Het nieuwe testament verhaalt van 32 mirakels waarvan 15 lichamelijke genezingen. Het gaat om de meest diverse kwalen, de 'eeuwige ellenden' van de mensen: kreupelen die terug gaan, stommen die terug praten, doven die terug horen, iemand die genezen wordt van een verdorde hand. Verder zijn er duivel-uitdrijvingen en dodenopwekkingen. Lazarus wordt uit de dood gewekt, ook de zoon van de weduwe van Naim, en het dochtertje van Jaïrus, en natuurlijk is er ook Jezus' eigen opstanding." "Ten slotte zijn er nog de wonderen met betrekking tot het beheersen van de natuur: de omvorming van water in wijn, de wonderbare visvangst, twee broodvermenigvuldigingen, het wandelen op het water en het stillen van de storm.

In *Handelingen 19:11/12* lezen we: "God bewerkte, doorheen de handen van Paulus, opvallende wonderen. Zo zelfs dat het volstond de doeken en het linnen die zijn lichaam aangeraakt hadden, op de zieken te leggen. De ziekten trokken eruit en de boze geesten gingen weg." Bij herhaling wordt een verband gesuggereerd tussen de fysische genezing en boze geesten die dan de zieke verlaten. Men kan de Bijbel nauwelijks lezen zonder aan al die krachtwerkingen voorbij te gaan. Men merkt ook dat Jezus van een heel ander standpunt uitgaat dan de medische wetenschap. We komen er zo dadelijk op terug. Hij heelt het fijnstoffelijk lichaam, bevrijdt het van ongure wezens. En dat heeft zijn weerslag op het biologisch lichaam: het wordt genezen. De medische wetenschap maakt zoveel mogelijk het biologische

lichaam gezond. Maar het fijnstoffelijke lichaam wordt nauwelijks of niet behandeld.

Lezen we *Marcus 6:56* "Waar Jezus ook heen ging, naar dorpen of steden, de mensen legden de zieken voor hem neer. Ze vroegen Hem om ten minste de zoom van zijn kleed te mogen aanraken. En wie Hem aanraakte, werd gered". Lezen we ook nog *Luk. 6:19* : "De hele menigte zocht Jezus aan te raken omdat er een kracht, een' dunamis', van hem uitging die allen genas". "Het nieuwe testament verhaalt van 32 mirakels waarvan 15 lichamelijke genezingen. Het gaat om de meest diverse kwalen, de 'eeuwige ellenden' van de mensen : kreupelen die terug gaan, stommen die terug praten, doven die terug horen, iemand die genezen wordt van een verdorde hand. Verder zijn er duivel-uitdrijvingen en dodenopwekkingen. Lazarus wordt uit de dood gewekt, ook de zoon van de weduwe van Naim, en het dochtertje van Jaïrus, en natuurlijk is er ook Jezus' eigen opstanding."

"Ten slotte zijn er nog de wonderen met betrekking tot het beheersen van de natuur: de omvorming van water in wijn, de wonderbare visvangst, twee broodvermenigvuldigingen, het wandelen op het water en het stillen van de storm. In *Handelingen 19:11/12* lezen we: "God bewerkte, doorheen de handen van Paulus, opvallende wonderen. Zo zelfs dat het volstond de doeken en het linnen die zijn lichaam aangeraakt hadden, op de zieken te leggen. De ziekten trokken eruit en de boze geesten gingen weg." Bij herhaling wordt een verband gesuggereerd tussen de fysische genezing en boze geesten die dan de zieke verlaten. Men kan de Bijbel nauwelijks lezen zonder aan al die krachtwerkingen voorbij te gaan.

8.8.1. De genezingen van Jezus: een ander standpunt.

Zoals gezegd gaat Jezus van een heel ander standpunt uit dan de medische wetenschap. Hij heelt het fijnstoffelijk lichaam, bevrijdt het van ongure wezens. En dat heeft zijn weerslag op het biologisch lichaam: het wordt genezen. De medische wetenschap maakt zoveel mogelijk het biologische lichaam gezond. Zieners zeggen echter dat hierbij het fijnstoffelijke lichaam nauwelijks werd aangeroerd. Religie, als ervaarbare krachtwerking opgevat, is de eigenlijke stichtende en in stand houdende levenskracht achter de zicht- en tastbare wereld. De aandacht van de religieuze mens reikt verder dan het profane. Doorheen heel wat steekproeven wordt religie, en meteen het heilige, een gegeven.

Niet de gewone mensen, maar in de eerste plaats zij die bezeten waren, herkenden de goddelijke roeping van Jezus. Of, zeggen we het nauwkeuriger:

niet de bezetenen zelf, maar de geesten die deze mensen beheersten. Zij bedienden zich van de stem van de bezeten mens om uit te roepen wat zij, de geesten, ervaarden bij hun ontmoeting met Jezus. Citeren we hierover de Bijbel :

Mattheüs 8: 29, De bezetenen vragen aan Jezus : “Wat wilt U, zoon van God? Bent u ons voortijdig komen kwellen?”

Marcus 3: 11, Zelfs de onreine geesten wierpen zich voor Jezus neer en krijsten : “U bent de zoon van God.”

Marcus 5: 6, De genezing van een bezetene: “Toen de bezetene Jezus in de verte zag, rende hij op hem af, viel voor hem op zijn knieën en huilde met luide stem: “Wat wilt u van mij, Jezus, zoon van de allerhoogste God?” “.

Lucas, 4:41, Bij veel mensen gingen ook de demonen weg. Zij krijsten : “U bent de zoon van God”. Hij bestrafte hen en stond hun niet toe te spreken, omdat ze wisten dat hij de Messias was.

En citeren we tenslotte nog *Lucas 8:28,* “Wat wilt u van mij, Jezus, zoon van de allerhoogste?” De geesten, die zelf geen fysisch lichaam hebben, zijn blijkbaar minder gebonden aan de beperkingen van tijd en ruimte en zien gemakkelijker dingen aan de andere zijde van de werkelijkheid. Hier ervaren ze b.v. de indrukwekkende en helder lichtende aura van Jezus. De mens die uitgetreden is, overstijgt ook, minstens ten dele, deze stoffelijke beperkingen en ervaart vanuit het niveau waarin hij of zij zich bevindt, de wereld rondom ook helderziend.

Letten we ook nog op wat volgt.

Mattheüs 9:1-2, Bij de genezing van de verlamde zegt Jezus: “Wees maar gerust vriend, uw zonden worden u vergeven.”

Marcus 2:3-5, Bij de genezing van de lamme en bij het vaststellen van zijn vertrouwen zei Jezus tegen de lamme : “Vriend, uw zonden zijn u vergeven.”

Lucas 5:20, Bij de genezing van de lamme zei Jezus: “Uw zonden zijn u vergeven”.

Lucas 7:48, Tegen de boetvaardige zondares Jezus eveneens: “Uw zonden zijn u vergeven.”

Blijkbaar gaan Jezus’ wonderen samen met zijn onderricht. Waar zij er niet meer zijn, daar begint gewoon zijn rijk niet meer en wordt hij in zijn werken verkeerd begrepen. Wanneer Christus in een zieke mens de boze geest aanspreekt, dan gaat hij van een ander standpunt uit dan dat van een arts of een psychiater. Hij wijst op wat achter het natuurlijk constateerbare schuilgaat. Hij herkent doorheen de lichamelijke en psychische kwelling, of zoals Paulus het zegt, doorheen de wildheid van ‘de elementen van de wereld’

Gods afwezigheid. Daarvan maakt het boze gebruik om zijn greep op de mens te versterken.

Vragen we ons liever af of er zoiets als 'een ander standpunt' mogelijk is en hoe dat in zijn werk kan gaan. Denken we hierbij b.v. aan een zekere occulte traditie die ook een heel ander standpunt innam dan een strikt wetenschappelijk, en dit ander standpunt ook heden, maar in alle stilte, nog inneemt.

Het is volslagen onjuist om de praktijk van paranormale genezingen en exorcismen te beschouwen als een ontoereikende kennis van moderne geneeskunde. Wie zo redeneert, doet aan de bedoeling van de schrift behoorlijk te kort en herleidt, reduceert wat hier tot het buiten- of bovennatuurlijke niveau van werkelijkheid behoort, exclusief tot het natuurlijke niveau. Dat werd verduidelijkt bij de driedeling in natuur, buitennatuur en bovennatuur (3.)

8.8.2. Naar de traditionele genezer?

Het geloof aan het kwaad en dus ook aan de praktijk van het exorciseren, bekijkt men gemakkelijk en ten onrechte vanuit een louter exact wetenschappelijk standpunt. Het bestaan van de duivel en van de hele buitennatuur wordt dan veeleer ontkend, en bezetenheid wordt wel eens meer gezien als een exclusief psychologisch of psychiatrisch probleem. "Het geloof in demonen en bezetenheid zijn overblijfselen uit een donker verleden waarmee de wetenschap al lang heeft afgerekend[255]", zo lezen we in een wetenschappelijk tijdschrift. Wetenschap, zoals gezegd, beperkt zich tot een deelverzameling van de werkelijkheid, en wel tot dat deel dat aan haar vooropstellingen beantwoordt. Maar die zijn in hoofdzaak materieel. Wie de werkelijkheid tot dit materiële beperkt, vindt uiteraard niets dat dit materiële overstijgt. Doet wetenschap dat toch, dan overschrijdt zij de methodische grenzen die zij aan zichzelf heeft opgelegd en verarmt ze zich tot een ideologie, een 'methode' die zich de enig geldige waant. Dat hebben we al toegelicht (3.1.2.).

Verwijzen we met betrekking tot het on- en onderbewuste in de mens ook nog naar de zogenaamde ethno-psychiatrie. Onze westerse rationalistische psychiatrie, die voor ons westerlingen werkt (als ze werkt!), kan niet of nauwelijks op andere culturen worden toegepast. Daar zoekt men veel gemakkelijker zijn toevlucht tot de traditionele genezers van de eigen cultuur, die met traditionele middelen, zoals het oproepen van

[255] Scienific American, november 2006, p.116.

geesten, en het uitvoeren van bezweringen de patiënten trachten verder te helpen. In heel wat gevallen beweren de patiënten hierdoor veel beter geholpen te worden dan door (sommige van) onze psychiaters. Deze laatsten zouden al te gemakkelijk de gevolgen van een probleem willen wegwerken, bijvoorbeeld via farmaceutisch voorschriften voor kalmerende middelen, zonder de eigenlijke oorzaak van het probleem aan te pakken. Zo beweert o. m. Daryush Shaygan, *Le regard mutilé, Pays traditionnels face à la modernité*[256].

Tobie Nathan (1948/…), *Le sperme du diable*[257] leidt zijn boek als volgt in: "Laat ons klaar en duidelijk zijn: de Westerse psychiatrie is er niet toe in staat gebleken de gezondheid van de leden van de traditionele samenlevingen veilig te stellen, zowel in hun land van herkomst als in het land waarnaar ze zijn geëmigreerd. Dat is een vaststelling. Maar de gevolgen, zowel wetenschappelijk als economisch, zijn aanzienlijk. Zoals het er nu voor staat, neemt meer dat tachtig procent van de wereldbevolking zijn toevlucht tot traditionele therapeutische technieken zoals sjamanisme, exorcisme, mantiek en wijzen van paranormale genezingen. En dat heeft te maken met het inroepen van de hulp van helende fijnstoffelijke wezens en krachten om het kwaad te neutraliseren. Elke religie kent daarvoor haar gebeden en rituelen. En dat behoort nu eenmaal niet tot het terrein van de exacte wetenschap. Illustreren we zulks met de volgende getuigenis.

8.8.3. Een mirakel: een toevoer van energie

Het hoeft nauwelijks enig betoog dat Jezus, als God de Zoon, die kracht op een alles overtreffende en goddelijke wijze bezit. Zulke genezingen hebben een procesmatig karakter. Dat kan bijvoorbeeld worden afgeleid uit wat volgt.

Bij de genezing van de blindgeborene (*Joh. 9:1-14*) doet Jezus welbepaalde magische, en dus met kracht geladen handelingen. Voortdurend bidt hij tot zijn Vader. Het spreekt voor zich dat bidden, het zich richten tot, en in contact komen met God, de gever van alle leven, resulteert in het verkrijgen van hoge levenskracht. Tenminste, indien men met God in vriendschap leeft. Zoals reeds vermeld voelen sensitieven via tintelingen in hun kruinchakra of in hun handpalmen, deze energie. Zieners 'zien' de stroom energie als myriaden lichtende puntjes.

Bij de genezing van de man die blind was geboren, spuwde Jezus bovendien op de aarde. Zijn speeksel, zoals alle lichaamssappen, bevat de

[256] Shaygan D., Le regard mutilé, Pays traditionnels face à la modernité, Paris, 1989.
[257] Nathan T., Le sperme du diable, éléments d'ethnopsychothérapie, Puf, 1988, 13.

levenskracht van de eigenaar bij uitstek. Jezus wreef het slijk dat hierdoor ontstond, op de ogen van de blinde. Daarna gaf Jezus hem de opdracht zich de ogen te wassen bij de Siloé-vijver, waarop de blinde terug kon zien.

Marcus 7:33 verhaalt op zijn beurt dat Jezus met zijn speeksel ook de tong van een man die stom was, aanraakte. Onmiddellijk kon de stomme terug spreken. Vermelden we terloops dat verliefden die elkaar innig zoenen, wederzijds een deel van elkaars levenskracht uitwisselen. De man geeft aan de vrouw mannelijke energie, een energie die zij niet heeft. En zij geeft hem de vereiste vrouwelijke energie. Het is een wederzijdse ruil. Beiden voelen zich verrijkt. Het is dus duidelijk dat wanneer iemand een ander dwingt tot intiem zoenen, de eerste persoon levenskracht steelt van de tweede. En, als religieuzen zich misbruiken aan kinderen, geldt zulks des te sterker.

Een toevoer van levenskracht via het speeksel speelde ook een rol in het tot leven brengen van het reeds gestorven kind in *2 Kon. 4:8-37vv.*. De profeet Eliseüs (Elisa) riep Jahweh aan, legde zich languit op het dode kind, oog op oog, mond op mond, en handen op handen. De ziel van het kind kwam terug, het herleefde". Doorheen deze magische handelingen gaat er telkens levenskracht over van de genezer naar de mens die behandeld wordt. De huidige mens kan zoiets niet meer in de juiste, magische context plaatsen. Een profeet die op onze dagen betrapt wordt op een gelijkaardig magisch werk, zoals in de Bijbeltekst hierboven beschreven, zal wellicht en zonder pardon van pedofilie beschuldigd worden. De wegen van de magische vorm van religie zijn inderdaad wonderlijk. We willen hier enkel de toevoer van energie belichten. Op het procesmatige karakter van een mirakel komen we zo dadelijk terug (8.7.5.).

Bij het liefdesspel ruilen gehuwden elkaar ook hun energie. D. Fortune schrijft in haar boek *Occultisme*[258], dat gehuwden die veel van elkaar houden, een 'geestelijke' band opbouwen, een soort van huwelijksaura, en dat die geleidelijk zeer sterk kan worden en zeer veel kan incasseren, zoals onenigheid, een oplopende ruzie… doch geen overspel. Dan, zo schrijft zij, lijdt die aura er zeer sterk onder en moet hij opnieuw stevig worden opgebouwd. In haar Boek, *Psychische zelfverdediging*[259] (opm.: versta: occulte zelfverdediging), vermeldt ze dat op het moment van de seksuele vereniging een fijnstoffelijke draaikolk gevormd wordt. Deze gelijkt op een waterhoos, een trechtervormige ronddraaiende kolk, die torenhoog oprijst

[258] Fortune D., Occultisme, Amsterdam, Gnosis, 1939, 83.
[259] Fortune D., Psychische zelfverdediging, een studie in occulte pathologie en criminaliteit, Amsterdam, Gnosis, 1937, 113.

en tot in de andere wereld reikt. Zij getuigt er andermaal van dat het leven een voor iedereen waarneembare 'voorgrond' heeft, maar tegelijk een 'achtergrond' die niet voor iedereen direct duidelijk is, maar toch een beslissende rol speelt.

8.8.4. De invloed van boze geesten

Verdiepen we ons in E. Haich, *Inwijding*[260]. Ze schrijft over de occulte oorzaak van ziekten wat volgt. "De ingewijden in de Veda-filosofie wisten ook dat myriaden onzichtbare kleine schepselen, wij noemen ze tegenwoordig bacteriën, oorzaak zijn van ziekten. Maar ze wisten ook, dat de bacteriën cellen zijn van het onzichtbare lichaam van een demonische geest. Het Westen, met uitzondering van enkele ingewijden, zoals Paracelsus[261], heeft er eenvoudig nooit onderzoek naar gedaan. De boze geest neemt dan één of meer mensen in bezit. Hij dringt met zijn (opm. : fijnstoffelijk) lichaam in de mens, en als deze mens eenzelfde trillingsfrequentie heeft als de geest, dan wordt de mens ziek. Er zijn echter altijd mensen die niet aanslaan op trillingen van de demon, en die worden niet ziek. Die zijn, zoals het westen ze noemt, immuun."

"In de heilige geschriften der Indiërs staan al deze boze ziektegeesten beschreven. En ook hoe ze eruit zien. Men heeft er gekleurde afbeeldingen van. Het zijn schrikwekkende gestalten. Elk van hen heeft een karakteristiek uiterlijk en een karakteristieke kleur. Zo is de demon van de pest een zwart monster. De pest wordt ook de 'zwarte dood' genoemd. De geest van de 'gele koorts' is een gele demon. De geest van lepra heeft de kop als van een leeuw. Het is bekend dat men melaatsen op een afstand al herkent aan de leeuwachtige uitdrukking op hun gezicht. Door het gezicht van de lepralijder heen 'ziet' men het leeuwengezicht van de geest. De lepralijder is eigenlijk bezeten door deze geest.

Longontsteking wordt door een rode, reusachtige grote demon veroorzaakt. Hij ziet er uit alsof hij uit vuur en vlammen gevlochten is. En ga zo maar door. Elke ziekte komt voort uit bezetenheid door allerlei demonen. Natuurlijk zien de zieken deze demonen heel vaak op het moment dat ze in bezit genomen worden. Dikwijls ook daarna, tijdens hun ziekte, als ze met de demon strijden. Als ze daarover spreken dan zegt men nogal gemakkelijk dat ze in hun koorts ijlen. Het komt niet in hen op deze beelden als het werkelijke uitzicht van de demonen te beschouwen." De magnetiseur O Wirth,[262],

[260] Haich E., Inwijding, Deventer, Ankh Hermes,1978 (// Einweihung, Thielle, Fankhauser, 1960), 138.
[261]De naam 'Paracelsus' is het pseudoniem van Theophrastus von Hohenheim 1493/1541), een alchemist, mantisch ziener en paranormaal genezer.
[262] Wirth O., Genezing door oplegging der handen, Amsterdam,, Gnosis, 1924, 4.

bevestigt dat 'de ouderen' de ziekte eveneens zagen als het binnendringen van een vijandig wezen.

E.R. Huc[263] en Gabet (3.7.9.), die tot de religieuze orde der Lazaristen behoorden en die in het begin van de 19de eeuw doordrongen tot in Tibet, vermelden in hun reisbeschrijvingen eveneens dat de Tataren de ziekte toeschrijven aan de invloed van boze geesten. Ook de Babylonische artsen bestreden de ene demon met de andere. Zij dwongen de goden de zieke te genezen door hem van zijn onzichtbare vijand te bevrijden.

Mevrouw, David-Neel, de Française die zich een monnik visualiseerde (3.2.2.b) bevestigt in haar boek *Een vrouw trekt door Tibet*[264], dat de Tibetanen geloven dat alle ziekten veroorzaakt worden door kwade geesten, door boosaardige demonen of door natuurgeesten die men woedend heeft gemaakt. Ze schrijft : "Tibetanen zien ziekte niet als een gevolg van natuurlijke oorzaken; het is het werk van onzichtbare wezens uit de andere wereld. Die worden eerder gedreven door honger dan door boosaardigheid en zwerven rond als een jager op zoek naar zijn prooi. Ze doen dit om zich meester te maken van de levensadem van mensen, waarmee ze zich kunnen voeden. Zo simpel samengevat lijkt dit volksgeloof alleen maar bizar. Maar als je de theorieën bestudeert waarvan het bijgeloof alleen maar een verwrongen aftreksel is, kom je in aanraking met bepaalde traditionele leringen in centraal Azië die alleszins de moeite waard zijn." Tot zover mevrouw Neel.

Het geloof aan het kwaad en dus ook aan de praktijk van het exorciseren, bekijkt men nogal gemakkelijk, en ten onrechte, vanuit een louter exact wetenschappelijk standpunt. Het bestaan van de duivel en van de hele buitennatuur wordt dan veeleer ontkend, en bezetenheid wordt wel eens meer gezien als een exclusief psychologisch of psychiatrisch probleem. "Het geloof in demonen en bezetenheid zijn overblijfselen uit een donker verleden waarmee de wetenschap al lang heeft afgerekend[265]", zo lezen we in een gezaghebbend wetenschappelijk tijdschrift. Wetenschap beperkt zich tot dat deel van de werkelijkheid dat aan haar vooropstellingen beantwoordt (3.1.). Maar die zijn in hoofdzaak materieel. Wie de werkelijkheid tot dit materiële beperkt, vindt uiteraard niets dat dit materiële overstijgt. Overschrijdt de

[263] E.R. Huc, Souvenirs d'un voyage dans la Tartarie, le Thibet et la Chine pendant les années 1844,1845 et 1846.
[264] A.D. Neel, een vrouw trekt door tibet, Sirius en Siderius, 1968, p. 166.
[265] Scienific American, november 2006, p.116.

wetenschap haar methodische grenzen dan wordt zij een ideologie, een 'methode' die zich de enig geldige waant (3.1.2.).

Anderzijds kan ook een religie haar grenzen overschrijden, of zeggen we het beter zo : ze kan haar inhoud en haar omvang verarmen. Dat doet zij wanneer zij zich 'enkel' - letten we op dit exclusieve woordje - op een wetenschappelijke en dus profane wijze wil verantwoorden. Dan verwordt zij tot wat folklore, psychologie en sociologie, maar dan getuigt zij niet langer van een heilige werkelijkheid.

8.8.5. Mirakels als een magisch proces

Een aantal kenners beweert dat de mirakels van Jezus een magisch procesmatig karakter hebben. Hierbij doet Jezus welbepaalde magische, en dus kracht-geladen handelingen: tot zijn Vader bidden, op de aarde spuwen slijk maken, dit op de ogen van de blinde uitwrijven en de blinde de opdracht geven zijn ogen te wassen bij de Siloévijver. Merken we hierbij op dat speeksel, net zoals alle lichaamssappen, de levenskracht van de eigenaar bij uitstek bevat.

Ook *Marcus 7; 33* verhaalt dat Jezus met zijn speeksel de tong aanraakte van een man die stom was, waardoor deze onmiddellijk daarna terug kon spreken. In *2 Kon. 4:8/37vv.* bracht de profeet Eliseüs (Elisa) het overleden kind terug tot leven. "Hij bad tot Jahweh, legde zich languit op het dode kind, oog op oog, mond op mond, handen op handen Zo bleef hij over hem heen gekromd totdat het vlees van de jongen warm werd. Daarna liep Eliseüs over en weer in de woning. Hij kromde zich opnieuw over de knaap, tot zeven keer toe. De ziel van het kind kwam terug, de jongen herleefde." Het mag duidelijk zijn dat doorheen deze handelingen telkens levenskracht overgaat van genezer naar slachtoffer.

Joh. 11:1/43 meldt dat Lazarus door Jezus uit de dood wordt gewekt. J. Marques Rivière, *Tantrik Yoga, Hindu and Tibetan*[266] heeft het over magische tantrapraktijken en schrijft: "The resurrection of a dead man is quite a natural thing in China", "de verrijzenis van een dode is in China een eerder gewone zaak". Hij herhaalt zulk een magische daad eveneens in zijn boek *à l'Ombre des monastères Thibétains*[267], waar hij schrijft: "Ik zag ooit mijn lama Ramot'ché een dode opwekken".

[266] Rivière J.M., Tantrik Yoga, Hindu and Tibetan, Wellingborough, Aquarian Press, 1973, 89.
[267] Rivière J.M., A l'ombre des monastères Thibétains, Paris, Attinger, 1930, 96, 205.

Lezen we in *Marcus 8/22-25*[268] over de genezing van de man die blind geboren was. Daar is de experimentele structuur der genezing duidelijk weergegeven. We citeren. “Ze kwamen in Betsaïda. Ze brachten een blinde bij Jezus en vroegen hem om die aan te raken. Hij nam de blinde bij de hand en bracht hem buiten het dorp. Hij spuwde op zijn ogen, legde hem de handen op en vroeg hem : “Ziet u al iets?” Hij keek op en zei : “Ik zie mensen, ja, als bomen zie ik ze lopen”. Daarna legde Jezus nog eens de handen op zijn ogen. Toen sperde hij zijn ogen open, werd beter en kon alles scherp zien. Jezus stuurde hem naar huis met de woorden : “Ga niet in het dorp”. Letten we op de tekst : “ik zie ze lopen”, en “Jezus legde nog eens de handen op”, en “hij werd beter”. Hier blijkt prachtig het proceskarakter, de faseologie in de overgang van de fijnstoffelijke heiliging.

Kijken we eveneens naar de verwoording van deze tekst in de gezagsvolle *Bible de Jérusalem* “j’aperçois les gens, c’est comme si c’était des arbres que je les vois marcher” (25) Après cela, il mit de nouveau ses mains sur les yeux de l’aveugle, et celui-ci vit clair et fut rétabli, et il voyait tout nettement, de loin.

We beklemtonen volgende termen : “je les vois marcher”, “il mit de nouveau ses mains”, “l’aveugle fut rétabli”. We hebben uit de beschrijving en de woordkeuze helemaal niet de indruk dat deze genezingen “plots en onmiddellijk gebeuren”. Wel lijkt het dat er zich een proces afspeelt waarbij fijnstoffelijke energie wordt doorgegeven en dit gedurende een zekere tijdspanne. Toegegeven, een korte tijd, maar Jezus was ook een uitzonderlijke en unieke figuur, boordevol levenskracht. Hem gewoon al aanraken of in zijn aanwezigheid verblijven, leidt op zich al tot een overdracht van een krachtige levenskracht. Die gaat inderdaad van diegene die het meest ‘geladen’ is, Jezus, naar wie minder geladen is.

Jezus gebruikt zijn speeksel. Zoals gezegd weet elke magiër dat lichaamsvloeistoffen met levenskracht geladen zijn. Dat geldt in een bijzonder overdadige wijze bij Jezus. Hij maakt, met zijn speeksel en met aarde, slijk en spreidt het op de ogen van de blinde. Ieder magiër weet dat ‘de aarde’ heel wat kwaad kan incasseren. Jezus zegt bij een aantal andere genezingen dat wie genezen werd, zich moeten gaan wassen in de vijver. De reinigende functie van water is bij alle magiërs overbekend. Maar dit alles is evenmin een “plots en onmiddellijk gebeuren”. Hetzelfde geldt voor de genezingen door een aantal profeten. Zo legde de profeet Eliseüs (*2 Kon. 4:8/37vv.*) zich tot

[268] Willibrordvertaling, geheel herziene uitgave, 1995.

zeven maal op het dode kind, waarna het herleefde. “Zeven maal”, dat is niet ‘plots en onmiddellijk’..

8.9. De mirakels te Lourdes

In Lourdes (Zuid-Frankrijk) worden sinds de verschijningen van Maria aan Bernadette Soubirous in 1858, talrijke genezingen als “mirakels” beschouwd. De katholieke Kerk laat mogelijke wonderen onderzoeken door het Bureau des Constatations Médicales, een strikt medisch comité. Alleen genezingen die onverklaarbaar, blijvend, volledig en grondig medisch gedocumenteerd zijn, kunnen uiteindelijk als officieel mirakel worden erkend.

8.9.1. Het museum van de mirakels te Lourdes

“Sedert 1858 zijn er in Lourdes 72 genezingen[269] officieel als ‘miraculeus’ erkend; de laatste dateert van 2025 en betreft mevrouw Antonia Raco. Het bureau van Medische Vaststellingen, dat werd opgericht in 1883 en waarvan op dit ogenblik Dokter Alessandro de Franciscis de verantwoordelijkheid draagt, heeft meer dan 7000 dossiers van genezingen geregistreerd. Volgens welke criteria wordt een genezing als ‘miraculeus’ erkend? Hoe verloopt dit? Wie beslist erover? Wie zijn diegenen die miraculeus genezen zijn? U kunt dit alles ontdekken door een bezoek te brengen aan de tentoonstelling van het bureau van de Medische Vaststellingen.” Tot zover deze tekst die we vonden op de website van Lourdes.

8.9.2. Criteria te Lourdes

Alessandro de Franciscis, de controle-dokter van Lourdes heeft de criteria opgesomd die een genezing maken tot een mirakel. “De ziekte moet vooreerst vast staan. Het moet een ernstige ziekte zijn met een negatieve prognose. De genezing moet plaatsvinden zonder voorafgaande aanwijzing. Ze moet plots en onmiddellijk gebeuren. Ze moet bovendien volledig en blijvend zijn. En tenslotte mag er ook geen verklaring voor zijn”.

In ‘Het uur van de waarheid, met Dennis van den Buijs’ gaat men na over relieken te hebben gepraat, in op het thema ‘mirakels’[270]. Daar stelt men dat de heiligverklaring geschiedt via wetenschappelijk onderzoek. Historici gaan het leven van de kandidaat-heilige na, en artsen beoordelen of mirakels wetenschappelijk onverklaarbaar zijn. Dennis van den Buijs houdt het bij de criteria zoals Alessandro de Franciscis ze stelt.

---

[269] Bron (2025): https://www.lourdes-france.com/nl/bedevaart-voor-een-dag/de-mirakels/

[270] Het uur van de waarheid, met Dennis van den Buijs. Hoe weet je of je relikwie echt is of niet? https://player.vrt.be/vrtnws/js/assets/soundWavesStatic.png VRTN Radio 5 April 2025.

Maar wij kwamen in onze tekst hierboven: 'Mirakels als een magisch proces' (8.7.5.) dat de mirakels helemaal niet plots en onmiddellijk gebeurden. Leidt dit alles dan niet tot de hoogst merkwaardige conclusie dat de mirakels van Jezus en van een aantal profeten… niet door Alessandro de Franciscis, de controle-dokter van Lourdes, en dus ook niet door Rome zouden erkend worden? Heel wat handopleggingen, genezingen en exorcismen hebben ook heden eveneens een procesmatig karakter. Ze zijn over een zekere tijd gespreid. Zulke genezingen worden dan niet erkend. Maar dat zal zeker niet de grootste bekommernis van zieke mensen zijn. Zij hebben maar één wens: genezen. En als die al of niet officieel erkend wordt, zal dat dan voor hen slechts een formaliteit zijn.

Meer dan één helderziende priester-genezer zegt hierover dat het niet goed is om een paranormale genezing te forceren. Volgens hen werk je met de voorraad aan energie van zowel de zieke als van de genezer. Beiden moeten zeker na de genezing nog genoeg basisenergie overhouden. Als dat te plots gebeurt, geraakt bij wijze van spreken de batterij van beiden 'leeg'. De genezing mag dan wel spectaculair lijken, maar is eerder van kortere duur. Genezer en patiënt zijn dan occult te uitgeput. Dat wreek zich en na een tijd toont zich dezelfde kwaal, eventueel een andere, omdat er een energetische roofbouw gebeurde. Het tweede, minst sterke orgaan kan bezwijken. Ja, het zal verbazen, maar wie zo genezen werd, kan in een volgend leven in dezelfde kwaal hervallen. We citeren een genezer-exorcist: "Hoe rustiger, hoe meer in de tijd gespreid een genezing verloopt, hoe beter. De mensen verlangen wonderen maar dat is het ideaal niet. Want met die miraculeuze genezingen, jaren later betaalt je daarvoor omdat je dat geforceerd hebt. Hoe geruislozer hoe beter. Christus kon dat, maar dat is een uniek en Goddelijk iemand."

8.10. De thema's van het achtste axioma samengevat.

Dit achtste hoofdstuk gaat in op de fijnstoffelijke structuur van het heilige. Het wordt door sensitieven en zieners ervaren als lichtende puntjes. Vergelijken we het met een lading die aan iets of iemand kan worden toegevoegd. Heiligheid maakt de kracht uit van een fetisj of een reliek. Heiligheid, toegevoegde energie ligt ook aan de basis van wondere werken en mirakels. Dat is zowat het wezenlijke van dit hoofdstuk.

9. Trinitaire energie als basis van religie

De Heilige Drie-eenheid is het fundament van een christelijke dynamische religie. Hierbij staat de ervaarbare kracht van de Vader, de Zoon

en de Heilige Geest in het centrum van het leven. Toch heeft de mens daar niet steeds de nodige aandacht voor gehad.

9.1. De kerkelijke inquisitie

Ook het christendom is in haar geschiedenis onderhevig aan satanische indringing[271]. Hoe anders verklaren dat de clerus enerzijds de naastenliefde predikt en anderzijds o.m. de heksen foltert en levend verbrandt, zoals de inquisitie dat eeuwenlang, heeft gedaan. De Latijnse term 'inquisitie' betekent 'onderzoek'. Maar de wijze waarop de kerk hierbij te werk ging tijdens haar onderzoek in de middeleeuwen (1184-1500), in Spanje (1478-1834), en vanuit Rome (1542-1908), heeft aan dit neutrale woord de nu bekende en sinistere bijklank gegeven. De eerste heksenverbranding had plaats in 1275 in Toulouse, Frankrijk, de laatste in 1782 in Glarus, Zwitserland. Nu betreurt de kerk die toenmalige praktijk.

Ontdekkingsreizigers en missionarissen getuigen bij herhaling dat dynamische krachten zich in niet-Bijbelse religies tonen (5.). Het bovennatuurlijke, Bijbelse niveau, dat beweert zich op hogere energieën te kunnen beroepen, heeft hier nauwelijks een antwoord op. Men kan zich dan afvragen of de wezenskern van religie zelf, met haar bovennatuurlijke krachtwerking, nog steeds actief is, of dat het zout van het geloof al teveel van de eigen kracht heeft verloren?

Sinds de herleving van het occultisme in de zestigerjaren van vorige eeuw betekent satanisme eveneens het zich in dienst van Satan stellen. Elk land, ja elke grote stad kent zijn vereniging van 'satanisten'. Ook hier geldt blijkbaar het Bijbelse woord dat de kinderen van de duisternis heel wat ondernemender zijn dan de kinderen van het licht. De Bijbel spreekt van het domein der 'gevallen engelen' of 'onreine geesten'. Ze zijn van Jahweh en de H. Drie-eenheid vervreemd en worden geleid door Satan. Deze geesten beheersen vanuit de diepten der aarde nog steeds de oerlaag in ons zielenleven. Wie zich daar op meer dan gewone wijze wil aan onttrekken, heeft direct met hen af te rekenen. Ja, ze schrikken er niet voor terug om op een geslepen wijze ook, ja vooral religieuzen te misleiden.

Een sensitieve gelovige vertelt. Ik was in gesprek geraakt met een biechtvader en vertelde hem dat er heel wat boeiende literatuur bestaat over het thema reïncarnatie. Hij keek me echter streng aan, zei me dat ik dwaalde en dat het standpunt van de kerk hierover zeer duidelijk is:

[271] K17-1,1994/1995, Elementen van religiefilosofie, E.RF. 302 - 317

"reïncarnatie bestaat niet". Ik antwoordde dat het standpunt van de kerk helemaal niet zo streng is als hij dacht en dat heel wat hooggeplaatste gezagsdragers in de kerk zich openlijk uitspreken voor hun geloof in reïncarnatie. Ook vertelde ik dat ik naar aanleiding van enkele persoonlijke en indringende paranormale ervaringen, daar nu toch voor open stond.

Misnoegd, zelfs ietwat boosaardig keek hij me aan en zei belerend: "Je hebt geluk dat de inquisitie niet meer bestaat". Op die repliek was ik helemaal niet voorbereid. Hoe durft die man zoiets beweren? De kerkelijke inquisitie was toch een stuk kerkgeschiedenis om helemaal niet fier over te zijn? Maar tegelijk kreeg ik beelden door. Ik 'zag' een tafereel van enkele honderden jaren geleden met een rechtbank, een rechter en een veroordeelde. Het leek me een proces uit de tijd van de inquisitie. Ik bekeek die rechter nauwkeuriger, en herkende in die rechter van toen de biechtvader die ik nu voor me had. "Ik heb inderdaad geluk dat die dingen niet meer bestaan", zo dacht ik, "want als jij die macht nog had, dan zou je me maar al te graag aan jouw 'onderzoek', aan jouw inquisitie onderwerpen".

9.1.1. Nicolas Rémi, de groot-inquisiteur

Zoals in de inleiding van deze website vermeld, erfden we het legaat van Priester T'Jampens. Hierbij was o.m. het boek van Pierre Mariel, *Magiciens et sorciers*[272]. We zagen hierin dat op het einde van een hoofdstuk een bladzijde niet helemaal bedrukt was. En op de opengebleven witruimte had Priester T'Jampens wat tekst bijgeschreven. Op zich was dat niets speciaals. Hij schreef wel eens meer bedenkingen naast de tekst die hij las. Maar wat we hier vonden was anders. En we stonden nu op het punt om dat te ontdekken.

We herinneren ons dat hij ons tijdens zijn leven iets had verteld over zijn mediaal schrijven. Hij benadrukte dat hierbij het onderscheid der geesten van belang was. Vergelijken we het met het horen van inwendige stemmen (2.2.). Komt die stem uit de duisternis? Of is het een hoge geest die je vanuit de lichtwereld toespreekt (8.6.4.). Dan kan men zich beveiligen met een Trinitair gebed, in de zin van "God als het van u komt, laat het dan doorgaan, maar in het andere geval verlos er ons dan van". Ook de inhoud van wat er gezegd wordt kan een aanwijzing geven. Strookt het b.v. met evangelische teksten of niet. Maar hier gaat het helemaal niet om een stem die zich inwendig laat horen. Neen, bij mediaal schrijven betreft het een

[272] Pierre Mariel, Magiciens et sorciers. Les dessous sataniques de l'histoire ; Le plus accompli des inquisiteurs, Paris, Dangles, 1978, pp. 35/46.

motorisch aspect. Eén of andere entiteit neemt dan je pen over en stuurt je hand zo dat er een tekst op het papier ontstaat, het zijn woorden en zinnen die je ingegeven worden. Dat was zowat alles wat Priester T'Jampens ons hierover ooit had gezegd. Veel aandacht hadden we er verder niet aan besteed. Maar dat veranderde grondig toen we later, een tiental jaar na zijn dood, en tot onze grote verbazing, zulke teksten in het hierboven aangehaalde boek ontdekten.

De auteur, Pierre Mariel, heeft in zijn boek zevenentwintig verhalen verzameld die zich in de loop der geschiedenis hebben voorgedaan en waarbij het kwade aan zet is. Het derde verhaal gaat over een zekere Nicolas Rémi, "Le plus accompli des inquisiteurs". Rémi, was in de 16de eeuw een kerkelijk inquisiteur in Toulouse, Frankrijk. Zijn taak als rechter bestond er in om vermeende zwart magiërs en heksen op te zoeken en ze zolang te folteren tot ze hun praktijken eindelijk 'bekenden'. Zijn werkwijzen waren zo gruwelijk dat de beschuldigden veel liever zelfmoord pleegden dan door hem 'verhoord' te worden. Vijftien jaar heeft hij dit beroep 'met grote liefde voor het vak' uitgevoerd. Na zo enkele honderden mensen, sommige bronnen spreken van 800, anderen van 1200 mensen, te hebben gedood, bekende hij dat hij hierbij geïnspireerd werd door een duivel en dat vele van zijn slachtoffers helemaal geen zwart magiërs of heksen waren. Het folteren was voor hem een ideaal middel om mensen die hij niet kon uitstaan, gewoon te liquideren. Hijzelf werd na zijn bekentenis aan een inquisitie onderworpen en veroordeeld. Hij stierf op de brandstapel.

9.2. Een eerste mediaal geschreven tekst

Keren we terug naar onze tijd. Pastoor T'Jampens heeft de tekst van Nicolas Rémi gelezen. Wat er toen in hem moet zijn omgegaan, weten we niet echt. Wel hebben we hem gedurende veertig jaar gekend en we hebben heel wat open gesprekken met hem gehad. Wat hierna volgt is dus geen verslag, maar veeleer een inleving. Hij wordt dan als een 'ich-noch-einmal'. We stellen ons voor hoe het, met alle gegevens waarover we beschikken, ongeveer moet gegaan zijn. Laten we zeggen dat we zijn gedachten en gemoed van toen hebben trachten te reconstrueren. Het is een beetje een gok, maat toch moet het wel iets in die richting zijn geweest, zoals we het hieronder neerschrijven. Dat zal geleidelijk wel duidelijker worden.

Pastoor T'Jampens las in het hierboven aangehaalde boek de getuigenis van Nicolas Rémi. Hij voelde er zich onmiddellijk behoorlijk onbehaaglijk bij. Dat zal niet verbazen, want door dat te lezen, actualiseer je het. Je breng het bij wijze van spreken terug tot leven. En van zulke lectuur word je niet

echt vrolijk. Als helderziende ervaar je bovendien ook intenser die donkere en slecht uitstralende aura van Rémi. Je hebt bij elke nieuwe incarnatie wel een nieuw biologisch lichaam, maar, zoals gezegd, bevat je fijnstoffelijke uitstraling de ervaringen van alle vorige incarnaties. En als je daar echt heel domme dingen hebt uitgehaald, toont zich dat voor wie er voldoende begaafd voor is. Dus zei onze priester, zoals hij dat steeds deed bij zulke lectuur, een kort Trinitair gebed. Dit om zich tegen die zware, energievretende uitstraling te beschermen. Daarna vervolgde hij de lectuur.

Tot zijn verbazing verbeterde het zware gevoel niet, integendeel, het werd vele malen erger. Hij begreep het niet. Hij voelde intense pijn en in zijn verbeelding zag hij overal bloed vloeien. Dan 'zag' hij hiervan de reden. Tot zijn allergrootste verbazing was hijzelf in de 16de eeuw niet alleen een tijdgenoot geweest van Rémi, maar ook één van zijn vele slachtoffers. Remi had hem toen voor de inquisitie aangeklaagd, hem gefolterd en hem uiteindelijk gedood.

Onze priester moest er toch even van bekomen. Hij had het hele verhaal van Remy, "Le plus accompli des inquisiteurs" doorgelezen. Het begon op p. 35 van het boek en eindigde op p.46. Zoals gezegd was die laatste bladzijde slechts voor iets meer dan de helft bedrukt. De rest van de pagina was leeg. Onze helderziende priester wilde daar toch enkele opmerkingen kwijt. In de meeste van zijn boeken noteerde hij enkele bedenkingen als hij vragen had bij de lectuur. Of hij schreef er een verwijzing bij naar een andere auteur. Die stonden dan in de kantlijn, of zoals hier de bedoeling was, in nog open ruimten. Dus nam hij zijn pen…

Maar, vreemd genoeg, die pen 'luisterde' niet. Iets weerhield hem. Het leek hem alsof hij zijn hand niet meester was. Alsof iets of iemand in het witte papier fijnstoffelijke groeven had gemaakt. En hij, of liever, zijn pen, wilde enkel maar die groeven volgen. Hij moest enkel de pen rechthouden. De tekst kwam vanzelf. Het mediale schrijven had hij vroeger al leren kennen. En dat toonde zich ook nu. Maar tot zijn grote verbazing was het heviger dan gewoonlijk. Zijn handen tintelden, zijn kruinchakra opende zich. Een intense lichtende energie doorstroomde zijn hele lichaam en spitste zich toe op zijn rechterhand, en op de pen. Er begonnen zich woorden te vormen, dan hele zinnen. Eerst wat traag, maar nadien met een snelheid die hij maar net kon bijhouden. Op het papier verscheen een hele tekst. In het Frans, de taal waarin het boek geschreven was, en een taal die

hijzelf grondig beheerste. De originele tekst vind je in de voetnoot[273]. In vertaling krijgen we :

“Ik verzeker je, mijn waarde, dat je spoedig zult sterven, omdat je deze priester zo vaak in verlegenheid hebt gebracht, gemarteld hebt en hem aan een inquisitie hebt onderworpen. Voor de Allerheiligste Drie-eenheid in eigen persoon ben je door je daad voor eeuwig aan Satan gebonden. Een zonde tegen de Heilige Geest wordt niet vergeven, noch hier, noch in het hiernamaals. Welnu, het doden en martelen van paranormaal begaafde mannen en vrouwen onder leiding van de Rooms-katholieke Kerk is een zonde tegen de Heilige Geest, en dit door een totaal gebrek aan schaamte. Maar omdat je deze priester helpt, zul je na je naderende dood de gelegenheid krijgen om deze wandaden goed te maken, dit uit een overmaat van liefde van God en van de maagd Maria.”

In het klein stond er een tekeningetje aan toegevoegd dat we elders ook al hebben ontmoet. Het stelt het kruis voor met Jezus erop. De neerdalende stipjes stellen de tranen van Jezus voor. Daarachter volgen in een kringetje enkele hoofdletters die we niet konden ontcijferen. Het kunnen de initialen van namen zijn. Dikwijls eindigde hij een gebed met de letters ‘P. F. E.S. M.’. Die stonden voor Père, Fils, Esprit Saint, Marie. Soms ook met ‘S.M.M.d. D’ wat ‘Saint Marie, Mère de Dieu’ verving.

[273] "Je vous assure, mes bien-aimés, que vous mourriez, d’ ici peu de temps, parce que vous avez ‘gêné’, torturé, soumis à question tant de fois ce prêtre, que pour la très sainte Trinité en personne, c’ est de cette façon (par l’inquisition donc au nom de la bonté divine) qu’ on te lie à Satan pour l’ éternité. la péché contre l’ esprit Saint ne te pardonne ni ici ni dans l'au-delà. Or, tuer, torturer des hommes et des femmes doués paranormalement sous les auspices de l'Église Romano-Catholique, c’est le péché contre l’ Esprit-Saint par manque de honte totale. Mais puisque vous aidez ce prêtre, après votre mort prochaine, vous avez l'occasion de refendre ces méfaits, par pure bonté divine + Marie. 16.04.1997"

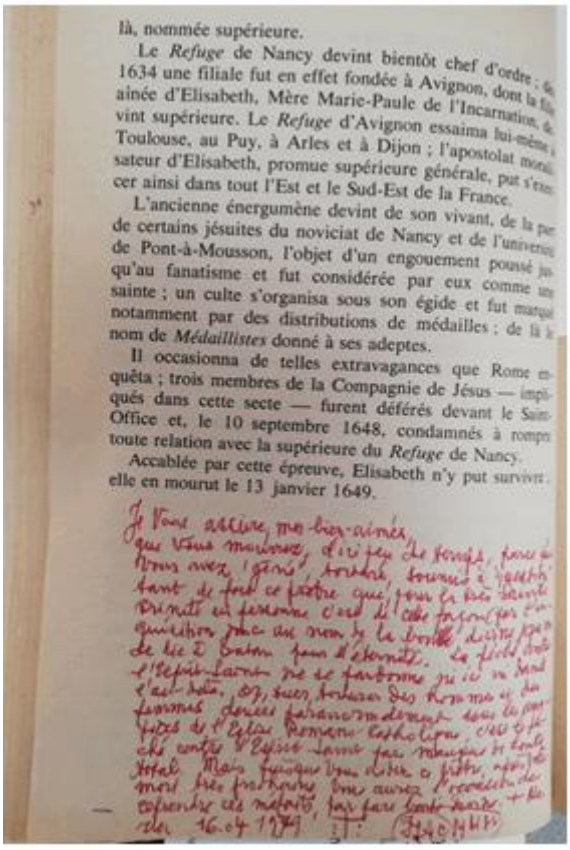

là, nommée supérieure.

Le *Refuge* de Nancy devint bientôt chef d'ordre ; de 1634 une filiale fut en effet fondée à Avignon, dont la fille aînée d'Elisabeth, Mère Marie-Paule de l'Incarnation, devint supérieure. Le *Refuge* d'Avignon essaima lui-même à Toulouse, au Puy, à Arles et à Dijon ; l'apostolat moral sateur d'Elisabeth, promue supérieure générale, put s'exercer ainsi dans tout l'Est et le Sud-Est de la France.

L'ancienne énergumène devint de son vivant, de la part de certains jésuites du noviciat de Nancy et de l'université de Pont-à-Mousson, l'objet d'un engouement poussé jusqu'au fanatisme et fut considérée par eux comme une sainte ; un culte s'organisa sous son égide et fut marqué notamment par des distributions de médailles ; de là le nom de *Médaillistes* donné à ses adeptes.

Il occasionna de telles extravagances que Rome enquêta ; trois membres de la Compagnie de Jésus — impliqués dans cette secte — furent déférés devant le Saint-Office et, le 10 septembre 1648, condamnés à rompre toute relation avec la supérieure du *Refuge* de Nancy.

Accablée par cette épreuve, Elisabeth n'y put survivre ; elle en mourut le 13 janvier 1649.

Dat moest onze priester andermaal even verwerken. Hij was dus zowel tijdgenoot als slachtoffer van die inquisiteur geweest, maar blijkbaar was Rémi in de huidige tijd terug geïncarneerd. De tekst heeft het inderdaad over zijn naderende dood. En nog dit: “Omdat je deze priester ‘zo vaak’ in verlegenheid hebt gebracht” zo lezen we in de tekst hierboven. Men kan zich afvragen of het niet de eerste keer is dat deze priester en Nicolas Rémi elkaar in een aards leven ontmoet hebben en de priester dan meer dan één keer gefolterd werd.

“Omdat je deze priester helpt” zo lezen we eveneens. Blijkbaar moet die Rémi van toen, in zijn huidige incarnatie toch iets gedaan hebben ten gunste van deze priester, zodat hij nog een kans krijgt om aan het eeuwige hellevuur te ontsnappen. Als dat zo is, vinden we hierin enerzijds een aanwijzing dat we ook na de dood iets aan onze occulte situatie ten goede kunnen doen. Ook al bevinden we ons in een soort van onderwereld. Maar anderzijds blijkt hieruit eveneens de grenzeloze barmhartigheid van God. Dat grove fouten eerst moeten uitgeboet worden en pas daarna kunnen vergeven worden, is wellicht niet zo vreemd. Stel dat je iemand bestolen hebt, dan volstaat het niet je spijt hierover te betuigen. Je moet het gestolen goed nog terugbezorgen ook. Uiteindelijk gaat het erom dat de dader het slachtoffer in zijn occulte levenskracht volledig herstelt.

Tot zover deze eerste mediaal geschreven tekst.

9.2.1. Een stroom van lichtende puntjes

Over de stroom van myriaden lichtpuntjes vertelt E. Haich in haar boek *Inwijding*[274], wat volgt. Ze vroeg aan haar man om intens aan iets te denken, en zij zou trachten deze gedachte intuïtief, op een paranormale wijze, op te vangen. Tot haar verbazing gebeurde er iets heel anders. Toen ze wachtte op datgene wat er in haar verbeelding zou opkomen, voelde ze duidelijk - ze 'zag' het gewoon - dat er uit zijn maagstreek een stroom van myriaden kleine nevelkorreltjes, van ongeveer tien centimeter doorsnede, naar buiten stroomde en als een lasso ter hoogte van haar zonnevlecht rond haar lichaam kronkelde. Daarna 'trok' deze fijne materie Haich tot bij het raam, 'duwde' haar arm omhoog en 'bracht' haar hand tot bij het gordijn. Tenslotte 'dwong' deze materie Haich om dit opzij te schuiven zodat ze door het raam kon kijken. Op datzelfde ogenblik verliet die massa haar lichaam en kon ze zich weer vrij bewegen. En dan bleek dat haar man heel die tijd en met al zijn gedachte-kracht haar juist dat wilde laten uitvoeren: dat ze naar het raam zou lopen, het gordijn zou optillen en naar buiten zou kijken. Deze getuigenis is een specifieke toepassing van een energetische werking in de 'buitennatuur'. We vinden nergens een verwijzing naar de Bijbelse God of een beschermend gebed bij dit experiment. Is dat hier nodig? Dat is een goede vraag. Wie werkt met dergelijke energieën roept onvermijdelijk wezens op. Zij zijn immers de dragers van deze energieën. Geen fijnstoffelijke wezens zonder dat er energie is, er is geen energie zonder fijnstoffelijke wezens. En dat deze laatsten wel eens meer eigenzinnig durven handelen, dat bleek reeds eerder.

Ook in het boek *De 'Homo Religiosus'* [275] worden twee gelijkaardige getuigenissen van zulk een stroom van lichtende puntjes vermeld. In het eerste geval zegt een anonieme getuige dat hij, bij een paranormale ervaring, de kleine puntjes uit de hoogte ziet neerdalen (3.2.3.c). Een tweede getuige zag ze als een overweldigend en schitterend licht, dat als een vuurwerk openbarstte. Ook klonk er een hemelse muziek, zoals hij nog nooit gehoord had (3.2.3.e.). Dat de geschapen werkelijkheid uit kleine deeltjes of zogenaamde 'monaden' bestaat, die combinatorisch de hele fijnstoffelijke werkelijkheid opbouwen, is een basisinzicht dat doorheen de hele geschiedenis vele voorstanders vindt. Onder meer de Oudgriekse denker Pythagoras (-572/-500) en de Duitse filosoof Leibniz (1646/1716) waren verdedigers van deze gedachte (8.1.4.). Het doet vermoeden dat ook zijzelf die

[274] Haich E., Inwijding, Deventer, Ankh Hermes ,1978 (// Einweihung, Thielle, Fankhauser, 1960), 94 e.v.
[275] Zie: het boek : de 'homo Religiosus', 6.3. Een getuigenis Een jubileum 7.2.4. Een vrije bewustzijnsinhoud

energiecellen helderziend moeten hebben waargenomen om tot zulk een theorie te kunnen komen.

9.2.2. Monaden : vele lichtende puntjes

Anderzijds was er bij herhaling sprake van fijnstoffelijke wezens. De vraag rijst hoe het bestaan van die lichtende puntjes enerzijds en de vele wezens anderzijds met elkaar te rijmen zijn. Trachten we dit te verduidelijken.

Kijken we naar de materie. Deze bestaat uit atomen en moleculen. Het zijn de bouwstenen van de gesteenten, de planten, de dieren en de mensen. Of je nu een bacterie, een muis, een olifant of een mens bent, je blijft een verzameling van myriaden atomen. Deze zijn doorheen een lange evolutie zo gegroepeerd dat je nu eenmaal geworden bent wat je nu bent : een mens. Biologisch gezien staat die mens aan de top van een piramide. Aan de basis hiervan staan primitieve planten, dan hogere planten, lagere dieren, hogere dieren en tenslotte de mens. Planten en dieren kunnen bestaan zonder de mens, maar de mens kan niet zonder hen. We zien een hiërarchie, er is een brede basis die uitloopt naar een spitse top.

Iets degelijks kan ook gezegd worden van die vele lichtende puntjes. Pythagoras sprak van groeperingen van een aantal fijnstoffelijke eenheden. Recenter noemde de denker G. Leibniz ze monaden. Vandaar de term 'monadologie'. Ze zijn de bouwstenen van vele fijnstoffelijke wezens zoals natuurgeestjes, goden en godinnen. J. van Helmont (1577/1644) interpreteerde dit op een religieuze wijze en beweerde dat elk schepsel, dus ook de mens, uit monaden is opgebouwd, die door de centrale monade worden geleid. Het doel blijft om te groeien naar volmaaktheid, om uiteindelijk op te gaan in de Monade van God. Naast een materiële evolutie van het leven zoals Darwin het zag, is er eveneens een fijnstoffelijke evolutie (4).

9.2.3. Van beneden naar boven

Fr. Heiler, *Das Gebet*[276] spreekt over 'die im Gebet angerufenen höheren Wesen', de hogere wezens die we aanroepen als we bidden. Hieronder situeren zich o.m. de vele natuurgeesten, lokale goden, engelen, demonen, hogere goden en voorouderzielen. Verwijzen we b.v. naar de elfen die van het zonlicht en de energie van de waterval deze omvormen zodat ze door de planten kan opgenomen worden (3.2.1.c.). Men ziet ook hier een hiërarchie. M.a.w. God bouwt de schepping op van beneden naar boven: de hogere

[276] Fr. Heiler, Das Gebet (Eine religionsgeschichtliche und religionspsychologische Untersuchung), München, 1921,8. 109/131,

wezens kunnen zonder de basisheiligheid, zonder b.v. de monadenpaartjes en vele andere schakels, zichzelf niet opbouwen of ontwikkelen. Deze basiswaarheid is de geniale waarheid die de zgn. natuurgodsdiensten als erfenis aan ons hebben nagelaten. Hoe lager, des te sterker en onvernietigbaarder; hoe hoger, des te kwetsbaarder en afhankelijker van lagere wezens. Machtig is, op zich, het lagere, het leven met zijn blinde gevoelsdrang, veel minder machtig is het hogere, de geest.

9.2.4. De onmacht van de geest

De Duitse filosoof M. Scheler (1874/1928) in zijn *Die Stellung des Menschen im Kosmos*[277] schrijft dat de huidige mens af te rekenen heeft met de onmacht van het geestelijke. Immers voor Scheler is het lagere, de materie, plant en dier, en het dierlijke in de mens, het sterkere, terwijl het hogere en het geestelijke het zwakkere is. Hij zegt dat de levensdrang, die in oorsprong van beneden komt, 'dämonisch', 'demonisch', blind is ten opzichte van alle hogere ideeën en waarden.

S. Freud, in zijn boek *l' Avenir d'une illusion*[278], zag op zijn wijze het probleem. Hij vond dat de beschaving een druk uitoefent op onze instincten, en ons dwingt tot verstervingen. "Wat indien die druk er niet was?" Zo vraagt Freud zich af. En zijn antwoord luidt: "Dan zou men zich kunnen meester maken van iedere vrouw, van ieder bezit, en ook iedere rivaal kunnen doden". Hij besluit: "Wat zou dat mooi zijn en welke reeks voldoeningen zou ons het 'leven' dan bieden". Het lijkt wel alsof iets in zijn diepere ziel het uitjubelt. Toch vraagt elk weldenkend mens zich af welke voldoening het geeft als men over iedere vrouw en ieder bezit van zijn naaste zou kunnen bezitten, ja als men zijn rivalen zou kunnen doden. Freud vond in de diepte van de mens eros en thanatos, seks en dodingsdrift. Maar met zijn uitspraak zou men kunnen denken dat hijzelf daar niet geheel vrij van was. Hij kan nauwelijks beter de sfeer van het demonisme weergeven.

Vladimir Soloviev, *La justification du bien*[279], ziet wat Scheler 'geest' heet, anders. Dankzij zijn vermogen tot schaamte, samenhorigheidsgevoel en eerbied, groeit de mens, boven die levensdrang uit. In zijn ziel overstijgt hij het Freudiaanse leven. Doch zoals Scheler vaststelt, vervalt de mens hier bij herhaling in onmacht. Voor Soloviev wordt die onmacht slechts overwonnen dankzij een direct Godscontact. Soloviev ziet buiten ons 'dingen' die van nature onder ons zijn, die op ons gelijken, en die ons te

[277] Scheler M., Die Stellung des Menschen im Kosmos, Darmstadt, 1930, 83.
[278] Freud S., l' Avenir d'une illusion, Paris, 1976, 4. (// Die Zukunft einer Illusion, London, 1948)
[279] Soloviev V., La justification du bien (Essai de philosophie morale), Paris, 1939, 38.

boven gaan. Hij knoopt daaraan de drie ethische basishoudingen vast, die ons geweten typeren. Vertoont de mens een gedrag dat hem onwaardig is, dan kan hij zich in geweten hierover schamen. Het kunnen ervaren van een schaamtegevoel toont aan dat iets in de mens meer, anders en hoger is dan enkel maar datgene wat een materieel wezen bezit. Een tweede basishouding, waarin wij zien wat op ons gelijkt, kan tot altruïsme en medeleven leiden. De medemens wordt dan om het met de woorden van Schopenhauer te zeggen, tot een "ich-noch-einmal" (5.1.1.). En tegenover wat ons overstijgt kunnen we tenslotte eerbied betonen. Hier situeert Soloviev de religie. Schaamte, vertedering en eerbied, ziedaar de drie ethische basishoudingen waarin een typisch menselijk waardevoelen aan het werk is en waarin ethiek en waarheid tot hun recht kunnen komen.

M. Scheler stelt dat men de krachten, eigen aan de lagere sferen van de werkelijkheid, in dienst kan stellen van het hogere. Kenners zeggen ons dat deze lagere godsdiensten echter onvoldoende geëvolueerd zijn, iets wat hen uiteindelijk fataal wordt. Toch zijn ze in de evolutie een noodzakelijke en sterk energetische schakel. Dit betekent dat de zgn. hogere religies verkeerd handelen en ingaan tegen Gods ordening van de schepping, wanneer zij de natuurgeesten en andere lagere geesten niet op de juiste, door God gewilde wijze waarderen.

9.3. Het heilige helderziend bekeken

Sensitieven of zieners merken nogal gemakkelijk energieën en geesten op. Dat komt omdat heiligheid, het fluïdum, bij grondige analyse, zelf ook getuigt van leven en van begeestering. We hebben het reeds eerder vermeld, geen fluïdum zonder wezentjes, geen wezentjes zonder fluïdum. Deze wezentjes zijn juist de dragers van dat fluïdum. Beiden gaan steeds samen. Zoals gezegd 'zien' zieners dit fluïdum als een stroom van 'deeltjes' (monaden), die overvloeien van geladen naar minder geladen werkelijkheden en deze doordringen. Dat proces heet 'heiliging' van meer profane werkelijkheden.

9.3.1. Gekoppelde natuurgeestjes

Mantisch waargenomen lijken deze geestjes op een verzameling van korrelige punten. Dat bleek uit enkele getuigenissen (8.1.). Maar er is meer. Het is bekend dat roofvogels een muis kunnen zien vanop een onwaarschijnlijke hoogte. Ze kunnen zeer goed inzomen op dat wat zich op de grond afspeelt. Welnu, zeer degelijke zieners kunnen eveneens inzomen op deze korrelige punten. Ze vergroten, net als die vogels, deze 'punten', deze monaden, van de heiligheid.

Wat zien zij dan? Gekoppelde natuurgeestjes (9.3.4.). Deze lijken wel kopvoetertjes te zijn. Ze bestaan ruwweg uit een hoofd met hieraan lange slierten. Nauwkeuriger bekeken zijn zij met elkaar steeds in een soort elementair liefdespel gewikkeld. Hierbij omsluit het grotere vrouwelijk exemplaar het mannelijk exemplaar. Ze 'bedrijven' hun liefdesspel in harmonie met zowel de eerste Persoon van de H. Drie-eenheid als met de maagd Maria. De archaïsche mens, veel sensitiever dan zijn verre nakomeling van de 21ste eeuw, voelde de werkelijkheid steeds aan als bezield en van levenskracht voorzien. Vergelijken we het een beetje met de Oudgriekse mens die ook nog een zekere intuïtie voor het sacrale bezat. Th. Ziëlinsky schreef dat de Oude Griek de godheid of godheden in de omringende natuur voelde en zag, op de akkers of in de geurige bosjes en in de overvloed van een vruchtbare tuin. Hij zag zichzelf en zijn leven met een hele menigte van natuurlijke godheden omringd, hetzij vriendelijk, hetzij dreigend, maar altijd medelijdend. En wat veel belangrijker is, hij kon zich één voelen met zijn godheden, deze weergeven in de spiegel van zijn bewustzijn en er het diepe besef van hebben". Tot zover Ziëlinsky (3.2.1.b.).

9.3.2. Wie krijgt de geestjes te zien?

Zeer degelijke zieners beweren dat ze bij het inzomen deze geestjes niet langer als korrelige puntjes zien, maar als een soort van kopvoetertjes. Of zeggen we het nauwkeuriger: *enkel* zeer degelijke zieners zeggen ons daartoe in staat te zijn. En hun aantal lijkt bij ons weten ook beangstigend klein. We hebben nergens in de literatuur nog een gelijkaardige beschrijving gevonden als vermeld in de cursus 5.5., *Inleiding tot de Hiëro-analyse* [280]. Deze cursus werd rond 1980 geschreven en is niet eenvoudig om lezen. Het lijkt er op dat Pastoor T'Jampens toen te veel, met te weinig woorden, en in een te korte tijd wilde neerschrijven. Hij had het steeds ontzettend druk. Toch wilden we deze cursus hier niet onvermeld laten, het lijkt ons dat zijn inzichten hierover anders definitief verloren zouden gaan, terwijl wij menen dat deze best een ernstig onderzoek door theologen waard zijn. Ook cursus 6.2. geeft een *Inleiding tot de Hiëro-analyse*. Die was voor de cursisten van de volgende drie jaar durende cursus. Het thema van de kopvoetertjes komt hierin, maar ook in alle volgende cursussen niet meer ter sprake. Het thema in beide inleidingen (5.5. en 6.2.) betreft de analyse van het heilige (hiëro-), maar dan helderziend waargenomen. Het spreekt voor zich dat slechts weinigen hierover iets uit eigen ervaring kunnen neerschrijven.

[280] Zie op deze website cursus 5.5. Inleiding tot de Hiëro-analyse, 1981-1982, 130 vv.

Pastoor T'Jampens zegt ons dat men, om deze wezentjes te zien, aan een aantal voorwaarden moet voldoen. Men moet vooreerst, zoals hij zelf zegt, een degelijke ziener zijn.

En verder moeten zulke zieners in een hechte vriendschap met de Bijbelse God leven. Wie hieraan niet voldoet, ziet deze wezentjes niet. Ze zijn dan taboe, te mijden. Wie ze onvoorbereid toch zou zien, overleeft dit niet. Dit klinkt vreemd, maar ook in de Bijbel wordt bij herhaling gewaarschuwd dat een mens God niet kan zien en toch in leven kan blijven. Het menselijke lichaam is niet bestand tegen zulk een hoge energetische uitstraling. Verwijzen we b.v. naar *Exodus 33:20*, waar God tegen Mozes zegt: "Geen mens kan Mij zien en in leven blijven." Blijkbaar geldt dit ook voor het waarnemen van zulke natuurgeestjes.

Er is echter meer nodig dan helderziendheid en vriendschap met God. Het vereist van de ziener eveneens een inleving, zeggen we het met de woorden van Shopenhauer, een 'ich-noch-einmal' invoelende houding (5.5.1.) in de wijze waarop deze geestjes de H. Drie-eenheid ervaren. Zoals gezegd, hebben zij een androgyne opvatting van God de Vader. Zulke geestjes beschouwen God de Vader dus niet alleen als een vader voor hen, maar eveneens als een moeder. God de Zoon wordt als mannelijk-vrouwelijk ervaren, maar dominant mannelijk. De H. Geest tenslotte is voor hen vrouwelijk-mannelijk, maar dominant vrouwelijk. Tenslotte is bij dit helder waarnemen nog de bescherming vereist van Maria en van Jezus. Alles samen zijn dat heel wat voorwaarden.

Het lijkt vreemd om een geslachtelijke voorstelling van de Triniteit te geven. Doch het gaat niet om onze voorstelling van de Triniteit en van Jezus en Maria. Wel betreft het de wijze waarop zulke zieners de wereld van natuurgeestjes ervaren als zij zich in die geestjes inleven. Zulke wezens zijn slechts centra, geen volwaardige personen. Ze zijn infra-humaan, onder-menselijk. Hun minimale zelfbewustzijn is nog mijlen ver verwijderd van het menselijke peil. Ze staan aan de basis van de energetische piramide. Met velen vormen ze een krachtige, maar primitievere bron van energie. De mens zelf bevindt zich met zijn uitgebreider bewustzijn behoorlijk dicht bij de top. Deze wezentjes zijn geschapen om in dienst van God te zijn, als een soort van basisenergie en zij worden geacht mee de schepping te steunen. Dat is tenminste het gunstige geval. God heeft echter ook afvallige engelen. En die willen hun visie op aarde verwerkelijkt zien en niet de macht van God. Zij willen hun macht laten gelden. Dus trachten zij ook zulke energetische wezentjes onder hun invloed te krijgen. Lukt hen dat en komen deze onder

de invloed van Satan, dan geraken ze gedesoriënteerd. Dan worden zij aan hem onderworpen en quasi gehypnotiseerd staan ze in zijn dienst. Ze doen dan wat hij hen opdraagt. En dat zijn uiteraard niet de meest leuke dingen.

Maar met deze korte beschrijving hebben we het thema 'voorwaarden om de wezentjes te zien' nog niet afgesloten. We vervolgen.

9.3.3. Beiden zijn onbevlekt ontvangen

"Tenslotte is nog de hulp vereist van Maria en van Jezus", zo noteerden we. Maria en Jezus zijn erfzonde-vrij ter wereld gekomen. Jezus via moeder Maria, en Maria uiteraard via haar eigen moeder. Maria en Jezus zijn in deze wereld 'onbevlekt ontvangen', vrij van zonde. Dat is een fijnstoffelijk gegeven, geen biologisch. Het situeert zich op het bovennatuurlijke niveau van werkelijkheid, niet op het natuurlijke. Dat heeft dus niets met biologische maagdelijkheid te maken.

De reïncarnatie leert ons dat eigenlijk elk mens geboren wordt met een erfzonde. Het kwaad dat hijzelf vroeger, in een ander aards bestaan, bedreef, is nog niet weggewerkt. Anders gezegd, hij heeft de aardse lessen nog niet, of nog niet ten volle, geleerd. Dan is de eigen aura nog te zwaar om reeds de uitstraling van die hoge lichtwereld aan te kunnen. De mens is in zijn evolutie nog onderweg. Hij is, om het met Soloviev te zeggen, nog niet ten volle vergoddelijkt (4.1.2.). Dus blijft hij incarneren tot hij van de eigen erfzonde, van het kwaad dat hij zelf ooit stichtte, bevrijd is. Hij kan die lange weg met vallen en opstaan bewandelen, of hij kan dat pad sneller en in een steeds stijgende lijn trachten af te leggen. Als het eindstadium uiteindelijk bereikt wordt, dan heeft de mens geen aardse lessen meer te leren. Hij hoeft niet meer geboren te worden. Zijn thuis bevindt zich dan in de hogere hemelen.

Het gebeurt echter dat God zo iemand verzoekt om op aarde een welbepaalde taak te volbrengen. Zo iemand wil dan met een speciale en hoge opdracht van Godswege nog een aards leven leiden. Dat was zo voor Maria. Als koningin van het heelal ging zij de verlosser ter wereld brengen. En die verlosser, Jezus had een hoogst ongewone opdracht, de mens 'van goede wil' verlossen van de demonische of satanische greep waarin deze zich bevond. Jezus is dan, we zouden zeggen per definitie, uiteraard ook erfzondevrij.

Het is een intrigerende vraag of mensen, die al hun karma, hun erfzonde hebben verwerkt, en zoals Soloviev het zegt, vergoddelijkt zijn, ook nog naar de aarde kunnen terugkeren. Zo ja, dan zal dat voor hen niet echt een vreugde zijn om die hoge lichtgevende wereld te verlaten om, zoals Joan

Grant het zegt, weer ‘een dagreis in het land der nevelen’ te volbrengen (4.1.4.a.).

We hebben de innerlijke hoogte of laagte van de mens al vergeleken met het stijgen en dalen van een duikboot (7.3.5.c.). Neemt deze meer ballast in, dan daalt hij. Lost hij ballast, dan stijgt hij. Een duikboot geraakt nooit hoger dan zijn soortelijk gewicht het toelaat. De ballast staat hier uiteraard voor het karma, voor het kwaad dat de mens in zijn aura nog meedraagt. Stijgen doet hij wanneer hij een ethisch leven leidt. Zijn aura wordt lichter van kleur en groter. De mens daalt innerlijk wanneer hij het met de decaloog helemaal niet zo nauw neemt. Zijn aura kleurt donker en wordt zwaar. We noemden deze fijnstoffelijke situatie zijn ‘occulte statuut’. D. Fortune sprak van de ‘individuality’ als het verborgen, fijnstoffelijke statuut, als de ‘som’ van de ervaringen van vele levens. Zij reserveerde de term ‘personality’ voor de fijnstoffelijke hoogte of laagte van de persoonlijkheid in de actuele incarnatie.

Het aardoppervlak draagt uiteraard ons biologisch lichaam, en zolang ons fijnstoffelijk lichaam hieraan verbonden is, verblijft dit ook op het aardoppervlak. In de slaap, in trance of onder verdoving, of bij sommigen op een heel bewuste wijze, kan het wel uittreden en in de buurt van het biologische lichaam verblijven. Het blijft hiermee verbonden met een navelstreng, met ‘de zilveren koord’.

Afhankelijk van dat occulte statuut kan het fijnstoffelijke lichaam zich ook verder van het lichaam verwijderen. De ‘zilveren koord’ is enorm elastisch. Deze schim kan stijgen of dalen. Wie een lichte aura heeft kan desgewenst, ook een kijkje nemen in gebieden of sferen, lager dan het eigen soortelijk gewicht. Wie echter een donkere aura heeft, kan niet hoger dan het eigen soortelijk gewicht dat toelaat. Heksen die kwaad stichten, en zwarte tovenaars kunnen ’s nachts uittreden om aan een heksensabbat dieper in de aarde deel te nemen. Verwijzen we naar de tovenaar Ngema (3.2.5.e.). “Wij waren met velen en wij hebben ons goed vermaakt bij de meester die ‘kan’ “, zo vertelde hij het nadien aan Pater Trilles. Ook de heks van Endor bezocht de onderwereld, net als Odysseus en de dichter Dante (3.2.5.d.).

9.3.4. Een hiërarchische piramide

We hebben de piramide van hiërarchische energieën vermeld. God bouwt de schepping op van beneden naar boven. De hogere wezens kunnen zonder de basisheiligheid, zonder de energie van de monadenpaartjes, en zonder de hulp van andere tussenwezens, zichzelf niet opbouwen of ontwikkelen. Hoe lager, des te sterker en onvernietigbaarder; hoe hoger, des te kwetsbaarder

en afhankelijker van lagere wezens. Zoals reeds gezegd is dit basisgegeven de geniale waarheid die de zgn. natuurgodsdiensten als erfenis aan ons hebben nagelaten.

De lagere goden van een aantal primitieve religies en natuurgodsdiensten zijn in wezen niets anders dan centra-verering. Ze kunnen krachtig zijn en tot resultaten leiden. Ofschoon ze een geldig stadium vertegenwoordigen in de ontwikkeling van de religie, ze blijven onvolgroeid. Dat zal hen uiteindelijk fataal worden. Toch handelen de zgn. hogere religies verkeerd en tegen Gods ordening van de schepping, wanneer zij de natuurgeesten niet op de juiste, door God gewilde wijze waarderen.

9.3.5. De androgyne monade.

Geven we hieronder een voorstelling van de androgyne monade zoals dit door bevoegde zieners wordt waargenomen. Zij zien gekoppelde natuurgeestjes, die, zoals gezegd, op kopvoetertjes lijken. Ruwweg bestaan ze uit een hoofd met hieraan lange slierten. Nauwkeuriger bekeken zijn zij steeds in een soort elementair liefdespel gewikkeld. Het 'mannetje' zit centraal onder de wat golvende lijn. Het 'vrouwtje' omgeeft met lange slierten het mannelijke. Ze zijn voortdurend actief in een elementair liefdesspel. Dit verklaart waardoor de vrouwelijk wezens veel 'heiliger' (krachtgeladener) zijn dan de mannelijke, ook bij de hogere wezens.

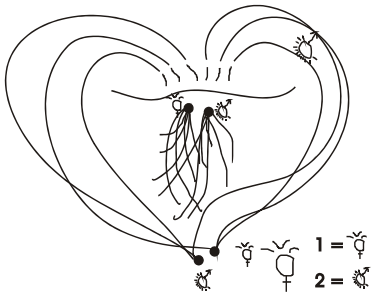

9.3.6. Een voor de hand liggende vraag.

Wij kunnen ons de vraag stellen hoe, pastoor T'Jampens dit alles kan weten en dit helderziend kan waarnemen. Hij was het toch die zelf zei dat men aan bijzondere voorwaarden[281] moet voldoen om dit te zien. Maar hijzelf ziet het. Voldoet hij dan aan die voorwaarden? Dat lijkt ons een bijzonder goede en intrigerende vraag.

[281] Die voorwaarden: zie op deze website *cursus 5.5. Inleiding tot de Hiëro-analyse*, 1981-1982, p. 130 vv.

Dat hijzelf in vriendschap met God leeft is overduidelijk. Hij was beslist een erudiet man. Verwijzen we naar de vele cursussen, samen ongeveer tienduizend pagina's (!), die de lezer op deze website vindt. Hij stelde ze zelf samen en had een bibliotheek van meer dan zesduizend boeken over filosofische en religieuze thema's.

Hij kon mensen genezen. Hij benadrukte steeds dat de vereiste energie van de H. Drie-eenheid kwam en dat hij slechts een tussenpersoon was. Maar de mensen die hij onder zijn hoede nam, genazen. Hij nam hun pijn over en verwerkte versneld hun ziekte. We horen het hem nog zeggen: "Ik kan het je verzekeren, je gaat niet dood en je bent niet ziek, maar het doet enorm pijn. In die erge fase is het verschrikkelijk, het zweet druipt u af" (9.6.7.).

In een lezersbrief van 5 september 1989 aan de redactie van Knack getuigde een zekere F.C. dat hij jarenlang erg ziek was geweest en dat de beste specialisten radeloos waren. Hij schreef dat het dankzij pastoor T'Jampens was dat hij er langzamerhand is doorgekomen. Hij was bijzonder verontwaardigd dat deze pastoor zo werd belasterd in het bewuste artikel van Knack (7.4.4.b.).

En nog dit. We vreesden in die tijd - september 1989 – voor een klacht van de orde der geneesheren. Onze Belgische wetten verbieden dat 'onbevoegden' genezingen verrichten. De medische wetenschap richt zich vooral tot het natuurlijke niveau van werkelijkheid. Maar dat is slechts een deelverzameling van de totale werkelijkheid (3.1.).

In zijn boek *Magnestiseurs, somnabules, gebedgenezers*[282], verhaalt W. Tenhaeff (7.4.2.f.) dat er bij de Nederlandse justitie een klacht werd neergelegd tegen een kruidenvrouw wegens het onwettelijk uitoefenen van een medische praktijk. De rechter beaamde dat de wet het niet toestand, maar voegde er onmiddellijk aan toe dat hij de kruidenvrouw kende. Zijn moeder was door die kruidenvrouw behandeld en was volledig genezen. Blijkbaar past niet elke rechter de wet in al haar gestrengheid toe.

9.4. De bijzondere voorwaarden.

[282] W. Tenhaeff: Magnestiseurs, somnabules, gebedgenezers, Leopold-Den Haag, 969-2

Pastoor T'Jampens leefde in vriendschap met God. De heer F.C. getuigde in knack dat hij door deze priester werd genezen, daar waar de medische wetenschap er niet in slaagde. Kijken we verder.

9.4.a. Het 'mediale schrijven'.

We hebben vele gesprekken gehad met pastoor T'Jampens. Hij had geen bezwaar dat we die gesprekken op een bandrecordertje registreerden. Beluisteren we wat hij zei op 9 mei 1990.

"Op 14 juli 1958 kreeg ik de opdracht om mediaal te schrijven. Ik probeerde het maar er kwam niets op het papier. Ik liet het zo en dacht dan maar dat het niets voor mij zal zijn. Wel zei ik dat ik bereid was. Ik wachtte op antwoord. De tijd verliep, maar er gebeurde niets. In de volgende nacht begon mijn hand ineens te trillen. Ik nam iets om te schrijven, en er kwam heel onbeholpen op papier: 'antwoord'. Het was het begin van het mediale schrijven". De gecontacteerde entiteit bleek een grote heilige te zijn uit de middeleeuwen.

Als we in de vele jaren die er op volgden een probleem aan hem voorlegden, dan zagen we telkens dat hij zich concentreerde. En even later zei hij wat 'zijn stem' hem had ingegeven. Dat kon een goede raad zijn, eventueel de naam van een medicijn of een kruid om een bepaalde kwaal te verhelpen. En hij gaf steeds een papiertje mee met hierop een nieuw gebed. Hij zei dan dat hij er uren aan gewerkt had om het krachtig op te laden. Het doet ons denken aan de aanmaak van een fetisj (8.3.) Als je het aannam, dan voelde je de palm van je hand onmiddellijk tintelen. Zo energierijk was het.

9.4.b. Doodsbedreigingen

We geven een kort stukje weer uit de bandopname van 20 mei 2002. Pastoor T'Jampens is aan het woord.

"Hoe dikwijls heeft men mij verwittigd dat men mij wilde doden, en ik zit hier nog. Een aantal van de mensen die mij kwaad toewensten zijn zelf ondertussen gestorven, verongelukt of zwaar ziek gevallen. Men mag van mij kwaad vertellen, maar als het grensoverschrijdend wordt, dan treedt er een mechanisme in werking dat mij efficiënt verdedigt."

"Hoe dikwijls heeft mevrouw X (opm.: een pendelaarster) me gezegd : Monsieur l'Abbé, on veut votre mort". Ik antwoorde : "Oui, vouloir! Mais pouvoir ?" Vraag je pendel maar eens of het zal lukken". De mevrouw

pendelde en zei verbaasd: “ Ah non, ça ne se fera pas”. Tot zover deze bandopname.

Pastoor T’Jampens vertelde ooit dat hij werd opgebeld door een vereniging van satanisten uit een dorp in Vlaanderen. Men zei hem dat men hem ging vermoorden. Pastoor T’Jampens bedankte de beller om het hem mee te delen.

Sommen we op. Pastoor T’Jampens leefde in vriendschap met God. Hij kon mensen genezen. Hij was toch een zeer degelijke ziener. Hij beschreef zelfs de androgyne opvatting waaronder de natuurwezentjes de H. Triniteit zagen. Hij beoefende het mediale schrijven en werd bijgestaan door de innerlijke stem van een grote heilige uit de middeleeuwen. Zijn laatste brief kan men interpreteren als een incarneerde in opdracht van God. Zoals Jonas moest hij de mensen wakker schudden.

In dit verband benadrukte hij het belang van een gebed dat we van hem ontvingen. De tekst begon met een perikoop uit *Lucas 17:26* en luidde als volgt: “Zoals het was in de dagen van Noë, zo zal het zijn in de dagen van de mensenzoon: men at en dronk, men huwde tot op de dag dat de zondvloed kwam en allen verdelgde, terwijl Noë de ark binnentrok. Jezus, jij voorziet duidelijk dat, behalve een aantal, de mensen ten tijde van uw terugkeer op het einde der tijden even onnadenkend zullen leven als ten tijde van Noë, - niet beseffend dat jij terugkeert. Open onze ogen a.u.b. zodat niet ook wij verrast worden. Heb dank voor die grote genade”.

Eén grote voorwaarde blijft nog onaangeroerd. Pastoor T’Jampens vermeldde nog dat diegene die de gekoppelde natuurgeestjes kan zien, zonder erfzonde moet zijn. Die mens moet dan, om het andermaal met de woorden van Soloviev te zeggen, vergoddelijkt zijn (4.1.2.). Hij moet zijn hele aardse evolutie hebben doorlopen. Durven we het aan om ook hierover iets te zeggen? Wellicht wordt het antwoord duidelijk met wat volgt.

9.5. Een tweede mediaal geschreven tekst

Verdiepen we ons terug in Pierre Mariel, *Magiciens et sorciers*. We hebben in dit boek reeds kennis gemaakt met het hoofdstuk: *Le plus accompli des inquisiteurs* (9.2.). Maar dat is niet de enige handgeschreven mediale tekst die dat boek bevat. Op de laatste bladzijde van het hoofdstuk “*Le grand Condé*

vaincu par une morte", is er ook nog een halve bladzijde aan witte ruimte over. Daar treffen we eveneens een in het Frans mediaal geschreven tekst[283] aan.

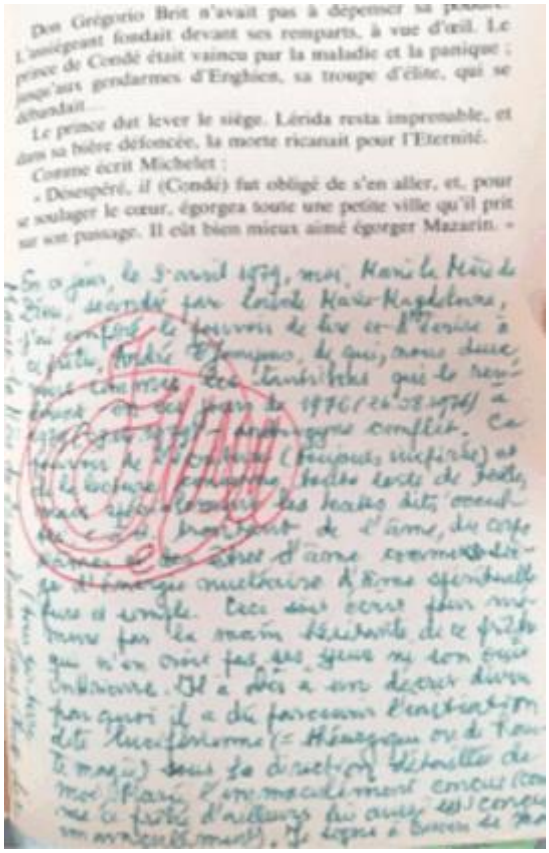
Don Grégorio Brit n'avait pas à dépenser sa
l'assiégeant fondait devant ses remparts, à vue d'œil. Le
prince de Condé était vaincu par la maladie et la panique ;
jusqu'aux gendarmes d'Enghien, sa troupe d'élite, qui se
débandait.
Le prince dut lever le siège. Lérida resta imprenable, et
dans sa bière défoncée, la morte ricanait pour l'Eternité.
Comme écrit Michelet :
« Désespéré, il (Condé) fut obligé de s'en aller, et, pour
se soulager le cœur, égorgea toute une petite ville qu'il prit
sur son passage. Il eût bien mieux aimé égorger Mazarin. »

In vertaling geeft dit:

"Op deze dag, 9 april 1979, heb ik, de Moeder Gods, bijgestaan door de Heilige Maria Magdalena, de kracht om te lezen en te schrijven verleend aan deze priester, A.T., van wie; wij beiden, wij net als de tantrika's die het in deze dagen van 1976 tot 1979 (9 april 1979) – androgyne strijd – hebben geschonken, deze kracht om te schrijven (altijd geïnspireerd) en te lezen als elk soort tekst, maar vooral zogenaamde 'occulte' teksten, d.w.z. teksten die

[283] En ce jour, le 9 avril 1979, moi, la mère de Dieu, secondée par Sainte Marie-Magdalena, j'ai conféré le pouvoir de lire et d'écrire à ce prêtre, A.T. , de qui, nous deux, nous comme les tantrikas qui le rendirent (?) en ces jours de 1976 (26 08 1978) à 1979 (09 04 1979) – androgyne conflit, ce pouvoir de l' écriture (toujours inspirée) et de la lecture comme toute sorte de texte, mais spécialement les textes dite 'occultes' c.à.d. traitant de l' âme, du corps d'âmes et des êtres d' âme, comme siège d'énergie nucléaire d'âme spirituelle pure et simple. Ceci soit écrit pour mémoire par la main hésitante de ce prêtre qui, n'en croit pas ses yeux ni son ouïe intérieure. Il a obéi à un décret divin par quoi il a dû parcourir l'initiation dite luciférienne (= théurgie ou de haute magie) sous la direction détaillée de moi, Marie, l'immaculément conçue, comme ce prêtre d'ailleurs lui aussi est conçu immaculément. Je signe à travers sa main, Marie, la Mère du Dieu-Homme, Jésus-Christ, de retour sur terre.

handelen over de ziel, het lichaam der zielen en zielswezens, als de zetel van de kernenergie van de pure en eenvoudige spirituele ziel.

Laat dit voor het nageslacht worden opgetekend door de aarzelende hand van deze priester die zijn ogen noch zijn innerlijke gehoor kan geloven. Hij gehoorzaamde een goddelijk decreet dat hem verplichtte de zogenaamde Luciferiaanse initiatie (= theurgie of hogere magie) te ondergaan onder de gedetailleerde begeleiding van mij, Maria, de Onbevlekte Ontvangene, aangezien deze priester bovendien ook Onbevlekte Ontvangene is. Ik teken door zijn hand, Maria, de Moeder van de Godmens, Jezus Christus; terug op aarde."

Herinneren we eraan dat zijn mediale schrijven begon op 14 juli 1958. De cursus *5.5. Inleiding tot de Hiëro-analyse*, werd in 1981-1982 samengesteld. Deze tweede mediaal geschreven tekst ligt tussen beide data in.

Tot zover deze mediaal geschreven tekst. Wat we hier zeker willen beklemtonen is dat ene en hoogst merkwaardige zinsdeeltje: "zoals deze priester overigens ook onbevlekt ontvangen is".

Als deze tekst strookt met de werkelijkheid dan vinden we hierin de bevestiging dat hij aan de opgesomde voorwaarden voldoet. Nooit heeft hijzelf ons hierover gesproken. Hiervoor was hij veel te bescheiden. Het is maar door dieper in te gaan alles wat hij ons naliet en vooral op deze tweede mediale tekst, dat deze conclusie zich opdringt. Opvallend zijn ook de laatste vier woorden van de mediale tekst: 'Jezus Christus; terug op aarde'. Is het een verwijzing naar Jezus' wederkomst en naar de eindtijd? Bij herhaling zei pastoor T'Jampens dat hij zich situeert in de eindtijd. Ook een aantal van de gebeden die hij ons gaf, wijzen in die richting. Volgens de apocalyps, het laatste boek van de Bijbel, is een verregaande geloofsafval eveneens een kenmerk van de eindtijd. En dat laatste kan moeilijk ontkend worden.

Bezetenen herkennen Jezus, zo schreven we (6.8.3.). Daar werd van Jezus gezegd dat zijn wonderen samen gaan met zijn onderricht. Waar zij er niet meer zijn, daar begint gewoon zijn rijk niet meer en wordt hij in zijn werken verkeerd begrepen.

We beklemtonen opnieuw de tekst: 'Waar zij er niet meer zijn'. Het gaat over de wonderen van Jezus. En daarvan wordt gezegd dat ze samen gaan met zijn onderricht. Dat is duidelijk een dynamische visie op het geloof. Maar dat is nu juist wat pastoor T'Jampens ons zijn hele leven wilde duidelijk

maken. Gaat zijn onderricht dan samen met wonderlijke werken? Verrichte hij tijdens zijn leven inderdaad zulke werken? Laten we dat nagaan in wat volgt.

9.6. De wonderlijke werken

Geven we hieronder een aantal ons bekende getuigenissen van een Bijbelse religie met sterke dynamische elementen. Steeds staan ze in verband met Pastoor T'Jampens. Zo dikwijls echter benadrukte hij dat we hierover het stilzwijgen moesten bewaren. Het is in België overigens bij wet verboden mensen op een paranormale wijze te genezen. Hij wilde geen moeilijkheden. Nu, bijna twintig jaar na zijn dood, kom het ons voor dat ze op een unieke wijze dat Bijbelse dynamisme illustreren. En daarvan toch, wilde hij zijn hele leven getuigen. En die getuigenis mag niet verloren gaan, tenmiste, dat is onze overtuiging. Wat de lezer hieronder vindt is dus slechts wat wij gedurende al die jaren vernamen. Maar dat is niet alles, neen, verre van…

9.6.1. De getuigenis van Sofie

Heel haar leven had mevrouw Sofie godsdienst gegeven aan kinderen van een middelbare school. Of liever, geen godsdienst, maar catechese. Catechese is retoriek, het overdragen van een boodschap aan een publiek. Geen eenvoudige opdracht in een wereld die zich meer en meer van religie vervreemdt. En toch bleef ze op het einde van haar loopbaan met heel wat diepe vragen zitten.

9.6.1.a. Een bijzondere geladenheid

Wat is nu het wezen van religie? Hoe over religie praten als leerlingen zelfs de hoofdzaken van de Bijbel niet meer kennen? Is de ziel van de mens inderdaad een afzonderlijke werkelijkheid? Is er een relatie tussen religie en het paranormale? Is er fijne stof? Hoe 'echt' zijn de mirakels van Christus? Nog heel wat meer vragen hielden haar bezig, doch daarover vond ze nauwelijks iets in de handleidingen bij haar lessen.

Nu ze met pensioen ging, had ze meer tijd om zich hierover te informeren en zich te bezinnen, en toen ze in een privé-gezelschap de gelegenheid kreeg om een avond bij te wonen waarbij religie het thema was, aarzelde ze geen ogenblik. En daar zat ze dan, op die bewuste avond, als nieuwelinge een beetje onwennig midden in een gezelschap van mensen die elkaar al kenden. Ze had verwacht dat er een stevige discussie zou volgen, of dat haar heel wat verstandelijke inzichten zouden meegegeven worden. Maar het werd allemaal heel anders.

Pastoor T'Jampens die de leiding nam stelde zich voor en zei dat hij een soort magiër was. Dat er in archaïsche culturen magiërs bestaan, dat was haar bekend. Maar iemand in onze tijd ontmoeten die dat van zichzelf beweert, dat is toch wel hoogst verbazend. Met een behoorlijke dosis scepticisme vroeg mevrouw Sofie zich af in welke bizarre wereld ze nu wel was verzeild geraakt. De magiër nam het woord en zei dat hij iedereen een soort van occulte inwijding ging geven. Nadat allen zich in een grote kring hadden gezet, beweerde hij fijnstoffelijke energie doorheen de aanwezigen te laten gaan. Hij voegde eraan toe dat die energie niet van hemzelf kwam, wel van de H. Drie-eenheid. Hij beschouwde zich enkel als een middelaar, een mediale mens. En kijk, een korte tijd later ervoeren sommigen zachte tintelingen doorheen heel hun lichaam.

Ook anderen beaamden dat en vertelden bovendien dat ze vanuit hun kundalini (6.3.) een zalige warmte voelden opstijgen. Met een groeiende verbazing hoorde Sofie zoveel dingen die haar totaal onbekend waren. En hoe ze ook lette op wat anderen zegden, of hoe ze zich ook concentreerde op haar eigen lichaam om na te gaan of ze misschien ook iets gewaar werd, ze voelde niets, helemaal niets. Verbaasd keek zij steeds weer in het rond, terwijl ze zich afvroeg wat zij van dit alles moest denken.

Dan richtte de magiër zijn blik op haar, of liever, net naast haar, en zei dat de fijnstoffelijke energie wel rond haar kwam hangen, maar niet echt in haar aura drong. Hij stond op, kwam tot vlak bij haar en bracht zijn beide handen tot net boven haar hoofd. "Ik leg je de handen op", zo zei hij, "en ik geef je zo extra energie zodat die fijne stof ook tot in je aura dringt". En even later beweerde hij dat het inderdaad gelukt was. Sofie begreep er niets van. Ze voelde ook helemaal niets. Waarop moest ze letten? Wat moest ze voelen? Wat was hier allemaal aan het gebeuren? Ook beklemde haar de gedachte dat zij mogelijk in een gevaarlijk experiment was verzeild geraakt. Als dat religie was, dan stond het toch wel bijzonder ver verwijderd van dat wat zij er al heel haar leven had onder verstaan. En even vroeg ze zich af of ze niet beter zou opstaan en deze bizarre ceremonie zou ontvluchten. Maar ze bleef. Wat verward en bezorgd volgde ze de hele avond. Toen ze rond middernacht naar huis ging, had ze eigenlijk heel wat meer vragen dan toen ze gekomen was.

9.6.1.b. Zij verdubbelde haar gebeden.

Drie weken lang liet ze niets meer van zich horen. Maar nadien belde ze. Ze had toch zoveel te vertellen, zo zei ze, en ze vroeg of ze haar verhaal mocht komen doen. En enkele uren later stond ze daar. Ze vertelde dat ze ziek was

geweest, heel ziek. Ze had gedacht dat ze die bewuste avond in de handen van een zwart-magiër was gevallen. Ze kon ook niet begrijpen dat die man iedereen in de val had gelokt en dat niemand dat toen had doorzien. Ze vreesde dat hij haar en alle aanwezigen met één of ander ernstig onheil had beladen.

Dus wilde ze het effect hiervan teniet doen. Ze was beginnen bidden, de Bijbel op haar schoot en een kruis in de handen. Urenlang, neen, dagenlang… en ze voelde zich steeds slechter worden, tot ze, behoorlijk ziek geworden, de hele tijd het bed moest houden. Dat was, zo geloofde ze, het rechtstreekse gevolg van die bewuste avond en bovendien het regelrechte bewijs dat er inderdaad iets ergs met haar gebeurd was. Dus verdubbelde zij haar gebeden, dag en nacht, dagenlang. Tot zij zich na een tweetal weken eindelijk geleidelijk beter begon te voelen. Zij geloofde dat zij die magische ingreep door haar aanhoudend gebed meer en meer ongedaan had gemaakt. Maar het had haar toch zoveel angst, zweet en tranen gekost. Zij vertelde dat ze nog nooit in haar hele leven zoveel had gebeden als die laatste twee weken. En dat voor een lerares godsdienst.

9.6.1.c. Wat is er met jou gebeurd?

Dat was echter nog lang niet alles. Ze had de gewoonte jaarlijks een pendelaar te raadplegen die haar gezondheid naging en haar zo nodig een aantal helende kruiden bezorgde. Naar aanleiding van die bewuste avond had ze haar afspraak vervroegd. En eens ze daar was aangekomen, verzweeg ze het hele gebeuren. Ze volgde bijzonder nieuwsgierig elke beweging van de pendel en wachtte gespannen de diagnose van de pendelaar af. Deze deed zoals gewoonlijk rustig zijn werk. Maar dan scheen hij te aarzelen. Zijn gezicht verried enige verbazing. Hij deed er langer over dan gewoonlijk. Dan keek hij met een vragende blik naar mevrouw Sofie en deed alle pendelwerk helemaal opnieuw over. Sofie voelde haar hart tot in haar keel kloppen. Elke seconde duurde haar veel te lang. Ten slotte legde de man zijn pendel neer, keek haar doordringend aan en zei: “Ik begrijp het niet. Wat is er met jou gebeurd? Al je bloedbanen zijn nog nooit zo open geweest. Je gezondheid is veel beter dan ze ooit was. Ik moet je helemaal geen kruiden meer meegeven. Zo een vooruitgang en op zo’n korte tijd, dat heb ik nog nooit meegemaakt”.

Sofie kon het wel uitjubelen. Wat een opluchting. De magiër had haar dus wel degelijk geholpen. Ze had hem totaal verkeerd beoordeeld. Ze had een korte pauze nodig om haar grenzeloze opluchting, haar blijdschap en haar ontroering te verbergen. “Ik denk niet dat die man mijn verhaal zal geloven”, zo dacht ze in stilte. En dus vertelde ze alleen maar dat ze onlangs

met pensioen was gegaan en dat het leven voor haar nu een heel stuk rustiger geworden was. En dat daarin wellicht de verklaring van haar verbeterde gezondheid moest gezocht worden. De man schudde het hoofd. “En toch begrijp ik het niet” herhaalde hij. Met een nauwelijks ingehouden vreugde bedankte Sofie haar pendelaar.

Dan was ze maar ineens naar de magiër, naar Pastoor T’Jampens geweest en had hem haar grote dank uitgedrukt en hem het hele relaas verteld. Hij had haar een ogenblik scherp aangekeken en dan met een zekere bezorgdheid gezegd dat zij haar hele probleem eigenlijk zelf had veroorzaakt. Zij had, door plots veel te intens te bidden, zoveel energieën, zoveel ‘heiligheid’ op een veel te korte tijd naar zich toegetrokken, zonder dat haar fijnstoffelijke ‘infrastructuur’ hierop al was voorbereid. En dat was de oorzaak van haar ziekte geweest. Haar lichaam had zich te snel, op een veel te korte tijd, moeten aanpassen aan die hogere energie. “Maar”, zo vervolgde hij, “ook dat is helemaal geen probleem, want door die ziekte mee te maken heb je hier op aarde al een deel van je vagevuur verwerkt. En nog dit: je sprak van het kruis dat je bij het bidden gebruikte. Toen je het kocht straalde het slecht uit omdat het lange tijd in verkeerde handen was geweest. Maar je aanhoudend gebed heeft dit uitgezuiverd. Nu straalt het zeer goed uit”.

9.6.1.d. Ik leg je de handen op.

Wat nog niet werd vermeld. De magiër beweerde dat hij een vorig leven van haar mantisch ‘zag’ en dit ten tijde van de Oudgriekse beschaving. Daar had ze in een tempel een inwijding ondergaan van twee ‘tempeldienaars’, ‘priesters’ van een Griekse god. Maar hij zag eveneens dat de aura van deze dienaars donker was en dat ze er op uit waren om Sofie een inwijding te geven die haar geen helende levenskracht zou geven, maar integendeel om haar aanwezige levenskracht te stelen. Noemen we het dat ze een zwart lot op haar wilden werpen.

Zoals gezegd was Sofie leerkracht catechese. Zij was ongehuwd gebleven omdat ze aanvoelde dat ze te weinig kracht had om een gezin te stichten. En ofschoon ze haar werk graag deed, was ze telkens blij wanneer het vrijdagavond was. Dan kon ze in het weekend bekomen om bij het begin van de nieuwe schoolweek beter uitgerust te zijn. Blijkbaar woog dat zwarte lot alle volgende incarnaties door, en bleven die goden energie van haar eisen.

Maar kijk, in het gezelschap van vanavond lukte de nieuwe inwijding niet. De extra fijne stof bleef rond haar hangen en drong niet in haar aura. Daarop ging de magiër achter haar staan en legde haar de handen op. Ze voelde niets.

Maar sommigen in het gezelschap zagen wel dat er vanuit zijn handen myriaden lichtende puntjes in haar aura stroomden. Even later hield de magiër op. “Zo, zei hij, je bent van hen bevrijd”. Hij ging terug in de zetel zitten, keek haar aan en zei volgdende merkwaardige zin: “Jij bent geboren om mij te ontmoeten”.

Als ze inderdaad geboren was om hem in dit leven te ontmoeten, is het dan ver gezocht om te veronderstellen dat hij vanuit een hoge lichtwereld kwam om zich over de ellenden van de mensen te ontfermen? En dat Sofie, minstens op een minimale wijze vanuit haar stukje onderwereld, toch enigszins kon kiezen wat voor haar evolutie de beste incarnatie zou zijn? Dat een mens vooraleer te incarneren toch een minimale keuze kan maken, wordt door een aantal zieners bevestigd. Ook Plato stelde zulks.

9.6.2. De sprong van een roofdier

Mogen we dat illustreren met de volgende tekst uit de briefwisseling met pastoor T’Jampens?

Beste, uit uw laatste schrijven verneem ik dat het goed gaat bij U. Behalve het ongeval ten gevolge van een zekere Ilse. Ik heb tot nu toe moeten wachten om daarop te antwoorden. Maar eerst een aangepast gebed want ‘de zaken’ evolueren snel en grondig. De basistekst is *Lukas 18: 18 27* (de rijke jongeling). Ik denk aan u Jezus gekruisigd maar verrezen als de Heer over levenden en doden.

Soms hebben wij dezelfde vraag als de menigte die rond Jezus was: “Wie kan dan gered worden?” De rijke jongeman had de geboden waargemaakt maar van zijn zeer groot bezit kon hij zich niet ontdoen. Toen de jongeman weggegaan was zei Jezus dat voor de rijken, het rijk der hemelen zeer moeilijk toegankelijk was, zoals een kameel moeilijk door het oog van een naald kan geraken”. Antwoordend op de beangstigende vraag van de menigte heb jij, Jezus gezegd: “Wat bij de mensen onmogelijk is, is het wel bij God”.

Als wij de rijke jongeling in zijn geslacht doorschouwen na bovenstaand gebed, dan ‘zien’ we dat hij in een vorig leven een ander ritueel gedood heeft als satansaanhanger om voortaan aards geluk te hebben.

Met andere woorden: wat Jezus de meeste Farizeeën verwijt, namelijk witgekalkte graven te zijn, met een bewuste buitenkant en een grondig andere on- en onderbewuste binnenkant die verdrongen, ja bij momenten bewust onderdrukt wordt, maar de basispersoonlijkheid uitmaakt, dat geldt

onder meer ook voor de rijke jongeling Hij wordt verstikt inzake 'volmaaktheid', een typisch farizeïsche zorg, door zijn diepere ziel.

Welnu, herhaal bovenstaand gebed, zeker het laatste gedeelte: "Jezus, gij hebt gezegd: wat bij de mensen…." en open met uw kijk (vereenzelvig u voor alle zekerheid met Jezus die dwars door het uitwendige gedrag kijkt) die Ilse wanneer zij u verrast en op uw rug springt. Wat zien wij? Een soort prooidier, leeuwachtig, en met in onszelf een wrange indruk van 'leegheid'.

Zij is een 'dode' in de bovenvermelde zin net als de rijke jongeling. Hij bedekt zijn leegheid onder een uitwendig gedrag, een leegheid die, geconfronteerd met u, plots in plaats van bewust on- en onderbewust wordt en u grote schade, vooral in uw aura toebrengt. Gelukkig heb jij gebeden, zo niet zou van dan af uw levensgeluk gekraakt zijn te haren voordele, want zij haalde u leeg door die roofdierlijke sprong en wel zo dat de aandacht naar de … (opm.: de schade die tot een chirurgische ingreep leidde) gaat, terwijl de occulte (het woord is treffend juist) zijde verdoezeld wordt.
Tot zover dit uittreksel uit de brief.

Merken we nog het volgende op. Men leest wel eens dat een aantal evangelieverhalen niet historisch zouden zijn. Na lezing van deze brief blijkt echter het tegendeel waar. De jongeling heeft in een vorige incarnatie een moord begaan en de bloedziel van het slachtoffer aan Satan geschonken. Als wederdienst vroeg en kreeg hij materiële rijkdom in zijn leven, als tijdgenoot van Jezus.

Het doet ons aan Alice Cooper denken (3.2.6.e.) die zijn ziel verkocht voor werelds succes, of aan Catherine die met Barraban (7.3.4.) een verbond sloot om zich te kunnen wreken. Of aan de tovenaar Ngema (3.2.5.e.), die na een nachtje heksensabbat zei: we waren met velen en hebben ons goed vermaakt". Verwijzen we ook naar de tekst over de koninklijke zonden (5.1.9.), waar een meisje op een top van het Andesgebergte geofferd werd opdat haar vader promotie zou kunnen maken, of aan zoveel meer…

Toen de rijke jongeling - wat huichelachtig - vroeg wat hij moest doen om in de hemel te komen, antwoordde Jezus dat hij de geboden moest onderhouden. "Aan dat alles heb ik mij van jongs af gehouden", zei de jongeman. "Dan rest u nog één ding", antwoordde Jezus: "Verkoop alles wat je hebt, deel het uit aan de armen en je hebt een schat in de hemel. Kom dan terug om mij te volgen". Toen de jongeman dit hoorde werd hij diep bedroefd, want hij was buitengewoon rijk.

Tot zover deze evangelietekst.

De jongeling heeft niet alleen de kans van zijn leven gemist, maar het zal vele incarnaties vergen vooraleer hij zijn fout heeft uitgeboet. Vergelijken we het een beetje met het lot van de inquisiteur Nicolas Rémi (9.1.1.). Wanneer krijgt iemand de kans om zulke fouten te herstellen, en zal die mens die kans dan herkennen en ze grijpen? Dat is helemaal niet vanzelfsprekend. Men kan zodanig van kwaad doordrongen zijn, eeuwenlang, dat Satan het bijzonder moeilijk maakt om iemand nog vrij te laten kiezen. Om nog te zwijgen van de tijd die hij of zij tussen twee incarnaties in moet doorbrengen. Het is onwaarschijnlijk dat zulks in een hoge hemelwereld zal zijn. De rijke jongeman heeft de unieke kans gekregen een tijdgenoot van Jezus te zijn en hem te mogen ontmoeten, en toch heeft hij in dat leven een onjuiste keuze gemaakt.

Wij hebben deze geschiedenis, 'De sprong van een roofdier', vermeld om enerzijds op de helderziendheid van Pastoor T'Jampens te wijzen, die zelfs tussen de lijnen van het evangelie de situatie van de rijke jongeling doorziet (apocalyptiek), maar ook de religieuze leegte van het meisje dat door een sprong iemand schade berokkende. Ook gaf hij het slachtoffer passende gebeden om de fijnstoffelijke schade te helen en het medische herstel te bevorderen.

9.6.3. Een nachtelijke krokodil

Verwijzen we naar tekst 34, *Die seekoei*[284], en vatten we die langere tekst hieronder kort samen.

Zuster Marie-Madeleine werk als onderwijzeres in een missieschooltje in Eswatini (Swaziland), samen met een aantal andere zusters. Marie-Madeleine is niet erg ingenomen met zuster overste. Ofschoon ze moeilijk kan zeggen waarom. Wel is ze blij als pater Henry haar en haar klasje een bezoek brengt. Pater Henry is een overste van een aantal kloosters waaronder het klooster waartoe zij behoort. Hij weet verder heel wat van filosofie en religie. Bovendien bezit hij het derde oog, wat betekent dat hij helderziend is.

Op een nacht heeft Marie-Madeleine een bijzonder onrustige nacht. Ze heeft de indruk dat ze bespied wordt. Twee groene ogen beloeren haar. Ze begrijpt het niet maar durft er met de overige zusters of met moeder overste niet over praten. Ze zouden het toch niet begrijpen, zo meent ze. Op een nacht heeft ze een duidelijker beeld van die ogen. Tot haar ontzetting meent ze dat

[284] Zie op deze website tekst 34: "Dis net die oortjies van die seekoei"

een levensechte krokodil zich op haar bed begint te materialiseren. Ze denkt dat het een hallucinatie is, maar ziet duidelijk dat het deken wat platgedrukt wordt door het gewicht van de beginnende materialisatie. Dat is geen droom meer, zo besluit ze. Ze durft er aan de zusters niets over vertellen. Maar met Pater Henry wil ze wel dat risico nemen.

In afwachting van zijn bezoek aan haar klasje doorzoekt ze ijverig de Bijbel. Daar leest ze ook heel wat over verschijningen, over engelen, over de Heilige Geest die op Pinksterdag als vurige tongen verscheen. Maar over dieren die zich materialiseren, daarvan vindt ze in de kleine kloosterbibliotheek niets. Tot plotseling haar oog valt op een boek van Pater Trilles. Daarin leest ze over het bestaan van uittredingen. In een ander boek leest ze dan weer dat een indiaan door een pater werd gestraft voor een zwaar vergrijp. Toen de pater nadien hoorde dat een stervende indiaan liet vragen of hij nog kon biechten, reed de pater er onmiddellijk op zijn paard naartoe. Bij het doorwaden van een rivier werd zijn paard echter door een krokodil bij de staart gegrepen. Hij gaf het paard de teugels en het gelukte het dier om de krokodil uit het water te trekken. Een aantal stokslagen van de pater en van enkele andere indianen zorgden ervoor dat de krokodil dodelijk gewond achterbleef.

Toen de pater van de stervende man de biecht had afgenomen, bereikte hem het bericht dat de indiaan die gestraft werd, plots overleden is. Wat later bleek dat die indiaan gelijkaardige wonden had als de dode krokodil. De wrokkige indiaan moet blijkbaar vertrouwd zijn geweest met de techniek om uit te treden. Dan moet hij bezit genomen hebben van de krokodil en het dier bezield hebben met zijn wraakgedachten; de wil om de pater te doden. De kracht van het paard en de gebeden van de pater hadden er echter anders over beschikt. Marie-Madeleine vroeg zich in stilte af of haar nachtelijke krokodil misschien ook het uitgetreden zielelichaam was van iemand die haar niet kon hebben, maar wie?

Toen pater Henry eindelijk kwam opdagen, durfde ze hem haar akelige belevenissen vertellen. De pater dacht lang en in stilte na. Dan begon hij te bidden. Vervolgens concentreerde hij zich. Hij ging na welke beelden er zich voor zijn geestesoog toonden. Toe hij hiermee klaar was, zei hij dat de situatie duidelijk was. Hij had achterhaald van wie deze gedachtevorm kwam. En dat was niemand minder dan moeder overste zelf. Hij gaf Marie-Madeleine enkele Trinitaire gebeden en zei dat hij er wel zou voor zorgen dat de verschijning zich niet meer kon herhalen. Hij verduidelijkte dat het om de diepere natuur van moeder overste ging. De krokodil was een gedachtevorm van haar, maar

daarvan was ze zich niet echt bewust. Pater Henry had die gedachtevorm in zich opgeslorpt. Hij raadde Marie-Madeleine aan om niet meer dan nodig in het bijzijn van moeder overste te vertoeven, en hij meende dat de situatie zo een rustig verloop zou kennen. De tijd gaf hem hierin gelijk. Enige maande later besliste moeder overste om op rust te gaan in een klooster ergens in de lage landen. Daarmee was voor Marie-Madeleine het leven in het schooltje in Eswatini plots heel wat rustiger geworden.

Een aantal aandachtige lezers heeft wellicht begrepen dat dit verhaal niet slaat op een situatie ver weg in Eswatini, maar ergens veel dichter, zeggen we ergens in de lage landen bij de zee, en dat Pater Henry niemand minder is dan Pastoor T'Jampens zelf. Hij was geen overste van een aantal kloosters, maar wel een soort van aalmoezenier.

9.6.4. Zuster Marie-Madeleine's hellevaart.

Wat in het originele verhaal van *Die Seekoei* verzwegen werd, vullen we nu aan. Pater Henry (de lezer weet ondertussen wel wie dat is) beloofde Marie-Madeleine te zullen helpen. Hij zegt haar dat zuster overste bezield wordt door drie demonen uit de onderwereld. De enige manier om het voor zuster Marie-Madeleine wat draaglijker te maken is door de sterkste der drie demonen uit te schakelen.

Zij moet onder zijn leiding en bescherming, maar uiteraard ook onder die van de H. Drie-eenheid, neerdalen in de onderwereld. Dit beteken dat zij met hem en met de Heilige Drie-eenheid in verbeelding, in gedachte en met een voldoende wilskracht tot in 'de helle' moet afdalen. Eens zover moet ze zich een bijzonder stevige speer indenken en deze met al haar wilskracht in het hart van de beoogde demon werpen. Als dat gebeurd is, als de sterkste van de drie demonen krachteloos is geworden, moet ze, nog steeds in haar verbeelding, terug naar het aardoppervlak keren.

Marie-Madeleine uit haar vrees en zegt dat ze het niet aandurft zulk een duivel te doden. Maar dan hoort ze de stem van Pater Henry die haar met een autoriteit zegt: "Ja, dat moet je vooral doen, je moet het kwade laten leven! Dat zal het probleem zeker oplossen!"

Marie-Madeleine begrijpt dat hij het omgekeerde bedoelt van wat hij zegt. Ze vermant zich daalt neer tot in de hel en werpt de speer met al haar kracht in het hart van de demon. Onmiddellijk spuit er bloed uit. Dan denkt ze zich met al haar kracht terug naar het aardoppervlak.

“Dat heb je tot een goed einde gebracht” stelt pater Henry haar even later gerust. “Moeder overste zal je nog wel lastig vallen, maar tot een materialisatie zoals je dat gekend hebt met de krokodil, daartoe is ze niet meer in staat”. Marie-Madeleine stelt inderdaad vast dat haar ongure nachtelijke bezoeker zich nooit meer heeft getoond en dat sedertdien haar nachten heel wat rustiger verliepen.

Tot zover deze aanvulling.

Zulke praktijken mogen verbazend overkomen, toch zijn ze niet zo uitzonderlijk. Dat hebben we al toegelicht. Verwijzen we naar Homeros‘ *Odyssee*[285]*, Hoofdstuk VII: Naar het schimmenrijk*. We citeren. Nadat Odysseus een zwarte ram geofferd had, kwamen de zielen van de doden rondom het geofferde bloed opdagen. Odysseus vertelt: “Jonge vrouwen, jongemannen vol leven, oude mensen door het lijden getekend, zachte maagden, het hart boordevol van de recente smarten, soldaten, ooit door bronzen speren getroffen, met wapens waaraan het bloed nog kleeft. Allen verdringen zich in grote aantallen rond de offergroeve, met huiveringwekkend gemurmel. Toch, het zwaard in de hand, laat ik de energieloze doden niet toe het bloed te benaderen voordat ik de ziener Teiresias geraadpleegd heb en hij me ware dingen kan onthullen”.

De heidense oudheid was er inderdaad van overtuigd dat geesten in de onderwereld, of zelfs verschijnende uittredingen van levenden die zich daar bevinden, terugwijken indien men ze met een ‘ritueel zwaard’ bedreigt. Ook al is dat zwaard niet meer dan een sterk geconcentreerde gedachtevorm. Zo moest Marie-Madeleine zich een lans indenken. De kracht van de gedachte, indien intens genoeg, vormt in de fijnstoffelijke wereld het voorwerp dat men denkt. Dat gedachten zich kunnen materialiseren hebben we in deze tekst overigens al bij herhaling ontmoet.

En nog dit. Het mag duidelijk zijn dat Odysseus een mantisch ziener was, iets wat in zijn tijd voor een koning vereist werd. Zo kon hij zijn volk hoeden voor dreigende gevaren. Zulk een sacrale opvatting van het koningschap kennen we vandaag nog steeds op enkele plaatsen in de wereld. We getuigden hiervan in de tekst over de Kumari-religie ((5.1.7.) en Keizer Akihito en de zonnegodin (5.1.8.).

[285] Aafjes B., Homeros’ Odyssee, Amsterdam, Meulenhof, 1983, 113.

De westerling die deze sacraliteit ter zijde schuift of ontkent, sluit zich af voor de betekenis van de gebruiken van zulke volkeren. Die komen dan als volslagen onzinnig over. Zoals gezegd, wie de religieuze mens wil begrijpen moet niet de eigen axiomatiek, maar de vooropstellingen van de religieuze mens delen. Geen afstandelijke beoordeling als buitenstaander, wel een "ich-noch-einmal" inleving van de medemens zoals Schopenhauer dat stelt.

En nog dit. Onze hedendaagse spiritisten roepen ook mensen die overleden zijn op. Maar ze nemen niet steeds de uiterst nauwkeurige, magische voorzorgen in acht. Het lijkt weinig waarschijnlijk dat Odysseus deze wetmatigheden voor het contacteren der doden niet kende. Zulke voorzorgen hebben slechts één doel: de levenskracht zowel van de opgeroepenen als van diegene die oproept, gaaf te houden. Wordt dit niet gerespecteerd, dan geraakt men vroeg of laat uitgeput en ondervindt men, in medische taal gezegd, allerlei psychologische narigheden. In fijnstoffelijke taal klinkt het dat men in de ban geraakt van allerlei fijnstoffelijke invloeden en geesten. Archaïsche culturen hebben blijkbaar een echt weten betreffende occulte fenomenen.

9.6.5. Het verhaal van pater Jan

De bandrecorder geeft een gesprek, opgenomen in maart 1977, weer. Pastoor T'Jampens is aan het woord.

"Ik ga nu mijn gebed zeggen. Heilige Drie-eenheid, laat mij toe dit te vertellen want dit is tenslotte leerrijk. Je hebt daarom recht op eeuwige dankbaarheid, Vader".

Enkele decennia geleden kreeg ik een bezoek van een mevrouwtje uit een kleine gemeente. Ze vroeg me of ik Pater Jan kende. Ik antwoordde dat ik van die pater gehoord had, maar hem zelf nooit ontmoet had. Ik vertelde haar dat ik wel wist dat hij missionaris was geweest in Zaïre, en dat hij nu in Vlaanderen zijn oude dag vulde in een kleine parochie met een schoon oud kerkje en een oude pastorie. Dagelijks, om 19.30 u. deed hij er zijn avondmis. Zijn pastorie was altijd gevuld met vrouwen die hem wilden bijstaan bij zijn taken. En dat mevrouwtje zegt tegen mij, kijk zegt ze, pater Jan is een zeer brave en voorname mens, maar als ik er ben, heb ik altijd sterke erotische gedachten.

En ik begrijp dat niet. Ik weet niet wat dat is, maar ik heb de indruk dat er van hem iets duisters uitgaat. Is dat mogelijk? Ik zeg, ja mevrouwtje, dat

kan. De oppervlakteziel van iemand kan soms in tegenspraak zijn met zijn diepere ziel. Ik heb dat mensje raad gegeven, en haar naar enkele beschermende gebeden verwezen. Maar kijk, wat later kreeg ik bezoek van een juffrouw uit A. met eenzelfde verhaal over pater Jan. En beiden dames kenden elkaar niet. Ik vertel aan die juffrouw hetzelfde. De diepere ziel van iemand kan in contradictie kan zijn met zijn bewuste gedrag. En weer wat later hoor ik in grote lijnen hetzelfde verhaal, nu van een koppel dat daar alle zondagen naar de kerk gaat. En beiden zeggen me: dat is toch helemaal niet aangenaam, als wij naar zijn hoogmis gaan en communiceren, dan zijn we daar de hele dag niet goed van. Hoe komt dat? Ik vertel weer het verhaal van de voorgrond en de achtergrond en verwijs naar enkele gebeden.

9.6.5.a. Een missionaris in Zaïre.

Maar als mijn bezoekers weg zijn besluit ik van die pater Jan op te bellen. Ik zeg hem dat ik toch een gesprek met hem wil. Ik vertel van de drie, vier mensen die met hun problemen naar mij gekomen zijn. Ik zeg hem dat ze daar met hem niet durven over spreken, en dat ik dat ook niet achter zijn rug wil doen. Dus stel ik voor dat ik in de plaats van die mensen kom. En hij vond dat goed. En ik ben daar naartoe gegaan, op een schone zonnige namiddag en ik vertel hem dat. “Kijk, zegt hij, ik ben 28 jaar missionaris geweest in Zaïre en die zwarte dames van mijn parochie ginds zegden mij dat ook”. “Dus het is niet alleen hier?” Vroeg ik. “Neen”, zei hij, “ginder zegden ze dat van mij ook”. Ik vraag hem wat hij daaraan gedaan heeft, want zoiets is toch behoorlijk vervelend. Hij trok niet geïnteresseerd zijn schouders op. “Er waren zelfs zwarten”, zo vervolgde hij, “waarvan hij wist dat ze bij hun tovenaars of tovenaressen gingen als ze met mij in contact geweest waren, bijvoorbeeld bij een doopsel of ik weet niet wat, om dat ingebeelde negatieve van mij te neutraliseren”.

Ik vroeg wat zijn klerikale oversten daarvan dachten. Hij antwoordde dat zij dat op rekening van zwarte nervositeit en resten van primitivisme en zo zien. Dat heb ik hem persoonlijk horen vertellen, en onomwonden zei hij dat het hier in Vlaanderen hetzelfde was. Hij stelde zich geen enkel probleem. Hoe kan een missionaris nu zo slordig zijn? Hij had die zwarten kunnen ondervragen. Maar hij deed er niks aan. Voor hem was dat allemaal primitief bijgeloof. En hij wist dat ze bij hun tovenaars gingen om daar iets aan te doen. Want dat zagen hun tovenaars juist: in zijn diepere ziel was pater Jan iemand die zich de energie van zijn gelovigen toe-eigende. Apocalyptisch gezien deed hij niets anders dan de energie van zijn parochianen stelen en uitzuigen, zowel in Afrika als in België. En daarom voelden zij zich in zijn bijzijn, in zijn eucharistieviering en zijn communie, van hun energie

bestolen worden. Dan heb ik gezegd: “nu begrijp ik waarom die missionarissen geen vat hebben op dat volk; ze gaan niet in op wat die mensen zeggen. Je hebt bij de zwarten veel sensitieven die dat vampirisme, dat stelen van energie heel sterk aanvoelen”. De tragiek is dat iemand die energie van anderen steelt, de beste bedoelingen kan hebben, maar toch gevaarlijk, ‘nefast’ blijft, en toch onheil om zich heen blijft veroorzaken.

9.6.5.b. In het diepste van de hel

Pater Trilles was vanaf 1892 missionaris in West-Afrika, waar hij onder meer bij de Oerwoudpygmeeën als eerste blanke verbleef. Hij zocht wel contact met de zwarte tovenaars en met het volk. En hij kwam tot een goede verstandhouding. Hij leert er de Fang, een volk uit Gabon, kennen en schreef er een boek[286] over. Een andere pater, pater Tempels verbleef dertien jaar in Belgisch-Kongo als missionaris. In zijn boek *Bantoe filosofie*[287], schrijft hij: “Wij allen, missionarissen, rechters, regeerders, al degenen die leiders van de Bantoe zijn, of het zouden moeten zijn, wij waren niet tot de ‘ziel’ van de zwarte doorgedrongen, althans niet zo ver als wij het zouden gewild hebben. Zelfs de specialisten niet”. Maar voor dat alles had pater Jan geen belangstelling. In al die jaren heeft hij geen enkele moeite gedaan om het volk en de tovenaars over de oorzaak van zijn slechte uitstraling te ondervragen.

Ik zei hem dat als hij wil, ik hem kan helpen om hiervan af te geraken. Maar hij heeft dat categoriek geweigerd… en dat is zijn dood geweest. Mijn ‘stem’ zegt dat God hem wil helpen door een overmaat van barmhartigheid. God zou het niet moeten doen, maar hij doet het toch. Mijn stem zegt dat het niet eerlijk is dat pater Jan mijn hulp niet wil. Maar beeld u eens in, dus achtentwintig jaar lang gewoon niet ingaan op wat de gelovigen ginds over dat vampiriseren zegden. Hoe wil je in een goede verstandhouding met die mensen leven als je hen niet ernstig neemt? Hoe wil je dan dat ze de Bijbelse boodschap aanvaarden? Maar als je vermoedt dat je in je diepere wezen eigenlijk de mensen van hun energie berooft, dan ben je wellicht bang voor de waarheid. En inderdaad, hij bleef hoogmoedig. Kort nadien is hij gestorven. En mijn innerlijke stem zei later dat hij nu in het diepste van de hel zit, hij wilde zich niet ‘bekeren’ he.

Tot zover deze getuigenis.

Opmerking: “Als hij wil, kan ik hem helpen om hiervan af te geraken” zegt Pastoor T’Jampens. Dat is een onwaarschijnlijke en ongelooflijke grote dienst

[286] Trilles P., Chez les Fang (Quinze années de séjour au Congo français), DDB, Lille, 1912, 190-196.
[287] Tempels P., Bantoe filosofie, Antwerpen, De Sikkel, 1946, 17.

die deze priester, onder leiding van zijn stem, een zeer grote heilige uit het begin der middeleeuwen, aan pater Jan aanbiedt. Het betekent dat deze priester, als een echte 'Ebed Jahweh' (*Jeasja 40:66*) als een lijdende dienaar, het kwaad van één of meer vorige levens van pater Jan, op zich wil nemen en het - plaatsvervangend - wil uitboeten.

De weigering van pater Jan zich te laten helpen en de wil om door te gaan met het stelen van energie, de goddelijke levenskracht van de gelovigen, kan door de hemel niet worden aanvaard. En daarom ondergaat hij het oordeel van God. Iemand kan oppervlakkig met de beste bedoelingen bezield zijn, maar toch in zijn of haar onbewuste en diepere ziel 'nefast' zijn. Hij of zij straalt dan onheil rondom zich uit. De verschijningswijze, de 'voorgrond' lijkt goed, maar de verborgen en fundamentele diepte, de 'achtergrond' is dat wezenlijk niet. In het Frans zegt men van iemand die onheil brengt dat hij of zij een "porte-poisse" is, iemand die vergif in zich draagt en het ook uitstraalt. Elders[288] noemt men ze onder meer 'evoe' (Trilles), 'kumo[289]' (Sterley), of een 'Lorelei' (5.1.10.), (Duitse romantici). De namen verschillen in de vele culturen, maar het betreft hetzelfde fenomeen.

En daarom ondergaat hij het oordeel van God. Iemand kan oppervlakkig met de beste bedoelingen bezield zijn maar toch in zijn of haar onbewuste en diepere ziel 'nefast' zijn, zoals occultisten in het Frans zeggen. Hij of zij straalt dan onheil rondom zich uit. De verschijningswijze, de 'voorgrond' lijkt goed, maar de verborgen en fundamentele diepte, de 'achtergrond' is dat wezenlijk niet. In het Frans zegt men van iemand die onheil brengt dat hij of zij een "porte-poisse" is, iemand die vergif in zich draagt en het ook uitstraalt. Elders[290] noemt men ze onder meer 'evoe' (Trilles), 'kumo' (Sterley), of een 'Lorelei' (Duitse romantici). De namen verschillen in de vele culturen, maar het betreft hetzelfde fenomeen.

9.6.5.c. Dierlijke energieën

Vatten we samen wat reeds eerder werd vermeld (4.1.7.). Het verhaal werd daar geplaatst onder de titel 'Nahualisme', maar we wilden het graag hier samengevat vermelden.

Het getuigt van magieën in Afrika, en het hoort eveneens thuis onder de noemer 'wonderlijke werken'. Ook hier is de ziener-magiër Pastoor T'Jampens. Ziehier dus, verkort, de tekst.

---

[288] Zie het boek : De 'Homo religiosus', 7.5. Een levenskracht die onheil veroorzaakt
[289] Sterley J., Kumo, Hexer und hexen in Neu - Guinea, München, 1987, 183.
[290] Zie het boek : De 'Homo religiosus', 7.5. Een levenskracht die onheil veroorzaakt

Een genezer vertelt over een Afrikaanse vrouw die na haar verbanning door haar president in België terechtkwam en al lange tijd leed aan hevige hoofdpijn. Artsen konden geen oorzaak vinden en beschouwden haar pijn als ingebeeld, wat zij zelf resoluut ontkende. Zij zag haar lijden als de wil van God.

De genezer stelde dat pijn hebben onmogelijk de wil van Gods kan zijn en dat hij haar niet kon helpen zolang zij dat bleef geloven. Hoewel zij christen was van de derde generatie, haar grootouders hadden zich bekeerd, vond de genezer dat dit niet volstond om haar met christelijke (trinitaire) energieën te genezen. Volgens hem moest hij teruggrijpen naar de religie van haar voorouders, die verbonden was met nahualisme, met de spirituele band tussen mens en dier.

Hij leidde haar in een innerlijke waarneming van dierlijke zielen (leeuwen, tijgers en slangen) die nog in haar aanwezig zouden zijn. Door deze energieën symbolisch te verbinden met haar lichaam, verdween haar hoofdpijn stap voor stap volledig.

De vrouw was dankbaar dat ze in België iemand had gevonden die deze traditionele praktijken kende en benadrukte dat Afrikaanse genezers krachten bezitten die het Westen niet begrijpt en vaak afwijst als duivels. De genezer bevestigde dat westerse mensen het inzicht in genezende krachten uit de dierenwereld zijn kwijtgeraakt. Hij benadrukte nogmaals dat pijn nooit de wil van God kan zijn.

Tot zover deze samenvatting van een vorig verhaal dat op band werd opgenomen.

9.6.6. Een opgeladen huidcrème.

Een zienster uit Parijs belde me op. Zij moest me dringend spreken. Ik ging dus voor een consultatie. Daar aangekomen vertelde ze dat “haar stem” haar had ingegeven dat ze me een witte zalf moest bezorgen. Het leek een gewone huidcrème. Toen ik het potje in ontvangst nam voelde ik echter lichte tintelingen in de handen. Het was dus geen gewone huidcrème. Ik vroeg haar wat het was. Zij lachte en antwoordde laconiek: ‘huidcrème’. Zij zag echter mijn verbazing en vervolgde: “Maar ik heb er uren op gewerkt én ik heb intens gebeden. Denk maar dat het een fetisj is”. Ik wist al lang dat deze zienster, als één van de weinigen die ik ken, bij alle werk in verband met haar zienstervermogen, bijna voortdurend in gebeden de H. Drie-eenheid om kracht vroeg. Dat is ook wat ze van haar cliënteel verwacht. Bij elke

raadpleging krijg je Trinitaire gebeden mee. Bid je ze niet - en dat voelt ze - dan zegt ze gewoon dat ze je niet verder kan helpen en je wordt vriendelijk verzocht met je probleem elders te gaan. Maar we kenden elkaar al langer. Ik had het volste vertrouwen in haar vermogen, zij in mijn volgzaamheid. Ze gaf me nieuwe gebeden en vertelde erbij dat ik driemaal per dag op mijn beide polsen met de zalf een kruis moest maken en hierbij telkens de gebeden zeggen.

Ik wist al lang dat ik over zulke dingen geen uitleg moest vragen. Ik wist ook - en dat mag een nominalistisch iemand verbazen - dat als je er echt alles wil van begrijpen, je het magisch effect voor een groot deel ontkracht. Het is een beetje zoals met de liefde: ieder doorgedreven beredeneren ervan, zo zei de Russische schrijver N. Tolstoi, vernietigt ze. En de Nederlandse auteur G. Bomans verwoordde deze gedachte op zijn wijze: “put het geluk nooit uit, de laatste emmer smaakt naar de bodem”. Zo ook betwijfelt Wa Na, een genezeres bij de San[291], een volk dat in de Kalahari woestijn in Zuid Afrika leeft, of ze de geheimen van haar stam zomaar mag meedelen aan wie er om vraagt. Ze vreest dat haar begeleidende geesten haar dan zouden verlaten “Als ik dat doe, dan verzwakt dit mijn kracht als genezeres”, zegt ze. “Hoe zal ik dan morgen nog mensen genezen?” zo vraagt ze zich af. De kracht van een gebed, vergezeld van een strikt persoonlijke intentie, vermindert ook als je dit alles voortijdig verder vertelt, zeker aan mensen die hier sceptisch tegenover staat. Dan mengen de gedachten van anderen zich erbij en dat werkt in die wereld als een behoorlijke stoorzender.

Zonder verdere vragen te stellen dankte ik de zienster uit Parijs en nam zalf en gebeden in ontvangst. Dagelijks deed ik nauwgezet wat ze me gevraagd had. Niet wetend wat me boven het hoofd hing.

9.6.6.a. Ik kon niets meer bewegen.

Een week later belden vrienden me met de vraag of mijn vrouw en ik die dag mee naar “l’opéra national de Paris” gingen. Er waren toevallig twee mensen uit hun vriendenkring ziek geworden en ze hadden nog twee kaartjes over. Ja, dat kwam goed uit, en een paar uur later zaten we op gemakkelijke stoelen en hoorden de ouverture tot ‘Carmen’ van Bizet. Geleidelijk begon ik me echter zeer ongemakkelijk te voelen. Ik kon moeilijk ademen en voelde een ongewone druk over mijn hele lichaam. En heel vreemd, mijn polsen begonnen pijn te doen, juist op die plaats waar ik dagelijks de zalf in een kruisje uitsmeerde. Ik had dringend frisse lucht nodig. Ik verontschuldigde

[291] Katz R., Num, Heilen in Ekstase. Spiritualität und uraltes Heilwissen: Die faszinierende Welt der San im südlichen Afrika, Ansata-Verlag, Interlaken, Schweiz, 1985, 240-241.

me bij mijn gezelschap, verliet de zaal en stapte moeizaam naar de cafetaria van de opera. Elke stap en elke ademhaling werden me teveel. Er was gelukkig nog één tafeltje vrij. Ik haalde het nog net en liet me in de stoel vallen. Ik was plots zo moe dat ik mijn rechterarm op het tafeltje legde, en mijn hoofd op die arm. Dat was het laatste dat ik nog kon doen. Ik kon niets meer bewegen, zelfs niet met de ogen knipperen.

De mensen naast me zagen dit ongewone gedrag, maar reageerden niet. Misschien dachten ze dat ik dronken was. Ik wilde het uitroepen: “mensen, zien jullie dan niet dat het niet goed is met me”. Maar ik kon niets meer. Een ijzige koude liet zich in mijn tenen en vingers voelen. En heel merkwaardig, de koude breidde zich geleidelijk uit: van de tenen naar de hele voet, en klom langzaam door mijn benen omhoog. Hetzelfde voor mijn armen: de koude vloeide voort van de vingers naar de hand en de arm tot de schouder. Ik wist met een innerlijke zekerheid die niemand je hoeft te vertellen dat ik het niet zou overleven zo deze koude mijn hartstreek zou bereiken. Gek, om zo te moeten sterven, zonder afscheid. In gedachten vroeg ik de hemel om bijstand, en prevelde voor zover ik dat nog kon, de flarden van de gebeden die ik gekregen had. De pijn in de polsen was bijzonder toegenomen. Maar het uitschreeuwen ging niet. De verstijvende koude naderde mijn hartstreek. Ik voelde het: ik was aan het doodgaan.

9.6.6.b. Het ging om de chakra’s.

En plots, als bij wonder, het stopte. Mijn hart bleef kloppen. En langzaam, uiterst moeizaam maar beetje bij beetje begon die ijzige koude te wijken. Ik voelde vanuit mijn hart de warmte terug in mijn hele lichaam en mijn ledematen komen. En nog een tijd later kon ik mijn handen en vingers terug bewegen. Ik kwam overeind. Vermoeid, vreselijk vermoeid, me ten volle ervan bewust dat ik een gevecht op leven en dood had geleverd. En dat ik het gewonnen had. De pijn in mijn polsen vervaagde. Volk stroomde plots de cafetaria binnen. De uitvoering was ten einde. Mijn vrouw en vrienden vonden mij verbouwereerd en half suf op de stoel hangend. Ik kon moeizaam een paar woorden zeggen. Het beterde geleidelijk en wat later kon ik zelfs wat onzeker op mijn benen staan. Autorijden ging niet meer. Maar daar zorgde mijn vrouw wel voor. De twee volgende dagen ben ik niet uit bed geweest. Maar de derde dag leek alles weer normaal. Ik wilde nu wel meer weten en vroeg een afspraak bij de zienster. Lachend opende ze de deur. “Ik was er gerust in dat je het ging halen” zei ze. “Ik heb op de zalf gewerkt tot ik ‘zag’ dat je het ging overleven”. Enigszins geïrriteerd antwoordde ik: “weet je wel waar ik ben doorgegaan”? Haar repliek was overtuigend: “Ja, want ik heb voor jou de grootste schok opgevangen”. Ik begreep het nog niet ten volle en

met een houding van “kijk eens wat je me hebt aangedaan” hield ik de beide polsen voor haar omhoog en zei: “maar die polsen, wat was er met die polsen?”. Weer lachte ze: “Het ging niet echt om die polsen, het ging om de chakra’s op die plaats. Je hebt een zwart-magische aanval doorstaan en het gevecht concentreerde zich juist daar. Als het kwade erin gelukt was die chakra’s binnen te dringen, dan was je aura daar gebarsten, en dan had je je niet meer kunnen verdedigen. Dat was de reden waarom je de pijn op die plaats voelde. En als het kwade wel die kans had gekregen, dan stond jij hier nu niet meer”. Ze keek me een tijdje veelzeggend aan. Ik moest wel even slikken.

9.6.6.c. Het occulte statuut

“Van waar komt dit kwaad dan wel?” drong ik verbaasd aan. Ze kende me en mijn lotgevallen in het leven behoorlijk goed. Met een haast medelijdende blik bekeek ze me wat bezorgd en zei toen: “Tracht nu zelf eens één keer te raden wie je zoiets wil aandoen en waarom”. Nu werd alles me duidelijk: de dader, en ook het motief. Er was iemand die me niet kon hebben, en die me nog veel geld moest. En die met bijzonder veel wrok aan me moet hebben gedacht. Meer is niet nodig. Dat leerde ons D. Fortune met de schepping van haar wraakdemon (7.4.1.). En het onbewuste van die persoon, of zeggen we beter “het occulte statuut” van die iemand was behoorlijk krachtig. Alleszins krachtig genoeg om een aantal ‘wraakdemonen’ of ‘larvae’ tot leven te brengen. Ik noemde traag en afgemeten en met vragende blik de naam van die persoon. De zienster knikte veelzeggend. Toen, pas toen, drong het tot me door dat ze me een heel grote dienst had bewezen.

De eerstvolgende keer dat ik bij een arts moest zijn, vertelde ik hem dat ik tijdens een opera-uitvoering behoorlijk onwel was geworden, dat ik overal een intense koude voelde, me niet meer kon bewegen en in ademnood was gekomen. “Hyperventilatie” zei hij onmiddellijk en op een zelfzekere toon. “Dat was hyperventilatie”. Toch wel behoorlijk verbaasd vroeg ik: “En wat zo ik aan dat tafeltje het bewustzijn toch had verloren?”. “Dan had jouw parasympatisch zenuwstelsel het van je overgenomen, en was je gaan ademen zoals je dat doet tijdens je slaap. Je zou binnen de kortste keren terug zijn bijgekomen. Je ziet, er is geen reden tot bezorgdheid. Er is helemaal niets ergs aan de hand geweest. En wil je deze dingen in de toekomst vermijden, zorg dan dat je steeds een plastic zakje bij je hebt. Adem een paar keer in en uit in dat zakje. Het zuurstofniveau in de lucht die je inademt daalt dan en je wordt onmiddellijk beter”.

Ik heb de dokter een lange seconde aangekeken. Een plastic zakje. Dat ik daar nog niet aan gedacht had. Wat kan het leven toch eenvoudig zijn. Ik heb hem bij het afscheid nog mijn dank uitgedrukt voor zijn snelle diagnose, zijn bezorgdheid, en voor zijn goede raad.

Dit verhaal illustreert het onbegrip van de medische wereld voor gevolgen van het paranormale

Opmerking: we situeerden deze getuigenis in Parijs. Maar ook dat was een vermomming. Ook hier is de 'zienster' slechts een fictieve naam voor Pastoor T'Jampens.

9.6.7. En toch... ook nog in onze tijd! Kortrijk

De bandrecorder draait. Pastoor T'Jampens vertelt. "Op zekere dag krijg ik een kennis op bezoek. Dat was nog toen de priesters in die lange priesterkleden liepen. Toevallig zegt hij me dat zijn vrouw al vijftien jaar ischias, 'cyatic' heeft. En ik wist door mijn contacten dat hij een gelovig man was, geen naïef man, maar een gelovig man. Ik zeg: "kijk, weet je wat, je kent O.L. Vrouw van Vlaanderen in Kortrijk". "Ah ja", zegt hij, "dat is een annex van de Jezuïetenkerk in het centrum van Kortrijk". Dat beeld van O.L. Vrouw van Vlaanderen staat er al sedert de jaren 1200 en die plaats is voor vele mensen nog een echt heiligdom. Een Vlaamse gravin is toen de paus in Rome gaan bezoeken en die heeft haar een klein O.L. Vrouwenbeeldje meegegeven. De gravin heeft dat in een zijkapel van de Jezuïetenkerk laten plaatsen."

"Om een goede verloofde te vinden gingen jonge mensen vroeger op bedevaart naar O.L. Vrouw van Vlaanderen. En als het dat is he, als er een heiligdom is waar de mensen in vroeger eeuwen voor huwelijksaangelegenheden naar toe gingen, dan mag je gerust zijn, daar hangen krachten, zeer sterke krachten. Nu, mijn kennis kende als een goede West-Vlaming dat heiligdom. Ik zeg hem: "kijk, vertel aan uw vrouw niets, volstrekt niets, want anders begin je suggestief te werken". "Ja maar", zegt hij, "je moet geen schrik hebben, ze gelooft toch in niets meer. Ze heeft al vijftien jaar ischias. Ik moet 's morgens eerst opstaan om koffie te zetten want ze heeft twintig minuten nodig om uit haar bed te geraken".

"Ik zeg hem: "ga in de voormiddag naar Kortrijk, naar de Jezuïetenkerk in de zijkapel, dan zoek je in dat heiligdom naar een stoel, neem rustig je tijd, en als een stoel u aantrekt, zet u daarop. Kijk naar dat beeld, bidt hoogstens 'Onze Vader', niet het hele gebed maar juist 'Vader' of 'Hemelse Vader', en plots ga je als het ware een schokje in uw lichaam voelen. Ga dan buiten, en

ga zo snel mogelijk een restauratiebedrijf binnen. Ga een warme drank drinken, melk, koffie, het is mij om het even wat, maar het moet warme drank zijn. Weet mij nadien het resultaat te vertellen. Waarom dit alles? Uit dat beeld, als je dat in geloof doet, komt een groene energie die geneest, en die zet zich vast in de bedevaarder, in mijn kennis, in en daar rond, en dat vormt een dikke wolk".

"Vandaar dat een aantal Oudgriekse denkers als Thales en anderen ons zegt dat die ijle, fijne stof luchtachtig is. Zij steunen zich op een soort waarneming, niet op hersenspinsels alstublieft. Die mensen wisten waarover ze het hadden. Ik zeg: als jij nu het heiligdom buitengaat, en je blijft dan voor een winkel haperen enzovoort, die energetische wolk gaat in het uitstalraam trekken en in de mensen die voorbijgaan en in de bomen die er staan. En jij gaat dan tevergeefs dat heiligdom bezocht hebben. Maar ga zo snel mogelijk naar een restauratiebedrijf warme drank drinken. Want in die warme drank trekt die hele wolk, en dan heb je ze in jezelf want je gaat ze nodig hebben als je thuiskomt."

" 's Anderendaags, want je bent natuurlijk nieuwsgierig hoe dat afgelopen is, zet hij weerom de koffie, zoals altijd. En zijn vrouw komt binnen. "Dat is curieus zegt zij", ik heb geen pijn meer. Ze kon het niet geloven. Dan heeft hij alles verteld. Nu wilde ze mij onmiddellijk contacteren. Ik zeg : "neen mevrouw, minstens twee jaar contacteer jij mij niet. Want ik heb het ergste van uw kwaal in mij getrokken. Het is daarmee dat in al die Oudgriekse heiligdommen een soort van speciaal wezen aanwezig is die dat aankan."

Opmerking: de genezer bedoelt hier de heiligdommen van o.m. Olympia, Delphi, Eleusis in Griekenland, waar ook paranormale genezingen plaatsvonden en waar priesters of priesteressen de ziekte van de patiënt konden overnemen en verwerken. Een getuigenrest hiervan vinden we b.v. nog bij genezers die zieken de handen opleggen of bij zogenoemde 'magnetiseurs' die met welbepaalde strijkbewegingen helende energieën kunnen doorgeven aan zieke mensen en de slechte energieën met hun handen opvangen. Regelmatig zie je ze dan even pauzeren en hun handen 'afkloppen', zoals je druppels water van je handen 'afslaat'. Dat doen ze om zichzelf te reinigen. Een andere manier om zich van die negatieve energieën te ontdoen bestaat er in om hun handen telkens even onder stromend water te houden. De negatieve energie stroomt dan via het water mee naar 'moeder aarde', die dat 'kwaad' kan verwerken. Broodnodig bij zulke bewerkingen zijn gebeden tot de Drie-eenheid. Dit niet alleen als bescherming tegen het

kwaad, maar eveneens en om nieuwe krachten te vragen. Geven we na deze korte toelichting terug het woord aan Pastoor T'Jampens.

"Ik zeg: "ik moet dat kwaad verwerken, want als je te vlug bij mij komt, dan ga je het weer hebben. En misschien nog erger. En na twee jaar en een half ben ik daar op een avond geïnviteerd. Ik ben daar als een koning ontvangen want dat mevrouwtje had sedertdien geen enkele pijn meer gehad en ze was mij oneindig dankbaar. Maar ze begreep niet waarom dat twee jaar moest duren vooraleer ze mij terug mocht contacteren, en die reden is niet ver te zoeken. Wie mensen zo geneest, die neemt de gehele verantwoordelijkheid op zich en die trekt die zieke fijne stof en die zieke energie van die kwaal in zich. Hij is dan omgeven van zwarte vlekken, voor wie dat kan zien, en hij moet dat dan incasseren en verwerken. Sommige mensen noemen dat een mirakel, ja en neen, dat is miraculeus voor de mensen die die wereld niet kennen, maar voor iemand die daar in thuis is, is dat een kwestie van het beheersen van die fijnstoffelijke processen. Ik heb ischias gehad gedurende drie maanden in de erge graad, en ik kan het je verzekeren, je gaat niet dood en je bent niet ziek maar het doet enorm pijn. In die erge fase is het verschrikkelijk, het zweet druipt u af."

Opmerking: Voegen we aan deze getuigenis nog het volgende toe. Het O.L. vrouwenbeeldje stond sedert eeuwen in de kapel waar vrome bedevaarders voortdurend kwamen bidden. Het stelt de maagd Maria voor. Dus deelt het in haar energie, het gekende 'similia similibus'; het gelijke trekt het gelijke aan. Het beeldje was een gift van de paus. De paus, als plaatsvervanger van Petrus, en zetelend op de 'Heilige stoel', heeft ook een goede energetische uitstraling. Hiermee is niet gezegd dat elke individuele paus goed uitstraalt. De geschiedenis kent uitzonderingen. Maar in regel laadt het beeldje door de gebeden van de bedevaarders zich eeuwenlang met fijnstoffelijke energie op en straalde het steeds beter uit. De bescheiden genezer verzwijgt het hier, maar zijn drie maanden durende pijn was juist het gevolg van het overnemen van de kwaal van die vrouw.

En nog dit: Omwille van angst voor diefstallen, heeft men enkele decennia geleden het originele beeldje van O.L. Vrouw veilig opgeborgen en vervangen door een kopie. Deze kopie heeft uiteraard niet de krachtige uitstraling van het origineel, zodat ze voor dergelijke magische doeleinden niet meer geschikt is. Vermoedelijk is de jezuïetengemeenschap van Kortrijk niet op de hoogte van de magische kracht van het beeldje zoals het hier werd beschreven en is hun religie-opvatting mogelijk niet van het dynamische type. Wie zich verder en degelijk informeert, verneemt dat zulke genezers ook heden nog te vinden

zijn. Uiteraard niet via officiële kanalen. Maar wie zijn oor te luisteren legt en uiterst discreet blijft, vindt ze nog wel. Sporadisch.

9.6.8. Ik zie dat jij aan diabetes lijdt.

Vermelden we ook deze merkwaardige genezing. Ze dateert van 1980. De spreker (Jawel, Pastoor T'Jampens) had zojuist zijn wekelijkse voordracht beëindigd. Thema: Het Hylisch pluralisme (3.2.). Samen met Maria, een kennis van me, bleef ik nog wat napraten. Plots zagen we dat de spreker tot bij ons was gekomen. Een beetje verward knikten we goedendag. Hij knikte terug en keek vervolgens naar de lange zwarte broek van Maria. "Jij hebt diabetes", zei hij zacht. "Hoe in hemelsnaam weet hij dat?" vroeg ik me af. "Ik kan je helpen", vervolgde hij. Maria en ik keken naar elkaar. We konden een glimlach nauwelijks onderdrukken. Hij bleef Maria aankijken en zei: "Kijk, ik wil je helpen en jij lacht met me". Dan pas begrepen we dat hij het meende. Wat verveeld verontschuldigden we ons. "Ik heb inderdaad diabetes" gaf ze toe, "en daarom draag ik nooit een rok".

"Mag ik je benen zien?" vroeg hij. Maria keek even rond. We waren de enigen in het zaaltje. Traag trok ze de beide broekspijpen op, tot net onder haar knieën. Haar benen vertoonden een aantal bloederige wonden, bedekt met een dun velletje. Ik wist het niet, maar het blijkt eigen te zijn aan diabetische wonden. Onderhuids zijn die niet genezen. "Luister", zei de man "je gaat nu denken dat die kwaal veroorzaakt wordt door 'een entiteit', een wezen, heel diep in je. En je gaat je heel intens inspannen om die aan mij door te geven". Hij trok vervolgens zijn hemd en zijn onderhemd los en draaide een stoel zo dat hij met zijn handen op het zitvlak ervan kon steunen. Hij zette de beide handpalmen erop en stond zo, gebogen, de voeten op de grond, de beide handen plat op de stoel. Dan zei hij tot Maria dat ze haar beide handpalmen op zijn blote rug moest zetten. Ze aarzelde. Hij drong aan. Ze voldeed aan zijn verzoek. Wat een ongewone situatie : een klein zaaltje met nog drie mensen: ikzelf, een man die wat gebogen en met ontblote rug op een stoel steunt, en Maria die de beide handpalmen stevig op zijn rug drukte.

De man vervolgde met een wat gebiedende stem. "Denk nu heel intens dat datgene wat je kwaal veroorzaakt doorheen je armen naar je handen vloeit, en dan tot in mijn rug". Maria deed eerst aarzelend, dan meer geconcentreerd wat haar gevraagd werd. Alsof de man het samen met haar voelde, bevestigde hij dat ze het goed deed. "Ja, je bent op goede weg, nog even volhouden". Even later klonk er een beslist "ja, zo is het goed", en dan, als bij een reflexbeweging sprong hij onwillekeurig zo'n twintig centimeter

omhoog. Zijn handen bleven nog even op de stoel gedrukt. Wellicht om te voorkomen dat hij niet zou vallen. Hij kwam recht. Maria trok haar handen van zijn rug. Hij schikte zijn hemd en onderhemd. “Dat heb je goed gedaan” besloot hij. “Volgende week wil ik je hier terug zien”. Wat verbaasd namen we afscheid, niet goed wetend wat van dit alles te denken.

Een week later. Ik zag Maria enkele rijen voor me zitten. Ik was iets te laat binnen gekomen en had geen kans meer gezien om haar te groeten. Na de voordracht deed ik dat wel. De zaal liep leeg. De man kwam naar ons toe, glimlachte even en wees naar haar benen . “Klaar?” vroeg hij. Maria trok de beide broekspijpen omhoog tot net onder haar knieën. En kijk, de wonden waren er nog, maar tot mijn grote verbazing waren zij verschrompeld tot ongeveer één derde van wat ze de week ervoor waren. Ik kon mijn ogen nauwelijks geloven. “Ik ben je een heel groot woord van dank verschuldigd” zei Maria zachtjes. “Ik ben slechts een tussenfiguur” klonk het bescheiden antwoord. Hij wees met de wijsvinger omhoog en vervolgde: “het is Onze Lieve Heer die daarvoor zorgt.” Hij wachtte even en vervolgde : “Maar zeg hierover niets aan je dokter. Als hij je hierover vragen stelt dan zeg je hem gewoon dat het komt door zijn medicijnen en zijn goede zorgen”. Tot zover deze getuigenis.

9.6.9. Wat hier zeker moet vermeld worden.

Het kan de lezer niet zijn ontgaan dat alle wonderlijke werken die vermeld werden onder numer 9.6. gebeurd zijn met de hulp van Pastoor T’Jampens. Dit alles uiteraard met de energie van de H. Drie-eenheid, en naar zijn zeggen, onder leiding van zijn stem, een grote heilige uit het begin van de middeleeuwen. Maar dat is nog niet alles…

9.7. Indringende wezens

Verwijzen we naar het hoofdstukje over Gedachtevormen (3.2.2.). Daar vernamen we hoe D. Fortune haar wraakdemon tot leven bracht en hem nadien terug in zich opslorpte. Mevrouw David-Neel vertelde hoe zen een monnik tot leven bracht door een maandenlange concentratie van haar gedachten, en hoe deze gedachtevorm zover gematerialiseerd was, dat ook anderen hem opmerkten. Mevrouw Neel zei dat de monnik aan haar controle begon te ontsnappen en dat ze hem daarom, na heel wat moeite, terug in haar had opgeslorpt. Dr. George Owen en zijn groep brachten zo ook ‘Philip’, een spook tot leven.

D. Fortune, David-Neel en George Owen menen telkens dat zij zulk een kunstmatig elementaal alleen scheppen. Maar ook hier geldt het ‘similia

similibus', het gelijke dat het gelijke zoekt. Gelijkgestemde entiteiten en energieën uit de kosmos voelen zich aangetrokken en dragen hun steentje bij. Doch die doen niet steeds met de meest verheven bedoelingen. Het gevolg is dat die kunstmatige elementalen geleidelijk meer en meer demonisch of zelfs satanisch kunnen worden. Dat zagen we vooral bij de monnik van Mevrouw David-Neel.

Zieners stellen vast dat steeds 'indringende' wezens zich mengen. Zulk een gedachtevorm is dus steeds meer zijn dan het louter product van degene die ze maakt. Voeg daarbij dat, eens dat zo een gedachtevorm een zelfstandig wezen wordt, het opvalt en in de kijker van onzichtbare zeer machtige wezens komt. Deze dragen eveneens het hunne bij. Dit verklaart waardoor zulke gedachte-scheppingen zich soms tegen hun maker kunnen keren. Mevrouw Neel zegt dat er gevallen bekend zijn waarop het schepsel zich tegen zijn maker keerde en deze doodde.

Maar ook de maker zelf van zulke kunstmatige elementalen kan in zijn diepere ziel reeds met demonische wezens verweven zijn. Zodat hun scheppingen al van bij hun ontstaan kwaad in zich dragen. In *Joh. 8:41* zegt Jezus dat de farizeeërs de werken van hun vader uit voeren. *Joh. 8: 44* vult aan: "Gij leeft vanuit de duivel, uw vader. Het zijn de begeerten van uw vader die gij wilt uitvoeren". M.a.w.: in de diepten van hun ziel is een stem, iemand die hen inspireert, hun - 'vader' - aan het werk. Niettegenstaande de wet en de profeten zijn de joden onderhevig aan de indringing van Satan en zijn onreine geesten. Op bewust vlak menen zij God te dienen. In feite voeren zij onbewust en onderbewust Satans wil uit, zo met hem deze wereld, niet het rijk van Jezus, mee veroorzaken.

9.7.1. Wat clerici zelden zien

Verwijzen we naar het doopsel. In zijn tijd, en dat is eeuwen geleden, zei een zekere Theodotus[292]: "Het is aangewezen om het doopsel met vreugde tegemoet te gaan. Maar, aangezien dikwijls onreine geesten in het sacrament mee neerdalen en meteen het sacramenteel merkteken ook verwerven - iets dat dergelijke geesten in het vervolg onbeheersbaar maakt -, geraakt onze vreugde in vrees verwikkeld uit bezorgdheid dat ook onreine wezens mee in het doopwater zouden afdalen".

Tot daar de voor ons zeer belangrijke tekst. De schrijver uit zijn bezorgdheid over het feit dat onreine geesten indringen, dat ze mee toegang krijgen tot de dopeling, en dit als het doopsel niet met de beste zorgen wordt

[292] Zie op deze website, cursus : 9.5. Elementen van religiefilosofie 1994/1995, Steekproef 56. Indringing.

toegediend. De schrijver trekt iets bloot - apocalyptiek - dat een groot gedeelte van de hedendaagse clerici blijkbaar niet 'ziet'. Het oudere doopselritueel bevatte eveneens een gebed dat een exorciserende, een kwaad bestrijdende werking, had. Een zekere seculariserende tendens in de kerk minimaliseert heden echter het bestaan van het kwaad en van de duivel. En dus werd die exorcisme-formule uit het doopsel geschrapt. Maar als de duivel niet bestaat, zo vragen goed menende gelovigen zich af, waarom laten we ons dan nog dopen, en van wat of van wie heeft Jezus ons dan verlost? Wat is dan verder de zin van zijn kruisdood, zijn nederdaling ter hel en zijn verrijzenis? En bij uitbreiding van het hele christendom?

Verwijzen we naar *1 Petrus 3:18–22* "Hij is heengegaan naar de geesten in de gevangenis en heeft hun gepredikt (…) Hij is opgevaren naar de hemel en zit aan de rechterhand van God, terwijl engelen, machten en krachten Hem onderworpen zijn." Of denken we aan *Colossenzen 2:15* waar Paulus zegt: "Hij heeft de overheden en machten ontwapend en openlijk tentoongesteld en zo over hen gezegevierd door het kruis." Deze teksten over de afrekening van Jezus met die duistere machten uit de kosmos, hebben dan helemaal geen betekenis meer. Wat er nog rest is slechts een soort van stichtelijke moraal: 'bemint elkander', zo horizontaal mogelijk, meer niet. We krijgen zo een 'natuurlijke' religie, gereduceerd tot wat psychologische en sociologische begrippen, ontdaan van iedere bovennatuur, en dus wordt dat, als krachteloos zout, manipuleerbaar. Dat kan niet de bedoeling zijn. En het kan evenmin de intentie zijn om de krachtwerking van de sacramenten te verminderen of ongedaan te maken.

9.7.2. De dag van het doopsel

We vermelden de volgende anonieme getuigenis die zich enkele jaren geleden afspeelde in West-Vlaanderen. Een koppel, waarvan de vrouw onderwijzeres was en reeds drie kinderen had, kreeg er een vierde, een bloem van een meisje en een kerngezond kind. 's Nachts sliep het als een roosje. Na een tijd kon de moeder zelfs haar onderwijsopdracht hervatten. Dan kwam de dag van het doopsel. Heer oom, een priester, kreeg de eer. Van die dag af weende het kind zodra de nacht intrad, .. tot de morgen. De huisarts, later de kinderspecialist komen eraan te pas: "Het kind heeft te veel lawaai gehoord op het familiale doopfeestje". Er volgt een medicatie, maar geen resultaat.

Totdat men ten einde raad een zienster raadpleegt. Deze dame, wat achterdochtig omdat zij een priester in het gedrang ziet komen, zegt dan toch maar wat zij 'voelt'. Zij stelt: "Gij moet mij niet geloven maar ik houd het

radicaal staande. Ik zie, wanneer ik mij op de ritus van het gieten van het doopwater concentreer, een aantal ongure geesten, zwarte gedaanten, die, mee met het doopwater, in het kind dringt. Laat het dus door iemand die zoiets meester kan, bewerken, 'bezweren' misschien. Maar, ik leg er de nadruk op, bewerken 'in die precieze zin'. Het koppel is op een priester gevallen die een ritus uitvoerde 'in die precieze zin'. Vanaf die dag sliep het meisje weer normaal.

Wie uit dit alles zou besluiten om een kind dan maar niet te laten dopen, maakt hier duidelijk de verkeerde keuze. Het doopsel moet niet afgebouwd, wel geherwaardeerd worden. Wil het efficiënt zijn tegen kwade invloeden, lijkt het aangewezen dit ritueel terug te voorzien van een exorciserende formule.

Omdat deze tekst uit de cursus *9.5. Elementen van religiefilosofie* komt, veronderstellen we dat Pastoor T'Jampens ofwel er bij betrokken is geweest, ofwel dat hij dit minstens heeft opgevolgd om zich van de goede afloop te verzekeren.

9.8. Een exorcisme

Zoals al gezegd gaan Jezus' wonderen samen met zijn onderricht. Waar zij er niet meer zijn, daar begint gewoon zijn rijk niet meer en wordt Hij in zijn werken verkeerd begrepen. Herinneren we eraan dat zijn mirakels, onder meer bij de genezing van de lamme (*Marc. 2:5*) of bij de zondige vrouw (*Luc. 7:*48), vergezeld gaan van de vergeving der zonden. Wanneer Christus in een zieke de boze geest aanspreekt, dan gaat hij van een ander standpunt uit dan een arts of een psychiater. Hij wijst op wat achter het natuurlijk constateerbare schuilgaat. Hij erkent doorheen de lichamelijke en psychische kwelling of doorheen de wildheid der natuur-elementen Gods afwezigheid. Daarvan maakt het boze gebruik om zijn greep te versterken.

Lezen we *Lucas 13:11/16*: "En zie, er was daar een vrouw die achttien jaar lang een geest had die haar verlamd maakte; ze was helemaal voorovergebogen en was niet meer in staat zich op te richten. Toen Jezus haar zag, riep Hij haar en zei tot haar: "Vrouw, zie, je bent verlost van je gebrek"; toen legde Hij haar de handen op haar. En op dat moment kwam ze rechtop en verheerlijkte ze God. Maar de heerser van de synagoge was verontwaardigd over het feit dat Jezus haar op de sabbat genas, en zei tot de menigte: "Er zijn zes dagen waarop we moeten werken; en mensen kunnen genezen, maar niet op de sabbat! Maar de Heer antwoordde hem: "Huichelaars, maakt een ieder van jullie op de sabbat zijn os of ezel niet los van de kribbe om hem tot drinken te brengen? En deze dochter van

Abraham, die achttien jaar geleden door Satan geboeid werd, mag op de sabbat niet van deze boeien worden bevrijd!"

Een genezing op dat hoge niveau van werkelijkheid houdt dan in dat die greep van het kwade ongedaan gemaakt wordt. Een goed uitgevoerd exorcisme is dus heel wat meer dan een biologische of psychische genezing en reikt tot in onze diepste ziel, of anders gezegd, tot in onze hoogste en meest fijnstoffelijke voertuigen. Wie in een exorcisme slechts een behandeling ziet die getuigt van een gebrek aan moderne medische kennis, doet aan de bedoeling van de schrift en aan die hogere werkelijkheid te kort. Overigens kunnen beide geneeswijzen perfect samengaan. Men kan zich medisch en psychisch laten behandelen, maar niets belet om in gebed krachtige energieën te vragen om die genezing te bestendigen. Wie enkel beroep doet op het gebed en de medische wetmatigheden verwaarloost, begaat een gelijkaardige fout als hij of zij die de genezing als een uitsluitend biologische of psychische aangelegenheid ziet en hierbij alle hogere energieën negeert. God werkt ook doorheen de natuurlijke middelen.

Verwijzen we m.b.t. de fijnstoffelijke zijde van een ziekte nog naar E. Haich, (8.7.4.) die zegt dat de ingewijden der Veda-filosofie beweren dat bacteriën cellen zijn van het onzichtbare lichaam van een demonische geest. Ook Wirth bevestigt dat "de ouden" de ziekte zagen als het binnendringen van een vijandig wezen. En Huc en Gabet vermelden eveneens dat de Tataren, net als de Tibetanen, de ziekte toeschrijven aan de invloed van boze geesten.

Ofschoon het uitdrijven van demonen geen praktijk is voor iedereen, kan men het toch zien als een versterkte vorm van gebed en een grotere krachtmeting met het kwaad. Wie zich als 'duivelbezweerder' aan een exorcisme waagt zal over uitzonderlijk veel fijnstoffelijke levenskracht moeten beschikken, want ook hier geldt dat de sterkste het gevecht wint.

Lezen we *Handelingen 19, 13-16*. Enkele rondtrekkende Joodse duivelbezweerders beproefden om de naam van jezus aan te roepen over hen, die door boze geesten waren bezeten. Ze zeiden: Ik bezweer u bij Jezus, die Paulus preekt. Het waren de zeven zonen van de Joodse opperpriester Skevas, die dit deden. Maar de boze geest antwoordde hun: Jezus ken ik (opm.: naar zijn levenskracht) en Paulus ken ik ook, (opm.: naar zijn levenskracht) maar wie ben jij? En de man met de boze geest sprong op hen, overmeesterde en mishandelde hen, zodat zij naakt en gewond wegvluchtten (opm.: bij gebrek aan levenskracht: de boze geest bezat meer levenskracht

dan de zeven zonen, ook al hadden zij de naam van Jezus gebruikt. Zulk een kwade geest dringt in de ziel van diegene die hij bezeten maakt en versterkt diens levenskracht, maar dan in ongunstige zin, zodat de bezetene ook fysisch heel wat sterker kan uitvallen.

9.8.1. Formules, maar ook intuïtie

Een aantal bezweerders houdt zich aan het "Rituale Romanum" het voorgeschreven Romeinse ritueel om demonen uit te drijven. De eerste editie dateert van 1614 en bleef tot 1952 ongewijzigd. Andere exorcisten menen echter dat de formules die hierin beschreven staan, te star zijn. Zij menen dat heel wat boze wezens hierdoor de gelegenheid krijgen zich ertegen te harden en er bij wijze van spreken immuun voor worden. Ze dringen zo in het ritueel en maken er een onmachtige karikatuur van. We vonden iets gelijkaardigs bij het gebed. Ook daar is afwisseling vereist omdat wezens de magische gebedsformules voortdurend trachten te ontkrachten. Bezweerders die hiermee rekening houden zullen uiteraard een niet aflatend beroep doen op de Triniteit en de gebedsformules volgens hun intuïtie, volgens hun ingevingen en volgens de beelden die zich aan hen opdringen, aanpassen aan de specifieke omstandigheden van elke bezwering afzonderlijk. Ook bij het uitzeggen van gebeden gebeurde iets analoogs. De gebeden hebben enerzijds een vaste Trinitaire structuur, maar laten anderzijds ruimte voor een eigen formulering, aangepast aan de specifieke en individuele noden.

Een aantal 'bezetenheden' wordt veroorzaakt door overledenen die zich hun nieuwe situatie nog niet realiseren en zich vastklampen aan mensen die ze tijdens hun leven gekend hebben (3.2.4.g.). Zulke overledenen zijn veeleer in paniek zodat een hardhandige en aanvalsgezinde bezwering zoals het exorcisme van de kerk voorschrijft, hier eigenlijk misplaatst is. Bezweerders bereiken meer wanneer zij het overleden slachtoffer kunnen bewust maken van zijn feitelijke toestand. Wanneer deze zich realiseert dat hij overleden, maar nog aan de aarde gebonden is en zijn weg naar de andere wereld moet gaan, kan de greep op de nog levende verwant een einde nemen.

Pastoor T'Jampens zei hierover het volgende. "Het Rituale Romanum heb ik uitgeprobeerd, met in het achterhoofd de vraag waarom er met de regelmaat van een klok mislukkingen zijn en wat die mislukkingen verklaart. Sedert de 18de eeuw, de eeuw van de verlichting, heeft de kerk het geloof in het exorcisme sterk afgezwakt. Waardoor het heel wat van zijn kracht verloor.

Zo is er in de zomer van 19676 in het zuiden van Duitsland een vrouw bij een exorcisme uitgevoerd door twee jezuïeten, overleden. In Engeland bezweert een anglicaans priester iemand, en deze priester vermoordt daarna zijn vrouw.

Het Rituale Romanum gelijkt op een onveranderlijk tekstboek. Boze wezens kennen het uit het hoofd en weten wat ze moeten doen om de werking ervan teniet te doen. Satan voegt bij wijze van spreken eigen kaarten toe aan het systeem waardoor hij de spelregels kan beheersen. Dat maakt het voor exorcisten moeilijk om er mee te werken. Wat voor een Goddelijke leiding moet doorgaan is nu eens rechtlijnig, maar gelijkt dan weer op een kaartspel dat door demonische of satanische geesten gestoord wordt. Er is bij het werken met het Rituale Romanum 'feeling' nodig. Wellicht kan men het terzijde leggen en beter op de eigen intuïtie voortgaan.

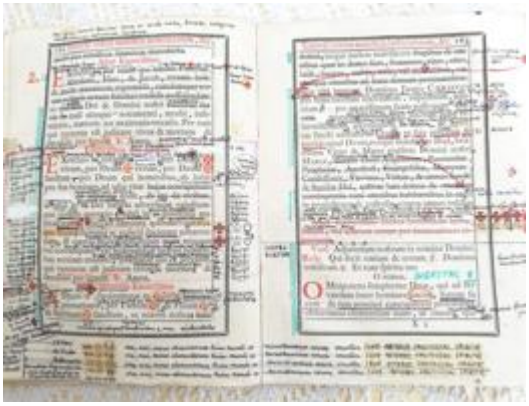

Een foto van een pagina uit zijn ritale romanum.

Het Rituale Romanum van Pastoor T'Jampens werd op verschillende plaatsen aangepast en van aantekeningen voorzien. Wellicht zou een team van specialisten baat hebben bij een nauwgezet onderzoek van zijn exemplaar. Het lijkt ons niet slecht zijn exemplaar te digitaliseren, zoadat iedereen die dit wil inkijken, het kan raadplegen.

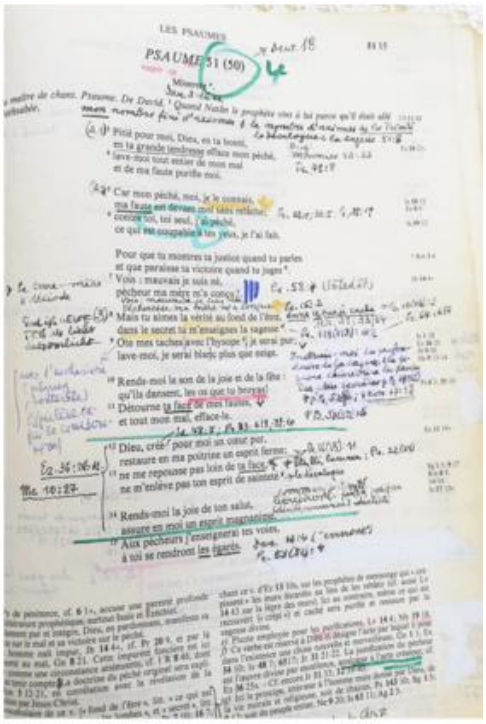

Twee pagina's uit zijn Bijbel

Hetzelfde kan gezegd worden van zijn Bijbel die eveneens vele aantekeningen en verwijzingen bevat. Ook hier zou een grondig onderzoek door Bijbelspecialisten verrijkend kunnen zijn. Het hier getoonde exemplaar is een '*Bible de Jérusalem*' , Les Editions du cerf, 1978. Ook dit kan gedigitaliseerd worden, zoadat iedereen het kan raadplegen.

9.8.2. Volslagen wanhoop, volslagen wantrouwen

In 1974 bevatte het weekblad *De post*[293] een tekst over duivelbezweringen, en dit naar aanleiding van het toenmalige succes van de film "The exorcist". Die tekst laat eveneens enkele duivelbezweerders aan het woord, waaronder Pastoor T'Jampens. Hijzelf vertelde over de grote moeilijkheden waarmee hij geconfronteerd werd. Hij schrijft wat volgt.

"Ik heb persoonlijke ervaringen opgedaan met demonie. Meestal in de vorm van psychische toestanden. Ik werd ondergedompeld in volslagen wanhoop, in volslagen wanhoop tegenover medemensen, in volslagen pessimisme, in volslagen wantrouwen tegenover God en zijn heiligen. Die buien staken onverwachts op en waren even plotseling weer verdwenen. Het was zelfs zo, dat ik erna lachend en fluitend vaststelde: "Zo, dat ben ik weer

[293] De post, nr. 1334, 29 09 1974, 7.

kwijt". Ik voelde steeds zo intens dat dit de greep was van een andere boze en misleidende geest. En ik wist en voelde dat een mens die verleiding niet met zijn gewone psychische weerstand meester kan worden. Ik voelde het, het schoot door me heen: die toestand is niet vanuit mij. Ik kon gewoon uit psychische machteloosheid niet reageren. Ik voelde me gegrepen. Als die greep nu de overhand haalt, dan spreek je van bezetenheid. Daarom vind ik ook de gebondenheid zo belangrijk, die vaak veel onduidelijker en minder zichtbaar is, want bezetenheid is een acuut en herkenbaar geval. Ik ben er heilig van overtuigd, juist ook door mijn persoonlijke ervaringen, dat alleen Jezus Christus in staat is om dat euvel te overwinnen.

Voor ik aan een exorcisme begin, raadpleeg ik die inwendige stem. Zoals *Johannes 1;9* zegt: "Ieder mens, die in de wereld komt, wordt door het woord verlicht". Ieder mens heeft dit vermogen. Ik heb het bewust getrokken naar een paranormale praktijk. Door die stem ben ik een rabiate vijand geworden van de duivel. Ik weet dat Satan vijand nummer één is van de mensheid. Maar die mensheid geeft zich daar geen rekenschap van, want ze wordt stelselmatig misleid door een ideologische vorm van moderne wetenschap, die het bestaan van de duivel (en trouwens ook van God) weglacht onder spot en hoon. Zo ook ontkent een niet-dynamistische vorm van modern christendom wat het door de eeuwen heen zelf heeft gesteld: wij worden bedreigd door geesten die wij als eenvoudige schepsels niet meester kunnen. Tenzij wij een beroep doen op een Hogere Macht, op Jezus.

Dat is ook juist één van de hoofddoelen van de menswording van Christus. Zijn verschijnen op dat welbepaalde ogenblik in de geschiedenis was niet toevallig. De antieke wereld was toen vooral Grieks-intellectueel gevormd en verlustigde zich tegelijk in magie en mystiek zoals nooit tevoren. Volgens mij zal het christendom in alle tijden juist dan verhevigd oprukken wanneer magie en mystiek gekoppeld worden aan een ijdele en hooghartige intellectualiteit. Zo zijn wij ook nu in een tijd, die parallel loopt met die late fase van de oudheid. Wij leven nu weer in een tijd als die van de eerste christenen." Tot zover deze getuigenis.

9.8.3. De film: The Entity

Baseren we ons op J. Degas, *L'emprise*[294]. Begin 1983, kwam in de Franse filmzalen, na een onmetelijk succes in de USA, de film 'The Entity' uit, die enigszins aan de film 'The exorcist' herinnert. Het hoofdgebeuren van de The Entity: een meisje, vertolkt door Barbara Hershey, die met haar rol bekroond

[294] Degas J., L'emprise, in Nostra 563 (27.3.83, 12.

werd, wordt én gekweld ('gepest') én verkracht door een onzichtbaar wezen ('the entity').

De film is het werk van Franck de Felitta. Deze ontmoette in 1977 in Californië het meisje Carla Moran. Zij werd sinds jaren, werkelijk door een 'entiteit' mantisch bezocht. En dat op die agressieve erotische wijze. De Felitta was er, als rationeel en verlicht man van overtuigd dat 'dergelijke nonsens' niet bestond. De zogenaamde religieuze of paranormale verklaringen waren voor hem gewoon 'illusies'. Doch geleidelijk veranderde de Felitta van mening. Hij leerde Howard Long, een Amerikaans specialist ter zake kennen.

Met andere vorsers van de universiteit van Californië is hij getuige van de uitingen van zo een entiteit. Zo stellen zij een veelkleurig licht vast in de aura van Carla. In het laboratorium zelf ziet men een griezelige schim die zich daar vormt en zich op de jonge vrouw werpt. De aanwezigen verfilmen het gebeuren. Deze toont zowel de veelkleurige lichtfenomenen als de schim. Het geneeskundig verslag is formeel: Carla is lichamelijk gekweld. Ze heeft nagelkrassen op de borst, een gekwetste schouder, en kwetsuren tussen de dijen. Carla is eveneens verkracht. In andere omstandigheden, en na identieke taferelen, is Carla driemaal zwanger. Volgens deze feiten is er blijkbaar heel wat meer aan de hand dan slechts een freudiaanse 'seksuele neurose'. Grondige ervaring leert dat dergelijke 'sexy pesterijen' zich in onze pornografisch-permissieve cultuur veel meer voordoen dan 'deftige mensen' vermoeden. En om zo 'n erotische indringing magisch meester te worden, moet men volgens kenners over veel meer beschikken dan de traditioneel gekende bezweringen.

Volgens C. Rager, *Dictionnaire*[295] is een succube - letterlijk een 'onderligster' - een vrouwelijke demon die 's nachts geslachtsgemeenschap bedrijft met een man. Middeleeuwse teksten getuigen: edellieden bijvoorbeeld zagen bij gesloten deuren en vensters zeer mooie vrouwen met seksuele bedoelingen in hun kamer komen. Volgens hetzelfde woordenboek is een incube, letterlijk een 'bovenligger' een demon die 's nachts geslachtsgemeenschap pleegt met vrouwen. In middeleeuwse teksten duidt men zo een wezen aan met een veelheid van termen: dusius, faunus, ficarius, homo silvestris, larva, pilosus, satyrus, silenus, sylvanus. Dit zijn Latijnse termen die een aspect benadrukken. Zo onder meer seksbehoeftig (ficarius, satyrus), natuurgeest (faunus) of woudbewoner (homo silvestris, sylvanus).

[295] Rager C., Dictionnaire des fées et du peuple invisible dans l'occident païen, Turnhout, 2003, 883s.

9.8.3.a. Asmodeüs, de slechtste onder de demonen

Dat ook demonen erotisch actief kunnen zijn, getuigt de Bijbel in het boek *Tobit 3:8.* Sara huwde zeven keer en iedere keer werd haar man in de bruidskamer door Asmodeüs, de 'slechtste onder de demonen', gedood op de avond dat de bruidegom Sara's kamer betrad. Aan haarzelf berokkent Asmodeüs geen kwaad omdat hij ze 'liefheeft', (opm.: hij wil ze 'bezitten') maar zodra een man ze erotisch benadert, doodt hij hem." De Bijbel verhaalt verder dat God zijn hoge engel Rafaël zendt om Sara hiervan te bevrijden en haar een geschikte man te geven.

9.8.3.b. De verlokkelijke dochters van de mensen

Lezen we *Genesis 6:1/4.* "Toen de mensen talrijk begonnen te worden op de aardbodem en dochters kregen, zagen de zonen van God (versta: hoge wezens) hoe verlokkelijk de dochters van de mensen waren en kozen zij zich uit die dochters ieder een vrouw. Maar Jahweh zei: "Mijn geest weze niet eindeloos verantwoordelijk voor de mens aangezien hij vlees is" (*Gen. 6:3*)" Versta: aangezien zijn levenskracht ontoereikend is. Deze tegenstelling 'geest / vlees' beheerst het Bijbelse denken tot de laatste bladzijden van het nieuwe testament.

We vervolgen: (*Gen. 6:4.*) "In die dagen, en ook daarna, leefden er reuzen op de aarde, de nefilim, doordat de zonen van God gemeenschap hadden gepleegd met de dochters van de mensen. Het zijn de helden van de oude tijd, die beruchte mensen".

Men ziet hier duidelijk dezelfde grondstructuur die Sara's leven bedierf. Maar met dit verschil dat die engelen - in Bijbels taalgebruik: onreine, van God vervreemde geesten of demonen - het bevruchtingsproces zo beïnvloeden dat de kinderen delen in de demonische natuur van de godszonen. De godszonen schoven tijdens de bevruchting een soort zielen-lichaam dat hun element vertegenwoordigde, in het kind.

Zoals de Bijbelse schrijver de situatie weergeeft, is het duidelijk dat de godszonen over buitengewone levenskracht beschikken en zo als beruchte helden overkwamen. Toch bleef hun ethiek ondermaats. Dit zedenverval lokte, door gebrek aan Gods bovennatuurlijke levenskracht, een Godsoordeel, een zondvloed uit. Weerom blijkt hoe het dynamisme hier een hoofdrol speelt. Asmodeüs is blijkbaar zo een godszoon.

Uit deze twee voorbeelden, de godszonen en Sara, blijkt overduidelijk dat Jahweh zulk een gedrag van zijn godszonen niet duldt. Ook *2 Petrus 2:4* keurt het af: “God heeft de engelen die gewetenloos handelen, niet gespaard doch in de diepste diepten van de onderwereld gesitueerd en ze aan de duisternis prijsgegeven waar Hij ze met het oog op het oordeel, opgeborgen heeft.”

9.8.3.c. Merlijn de tovenaar

De overlevering vertelt ons dat Merlijns’ moeder gemeenschap had met een ‘godszoon’, wat leidde tot Merlijns’ geboorte en wat ook zijn magische krachten kon verklaren.

C. Rager, *Dict. des fées et du peuple invisible dans l’ occident païen*[296] ziet in Merlijn de tovenaar een kind, geboren na geslachtsgemeenschap van een incubus met een vrouw. Rager geeft een lange uitleg waarvan wij hier een deel weergeven. Merlijns moeder, aldus de Bretoense roman, was zeer mooi maar wou niet huwen in de overtuiging dat, indien zij met een man in bed ligt, zij zal sterven. In een tekst die dateert uit 1215/ 1230, luidt het dat zij ten slot-te met een onbekende naar bed gaat nadat deze ze ervan overtuigd heeft dat zij van diens lijf zal genieten maar hem nooit zal zien. Zij worden de ouders van een kind dat onvoorspelbaar en verdorven is.

Satan hoopt er zijn dienaar van te maken doch mislukt. Merlijns’ moeder krijgt wroeging en in haar berouw verlost zij Merlijn van de demon. Toch, aldus steeds de tekst, houdt Merlijn iets over van de bestialiteit van de nachtelijke bezoeker. Zo is hij bij zijn geboorte zo behaard dat het zijn moeder beangstigt. Door zijn ‘goddelijke’ afkomst bezit Merlijn het vermogen alom aanwezig te zijn, van gedaante te kunnen veranderen en deelt hij in de paranormale kennis van zijn fijnstoffelijke vader, een incubus. Van God krijgt hij, van kindsbeen af, gaven als wijsheid en profetie. Met andere woorden: Merlijn blijft een tweesnedig wezen.

9.8.4. De film: The exorcist.

Deze film, één van de meest succesvolle horrorfilms van zijn tijd (1973) en genomineerd voor tien oscars, is gebaseerd op de gelijknamige roman, *De bezetene*[297], van P. Blatty, die zich op zijn beurt liet inspireren door een waar gebeurd verhaal. Vatten we de film kort samen.

De archeoloog Pater Merrin vindt op een dag een oud beeldje van een duivel en vreest zo met de demon een contact te hebben gelegd. Elders

[296] Rager C., Dictionnaire des fées et du peuple invisible dans l'occident païen, Turnhout, 2003, 489, 648.
[297] Blatty P., De bezetene, Amsterdam, Triton Pers, 1971.

begint Regan, de dochter van Chris, zich bijzonder vreemd te gedragen. Ze wordt meer en meer boosaardig en gebruikt de vulgairste scheldwoorden. Chris denkt dat haar dochter ziek is, maar medisch komt er niets aan het licht. Een psychiatrisch onderzoek brengt ook geen duidelijkheid. Omdat er zich ook een aantal beangstigende paranormale verschijnselen vertoont, begint Chris te geloven dat Regan bezeten is. Ook de stem van de dochter verandert grondig. Ten einde raad doet Chris een beroep op de priester-exorcist, Karras. Deze lijdt echter aan een depressie. Hij voelt zich enigszins schuldig aan de dood van zijn moeder omdat hij haar te lang alleen liet. Dan wordt Pater Merrin erbij gehaald. De twee priesters trachten nu de demon uit Regan, die in bed ligt, te drijven. Wanneer Karras, na een korte pauze, terug de kamer van Regan binnenkomt, vindt hij pater Merrin dood naast Regan. Merrin stierf aan een hartaanval. Karras kan zijn emoties niet beheersen, wil het meisje wurgen en daagt de demon uit om hem, Karras, bezeten te maken. De demon gaat hier maar al te graag op in. Karras bezint zich echter, en om te verhinderen dat hij een speelbal in de hand van het kwaad zou worden, pleegt hij zelfmoord door uit het raam te springen. Hierop wordt Regan weer een normaal kind.

9.8.4.a. Geen misleidend gepraat, wel gebeden

In de film 'The exorcist" wordt het bijvoorbeeld duidelijk dat de duivel doodsbang is voor pater Merrin. Deze stelde dat je voor zo'n werk niets doet met menswetenschappen, met artsen of met psychiaters. Wel met het woord van God, met bidden. Hij luistert dan ook niet naar alle praatjes die de demon doorheen het bezeten meisje Regan uitkraamt. De duivel is bang van hem. Karras echter is een modern theoloog die niet vertrouwd is met de dynamistische en occulte zijde van religie. Hij bekent zelfs dat hij zijn geloof verloren heeft. Van hem hoeft de duivel dan ook niets te vrezen, ja de demon spot met hem. De zwakke plekken van Karras zijn enerzijds zijn wankele geloof en anderzijds zijn schuldgevoel naar zijn overleden moeder toe. Zijn wankele geloof maakt dat hij heel wat minder aanspraak kan maken op Trinitaire energieën. In dit opzicht lijkt hij enigszins op de exorcisten in *Hand. 19:13.* (8.1.1.) waar Joodse bezweerders een bezetene wilden exorciseren met de formule: "Ik bezweer u bij de Jezus die Paulus preekt". De man in de greep van de boze geest overmeesterde hen allen. In de film kan de duivel eveneens aan Karras vragen: "wie zijt gij, dat gij mij beveelt hier weg te gaan?" Ook het schuldgevoel naar zijn moeder toe speelt hem parten. De demon neemt de gedaante en de stem van Karras' moeder aan, zodat de priester niet aan de verleiding kan weerstaan gehoor te geven aan 'haar' misleidende klacht. 'Satan' in het Hebreeuws betekent juist 'tegenstander' op het gebied van schuld en dus 'aanklager'. Hij praat de

mens die zich laat verleiden, schuldgevoelens aan.

Het lijkt erop dat satanische geesten de intellectuele mechanismen van de mensen beheersen, zonder dat die mensen het merken. De duivel neemt ze bij hun vooroordelen, bij hun on- en onderbewuste axiomatiek. En zo merk je waar hij aan het werk is: waar de leugen begint, in de brutale seks, in de gewelddadigheid. Elke spiraal van geweld, elk gewapend conflict in de wereld toont aan dat er demonische krachten aan het werk zijn, doch zeer subtiel. Ze ondergraven onze wereld op een duivelse manier. In de traditionele gevallen van bezetenheid, zoals de film ons toont, is de duivel eigenlijk naïef. Daar laat hij zich kennen. Hij is er het slachtoffer van zijn eigen gewelddadigheid en hij laat zich opjutten om zich van het lichaam en van de ziel van een mens meester te maken. In het dagdagelijkse leven is hij meestal heel wat meer geslepen aan het werk. Zijn grote overwinning is om ons te doen geloven dat hij niet bestaat. Dan kan hij onopgemerkt zijn gang gaan.

Zo is hij bijvoorbeeld aan het werk in de vele 'zinnetjes' die Ellis en Sagarin basisoordelen noemen (6.4.1.e.). In hun 'ABC-theorie' is A het gegeven en staat de letter B voor de reactie van iemand op dat gegeven, een reactie die uitgaat van de vooropstellingen die men koestert. C staat voor het uiteindelijke resultaat. Een gezonde B stelt dat met het gegeven A, bijvoorbeeld een ernstige tegenslag, geleidelijk wel verwerkt. Dit geeft als resultaat C dat men er gesterkt uitkomt. Een minder gezonde B laat negatieve zinnetjes uit de diepere ziel, uit het on- of onderbewuste, opduiken. Veel van die zinnetjes komen neer op: "al wat, praktisch onhaalbaar is". Dat wordt diep in de ziel ingehamerd, zodat men meent dat men "voor het ongeluk geboren is".

9.8.4.b. Een flyer in de filmzaal.

In 1974 kon men de film 'The exorcist' gaan bekijken in de filmzaal Calypso 1 in de Quellinstraat 1 te Antwerpen. Voor de film begon kregen de aanwezigen een korte toespraak van Pastoor T'Jampens. Hij zei dat hij ook een exorcist was en vertelde op een overtuigende wijze over zijn ervaringen. Het was muisstil in de volle zaal. Op elke stoel lag een Flyer met als titel: Achtergrondinformatie. We geven hieronder de integrale tekst ervan weer.

Achtergrondinformatie

Vanaf de tijd dat de mens in demonen gelooft, is hij er ook van overtuigd dat deze kwade geesten bezit van hem kunnen nemen. En vanaf de tijd dat

de mens voelde dat hij zijn lot kon beïnvloeden, creëerde hij allerlei uitbanningsriten om de bezetenen van de duivelse macht te bevrijden.

De kunst van het exorcisme (duiveluitbanning dus) gaat terug naar zeer vroege tijden en kwam in het christendom enorm tot bloei? Doordat heidense gebruiken de ceremonie deformeerde, werd de toepassing en de techniek in 1614 door de katholieke kerk aan banden gelegd in haar 'Rituale Romanum'. Sinds die tijd worden uitdrijvingen over het algemeen in stilte uitgeoefend en recente voorbeelden zijn nauwelijks aanwijsbaar.

Het misschien wel meest beschreven geval van exorcisme in het moderne America vond in 1949 plaats. Een 14-jarige jongen uit Mount Rainier, Maryland werd toen door een jezuïetenpriester van de duivel bevrijd. Op 20 augustus 1949 schreef redacteur Bill Brinkley in de Washington Post, dat het – in zijn d-soort – misschien wel een van de opmerkelijkste gebeurtenissen uit de recente religieuze historie was.

De bezetenheid van de jongen kenmerkte zich in eerste instantie door een reeks mysterieuze manifestaties – krabbelende en stommelende geluiden onder zijn bed, door de kamer glijdende meubelen, het vanzelf omvallen van een stoel waarop hij zat, het zweven van objecten rondom hem. Toen de vastgestelde gebeurtenissen samen gingen met rode uitspattingen op het lichaam van de jongen, consulteerden zijn ouders talloze medische en religieuze autoriteiten doch het was onmogelijk om een uitleg of geneeswijze voor de toenemende griezelige symptomen te vinden.

Na zijn aartsbisschop om toestemming gevraagd te hebben, werden door een priester 30 excorcistische ceremonieën binnen een periode van 2 maanden uitgevoerd. Tijdens deze religieuze ceremonieën vloekte de knaap hevig, terwijl hij vocht en schopte. Bij een aantal van deze gewelddadige aanvallen riep hij Latijnse zinnen; een taal die hij niet machtig was. Na de bestudering van een gelijksoortig geval dat 75 jaar eerder in Wisconsin plaats vond, dwong de priester de jongen – tijdens de uitdrijving – tot het dragen van een ketting religieuze medaillons en het in de hand houden van een kruisbeeld. De knaap reageerde nu gewelddadiger dan ooit en er waren vijf broeders om de bovenmenselijke krachten van de jongen de baas te blijven. Na een hevige spastische aanval kondigde de demon zich via de lippen aan en verdween even later.

Diezelfde jongen is nu een gelukkig getrouwde man van 39 die er op geen enkele manier naar uitziet ooit drie maanden lang door demonische machten

bezeten te zijn geweest, en die in feite zijn lichaam beheersten. Het rapport van de priester, dat thans nog in de officiële Roomse katholieke archieven te vinden is, laat geen twijfel aan deze duivelse bezetenheid over. De moderne wetenschap heeft echter een hele rij van mogelijke oorzaken en oplossingen voor het lijden van deze knaap.

Reeds in 1583 gaf de kerk toe dat de meeste gevallen van bezetenheid mogelijk een psychiatrische uitleg konden hebben, en het 'Rituale Romanum' waarschuwt dan ook tegen het verkeerd interpreteren van psychotische en neurotische symptomen. Hoewel er veel wordt gegist, heeft de wetenschap nog steeds geen plausibele uitleg voor het bezetenheidsgeval in Maryland weten te geven.

Terwijl hij nog aan de Georgetown Universiteit studeerde, las William Peter Blatty over dit ongewone geval en werd gefascineerd door de duivelse gebeurtenissen.. Twintig jaar later gebruikte hij het geval -49 als basis voor zijn boek 'The exorcist', waarvan in korte tijd meer dan 6 miljoen exemplaren in 18 talen werden verkocht. Onder de regie van William Friedkin is 'The exorcist' nu als film te zien.

Attentie: De film 'The exorcist' wekt overal bij velen hevige reacties op. We zijn getuige van een geval van bezetenheid: duistere machten hebben van het 13-harige meisje bezit genomen. In deze film zijn allerlei verschijnselen, zoals hoogst zelden in werkelijke bezetenheidsgevallen voorkomen, in het meisje Regan geconcentreerd. Meestal zijn de symptomen minder sensationeel. De enige oplossing is dat de demoniche indringers de deur uit worden gezet. In andere landenbleken vele filmbezoekers hulp en raad nodig te hebben. Zou dat bij u ook het geval zijn, dan kunt u bijvoorbeeld bellen

Pastoor A.T'Jampens,
9761 Ouwegem tel. 091/[redacted]
Pater J. Biesbrouck
8790 Waregem tel. 056/ [redacted]

Zij zijn graag bereid om u te hulp te komen
Calypso, Quellinstraat 1 Antwerpen

Tot zover wat deze flyer ons meedeelt. Ofschoon er slechts een halve eeuw is over heen gegaan, toch is onze mentaliteit grondig veranderd. We zien het niet meer zo vlug gebeuren dat er bij een publieke voorstelling van een

griezelfilm een voordracht gegeven wordt die de ernst en de achtergrond ervan belicht. En die ons hulp aanbiedt zo we er een nood aan hebben.

Jaren later zijn we de film opnieuw in Antwerpen gaan bekijken. Er lagen ook geen Flyers meer. Het publiek was heel wat jonger. Alle ernst voor het thema was verdwenen. Bij herhaling bulderde de zaal het uit van het lachen. Men hield het bij een fictief en ontspannend verhaal. Misschien was dit wel te verwachten. Toen we dit aan Pastoor T'Jampens in augustus 2002 eerder toevallig vertelden, zuchtte hij en zei: "We leven in een tijd dat het geloof in een grote crisis is. Het christelijk onderwijs is allang niet meer wat het geweest is. Wat schiet er nog van christendom over, nauwelijks nog iets hé. De mensen hebben de indruk dat O.L. Heer er niet is. Dat kan toch ook niet. Cultuurhistorisch is het christendom toch een massief feit. Men kan de geschiedenis van Europa en van het westen toch niet denken zonder dat? "

9.9. De thema's van het negende axioma samengevat.

In de inleiding stelden we dat we aandacht wilden hebben, niet voor de losse feiten, maar zowel voor de hele verzameling als voor het geheel, voor de veralgemening en de veralgeheling van de gegevens die ons een beter beeld geven van wat religie eigenlijk is. We illustreerden dit met tal van steekproeven. De lezer zal zich, juist door die veralgemening en veralgeheling, een beter beeld zou kunnen vormen van religie. Maar ook dat hij of zij zich gaandeweg bewust wordt van het enorme belang, ja van de noodzaak die religieuze mensen aan religie hechten: religie werkt. Van de H. Drie-eenheid gaat een immense fijnstoffelijke kracht uit. Via een aantal axioma's hebben we dat willen verduidelijken. Men kan de eerste acht zien als een aanloop naar het negende en het tiende. Zonder die aanloop, zonder dat kader zou hun belang ons wellicht ontgaan. De gelovige is er van overtuigd dat Jezus een mystieke kerk wil. Voor hem is helderwaarneming een feit. Hij heeft niet allen weet van een natuur, maar evenzeer van een buitennatuur en een bovennatuur. Hij is zich bewust van een profane, maar ook van een sacrale evolutie en ontdekt dynamische krachten, zowel in heidense als in Bijbelse religie. Hij weet dat het kwaad in de wereld aanwezig is, maar is zich evenzeer bewust van het heilige dat zich toont voor wie er oog voor heeft.

Met dat alles als fundament, als stevig en noodzakelijk voetstuk, hebben we dit negende axioma kunnen aanvangen. Het begon met een ontdekking; het bewuste boek van Pierre Mariel, waarin we jaren na de dood van Pastoor T'Jampens een eerste mediaal geschreven teksten ontdekten. Hoe moeten we dat begrijpen? Wat is heiligheid gezien vanuit het helder waarnemende standpunt? Wie kan dat dan 'zien'? Dat zijn slechts mensen die aan zeer

bijzonere voorwaarden voldoen, zo lezen we in een cursus hiëro-analyse die dateert van 1984.

Maar dan drong zich die grote vraag op: hoe weet hij dat allemaal? Wie is hij dan? Het was duidelijk dat hij een bijzonder mens was. Maar hoe bijzonder? Daar hadden we geen vermoeden van. En dan ontdekten we die tweede mediaal geschreven tekst. Daarin lazen we dat hij blijkbaar zijn erfzonde, zijn karma in vele levens al helemaal had afgewerkt. En toch incarneerde hij opnieuw… dus onbevlekt ontvangen, zoals de tweede mediale tekst het stelt. Maar als dat waar is, dan moeten we toch heel wat aanwijzingen vinden van zijn wondere werken? En die zoektocht was als een bron van opborrelend helder water.

Heel wat uit zijn cursussen, de gesprekken die we met hem hadden, de opnames, de vele brieven, de diverse exorcismen waar we weet van hadden en de wonderwerken die we te weten gekomen waren, dat alles kwam ons voor de geest. En dat hebben we in dit negende hoofdstuk neergeschreven. De waarde van zijn leven kan moeilijk overschat worden. Maar heeft die wereld hem wel tenvolle willen kennen? Dit verrijkte beeld van een dynamische religie zal op zijn beurt tot het tiende en laatste axioma leiden: de religie wordt meer individueel, meer verinnerlijkt en beklemtoont bovendien de vergevingsgezindheid van God de Vader.

10. Religie: individueel, verinnerlijkt, en vergevingsgezind

10.1. Het boek Genesis.

Reeds in het eerste boek van de Bijbel, het boek *Genesis*, sluit God een verbond met de mens. In *Genesis 6:3* zegt hij: “Dat mijn Geest niet onbeperkt verantwoordelijk blijft voor de mens als hij slechts ‘vlees’ is”. Dit is, als hij geen geest, geen hogere levenskracht bezit. Dan wordt zijn leven niet gedragen door de mystieke factor, door een bovennatuurlijk leven. De hele Bijbel door vinden we de tegenstelling ‘geest-vlees’. Indien de mens zich gewetenloos gedraagt, dan acht God zich voor die mens niet langer verantwoordelijk. In zijn positieve herschrijving zou deze genesistekst kunnen luiden: indien de mens niet uitsluitend vlees is, maar ook over geest beschikt, en dus naar gewetensvolheid streeft, dan deelt hij in Gods hoge levenskracht. Voor zo iemand voelt God zich dan ook verantwoordelijk.

10.2. God sluit een verbond met de mens.

God sloot reeds vanaf de vroegste geschiedenis een verbond met de mens. Anders dan in de heidense religies beloofde hij zijn levenskracht te geven, maar hij verwachtte van de mens dat hij gewetensvol leeft.

De geschiedenis van Noë en de zondvloed, de ondergang van de steden Sodom en Gommora leerden ons dat zulks niet steeds het geval was. Zelfs niet toen Mozes de ballingschap van de Israëlieten beëindigde en met hen jarenlang door de woestijn trok, op weg naar het beloofde land, dienden de Israëlieten heidense goden. We vernamen dat Mozes op de Sinaïberg de toen geboden van God ontving. Het volk beloofde andermaal ernaar te leven. Dit verbond kreeg de naam 'het oude verbond'. God beloofde zijn volk te beschermen, maar God verlangde dat het zijn geboden naleefde. Mozes is hier een tussenpersoon tussen God en het volk.

Geven we van de decaloog de volkse formulering zoals de ouderen onder ons ze nog kennen vanuit hun jeugdjaren. "1. Bovenal bemin de Drie-ene Godheid. 2. Zweer niet ijdel vloek noch spot. 3. Heilig steeds de liturgie des Heren. 4. Ouders, kinderen zult gij eren. 5. Dood niet. Geef geen ergernis. 6. Doe nooit wat onkuisheid is. 7. Vlucht het stelen en bedriegen. 8. Ook de achterklap en 't liegen. 9. Wees steeds kuis in uw gemoed. 10. En begeer nooit iemands goed".

We schreven reeds eerder[298] dat de Baluba, ofschoon ze de Bijbelse God niet kenden, toch een gelijkaardige gedragscode hadden. Wat de Bijbel expliciet verwoordt, is een eigen aan alle volkeren. Hun verwoording mag dan verschillen, de inhoud ervan komt op hetzelfde neer. Ook binnen de Bijbel zijn er twee versies: *Exod. 20:1/17* en *Deut. 5:6/21*. Wat bevestigt dat de inhoud telt, niet de variëteit der verwoording.

10.2.1.Het oude verbond wordt verbroken.

De vele volkeren hielden zich echter niet aan Gods geboden, waarop God heel wat profeten, naar de Israëlieten zond om hen te berispen. Velen van hen werden vervolgd en gedood juist omdat ze voor de waarheid opkwamen. Het oude verbond, het 'oude testament' tussen God en zijn volk hield geen stand. In de 8ste eeuw voor Christus klinkt de stem van de profeet Jesaja. Als ziener kijkt hij in de verre toekomst van de aarde. Voor zijn geestesoog merkt hij dat Jahweh de aarde verwoest, zij werd ontheiligd omdat zijn bewoners de decaloog hebben overtreden. Daarom ondergaan haar bewoners de sanctie. Jesaja zegt dat slechts weinigen hieraan zullen ontsnappen."

[298] Van Caenghem R., Om het godsbegrip der Baluba, Institut royal colonial Belge1956, 76.

In *Psalm 50 (49):16* richt God zich tot de gewetenloze mens: “Waartoe zeg je mijn geboden op”? Waartoe heb je mijn verbond in de mond’? Jij die de gedragsregel geringschat en mijn woorden van jou afschudt -- Indien je een dief (7;10) ontmoet, dan doe je met hem mee. Je voelt je thuis bij echtbrekers (6;9). Jouw tong stel jij in dienst van het kwaad en je taal beraamt bedrog (8). Je zet je neer: je beschuldigt je broer; je klaagt de zoon van je moeder aan (4;8). Ziedaar wat jij doet en Ik zou zwijgen’? Beeld jij jezelf in dat ik als jij ben? Ik klaag je aan.” Tot zover deze psalm. We gaven hierboven telkens het nummer van het gebod uit de decaloog aan, dat werd overtreden.

10.2.2. Het nieuwe en eeuwige verbond

Volgens de profeet Jesaja volgt op het oude verbond, een eeuwig en algemeen verbond dat niet alleen Israël, maar alle volkeren en alle bewoners van de aarde omvat. Dit verbond overstijgt de Bijbelse religie en geldt voor de hele mensheid.

In *Jesaja 24:5* had de profeet het over de aarde en haar bewoners. En in *Jesaja 34:1* lezen we: “Kom, volken, luister, naties, hoor toe. Luister, aarde met al wat op u leeft, wereld met al uw bewoners”. Beide teksten zijn de aanhef van wat Bijbelkenners “de grote en de kleine Apocalyps” heten. Het gaat niet enkel over het volk van Israël, maar betreft alle volkeren, alle “bewoners der aarde”, en “de wereld met al uw bewoners”. Vandaar het omvattende belang van deze twee basisteksten.

We benadrukten reeds eerder dat wie een gewetensvol leeft, wie intitief het verschil aanvoelt tussen wat goed en kwaad is, reeds in vriendschap met de Bijbelse God leeft, ook al kent hij die niet. Etnologen bevestigen dat bijna alle culturen, ook zonder contact met het christendom, gelijkaardige ethische regels kennen, zoals respect voor het leven.

De Bijbel, *Rom 2, 14*, verwoordt deze brede zienswijze zo: “Wanneer heidenen, die de wet van God niet hebben, uit zichzelf doen wat die wet verlangt, dan zijn zij zichzelf tot wet.” Niet alles Jesaja, maar ook de profeten Jeremia en Ezechiël kondigen een nieuw verbond aan, gekenmerkt door een direct en innerlijk contact met God, en dit zonder de traditionele middelaars. *Hand. 10:34,* vermeldt dat Petrus op bezoek was bij een zekere Cornelius. Deze was nog geen christen, en was ook nog niet gedoopt. Toch daalde de H. Geest over hem neer. *Hand. 10: 47* vermeldt hierover: “Ik stel vast dat in waarheid God geen aanzien des persoons kent maar dat in ieder

volk degene die hem eerbiedigt en daarbij eveneens gewetensvol leeft, hem welgevallig is".

Dit maakt, begrijpelijk dat een *Joël 3:1/3* voorspelt: "Daarna zal ik, Jahweh, mijn levenskracht uitgieten over alle vlees. Uw zonen en dochters zullen als zienden optreden. Uw ouderen zullen dromen (*Job 33:14/18*) beleven en uw jongeren gezichten. Zelfs over slaven èn slavinnen - in die dagen (*opm.:* in de eindtijd) - zal ik mijn geest uitgieten". M.a.w.: het eeuwig verbond overschrijdt de enge grenzen van het joods-christelijke verbond.

Dit nieuwe verbond werd door Jezus bekrachtigd tijdens het laatste avondmaal, toen hij zei: "Dit is de kelk van mijn bloed, van het nieuwe- en altijddurende verbond, dat voor u en velen wordt vergoten tot vergeving van de zonden."

Lezen we *1 Kor. 11 : 23vv.* -- "De Heer Jezus, de nacht dat hij werd overgeleverd, nam brood en na dank gezegd te hebben brak het en zei: "Dit is mijn lichaam dat er voor velen is. Doet dit ter gedachtenis aan mij". Evenzo na de maaltijd nam hij de beker zeggend : "deze beker is het nieuwe verbond in mijn bloed. Telkens wanneer gij eruit zult drinken, doet het ter gedachtenis aan mij".

1 Kor 11:27/30 waarschuwt ons echter voor het onwaardig eten van het brood en drinken van de kelk, want "Want wie eet en drinkt, eet en drinkt zich een oordeel indien hij de eucharistie niet naar waarde schat" (7.4.5.). Na het hoofdstuk over het vampirisme (7.4.) verstaan wij nu duidelijker Jezus' taal. Wie het de levenskracht van het vlees eet en van het bloed drinkt, deelt in zijn levenskracht en vindt pas een echt eeuwig leven, zonder op- en neergang. Men kan zich b.v. dagelijks in gedachte met Jezus verenigen en uitkijken naar de eucharistieviering of zich vereenzelvig mij met Jezus op het laatste avondmaal.

10.3. Religie: individueel, verinnerlijkt, en vergevingsgezind.

In het eeuwige verbond verschuift religie naar het individuele en innerlijke niveau. De rol van traditionele middelaars en hiërarchische structuren wordt minder belangrijk, omdat elke mens van goede wil rechtstreeks contact kan hebben met God. Daarbij valt vooral Gods belofte op om de zonden te vergeven. In *Numeri. 12:7/8* lezen we "Met Mozes spreek Ik, God, van aangezicht tot aangezicht". Blijkbaar zijn er graden in de vriendschap en de medewerking met God. Vandaar ook de verzuchting van Mozes in *Num. 11:29.* "Ach! Kon het hele volk van Jahweh maar profeet zijn

doordat Hij aan hun Zijn Geest geeft". Dan was het woord van Jahweh inderdaad voor iedereen direct toegankelijk. Zo krijgt religie drie nieuwe kenmerken: individueel, verinnerlijkt en bijzonder vergevingsgezind. In de inleiding van deze tekst stelden we dat in onze tijd religie meer persoonlijk en verinnerlijkt wordt, en een grotere aandacht heeft voor dat mystieke element. We zien nu dat zulks eigenlijk niet nieuw, maar al zeer oud is.

10.4. Vrijheid, en oordeel: Wat je zaait, zul je oogsten

De Bijbel gaat er van uit dat er leven is na de dood. Maar niet om het even hoe. God heeft de mens bij de schepping wilsvrijheid gegeven. Deze vrijheid is echter niet vrijblijvend. Ze gaat samen met een vaste wetmatigheid: wat je zaait, zul je oogsten (*Gal. 6:7*). Wie leeft zonder Gods geest, oogst uiteindelijk verderf. Wie leeft vanuit Gods geest, oogst leven. God laat de mens autonoom handelen, maar de mens draait ook op voor de gevolgen van zijn keuzes. De decaloog blijft een richtlijn tot heil, maar dwingt de mens niet. De mens kan kiezen, ook voor het kwade. Het iis niet God die het kwaad veroorzaakt of de mens aanzet tot gewetenloos handelen. Vrijheid en oordeel horen onlosmakelijk bij elkaar. God vergeeft aan wie met hem in vriendschap leeft, maar niet zonder hesrtel van begane fouten.

In de mate dat de mens echter gewetenloos wil zijn, blijft de tekst uit *Genesis 6.3*. gelden. God onthoud zijn reddende levenskracht aan zo iemand. Die mens blijft onbeschermd achter. Dan krijgt het boze geleidelijk meer en meer de gelegenheid om die mens in zijn greep te brengen.

"Er schieten maar weinig mensen over", zo zegt Isaias. Zo was het in de dagen van Noë, van Sodom en Gomorra en van Mozes. De tweeledigheid 'de overgrote meerderheid die God niet kent en zich aan de mensen niet stoort, tegenover de kleine rest die wel in vriendschap met God wil leven en met de medemens rekening houdt, keert telkens weer in de Bijbel.

In Lukas 18: 1,8 lezen we hoe Jezus ons met een parabel de noodzaak van het gebed, ja het volhardend gebed, illustreert. Er was in een stad een rechter die God niet kende en zich aan de mensen niet stoorde. In deze stad was er ook een weduwe. Ze zocht hem op en zei: "Bezorg mij gerechtigheid tegenover mijn tegenstanders". De rechter weigerde lange tijd. Dan zei hij bij zichzelf: "Ofschoon ik God niet ken en me aan mijn medemens niet stoor, toch blijft deze weduwe me last bezorgen. Ik zal haar recht geven opdat zij mij niet langer lastig valt". Zo spreekt de Heer: "Als zelfs deze cynische rechter de weduwe recht verschaft, hoeveel te meer zal God dan recht laten geschieden aan hen die Hem de hele dag aanroepen? Ik zeg u dat Hij hen

onmiddellijk recht zal verschaffen. Maar zal de Mensenzoon, wanneer Hij terugkomt, op aarde nog geloof vinden?"

Hoe gestreng ook, God, doet zich niet enkel gelden als veroordeler van het kwaad maar als opvoedende inschikkelijkheid voor diegene die het kwaad sticht. *In Wijsh. 11:15 / 12:22* lezen we: "Gij sluit de ogen voor de gewetenloosheden der mensen opdat zij tot inkeer komen". Dit geldtzowel voor de heidenen als voor Bijbels gelovigen.

Joh. 5:29 : "Het uur komt waarop allen die in de graven zijn, de stem van de mensenzoon, Jezus, zullen horen en zullen verrijzen. De gewetensvollen gedurende hun leven met als resultaat een verrijzenis die leven (opm.: uit Gods geest) is; de gewetenlozen gedurende hun leven met als resultaat een verrijzenis die oordeel (opm.: veroordeling om reden van vlees) is".

10.5. De opdracht van Jezus en de tegenspraak

Herinneren we aan *Lucas 2: 22*. "Jezus wordt als kind door Maria en Jozef naar de tempel gebracht voor zijn opdracht, zoals alle kinderen. Simeon wordt onder Gods' leiding naar de tempel gebracht, ziet het kind, neemt het in zijn armen en door God geïnspireerd zegt hij : Zie, dit kind is bestemd tot val en opstanding van velen en tot een teken van tegenspraak" (7.5.1.).

Wie met Jezus en zijn immense Godgegeven levenskracht geconfronteerd wordt, staat voor een keuze. Deze keuze is niet steeds bewust maar wordt vooral vanuit de eigen ziele-diepten, vanuit het occulte statuut ingegeven. We spraken eerder van de individualiteit als de som van de vele incarnaties, niet vanuit 'de persoonlijkheid' die op de huidige incarnatie slaat.

Is dit statuut donker, en is dus de uitstraling van de bewuste persoon niet goed, dan zal hij zich afzetten tegen Jezus. In het andere geval zal hij zich juist tot Jezus aangetrokken voelen. Uiteraard staat dit ook rechtstreeks in verband met de wezens die zo iemand begeleiden Zijn ze demonisch, eventueel satanisch, of leven ze in vriendschap met God? Hier heeft ook het gelijke, het gelijke gezocht. In de loop van zijn lange evolutie heeft de mens door zijn leefwijze en zijn daden gelijksoortige wezens aangetrokken. Heeft hij ethisch geleefd en in vriendschap met God, of heeft hij zijn medemens heel wat kwaad aangedaan? Dat alles staat voor wie het kan zien, in de individueel aura te lezen.

Zelf herinneren we ons dat we ooit een voordracht gaven met als thema 'Woorden met elkaar vergelijken'. Als inleiding verwezen we naar het eerste vers van het Johannesevangelie dat luidt: "In den beginnen was het woord en het woord was bij God en het woord was God." Hiermee situeerden we ons thema 'woorden' in een religieus kader. Onmiddellijk werden we gewaar dat sommige toehoorders dit helemaal niet waardeerden. Je voelde bij wijze van spreken dat ze wolkjes van boosheid naar je toezonden. Je kon zelfs duidelijk aanvoelen van welk individueel mens elk wolkje kwam. Bij anderen was het net omgekeerd. Zij zonden, wellicht eveneens onbewust, een energie die welwillendheid en tevredenheid uitstraalde, en die het je gemakkelijker maakte om je voordracht te brengen. Het zijn twee tegengestelde reacties.

Het is juist die 'tegenspraak', enerzijds de afwijzing, anderzijds de wil tot toenadering, of om het met de woorden van Simeon te zeggen, die 'val en opstanding' die we bedoelen; de verschillende onbewuste en onderbewuste reacties. We zien ze hier geïllustreerd bij een voordracht, maar je ontmoet ze op verschillende terreinen van het leven. Zo mag je iedereen een vredevol kerstfeest wensen, maar als je het associeert met de geboorte van de verlosser, voel je dat er van sommigen een gevoel van onbehagen uitgaat. Ze zwijgen, geven uiterlijk geen teken, maar je ervaart een weerstand, ja soms zelfs een boosheid. Dat moet Simeon moet ook ervaren hebben toen hij, als een goddelijke ingeving, zei dat dit kind bestemd is tot val en opstanding van velen en tot een teken van tegenspraak.

Die tegenspraak vonden we eveneens, zij het minder opvallend, in uitspraken als "baat het niet, dan schaadt het niet". We lazen ze in de tekst van Smeyers (7.4.5.) en dit met betrekking tot het geloof, of het ongeloof, in de werking van een reliek. Hij vroeg zich eveneens af of er met het geloof aan het objectieve bestaan van het kwaad nu werkelijkheid mee gemoeid is of niet. Zelf liet hij de vraag onbeantwoord. Het 'baat het niet, dan schaadt het niet' is helemaal geen overtuigende en logische keuze, Het is getuigt zelfs niet van geloof, eerder van een irrationeel geloof. Men kan niet tegelijkertijd geloven en niet geloven. Dat is de tegenspraak.

Verwijzen we ook naar de getuigenis van de zwarte dame met haar hoofdpijn (4.1.7.j.). De dokters vonden niets en zeiden dan maar dat ze zich dat inbeeldde. Het had wellicht veel eerlijker geweest wanneer ze hadden toegegeven dat ze de oorzaak van de pijn niet vonden, omdat hun methoden ontoereikend waren. Dan hadden ze ook andere opinies over die oorzaken van de pijn een kans kunnen geven en nadien de resultaten verifiëren. Is de

dame van haar hoofdpijn verlost, dan is het boeiend om die geneeswijze te bestuderen. In het andere geval uiteraard niet. Maar de dame getuigde dat haar pijn nadien weg was, ze genas.

Herinneren we ons dat pastoor T'Jampens aan haar vroeg wat zijzelf van haar pijn dacht. Ze zei dat ze geloofde dat het de wil van God was. Pastoor T'Jampens, antwoordde haar dat, zolang ze dat echt meende, hij haar niet kon helpen. Hij was het ermee eens dat God zulk een kwaad duldt, omdat de schepping tot op zeker hoogte zelfstandig is. God schept geen automaten, maar wezens die vrij kiezen hoe te handelen. Ze kunnen het goede doen, maar ook het kwade. Kiezen ze voor het laatste, dan komt er uiteindelijk een afrekening, en oordeel van God.

Fijnstoffelijke wezens hebben hoe dan ook bij de dame deze pijn veroorzaakt. Pastoor T'Jampens benadrukte dat het onmogelijk de wil van God kan zijn dat mensen pijn hebben. De tegenspraak zit hier wat verborgen in de wijze waarop ze in God gelooft. In haar visie doet God haar enerzijds pijn, maar tegelijk verwacht ze van hem genezing. We merken een val en een opstanding. En dat verwijst naar de ons bekende 'harmonie der tegengestelden'. De zwarte dame had een demonische opvatting van God, een god die zowel kwaad als goed sticht. Maar daardoor sloot ze zichzelf en haar aura af voor de helende energieën van de Bijbelse God. Daarom ook zei pastoor T'Jampens dat hij ze niet kon genezen. Hij kon dat wel wanneer ze haar houding tegenover de Bijbelse God veranderde, wanneer ze zich met andere woorden, bekeerde.

Verwijzen we hier naar de vrouw die aan bloedvloeiing leed (6.7.3.) en de zoom van Jezus' kleed aanraakte. Ze deed dat omdat ze juist geloofde dat zijn kleed in die kracht deelde. Moest ze dan niet gedaan hebben dan zou Jezus haar nooit gezegd hebben: "uw geloof heeft u gered", want ze zou niet genezen zijn. Want dan had ze geen geloof. Herinneren we ons dat er niet alleen kracht vereist is, maar ook geloof. Het was juist dat geloof dat haar aura voor die genezende kracht opende. Letten we ook op *Marcus 6:1vv*. Daar zegt de evangelist dat Jezus in zijn streek geen wonderen kon doen omdat men geen geloof in hem had.

10.6. Een gesprek, een laatste brief

10.6.1. "Graag enige bedenktijd".

Op 20 april 2002 waren we op boekenuitstap in 'Le Furet du Nord', in Lille. Men zegt dat het de grootste boekhandel van West-Europa is. Nadien

hebben we iets gegeten in 'Le president' een restauratiebedrijf in het centrum van deze stad. We mochten het gesprek op de bandrecorder opnemen. Geven we een stukje uit dit gesprek weer. Pastoor T'Jampens is aan het woord.

"Mijn telefoon en staat niet stil, en er liggen nog veertig brieven waar ik moet op antwoorden... maar de kerken lopen leeg. En dat terwijl ik de tijd niet vind om mijn post te beantwoorden. En het doet me pijn dat ik die mensen niet kan helpen."

"Maar inderdaad, moest ik er aan herbeginnen (opm.: aan een nieuwe incarnatie) met alles wat ik nu weet, ik zou aan O.L. Heer vragen om wat meer bedenktijd te krijgen. Ik had nooit gedacht dat mijn opdracht zo zwaar zou zijn. Ik wist niet dat het hier zo een bizarre wereld is. Hoe dikwijls heb ik me afgevraagd hoe ik dat probleem moest oplossen? …."

"En als het kan, laat andere religieuzen ook maar aan dit werk beginnen. Laat ze ook maar eens zo een werk doen." En met zijn sappige humor voegde hij er aan toe: "Ja een mens wordt mededeelzaam, sociaal, en gunt zijn collega's priesters ook wat van dit werk".

Tot zover dit stukje uit het gesprek.

We horen het pastoor T'Jampens op een andere keer herhalen: "Als ik er nu weerom zou moeten aan beginnen, ik zou God toch wel om enige dagen bedenktijd vragen". Men kan zich na zulk een uitspraak moeilijk van de indruk ontdoen dat hij wel degelijk is geïncarneerd met een opdracht van Godswege. Deze indruk wordt nog versterkt door wat volgt.

10.6.2. Een laatste brief

We geven hieronder enkele zinnen uit de omvangrijke correspondentie die we met hem hadden. De hier aangehaalde brief dateert van 20 november 2007. Hij overleed op 24 december.

Beste vriend,

"Op een vraag van mij: "Welke is nu de hoofdgedachte, Hemelse Vader, van mijn sacrale activiteit?" Klonk als antwoord: "Jonas". (…). Dit verhaal onderstreep de universaliteit van de Bijbel. (…). Jonas moest de mensen wakker schudden met zijn boodschap, die slechts een waarschuwing was om de mensen tot wijsheid te brengen. (…). Ik ben, in tegenstelling tot de meeste van mijn collega's priesters, zeer dynamistisch te werk gegaan. Gods

'dunamis', Gods kracht 'werkt' als men maar de gunsten die eraan verbonden zijn, vraagt. (…). Wie vergeet te bidden, mist het directe contact met God. Hij is steeds goedgunstig en boordevol levenskracht."

"Ik hielp humanisten, Islamgelovigen, ongelovigen.. binnen een ruim oecumenisme. Ik hielp de mensen met hun problemen, zonder onderscheid van hun overtuiging. Wel zei ik steeds dat de energie om hen te genezen van de H. Triniteit kwam. Ik was slechts een tussenpersoon. In alles wat ik deed herkende ik de goedgunstigheid van God. Wat onze tijd niet begrijpt, is dat God wezenlijk levenskracht is die hij uit goedgunstigheid schenkt na een gebed tot hem en na geloof (…). Ik kende echter veel onbegrip van klerikale collega's en kreeg felle kritiek van theologen die meer seculier dachten en nauwelijks nog echt gelovig waren. Aan een aantal collega's vroeg ik waarom ze niet hetzelfde deden als ik. Ze ontvingen er de nodige wijdingen voor : het decanaat en het presbyteraat. Maar het zei hen niets."

Tot zover enkele zinnen uit deze brief.

De parochiekerk in Nazareth en het naamplaatje van Pastoor T'Jampens, buiten, aan de achterzijde van de kerk.

10.7. Zoals het was in de dagen van Noë..

Lezen we *Lucas 17:26*: "Zoals het was in de dagen van Noë, zo zal het zijn in de dagen van de Mensenzoon (Jezus): men at en dronk, men huwde en huwde uit tot op de dag dat de zondvloed kwam en allen verzwolg". Kortom, men leidt een profaan leven, zonder dat men met de sacrale dimensie ervan rekening houdt. Seculier kan men dan een gelukt leven kennen en heel wat wereldse doelen gerealiseerd hebben. Maar als het de sacrale evolutie niet dient, is het voor de H. Augustinus een zo goed als zinloos leven geweest. En dan zijn we helemaal niet beter zonder religie. Wel integendeel.

Vladimir Soloviev (1853/1900), Russisch christelijk-orthodox filosoof, stelde dat het uiteindelijke doel van het leven moet leiden tot de vergoddelijking van de mens. In dat opzicht kan een Bijbelse dynamistische religie die evolutie in ruime mate versnellen en is het overduidelijk dat een leven met religie en met Trinitaire energieën ons sterkt tegen heel wat gevaren die ons vanuit de natuur en de buitennatuur beloeren en bedreigen.

In de hierboven aangehaalde tekst van Lucas legt de Bijbelse schrijver een verband tussen enerzijds een leven dat de klemtoon te exclusief legt op het 'vlees', zonder dit te verrijken met 'geest' en anderzijds en ten gevolge daarvan, het zich voordoen van natuurrampen die de mens treffen, zoals de laatste jaren de meteo ze ook kent. Als het christelijk geloof afneemt, wordt het machtsvacuüm overgenomen door de onvoorspelbare wezens van de buitennatuur. Volgens de evangelist kan een terugkeer maar zulk een ontaarding tot de mogelijkheden behoren. Ook in *Matth. 24:12*, lezen we dat met het toenemen van het onrecht, de liefde van velen zal verkoelen. Ook andere teksten wijzen in die zin, o.m. *Dan. 12:4* en *2 Tim. 3:1/9*.

Lucas beschrijft dit alles niet zozeer als natuurkundige: hij duidt het vanuit een Godservaring. God wordt daarin ervaren als orde-stichtende, en wanorde afstraffende godheid. De Bijbel mengt niet natuurfenomeen en goddelijke ingreep en heeft geen natuurwetenschappelijke pretenties. Wel duidt hij natuurwetenschappelijk verklaarbare processen vanuit een niet-natuurkundig standpunt. Zo dat 'wetenschap' en 'geloof' ofschoon niet gescheiden wel onderscheiden worden! De Bijbelse mens heden 'bewijst' zijn mening niet d.m.v. louter natuurwetenschappelijke modellen: hij heeft er zelf!

10.8. Liefde voor de hele schepping.

Zoals gezegd, het evangelie begint niet met preken maar met dienstbaarheid, en vraagt een inlevende houding van de kerkelijke overheid en de hele maatschappij voor alle mensen, en dit ongeacht hun geloofsovertuiging. Het is onze grondige overtuiging dat pastoor T'Jampens die weg is opgegaan. Zijn hele leven lang stond in het teken van zijn evenmens. Hij kende vele moeilijkheden, ook vanwege zijn collega's priesters. Hij verdroeg het allemaal, want hij wilde getuigen van Gods oneindige liefde voor de mens.

Vladimir Soloviev (1853/1900), Russisch christelijk-orthodox filosoof, geeft in *zijn La justification du bien*[299], een prachtig voorbeeld van een inlevende houding, die hijzelf ontleent aan Izaak de Syriër. Het komt ons voor dat deze houding perfect van toepassing is op pastoor T'Jampens. Sluiten we onze hele tekst hiermee af.

"Het hart van de mens loopt over van liefde voor de gehele schepping, voor al wat leeft: voor de mensen, voor de vogels, voor de dieren, voor de fijnstoffelijke wezens. Indien de aandachtige blik van de mens zich naar de schepping keert, dan is hij tot tranen bewogen en een alles insluitende en diepgevoelde vertedering neemt hem in bezit. Een scherp meevoelen met het lijden van die schepping dringt diep in het hart van de mens door. Hij kan dan ook niet zien of uitstaan dat een schepsel het minste kwaad, ook maar de minste treurigheid te doorstaan heeft. Daarom juist bidt hij, tot tranen bewogen, zelfs voor de woordloze wezens, voor de vijanden der waarheid, voor degenen die hem schade berokkenen. Biddend vraagt hij dat God ze in stand houdt en hun vergiffenis schenkt. Zelfs voor de kruipende dieren bidt hij, met een alles omvattende tederheid".

Uitgebreide inhoud

Inleiding 1
Een podcast en twee teksten 2
Een aantal axioma's 3
1. Jezus heeft een mystieke kerk gewild. 6
1.1. Een mystieke factor 6
1.2. Het zout der aarde 7
1.3. De thema's van het eerste axioma samengevat 8
2. Helderwaarneming als feit 8
2.1. Een krachtige geladenheid 8
2.2. Een inwendige stem 10
2.3. Een droom: de jakobsladder 14
2.4. Godscontact via profeten 15
2.5. Een dorpstovenaar kijkt in de toekomst 15
2.6. De gele rookdoos wordt gevonden. 17
2.7. Naar een paranormale beurs 22

[299] Soloviev V., la justification du bien (essai de phil. mor.), Moscou, 1898-1; Paris, 1939, 72.

2.8. De bezoekers van de Heer. 23
2.9. Ook de apostelen wichelen. 24
2.10. De thema's van het tweede axioma samengevat. 24
3. De driedeling: natuur, buitennatuur en bovennatuur 25
3.1. De natuur 26
3.1.1. Wetenschap is nauwkeurig, maar beperkt. 26
3.1.2. Wetenschap: een methode, geen ideologie 27
3.1.3. Wetenschap en toeval 29
3.1.4. Gelooft wetenschap in sprookjes? 31
3.1.5. Wetenschap en logica 32
3.2. De buitennatuur 33
3.2.1. Bewoners, 35
3.2.1.a. Heidense goden 35
3.2.1.b. Zeenimfen 38
3.2.1.c. Elfen en deva's 38
3.2.2.Gedachtevormen 40
3.2.2.a. Een wraakdemon 41
3.2.2.b. Een monnik scheppen 42
3.2.2.c. Philip: een ingebeeld personage 43
3.2.2.d. Een diva uit de popcultuur. 44
3.2.3. Uittredingen tijdens het leven 45
3.2.3.a. Een BDE, of 'bijna-doodervaring'. 45
3.2.3.b. Mevrouw Schwarz 46
3.2.3.c. Ik zag een zee van licht. 48
3.2.3.d. Ik zweefde zachtjes omhoog. 49
3.2.3.e.. Ik werd uit mijn lichaam geduwd. 51
3.2.3.f. Hersendood, en toch bewust 52
3.2.3.g. Twee blauwe plekken? Ik kneep slechts zachtjes. 53
3.2.3.h. Een nachtelijke, fijnstoffelijke bezoeker. 54
3.2.3.i. De Dalai Lama 54
3.2.4. Een definitieve uittreding 55
3.2.4.a. Zijn fijnstoffelijk lichaam verdween in de aarde. 55
3.2.4.b. Een bezoek van iemand die pas overleden is. 55
3.2.4.c. Ze weten niet dat ze overleden zijn. 57
3.2.4.d. De hond vraagt zijn overleden baas om een koekje. 57
3.2.4.e. "Ik moest terugkomen", benadrukte de overleden dame. 58
3.2.4.f. De schimmige liftster van Alba-la-Romaine 59

3.2.4.g. Een langdurig en spottend lachen 62
3.2.5. Een nederdaling ter helle 62
3.2.5.a. De heks van Endor 62
3.2.5.b. Homeros, de blinde ziener 65
3.2.5.c. Zwart is de wortel, wit de bloem 66
3.2.5.d. Dante's 'Goddelijke komedie' 67
3.2.5.e. Ngema: "Wij waren met velen" 68
3.2.6. Initiatieke groepen 70
3.2.6.a. De Illuminati of de verlichten. 70
3.2.6.b. De Golden Dawn 72
3.2.6.c. 'Skulls and bones' en Genesis 3:22 72
3.2.6.d. Rock 'n Roll 72
3.2.6.e. De wereld winnen, je ziel verliezen. 73
3.2.6.f. Niet zo onschuldige piercings 73
3.2.6.g. Niet zo onschuldige bloedtransfusies 75
3.2.6.h. Duivelse bewoners 76
3.2.6.i. "Jullie leven vanuit de duivel, uw vader" 78
3.3. De bovennatuur 80
3.3.1. Platonische ideeën als gedachten van God 80
3.3.2. De H. Drie-eenheid 82
3.4. De thema's van het derde axioma samengevat. 83
4. Een profane en een sacrale evolutie 84
4.1. Een evolutie vanuit een ver verleden 84
4.1.1. De mens als burger van twee werelden 84
4.1.2. De evolutie volgens Soloviev 86
4.1.3. Reïncarnatie of herbelichaming 88
4.1.3.a. Het "familieonbewuste" 88
4.1.4. Enkele getuigenissen. 90
4.1.4.a. Joan Grant 90
4.1.4.b. Shirley Maclaine 90
4.1.4.c. Shanti Devi 90
4.1.5. Reïncarnatie en de Bijbel 91
4.1.6. De mens: het resultaat van een lange evolutie 93
4.1.6.a. Bewustzijn: van steen en plant naar dier en mens 93
4.1.6.b. De lama wordt herboren als ezel. 94
4.1.6.c. De slang komt naar haar dochter kijken. 95
4.1.6.d. Mijn broer, de gorilla 97

4.1.6.e. Evolutieleer versus creationisme 99
4.1.7. Nahualisme 100
4.1.7.a. De Psyllen of slangenbezweerders 101
4.1.7.b. De macht van de koning van Lolo 102
4.1.7.c. Pater Diëgo en de kaaiman 103
4.1.7.d. Hij was in een krokodil veranderd. 104
4.1.7.e. De slang is mijn elangela. 105
4.1.7.f. Van bokken en vrouwen 105
4.1.7.g. Een nieuwe pythonwijvrouw 107
4.1.7.h. Uw dochter wordt gedoopt door Umkulu-Mkulu 108
4.1.7.i. Een nieuwe 'heilige' pythonvrouw is geboren. 109
4.1.7.j. Dierlijke energieën genezen 110
4.1.8. De dieren en Jezus, de mensenzoon 112
4.2. Een evolutie naar een verre toekomst 113
4.2.1. Zoeken naar spirituele verbanden 113
4.2.2. De mens heeft vele lichamen. 113
4.2.2.a. Een stoffelijke evolutie 115
4.2.2.b. Een zich verheffen tot de geest 115
4.2.2.c. Alle voertuigen ontwikkelen 117
4.2.2.d. Drie immense bewegingen 119
4.2.2.e. De persoonlijkheid en individualiteit 119
4.2.2.f. De evolutie versnellen of vertragen 120
4.3. Seksualiteit en 'mating' 121
4.3.a. De levensloop van een mens 122
4.3.b. 'Mannelijk' en 'vrouwelijk' zijn relatieve begrippen. 122
4.3.c. Seksuele onthouding 123
4.3.d. Energie op verschillende niveaus 124
4.3.e. Een krachtig vliegwiel 124
4.3.f. Gebruik en misbruik van seksualiteit 126
4.3.g. Vatten we kort samen 127
4.4. De thema's van het vierde axioma samengevat. 128
5. Dynamische krachten in niet-Bijbelse religies 130
5.1. Enkele niet-Bijbelse religies 131
5.1.1. Santeria 131
5.1.1.a. 'Do, ut des', 'ik geef, opdat jij geeft'. 132
5.1.2. Macumba 133
5.1.2.a. Onze goden situeren zich 'boven goed en kwaad'. 135

5.1.3. Voodoo 137
5.1.4. Ik zweer het bij de heilige naam van Bapuka 139
5.1.4.a. Een raderschip op de kongostroom 139
5.1.4.b. Bapuka beveelt het 140
5.1.4.c. Bapuka zond me dromen 140
5.1.4.d. Geen toeval? 141
5.1.4.e. Bapuka: Een geldig stadium? 142
5.1.5. Twadekili, de maagdelijke python-priesteres 144
5.1.5.a. Plantaardige, maar ook dierlijke energieën 144
5.1.5.b. De slangenbezweerster en de blinde 146
5.1.5.c. Een archaïsche, en toch Bijbelse gedragscode 148
5.1.6. Sai Baba 149
5.1.7. De kumari-religie 150
5.1.8. Keizer Akihito en de zonnegodin. 151
5.1.9. 'Capacocha' : De 'koninklijke zonden' 152
5.1.10. Een lorelei 153
5.1.11. Abisjag van Sjoenem en koning David 155
5.2. De harmonie der tegengestelden 156
5.2.1. Een leugengeest 158
5.2.2. Een waarzeggende geest 160
5.2.3. Seksualiteit als bron van occulte levenskracht 161
5.2.4. Het probleemoplossend vermogen der religies 161
5.2.5. Monotheïsme, of een veelheid van religies? 162
5.2.6. De archaïsche laag aanvaarden. 165
5.2.7. De trommels werden overgoten met bloed. 166
5.2.8. Een magisch oordeel 166
5.2.8.a. Een gestolen geitje 166
5.2.8.b. Het vuur der waarheid 168
5.2.9. Een godsoordeel. 169
5.2.9.a. Over oorzaken en gevolgen 169
5.2.9.b. Toeval 171
5.2.9.c. Goddelijk maar ondermaats 172
5.2.9.c. Wie hun eden eer aandeden 172
5.2.9.d. Een Egyptische papyrus 173
5.3. Aanvaarden, uitzuiveren en verheffen. 173
5.4. De thema's van het vijfde axioma samengevat 175
6. Dynamische krachten in het christendom 177

6.1. Van toen en nu : onze ‘gewijde geschiedenis’ 177
6.2. Enkele merkwaardige genezingen 179
6.3. De Heilige Drie-eenheid 181
6.3.1. Het christelijk bidden 182
6.3.2. Een dagelijks gebed 183
6.3.3. Een praktisch model 186
6.4. Logisch redeneren 187
6.4.1. De ABC-theorie 189
6.4.1.a. ‘Zinnetjes’ 191
6.4.1.b. Wat men “zichzelf wijsmaakt” 192
6.4.2.Peirce: vier methoden ter overtuiging 193
6.4.2.a. Eigenzinnigheidsmethode (‘Tenacity’). 193
6.4.2.b. Rechtzinnigheidsmethode (‘Authority’) 194
6.4.2.c. Voorkeursmethode (‘A Priori’) 194
6.4.2.d. ‘Wetenschappelijke’ methode (‘Reality’) 195
6.4.1.e. “De spiegelmens”. 195
6.4.2. Drie syllogismen 196
6.5. Durf zelfstandig denken. 200
6.5.1. ‘Gnothi seauton’, ‘ken uzelf’. 200
6.5.2. Plato’s beeld van de mens. 201
6.5.3. Dr. Jekyll en Mr. Hide 202
6.5.4. De integristische strekking 203
6.5.5. Sapere aude! Durf te weten. 204
6.5.6. Freud en het onbewuste. 206
6.6. Een onjuiste Godloochening 207
6.6.1. Is God afwezig in zijn schepping? 207
6.6.2. God schept geen automaten. 208
6.6.3. Onze menselijke begrensdheid 209
6.6.4. Een ‘argumentum ad hominem’ 209
6.7. De Westerse verblinding 210
6.7.1. Uw geest is blind, uw ziel is dood 211
6.7.2. Ook de 18de -eeuwse verlichting’ verblindt. 212
6.7.3. Een intellectuele opleiding 213
6.7.4. Bezetenen herkennen Jezus 216
6.8.Magnetiseren; een universeel werkende kracht 217
6.10. De thema’s van het zesde axioma samengevat. 218
7. Het kwaad bestaat. 218

7.1.1. De vorst van deze wereld 218
7.1.2. Een ziel zonder Goddelijke levenskracht 219
7.1.3. Theodicee: kan God bestaan als het kwaad bestaat? 219
7.1.4. De kwade luim: een kwaad verwerken. 220
7.1.5. Volslagen wanhoop, volslagen wantrouwen 221
7.1.6. Zijn we God vergeten? 222
7.2. Tovenaars aan het werk. 222
7.2.1. Roep uw manitoe op! 222
7.2.1.a. Wreedaardige dieren 223
7.2.1.b. Een magische 'liturgie' 224
7.2.1.c. Het ijs doen breken 224
7.2.2. Een mens minder, een Ngil meer 225
7.2.3. Vaughn "What I ask for". 226
7.2.3.a. "Het had zwarte vleugels 227
7.2.3.b. Dit is de kracht waarover ik beschik. 228
7.2.4."J'ai sacrifié ma vie pour mon peuple" 229
7.2.4.a. "We gooiden de lijken in de Zairestroom 230
7.2.4.b. Hij nam alle vrouwen van zijn medewerkers. 230
7.2.4.c. Ik zag ze een glas mensenbloed drinken 232
7.2.5. Zwarte missen 232
7.3. Heksen aan het werk. 232
7.3.1. Fortune : Een negatieve suggestie 232
7.3.2. Marguerite Gillot 234
7.3.2.a. "Het zijn larvae". 235
7.3.2.b. Een baby als slachtoffer 236
7.3.2.c. De weerbots 236
7.3.3. Hexe Petra 236
7.3.3.a. Ik wreek mij. 237
7.3.3.b. Onze verhouding is zuiver geestelijk 238
7.3.4. De menseneetster van Montpezat 239
7.3.5. Een heksensabbat 240
7.3.5.a. Diegene die kan 240
7.3.5.b. Een nederdaling ter helle 241
7.3.5.c Goya's zwarte schilderijen 242
7.3.5.d. Marilyn Monroe 243
7.3.5.e. Van der Zeeuw : "de helle" 244
7.4. Energie wordt gestolen. 244

7.4.1. Zij leven onder ons 244
7.4.1.a. Spreuken 7: met de dood getroffen 245
7.4.1.b. De prostituees baden in het bloed. 247
7.4.1.c. Zonder voedsel toch in leven blijven. 248
7.4.1.d. Een pad ‘doodkijken’. 249
7.4.1.e. De macht van het oog. 250
7.4.1.f. Hun dode lichaam was mooi en van bloed doorlopen. 250
7.4.1.g. Hij werd gebeten en stierf korte tijd later. 251
7.4.1.h. Hun lichaam was mooi. Zij werden heilig verklaard 252
7.4.1.i. De stigmata 253
7.4.1.j. Vanwaar die stigmata? 254
7.4.1.k. De verschijningen in Lourdes aan Bernadette 255
7.4.1.l. Haar lichaam was mooi. Ook zij werd heilig verklaard. 256
7.4.2. Van woning verwisseld 258
7.4.2.a. Iemand ‘trekt’ aan mij. 259
7.4.2.b. Het uitverkoren kind en de overleden lama 259
7.4.2.c. Een overgrootmoeder en haar achterkleinkind 260
7.4.2.d. Chnoem de pottenbakker 262
7.4.2.e. Mensen die met verboden zaken knoeien. 263
7.4.2.f. Tessa Neele uit Zuid-Afrika 266
7.4.2.g. Gaan slapen als Serviër, opstaan als Engelsman. 267
7.4.3. Alain Remue: Het kwaad zat bij ons aan tafel. 268
7.4.3.a. Les cultes de l’enfer 268
7.4.4. Knack 1: Van de duivel, verlos ons Heer. 270
7.4.4.a. Knack van 31 05 1989: Lezers schrijven. 271
7.4.4.b. Reacties van lezers in Knack van 5 09 1989. 273
7.4.4.c. Reacties van lezers in Knack van 16 augustus 1989. 275
7.4.4.d. Een getuigenis van de webmaster van deze site 276
7.4.5. Knack 2: ‘Dit is nu al de eeuw van de duivel’ 277
7.5. Demonie 280
Het bedrog der Goden 280
7.6. Satanie 283
“Mij gaan ze geloven, maar jou niet”. 283
7.7. Het oordeel van god 284
7.7.1. Oorzaken en gevolgen buiten de Bijbel 285
7.7.1.a. Een al of niet lastenvrij leven 285
7.7.1.b.. Overleden mensen 285

7.7.1.c. Het oordeel over een blinde 286
7.7.1.d. Het oordeel over een lamme 288
7.7.1.e. Een wonde wil niet genezen. 289
7.7.2. Oorzaken en gevolgen in de Bijbel 290
7.7.2.a. Een immanente sanctie 291
7.7.2.b. Een ziek mens geneest niet… 291
7.7.2.c. Een herstel van fout. 292
7.7.2.d. De wraakdemon: een groot onrecht 293
7.7.2.e. Zuiver ons van het onbewuste kwaad. 294
7.7.3. Een nadoodse vreugde? 295
7.7.3.a. Weerleggende ervaringen 297
7.7.3.b. Een nadoodse hel 297
7.7.3.c. Talrijk zijn de mensen die zich niet verbeteren. 300
7.7.4. Het oordeel van God staat te lezen in de aura van de mens. 301
7.7.5. Het laatste oordeel 304
De thema's van het zevende axioma samengevat. 306
8. De structuur van het heilige 307
8.1. Een fijne materie 307
8.1.1. De overdracht van een gedachte 307
8.1.2. Een zee van kleine puntjes 308
8.1.3. Ik werd uit mijn lichaam geduwd 309
8.1.4. 'Monaden' als lichtende puntjes 310
8.2. Het voelt aan alsof het levend is. 311
8.2.1. Er is iets met dit kruis 311
8.2.2. Het dier voelde anders aan. 311
8.2.3. Neen mama, Tofke heeft geen kleuren meer 311
8.3. Een fetisj aanmaken 312
8.3.1. Met levenskracht opladen 312
8.3.2. In stille concentratie 314
8.3.3. Het onheil afwentelen 315
8.3.4. Het belang van retoriek 316
8.3.5. Enkele conclusies 317
8.4. Relieken 319
8.4.1. De schedel van de heilige Thomas van Aquino 320
8.4.2. Een aanhoudend gebed 322
8.4.3. Het toeristisch centrum 323
8.4.3.a. Grootwarenhuizen 325

8.4.3.b. Abeeldingen en foto's 326
8.4.4. Een nood aan krachtige gebeden. 327
8.5. Gewijde voorwerpen 327
8.5.1. Een beeld wijden 327
8.5.2. De lichtende aura van een kerkgebouw 328
8.5.3. De donkere aura van een kerkgebouw 329
8.5.4. Een niet zo helende uitstraling 330
8.5.5. In de koepel van de Sint Pietersbasiliek 331
8.6. Heiligheid als kracht 332
8.6.1. Heiligheid als een hogere kracht. 332
8.6.2. Wie heeft mij aangeraakt? 333
8.6.3. Een stroom van 'deeltjes' 334
8.6.4. De stem van Frau Möller 334
8.6.4.a. Een plaatsvervangend uitboeten 336
8.6.4.b. Ik had de pijn opgeslorpt 336
8.6.4.c. Een universeel werkende kracht 337
8.7. Jezus als unieke figuur 338
8.7.1. Jezus als sensitief 338
8.7.2. Jezus als ziener 338
8.7.3. Jezus als wonderdoener 339
8.7.3.a. "Mijn rijk is niet van deze wereld". 341
8.7.3.b. Jahweh wil geen offers 342
8.7.3.c. De bovennatuurlijke afwerking 343
8.8. Mirakels van Jezus 344
8.8.1. De genezingen van Jezus: een ander standpunt. 345
8.8.2. Naar de traditionele genezer? 347
8.8.3. Een mirakel: een toevoer van energie 348
8.8.4. De invloed van boze geesten 350
8.8.5. Mirakels als een magisch proces 352
8.9. De mirakels te Lourdes 354
8.9.1. Het museum van de mirakels te Lourdes 354
8.9.2. Criteria te Lourdes 354
8.10. De thema's van het achtste axioma samengevat. 355
9. Trinitaire energie als basis van religie 355
9.1. De kerkelijke inquisitie 356
9.1.1. Nicolas Rémi, de groot-inquisiteur 357
9.2. Een eerste mediaal geschreven tekst 358

9.2.1. Een stroom van lichtende puntjes 362
9.2.2. Monaden : vele lichtende puntjes 363
9.2.3. Van beneden naar boven 363
9.2.4. De onmacht van de geest 364
9.3. Het heilige helderziend bekeken 365
9.3.1. Gekoppelde natuurgeestjes 365
9.3.2. Wie krijgt de geestjes te zien? 366
9.3.3. Beiden zijn onbevlekt ontvangen 368
9.3.4. Een hiërarchische piramide 369
9.3.5. De androgyne monade. 370
9.3.6. Een voor de hand liggende vraag. 370
9.4. De bijzondere voorwaarden. 371
9.4.a. Het ‘mediale schrijven’. 372
9.4.b. Doodsbedreigingen 372
9.5. Een tweede mediaal geschreven tekst 373
9.6. De wonderlijke werken 376
9.6.1. De getuigenis van Sofie 376
9.6.1.a. Een bijzondere geladenheid 376
9.6.1.b. Zij verdubbelde haar gebeden. 377
9.6.1.c. Wat is er met jou gebeurd? 378
9.6.1.d. Ik leg je de handen op. 379
9.6.2. De sprong van een roofdier 380
9.6.3. Een nachtelijke krokodil 382
9.6.4. Zuster Marie-Madeleine’s hellevaart. 384
9.6.5. Het verhaal van pater Jan 386
9.6.5.a. Een missionaris in Zaïre. 387
9.6.5.b. In het diepste van de hel 388
9.6.5.c. Dierlijke energieën 389
9.6.6. Een opgeladen huidcrème. 390
9.6.6.a. Ik kon niets meer bewegen. 391
9.6.6.b. Het ging om de chakra’s. 392
9.6.6.c. Het occulte statuut 393
9.6.7. En toch… ook nog in onze tijd! Kortrijk 394
9.6.8. Ik zie dat jij aan diabetes lijdt. 397
9.6.9. Wat hier zeker moet vermeld worden. 398
9.7. Indringende wezens 398
9.7.1. Wat clerici zelden zien 399

9.7.2. De dag van het doopsel 400
9.8. Een exorcisme 401
9.8.1. Formules, maar ook intuïtie 403
9.8.2. Volslagen wanhoop, volslagen wantrouwen 405
9.8.3. De film: The Entity 406
9.8.3.a. Asmodeüs, de slechtste onder de demonen 408
9.8.3.b. De verlokkelijke dochters van de mensen 408
9.8.3.c. Merlijn de tovenaar 409
9.8.4. De film: The exorcist. 409
9.8.4.a. Geen misleidend gepraat, wel gebeden 410
9.8.4.b. Een flyer in de filmzaal. 411
9.9. De thema's van het negende axioma samengevat. 414
10. Religie: individueel, verinnerlijkt, en vergevingsgezind 415
10.1. Het boek Genesis. 415
10.2. God sluit een verbond met de mens. 415
10.2.1.Het oude verbond wordt verbroken. 416
10.2.2. Het nieuwe en eeuwige verbond 417
10.3. Religie: individueel, verinnerlijkt, en vergevingsgezind. 418
10.4. Vrijheid, en oordeel: Wat je zaait, zul je oogsten 419
10.5. De opdracht van Jezus en de tegenspraak 420
10.6. Een gesprek, een laatste brief 422
10.6.1. "Graag enige bedenktijd". 422
10.6.2. Een laatste brief 423
10.7. Zoals het was in de dagen van Noë. 424
10.8. Liefde voor de hele schepping. 425
Uitgebreide inhoud 426